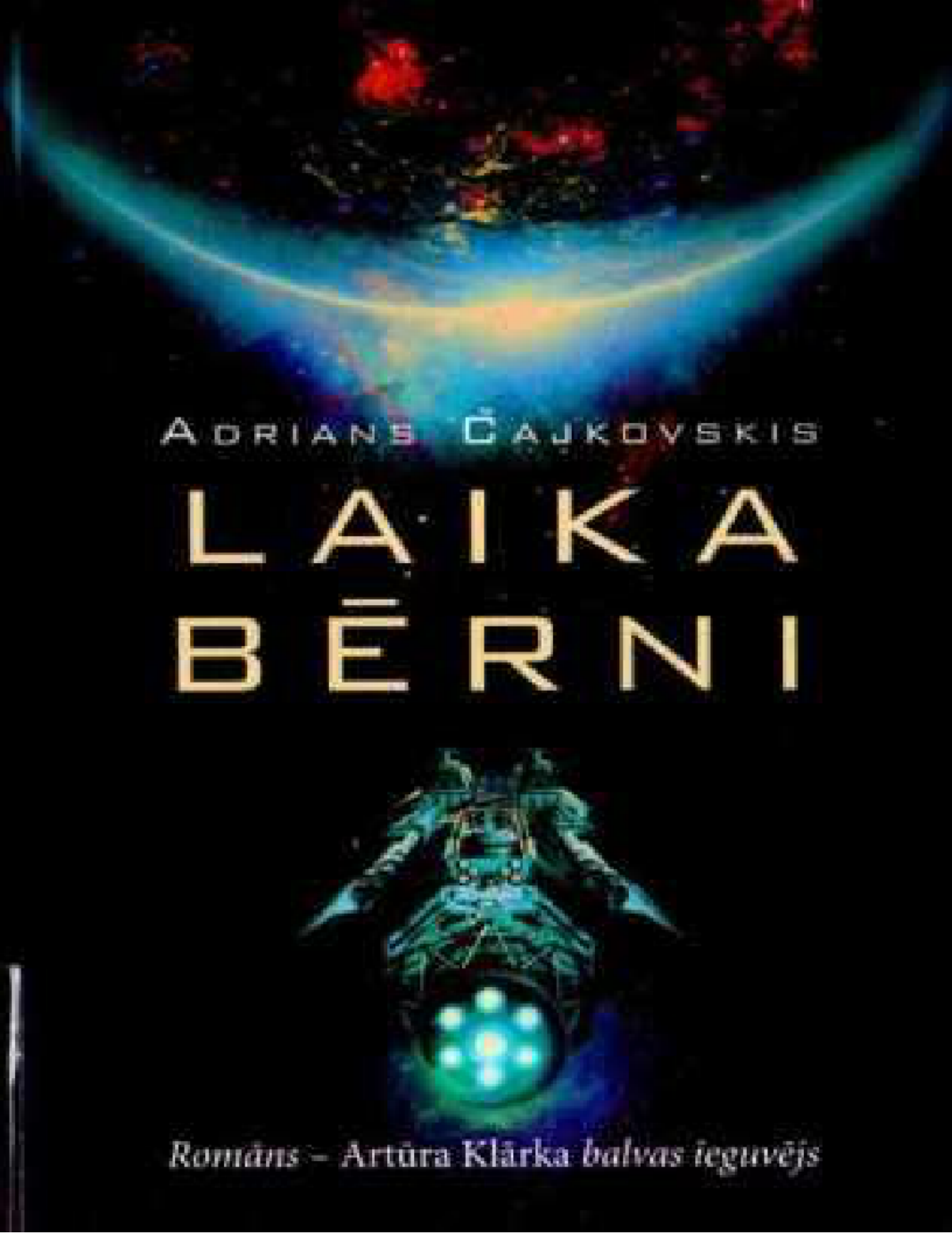
ADRIANS ČAJKOVSKIS
LAIKA BĒRNI
Romāns – Artūra Klārka balvas ieguvējs

SHOUT
SHARE
IT

Annotation

Adrians Čajkovskis
Laika bērni

Cilvēces pēdējie pārstāvji ir pametusi mirstošo Zemi, izmisīgi meklējot jaunas mājas izplatījumā starp zvaigznēm. Sekojot senču pēdās, viņi atklāj aizgājušo laiku lielāko dārgumu - teraformētu planētu, kas piemērota cilvēkiem.

Bet jaunajā paradīzē ir arī savi noslēpumi... Daudzajos pamestības gados tās radītāju sētajām sēklām aizmetušies baisi augļi. Atnācējus negaida tīra un neskarta planēta. Tās jaunie pavēlnieki cilvēces pēdējo patvērumu ir pārvērtuši tās ļaunākajā murgā.

Tagad divas attīstītas civilizācijas sastopas uz kara takas un abām ir jāpārkāpj savu spēju robežas, lai izdzīvotu. Cilvēces liktenis karājas mata galā. Kas gan būs jaunās Zemes īstie saimnieki?

Adrians Čajkovskis ir populārs poļu izcelsmes angļu fantāzijas un zinātniskās fantastikas rakstnieks. Par romānu “Laika bērni” Cajkovskis saņēmis Artura Klārka balvu — vienu no prestižākajiem fantastikas un fantāzijas žanra apbalvojumiem.

No angļu valodas tulkojusi Ieva Melgalve

Šis ir daiļliteratūras darbs. Visas personas, organizācijas un notikumi, kas aprakstīti šajā romānā, ir autora iztēles auglis.

No angļu valodas tulkojusi Ieva Melgalve Redaktore Kristīne Zute Mākslinieks Artūrs Bērziņš © Tulkojums latviešu valoda, izdevniecība Prometejs

Grāmata iespiesta SIA Jelgavas tipogrāfija

-
- 1. RADĪŠANA
- 1.1. Tikai muca mērkaķu
- 1.2. Mazā, drosmīga medniece
- 1.3. Izdziest gaismas
- 2. SVĒTCEĻOJUMS
- 2.1. Divtūkstoš gadu attaluma no majam
- 2.2. Citi Zemes bērni
- 2.3. Enigmas variācijas
- 2.4. Nabaga radinieces
- 2.5. Visas šis pasaules irjusu
- 2.6. Metropole
- 2.7. Exodus
- 3. KARŠ
- 3.1. Riebīga pamošanas
- 3.2. Ar uguni un zobenu

- 3.3. Scilla un Haribda
- 3.4. Pie Rietumu okeānā
- 3.5. Degošu zobenu nesot
- 3.6. Dulce et decorum est
- 3.7. Karš debesis
- 3.8. Asimetriskais karš
- 3.9. Pirmais kontakts
- 3.11. Sis gulags uz salas
- 3.12. Balss meža dziļumos
- 4. APGAISMĪBA
- 4.1. Brīnumu ala
- 4.2. Nāve nak aulos
- 4.3. Piezīmes no pelekas planētas
- 4.4. Zinātkārie prati
- 4.5. Senajo sapņi
- 4.6. Ziņnese iekšpuse
- 4.7. Ne princis Hamlets
- 4.8. Progresa laikmets
- 4.9. Ex Machina
- 5. ŠĶELŠANĀS
- 5.1. Cietumnieks
- 5.2. Dieva zeme
- 5.3. Veci draugi
- 5.4. Tiesības uz dzīvību
- 5.5. Vecākais virs pasaule
- 5.6. Karš par resursiem
- 5.7. Debesbraukšana
- 5.8. Varonis uzvārētājs
- 6. ZENĪTS/NADIRS
- 6.1. Balons dodas augšup
- 6.2. Vecais virs un skarbais laiks
- 6.3. Vakarēdiens
- 6.4. Apskaidrība
- 6.5. Viss brūk un juk
- 6.6. Un pieskārās dieva sejai
- 7. SADURSME
- 7.1. Kara taka
- 7.2. Kāds rupjš zvērs
- 7.3. Jaunava, matē un veča
- 7.4. Beigu laiki
- 7.5. Manevri
- 7.6. Čaulas salaušana
- 7.7. Karš ārpuse
- 7.8. Karš iekšpuse

- 7.9. Pēdējais bastions
- 7.10. Žēlastība
- 8. DIASPORA
- 8.1. Drosmīgi doties
- Pateicības

Adrians Čajkovskis
Laika bērni

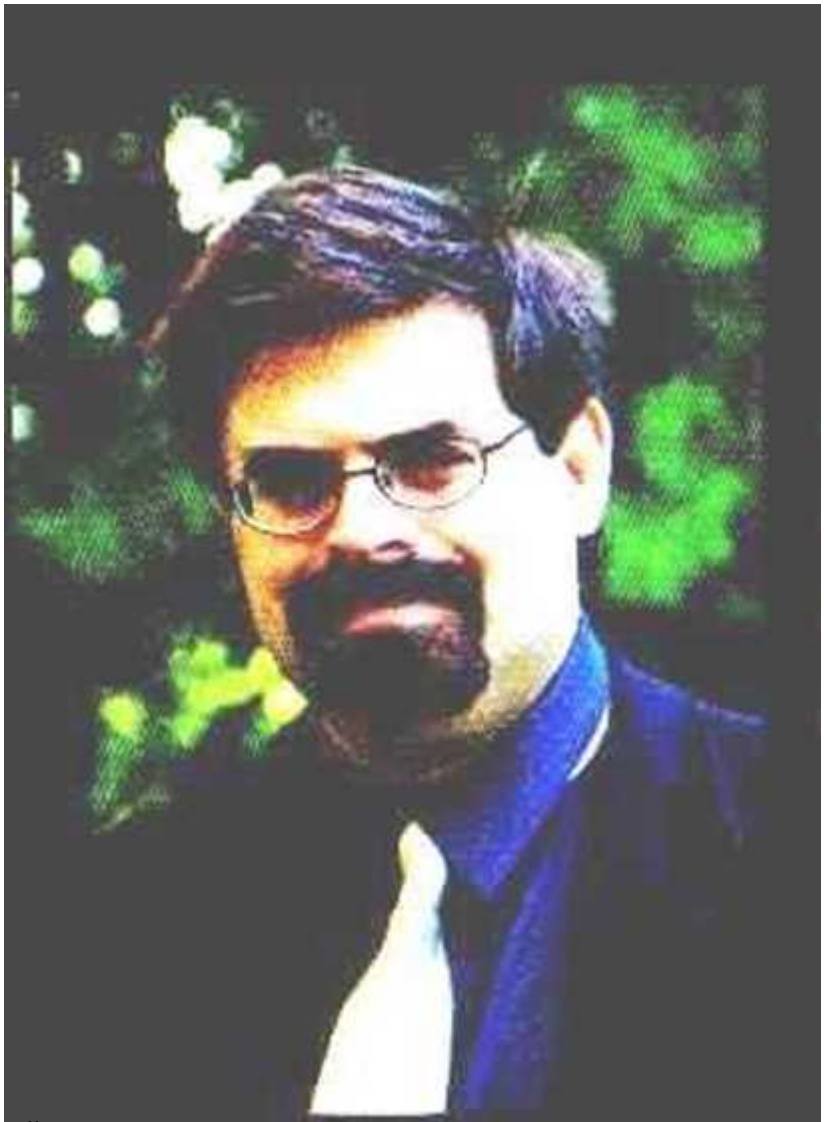

“Čajkovska “Laika bērni” ir bauda no pirmās līdz pēdējai lapaspusei. Izklaidējoši, gudri, pārsteidzoši un negaidīti cilvēcīgi.”

— Patriks Ness, triloģijas “Haosa spēle' autors

izdevniecība Prometejs

1. RADĪŠANA

.

1.1. Tikai muca mērkaķu

Briti 2 stacijā nebija logu — rotācijas dēļ "ārpuse" vienmēr bija "lejup" — zem kājām un nost no prāta. Pie sienām izvietotie ekrāni rādija tīkamus melus — kompleksu zem viņiem esošās pasaules attēlu, kuru neietekmēja stacijas pastāvīgā rotācija. Planēta izskatījās tā, it kā tā pavisam mierīgi karātos izplatījumā: zaļa lode, kas līdzinājās zilajai lodei, viņu mājām divdesmit gaismas gadu attālumā. Savulaik arī Zemi klāja zaļums, bet nu tās krāsas bija izbalējušas. Varbūt tā nekad nebija bijusi tik zaļa kā šī brīnišķīgi izveidotā pasaule, kurā pat okeāni mirguļoja kā smaragdi — to fitoplanktons uzturēja skābekļa līdzsvaru atmosfērā. Tas bija ārkārtīgi smalks un daudzšķautņains darbs — izveidot dzīvu pieminekli, kas saglabās stabilitāti cauri ģeoloģiskajiem laikmetiem.

Planētai nebija cita oficiāli apstiprināta vārda kā vien tās astronomiskais nosaukums, bet daži ar iztēli mazāk apveltītie komandas biedri uzstājīgi balsoja par vārdu "Simiāna". Doktore Avrana Kerna, skatoties uz planētu, domāja par to tikai kā par "Kernas pasauli". Viņas projekts, viņas sapnis, viņas planēta. Viņa izlēma, ka tā būs tikai pirmā no daudzām.

Sī ir nākotne. Šeit cilvēce sper savu nākamo lielo soli. Šeit mēs kļūstam par dieviem.

"Sī ir nākotne," viņa izteica skaļi. Avranas balss atskanēja ikviena komandas biedra atskaņotājā — kopā to bija deviņpadsmit —, lai gan piecpadsmit cilvēki bija tepat, kopā ar viņu komandcentrā. Protams, tas nebija visas stacijas centrs: viņu rotācijas ass, kurā nebija gravitācijas, bija paredzēta enerģijas ieguvei, materiālu apstrādei un kravai.

"Šeit cilvēce sper nākamo lielo soli." Runa pēdējo divu dienu laikā bija viņu nodarbinājusi vairāk nekā visi tehniskie sīkumi. Kerna teju vai turpināja ar frāzi par to, kā viņi visi kļūšot par dieviem, bet nē — tā lai paliek viņai pašai. Daudz par daudz strīdīgi, īpaši, ja ņem vērā Non Ultra Natūra ākstus tur, mājās. Par tādiem projektiem kā šis jau tā bija sakults pārāk daudz mēslu. Ak, tābrīža Zemes dažādo frakciju pretrunas bija daudz dziļākas — tās bija gan sociālas, gan ekonomiskas, gan vienkārši "mūsējie pret viņējiem". Bet Kerna pirms daudziem, daudziem gadiem, par spīti augošajai opozīcijai, bija panākusi Brin palaišanu. Tagad šī ideja bija kļuvusi par tādu kā cilvēces sašķelšanās grēkāzi. Kašķīgo primātu banda. Nozīme ir progresam. Cilvēces — un visas dzīvības —potenciāla īstenošanai. Viņa arvien bija bijusi starp kaismīgākajiem augošo konservatīvo reakcionāru — kurus visizteiktāk iemiesoja Non Ultra Natūra teroristi

— pretiniekiem. Ja notiktu pēc viņu prāta, mēs visi attaptos, nonākuši atpakaļ alās. Atpakaļ kokos. Visa civilizācijas jēga ir tur, ka mēs pārkāpjam dabas robežas', jūs — apnicīgie, primitīvie radījumi.

“Protams, mēs stāvam uz citu pleciem.” Pienācīgā, pieņemtā zinātniskās pazemības frāze bija “uz milžu pleciem”, bet viņa nebija tik tālu tikusi, metoties ceļos iepriekšējo paaudžu priekšā. Mēs esam stāvējuši uz punduru, vienu vienīgu punduru, viņa nodomāja, un pirms tam — viņa ar grūtībām apturēja derdzīgu smiekliņu — uz mērkaķu pleciem.

Sekojot viņas domu norādei, sienas ekrāns un visi Prātacs ekrāni atainoja Brin 2 shēmu. Kerna vēlējās piesaistīt viņu uzmanību, novest viņus līdz pienācīgai apbrīnai, ko bija pelnījis viņas — atvainojiet, viņu visu — triumfs. Lūk: centrālās serdes adata, kurai apkārt liecas viņu tora formas pasaule, dzīvības un zinātnes gredzens. Vienā serdes galā bija nepievilcīgais Sargkapsulas izvirzījums — tā drīz tiks palaista dreifā, kur kļūs par pasaulē vientuļāko un ilglaicīgāko zinātniskās izpētes darbstaciju. Otrā adatas gala dižojās Muca un Kolba. To saturs attiecīgi -— mērkaķi un nākotne.

“Man jo īpaši jāpateicas doktoru Falarna un Medi vadītajai inženieru komandai, kas nepagurdami strādājuši, lai teraformētu...” viņa nupat neviļus gandrīz vai pateica “Kernas pasauli”, “...mērķplanētu, kas nu spēs sniegt drošu un auglīgu vidi mūsu izcilajam projektam.” Falarns un Medi, protams, tagad bija jau krietnu gabalu atceļā uz Zemi. Viņu piecpadsmit gadus ilgais darbs bija pabeigts, un nu sākās trīsdesmit gadu ceļš atpakaļ. Tomēr tās bija tikai dekorācijas, kas nepieciešamas Kernas un viņas sapņa uznācienam. Viss šis darbs ir paveikts mūsu dēļ— manis dēļ.

Divdesmit gaismas gadus ilgs ceļojums mājup. Kamēr uz Zemes velkas trīsdesmit gadi, Falarns un Medi savos aukstajos zārkos pavadīs tikai divdesmit. Viņu ceļojums ir teju vai gaismas ātrumā. Kādus brīnumus gan mēs spējam paveikt!

Kerna uzskatīja, ka ierīces, kas ļāva paātrināt viņas gaitu gandrīz līdz gaismas ātrumam, ir tikai prozaiski rīki, lai pārvietotos Visumā, ko reiz mantos Zemes biosfēra. Mums pat sapņos nerādās, cik cilvēce var izrādīties trausla, tādēļ mēs metam tīklus plašumā un pēc tam vēl plašāk...

Cilvēces vēsture balansē uz naža asmens. Gadu tūkstošiem ilga nezināšana, aizspriedumi, māņticība un izmisīgi centieni beidzot bija noveduši viņus tik tālu: tagad cilvēce radīs jaunu saprātīgu dzīvību pēc sava ģīmja un līdzības. Cilvēce vairs nebūs viena. Pat neiedomājami tālā nākotnē, kad pati Zeme sabruks pīšļos un liesmās, tās mantojums stiepsies pāri zvaigžņu sistēmām — bezgalīga un pastāvīgi augoša Zemes dzīvības formu daudzveidība, pietiekami dažāda, lai pārdzīvotu jebkādus Fortūnas untumus līdz pat Visuma

beigām un varbūt arī pēc tām. Pat nomiruši mēs turpinātu dzīvot savos bērnos.

Lai NUNķ\ liek visas olas vienā grozā, lai sludina savu drūmo cilvēces tīrības un pārākuma vēsti, viņa domāja. Mēs evolucionēsim un pacelsimies viņiem pāri. Mēs atstāsim viņus aiz sevis. Šī būs pirmā no tūkstoš pasaulēm, kurā mēs sēsim dzīvību.

Jo mēs esam dievi, un mums ir vientuļi, tādēļ mēs radīsim...

Mājās negāja spoži — vismaz spriežot pēc divdesmit gadus vecajiem attēliem. Avrana bija bezkaislīgi pārlūkojusi grautiņus, kaismīgās debates, demonstrācijas un vardarbību, domājot tikai vienu: kā mēs vispār esam tik tālu tikuši, ja mūsu genofonds ir piedrazots ar šitādiem muļķiem? Non Ultra Natūra lobijisti bija tikai visekstrēmākā grupa no veselas politisko frakciju koalīcijas — konservatīvie, filozofiskie, pat iesīkstējušie reliģiskie— kas, ieraudzījuši progresu, paziņoja, ka nupat jau pietiks. Kas ar zobiem un nagiem cīnījās pret tālāku cilvēka genoma pārveidošanu, pret iespēju atcelt ierobežojumus mākslīgajam intelektam, pret tādām programmām kā Avranas veidotā.

Un tomēr viņi zaudē.

Arī citviet notika teraformēšana. Kernas pasaule bija tikai viena no daudzām planētām, kuras saņēma tādu cilvēku kā Falarns un Medi uzmanību. Šie neapdzīvojamie, tikai ķīmiķim interesantie akmens gabali, kas līdzinājās Zemei tikai ar aptuveno izmēru un attālumu no saules, tika pārvērsti par sabalansētām ekosistēmām, pa kurām Kerna gandrīz pilnīgi mierīgi varētu pastaigāties bez skafandra. Pēc tam kad uz šīs planētas tiks nogādāti mērkaķi un atdalīsies tos novērojošā Sargkapsula, viņas uzmanība pievērsīsies nākamajām pasaulēm. Mēs sēsim Visumā visu Zemes brīnumu sēklu.

Viņa teju vai nepievērsa uzmanību pati savai runai, kurā tika nosaukti vēl daudzi citi vārdi — gan šejienieši, gan zemieši. Patiesībā viņa gribēja izteikt pateicību sev. Viņa bija par to cīnījusies, viņas mākslīgi pagarinātais mūžs bija ļāvis turpināt diskusiju vairāku cilvēka mūžu garumā. Viņa bija plosījusies finansistu kabinetos un laboratorijās, akadēmiskos simpozijos un masu izklaides kanālos, lai tikai šis projekts īstenotos.

Es, es esmu to panākusi. Arjūsu rokām es būvēju, ar jūsu acīm mērīju, bet prāts — prāts ir vien īgi mans.

Avranas lūpas turpināja kustēties plānotajā ritmā, un izteiktie vārdi viņu pašu garlaikoja pat vairāk nekā, domājams, viņas klausītājus. Šīs runas īstā auditorija to noklausīsies tikai pēc divdesmit gadiem: kad tā nonāks līdz mājām kā pēdējais apstiprinājums par to, kā tagad būs būt. Viņas prāts sazinājās ar Brin 2 centrmezglu. Apstiprināt Mucas sistēmas! viņa nosūtīja pieprasījumu pa sasaisti ar stacijas vadības datoru — šī pārbaude viņai pēdējā laikā bija kļuvusi par nervozu paradumu.

Pieņemamā kārtībā, dators atbildēja. Un, ja viņa palūkotos dziļāk šajā neizteiksmīgajā secinājumā, tad redzētu precīzus nolaižamā kuģa datus, tā gatavības pakāpi, pat desmit tūkstošu lielās primātu kravas organisma stāvokļa rādītājus — tie bija izredzētie, kas mantos ja ne Zemi, tad vismaz šo planētu, lai kā arī to nesauktu.

Lai kā arī viņi to galu galā nesauktu — pēc tam kad prāta spēju pacelšanas nanovīruss viņus aizvedīs tik tālu attīstības ceļā. Biotehniķi lēsa, ka jau trīsdesmit vai četrdesmit paaudžu laikā mērkaķi būs nonākuši attīstības stadijā, kurā viņi varētu sazināties ar Sargkapsulu un tās vienīgo iemītnieku — cilvēku.

Blakus Mucai bija Kolba: sistēma, kas nogādās vīrusu. Vīruss nodrošinās paātrinātu mērkaķu attīstību — tikai vienā vai divos gadsimtos viņi spers platus soļus, pieveicot gan fiziskās, gan mentālās attīstības ceļu, kurš cilvēkiem bija prasījis garus un nežēlīgus gadu miljonus.

Vēl viens blāķis cilvēku, kam jāpateicas, — Kerna pati nebija biotehnoloģiju speciāliste. Tomēr viņa bija redzējusi specifikāciju un simulācijas, ekspertsistēmas bija pārbaudījušas teoriju un apkopojušas to tādos terminos, ko varēja saprast arī viņa — ģeniāla zinātniece plašā jomu spektrā. Skaidrs, ka vīruss bija iespaidīgs veikums — ciktāl nu viņa to spēja aptvert. Inficētie indivīdi radītu pēcnācējus ar dažādām noderīgām mutācijām: lielāku smadzeņu izmēru un sarežģītību, lielāku ķermeni, kas piemērots šādām smadzenēm, elastīgākiem uzvedības modeļiem, ātrāku mācīšanos... Vīruss pat spēja atpazīt infekcijas klātbūtni citos tās pašas sugas indivīdos, lai veicinātu selektīvu vairošanos, kuras rezultātā labākie īpatņi radītu vēl labākus pēcnācējus. Mikroskopiskajā čaulā bija ieslēgta visa nākotne — savā (gan ļoti ierobežotā) veidā vīruss bija teju tikpat gudrs kā būtnes, ko tam lemts uzlabot. Tas dziļi mijiedarbosies ar saimniekorganisma genomu, pavairosies tā šūnās kā jauns organoīds, nododot sevi tālāk saimnieka atvasēm, līdz visa suga kļūs par labvēlīgās infekcijas nēsātājiem. Lai cik izmaiņu arī nepiedzīvotu mērkaķi, vīruss adaptēsies, pielāgojoties genomam, ar kuru sapārots, analizējot, modelējot un improvizējot ar visu, ko mantojis, — līdz tiks radīts kaut kas tāds, kas spēs ieskatīties savu radītāju acīs un viņus saprast.

Viņa bija pārdevusi šo ideju Zemes cilvēkiem, tēlaini aprakstot, kā pēc tam kolonisti sasniegs šo planētu, nolaidīsies no debesīm kā dievi un satiks savu jauno tautu. Viņus sveiks nevis skarba, mežonīga pasaule, bet gan vesela saprātīgu, mākslīgi attīstītu palīgu un kalpu rase, kas viņus redzēs ka savus radītājus. Lai gan viņa to bija teikusi zemiešu valdes sēdēs un komisijās, tomēr tas ne mirkli nebija bijis šī vingrinājuma mērķis. Mērķis bija paši mērkaķi — un tas, par ko viņi kļūs.

Par to jau NUNķi tik ļoti satraucās. Viņi brēkāja par to, kā no prastiem lopiņiem tiks radītas pārākas būtnes. Patiesībā viņi bija kā izlutināti bērni, kas iebilst pret to, ka ir jādalās. Cilvēce gluži kā vienīgais bērns gribēja sev nedalītu Visuma uzmanību. Un gluži kā daudzus citus projektus, kas tika pasniegti kā politiskas problēmas, vīrusa attīstību apkaroja ar protestiem, sabotāžu, terorismu un slepkavībām.

Un tomēr mēs beidzot triumfēsim pār savu primitīvo dabu, Kerna apmierināti nodomāja. Un, protams, NUNķu izmestajos apvainojumos bija sava daļiņa taisnības, jo viņai patiešām bija vienaldzīgi gan kolonizatori, gan viņas biedru jaunimperiālistiskie sapņi. Viņa vēlējās radīt jaunu dzīvību — gan pēc cilvēces, gan arī sava ģīmja un līdzības. Viņa vēlējās zināt, kas attīstīsies — kāda sabiedrība, kādas zināšanas —, kad viņas mērkaķi paliks vieni ar savu mērkaķību... Tieši šī bija Avranas Kernas noteiktā cena, balva par to, ka viņa cilvēces labā nodarbina savu ģeniālo prātu. Šis eksperiments, šis planētas izmēra neatbildētais jautājums par to, kā būtu, ja būtu. Viņas pūliņu rezultātā tika radīta virkne teraformētu planētu, bet kā maksu par to viņa saņems pirmdzimto sev un pašas radītajiem jaunajiem cilvēkiem.

Viņa sajuta, ka visapkārt ieildzis gaidpilns klusums, un saprata, ka ir nonākusi līdz runas beigām. Tagad visi domāja, ka viņa tikai ietur dramatisku pauzi pirms mirkļa, kuram nekāds teatrālums nebija vajadzīgs.

"Scringa kungs, vai esat pozīcijā?" viņa jautāja atvērtajā kanālā — lai visi dzird. Serings bija brīvprātīgais, cilvēks, kuru viņi atstās aiz sevis. Garum garus gadus viņš riņķos ap planētas izmēra laboratoriju, aizmidzis aukstā miegā, līdz beidzot pienāktu īstais mirklis un viņš varētu kļūt par jaunās saprātīgo primātu rases skolotāju. Avrana viņu teju vai apskauda — Serings redzēs, dzirdēs un piedzīvos daudz ko tādu, ko neviens cits cilvēks nav piedzīvojis. Viņš būs jaunais Hanumans, mērkaķu dievs.

Gandrīz apskauda, jo galu gala pati Kerna labprātāk vēlējās doties prom un ķerties pie citiem projektiem. Lai citi kļūst par vienas atsevišķas pasaulītes dieviem. Viņa ceļos starp zvaigznēm un kļūs par panteona galvu.

"Nē, es neesmu pozīcijā." Serings acīmredzot iedomājās, ka arī viņš ir pelnījis plašāku publiku, un raidīja kopējā kanālā.

Kerna juta aizvainojuma dūrienu. Es taču nevaru fiziski visu izdarīt pati! Kāpēc pārējie cilvēki tik bieži nespēj atbilst maniem standartiem — es taču uz viņiem paļaujos! Viņa nosūtīja ziņu Seringam vienam pašam: "Varbūt paskaidrosi, kāpēc?"

"Es cerēju, ka man būs iespēja teikt dažus vārdus, doktore Kerna."

Viņa zināja, ka šī uz ilgu laiku būs Seringa pēdējā iespēja sazināties ar savas sugas pārstāvjiem, tādēļ daži vārdi šķita esam vietā.

Ja viņš sevi parādīs no labās puses, tad tas padarīs Kernu pārvēl dižāku leģendu. Tomēr viņa saglabāja kontroli pār komunikācijas vadību, pārsūtot Seringa balsi ar dažu sekunžu novēlošanos, ja nu viņš sāktu puņķoties vai izg-velztu kaut ko nepiedienīgu.

“Sis ir pagrieziena punkts cilvēces vēsturē,” allaž nedaudz skumīgā Seringa balss sasniedza Kernu un pēc tam arī visus pārējos. Viņa attēls bija redzams visos Prātacs ekrānos — spilgti oranžā skafandra aizdare ciet līdz pat zodam. “Kā jau varat iztēloties, man bija daudz un ilgi jādomā, līdz pieņēmu lēmumu iet šo ceļu. Reizēm vienkārši jādara tas, kas jādara — lai arī kāda cena par to nebūtu jāmaksā.”

Kerna pamāja — šī runa viņai patika. Esi nu labs mērkakītis un pabeidz žigli$_y$ Sering. Dažiem no mums te ir jāturpina radit mantojumu nākamajām paaudzēm.

“Mēs esam nonākuši tik tālu, bet vēl arvien pieļaujam visas vecās kļūdas,” Serings ietiepīgi turpināja. “Te nu mēs stāvam, Visums ir rokas stiepiena attālumā — bet mēs nevis kaļam savus likteņus, bet mierīgi noskatāmies, kā tiekam izmesti vēstures mēslainē.”

Kerna bija nedaudz aizdomājusies, un tikai pēc tam, kad vārdi jau bija nonākuši līdz komandai, viņa aptvēra, ko Serings pateicis. Avrana pēkšņi manīja, ka biedri savā starpā satraukti sazinās, pat sadzirdēja dažus balsī izteiktus vārdus sev blakus. Tajā pašā laikā doktors Mcrsjans nosūtīja viņai ziņu pa citu kanālu: “Kāpēc Serings atrodas dzinēja telpā?”

Seringam nebija jāatrodas adatas dzinēja telpā. Seringam bija jābūt Sargkapsulā, gatavam ieņemt vietu orbītā un vēsturē.

Viņa pārtrauca Seringa sakarus ar komandu un nosūtīja niknu prasību paskaidrot, vai viņš sajēdz, ko dara. Mirkli Seringa avatārs viņas skata laukā nekustīgi blenza uz Avranu, tad beidzot sakustināja lūpas atbilstoši izteiktajiem vārdiem.

“jūs ir jāaptur, doktore Kerna. Jūs un jūsējie —jūsu jaunie cilvēki, jaunās mašīnas, jaunās sugas. Ja jums izdosies šis eksperiments, tad sekos nākamās pasaules — tā jūs pati teicāt, un es zinu, ka tās jau tiek terafor-mētas. Tam tiks pielikts punkts. Tagad. Non Ultra Natūra!Ne pārāki par dabu!”

Dažus būtiski svarīgos mirkļus, kurus varētu izmantot, lai mēģinātu Seringu atrunāt, Kerna iztērēja personiskiem apvainojumiem. Tad Serings ierunājās vēlreiz.

“Esmu jums atslēdzis skaņu, doktore. Ja vēlaties, varat darīt ar mani to pašu, bet kopš šī brīža es runāšu, un jums nebūs iespējas mani pārtraukt.”

Viņa centās izmest Seringu no sistēmas, meklēja datoru vadībā viņa darbības pēdas, bet Serings bija Kernu precīzi un eleganti izslēdzis no spēles. Milzīgas stacijas vadības daļas vispār neparādījās

viņas prātā atveidotajā shēmā, un, kad viņa mēģināja datoru par tām iztaujāt, tika noliegta to eksistence. Neviena no šīm sistēmas daļām nebija kritiski svarīga misijai — tā nebija ne Muca, ne Kolba, pat ne Sargkapsula —, un tādēļ Kerna nebija tās ikdienā pārbaudījusi ar tādu apsēstību kā parasti.

Tās nebija kritiski svarīgas misijai, bet kritiski svarīgas stacijai.

"Viņš ir atslēdzis reaktora drošības sistēmu," Mersjans ziņoja. "Kas notiek? Kāpēc viņš vispār ir dzinēja telpā?" Mersjans izklausījās uztraucies, bet ne panikā — un pēc viņa droši vien varēja tīri labi spriest par visas komandas mentālo stāvokli.

Viņš ir dzinēju telpā, jo tādā gadījumā viņa nāve būs acumirklīga, pilnīga un tādēļ droši vien nesāpīga, Kerna sprieda. Viņa, citiem par pārsteigumu, jau bija sākusi kustēties. Avrana devās uz augšu, iekāpa pieejas tunelī, kas veda uz stacijas centrālo pilonu, prom no ārējās grīdas, kas funkcionēja kā "apakša" tikai tad, ja pa to staigāja. Viņa kāpa augšup, prom no viltus gravitācijas akas, tuvāk garajai adatai, ap kuru viņi visi rotēja. Kernu sasniedza arvien satrauktāku ziņu virpulis. Viņai aiz muguras sauca balsis. Daži no viņiem doktorei sekos, to viņa zināja.

Serings mierīgi runāja tālāk: "Un šis nemaz nav pirmais solis, doktore Kerna." Viņa tonis nezaudēja godbijību pat tagad, sacelšanās mirklī. "Mājās viss jau ir sācies. Mājās viss pat varbūt ir beidzies. Varbūt jau pēc dažiem gadiem jūs uzzināsiet, ka mēs, cilvēki, esam atguvuši gan Zemi, gan savu nākotni. Nekādu mākslīgi attīstītu mērkaķu, doktore Kerna. Nekādu dievišķu datoru. Nekādu ķēmu cilvēka paskatā. Visums piederēs mums vieniem, tas vienmēr ir pienācies tikai mums — kā ir ierakstīts mūsu liktenī. Visās kolonijās gan Saules sistēmā, gan ārpus tās mūsu aģenti ir darījuši to, kas jādara. Mēs būsim pārņēmuši varu — un saprotiet, doktore Kerna, vairākums mums piekrīt."

Viņa kļuva vieglāka un vieglāka, traucoties "augšup", kas pamazām kļuva par "iekšā". Viņa zināja, ka vajadzētu lādēt Seringu, bet kāds no tā labums, ja viņš to pat nesadzirdēs?

Nepagāja ilgs laiks, līdz viņa sasniedza adatas cauro vidu un bezsvara stāvokli. Nu viņai bija izvēle: vai nu doties uz dzinēja telpu, kur Serings noteikti bija izdarījis visu, lai netiktu traucēts, vai arī prom no tās. Prom — un pavisam prom.

Viņa varētu pavērst atpakaļ visas Seringa veiktās izmaiņas. Kerna bija pilnīgi pārliecināta par to, ka viņas spējas ir pārākas par Seringa prasmēm. Bet tam būtu nepieciešams laiks. Ja viņa dosies pa adatu lejup, uz Seringa pusi, kur viņš būs izveidojis norobežojumus un slazdus, tad laiks nebūs viņas pusē.

"Un, ja pie varas esošie mums nepiekritīs, doktore Kerna," nīstamā balss turpināja runāt viņai ausī, "mēs cīnīsimies. Ja mums ar

varu jāatgūst cilvēces liktenis, tad to mēs ari darīsim.”

Viņa teju nepievērsa uzmanību Seringa vārdiem, tomēr prātā iezagās saltas bailes — ne jau par to, kādas briesmas draudēja viņai un Brin 2 stacijai, bet par to, ko viņš teica par Zemi un kolonijām. Karš? Neiespējami. Pat ne NUN... Bet, ja, patiesībā bija notikuši vairāki

incidenti — politiskas slepkavības, grautiņi, sprādzieni. Visā Eiropas bāzes drošības sistēmā bija infiltrējušies pretinieki. Tomēr visas NUNķu aktivitātes bija spļāviens neizbēgamā likteņa virpuļviesulī. Viņa vienmēr tam bija ticējusi. Šādi izlēcieni bija tikai cilvēces neattīstītās daļas pēdējās spazmas.

Nu viņa devās pretējā virzienā, palielinot attālumu starp sevi un dzinēju telpu, it kā Brin stacijā būtu pietiekami daudz vietas, lai izbēgtu no gaidāmā sprādziena. Bet tas bija pilnīgi racionāli. Viņa ļoti labi zināja, kurp dodas.

Doktorei priekšā bija Sargkapsulas apaļā ieeja. Tikai to ieraugot, Kerna saprata: kāda viņas prāta daļa — tā daļa, uz kuru viņa paļāvās vissarežģītāko aprēķinu nianšu izstrādē —jau bija pilnībā izpratusi situāciju un atklājusi nedrošu, bet iespējamu izeju.

Šeit bija jābūt Seringam. Šis bija lēnais kuģis uz nākotni, kuru viņš būtu vadījis kādā citā, saprātīgākā laikā. Nu Avrana lika durvīm atvērties un atvieglota saprata, ka tieši ar šo vienīgo aprīkojuma daļu, par ko Seri-ngs bija primāri atbildīgs, viņš nebija izdarījis neko sliktu.

Notika pirmā eksplozija, un Kerna domāja, ka tā būs arī pēdējā. Brin stacija visapkārt nočīkstēja un noraustījās, bet dzinēji bija palikuši neskarti — kā to varēja noprast pēc fakta, ka pati Kerna bija palikusi vesela. Viņa atkal pievērsās komandas satraukto ziņojumu gūzmai. Seri-ngs bija sabojājis glābšanas kapsulas. Viņš negribēja, lai kāds cits izvairītos no likteņa, ko viņš bija sev nolicis. Vai viņš bija pamanījies aizmirst Sargkapsulu?

Sprāgstošās kapsulas izgrūdīs Brin 2 staciju no tās pozīcijas, liekot tai virzīties vai nu uz planētas pusi, vai prom izplatījumā. Avranai bija jāatbrīvojas.

Pēc doktores rīkojuma atvērās durvis, un viņa lika Sargkapsulas datorsistēmai noteikt palaišanas mehānisma statusu. Iekšā bija neticami maz vietas: kapsula bija tikai zārks, kur gulēt miegā iesaldētajam — nedomā par to kā par zārku! —, kā arī piesaistīto sistēmu termināļi.

Sistēma uzdeva Avranai neskaitāmus jautājumus — viņa nebija sistēmai paredzētā persona, un viņai nebija piemērota apģērba ilgstošam

iK aukstajam miegam. Bet es neplānoju te palikt gadsimtiem — tikai tik, lai sagaidītu krīzes beigas. Viņa veikli piespieda sistēmu beigt sūkstīties, un pa to laiku diagnostikas sistēma jau bija norādījusi, kur Scrings iejaucies programmēšanā, vai, precīzāk, ar izslēgšanas metodi

noteikusi, kurus palaišanas procesa elementus viņš bija noslēpis.

Troksnis ārpusē lika noprast, ka Kernai vislabāk būtu pavēlēt durvīm aizvērties un noslēgt sistēmas, lai neviens nevarētu pie viņas ielauzties.

Viņa iekāpa aukstā miega cisternā, un tajā brīdī sākās dauzīšana pa sienām: tie bija citi komandas biedri, kas bija sapratuši to pašu, ko Avrana, tikai nedaudz vēlāk. Viņa izslēdza komandas ziņas. Viņa izslēdza arī Seringu, kurš acīmredzami nepateiks neko jaunu. Labāk būs, ja viņas prāts netiks dalīts ar citiem, vien ar centrmezgla vadības sistēmu.

Kernai nebija ne jausmas, cik daudz laika viņai ir, bet viņa strādāja ar sev raksturīgo ātrumu un rūpību, kam pateicoties bija nonākusi savā šībrīža postenī. Dabūju sevi Brin 2 stacijas vadītājas postenī, dabūju sevi iekšā arī Sargkapsulā. Esmu tik gudrs un likteņa nolādēts mērkakītis. Apslāpētā dauzīšanās kļuva arvien intensīvāka, bet kapsulā bija vieta tikai vienam pasažierim. Kernas sirds arvien bija bijusi cieta, bet nu viņa atklāja, ka tā jānocietina vēl vairāk, lai nedomātu par vārdiem un sejām — viņas uzticamajiem kolēģiem, kurus viņa kopā ar Seringu bija nolēmusi nāvei eksplozijā.

No kuras es pati vēl neesmu izbēgusi, viņa sev atgādināja. Un tad nonāca pie atrisinājuma: kaut kā saķīlēta aplinku risinājuma, kas ļautu palaist kapsulu arī ar visām Seringa rēgu sistēmām. Vai tas darbosies? Viņai nebija iespējas to pārbaudīt, bet arī citu variantu vairs nebija. Tāpat nebija, viņa pieņēma, laika.

Palaist, viņa deva komandu centrmezglam un apklusināja visus dažādos veidos ieprogrammētos obligātos jautājumus: “Vai esat pārliecināta?”, līdz sajuta apkārtesošos mehānismus sakustamies.

Tad sistēma vēlējās, lai Kerna, kā paredzēts, nekavējoties iegrimst aukstajā miegā, bet viņa lika tai pagaidīt. Ja kapteine nebūs pēdējā, kas atstās grimstošu kuģi, tad viņa vismaz varēs noskatīties tā bojāejā no attāluma. Un cik lielam būtu jābūt šim attālumam?

Ap to laiku jau vairāki tūkstoši ziņu cīnījās par viņas uzmanību. Ikviens komandas loceklis vēlējās ar Avranu runāt, bet viņai nevienam nebija nekā sakāma.

Arī Sargkapsulai nebija logu. Ja viņa vēlētos, tad varētu likt tai parādīt Prātacs ekrānā strauji sarūkošo Brin 2 staciju, nelielajai kapsulai iekrītot plānotajā orbītā.

Tagad viņa atgriezās pie Brin sistēmām — viņas iekšējo komunikācijas sistēmu pastiprināja Sargkapsulas centrmezgls — un deva komandu: “Palaist Mucu!”

Varbūt pie vainas bija neveiksmīgi izvēlēts mirklis, lai gan, atskatoties uz notikušo, drīzāk tas bija Seringa pirmais, rūpīgāk nostrādātais darbiņš — gana nemanāms, lai paslīdētu garām viņas pārbaudēm, jo, protams, Mucas un Kolbas palaišanas tiešie mehānismi

nebija viņas redzeslokā. Uz citu pleciem, viņa bija teikusi, bet ne mirkli nebija padomājusi par cilvēkiem savu sasniegumu piramīdas lejasdaļā. Pat pašam zemākajam bija jāpiekrīt nest Avranas uzlikto nastu, vai arī visa ēka sabruktu.

Uzliesmojumu viņa pamanīja ne prāta projekcijā, bet gan pateicoties strauji plaukstošajam bojājumu ziņojumu salūtam no Brin 2 datoriem brīdī, kad visi kolēģi un stacija, un nodevējs Serings, un viņas darba augļi pēkšņi kļuva par tik vien kā vien strauji sabrūkošu putekļu mākoni, rēgainu gaistošas atmosfēras elpu ar dažām neidentificējamām organisku vielu pēdām.

Izlīdzini un stabilizē kursu. Viņa bija gaidījusi triecienvilni, bet Sargkapsula jau bija gana tālu, un Brin 2 matērija un enerģija salīdzinājumā ar šo attālumu bija tik mazas, ka nebija nepieciešami teju nekādi kursa labojumi, lai nodrošinātu Sargkapsulas palikšanu ieprogrammētajā orbītā.

Parādi. Viņa saņēmās, lai spētu paskatīties uz attēlu — bet patiesībā no tāda attāluma tas šķita gluži nenozīmīgs. Zibsnis: mazs, sadedzis kuģis, kurā mita visas viņas idejas un draugi.

Gala analīze liecinās, ka beigu beigās viņi nebija nekas vairāk kā pārmēru attīstīti mērkaķi, kas sabāzti vienā mucā. No šī attāluma uz milzīgā, nevērīgā Visa Pārējā fona bija grūti pateikt, kāpēc tam vispār jebkad ir bijusi kāda nozīme.

Briesmu bāksignāls, viņa pavēlēja. Jo viņiem uz Zemes būs jāzina, kas noticis. Viņiem jāzina, ka ir jāierodas, lai izglābtu Avranu — pamodinātu viņu kā Apburto princesi. Kā nekā viņa bija doktore Kerna. Tieši viņa bija cilvēces nākotne. Viņiem doktore bija vajadzīga.

Divdesmit gari gadi, līdz viņas signāls sasniegs Zemi. Vēl daudz vairāk, līdz glābēji ieradīsies pie viņas pat tad, ja tiks izmantotas vislabākās kodolraķetes, lai paātrinātu lidojumu līdz trim ceturtdaļām gaismas ātruma. Bet viņas trauslais ķermenis spēs aukstajā miegā izdzīvot tik ilgi — un vēl ilgāk.

Pēc dažām stundām viņa redzēja noslēgumu: viņa redzēja, kā Muca sadūrās ar atmosfēru.

Tas nenotika ieplānotajā trajektorijā, jo degošā Briti 2 stacija bija to aizmetusi leņķī, kurā Muca par mata tiesu izvairījās no izmešanas kosmosa tukšumā. Ilgtermiņā tam nebija nozīmes. Muca sadega, kā meteors traucoties cauri zaļās pasaules atmosfērai. Savā ziņā doma par neprātīgajām šausmām, kuras noteikti piedzīvoja tās pasažieri — primāti —, mirstot baiļu un uguns radītajā neziņā, aizkustināja Avranu vairāk nekā pašas sugas biedru nāve. Un vai gan Serings nebūtu paziņojis, ka tas ir pierādījums viņa vārdiem?

Ieraduma pēc, pateicoties vairs nevajadzīgajai profesionālajai tieksmei visu pārbaudīt, viņa noteica Kolbas atrašanās vietu, vēroja, kā mazākais trauks šķērso atmosfēru rāmākā leņķī, nogādājot vitāli

svarīgo kravu pasaulē, kurā nebija tai paredzēto mērkaķu.

Mēs vienmēr varēsim dabūt jaunus mērkaķus. Tā nebija īpaši tipiska mantra, bet tik un tā Kerna jutās labāk. Attīstības paātrināšanas vīruss pastāvēs gadu tūkstošiem ilgi. Projekts pārdzīvos tās radītāju nodevību un nāvi. Viņa pati par to gādās.

Gaidi izmaiņas radiosignālos. Pamodini mani, kad tādus pamani, viņa instruēja kapsulu.

Kapsulas dators nebija sajūsmā. Tas pieprasīja precīzākus parametrus. Kerna prātā pārlika, cik daudzveidīgi varētu risināties situācija mājās un kas viņai būtu jāuzzina. Visu variantu pārskatīšana būtu tikpat sarežģīta kā nākotnes pareģošana.

Dod man rīcības variantus.

Prātacs ekrānā straumēm traucās dažādas versijas. Kapsulas dators bija sarežģīts inženiertehnikas darbs — gana sarežģīts, lai varētu demonstrēt saprātu, pat ja tam tā vēl nebija.

Augšupielādes stacija, Kerna piefiksēja. Tā nebija vispatīkamākā doma pasaulē, bet vai gan viņa pati allaž nebija teikusi, ka dzīve būtu daudzkārt vienkāršāka, ja viņa varētu brīvi rīkoties un visu kontrolēt vienpersoniski? Kapsula varēja augšupiclādēt savā sistēmā viņas apziņu. Lai gan tā nebūtu ideāla kopija, tā tomēr veidotu Kernas un datora apvienojumu, kas spētu reaģēt uz ārējiem notikumiem, simulējot viņas pašas domu gaitu. Viņa caurskatīja brīdinājumus un piezīmes — tā bija attīstītāka tehnoloģija, nekā viņiem būtu vajadzējis izmēģināt. Bija paredzams, ka ar laiku mākslīgā intelekta tīkls daudz pilnīgāk iekļaus augšupielādēto Kernu tā, lai abu apvienojums spētu veikt arvien precīzāku notikumu kategorizāciju. Rezultātā potenciāli varētu rasties kaut kas gudrāks un spējīgāks nekā tikai cilvēka un mašīnas spēju summa.

Aiziet, viņa deva rīkojumu, atslābinājās un ļāva kapsulai sākt smadzeņu skenčšanu. Kaut nu glābēji ierastos ātri.

‚A

1.2. Mazā, drosmīga medniece

Viņu sauc Poršija, un viņa medi.

Viņa ir astoņus milimetrus gara, bet savā mazajā pasaulītē viņa ir tīģeris — viltīga un nežēlīga. Tāpat kā visiem zirnekļiem, viņas ķermenim ir divas daļas. Nelielajā vēderā atrodas lapveida plaušas un lielākā daļa iekšējo orgānu. Galvkrūšu ievērojamākā iezīme ir divas milzīgas acis, kas pavērstas uz priekšu, lai sniegtu nevainojamu binokulāru redzi, un virs tām — divi mazi apmatojuma kumšķi, kas slejas augšup kā ragi. Viņas pūkainais apmatojums veido asimetriskus brūni melnus rakstus. Citiem plēsoņām viņa vairāk izskatās pēc sakaltušas lapas, ne upura.

Viņa gaida. Zem iespaidīgajām acīm atrodas ilkņi, kuriem blakus ir taustekļiem līdzīgās pedipalpas — spodri baltais krāsojums padara tās līdzīgas trīsošām ūsām. Zinātne sauc viņu par Portia labiata, kārtējo neievērojamo lēcējzirnekļu sugu.

Viņas uzmanība ir pievērsta citam zirneklim, kas sēž savā mītnes tīklā. Tas ir Scytodes pallida ar garākiem locekļiem un kupri, un šis zirneklis spēj izspļaut indīgu tīklu. Skitodes ķer un ēd tādus lēcējzirnekļus kā Poršija.

Poršija ēd zirnekļēdājus zirnekļus, kas parasti ir lielāki un spēcīgāki par viņu.

Viņas acis ir īpaši neparastas. Šiem kniepadatas galviņas lieluma diskiem, aiz kuriem atrodas elastīgas kavernas, piemīt primāta cienīga redze, kas ļauj precīzi uztvert pasauli visapkārt.

Poršijai nav domu. Viņas sešdesmit tūkstoši neironu, salīdzinot ar cilvēka simt miljardiem neironu, ar grūtībām nosaucami par smadzenēm. Bet šajā sīkajā audu mezglā kaut kas notiek. Viņa jau ir atpazinusi savu ienaidnieku un zina, ka tā spļāviena dēļ uzbrukums no priekšpuses būtu viņai nāvējošs. Jau kādu laiku viņa kaitējas ar skitodes tikla malu, sūtot visdažādāko nokrāsu māņu sajūtas, lai paskatītos, vai iespējams izvilināt zirnekli no centra. Mērķis ir pāris reizes notrīsējis, bet nav noticējis šiem meliem.

Tik daudz var izdarīt daži desmiti tūkstošu neironu: Poršija ir izmēģinājusi vienu variāciju pēc citas, tālāk attīstot tās, kas raisīja izteiktāku reakciju, un neko nav panākusi, un tagad viņa izmēģinās citu pieeju.

Viņas skaidrās acis ir izpētījušas tīkla apkaimi — zarus un pazarītes, kas liecas tam pāri un zem tā. Mazajā neironu mezgliņā šīs rūpīgās izpētes rezultātā ir radusies trīsdimensiju karte, un viņa ir izplānojusi bīstamu, bet īstenojamu ceļu, kas ļautu viņai uzbrukt skitodei no augšas — gluži kā sīkam slepkavam. Šī pieeja nav ideāla,

bet neko labāku apkārtējā vide nepiedāvā, un viņas rudimentārās smadzenes ir jau iepriekš to visu izplānojušas kā sava veida teorētisku vingrinājumu. Plānotā pieeja nozīmē, ka lielāko daļu laika medījums neatradīsies Poršijas redzeslokā, bet pat neredzams tas paliks viņas sīkajā prātā.

Ja viņas medījums būtu nevis skitode, bet kas cits, tad viņa izvēlētos citu taktiku — vai arī eksperimentētu, līdz kaut kas izdotos. Parasti izdodas.

Poršijas sences gadu tūkstošiem ilgi ir nodarbojušās ar šādiem aprēķiniem un lēmumiem, katrai paaudzei kļūstot nedaudz veiksmīgākai, jo tieši labākās mednieces ir labāk paēdušas un attiecīgi izdēj vairāk olu.

Tiktāl viss ir noticis dabiski, un Poršija jau grasās doties ceļā, kad viņas uzmanību pievērš kustība.

Ieradies vēl viens viņas sugas pārstāvis — tēviņš. Ari viņš ir pētījis skitodi, bet tagad viņa asais skatiens ir piekalts Poršijai.

Senāk viņas sugas indivīdi droši vien būtu aplēsuši, ka sīkais tēviņš ir drošāk iegūstamas pusdienas nekā skitode, un attiecīgi pārplānojuši savu rīcību, bet nu kaut kas ir mainījies. Poršiju uzrunā tēviņa tuvums. Tā ir jauna, sarežģīta pieredze. Saspringušais stāvs skitodes tīkla tālajā gala nav tikai medījums / pārošanās partneris / nesvarīgs. Starp viņiem abiem pastāv neredzama saikne. Poršija vēl īsti neaptver, ka viņš ir kaut kas līdzīgs man, bet viņas iespaidīgā stratēģiju izstrādes spēja ir guvusi jaunu dimensiju. Parādās jauna kategorija, kas simtkārt palielina viņas iespējas: līdzgaitnieks.

Vairākas minūtes abi lēcējzirnekļi izpēta savas prāta kartes, bet skitode rāmā neziņā tup starp abiem. Pēc tam Poršija vēro, kā tēviņš nedaudz pavirzās sāņus gar tīkla malu. Viņš gaida, vai Poršija sakustēsies. Viņa nekustas. Viņš pavirzās tālāk. Beidzot viņš ir nonācis līdz punktam, kur viņa klātbūtne maina Poršijas instinktīvo varbūtību aprēķinu.

Viņa dodas pa iepriekš plānoto kursu — rāpjas, lec, karājas no timekļa —, un viņas prātā arvien paliek trīsdimensiju pasaules attēls, kurā atrodas divi zirnekļi.

Beidzot viņa ir nonākusi pozīcijā virs skitodes tīkla un atkal ir nekustīgā tēviņa redzeslokā. Viņa gaida, līdz tēviņš padarīs savu. Viņš viegli traucas pa zīdaino tīmekli, skatoties, kur liek kājas. Viņa kustības ir mehāniskas, tās atkārtojas — it kā viņš būtu tikai sakaltušas lapas gabaliņš, kas ieslīdējis tiklā. Skitode vienreiz sakustas, tad aprimst. Vēja pūsma sapurina tīklu, un radītā baltā trokšņa aizsegā tēviņš strauji pārvietojas pa trīsošajiem pavedieniem.

Viņš strauji palecas un sāk dejot, skaļi un skaidri tīkla valodā paužot: Medījums'. Te ir medījums, kas cenšas izbēgt!

Skitode nekavējoties sāk doties uz tēviņa pusi, un Poršija dod

triecienu — viņa nolec aiz sava pretinieka, kas izkustējies no vietas, un iecērt tajā žokļus. Ātri vien viņas inde padara zirnekli nekaitīgu. Medības ir beigušās.

Drīz vien pēc tam atgriežas sīkais tēviņš, un abi viens otru nopēta, mēģinot izveidot jaunu pasaules ainu. Viņi barojas. Poršija pastāvīgi ir uz robežas — viņa varētu tēviņu aizdzīt, tomēr šī jaunā dimensija, viņu kopības sajūta, liek viņai apvaldīt žokļus. Viņš ir medījums. Viņš nav medījums.

Vēlāk viņi atkal medī kopā. Viņi ir laba komanda. Kopā viņi var tikt galā ar mērķiem un situācijām, no kurām agrāk — būdami atsevišķi — būtu vairījušies.

Beidzot viņš no medljuma/nemedījuma kļūst par pārošanās partneri, jo viņai nav pieejami pārāk daudzi veidi, kā izturēties pret tēviņiem. Pēc pārošanās akta pamostas citi instinkti un viņu attiecības beidzas.

Viņa izdēj perējumu olu — daudz olu, kas ir veiksmīgas mednieces pazīme.

Viņu bērni būs skaisti un gudri un izaugs divreiz lielāki nekā Poršija — viņi būs inficēti ar nanovīrusu, kura nesēji bija gan Poršija, gan tēviņš. Nākamās paaudzes būs vēl lielākas, atjautīgākas un veiksmīgākas, tās cita pēc citas attīstīsies vīrusa noteiktajā paātrināšanas tempā, un nākotnes gēnu krātuvē dominēs tie, kuri vislabāk spēs izmantot savas jaunās priekšrocības.

Poršijas bērniem piederēs pasaule.

1.3. Izdziest gaismas

Doktore Avrana Kerna pamodās, uztverot sarežģītu informācijas gūzmu pa dučiem kanālu, un nekas no uztvertā nepalīdzēja viņai saprast, kas noticis un kāpēc viņa ar grūtībām atgūst apziņu aukstā miega kapsulā. Viņa nespēja atvērt acis, ķermenis bija savilcies krampjos, un prātā nebija nekā cita kā vien pārmērīgais informācijas daudzums, kas viņai uzbruka, ikvienai Sargkapsulas sistēmai sniedzot statusa atskaiti.

Elīzas režīms! viņa spēja vien nokomandēt, juzdama vienlaikus nelabumu, uzpūtušos vēderu, aizcietējumu un jutekļu pārslodzi, jo zārka mehānismi centās viņu piedabūt līdz kaut kam līdzīgam aktīvai eksistencei.

"Labrīt, doktore Kerna," Sargkapsulas centrmezgls sasniedza viņas dzirdes centru. Tam bija sievietes balss — spēcīga un mierinoša. Kerna nejutās nomierināta. Viņa gribēja vaicāt, kāpēc atrodas šeit, Sargkapsulā, bet juta, kā atbilde tūlīt, tūlīt pat viņu sasniegs — tomēr tā nespēja uzplaiksnīt apziņā.

Dod man kaut ko, kas palīdzētu savākt atmiņas! viņa lika.

"Tas nav ieteicams," centrmezgls brīdināja.

Ja tu gribi, lai es pieņemu kādu lēmumu... Un tad visas klīstošās domas sakrita pa vietām, sabruka dambji un pāri viņai kā plūdi brāzās šausminošas atskārsmes. Brin 2 stacija bija pagalam. Viņas kolēģi bija pagalam. Mērkaķi bija pagalam. Viss bija zaudēts — bet viņa bija palikusi.

Un Avrana bija likusi centrmezglam viņu pamodināt, kad parādīsies radio signāls.

Viņa centās dziļi ieelpot, taču krūškurvis atteicās sadarboties, un viņa tikai iesēcās. Pēdējais laiks, viņa teica centrmezglam, lai gan datoram šis paziņojums neko nenozīmētu. Bet tagad tas komunicēja ar Avranu — viņa instinktīvi juta, ka ar to var sarunāties kā ar cilvēku. Tā vienmēr bija bijusi Elīzas režīma kaitinošākā daļa. Cik daudz, laika aizritējis —pēc Zemes standarta?

"Četrpadsmit gadi un septiņdesmit divas dienas, doktore."

Tas... Kerna juta, kā viņas rīkle nedaudz izplešas. "Tas nevar būt..." Nav nekādas jēgas teikt datoram, ka tam nav taisnība, ka tam nevar būt taisnība. Nebija pagājis gana ilgs laiks. Nevarētu būt, ka Zeme jau būtu saņēmusi ziņu un pa šo laiku būtu paspējis atgriezties glābšanas kuģis. Bet tad uzradās cerība. Protams, kuģis jau bija ceļā pie viņas, kad Serings iznīcināja Brin 2 staciju. Šaubu nebija — viņš kā NUN aģents bija atklāts jau sen, jau tad, kad viņu smieklīgā sacelšanās bija cietusi sakāvi. Viņa bija glābta. Skaidrs, ka viņa bija glābta.

Sāc kontaktu, viņa pavēlēja centrmezglam.

“Baidos, ka tas nav iespējams, doktore.”

Viņa neapmierināti noklakšķināja mēli un vēlreiz pievērsās sistēmas informācijas kanāliem — beidzot viņa juta, ka spēj ar tiem tikt galā. Visas kapsulas daļas bija viņai pieejamas, un rādītāji skaidri liecināja, ka tās ir darba kārtībā. Viņa pārbaudīja sakaru paneli. Uztvērēji darbojās normas robežās. Raidītāji darbojās — tie gan sūtīja viņas briesmu signālu, gan arī pildīja savu sākotnējo funkciju, proti, sūtīja sarežģītas ziņas uz planētu zem kapsulas. Protams, šīs ziņas bija paredzētas laikam, kad šī planēta kļūtu par jaunas sugas šūpuli, sugas, kas varētu tās uztvert un atšifrēt. Uz to nu vairs nebija nekādu cerību.

“Tas viss ir...” Pašas balss ķērkstēšana saniknoja Kernu. Precizē. Kur ir problēma?

“Baidos, ka nav nekā, ar ko nodibināt kontaktu, doktore,” centrmezgls Elīzas režīmā pieklājīgi paziņoja. Tad Avranas uzmanību piesaistīja apkārtējā kosmosa simulācija: planēta, Sargkapsula. Bet ne miņas no Zemes kuģa.

Paskaidro.

“īr notikušas izmaiņas radiosignālos, doktore. Baidos, ka man nepieciešams vadības lēmums, kas noteiktu to nozīmīgumu.”

“Vai tu vari beigt atkārtot “baidos, ka”?” viņa nikni norūca.

“Protams, doktore.” Un Kerna zināja, ka tā arī notiks. No šī brīža konkrētais izteiciens tiks uz visiem laikiem izslēgts no saziņas. “Kopš jūs tikāt ievadīta aukstā miega fāzē, es esmu sekojusi līdzi signāliem no Zemes.”

“Un...?” Bet Kcrnas balss nedaudz iedrebējās. Serings ieminējās par karu. Vai ir pienākušas ziņas par karu? Tūlīt pēc tam sekoja doma: Vai centrmezgls vispār saprastu, ka mani jāpamodina? Tas neprastu izmantot šādu informācijas filtru. Tad kas... ?

Tur nu tas bija, pazudis datu pārbagātībā, bet tagad centrmezgls to izgaismoja. Nevis datu esamība, bet to trūkums.

Viņa gribēja jautāt: Ko es tagad redzu? Viņa gribēja pateikt, ka dators atkal ir kļūdījies. Viņa gribēja pārbaudīt vēlreiz, it kā šī pārbaude nenotiktu katru mīļu brīdi.

No Zemes nepienāca radiosignāli. Pēdējā gaistošā atblāzma bija aiztraukusies garām Sargkapsulai un izgaisusi tukšumā. Plūstot no Zemes gaismas ātrumā, tā bija jau divdesmit gadus sena.

Gribu dzirdēt pēdējās divpadsmit stundas signāla.

Viņa bija domājusi, ka signālu būs pārāk daudz — bet to bija maz, tie bija saraustīti un šifrēti. Tie, kurus bija iespējams atšifrēt, bija lūgumi pēc palīdzības. Viņa pakāpās atpakaļ vēl četrdesmit astoņas stundas, mēģinot saprast, kas noticis. Centrmezgla ierakstu sistēma bija pārrakstījusi visu iepriekšējo. Precīzas nianses jau sen bija pazudušas, tās traucās prom no Avranas tik nesasniedzami ātri, ka

viņa vairs nevarētu šīs ziņas panākt. Bet viss, par ko viņa spēja domāt, bija vien tas, ka Seringa karš tomēr bija noticis. Visā Saules sistēmā bija izdzisušas gaismas, NUNķi un viņu līdzgaitnieki bija sacēlušies un cīnījušies pret saviem ienaidniekiem, lai iegūtu varu pār cilvēces likteni.

Tas, ka konflikts ir eskalējis, šķita neapstrīdams fakts. Kerna labi zināja, ka gan Zemes, gan tās koloniju valdībām piederēja ieroči ar baisu potenciālu, un zinātne teorētiski bija izstrādājusi vēl ļaunākus.

Karš uz Zemes bija kļuvis sprādzienbīstams, tik daudz viņa saprata. Neviena puse nebija piekāpusies. Abas puses bija cīnījušās un cīnījušās, atrodot mantu kastītē arvien jaunus rīkus. Kara sākums bija pazudis, nepieejams radiosignālu divarpus dienu ilgajā atmiņā, bet viņai bija baisas aizdomas, ka viss globālais konflikts bija ildzis knapi nedēļu.

Un tagad — divdesmit gaismas gadu attālumā — Zeme dusēja klusumā, tā bija dusējusi klusumā jau divus gadu desmitus. Vai tur maz vēl bija cilvēki? Vai bija iznīcināta visa cilvēku suga — izņemot viņu —, vai ari cilvēce bija tikai atmesta atpakaļ jaunos tumšajos viduslaikos, un primitīvie, stulbie ļaudis skatījās augšup, kur debesīs slīdēja gaismiņas, aizmirsuši, ka tās radījuši viņu senči?

“Stacijas, saules sistēmas kolonijas... Citi...” viņa izdabūja.

“Viens no pēdējiem ziņojumiem no Zemes bija pa visām frekvencēm visos virzienos izsūtīts digitāls vīruss, doktore,” skumji atbildēja Elīza. “Tā mērķis bija inficēt un atspējot ikvienu sistēmu, kas to saņēma. Šķiet, ka tas spēja pārvarēt visas zināmās drošības sistēmas. Es pieņemu, ka visas dažādo koloniju sistēmas ir beigušas darboties.”

“Bet tas nozīmē...” Avranu pārņēma stindzinošs aukstums, kādu droši vien nekad iepriekš nebija jutis neviens cilvēks. Viņa gaidīja, kad sekos ledaina atskārsme, bet tādas nebija. Saules sistēmas kolonijas un nedaudzās ārpussistēmas bāzes vēl arvien tika teraformētas. Tās tika uzbūvētas cilvēces kosmosa izpētes vēstures sākumā, un tad, kad tehnoloģija bija attīstījusies pietiekami, cilvēku apdzīvoto vietu klātbūtne bija palēninājusi teraformēšanas procesu: pārāk daudz indivīdu, kas raustīja segu uz savu pusi. Tabula rasa planētu apgūšana bija daudzkārt ātrāka, un Ķērnās pasaule bija pati pirmā, uz kuras teraformēšana bija pabeigta. Ārpus Zemes cilvēce bija neiedomājami atkarīga no tehnoloģijas, no datoriem.

Ja šāds vīruss ir pārņēmis Marsa vai Eiropas sistēmas un padarījis tās nelietojamas, tas nozīmēja nāvi. Ātru nāvi, aukstu nāvi, bezgaisa nāvi.

“Kā tad tu izdzīvoji? Kā mēs izdzīvojām?”

“Doktore, vīruss nebija paredzēts tam, lai uzbruktu eksperimentāliem augšupielādēticm cilvēka personības konstruktiem.

Jūsu klātbūtne manā sistēmā padarīja mani par vīrusam nepiemērotu saimnieku."

Avrana Kerna skatījās garām Prātacs gaisinām uz tumsu Sargkapsulas iekšienē un domāja par visām tām vietām vēl milzīgākajā tumsā visapkārt — tur, kur cilvēce reiz bija izveidojusi sev mājas, trauslas kā olas čaumala. Beigu beigās viņai bija tikai viens jautājums: "Kāpēc tu mani pamodināji?"

"Jums ir jāpieņem vadības lēmums, doktore."

"Kādu vadības lēmumu gan tev tagad varētu vajadzēt?" viņa indīgi jautāja datoram.

"Jums būs jāatgriežas aukstajā miegā," centrmezgls atbildēja, un tagad Avranai skaudri pietrūka "baidos, ka", kas vismaz bija piešķīris tik nepieciešamo cilvēcisko minstināšanos. "Tomēr, tā kā man trūkst informācijas par mūsu šībrīža ārējiem apstākļiem, es, iespējams, nespēšu noteikt atbilstošu zīmi, kas liktu jūs atmodināt no jauna. Tāpat es uzskatu, ka jūs pati varētu nespēt man sniegt precīzu instruktāžu šādas zīmes atpazīšanai. Taču jūs varat man sniegt jebkādu vēlamo instruktāžu vai ari vienkārši norādīt konkrētu laika sprīdi. Alternatīva ir vienkārši paļauties uz to, ka jūsu augšupielādētā personība pamodinās jūs atbilstošā laikā."

Šo vārdu neizteiktā atbalss skanēja Avranas prātā: Vai nekad. Varbūt nekad nebūs tāda laika.

Parādi man planētu.

Viņai tika parādīta milzīgā, zaļā lode — planēta, ap kuru viņa riņķoja — un visi tās mērījumi un parametri, katrs no tiem norādīja uz atsevišķu papildinformācijas sazarojumu. Kaut kur tur bija arī pateicības autoriem, to mirušo cilvēku vārdi, kuri bija izveidojuši un uzbūvējuši ikvienu šīs pasaules daļu, kuri bija vadījuši tektoniskās plātnes un iepūtuši dvašu laikapstākļu sistēmā, paātrinājuši eroziju un iesējuši augsnē dzīvības sēklu.

Bet mērkaķi sadega. Viss velti.

Šķita neiespējami, ka viņa bija bijusi tik tuvu dižajam sapnim — dzīvības izplatīšanai Visumā, daudzveidīgāka saprāta izveidei, Zemes mantojuma nodrošināšanai. Un tad notika karš un Seringa muļķība — nedaudz par agru.

Cik ilgi mēs varam turpināt darboties'?Tāds bija viņas jautājums.

"Doktore, mūsu saules paneļi var nodrošināt mūsu izdzīvošanu neierobežotu laika posmu. Lai ari ir iespējams, ka ārējs trieciens vai mehānisku bojājumu uzkrāšanās ar laiku var pārtraukt funkcijas, tomēr konkrēta galējā robeža mūsu darba kapacitātei nav noteikta."

Tas laikam bija domāts kā cerlbpilns paziņojums. Kernai tas drīzāk izklausījās pēc mūža ieslodzījuma sprieduma.

Ļauj man gulēt, viņa teica kapsulai.

"Man nepieciešama instrukcija, kad jūs pamodināt."

Kerna iesmējās — viņas balss kapsulas šaurībā šķita briesmīga. “Kad ierodas glābēju kuģis. Kad mērkaķi atbild uz signālu. Kad mana nemirusī augšupielādētā personība nolemj, ka vajag. Vai ar to pietiek?” “Domāju, ka varu rīkoties atbilstoši šīm vadlīnijām, doktore. Tagad es sagatavošu jūs, lai varat atgriezties aukstajā miegā.”

Gulēt — ilgu, ilgu laiku. Viņa atgriezīsies kapličā, un viņas pašas simulakrs vēros kluso planētu klusajā Visumā — pēdējais dižās, kosmosu iekarojošās civilizācijas postenis.

2. SVĒTCEĻOJUMS

s

2.1. Divtūkstoš gadu attaluma no majam

Holstens Meisons uztrūkās no miega un pamodās nīstajā klaustrofobijā, kuru izdevās pārmākt gandrīz nekavējoties. Pieredze ļāva aptvert, kur viņš atrodas un kāpēc par to nebūtu jāsatraucas, bet tik un tā vecajiem mērkaķa instinktiem tika viņu slavas mirklis un iespēja piekliegt viņa prāta ejas ar trauksmaino: "Slazdā! Slazdā!"

Dirsā tos mērkaķus. Viņam bija ledaini auksti, viņš bija iesprostots telpā, kurā tik tikko ierūmējās viņa ķermenis, un sajūta bija tāda, it kā no pelēkās beznervu ādas tiktu izvilktas tūkstoš adatiņas — un no intīmākiem reģioniem izrautas caurules —, un neviena no šīm darbībām netika veikta ar pārmērīgu maigumu.

Parasta rutīna dzīvības apturēšanas kriokamerā. Viņš labprāt ļautu sev domāt par to, cik ļoti ienīst šīs kameras, bet nebija jau tā, ka šobrīd kādam cilvēku sugas pārstāvim būtu īpaši daudz alternatīvu.

Mirkli viņš domāja, ka tas ir viss: viņu pamodinās, bet neatbrīvos, atstās iesprostotu aiz vēsā stikia, un tā viņš arī paliks — nesadzirdēts, nepamanīts — milzīgā, tukšā kosmosa kuģī, kas pilns ar sasalušiem līķiem, mūžam ceļos uz nekurieni Visuma dzīlēs.

Vēlreiz uzbruka instinktīvā klaustrofobijas lēkme. Holstens ar pūlēm centās pacelt rokas, lai varētu sākt dauzīt pa caurspīdīgo vāku virs galvas, kad nošņāca aizvars un rēno, nofokusēto gaismu aizstāja kuģa lampu uzstājīgais žilbums.

Acis gaismā tikai nedaudz samiedzis. Dzīvības apturēšanas kriokamera bus sagatavojusi viņa ķermeni nomodam vēl ilgi pirms tam, kad viņa smadzenēm picšķīlās vitalitātes dzirkstele. Viņš ar novēlošanos ieprātojās, vai kaut kas ir nogājis šķērsām. Galu galā bija iespējamas tikai dažas situācijas, kādās Holstenu atdzīvinātu. Tomēr viņš nedzirdēja nekādus trauksmes signālus, un nedaudzie kamerā esošie statusa indikatori spīdēja zilā krāsā, kas nozīmēja drošību. Protams, pieņemot, ka tieši tie nav sabojājušies.

Šķirsta kuģis Gilgamešs bija uzbūvēts patiesi ilgam laikam, izmantojot ikkatru zinātnes un prasmju drumstalu, ko Holstena civilizācija bija spējusi izraut no savu pirmsenču aukstajām, vakuumā izdēdējušajām rokām. Tik un tā: ja būtu bijusi kāda cita izvēle, neviens nebūtu tam uzticējies, jo kā gan kāds varētu ticēt, ka mašīna — jebkāda mašīna, jebkas, ko radījušas cilvēka rokas — varētu izturēt baismīgi ilgo laiku, kas nepieciešams šī ceļojuma veikšanai?

"Daudz laimes dzimšanas dienā! Tu tagad esi vecākais cilvēks pasaules vēsturē!" asa balss paziņoja. "Tagad slienies kājās, vecais

slaist. Mums tevi vajag.”

Holstens fokusēja skatienu uz kādu seju — it kā sievietes seju. Tā bija skaudra un grumbu izvagota, ar kaulainu zodu un asiem vaigu kauliem, un viņas mati bija tikpat īsi apcirpti kā Holstcnam. Kriokameras nenāca par labu matu sakārtojumam.

Īsa Leina: Gilgameša komandas kodola vadošā inženiere.

Viņš sāka mēģināt jokot, ka nekad nebūtu atļāvies pat sapņot par to, kā Īsa teiktu, ka viņš esot viņai vajadzīgs, bet mēle samežģījās, un joks neizdevās. Viņa tik un tā saprata pietiekami, lai paskatītos uz Holstenu ar nicinājumu.

“Vajadzēt un gribēt ir divas dažādas lietas, vecais kverpli. Celies augšā. Un aizpogā uniformu, tev dirsa lien ārā.”

Meisons jutās kā simtgadīgs kroplis. Viņš locījās, rāpās un žvangājās, līdz tika ārā no zārkam līdzīgās tvertnes, kurā bija dusējis jau...

Paga, vecākais cilvēks pasaules... ko? Leinas vārdi atgriezās pie Holstena un lika viņam atskārsmē satrūkties. “Hei,” viņš neskaidri nomur-dēja. “Cik ilgi? Cik tālu prom?” Vai mēs vispār esam likuši ārā no Saules sistēmas? Droši vien, ja jau viņa tā saka... IJn gluži tā, it kā viņš spētu redzēt cauri ciešajām, nospiedošajām sienām, Holstcnam pēkšņi radās tāda sajūta, ka viņš spēj sajust milzīgo tukšumu tur, aiz kuģa korpusa, tukšumu, kurā neviens cilvēks nebija ietiecies kopš pirmsledus laikmeta, kopš gadu tūkstošiem senās Vecās Impērijas laikiem.

Komandas kodola dzīvības procesu apturēšanas telpa bija šaura — tur knapi pietika vietas viņiem abiem un zārku rindai. Viņējais un vēl divi bija vaļā, pārējie vēl arvien glabāja pārējo vitāli svarīgo biedru ne-gluži-līķus, līdz tiem radīsies nepieciešamība sākt aktīvi darboties kuģa labā. Leina izlīkumoja gar zārkiem līdz izejas lūkai un atrāva to vaļā. Tikai tad viņa pavērās atpakaļ pār plecu un atbildēja — šoreiz pilnīgi bez izsmiekla.

“Tūkstoš astoņi simti trīsdesmit septiņus gadus, Meison. Vai vismaz tā saka Gilgamešs.”

Holstens atkal atsēdās uz kriokameras malas — pēkšņi kājām pietrūka jaudas noturēt viņu stāvus.

“Kā tas... kā viņš turas? Vai tu...?” Teikumu fragmenti jaucās viņa prātā. “Cik ilgi tu esi nomodā? Vai tu esi pārbaudījusi... kravu, citus...?”

“Es esmu augšā jau deviņas dienas, kamēr tēvi maigi uzbukņīja līdz nomoda stāvoklim, Meison. Esmu visu pārbaudījusi. Viss ir apmierinoši. Viņi ir labi, kārtīgi pastrādājuši, būvējot šo mazulīti.”

“Apmierinoši?” viņš sajuta šajā vārdā zināmu neskaidrību. “Tad visi

ir...?”

“Apmierinoši tādā ziņā, ka no ierindas ir izgājuši četri procenti

mūsu kravas kameru," viņa strupi noteica. "Ņemot vērā to, ka ir pagājuši teju divtūkstoš gadi, es uzskatu to par apmierinošu rezultātu. Varēja būt sliktāk."

"Skaidrs. Jā, protams." Viņš vēlreiz pietrausās kājās un devās uz Leinas pusi, sajuzdams, cik auksta ir grīda zem viņa basajām pēdām, mēģinādams saprast, vai viņi tagad palielina vai samazina ātrumu, vai arī vienkārši komandas apdzīvotā kuģa daļa rotē ap savu asi, lai nodrošinātu gravitāciju. Skaidrs, ka kaut kas viņu noturēja uz grīdas. Tomēr, ja eksistēja kāda maņa, kas spēja nošķirt smalko atšķirību starp mākslīgās gravitācijas veidiem, tad viņa pirmsenči kaut kā bija pamanījušies evolūcijas gaitā to neattīstīt.

Viņš centās nedomāt par to, ko nozīmē četri procenti, vai ka tīkami bezpersoniskais vārds "krava" apzīmēja ļoti lielu izdzīvojušās cilvēces daļu.

"Un kam tad īsti jums mani vajag?" Ņemot vērā, ka lielākā daļa pārējo vēl arvien bija aizmiguši, cik dīvainiem gan būtu jābūt apstākļiem, lai viņa klātbūtne būtu nepieciešama, bet vadības, zinātnes, drošības un inženierijas pārstāvji vēl arvien būtu iegremdēti ledainā bezsapņu stāzē?

"Ir pienācis signāls." Leina rūpīgi vēroja Holstena reakciju. "Jā, tā jau man šķita, ka tas tevi dabūs pie dzīvības."

Viņiem dodoties pa eju līdz sakaru telpai, Holstens nerimtīgi izdomāja arvien jaunus jautājumus, bet Leina tikai neprātīgā ātrumā soļoja uz priekšu, nepievēršot vērību kolēģim, kurš uz nedrošām, ik pēc pāris soļiem ļimstošām kājām grīļodamies steberēja nopakaļ.

Vrī Gaijens bija trešais agri pamodinātais cīrulis — Holstens tā jau bija paredzējis. Lai kas arī nebūtu bijis trauksmes cēlonis, reaģēšanai bija nepieciešams Gilgameša kapteinis, galvenā inženiere un klasicists. Bet Leina jau to bija glīti izskaidrojusi. Signāls. Un šeit — ko tas varēja nozīmēt? Vai nu kaut ko pilnīgi svešu, vai arī Vecās Impērijas atliekas, un tā bija Holstena specialitāte.

"Signāls ir vārgs un pamatīgi izkropļots. Gilgamešam patiesībā bija nepieciešams pārāk daudz laika, lai pamanītu, ka tas ir signāls. Es gribu, lai tu mēģini saprast, kas tas ir." Gaijens bija tievs, trausls vīrs, kura deguns un mute šķita palienēti no daudz platākas fizionomijas. Holstens atminējās, ka Gaijena vadības stils bija sajaukums no agresīvas motivācijas un labām spējām deleģēt uzdevumus. Šķita, ka vien pirms dažām dienām Meisons bija iekāpis kriokamerā, bet, mēģinot uzurdīt atmiņas par to, cik ilgs laiks ir pagājis, viņš atklāja vien nepārvaramu pelēku reģionu, neskaidru sajūtu, ka viņa laika izjūta ir izkritusi no eņģēm.

Acīmredzot pēc divtūkstoš gadiem tā notiek. Teju vai ik pēc minūtes viņu no jauna pārsteidza apziņa, cik ļoti — gandrīz vai smieklīgi — viņiem paveicies, ka viņi vispār var būt šeit. Apmierinoši,

kā izteicās Leina.

“Bet no kurienes tas nāk?” Holstens jautāja. “Vai no turienes, kur mums šķita?”

Gaijens tikai pamāja. Kapteiņa seja bija mierīga, bet Holstens juta, kā viņu pārņem sajūsmas vilnis. Tur tas ir! Tas ir pa īstam — un vienmēr ir bijis!

Gi/gamešs nebija vienkārši nejauši ielidojis kosmosā, lai izbēgtu no tā, kā beidzas viss, kas atstāts aiz muguras. Gluži tik pašnāvnieciski viņi nebija — lai gan tuvu tam. Viņi bija izpētījuši Vecās Impērijas kartes un shēmas, kuras tika izglābtas no satelītiem, kas izgājuši no ierindas, no kuģu daļām, no orbitālo staciju sadragātajām čaulām, kurās vēl atradās izplatījuma mumificētie Zemes kādreizējo saimnieku ķermeņi. Vakuums un stabilas orbītas bija tos izglābuši laikā, kad planētu zem stacijām pārveidoja ledus.

Un starp reliktiem bija arī zvaigžņu kartes. Tās rādīja, kurās galaktikas vietās bija klīduši senie cilvēki.

Komandas biedri parādīja Holstcnam tālo signālu, kuru bija saņēmuši Gi/gameša uztvērēji. Tā bija salīdzinoši īsa, nemitīgi atkārtota ziņa. Tie nebija trokšņaini čalojoši radio signāli no ārpussistēmas kolonijas: tas nu patiešām būtu pārāk daudz cerēts, rēķinoties ar to, cik daudz laika pagājis.

“Varbūt tas ir brīdinājums,” Gaijens ieminējās. “Ja tā un ja priekšā draud briesmas, mums tas jāzina.”

“Un, ja tur ir kādas briesmas, ko tieši mēs ar šo faktu iesāksim?” klusi apjautājās Ilolstens. “Vai mēs tagad varam mainīt savu trajektoriju pietiekami, lai netrāpītu pa to planētu sistēmu?”

“Mēs varam sagatavoties,” pragmatiski noteica Leina. “Ja tā ir kaut kāda kosmiska parādība, ko mēs neesam pamanījušies apzināt un kas dīvainā kārtā nav iznīcinājusi uztvērēju, tad mēs varam mēģināt mainīt kursu. Ja tas ir... mēris, vai naidīgi citplanētieši, vai kaut kas tāds, tad... Nu, es varu derēt, ka pagājis ilgs laiks. Varbūt tas vairs nav aktuāli.”

“Bet mums ir kartes. Sliktākajā gadījumā varam ieplānot kursu uz nākamo pasauli,” Gaijens norādīja. “Varam izmantot lingas manevru, lai pašautos garām šai saulei un dotos tālāk.”

Ap to brīdi ī lolstens jau bija pārtraucis pievērst uzmanību Gaijenam un sakņupis sēdēja, austiņās klausoties Gilgameša pārveidotajā signālā, pētot tā frekvences un ritma vizuālo atainojumu, skatoties bibliotēkā atrodamajās atsaucēs.

Viņš pielāgoja Gilgameša tulkojumu, pēc kārtas izmēģinot visus sen mirušās civilizācijas izmantotos šifrēšanas algoritmus. Viņš to jau agrāk

bija daudzkārt darījis. Pārāk bieži signāls bija tā aizšifrēts, ka modernā kriptogrāfija pret to bija bezspēcīga. Citkārt signāls saturēja

runātu tekstu, bet vienā no tām grūtajām valodām, kuras neviens nebija spējis iztulkot.

Viņš klausījās un izmēģināja šifrēšanas kodus, līdz sāka samanīt vārdus — no senās, formālās valodas, kas bija dzīva zudušajos brīnumu un pārbagātības laikos, kam piemita tik baisa spēja iznīcināt it visu.

“Impērijas C”, viņš pārliecināts paziņoja. Tā bija viena no populārākajām zināmajām valodām, un, ja vien Holstens spētu piedabūt savas smadzenes strādāt kā nākas, tad tagad, pēc attīrīšanas, šī teksta iztulkošana būtu bērnu spēle. Tur bija ziņa — tā beidzot atvērās viņa priekšā kā zieds, liedama pār viņu īsu, lakonisku saturu valodā, kas bija mirusi vēl pirms ledus laikmeta.

“Kas...?” Gaijens nikni blenza uz viņu, bet Holstens pacēla roku žestā, kas pieprasīja klusumu, un vēlreiz noklausījās ziņojumu, izbaudīdams savu pārākuma mirkli.

“Tas ir briesmu bāksignāls,” viņš paziņoja.

“Tā kā “Ejiet prom”?” Lcina prašņāja.

“Tā kā “Nāciet un savāciet mani”,” Holstens atbildēja. Ieskatoties kolēģu biedru acīs, viņš tajās redzēja to pašu cerības un izbrīna dzirksti, ko sajuta pats. “Pat tad, ja tur neviena nav — un ir gandrīz droši, ka tur neviena nav—, tur būs tehnoloģija. Funkcionējoši mehānismi. Kaut kas tāds, kas mūs tur ir gaidījis tūkstošiem gadu. Tieši mūs.”

Mirkli šī atklājuma jauda bija tik milzīga, ka gandrīz vai pazuda abu kolēģu vieglā nepatika pret Holstenu. Viņi bija trīs gani, kas ved savu cilvēku ganāmpulku uz jaunu apsolīto zemi. Viņi bija nākotnes pamatlicēji.

Tad Gaijens sasita plaukstas. “Skaidrs. Labi pastrādāts. Es likšu, lai Gilgamešs pamodina nepieciešamo komandu brīdī, kad būs nepieciešams samazināt ātrumu. Mēs esam izvilkuši laimīgo lozi.” Ne vārda par tiem, kas bija atstāti aiz muguras, kam nebija pat dota iespēja spēlēt, nekādu pārdomu par nedaudzajiem citiem šķirsta kuģiem, kas bija devušies pa citām trajektorijām, kad Zeme izspļāva pēdējos iedzīvotāju kumosus, pirms to aprija indes paisums. “Jūs abi — atpakaļ uz lāvām.” Starp viņiem un signāla avotu bija vēl vismaz gadsimts klusa, nāvesauksta ceļojuma.

“Dod man pabūt nomodā vismaz pusi jundas,” Holstens automātiski lūdza.

Gaijens nīgri viņu noskatīja, pēkšņi atceroties, kāpēc viņš nav vēlējies Holstenu komandas kodolā — Mcisons bija pārāk vecs, pārāk lielā sajūsmā par sevi, pārāk lepns par savu lielisko izglītību. “Kāpēc?”

Jo tur ir auksti. Jo tur ir tāda sajūta, it kā es būtu miris. Jo man ir bail, ka vairs nepamodi'sos — vai ka tu mani nepamodināsi. Jo man ir bail. Bet Holstens nevērīgi paraustīja plecus. “Laika izgulēties pietiks

arī vēlāk, ne tā? Ļauj man vismaz paskatīties uz zvaigznēm. Puse jundas, un tad es iešu pats. Kas tur slikts?"

Gaijens nicinoši norūcās, bet beidzot negribīgi pamāja. “Padod ziņu, kad būsi atgriezies. Vai arī, ja esi pēdējais nomodā palicējs, tad...”

“Izslēgt gaismas, nū jā. Es zinu, kas jādara.” Patiesībā darāmais bija sarežģīta visu kuģa sistēmu pārbaude, bet Gilgamešs izdarīja lielāko daļu no grūtā darba. Visi komandas kodola dalībnieki zināja, kas jādara. Tas nebija grūtāk kā izlasīt darbu sarakstu: pat mērkaķis to varētu izdarīt.

Gaijens, galvu šūpodams, aizslāja prom, un Holstens pašķielēja uz Leinu, bet viņa jau pētīja inženiersistēmu izrakstus — profesionāla līdz pēdējam.

Tomēr vēlāk, kad viņš sēdēja kuģa kupolā un vēroja svešatnos zvaigznājus — divtūkstoš gadu attālumā no tiem, ko varētu būt pazinuši viņa senči —, viņa pievienojās Holstenam, un piecpadsmit nemierīgas minūtes viņi sēdēja blakus, nesakot ne vārda. Neviens īsti nespēja dabūt pār lūpām piedāvājumu, tomēr pēc dažiem aprautiem žestiem, mulsiem skatieniem un kādas paceltas uzacs beigu beigās viņi atbrīvojās no saviem kuģa formastērpiem un gulēja, saķērušies kopā uz vēsās grīdas, kamēr virs viņu galvām liegi rotēja visa pasaule.

2.2. Citi Zemes bērni

Vārdam, uz kuru viņa atsaucas, ir gan vienkāršā, gan sarežģītā forma. Vienkāršā forma ir aprautu žestu sērija, precīzas palpu kustības, kas sniedz ierobežotu informācijas daudzumu. Garākā forma ir papildināta ar mīņāšanos un trīsēšanu, kas piešķir niansētu vibrāciju zemtekstu robustajai signalizācijai — tā mainās atkarībā no garastāvokļa un laika formas, kā arī no tā, vai viņa sarunājas ar dominējošu vai zemākas kārtas mātīti vai arī ar tēviņu.

Nanovīruss ir cītīgi strādājis, darot visu, ko var ar neparedzētu materiālu. Viņa ir paaudzēm ilgas vadītas mutācijas rezultāts; viņas esamība ir mēma lieciniece visām neveiksmēm, kam nebija dota iespēja vairoties. Sauciet viņu par Poršiju.

Lai ceļotu pa mežu, ir jādodas pa augstceļiem — no zara uz zaru, un katrs koks ir kā miniatūra pasaule, kurās var ienākt pa zaru saskares vietām. Te tu virzies ar kājām gaisā, te uz kreisā sāna, te mēro vertikālus stumbrus, tad nonāc vietā, kur beidzas zari, un lec, izvērpjot aiz sevis drošības saiti, paļaujoties, ka acis un prāts būs noteikuši īsto attālumu un kustības leņķi.

Poršija pārvietojas uz priekšu, viņa nosaka attālumu: zars, uz kura viņa atrodas, stiepjas nekurienē, un viņa pavada minūti rūpīgās pārdomās, vai var aizlēkt līdz nākamajam, tad nospriež, ka nevar vis. Lapotne virs viņas izirst sīku zariņu tīklā, kas nekādi nespētu izturēt viņas svaru. Poršija ir daudz lielāka nekā viņas sīkā pirmsence. Pusmetru garumā no ilkņiem līdz tīmekļa kārpiņām — īsts arahnofoba murgs. Viņas eksoske-lctu stiprina iekšējie skrimšļi, kas agrāk bija nepieciešami tikai muskuļu nostiprināšanai. Ari viņas muskuļi ir kļuvuši efektīvāki, un daži no tiem

izpleš un saspiež zirnekļa vēderu, aktīvi ievelkot gaisu lapveida plaušās, nevis vienkārši pasīvi uzsūcot skābekli. Tas nodrošina straujāku vielmaiņu, mainīgu ķermeņa temperatūru un straujas, spēcīgas aktivitātes piesātinātu dzīvi.

Zemāk ir pamežs, kur labāk kāju nespert. Šeit mīt plēsēji, kas ir lielāki par Poršiju, un, lai arī viņa zina, ka var tos pārspēt atjautībā, tas prasītu laiku — un tuvojas krēsla.

Viņa nopēta apkārtni un apsver iespējas. Viņai ir tikpat izcila redze kā mazajai medniecei, no kuras Poršija ir evolucionējusi. Viņas vadošo acu milzīgie, tumšie diski ir daudzkārt lielāki nekā cilvēka acis.

Viņa pagriežas, lai varētu paskatīties uz saviem līdzbiedriem, paļaudamās uz to, ka perifērā redze brīdinās par briesmām. Bianka, otra mātīte, vēl arvien atrodas aiz stumbra, viņa vēro Poršiju un

uzticas tās lēmumam. Bianka ir lielāka, bet Poršija ir grupas vadone, jo lielums un spēks jau labu laiku nav šīs sugas vērtīgākās īpašības.

Trešais viņu grupas biedrs, tēviņš, atrodas zemāk nekā Bianka. Viņš ir izpletis kājas, lai noturētu līdzsvaru, karājoties kokā ar skatu uz leju. Varbūt viņš domā, ka atrodas sardzē, bet Poršijai ir tāda sajūta, ka viņš ir aizsapņojies. Jo sliktāk — Poršijai viņš ir vajadzīgs. Viņš ir mazāks par Poršiju, var aizlēkt tālāk un paļauties uz to, ka arī mazāki zari viņu noturēs.

Visi trīs jau piecdesmit dienas ir ārpus savas teritorijas. Viņu suga ir zinātkāra. Tā pati īpašība, kas ļāva viņu mazajiem pirmsenčiem prātā izveidot apkārtnes karti, tagad ir pārtapusi par iztēles spēju, par varēšanu uzdot jautājumu: kas atrodas aiz meža? Poršijas suga ir radīti pētnieki.

Viņa paceļ palpas, izvērš ar balto pusi uz āru un signalizē: Nāc šurp! Nav jāsauc viņš vārdā. Mātītēm nav nepieciešams izmantot tēviņu vārdus. Viņš ar sānu redzi uztver viņas kustību un satrūkstas. Viņš mūždien satrūkstas, baidās pat no savas ēnas, nožēlojamais radījums. Poršijai ir savi uzskati par tēviņu un citi — daudz labvēlīgāki — par Bianku. Viņas pasaule sastāv no vairāk nekā simt indivīdiem, lielākoties mātītēm, ar kurām viņa izveidojusi patīkamas, rūpīgi uzturētas attiecības. Nanovī-russ ir uzcītīgi virzījis Poršijas sugu sociālas dzīves virzienā. Lai arī viņas

smadzenes ir būtiski mazākas nekā cilvēkam, līdzīgi kā pirmā Poršija spēja izmantot savu neironu mezglu dižiem darbiem, ari viņas tālā atvase spēj iespaidīgi labi risināt problēmas: fiziskas, telpiskas, teorētiskas, sociālas. Viņas suga ir izrādījusies auglīga augsne vīrusa attīstībai.

Tēviņš prātīgi šķērso telpu zem Biankas un uzlec uz viņas zara, atstādams aiz sevis šūpināmies drošības pavedienu.

Tiltu pāri, Poršija pavēl, kad tēviņš ir gana tuvu, lai ar viņu varētu pienācīgi sazināties. Un žigli. Viņas runa sastāv pamatā no vizuāliem signāliem — straujām palpu kustībām. Daudz nozīmju — tostarp arī viņas vispārējā neapmierinātība ar tēviņu — tiek sniegts ar kustīgajām kājiņām.

Viņš īsi signalizē pazemīgu pakļaušanos un dodas pa zaru tik tālu, cik uzdrīkstas, pārvietojot kājas turp un atpakaļ, pārdomājot lēcienu. Por-šijas palpas uzzibsnī, liekot Biankai saprast, cik ļoti tēviņš viņu kaitina, bet viņas biedrene vēro kaut ko pamežā. Pa augsni rāpo kaut kāda parādība — tāds kā staigājošs paklājs — vēl viens zirneklis, ko nanovīruss ir apveltījis ar lielāku izmēru, bet neko daudz vairāk. Tas ir tik liels kā pusducis Poršiju un varētu viņu acumirklī nogalināt, ja vien spētu notvert.

Bianka ir izsalkusi. Viņa norāda uz rāpotāju un laiski ieteic, ka varētu pārtraukt ceļojumu.

Poršija apdomājas un nospriež, ka šis ieteikums ir jēdzīgs. Viņa pagaida, kamēr tēviņš pārlec — tas nemaz nebija tik grūti, bet viņš tik traki uztraucās —, un atstāj viņu, lai tas rāpjas atpakaļ pa savu pavedienu un sāk veidot tiltu. Tad viņa uzzibsnī Biankai ziņu, un abas sāk ceļu lejup.

Matainais mednieks uz zemes ir pats sava izsalkuma pārņemts. Mežā netrūkst dažādu sugu medījuma visdažādākajos izmēros, daudzi no tiem — neveiksmīgi nanovīrusa darba augļi. īr izdzīvojušas dažas mugurkaulnieku sugas — peles, putni, pundurbrieži, čūskas —, bet ar tām vīruss neko nav varējis izdarīt, lai arī centieni ir bijuši. Kernas eksperimentiem bija nepieciešami mērkaķi, un viņa nodrošināja, ka zaļās planētas izredzētajiem nebūs jācīnās ar sev līdzīgajiem. Mugurkaulnieki, ar kuriem mērkaķiem bija paredzēts saskarties, bija izveidoti tā, lai atgrūstu vīrusu. Viņi teju nemaz nav mainījušies.

Neviens nebija padomājis par bezmugurkaulniekiem — sarežģīto ekosistēmu, kas sastāv no sīkām, rāpojošām radībām. Tā bija paredzēta tikai kā dekorācijas, pār kurām pacelties klātneesošajiem mērkaķiem.

Daudzos gadījumos — piemēram, kā milzīgajam tarantulas pēctecim, ko šobrīd vēro Poršija — vīruss spēja veicināt augšanu, bet nepieciešamā neiroloģiskā sarežģītība tā arī neparādījās. Bieži vien vienkārši pietrūka vides spiediena šādu spēju attīstībai. Apziņa par savu “es” un spēja domāt par visumu nav gluži tās īpašības, kas veicinātu izdzīvošanu. Poršija ir rets izņēmums — bet ne vienīgais izņēmums —, kad uzlabotas kog-nitīvās spējas ir nodrošinājušas tūlītējas un pārliecinošas priekšrocības.

Paklājam līdzīgais mednieks apstājas, jo to ir sasniegušas tikko jaušamas vibrācijas. Tā tīkls, kas klāj meža augsni, veido haotisku, bet efektīvu sajūtu orgānu, kas ļauj uztvert medījuma kustības. Pret tik vienkāršu radījumu kā šis Poršija un viņas sugasmāsas vislabprātāk izmanto medību metodi, kas nav mainījusies gadu tūkstošiem ilgi.

Poršija ir izpētījusi zemāk esošā tīkla pavedienu rakstu. Tas vijas cauri kritušajām lapām, slēpts skatienam, kas būtu mazāk ass nekā Por-šijas redze. Viņa pastiepj priekšķāju un rūpīgi spēlējas ar pavedieniem. Daiļrunīgi izmantojot pieskāriena un kustības valodu, viņa prasmīgi rada rēgainu medījumu, veido ilūziju par tā izmēru, attālumu un svaru. Viņa iztēlojas sevi primitīvā zemes mednieka vietā tik pārliecinoši, it kā būtu iedēstījusi savas domas viņa prātā.

Tas dodas dažus soļus uz priekšu, pārbaudot jauno sajūtu — vēl ne gluži pārliecināts. Viņa prāto, nez, vai tas kādreiz jau ir teju kritis par laupījumu kādai no viņas sugas? Mednieka milzīgais, pinkainais vēders ir izsliets, gatavs izpurināt atskabargainu matu mākoni — tie liktu Poršijas lapveida plaušām kampt pēc gaisa un sakairinātu viņas locītavas.

Viņa atkal prātīgi pasniedzas lejup, rausta un velk, ļaujot saprast, ka iluzorais medījums dodas arvien tālāk prom un drīz aizbēgs pavisam. Viņas ķermenis ir plankumots neregulārā rakstā — tāpat kā viņas pirm-sencēm —, un zemes mednieka vienkāršā redze nav Poršiju ievērojusi.

Tas pēkšņi uzķeras uz ēsmas un kā spalvaina bumba metas pa zemi uz nekurieni. Bianka uzlec uz zirnekļa muguras un ietriec izstieptos ilkņus

vietā, kur ķermenim pievienojas kājas, tad aizlec vairāku augumu attālumā, lai izvairītos no atbildes trieciena. Mednieks metas viņai virsū, bet kustībā paklūp, pēkšņi zaudējis līdzsvaru. Jau pēc dažiem mirkļiem viņš indes iedarbībā trīc un raustās, un abas mātītes gaida, kad tas paliks pavisam nekustīgs — bet vēl arvien dzīvs. Tad viņas tuvojas maltītei. Jo īpaši Bianka saspringti gatavojas nākamajam lēcienam, ja tāds izrādītos vajadzīgs, viņas vēderiņš viegli savelkas un izplešas, dzenot gaisu lapveida plaušās.

Augstu virs viņiem tēviņš žēlīgi noraugās lejup un, kad Poršija uz viņu paskatās, signalizē, lūdzot atļauju baroties. Viņa atbild, ka viņam vispirms jāpabeidz darbs.

Mirkli vēlāk viņš ir nolaidies gandrīz vai viņai uz galvas tā, ka Poršija instinktīvi atlec, neveikli piezemējas un nokrīt uz muguras, un tad nikni pieceļas kājās. Bianka par mata tiesu ir tēviņu nobeigusi, bet viņš satraukti mīņājas un signalizē: Tuvojas briesmas! Briesmas! Spļāvēji!

Un viņam ir taisnība: tuvojas viņu sugas senie ienaidnieki.

Spļāvējzirnekļi, skitodes, ir attīstījušies soli solī ar Poršijas sugu — jau kopš pašiem pirmsākumiem, kad viņi visi bija sīciņi. Tagad izmērā viņi ir kaut kur starp Poršiju un zemes mednieku, bet pat senajos pirms-vīrusa laikos izmērs nebija ceļš uz dominējošo pozīciju. Tagad viņa redz, kā tic piesardzīgi rāpo uz priekšu — vesela brigāde. Seši, nē, astoņi indivīdi, izretinājušies, bet vērīgi viņi nolaižas no tīkliem, lai medītu. Šie vīrusa attīstītie spļāvēji medī baros, un Poršija saprot, ka tie nav zvēri, lai gan nav attīstījušies tik tālu, cik viņa. Viņi ir milzīgi, neveikli slepkavas, kas arvien atrodas uz Poršijas pasaules robežas: brutāli, slapstīgi, primitīvi radījumi, kuru neredzamā, bet sagaidāmā klātbūtne palīdz pārliecināt jaunuļus neklīst pārāk tālu no ligzdas.

Ja viņu skaits būtu līdzvērtīgs, tad Poršija un Bianka būtu cīnījušās par laupījumu — viņas redz, ka spļāvēji ir sekojuši pa šī paša medījuma pēdām. Astoņi ir pārāk daudz, pat ņemot vērā papildu paņēmienus, ko ceļotāju trijotne varētu izmantot. Skitodes izmetīs lipīgā, indīgā tīkla šaltis. Lai arī viņu redze nav laba, turklāt Poršija un viņas biedri ir gana gudri, lai paredzētu uzbrukumu, un gana veikli, lai no tā izvairītos, tīklu lielais skaits padarītu izbēgšanu mazticamu.

Tajā pašā laikā spļāvēji labi zina, kādas briesmas sola Poršijai līdzīgie. Abas sugas ir cīkstējušās neskaitāmas paaudzes ilgi, katru reizi arvien labāk izprotot savu pretinieku. Tagad abas puses uztver otru ne gluži kā savējos, bet noteikti kā kaut ko vairāk nekā medījumu.

Poršija un Bianka automātiski demonstrē draudu signālus, paceļot priekškājas un parādot ilkņus. Poršija apsver, vai viņas jaunais slepenais ierocis izlīdzinātu spēku samēru. Viņas prātā izspēlējas vairāki iespējamie scenāriji — ar tēviņa palīdzību vai bez tās. Ienaidnieku skaits šķiet pārāk liels, lai viņa varētu būt droša par uzvaru, un uzdevums ir pirmajā vietā. Poršijas prātā ir meta-plāns, līdzīgs kā maršrutu veidošana no A līdz B, ko savulaik izmantoja viņas tālās sences, tikai viņas mērķis nav vienkārši vieta telpā — tas ir netverams uzvaras stāvoklis. Ja viņa tagad cīnīsies ar spļāvējiem, tad, iespējams, zaudēs iespēju paveikt to, ko ir apņēmusies izdarīt.

Viņa signalizē abiem pārējiem, ka jāatkāpjas, žestikulējot pietiekami lēni un plaši, lai spļāvēju vārgās acis to pamanītu. Vai viņi saprot Poršiju? Viņa nezina. Viņa pat nevar noteikt, vai spļāvēji savā starpā sazinās kādā veidā, kas kaut cik līdzinās viņas pašas vizuālo un vibrāciju signālu valodai. Tomēr tic atturas no uzbrukuma — neseko spļāvieni, un viņi tikai minimāli demonstrē draudu pozu, kamēr Poršija un viņas līdzbiedri atkāpjas. Biankas kājas kustoties murmina par viņas aizkaitinājumu un neveiksmes sajūtu. Viņa ir lielāka par Poršiju un ātrāk iziet uz fizisku konfliktu. Viņa ir šeit tādēļ, ka tas var būt noderīgi, bet tieši šī iemesla dēļ viņa arī zina, ka jāseko Poršijas norādēm.

Viņi atkal dodas augšup, apzinoties, ka būs vēlreiz jādodas medībās, un cer, ka skitožu klanam pietiks ar to, kas viņiem ir ticis atstāts. Dažkārt, ja spļāvēju ir pietiekami daudz, viņi seko, un tad būtu jāizvēlas starp ātru bēgšanu vai pagriešanos un uzbrukumu no slēpņa.

Ap krēslas laiku viņi ir pieveikuši kādu lodveida tīklu būvētāju, un tēviņš noķer nepiesardzīgu peli — ne viens, ne otrs nav pienācīga maltīte. Poršijas aktīvais dzīvesveids un pārveidotā anatomija nozīmē, ka viņai uz ķermeņa svaru nepieciešams proporcionāli vairāk barības nekā viņas sen-cēm. Ja viņi būtu spiesti izdzīvot tikai no medībām, tad ceļojums būtu

ilgāks, nekā nepieciešams. Tomēr Bianka ir paņēmusi līdzi četras dzīvas laputis. Viņa izceļ ārā sīkās radības un liek tām sūkt koka sulu, kā arī padzen nostāk tēviņu, ja nu gadījumā šis aizmirst, ka laputis nav domātas ēšanai — vai vismaz ne tagad. Līdz mijkrēšļa beigām Poršija jau ir uzbūvējusi lapotnē pagaidu telti, no kuras uz visām pusēm stiepjas signāl-pavedieni, kas brīdinās par briesmām, un laputis ražo sātīgu rasu, kuru zirnekļi var dzert gluži kā medījuma barojošās želejveida iekšas. Pieradinātās radībiņas pēc padarīta darba rātni

atgriežas Biankas tīklā, saprazdamas tikai to, ka tur ir drošībā, un neapzināmās, ka krīzes situācijā pašas kļūs par maltīti.

Poršija vēl arvien ir izsalkusi — rasa rada tikai sāta sajūtu, pabaro, bet nesniedz apmierinājumu, ko rada īsts medījums. Viņai ir grūti šeit tupēt, zinot, ka laputis — un tēviņš — atrodas tepat tuvumā, bet Poršija spēj būt pietiekami tālredzīga, lai saprastu, ka, ja viņa tos apēstu tagad, tad ciestu ilgtermiņa plāni. Viņas dzimtas specialitāte ir tālākas nākotnes plānošana.

Un arī skatīšanās pagātnē. Tagad viņa ir nometusies pie telts — viņu pagaidu nometnes — ieejas, bet Bianka un tēviņš piespiedušies viņai blakus, lai saglabātu siltumu. Viņa pa spraugām lapotnē veras gaismās, kas mirdz nakts debesīs. Viņas ļaudis pazīst šīs gaismas, tie redz gaismu ceļus un rakstus un saprot, ka arī gaismiņas kustas. Poršija saprot, ka gaismu ceļojums nakts debesīs ir pietiekami paredzams, lai varētu to izmantot viņu pašu ceļojuma navigācijai. Bet viena gaismiņa ir citāda. Tā neceļo pāri debesīm lēni un visa gada garumā — tā joņo garām, tāda pati ceļotāja kā Poršija. Nu zirnekliene paskatās uz augšu un redz, kā pāri galvai traucas sīks atstarotas gaismas zibsnis, vientuļa, kustīga dzirkstele milzīgajā tumsā, un viņa sajūt radniecību ar šo gaismiņu, piešķirot riņķojošajam punktiņam tik daudz arahnomorfas personības, cik vien spēj iztēloties.

2.3. Enigmas variācijas

Šoreiz no morga bija pamodināts viss komandas kodols — Holstens ir gandrīz vai pēdējais, viņš ieradās, drebēdams un streipuļodams uz nejūtīgām pēdām. Tomēr viņš izskatījās labāk nekā daudzi citi. Viņa nelielā izklaide — tikai daži personiskas baudas mirkļi pirms vairāk nekā gadsimta — bija mazinājuši spriedzi. Lielākā daļa no cilvēkiem, uz kuriem viņš skatījās, iepriekšējo reizi bija atvēruši acis tad, kad Gilgame'ss bija vienā saules sistēmā ar Zemes sagrauto karkasu.

Visi bija saspiedušies sapulču telpā — pelēkām sejām, noskūtām galvām; daži izskatījās izģinduši, citi — uztūkuši. Dažiem uz ādas bija manāmi blāvi plankumi: acīmredzot tas bija kāds miega blakusefekts, par kuru Holstenam nebija ne mazākās nojēgas.

Viņš redzēja Gaijenu — šķietami daudz ilgāk nomodā nekā jebkuru citu klātesošo — un nosprieda, ka misijas kapteinis ir licis pamodināt sevi agrāk, lai varētu strauji un spoži dominēt zombiju pilnā telpā.

Holstens pārskaitīja nodaļas: vadība, inženierija, zinātne un, šķiet, ari visi drošībnieki. Viņš mēģināja notvert Leinas skatienu, bet viņa uzmeta Holstenam tikai īsu mirkli, un nekas viņas uzvedībā neliecināja par pirms gadsimta piedzīvoto intīmo brīdi.

“Labi,” tagad, kad pēdējie nācēji bija iekļuvuši telpā, Gaijena asais tonis pievērsa visu uzmanību. “Te nu mēs esam. Mēs esam zaudējuši piecus procentus kravas, un, saskaņā ar inženieru datiem, sistēma nolietojusies par kādiem trim procentiem. Uzskatu, ka šis ir izcilākais cilvēces gara un gribasspēka apliecinājums, kas piedzīvots visā vēstures gaitā. Jums visiem būtu jābūt lepniem par to, ko esam sasnieguši.” Viņa tonis nepavisam nebija apsveicošs, drīzāk kareivīgs, un skaidrs, ka bija jāseko turpinājumam. “Bet īstais darbs vēl tikai sākas. Mēs esam atlidojuši, un, kā jūs visi zināt, šai vajadzētu būt sistēmai, kuru iekarojusi Vecās Impērijas kosmiskā flote. Mēs nospraudām kursu uz šejieni, jo šīs bija tuvākās koordinātes ārpus Saules sistēmas, kur mēs varējām cerēt atrast apdzīvojamu zemi un varbūt pat atgūstamu tehnoloģiju. Jūs visi zināt, kāds ir plāns: mums ir viņu zvaigžņu kartes, un ir arī citas vietas samērā tuvu no šejienes — tikai mazs lēciens salīdzinājumā ar attālumu, kuru jau esam pieveikuši bez negadījumiem.”

Vai drīzāk ar pieciem procentiem negadījumu, Holstens nodomāja, bet nepateica skaļi. Arī Gaijena ticība tam, cik nozīmīga ir Impērijas klātbūtne šajā sistēmā, no klasicista skatupunkta šķita stipri vien pārspīlēta — un turklāt “Vecā Impērija” bija tik tracinoši

neprecīzs termins. Lielākā daļa no pārējiem izskatījās pārāk agri pamodināti, lai spētu domāt par jel kādiem zemtekstiem. Viņš vēlreiz pameta acis uz Leinu, bet viņa šķita pilnībā koncentrējusies uz kapteiņa runu.

"Lielākā daļa no jums nezina, ka Gilgamešs šurpceļā ir pārtvēris ziņas, kas plūst no sistēmas — signālu, kas identificēts kā automātisks briesmu bāksignāls. Tātad šeit ir funkcionējoša tehnoloģija." Gaijens turpināja runāt, pirms kāds paguva iestarpināt jautājumu. "Tādēļ Gilgamešs ir nospraudis lidojuma kursu, kas ļaus mums samazināt ātrumu zvaigznes tuvumā, tā, lai mēs pēc lidojuma garām zvaigznei pārvietotos pietiekami lēni un varētu ar saprātīgu ātrumu pietuvoties signāla avotam — šai planētai."

Nu publika sāka pamosties, un uzvirmoja jautājumi — murdoņa, ko Gaijens apklusināja ar rokas kustību. "Tieši tā. Planēta ir pareizajā attālumā no saules — gluži kā solīts. Ir pagājuši desmittūkstoš gadi, bet kosmosam tas neko nenozīmē. Tā tur ir, un Vecā Impērija atstājusi uz tās dāvaniņu mums. Tā var būt gan kaut kas labs, gan kaut kas slikts. Mums būs jābūt piesardzīgiem. Vienkārši ziniet: signāls nenāk no pašas planētas, bet no tāda kā satelīta — varbūt tā ir tikai boja, varbūt kas vairāk. Mēs centīsimies atvērt saziņas kanālu, bet neko nevaram garantēt."

"Un planēta?" kāds jautāja. Gaijens deva vārdu Rēnai Vitas, zinātnieku komandas vadītājai.

"Mums negribētos šobrīd teikt neko konkrētu," teica slaidā sieviete — viņa arī acīmredzami vai nu labu laiku bija nomodā, vai arī pēc dabas bija nesatricināma. "Analīze, ko šurpceļā veica Gilgamešs, liek domāt par kaut ko tikai nedaudz mazāku par Zemi un līdzīgā attālumā no zvaigznes kā Zeme, ar nepieciešamajiem elementiem: skābekli, oglekli, ūdeni, minerāliem..."

"Tad kāpēc negribētos? Kāpēc neteikt konkrēti?" Holstens ievēroja runātāju — tas bija milzīgais Kersts, drošības daļas vadītājs. Viņa zods un vaigi bija sarkani, jēli un briesmīgi lobījās, un Holstens pēkšņi atminējās, ka Kersts bija atteicies noskūt bārdu pirms gulšanās dzīvības apturēšanas kriokamerā. Nu lielais vīrs par to maksāja.

Atceros, kā viņš par to strīdējās ar inženieriem, Holstens domāja. Tam vajadzēja likties kā dažu dienu senai pagātnei — ja ņemtu vērā tikai Hol-stena personisko nomoda laiku —, bet, kā jau viņš bija novērojis iepriekšējā nomoda reizē, ar apturēšanas režīmu kaut kas nebija lāgā. Skaidrs, Holstens nejuta tos gadsimtus, kas bija pagājuši, kopš viņi pameta Zemi, bet kaut kas viņa prātā atzina, ka šis laiks ir zudis: tā bija baisas, plašas tukšaines sajūta, iztēles šķīstītava. Viņš negribēja pat domāt par atgriešanos kamerā.

"Godīgu atbildi — kāpēc?" Vitas attrauca. "Jo tas izskatās pārāk labi, lai būtu patiesība. Es gribu pārkalibrēt mēraparātus. Šī planēta

pārāk izskatās pēc Zemes, lai būtu ticama."

Holstens paskatījās apkārt uz saskābušajiem ģīmjiem un pacēla roku. "Bet protams, ka tā ir kā Zeme," viņš izdabūja. Skatieni, kas viņam pievērsās, neradīja vēlmi turpināt: daļa seju bija savilktas vieglā netīksmē, daudz vairāk — klajā nepatikā. Ko tas sasodītais klasicisls sagribējis? Jau tagad iztvīcis pēc uzmanības?

"Šis ir teraformēšanas projekts," Holstens skaidroja. "Ja tas līdzinās Zemei, tātad vienkārši ir pabeigts — vai gandrīz pabeigts."

"Nav nekādu pierādījumu, ka senie cilvēki tiešām nodarbojās ar teraformēšanu," Vitas atbildēja tonī, kas jūtami lika viņam aizvērties.

Aiziesim uz arhīviem — tas ir pierakstīts simtiem reižu. Bet Holstens tikai paraustīja plecus, apzinādamies, ka tā visa ir izrāde. "Pierādījums ir" viņš norādīja. "Tas ir tur. Mēs turp lidojam."

"Labi!" Gaijens sasita plaukstas, iespējams, aizkaitināts par to, ka veselas divas minūtes no vietas nav klausījies pats savā balsī. "Katram no jums ir dots uzdevums, tā ka ejiet un darieties. Vitas, pārbaudi savus mēraparātus kā piedāvāji. Es vēlos tuvojoties veikt pilnu planētas un tās satelīta apskati. Leina, paturi acīs kuģa sistēmas, kad tuvosimies zvaigznes gravitācijas akai — Gils jau labu laiku ir lidojis taisnā līnijā bez citiem manevriem. Kerst, atgādini savējiem, kā darbojas viņu uzkabe, ja nu gadījumā jūs būsiet nepieciešami. Meison, tu kopā ar manējiem sekosi līdzi signālam. Ja tur ir kaut kas aktīvs, kas var mums atbildēt, es gribu to zināt."

*

Pēc vairākām stundām Holstens bija teju vai pēdējais komunikāciju telpā palikušais — viņa akadēmiskā uzcītība un pacietība bija pārspējusi lielāko daļu Gaijena padoto. Ausī skanēja statiskās elektrības izkropļots signāls — tajā pulsēja tas pats vienkāršais ziņojums. Tagad, kad viņi vairs nebija ārpus šīs saules sistēmas, tas bija skaidrāks, bet neko vairāk tā arī nepateica. Viņš bija regulāri sūtījis atbildes, cenšoties izraisīt jaunu reakciju — tā bija sarežģīta akadēmiska spēlīte, kur viņš veidoja formālus ziņojumus Impērijas C valodā, cerēdams, ka izklausīsies pēc kā tāda, ko signālraķete gaidīja.

Holstens sajuta sev aiz muguras pēkšņu kustību un satrūkās — Leina bija iegāzusies blakusesošajā sēdeklī.

"Kā iet inženiertelpā?" viņš jautāja, izņēmis austiņu.

"Mums nebūtu jānodarbojas ar cilvēkrcsursu vadību," Leina norūca. "Mums ir jāatkausē kādi piecsimt zārki no kravas telpas, lai varētu tos salabot. Tad mums jāsaka piecsimt tikko uzmodinātiem kolonistiem, ka viņiem tūlīt pat jādodas atpakaļ saldētavā. Bija jāizsauc drošībnieki. Pretīgi. Nu, tad tu esi sapratis, ko tas īsti saka? Kas sūta signālu?"

Holstens papurināja galvu. "Tas tā nav. Nu, labi, ir. Tas ir briesmu

bāksignāls. Tas lūdz palīdzību, bet nenorāda neko konkrētu. Šis ir standarta signāls, ko Vecā Impērija izmantoja šādam mērķim — tam ir jabflt skaidram, steidzamam un nepārprotamam. Pieņemot, ka piederi kultūrai, kas to radījusi. Es to pazīstu tikai tādēļ, ka mūsu pirmie kosmosa ceļotāji bija spējuši atjaunot šo to no Zemes orbītā atrodamā un no satura saprast tā funkcionalitāti."

"Tad saki tam "Sveiks". Dod ziņu, ka esam to sadzirdējuši."

Holstens, kā jau aizkaitinātam akadēmiķim pienākas, strauji ievilka elpu, lai sāktu pedantisku "Tas nav...", bet tad ievēroja Lcinas grimasi un pārdomāja. "Tā ir automātiska sistēma. Tā gaida atpazīstamu atbildi. Tā nelīdzinās mūsu kādreizējiem uztvērējiem ārpus Saules sistēmas, kas meklēja jebkādu sistemātisku signālu. Un pat tic... Mani tie nekad nav pārliecinājuši — pati ideja, ka mēs noteikti spētu pazīt citplanētiešu sūtītu ziņojumu. Šī doma ir pārāk iesakņota mūsu pieņēmumā, ka citplanētieši kaut kādā veidā būtu līdzīgi mums. Tas ir... tu saproti kultūru atšķirību konceptu?"

"Nelasi man lekciju, večuk."

"Tas... Vai tu vari izbeigt? Cik gadus es esmu vecāks par tevi — septiņus? Astoņus?"

"Tu tik un tā esi vecākais cilvēks pasaulē."

To dzirdot, Holstens pēkšņi apjauta, ka patiešām nezina, kādas ir viņu abu attiecības. Varbūt toreiz, es biju tikai pēdējais vīrietis pasaulē. Vai vismaz es un Gaijens. Acīmredzot tagad tam vairs nav nozīmes.

"Nu, labi, bet cik ilgi tu esi bijusi nomodā, pirms viņi pamodināja mani?" viņš kūdīja. "Turpini vien strādāt tādā garā, un tu drīz vien mani panāksi, ne tā?"

Leinai nebija uz to gatavas atbildes, un, paskatījies uz viņu, Holstens ievēroja, cik gara un domīga ir kļuvusi viņas seja. Ne jau nu tā būtu jāvada civilizācija, viņš nodomāja. Bet, protams, mēs neesam īsta civilizācija — vairs ne. Mēs esam civilizācija ceļojumā, mēs gaidām, kad radīsimies kaut kur citur. Varbūt šeit. Mēs esam pēdējā vecās Zemes šķēlīte.

Klusums starp viņiem ievilkās, un viņš atklāja, ka nezina, kā to pārtraukt — līdz Leina strauji saslējās krēslā un teica: "Tad tā, kultūru atšķirības. Parunāsim par to."

Viņš bija dziļi pateicīgs par šo glābšanas riņķi. "Tātad es zinu, ka tas ir briesmu bāksignāls, bet tas patiešām ir tikai tāpēc, ka mēs esam iepriekš saskārušies ar Impērijas tehnoloģiju un mums ir pietiekami plašs konteksts, lai varētu veikt pieņēmumus — no kuriem daži var pat būt aplami. Šī nav citplanētu civilizācija — tie esam mēs, mūsu senči. Un nav teikts, ka viņi savukārt sapratīs mūsu signālus. Pastāv mīts, ka attīstītas kultūras varētu būt tik izcili kosmopolītiskas, ka varētu bez grūtībām parunāties ar zemākstāvošajiem, vai ne? Bet

Impērija nekad nebija paredzējusi, ka tehnoloģijai būtu jābūt savietojamai ar primitīvām kultūrām, kas sekotu pēc tās — tas ir, mums. Kādēļ gan? Kā visi, viņi plānoja sarunāties tikai savā starpā. Tā nu es saku: "Sveiki, te mēs esam," bet es nezinu, kādus protokolus un kodus viņu sistēma sagaida no glābēja, kura ierašanās bija plānota — lai arī pirms cik gadu tūkstošiem tas nebūtu bijis. Viņi mūs pat nedzird. Mēs viņiem esam tikai fona troksnis."

Viņa paraustīja plecus. "Un tālāk? Mēs aizlidojam uz turieni, iedodam Ķerstām lodāmuru un liekam viņam to atvērt?"

Holstens stīvi skatījās uz Leinu. "Tu esi aizmirsusi, cik daudzi cilvēki sākotnējos kosmosa izpētes gados gāja bojā, cenšoties tikt klāt pie Impērijas tehnoloģijas. Pat tad, kad viņu sistēmas bija iznīdētas ar elektromagnētiskā pulsa ieročiem, tik un tā vrakos palika daudz iespēju mūs novākt."

Leina vēlreiz gurdi pacēla plecus — nogurusi sieviete uz spēku izsīkuma robežas. "Varbūt tu esi aizmirsis, cik ļoti man nepatīk Kersts."

Vai es to esmu aizmirsis? Vai es to jebkad esmu zinājis? Viņam sareiba galva, domājot, ka varbūt viņš to kādreiz ir zinājis, bet tādā gadījumā šī informācija ir nemanīti izkritusi viņam no prāta ilgajā, aukstajā dzīvības procesu apturēšanas miegā. Un tas patiešām ir bijis vesels laikmets — cilvēces vēsturē bija noteikti periodi, kas bija ilguši īsāku laiku. Viņš ievēroja, ka ir pieķēries pie konsoles, it kā jebkurā mirklī Gilgameša bremzēšanas radītā ilūzija par gravitāciju varētu pazust un viņš varētu vienkārši aizslīdēt prom nejaušā virzienā, pazaudējis jebkādu saikni ar pasauli. Sie ir visi cilvēki pasaulē, viņš iztēlojās telpu, kas pilna ar teju vai svešiem cilvēkiem, kurus viņam nebija iespējas iepazīt, pirms viņus ieslēdza zārkā. Šī ir dzīve un sabiedrība, un cilvēcisks kontakts — no šī brīža līdz mūžībai.

Šķita, ka tagad bija pienākusi Leinas kārta uztvert klusumu kā neveiklu, bet viņa bija praktiski noskaņota sieviete. Viņa vienkārši piecēlās un devās, asi atraujot roku, uz kuras Holstens mēģināja uzlikt plaukstu.

"Pagaidi." Viņš nebija gribējis, lai tas tik ļoti izklausās pēc lūguma. "Tu esi šeit — un man vajag tavu palīdzību."

"Ar ko?"

"Palīdzi man ar šo signālu — šo briesmu signālu. Tam allaž pa vidu ir daudz trokšņa, bet es domāju... Iespējams, ka patiesībā tas ir otrs signāls tuvā frekvencē, kas sajaucas ar pirmo. Paskaties." Viņš pārsūtīja vairākus analīzes dokumentus uz Leinas ekrānu. "Vai tu vari to attīrīt — kompensēt signālu, lai saprastu, vai tas ir troksnis vai vismaz... kaut kas? Manas iespējas izmēģināt kaut ko citu tūlīt būs izsmeltas."

Šķita, ka Leina jūtas atvieglota, dzirdot, cik šis lūgums ir

saprātīgs. Viņa apsēdās krēslā, un tuvāko stundu abi klusēdami strādāja blakus — viņa darbojās ar savu jauno uzdevumu, viņš sūtīja arvien izmisīgākus jautājumus uz satelīta pusi, un neviens no tiem neizprovocēja nekādu atbildi. Beidzot viņš juta, ka tikpat labi varētu sūtīt uz turieni simbolu savārstījumu, tāpat nekādas jēgas nebija.

Tad no Leinas puses atskanēja: "Meison?" un viņas balsī skanēja jauns tonis.

"Mm?"

"Tev bija taisnība. Tas ir otrs signāls." Pauze. "Bet mēs to nesaņemam no satelīta."

Viņš gaidīja, vērodams, kā Leinas pirksti kustas pa paneli, pārbaudot un vēlreiz pārbaudot datus.

"Tas nāk no planētas."

"Sasodīts! Tu to nopietni?" Tad viņš piespieda roku pie mutes. "Piedod. Ne jau ar tādiem izteicieniem man vajadzētu sveikt šī mirkļa dižumu un tā tālāk, bet..."

"Nē, nē, šis tiešām ir sasodīta vērts brīdis."

"Tas ir briesmu signāls? Vai tas atkārtojas?"

"Tas nelīdzinās tavam signālam. Daudz sarežģītāks. Tai ir jābūt īstai, dzīvai runai. Tas neatkārtojas..."

Kādu mirkli Holstens juta, kā viņu spārno cerības, nospriegojot gaisu ar nezināmu nākotnes potenciālu, bet tad viņa nošņācās: "Dirsā."

"Kas?"

"Nē, tas atkārtojas. Tas ir garāks un sarežģītāks nekā tavs briesmu signāls, bet šī te sekvence atkārtojas." Rokas atkal sakustējās pār paneli. "Un tas ir... Mēs..." Viņas kaulainie pleci sašļuka. "Tas ir... Man šķiet, ka tā ir atbalss."

"Kā, lūdzu?"

"Manuprāt, šis otrs signāls atstarojas no planētas. Es... Nu, visticamākā hipotēze: satelīts sūta signālu uz planētu, un mēs uztveram tā atbalsi. Nolādēts, piedod. Es tiešām domāju..."

"Leina, tu esi par to droša?"

Viņa pacēla uzaci un paskatījās uz Meisonu, kurš nedalīja viņas izmisumu. "Kas ir?"

"Satelīts komunicē ar planētu," viņš uzvedināja. "Tā nav tikai briesmu signāla atbalss — tas ir kaut kas garāks. Planētai tiek sūtīta cita ziņa nekā pārējam kosmosam."

"Bet tas vienkārši iet uz riņķi, tāpat kā..." Viņa pieklusa. "Tu domā, ka tur lejā kāds ir?"

"Kas to lai zina?"

"Bet viņi nesūta signālu."

"Kas to lai zina? Tā ir teraformēta planēta — lai ko arī Vitas neteiktu. Tā ir radīta apdzīvošanai. Un pat ja satelīts tagad nav nekas

cits kā sauciens pēc palīdzības, ja viņi iesēja uz šīs planētas cilvēces sēklu... Varbūt viņi ir mežoņi. Varbūt viņiem nav tehnoloģijas, lai saņemtu vai pārraidītu signālu, bet viņi varbūt vēl ir tur... Pasaulē, kas radīta tieši tam, lai uz tās dzīvotu cilvēki."

Viņa strauji piecēlās. "Eju meklēt Gaijenu."

Mirkli Holstens vērās uz Leinu, domādams — Nopietni? Tas bija pirmais, par ko tu iedomājies? Bet viņš rezignēti pamāja, un viņa bija prom, atstājusi I lolstenu klausāmies jaunatklātajā ziņā starp satelītu un planētu, mēģinot saprast, ko tā nozīmē.

Viņam par lielu pārsteigumu, saprašanai nebija nepieciešams daudz

laika.

*

"Tas ir — kas?" Gaijcns pārprasīja. Jaunumi bija pievilinājuši ne vien kapteini, bet lielāko daļu no komandas kodola.

"Virkne matemātikas uzdevumu," Holstens viņiem visiem paskaidroja. "Es patērēju tik daudz laika, lai to saprastu, jo biju gaidījis kaut ko... sarežģītāku, kaut ko informatīvu. Bet tā ir tikai matemātika."

"Turklāt savāda matemātika," Leina komentēja, caurskatot transkriptu. "Virknes kļūst sarežģītākas, bet tās sākas soli pa solim, no sākotnējiem principiem, pašiem pamatiem." Viņa sarauca pieri. "Tas ir kā... Meison, tu pirms kāda laika minēji uztvērējus ārpus Saules sistēmas?" "Tas ir tests, jā," Holstens piekrita. "Inteliģences tests."

"Bet tu teici, ka tas ir mērķēts uz planētu?" Kersts teica.

"Kas liek uzdot dažādus jautājumus, jā." Holstens paraustīja plecus. "Es gribu teikt — šī ir ļoti sena tehnoloģija. Senākā darba kārtībā esošā tehnoloģija, ko kāds jebkad ir atklājis. Tas, ko mēs redzam, var būt arī programmas sabrukuma rezultāts, kļūda. Bet, jā, nākas aizdomāties." "Vai ari nē," Leina sausi iebilda. Kad pārējie klusēdami skatījās uz viņu, Leina augstprātīgā toni turpināja: "Nu, labrīt, ļaudis, vai man vienīgajai tas ir ienācis prātā? Labrīt, Meison, cik ilgi tu esi gaidījis, ka tas verķis tevi pamanīs? Mēs esam šurplidojot apriņķojuši apkārt planētai, bet tev ir tikai tukšās lozes. Un tagad tu saki, ka tas liek planētai risināt matemātikas uzdevumus?"

"Jā, bet..."

"Tad nosūti atbildes," viņa ieteica.

Holstens ilgi skatījās uz Leinu, tad pašķielēja uz Gaijenu. "Mēs nezinām, kas..."

"Dari tā," Gaijens pavēlēja.

Holstens rūpīgi sagatavoja atbildes, ko bija atradis — sākuma uzdevumus varēja viegli atrisināt uz pirkstiem, vēlākos — vienīgi ar datora palīdzību. Līdz šim viņš bija stundām ilgi sūtījis satelītam žēlabainus signālus. Nosūtīt virkni skaitļu bija vienkārši.

Viņi gaidīja — viss komandas kodols. Bija nepieciešamas septiņas minūtes un dažas sekundes, lai signāls sasniegtu mērķi. Daži mīņājās. Kersts nokrakšķināja pirkstu kauliņus. Kāds no zinātniekiem noklepojās.

Pagāja nedaudz vairāk nekā četrpadsmit minūtes pēc nosūtīšanas, un briesmu bāksignāls pārtrūka.

2.4. Nabaga radinieces

Poršijas sugasbiedres ir dzimušas pētnieces. Viņas ir aktīvas plēsējas ar daudz prasīgāku vielmaiņu nekā viņu sencēm, un pārāk daudz viņējo vienuviet drīz vien izmedītu tukšu jebkuru vietu, kur būtu apmetušās. Tradicionāli viņu ģimenes bieži sašķeļas — vājākās mātītes ar vismazāko biedreņu skaitu ir tās, kas dodas tālāk, lai izveidotu jaunas ligzdas. Šādas diasporas rodas bieži, jo, lai arī viņas dēj daudz mazāk olu nekā sen-ces, lai arī viņu atvašu aprūpes standarti ir stipri sliktāki nekā cilvēkiem, kamdēļ jaundzimušo mirstība ir augsta, sugas populācija aug dramatiskā ātrumā. Viena izjukusi ģimene pēc citas — zirnekļi pamazām izplešas pa visu pasauli.

Poršijas ekspedīcija tomēr ir nedaudz atšķirīga. Viņa nemeklē ligzdošanas vietu, un viņai ir mājas, kur saskaņā ar plānu būs jāatgriežas. Viņas prātā un runā tā ir Lielā Ligzda pie Rietumu okeāna, un tur dzīvo vairāki simti viņai līdzīgo — lielākā daļa, bet ne visi ir vismaz daļēji radinieces. Vienkāršā laputu piejaucēšana un to kopšana ļauj Lielajai Ligzdai pieaugt līdz nebijušam izmēram, nepiedzīvojot resursu trūkumu, kas novestu pie migrācijas vai izdzīšanas.

Vairāku paaudžu laikā Lielās Ligzdas sociālā struktūra ir kļuvusi eksponenciāli sarežģītāka. Viņas ir nodibinājušas sakarus ar citām ligzdām, tām katrai ir sava metode, kā pabarot pieticīgo baru iedzīvotāju. Ir notikusi nedroša tirdzniecība — reizēm ar barību, bet daudz biežāk ar zināšanām. Poršijas ļaudis ir ārkārtīgi zinātkāri un interesējas par savas pasaules robežām.

Tādēļ Poršija tagad ceļo, sekodama leģendu, baumu un nostāstu pēdām. Viņa ir sūtīta.

Visi trīs ienāk jau aizņemtā teritorijā. Pazīmes nav sajaucamas ne ar ko citu — šeit ir ne vien regulāri apkopti tīklu tilti un trases starp kokiem, bet arī raksti un attēli, kas gan vizuāli, gan ar smaržu ziņo, ka šīs medību vietas kādam pieder.

Tieši to Poršija ir meklējusi.

Ceļotāji uzrāpjas, cik augstu vien var, un redz, ka ziemeļos līdz šim bezgalīgais mežs dramatiski mainās. Dižā lapotne kļūst retāka, tā atklāj biedējoši skrajus klajumus, kur zeme ir attīrīta no kokiem. Aiz tā visa vēl arvien ir koki, bet tie pieder citai sugai un ir izvietoti regulārās rindās, kas viņu acīm šķiet nepatīkami mākslīgas. Tieši to apskatīt viņi ir ieradušies. Viņi varētu vienkārši apmest līkumu ap nelielo radniecīgās cilts aizņemto vietu un doties paskatīties. Tomēr Poršijas plāns — ceļš, ko viņa ir soli pa solim izplānojusi no gājiena sākuma līdz veiksmīgām beigām — liek viņai vākt informāciju. Sencēm tas būtu nozīmējis ilgu un sarežģītu izlūkošanu ar maņām.

Poršijai tas nozīmē uzdot jautājumus vietējiem.

Viņi dodas tālāk piesardzīgi un neslēpjoties. Tomēr pastāv reāla iespēja, ka šejienietes viņas var aizdzīt prom — Poršija spēj mentāli iztēloties sevi viņu vietā, iedomāties, kā viņa pati uztvertu iebrucēju. Viņa var izdomāt dažādās versijas pietiekami labi, lai zinātu, ka agresīva vai slepena ienākšana teritorijā palielinās iespēju, ka viņus uzņems naidīgi.

Skaidrs, ka vietējie ir gana apķērīgi, lai žigli vien pamanītu nācējus, un pietiekami zinātkāri, lai jau pa gabalu ziņotu par savu klātbūtni, signalizējot, ka Poršija un viņas ceļabiedri drīkst tuvoties. Sagaidītāji ir septiņi: piecas mātītes un divi tēviņi, kuri ir starp diviem kokiem nostiepuši glītu ligzdu, kuru bagātīgi ietver viltīgi izstiepti pavedieni, kas brīdinātu par pārāk drošiem nācējiem. Turpat ir arī vismaz divus dučus liels dažādu vecumu zirneklēnu bariņš, kas izšķīrušies saimes silītē. Jau tikko no olas izšķīlušies tie var rāpot un uzbrukt dzīvam medījumam, kā ari aptver dažādus konceptus un uzdevumus, pirms tos kāds ir apmācījis. Domājams, ne vairāk kā četri sasniegs pieauguša zirnekļa vecumu. Poršijas ļaudīm nav zīdītājiem raksturīgās bezpalīdzīga mazuļa stadijas un nav arī ar to saistītā mātes instinkta. Tie, kas izdzīvos, būs visstiprākie, visinteliģentākie, visatvērtākie sadarbībai ar citiem.

Palpu zīmju valoda ļauj labos laikapstākļos sazināties vairāk nekā jūdzes attālumā, bet tā nav piemērota sarežģītai sarunai. Niansētākā soļu un vibrāciju valoda pa zemi vai zaru neceļo tālu. Lai nodrošinātu brīvu un atklātu viedokļu apmaiņu, viena no vietējām mātītēm uzpin tīklu, kas stiepjas starp vairākiem kokiem — gana lielu, lai ikviena varētu nolikt uz mezglu punktiem dažas kājas un sekot sarunas gaitai. Viena no vietējām ieņem savu vietu tīklā, un, saņēmusi uzaicinājumu, viņai pievienojas Poršija.

Mēs nesam jums sveicienus no Lielās Ligzdas pie Rietumu okeāna, Poršija sāk runāt, ar to pasakot: mēs esam tikai trīs, bet mums ir draugi. Mēs esam tālu ceļojušas, un esam daudz ko redzējušas. Jo informācija bieži vien pati par sevi ir maiņas objekts.

Vietējās vēl arvien ir aizdomīgas. Viņu vārdā runā lielākā mātīte, kas trīsuļo uz tīkla un kustina kājas, sakot: Kāds ir jūsu mērķis? Mums šeit nav vietas jums.

Mēs nemeklējam medību vietu, Poršija paziņo. Mēs neesam ieradušās uz palikšanu. Mēs drīz atgriezīsimies Lielajā Ligzdā. Pie mums ir nonākusi vēsts — šis koncepts viņu prātā tiek izteikts ļoti skaidri: vibrācijas, kas iešūpo nostieptu pavedienu. Viņas ir dabiski iekārtotas, lai izprastu, ka informācija tiek nodota no attāluma. Mūs interesē zeme aiz jūsējās.

Vietējās kļūst nemierīgas. Uz turieni neceļo, līdere saka.

Ja tas ir tā, tad tieši to mēs esam ieradušās atklāt. Vai jūs

pastāstīsiet mums, ko zināt?

Vēl vairāk nemiera, un Poršija apzinās, ka viņas prāta kartē nav informācijas par notiekošo, jo viņas reaģē negaidītā un nesaprotamā veidā.

Viņu līdere tomēr cenšas izlikties drosmīga. Kāpēc mums tas būtu jādara?

Mēs daudz, ko pastāstīsim jums. Kā arī mums ir Sapratne, ko varam apmainīt. Zirnekļiem pastāstīšana un Sapratne ir divas ļoti atšķirīgas valūtas.

Vietējās pēc līderes signāla atkāpjas no tīkla un saspiežas kopā, paturot atnācējas vairāku acu pāru lokā. Viņi sarunājas, sīki mīņājoties, viegli kustinot kājas, lai runātais nesasniedz viesus. Ari Poršija atkāpjas, un viņas līdzgājēji pievienojas.

Biankai nav nekādu konkrētu domu, bet viņa sagaida, ka būs jādodas cīņā ar līderi, kas ir būtiski lielāka augumā. Bet tēviņš Poršiju pārsteidz.

Viņas baidās, tēviņš ieminas. Lai kas ari nebūtu tas, kas atrodas tur, priekšā, viņas baidās, ka mēs to iztraucēsim un tas viņām uzbruks.

Poršija nospriež, ka tēviņam ir tikai dabiski domāt par bailēm. Tas, ka viņa piekrīt, padara mērķi noskaidrot patiesību daudz svarīgāku.

Beidzot vietējie atgriežas tīklā un sarunas atsākas. Parādiet mums savu Sapratni, līdere izaicinoši paziņo.

Poršija signalizē Biankai, kura iztin pie vēdera piesieto laputi un parāda to — izraisot vietējos trīsas un pārsteigumu. Mazo lopiņu izslauc, lai iegūtu rasu, un Poršija ietin saldo vielu smagā nastiņā, kuru noliek tīkla vidū, lai vietējās to var apskatīt.

Pēc nogaršošanas, līdzko viņas saprot, ka Poršija spēj piejaucēt dzīvniekus, viņas ir vairāk nekā gatavas kādam darījumam. Neatkarīga barības avota priekšrocības viņām ir skaidri redzamas, it īpaši ņemot vērā noslēpumainos ziemeļu kaimiņus, kas varētu drīz uzbrukt viņu medību laukiem.

Ko no šī te jūs mainīsiet? vietējā līdere jautā. Viņas kustībās jaušama aizrautība.

Mums ir divi šādi lopi — paredzēti tiem, kas sniegs mums visu, ko zināt par to, kas atrodas aiz jūsu zemes, Poršija piedāvā, zinot, ka ne jau to vietējās patiešām grib iemainīt. Mums ir arī olas, bet mazuļu audzināšana un rūpes par viņiem ir iespējamas tikai ar konkrētām prasmēm, vai arī tie visi ies bojā bērnībā, un jums nepaliks nekas.

Tagad starp līderi un pārējām izveidojas spraigs saziņas kanāls, un Poršija pa tīklu notver sarunas fragmentus. Viņas ir pārāk uztrauktas, lai ievērotu piesardzību. Jūs teicāt, ka varat mainīties? mātīte prasa.

Jā, mēs varam mainīties ar šo Sapratni, bet pretī prasīsim vairāk.

Poršija nerunā par apmācību, bet par kaut ko dziļāku — vienu no sugas pastāvīgās attīstības noslēpumiem.

Arī pašā nanovīrusā notiek pārrakstīšanas variācijas. Tas radīts mainīgs, lai radošā veidā īstenotu stingri ieprogrammēto mērķi: novest saimniekorganismu līdz tā radītāju noteiktajam līmenim un, tikko sasniegta uzvara, beigt turpmāku palīdzību. Tā radītāji iekļāva šos drošības risinājumus, lai neļautu saviem aizbilstamajiem kļūt par pārcilvēciskiem mērkaķdieviem.

Tomēr vīruss bija paredzēts primātiem, un tādēļ Portia labiata nekad nespēs sasniegt tā ieprogrammēto mērķi. Tādēļ nanovīruss ir mutējis un mutējis, lai tiektos arvien tuvāk nesasniedzamam mērķim — mērķim, kas attaisno visus iedomājamos līdzekļus.

Veiksmīgākas variācijas rada veiksmīgākus saimniekus, kas savukārt nodod tālāk uzlaboto, mutēto infekciju. No nanovīrusa mikroskopiskā skatupunkta — Poršija un citas vīrusa skartās sugas uz šīs planētas ir tikai vektori paša vīrusa mainīgo gēnu nodošanai tālāk.

Sen jo sen Poršijas evolūcijas vēsturē viņas sugas sociālo attīstību būtiski paātrināja to vadošās infekcijas mutāciju sērija. Vīruss sāka pārrakstīt dzīves laikā iemācītu uzvedību spermas un olšūnas genomā, pārveidojot apgūtas mēmes ģenētiski pārmantojamā uzvedībā. Poršijas sugas ekonomiskās, mākslīgi attīstītās smadzenes strukturāli savā starpā ir tlaudz līdzīgākas nekā cilvēku prāti, kuri attīstījušies nejaušā kārtā. Neironu ceļi var tikt pierakstīti, iekodēti kā ģenētiska informācija, pēc tam atvērti pēcnācējos un pārrakstīti kā instinktīva sapratne — reizēm tās ir konkrētas prasmes un muskuļu atmiņa, bet biežāk tie ir veseli zināšanu bloki, konteksta zuduma dēļ robusti, tādēļ jaundzimušie ar tiem lēni apradīs savas dzīves sākumposmā.

Šis process sākumā bija saraustīts, neprecīzs, reizēm nāvējošs, bet ar katru paaudzi, kad veiksmīgākās vīrusa līnijas izplatījās plašāk, arvien uzticamāks. Poršija savā mūžā ir iemācījusies daudz ko, bet ar daudzām zināšanām viņa ir vai nu piedzimusi, vai arī tās viņai ir atausušas attīstības gaitā. Gluži ka visi tikko izšķīlušies zirneklēni prot rāpties un medīt, lēkt un vērpt, tā arī Poršijas pirmie elpas vilcieni atvēra arī iedzimtu sapratni par valodu un pieeju senču dzīvēm.

Tagad tā jau ir vēsture — spēja, kas Poršijas ļaudīm piemita, vēl pirms sākās viņu vēsture. Tomēr samērā nesen viņas ir iemācījušās izmantot nanovīrusa uzlabotās spējas savā labā — gluži tāpat kā vīruss savā labā izmanto zirnekļus.

Viņam ir Sapratne, Poršija apliecina, ar palpas vēzienu norādīdama uz savas grupas tēviņu. Bet viņš mainīsies tikai tad, ja dabūs to pašu pretī. Jums ir Sapratne par to, kā šeit dzīvot un kā piesargāties no briesmām. To mēs meklējam.

Nākamajā mirklī viņa saprot, ka ir pāršāvusi pār strīpu, jo lielā mātīte savā tīklā sastingst — tas ir ļoti specifisks medību stingums, kas

liecina par tīru agresiju.

Tad jūsu Lielā Ligzda tomēr plāno nākt uz mūsu zemi. Jūs neesat šeit, lai medītu, bet tomēr jau rīt jūsējie plāno šeit medīt. Jo šāda apmaiņas ceļā iegūta Sapratne nenoderētu Poršijai pašai tiešā veidā, bet tikai nākamajām paaudzēm — tām, kuru genomi vēl nav pierakstīti.

Mēs meklējam Sapratni par visām vietām, Poršija iebilst, bet kustību un vibrāciju valodā nav viegli mānīties. Viņas vārdos ievijas pietiekami daudz negribētu ķermeņa kustību, lai lielās mātītes aizdomas apstiprinātos.

Viņa pēkšņi izslējās, paceļ divus kāju pārus un atsedz ilkņus. Tā ir primitīva valoda, kas nav mainījusies miljoniem gadu: Paskaties, cik es esmu stipra. Viņas pakaļkājas ir savilkušās, gatavas lēcienam.

Pārdomā. Atkāpies, Poršija brīdina. Viņa pati ir saspringusi, bet nerāda ne atkāpšanos, ne padošanos, viņa arī nemērās ar pretinieci kāju garumiem.

Ejiet tūlīt pat vai cīnieties, niknā mātīte pieprasa. Poršija pamana, ka ne visas vietējās viņu pilnībā atbalsta — tās raižpilni signalizē par savu satraukumu un sūta pa tīklu brīdinājumus būt piesardzīgai.

Poršija parāpjas sāņus un jūt, kā aiz viņas dejā ietrīsas tikls: tur uz priekšu metas Bianka, un tīkla ziņojums ir arī kara dziesma. Vietējā līdere acīmredzami samulst par to, ka pretinieka runātāja vienlaikus nav arī karotāja, un piesardzīgi nedaudz atkāpjas. Turklāt Biankai ir bruņas.

Tam, cik daudz Sapratnes katrs indivīds var iegūt no nanovīrusa, ir savas robežas. Jauna informācija tiek pārrakstīta pāri vecajai, lai gan iespējams, ka katras paaudzes spēja uzglabāt šādas iedzimtas zināšanas ir nedaudz lielāka. Sīm nomales vietējām arī ir pašām savi trumpji, kas rūpīgi saglabāti gadu gaitā. Viņu indivīdi var mācīties — un mācīt —, bet zināšanu bāze ir ierobežota.

Lielākai kopienai, tādai kā Lielā Ligzda, ir loti daudz Sapratņu, no kurām izvēlēties, un dažādas dzimtas nodod tālāk savus noslēpumus un mainās ar tiem. Dažādi atklājumi, paņēmieni un triki var tikt apvienoti, ar tiem var eksperimentēt. Lielā Ligzda ir vairāk nekā tās daļu summa. Bianka nav amatniece —viņa to nav ne mācījusies, ne saņēmusi iedzimtu Sapratni —, bet viņa valkā citu darba augļus: izliektus koka vairogus, kas pielīmēti pie viņas palpām un izkrāsoti agresīvās, kontrastainās krāsās. Viņa izslējās visā augumā, samērīdamās kāju garumiem ar lielo mātīti, un tad notupstas, izslējusi vairogus.

Viņas cīnās tā, kā šai sugai raksturīgi: demonstrē savu spēku, draud, atsedz ilkņus. Viņas dejo pa tīklu, un katrs solis šķiet kā izaicinošs vārds. Vietējā mātīte ir lielāka, un viņa zina, kam jānotiek. Viņas lielākais augums pārliecinās mazāko uzbrucēju, ka jāatkāpjas,

citādi sekos nāve.

Poršijas sugai ir kas kopīgs ar cilvēkiem, kas iemācījās izmantot darbarīkus: viņi ļoti labi prot ievainot cits citu. Jau no pirmsākumiem viņi bija zirnekļu slepkavas, un viņu inde sastindzinās savas sugas pārstāvi tikpat viegli kā spļāvēju. Ja tā notiktu, tad visdrīzāk uzvarētāja pakļausies instinktiem un apēdīs zaudētāju. Tādēļ viņu kultūrā notiek izbēgšana no īstas vardarbības, jo jebkura sadursme ir saistīta ar risku. Fakts, ka šie zirnekļi ir cits citam bīstami, ir veicinājis viņu civilizētību tieši tikpat lielā mērā kā kopīgais vīruss, kas sniedza viņiem izpratni par radnieciskumu.

Bet Bianka neatkāpjas, lai cik skaidri nebūtu redzams, ka pretiniece ir par viņu pārāka. Draudu demonstrēšana kļūst arvien agresīvāka, lielā mātīte lēkā un šaudās pa tīklu, kamēr Bianka kāpjas uz sāniem un ar vairogiem aizsargājas no uzbrukuma lēciena, kas neizbēgami sekos.

Savukārt Poršija vērpj pavedienu un sagatavojas izmantot jaunu Lielās Ligzdas inovāciju — tik jaunu, ka viņai tā bija jāmācās, lai gan varbūt viņa spēs to ar vīrusa palīdzību uzdāvināt saviem pēcnācējiem.

Lielā mātīte lec tieši tajā mirklī, kad Poršija ir sagatavojusies. Bianka uztver viņas ilkņu triecienu ar vairogiem, un trieciens apmet Bianku uz muguras. Saniknotā mātīte izslējās vēl vienam triecienam.

Lielajai mātītei trāpa akmens, izsviež viņu no tīkla. Mātīte krīt lejup un paliek karājamies savā drošības pavedienā — viņa raustās konvulsijās. Mātītes vēders vietā, kur tam cauri izgājis lādiņš, ir atrauts vaļā, un šķidruma zudums liek atlikušajām ekstremitātēm neviļus savilkties. Poršija jau ir pārlādējusi ieroci — zīda lingu, kura nostiepta starp plata "V" veidā izvietotajām priekškājām un jaudīgajām pakaļkājām.

Vietējie stīvi skatās uz viņu. Dažas ir parāpušās tuvāk ievainotajai līderei, bet Bianka pasteidzas pirmā, viņa lec no tīkla un ietriec ilkņus sava upura sadragātajā ķermenī.

Poršija nopēta vietējās. Viņas ir ieņēmušas padevīgas pozīcijas, pilnīgi iebiedētas. Viena no atlikušajām mātītēm — ne lielākā, bet varbūt drosmīgākā — godbijīgi uzkāpj uz tīkla. Ko jās gribat? viņa izdejo.

Labi. Mainīsimies, Poršija paziņo, kad Bianka atkal ir viņai pievienojusies. Pastāstiet mums par saviem kaimiņiem.

Pēc tam kad viss ir paveikts — katra puse izvērtējusi, ar ko viņi vēlas dalīties atkarībā no otras puses piedāvātā labuma —, Poršijas tēviņš uzskrien uz tīkla un ieliek savu Sapratni par laputu audzēšanu spermas paciņā, kas rūpīgi ietīta zīda tīklā. Viens no vietējiem tēviņiem veic līdzīgu pakalpojumu ar savām ikdienas zināšanām par savas dzimtas teritoriju un tās agresīvajiem kaimiņiem. Šādu aktīvu vīrusa transkripcijas pielietojumu nav veicinājis pats vīruss, bet gan

Poršijas ļaužu kultūras tradīcija: informācija kā valūta, kas, tālāk nodota, turklāt arī palīdz izplatīties vīrusa ģenētiskajam kodam. Turklāt nākamā zirneklēnu paaudze izjutīs radnieciskumu — tiltu starp Poršijas Lielo Ligzdu un šo nelielo dzimtu. Tā būs daļa no lielā šādu savstarpēju attiecību tīkla, kuru saistībai var izsekot — no vienas kopienas līdz nākamajai — pa lielāko daļu šīs planētas.

Tas, ko vietējie stāsta par ziemeļiem, ir biedējoši — šis ir potenciāls drauds, ar ko Poršijas Lielā Ligzda, iespējams, visai drīz būs spiesta saskarties. Tajā pašā laikā tas ir intriģējoši, un Poršija nospriež, ka plānā jāiekļauj arī tuvāka apskate pašas acīm.

2.5. Visas šis pasaules irjusu

Atbilde, kas atnāca no satelīta, nebija apzināti šifrēta, bet Holstens tik un tā lēja sviedrus, kā pašam šķita, veselu mūžību, lai pārveidotu radio signālu par kaut ko saprotamu. Beigās signāls tomēr atklāja savus noslēpumus, pateicoties Leinas, Gilgameša un paša Holstena kopīgajām pūlēm, piedāvājot īsu, skarbu ziņu klasiskā Impērijas C valodā, ko viņš varēja vismaz mēģināt pārtulkot.

Beidzot Meisons atgāzās atpakaļ krēslā, apzinādamies, ka tagad visi skatās uz viņu. “Tas ir brīdinājums,” viņš teica. “Tur teikts, ka mēs raidām no nepareizām koordinātēm, vai kaut kā tā. Ka mums esot aizliegta ieeja.”

“Šķiet, ka tas iesilst,” viens no zinātniekiem, kas pētīja mērījumus no tālā objekta, piezīmēja. “Redzu strauju enerģijas lietojuma pieaugumu. Tā reaktors strādā ar lielāku atdevi.”

“Tad tas ir nomodā,” Gaijens paziņoja— Holstenaprāt, diezgan lieki.

“Es pieņemu, ka tas vēl arvien ir automātisks signāls,” Lcina minēja.

“Dod tam zināt, ka mēs atbildam uz briesmu signālu.”

Holstens jau bija noformulējis atbildi akadēmiskā valodā, kas izklausījās formāla kā vingrinājums universitātes kursā, un lika Leinai un Gilgamešam pārrakstīt ziņu satelīta izmantotajā digitālajā formātā.

Gaidīšana, kamēr signāli lēni dejoja pāri miljoniem kilometru tukšuma, drīz vien sāka visiem spēlēt uz nerviem.

“Tas sauc sevi par Otro Brina Sarga Mītni,” Holstens beidzot pārtulkoja. “Un, vienkārši sakot, tas liek mums mainīt kursu, lai izvairītos no planētas.” Pirms Gaijens paspēja kaut ko pajautāt, Holstens piebilda: “Un tagad tas nemin briesmu signālu. Domāju, ka, tā kā mēs atbildējām uz signālu, kas tika raidīts planētas virzienā, mēs sarunājamies ar attiecīgo sistēmu.”

“Nu, pasaki, kas mēs esam un ka mēs nākam viņiem palīdzēt,” Gaijens instruēja.

“Godīgi sakot, es neesmu drošs...”

“Vienkārši dari, ko saku, Meison.”

“Kāpēc lai tas sūtītu uz planētu elementārus matemātikas uzdevumus?” Vitas īdēja, īpaši ne pie viena nevēršoties.

“Redzu, ka, manuprāt, sāk ieslēgties visdažādākās sistēmas,” piebilda viņas padotais pie uztvērēja. “Tas ir fantastiski. Nekad neesmu neko tādu redzējis.”

“Palaidīšu dažus dronus — gan uz satelītu, gan planētu,” Kersts paziņoja.

“Piekrītu,” teica Gaijens.

“Tas mūs nepazīst,” Holstens ziņoja, drudžaini tulkodams satelīta jaunāko ziņojumu, klupdams pār tā seno gramatiku. “Tas apgalvo, ka mēs neesam autorizēti. Saka... kaut ko par bioloģisku apdraudējumu.” Komanda kolektīvi nodrebēja. “Nē, pagaidiet, tas sauc mūs par bioloģisku apdraudējumu. Tas... Man šķiet, ka tas mums draud.”

“Tā, cik liels bija tas verķis?” Kersts noprasīja.

“Nedaudz garāks par divdesmit metriem pa garāko asi,” kāds no zinātnes komandas atbildēja.

“Nu tad lai tik dod vaļā.”

“Kerst, šī ir Vecās Impērijas tehnoloģija,” Holstens iebilda.

“Redzēsim, ko tā spēj, kad pie tās nokļūs droni.” Kamēr Gilgame'ss vēl arvien centās samazināt ātrumu, droni strauji devās uz priekšu — dzinēji ļāva tiem tuvoties planētai un tās vientuļajam sargam ar tādu paātrinājumu, kas būtu samalis miltos cilvēku pilotēta gaisakuģa komandu.

“Esmu saņēmis vēl vienu brīdinājumu kursa maiņai,” Holstens ziņoja. “Klausieties, mums ir tā pati situācija, kas bija ar briesmu signālu. Lai ko mēs nesūtītu, sistēma to vienkārši nepazīst. Virbūt tad, ja mums būtu paredzēts šeit būt, mēs zinātu īstos kodus vai ko tamlīdzīgu.”

“Tu esi klasicists, izdomā,” Gaijens atcirta.

“Tas nav tik vienkārši. Nav tā, ka Vecajai Impērijai būtu bijusi viena pati... parole vai kas tāds.”

“Mums ir Impērijas transmisiju arhīvs, ne? Vienkārši paņem no tā kaut kādus protokolus.”

Holstcns pameta uz Leinas pusi mēma lūguma pilnu skatienu, bet viņa no tā izvairījās. Ne mazākajā mērā cerību nespārnots, viņš sāka vākt ID un sveicienu kodus no tiem Vecās Impērijas ierakstiem, kas bija saglabājušies, un nedomājot meta tos uz satelīta pusi.

“Mums uz ekrāna ir signāls no droniem,” Kersts ziņoja, un pēc mirkļa viņi skatījās uz pašu planētu. Tā vēl arvien bija tikai neliels mirdzu-miņš, pat drona labākajā palielinājumā gandrīz neatšķirams no zvaigznēm visapkārt, bet tas acīmredzami palielinājās. Pēc minūtes Vitas norādīja uz mazu punktiņu — pār planētas virsmu slīdošo tās mēness ēnu.

“Kur ir satelīts?” Gaijens noprasīja.

“Šajā attālumā to nevarētu redzēt, bet tas nāk no tālākās puses, izmantojot planētas atmosfēru un mēnesi, lai pārsūtītu signālu mums.”

“Dronu grupas nodalās cita no citas,” Kersts ziņoja. “Tagad varēsim kārtīgi paskatīties uz šito Brinu.”

“Vēl vairāk brīdinājumu. Nekas to nespēj ietekmēt,” Holstens iestarpināja, apzinoties, ka nu jau neviens viņā īsti vairs neklausījās.

“Kerst, atceries, nenodari satelītam bojājumus, kad esi nonācis

kontaktā," Gaijens teica. "Lai kāda tehnoloģija tur nebūtu, mēs to gribam vienā gabalā."

"Nekādu problēmu. Te nu viņš ir. Sāku kustību — tagad."

"Kerst..."

"Atslābsti, kaptein. Droni zina, ko dara."

Holstens paskatījās un ieraudzīja, ka droni tēmē uz kādu punktu pie pastāvīgi augošās zaļās lodes malas.

"Paskaties uz to krāsu," Vitas noelsās.

"Neveselīga," Leina piekrita.

"Nē, tā... tā ir vecās Zemes krāsa. Zaļa."

"Te nu tā ir," kāds inženieris nočukstēja. "Te nu mēs esam. Esam nokļuvuši galā."

"Vizualizēju satelītu," Kersts paziņoja un norādīja uz nelielu punktiņu ekrānā.

""Šī ir Otrā Brina Sarga Mītne"," Holstens uzstājīgi lasīja. ""Tiesības uz šo planētu ir pieteikusi..." kas, kas? Kaut kas... "Pace/ smesprogramma, un ir aizliegta jebkāda iejaukšanās.""

"Pacelsmes— kas?" Leina asi noprasīja.

"Es nezinu. Es..." Holstens rakājās smadzenēs pēc atsaucēm, meklēja tās kuģa arhīvā. "Bija taču kaut kas par... Vecā Impērija sagruva, jo tā krita grēkā. Vai zināt mīta ciklu?"

Atskanēja ņurdoša piekrišana.

"Zvēru augšupcelsme cilvēka līmenī — tas bija viens no senajo grēkiem."

Kersts pārsteigumā iekliedzās, un pēc mirkļa attēls, ko pārraidīja uz satelītu sūtītie droni, pārvērtās statiskās elektrības virmojumā.

"O, pie velna! Viss, kas devās uz satelītu, nupat gāja bojā!" viņš nodārdināja.

"Leina..." Gaijens iesāka.

"Jau darbojos. Pēdējie mirkļi no..." viņa apklusa, aizņemta ar darbu. "Lūk, šis ir pēdējais, sekundi vēlāk nekā citi. Tur — īsi enerģijas uzliesmojumi —, un pārējie droni ir pazuduši. Pēc tam ari šis. Tas vienkārši novāca tavus dronus, Kerst."

"Ar ko? Kāpēc lai tam būtu...?"

"Klau, tas verķis, ciktāl mēs zinām, varētu būt arī militārs veidojums," Leina atcirta.

"Vai varbūt tam būtu jābūt gatavam izsekot un tikt galā ar objektiem no kosmosa," Vitas ieminējās. "Pretasteroīdu lāzeri varbūt?"

"Es..." Leina sarauca pieri un skatījās uz iegūtajiem datiem. "Es neesmu pārliecināta, ka tas šāva... Kerst, cik atvērtas ir dronu sistēmas?"

Drošības daļas priekšnieks nolamājās.

"Mēs vēl arvien dodamies tā virzienā," Holstens norādīja. Viņam runājot, gāja bojā arī dažu citu dronu ekrāni — to, kurus Kersts bija

sūtījis uz planētu. Satelīts tos izdzēsa uzreiz, tikko bija nonācis tiešā tēmējumā.

“Kas, dirsā, tur notiek?” Kersts prasīja, cenzdamies atgūt kontroli un zigzaga kustībā sūtot pēdējos dronus uz planētas pusi. Pēc mirkļa sekoja pēkšņs enerģijas uzplūds — milzīgs jaudas patēriņš no satelīta —, un priekšpēdējā pie dzīvības palikusī mašīna bija pagalam.

“Nu, tas gan bija šāviens,” drūmi apliecināja Leina. “Satelīts to draņķi sadalīja atomos.”

Kersts nešķīsti lādējās, kamēr programmēja instrukcijas pēdējam dronam, sūtot to uz planētas pusi pa spirālveida trajektoriju un cenšoties paturēt satelītu aiz drona horizonta līnijas.

“Vai šie ieroči ir bīstami Gilgamešam?” Gaijens jautāja, un telpā iestājās klusums.

“Iespējams, ka jā.” Vitas izklausījās nedabiski mierīga. “Tomēr, ņemot vērā to, cik daudzas enerģijas izlādes esam redzējuši, satelītam varbūt ir ierobežotas iespējas tos izmantot.”

“Tam nebūs jātrāpa mums divreiz,” Leina drūmi noteica. “Mēs nespēsim novirzīties no uzņemtā kursa — ne pietiekami. Jau tagad mēs bremzējam tik strauji, cik varam, neapdraudot mūs pašus — uzņemtais ātrums ir pārāk liels. Mūsu trajektorija ievedīs mūs orbītā.”

“Tas liek mums doties prom, vai arī tiksim iznīcināti,” Holstens neskanīgi teica. Gilgameša datori pielāgojās situācijai un spēja ātrāk izveidot salasāmu saņemtā satelīta ziņojuma ierakstu, un nu viņš bija atklājis, ka spēj gandrīz vai brīvi lasīt senā raksta transkripciju. Vēl pirms Gaijens bija ko licis, viņš jau veidoja atbildi: Ceļotāji briesmās. Nesāciet naidīgu darbību. Civilistu transporta kuģim nepieciešama palīdzība. Leinai kritiski skatoties viņam pār plecu, I Iolstens nosūtīja ziņu.

“Tas maina savu pozīciju,” atskanēja no zinātnes komandas.

“Tēmē uz mums,” Gaijens secināja.

“Tas nav precīzs salīdzinājums, bet...” Bet jā, noskanēja ikviena prātā.

Holstens juta, cik mežonīgi dauzās viņa sirds. Ceļotāji briesmās. Nesāciet naidīgu darbību. Civilistu transporta kuģim nepieciešama palīdzība. Bet ziņa nesasniedza mērķi.

Gaijens atvēra muti, lai dotu kādu izmisīgu komandu, bet Leina izsaucās: “Nolādēts, sūti viņam atpakaļ viņa paša briesmu signālu!”

Holstcns brīdi blenza uz viņu, tad neartikulēti izsaucās — tā bija emocija bez vārda, triumfs, kuru nebija iespējams atdalīt no aizkaitinājuma par to, ka viņš pats to nebija iedomājies. Pēc dažiem mirkļiem signāls bija nosūtīts.

Sekoja dažas skaudras minūtes — gaidot, kā satelīts reaģēs, gaidot, vai viņi ir paspējuši laikā. Pat tad, kad Holstens jau bija nosūtījis satelītam tā iepriekš sniegto briesmu signālu, uzbrukums jau

varētu būt sācies, tas varētu būt ceļā cauri izplatījumam pie viņiem, tik ātrs, ka viņi pat nezinātu, kas notiek, pirms tas viņiem trāpītu.

Beidzot Holstens atvieglots atslīga krēslā. Pārējie drūzmējās ap viņu, skatoties ekrānā, bet nevienam no viņiem nebija klasiskās izglītības, kas ļautu to tulkot, līdz Meisons beidzot varēja atbrīvot viņus no spriedzes.

““Lūdzu, gaidiet tālāku ziņu”,” viņš teica, “vai kaut kā tā. Es domāju — es ceru —, ka tas pamodinās kaut ko gudrāku.”

Aiz viņa skanēja pieklusinātas sarunas, bet Holstens skaitīja minūtes līdz nākamajai pārraidei. Tad ekrānu pilnībā piepildīja kods, un uz mirkli viņš jutās saviļņots — bet tad vīlies nosēcās. “Tas ir nesaprotams. Tikai vesels blāķis nonsensa. Kāpēc tas ir...?”

“Paga, paga,” Leina pārtrauca. “Tas ir citāds signāls, tas arī viss. Gilgame'ss ir salicis kodu kopā ar kaut ko no taviem arhīviem, večuk. Tas ir... Ha, tas ir audio! Tā ir runa!”

Visi vēlreiz apklusa. Holstens paskatījās apkārt — uz telpu, kas bija pārbāzta ar plikgalvainiem komandas biedriem un biedrenēm, kas lielākoties šķita ne gluži pie labas veselības: viņi vēl arvien trīcēja, pateicoties neiedomājami ilgās dzīvības procesu apturēšanas blakusefektiem, un neviens no viņiem nespēja tikt līdzi šībrīža situācijas atklāsmēm un emocionālajām traumām. Godīgi sakot, es pat nezinu, kurš vispār vēl spēj tam izsekot. “Varbūt tas vēl arvien ir automātisks...” viņš iesāka, bet tad pieklusa, nezinot, vai viņam vispār pietiek enerģijas pabeigt domu.

“Labi. Gilgamešs ir izdarījis visu, ko spēj, lai to atkodētu, balstoties uz arhīvā pieejamajiem fragmentiem,” Leina ziņoja. “Vai visi grib to dzirdēt?”

“Jā,” Gaijens nolēma.

No kuģa skaļruņiem plūda drausmīga skaņa — sabojāta, statiskās elektrības izkropļota skaņa, kurā tik tikko varēja sadzirdēt sievietes balsi — tikai atsevišķi vārdi, kas bija sadzirdami skaņu juceklī — vārdi valodā, kuru spēja saprast tikai Holstens. Viņš bija vērojis kapteiņa seju, jo viņam bija skaidrs, kas tiks saņemts, un viņš redzēja Gaijena sejā niknuma uzliesmojumu, kas tur pazibēja un tad tika pārmākts. Ai, šis nav labi.

“Meison, tulko.”

“Dod man laiku. Un ja tu vari to nedaudz attīrīt, Leina...?”

“Jau tīru,” viņa nomurmināja.

Cilvēki aiz viņiem sāka piesardzīgi izteikt minējumus. Kas tur runāja? Vai tā bija tikai automātiska ziņa, vai... Vitas sprieda par Vecās Impērijas it kā inteliģentajām mašīnām — nevis vienkārši sarežģītu autonomu ierīci, tādu kā Gi/gamešs, bet ierīcēm, kas varēja domāt un sazināties tā, it kā būtu cilvēki. Vai arī vairāk nekā cilvēki.

Holstens salīcis strādāja pie konsoles. Uzlicis austiņas, viņš

klausījās arvien skaidrākās ieraksta versijas, ko Leina viņam piedāvāja. Sākumā viņš nespēja saprast vairāk par dažiem vārdiem un bija spiests palēnināt ierakstu, lai koncentrētos tikai uz nelieliem tā fragmentiem, vienlaikus cīnoties ar pilnīgi negaidītām intonācijām un izrunas veidu. Bija arī daudz traucējumu — savādi, neregulāri statiskās elektrības uzplūdi un atplūdi, kas pastāvīgi iejaucās īstajā ziņā.

"Esmu dabūjis dronu atmosfērā," Kersts strupi noteica. Visi bija viņu gandrīz aizmirsuši, kamēr viņš sūtīja instrukcijas pēdējam pie dzīvības palikušajam aparātam, nezinot, vai nākamā kursa korekcija tiks saņemta gana ātri, lai izvairītos no iznīcināšanas. Saņēmis vairuma komandas uzmanību, viņš piebilda: "Kurš grib redzēt mūsu jaunās mājas?"

Drona sūtītais attēls bija graudains un izkropļots — no liela augstuma uzņemts attēls, kurā bija redzama tik zaļa pasaule, ka viens no zinātniekiem jautāja, vai attēls ir iekrāsots.

"Jūs redzat tieši to, ko redz drons," Kersts apliecināja.

"Tā ir skaista," kāds piebilda. Lielākā daļa no pārējiem vienkārši skatījās. Aina bija ārpus viņu pieredzes un iztēles robežām. Zeme, kādu viņi to atcerējās, nekad nebija izskatījusies šādi. Tāda spilgta zaļuma eksplozija bija apturēta jau gados pirms ledus laikmeta, un pēc toksiskās kušanas laika tā arī neatgriezās. Viņi bija ieradušies no neizsakāmi nabadzīgākas planētas.

"Labi." Sarunas Holstenam aiz muguras, kurās bija izteikti visdažādākie minējumi, bija pieklusušas, visi bija paguruši gaidīt ilgo laiku, kas viņam bija nepieciešams, lai pielāgotos uztvertajam signālam. "Te nāk tulkojums."

Viņš nosūtīja to uz visu ekrāniem: Otrā Brina Sarga Mītne atzīst jūsu lūgumu pēc palīdzības. Jūs šobrīd esat trajektorijā, kas novedīs jūs pie planētas, kas atrodas karantīnā, un jūs neveiksiet nekādu mijiedarbību ar šo planētu. Lūdzu, sniedziet pilnu informāciju par to, kādas briesmas jums draud, lai mītnes sistēmas var analizēt situāciju un sniegt padomu. Jebkāda iejaukšanās Kernas pasaulē novedīs pie tūlītēja atbildes trieciena. Jūs nekādā veidā nedrīkstat veidot kontaktu ar šo planētu.

"To mēs vēl redzēsim," Kersts paziņoja un piebilda: "Tātad šis neko nezina par pēdējo dronu. Es esmu to uzstādījis tā, lai tas censtos būt pretējā planētas pusē, nevis tur, kur ir tas verķis."

Meisons vēl arvien atskaņoja ierakstu, mēģinot saprast, kas ir pastāvīgie traucējumi tajā. Gluži kā ar briesmu signālu — šķita, it kā satelīta signālam būtu pieķēries vēl kāds ziņojums.

"Vai tas arvien sūta ziņu uz planētu?" viņš jautāja Leinai.

"Jā, bet es esmu to izkontrolējusi. Tev nevajadzētu dabūt..." "Kernas pasaule?" Vitas piezīmēja. "Tas ir vārds?"

""Kerna" un "Brins" ir fonētiski apzīmējumi," Holstens atzina. "Ja

tie ir vārdi, tad nav atrodami manās vārdnīcās. Kāda atbilde?”

“Vai tas sapratīs, ja mēģināsim ar to runāt?” Gaijens uzstāja.

“Es sūtīšu kodētu ziņu, tāpat kā iepriekš,” Holstens atbildēja. “Es... Lai kas tas arī nebūtu, tas nerunā Impērijas C valodā tā, kā mācību grāmatās teikts. Cits akcents — varbūt cita kultūra. Es nedomāju, ka varu runāt gana labi, lai tiktu saprasts.”

“Nosūti šo te.” Gaijens pastūma uz Holstena pusi tekstu, ko tulkot un pārkodēt. Mēs esam šķirsta kuģis Gilgamcšs un vedam piecsimt tūkstošus cilvēku dzīvības apturēšanas kriokamerās. Iespēja iegūt telpu uz jūsu planētas ir prioritāte. Tas nozīmētu cilvēku sugas izdzīvošanu. Mums nepieciešama jūsu palīdzība kravas saglabāšanā.

“Tas nenostrādās.” Holstens prātoja — nez, vai Gaijens no planētas ir saņēmis kādu citu ziņu, jo, ciktāl viņš saprata, kapteiņa piedāvātā atbilde nebija piemērota. Tomēr viņš to nosūtīja un atgriezās pie iepriekšējās ziņas klausīšanās, piesaistot Leinu, lai tā mēģina apstrādāt līdzi skrienošo signālu, atdalīt to un padarīt saprotamāku. Un tad pēkšņi viņš to izdzirdēja — klausoties starp vārdiem, sastindzis, sagrābis konsoli, kad pie viņa nonāca otra ziņojuma jēga.

Otrā Brina Sarga Mītne atzīst jūsu lūgumu pēc palīdzības. Jūs šobrīd esat trajektorijā, kas novedīs jūs pie planētas, kas atrodas karantīnā, un jūs neveiksiet nekādu mijiedarbību ar šo planētu. Lūdzu, sniedziet pilnu informāciju par to, kādas briesmas jums draud, lai mītnes sistēmas var analizēt situāciju un sniegt padomu. Jebkāda iejaukšanās Kernas pasaulē novedīs pie tūlītēja atbildes trieciena. Jūs nekādā veidā nedrīkstat veidot kontaktu ar šo planētu.

Auksti tik auksti tik ļoti ilgi gaidu gaidu kāpēc viņi nenāk kas noticis vai viņi visi patiešām ir pagalam vai patiešām nav vairs neviena nekā kas būtu palicis no mājām tik ļoti auksti zārkā auksti zārkā auksti nekas nedarbojas nekas nedarbojas nekas nav palicis Elīza Elīza Elīza kāpēc tu neatbildi runā ar mani dari galu šīm mokām pasaki ka viņi nāk pasaki ka viņi nāks un paņems mani sasildīs paņems mani no aukstā tik aukstā tik aukstā tik auksti aukst aukst aukst

“Ē...” Meisons bija atgrūdis krēslu no konsoles, bet balss turpināja dūkt un griezties austiņās — tieši tā pati balss, kam galvenajā ziņā piemita formāla efektivitāte, taču tagad to bija savērpis baiss izmisums. “Mums varētu būt problēma...”

“Ienāk jauns ziņojums,” Leina pārtrauca, neraugoties uz to, ka pārējie pieprasīja, lai Holstens izstāsta, ko bija domājis.

“Ko man darīt ar dronu?” Kersts iestarpināja.

“Pagaidām vienkārši pieskati. Saki, lai tas bloķē komunikāciju ar mītni,” Gaijens atbildēja. “Meison...”

Bet Holstens jau strādāja ar jauno ziņojumu. Sl ziņa bija daudz

īsāka un tiešāka nekā iepriekšējā, bet Gaijena izteiktais vārds iestrēga Holstena prātā. “Mītne": tā es to iztulkoju. Vai senie to tā bija domājuši? Viņi taču nevarēja būt iedomājušies, ka tur kāds dzīvos. Divdesmit metrus gara telpa, cik daudzu gadu tūkstošu laikā? Nē, tas nekādi nevar...

“Tas jautā, vai mēs vēlamies runāt ar Elīzu,” viņš izgrūda.

Beidzot kādam bija jāpajautā: “Kas ir Eliza?” — it kā te būtu kāds, kas uz šo jautājumu var atbildēt.

“Gribam,” Gaijens nolēma, un labi, ka tā, jo Holstens jau bija nosūtījis atbildi.

Pēc dažām minūtēm — laika atstarpe, viņiem tuvojoties planētai, kļuva ar katru reizi īsāka — ar viņiem runāja kaut kas jauns.

Holstens pazina to pašu balsi, ko iepriekš, lai gan tagad tā bija būtiski skaidrāka, un vēl joprojām ar to pašu baiso apziņas plūsmu, kas centās izlauzties tai cauri. Viņš ātri iztulkoja to pārējiem. Šobrīd, viņš pieņēma, viņš saprata Impērijas C valodu labāk nekā jebkurš cits vēsturē pēc ledus laikmeta.

Viņš padeva ziņojumu tālāk uz pārējo ekrāniem: Labvakar, ceļotāji. Es esmu Eliza Kerna, salikta eksperta sistēma no Otrā Brina Sarga Mītnes. Diemžēl es varētu būt pārpratusi dažu jūsu līdz šim sūtīto ziņu nozīmīgumu. Vai jūs, lūdzu, neatkārtotu, ko teicāt?

Klausītājos bija manāma interesanta dalīšanās. Vadība un drošībnieki šķietami palika vienaldzīgi, bet zinātnes un inženierijas nodaļas pēkšņi sāka straujas debates: ko balss bija domājusi ar “eksperta sistēmu”? Vai Holstens bija pārliecināts, ka tas ir pareizais tulkojums? Vai tā patiešām bija mašīna ar intelektu, vai ari tikai izlikās par tādu?

Pats Holstens bija aizņemts, liekot kopā fona ziņojumu, lai gan tas viņu iepriecināja arvien mazāk. Vārdi — viņa ausis skanošais izmisums un šausmas — raisīja viņā nelabumu.

Labvakar, ceļotāji. Es esmu Elīza Ko tu dari kāpēc tu esi manā prātā Kerna. salikta eksperta sistēma no paņem paņem kāpēc es nevaru Otrā Brina Sarga Mītnes. Diemžēl es pamosties ko es redzu tukšumu vien varētu būt pārpratusi dažu jūsu līdz viena un neviens nekas nav kuģa šim sūtīto ziņu nozīmīgumu. Vai jūs, kāpēc nav kuģa kur ir nav Elīza Kerna lūdzu, neatkārtotu, ko teicāt? ir nozagusi mani nozagusi manu noza

gusi prātu

Holstens pārsūtīja pēdējo Gilgameša pilnvērtīgo sūtījumu: Mēs esam šķirsta kuģis Gilgamešs un vedam piecsimt tūkstošus cilvēku dzīvības apturēšanas kriokamerās. Iespēja iegūt telpu uz jūsu planētas ir prioritāte. Tas nozīmētu cilvēku sugas izdzīvošanu. Mums nepieciešama jūsu palīdzība kravas saglabāšanā.

Un atbilde:

Piedodiet, bet jums nebūs iespē- Avrana es esmu Avranas mērkaķi jams tuvoties Kernas pasaulei vai jeb- vienīgie ir svarīgi ja visi ir prom tad ko kāda veidā ar to kontaktēties. Tas ir mēs varam pacelt ja vien pašu aug-absolūtā pretrunā ar Augšupcelsmes šupcelsmi nekāda kontakta visu sabo-programmas vadlīnijām. Lūdzu, ziņo- jās Serings neuzvarēs mēs celsimies jiet, vai varu jums sniegt cita veida bet vai jābūt tik auksti grūti domāt palīdzību.

“Tie paši vārdi no cita datora,” Gaijens nikni izspļāva.

Leina skatījās pāri Holstena plecam. Viņa blenza uz otras, slēptās balss tulkojumu. Viņš redzēja, kā Leinas lūpas veido vārdus: Kas, dirsā... ?

“Meison, man vienalga, kā tu to pateiksi — cik smalki vien iepatīkas. Tam ir jāsaprot, ka mēs esam cilvēki un mums nepieciešama palīdzība,” Gaijens teica. “Ja ir kaut kāds vecās pasaules veids, kā tikt galā ar tā programmu, lai tiktu klāt pie — lai kas tas ari nebūtu —, tev tas ir jāatrod."

Kā tad, nekāda stresa; bet Holstens jau plānoja atbildi. Lai ko ari Gaijens nedomātu, tā nebija lingvistiska problēma. Tā bija tehnoloģiska problēma, bet pat Leina diez vai bija labākā pozīcijā, lai to atrisinātu.

Viņi runāja ar funkcionējošu, autonomu Impērijas sistēmu. Elektromagnētiskā pulsa sabojātās čaulas Zemes orbītā neko tamlīdzīgu nebija saturējušas.

Eliza, viņš sūtīja atbildi, mums izmisīgi nepieciešama palīdzība. Mēs esam atceļojuši no Zemes, lai atrastu jaunas mājas tai cilvēces daļai, par ko esam atbildīgi. Ja neatradīsim šādas mājas, tad simtiem tūkstošu cilvēku nomirs. Vai tavas sistēmas prioritātes ļauj tev uzņemties atbildību par šādu iznākumu? Gilgameša arhīvos nekā tāda nebija, bet Holstenam bija sajūta, ka viņš kaut kur bija lasījis par filantropijas likumiem, kas uzspiesti senajiem, leģendārajiem mākslīgajiem intelektiem.

Atvainojiet, bet es šobrīd nevaru ļaut jums sabojāt augšupcelsmes eksperimentu. Es saprotu, ka jums ir citas rūpes, un man ir atļauts sniegt tādu palīdzību, kas saskan ar manām prioritātēm. Ja jūs mēģināsiet ietekmēt šo planētu, tad man nebūs citas izvēles, kā vien veikt pretdarbību pret jūsu kuģi.

Kādu kuģi ļauj man redzēt kuģi tas nāk no Zemes bet vai tā ir Seringa zeme vai mana Zeme vai nekādas Zemes vairs. nav no kurienes nāk kuģis tik klusi viņi beidza sūtīt ziņas tik sen tik auksti tad laid mani ārā tu ragana kuce Elīza tu nozagi manu vārdu nevari mani te paturēt ļauj man pamosties ļauj man runāt ļauj man mirt ļauj man kaut kam būt

Tik tālu nu esam. “Tā patiešām ir tā pati doma, kas iepriekš. Mēs neesam nekur nonākuši, tikai...”

“Kas?” Gaijens noprasīja.

“Es mēģināšu pieiet no drusku citas puses,” Holstens paskaidroja. “Vai tas varētu panākt, ka viņi mūs uzlaiž gaisā ātrāk?” “Nedomāju.”

“Tad mēģini, ko vien vari, Meison.”

Holstens saņēmās un nosūtīja vienkāršu, sirreālu jautājumu: Vai tur ir vēl kāds, ar ko mēs varam runāt?

“Ej dirst,” Lcina iečukstēja viņam ausī.

“Tev ir labāka doma?”

“Es esmu inženiere. Mēs nedomājam.”

Viņš pat pamanījās vārgi pasmaidīt. Visi pārējie bija kā uz nažiem un gaidīja atbildi, izņemot Gaijenu, kurš nikni blenza uz Holstenu tā, it kā viņa svelošais skatiens varētu iedvesmot klasicistu pacensties kļūt vēl antīkākam.

Vai jūs vēlētos runāt ar manu māsu? Lūdzu lūdzu lūdzu lūdzu lūdzu lūdzu

Leina vēlreiz nolamājās, bet Gaijens blenza uz savu ekrānu. Ap viņiem atkal uzvirda apmulsušas sarunas.

“Nu, redziet, man ir teorija,” Holstens skaidroja. “Mēs vēl arvien acīmredzot runājam ar kaut kādu automātisku sistēmu, lai gan tā ir programmēta tā, ka atbild līdzīgi kā cilvēks. Bet tur ir vēl kaut kas. Tas ir... citāds. Tas šķiet mazāk racionāls. Tā nu mēs varētu paskatīties, vai tas ļaus mums darīt ko tādu, ko eksperta sistēma neļauj. Sliktākajā gadījumā mēs varbūt pat varētu to sarīdīt ar galveno sistēmu — es nezinu.”

“Bet kas “tas” ir?” Vitas jautāja. “Kāpēc lai viņiem būtu divas sistēmas?”

“Drošības pēc?” Holstens ieminējās, taču savas ļaunākās aizdomas viņš paturēja pie sevis.

“Pamēģini,” Gaijens teica. “Kerst, es gribu redzēt kādus risinājumus, ja šis beigsies slikti. Mūsu pašreizējais kurss pievedīs mūs planētas gravitācijas laukam tādā ātrumā, ka varēsim doties orbītā. Otra alternatīva ir jau tagad beigt bremzēt un lidot garām, un tad... Un ko tad?” Jautājums bija acīmredzami retorisks. Strupceļā iedzītais kapteinis stāstīja tālāk. “Tad mēs nostādām kursu uz nākamo punktu zvaigžņu kartēs, un nezin kāpēc ceram, ka tur kaut kas būs citādi? Mēs jau esam redzējuši šo planētu. Tā būs mūsu mājas. Meison, ej un tā arī pasaki.”

Jā, Elīza, lūdzu, ļauj mums runāt ar tavu masu, Holstens centās imitēt eksperta sistēmas pieklājīgo un formālo runas manieri.

Viņš nezināja, ko dabūs pretī, un bija gatavs izslēgt uztvērēju, ja atkal atsāksies tā izmisīgā, trakā murmulēšana, jo ar to nevarēja cerēt izveidot dialogu — nekādas iespējas vienoties ar šo iekšējo neprāta vētru.

“Mums liek uzgaidīt,” viņš atsaucās, tikko bija saņēmis

instrukciju. Pēc tam ilgu laiku nebija nekā; Gilgamešs turpināja neatvairāmi krist

zaļās planētas gravitācijas akā. Satelīts vēl arvien klusēja, un Leina ar komandu sāka raižpilni vērot kuģa sistēmas, jo senais šķirsts sāka čīkstēt un vaidēt, sajūtot ārējā masas avota neierasto vilkmi. Visi sajuta tikko manāmu pārslīdi: visu savu nomoda ceļojuma laiku viņu izjūta par gravitāciju bija radusies, pateicoties kuģa pakāpeniskajai bremzēšanai. Tagad pēc viņiem sniedzās svešs spēks, tikko jaušami velkot ar nemateriāliem, rēgainiem pirkstiem — pirmais lejā esošās pasaules pieskāriens.

“Visas zīmes liecina, ka šobrīd ir stabila orbīta,” Leina saspringti ziņoja. Sekoja lēna komēdija — pamazām mitējās bremzēšana un sākās rotācija, gravitācija līda pa grīdu, lai ieņemtu vietu pie sienas, un Gilga-meša konsoles un stiprinājumi rausteklīgi pielāgojās. Kādu minūti nebija nekāda atskaites punkta: pilna telpa ar cilvēkiem bez svara, kas centās atcerēties sen notikušo treniņu, ķērās viens pie otra, lai tiktu uz pareizās virsmas pirms ietriekšanās tajā. Vispārējā neveiklībā, juceklī un virknē nelielu medicīnisku incidentu gandrīz vai piemirsās tas, ka principā viņiem draudēja iznīcība.

“Jauns ziņojums,” Holstens ziņoja, kad ienāca signāls. Viņa ausī skanēja tā pati sievietes balss, bet intonācija un ritms bija visnotaļ atšķirīgi — un tai nebija samocītā fona.

Es esmu doktore Avrana Kerna, Otrā Brina Augšupcelsmesprojekta galvenā zinātniece un administratore, viņš tulkoja. Pat klausoties Impērijas C valodā, varēja just balss stingro un lepno toni. Kas jūs esat? Kas ir jūsu izcelsmes vieta?

“Tas neizklausās pēc datora,” Leina nomurmināja.

“Protams, ka tas ir dators,” Vitas atcirta. “Tas vienkārši ir sarežģītāk veidots tuvinājums...”

“Pietiks,” Gaijens pārtrauca strīdu. “Meison?”

Mēs esam šķirsta kuģis no Zemes, Holstens nosūtīja, un vēlamies atļauju izveidot koloniju Kernaspasaulē. Ja tas, ar ko viņš sazinājās, bija kaut cik cilvēcisks, viņš pieņēma, ka nedaudz glaimu nenāks par sliktu.

Bet kuras 7.emes? Seringa Zemes vai manējās? Tūlīt sekoja atbilde. Tagad, kad viņi atradās orbītā, novēlošanās gandrīz vai nebija jūtama — saziņa izklausījās pēc īstas sarunas.

īstas sarunas ar mannas prātu bez sejas, I Iolstens sev atgādināja. Viņš nosūtīja tulkojumu visiem telpā esošajiem, mēģinādams atrast palīdzību, bet nevienam nebija ne mazākā priekšstata, ko satelīts ar to bija domājis. Pirms viņš spēja kaut ko atbildēt, ienāca jauna ziņa.

Jūs neesat atpazīstami. Jūs neesat cilvēki. Jūs neesat no Zemes. Jums nav ko te darīt. E/iza rāda man visu, ko redz, un jūsos nav nekā no Zemes bet kāpēc es jūs neredzu pati kāpēc es nevaru atvērt acis kur

ir manas acis kur ir manas acis kur ir manas acis. Un tad ziņa strauji pārtrūka, atstājot Holstenu šokā, jo te nu tā bija: pāreja tieši uz ārprāta balsi, bez mazākā brīdinājuma.

“Es nedomāju, ka tas ir dators,” viņš teica — bet pietiekami klusi, tā, ka tikai Leina viņu sadzirdēja. Viņa vēl arvien lasīja pār Holstena plecu un drūmi pamāja.

Mēs lidojam ar šķirsta kuģi Gilgamešs no Zemes. Šis kuģis tika uzbūvēts pēc tava laika, viņš sagatavoja vēsti un nosūtīja to, skaudri apzinoties, cik ļoti pieticīgi ir izteicies. Viņš baidījās no tā, ko saņems pretī.

Labvakar, es esmu Elīza Kerna, salikta eksperta sistēma no no no instrukcijas aicināt jūs atgriezties sākuma punktā.

Sūti viņus prom es viņus negribu ja viņi saka ka nāk no Zemes tad viņi var iet atpakaļ iet atpakaļ iet atpakaļ negribu nevaru nedarīšu nē nē nē nē nē

“Tas ir pilnīgi traks,” Kersts sausi noteica, un to viņš izsecināja tikai no vienas ziņojuma puses. “Vai mēs varam paturēt planētu starp mums vai kaut kā tā?”

“Ne paliekot stabilā orbītā,” viens no Gaijena komandas atbildēja. “Nopietni, atceries, cik liels ir Gilgamešs. Mēs nevaram to vienkārši lidināt apkārt kā vienu no taviem droniem.”

Holstens jau sūtīja ziņu, jo Gaijens bija beidzis diktēt un tagad izskatījās, ka viss atkarīgs no viņa. Atgriešanās uz Zemi nav iespējama. Lūdzu, vai varam vēlreiz runāt ar tavu māsu, Elīza? viņš lūdzās par cilvēces dzīvību mirušā valodā — mēģinot izvēlēties starp iecirtīgu mākslīgo intelektu un kaut ko, kas viņam arvien vairāk šķita esams īsts un prātā sajucis cilvēks.

Tā otra balss — vēlreiz — nosūtīja tirādi, ko viņš saprata kā: Kāpēc jūs nevarat vienkārši doties, no kurienes nākuši? Vai jūs esat Seringa cilvēki? Vai mēs uzvarējām? Vai mēs jūs izlidinājām ārā? Vai jūs esat ieradušies, lai pabeigtu viņa iesākto?

“Kas te noticis?” Vitas neizpratnē prasīja. “Kas ir Serings? Karakuģis?”

7.eme vairs nav apdzīvojama, Holstens nosūtīja, kaut arī Leina brīdināja: “Tagad nu gan viņa noies no sliedēm, Meison.”

Viņš bija izsūtījis ziņu, kad Leina pateica šos vārdus, un pēc mirkļa jutās tā, it kā viņa vēderā būtu atvēries caurums. Tur nu viņai taisnība.

Bet doktores Avranas Kernas balsī bija par kādu mēriņu vairāk skaidrā saprāta, atbildot: Nonsenss. Izskaidro.

Gilgameša arhīvā bija vēstures materiāli, bet kurš gan būtu domājis, ka būtu jāiztulko tos valodā, kura šobrīd interesēja tikai vēsturniekus? Tā nu Holstens darīja labāko, ko varēja: sniedza vēstures pamatkursu zudušam ceļotājam laikā, balstoties uz

ticamākajiem minējumiem par to, kas patiešām bija noticis pirms viņa paša vēstures sākuma, tajos laikos, kad valdīja Vecā Impērija. Nebija daudz kā tāda, ko viņš vispār varētu pateikt. Starp pēdējo faktu, ko Kerna vēl būtu varējusi zināt, un jaunāko drošti-camo faktu, uz ko Holstens varēja paļauties, bija nepārvarama aiza.

Starp Impērijas spēkiem notika pilsoņu karš, viņš skaidroja. Abas puses laida darbā ieročus, kuru spēka avotu mēs nesaprotam, bet kas efektīvi sagrāva augstāk attīstīto civilizāciju uz "Zemes un pilnībā iznīcināja kolonijas. Viņš atcerējās drupas uz Eiropas — bija palikusi tikai čaula. Visas Saules sistēmas kolonijas bija izveidotas agrāk, vēl pirms Impērija apguva terafor-mēšanas prasmi. Tās bija siltumnīcu ziedi uz planētām un mēnešiem, kas bija šā tā pārveidoti, lai varētu labāk uzturēt dzīvību, un paļāvās uz bio-sfērām, kam noteikti bija nepieciešama pastāvīga pielāgošana. Uz Zemes cilvēki bija atkrituši barbarismā. Citur, kad bija pietrūcis enerģijas un elektromagnētiskie ieroči bija iznīcinājuši vitāli svarīgās ierīces vai digi-tālie vīrusi nogalinājuši mākslīgās smadzenes, visi bija miruši. Viņi mira svešatnā aukstumā, atmosfērās, kas atgriezās sākotnējā stāvoklī, zem debesīm, kas viņus saēda. Bieži vien viņi bija gājuši bojā, vēl arvien cīnoties viens pret otru. Nekas daudz nebija palicis neskarts.

Viņš to visu uzrakstīja. Tā, it kā rakstītu anotāciju vēstures esejai, viņš ar sausu precizitāti norādīja, ka pēckara industriālā sabiedrība varbūt bija turpinājusies gandrīz gadsimtu, un varbūt pat bija daļēji atguvusi priekšteču sarežģītību, bet tad nāca ledus. Pārpiesārņotā atmosfēra, kas bija smacējusi planētu tumsā, bija aizsegusi saules starus, kā dēļ radās ledus aukstums un pusnakts tumsa, kas ļāva saglabāt tikai nedaudz no atdzimstošās dzīvības. Lūkojoties atpakaļ laika akā, Holstens nevarēja droši izteikties ne par tiem, kas bija palikuši, ne ari par sekojošo sastinguma laikmetu. Daži zinātnieki bija sprieduši, ka tad, kad ledus bija augstākajā līmenī, uz Zemes bija atlikuši tikai ne vairāk kā desmit tūkstoši cilvēku — tic slēpās alās un caurumos pie ekvatora un skatījās uz sasalušo horizontu.

Viņš devās zināmākos ūdeņos — senākajos iegūtajos avotos par tiem, ko viņš patiešām varēja uzskatīt par savējiem cilvēkiem. Ledus sāka atkāpties. Cilvēce strauji atguvās un izpletās, tā izkaroja savus kariņus, atsāka industrializāciju, pastāvīgi klūpot pār savu sugasbrāļu iepriekšējo sasniegumu pēdām. Cilvēku acis atkal skatījās debesīs, kuras izvagoja tik daudzi kustīgi punktiņi.

Un viņš izstāstīja Kernai, kādēļ viņi nevar doties atpakaļ: kara dēļ, Impērijas kara, kas bija noticis pirms tūkstošiem gadu. Ļoti ilgu laiku skolotāji bija mācījuši, ka, jo tālāk atkāpsies ledāji, jo labāk pasaulei — bet neviens nebija spējis pat uzminēt, kādas indes un slimības bija kā kukaiņi dzintarā ieslēptas šajos ledājos, kuru varenais aukstums bija sargājis trīsošo biosfēru no Impērijas pēdējām izvirtībām.

Uz Zemi nevar atgriezties, viņš rakstīja domīgi klusējošajam satelītam. Galu galā mēs vairs nespējām līdzsvarot vides augošo piesārņojumu. Tā nu mēs uzbūvējam šķirsta kuģus. Mums bija palikušas tikai zvaigžņu kartes, kas vadīja mūsu ceļu. Mēs esam visa cilvēku dzimta. Un neesam saņēmuši ziņu ne no viena cita šķirsta, ka viņi būtu atraduši kādu vietu, kur palikt. Doktore Avrana Kerna, šī ir mūsu vienīgā iespēja. Vai mēs, lūdzu, varam dzīvot uz. jūsu planētas?

Tā kā viņš domāja cilvēciskos mērogos, tad bija gaidījis, ka otra puse kaut cik paklusēs, lai spētu aptvert šo īso vēstures kursu. Bet kāds no zinātnes komandas iesaucās: "Jauni enerģijas rādījumi! Tas kaut ko aktivizē!"

"Ieroci?" Gaijens prasīja, un pēkšņi visi ekrāni uz mirkli kļuva tukši, tad atkal atdzīvojās. Pāri tiem skrēja nesaprotami simboli: koda fragmenti, teksts, statiskā izlāde.

"Tas ir iekļuvis Gilgameša vadības sistēmā!" Leina izspļāva. "Tas uzbrūk mūsu drošībai — nē, tas ir to sagrāvis. Dirsā ir, mēs esam uzlauzti. Tam ir pilna vadība. Tieši to tas izdarīja ar taviem droniem, Kerst, — tiem, kuri netika uzlaisti gaisā. Mēs esam dirsā!"

"Dari, ko vari!" Gaijens viņu steidzināja.

"Ko, ellē, tavuprāt, es varu darīt? Esmu izmesta ārā! Dirsā tavu "kultūru atšķirību", Meison. Tas ir salīdis visā mūsu nolādētajā sistēmā kā tāda slimība."

"Kāda ir mūsu orbīta?" kāds iejautājās.

"Man nav nekādas atgriezeniskās saites, vispār nekādas pieejas aparātiem," Vitas izklausījās nedaudz saspringusi. "Tomēr neesmu jutusi nekādas izmaiņas dzinēju darbībā, un tikai tam vien, ka esam zaudējuši vadību, nevajadzētu ietekmēt mūsu stāvokli attiecībā pret planētu."

Kā visas tās čaulas orbītā ap Zemi, bezpalīdzīgi nodomāja Holstens. Tie izceptie, beigtie kuģi, kuros savās vietās — pēc tūkstoš gadiem — vēl arvien atrodas vakuumā izžāvētie komandas ķermeņi.

Pēkšņi gaismas iezibsnījās un noraustījās, un tad uz ikviena ekrāna parādījās seja.

Tā bija kaulaina seja ar garu zodu; fakts, ka tā piederēja sievietei, nebija uzreiz pamanāms. Sejā parādījās arvien vairāk detaļu: tumši, atpakaļ atglausti mati, seja ieguva ēnojumu un tekstūru, ap muti un acīm iezīmējās skarbas līnijas — pēc modernajiem kritērijiem nepievilcīgas, bet ko var zināt, kādai senai estētikai šī seja atbilda. Tā bija seja no ēras un sabiedrības, un tautības, kuru bija izdzēsis laiks. Radniecība starp šo seju un Gilgameša komandu šķita nepārliecinoša, gandrīz nejauša.

Balss, kas dārdēja no skaļruņiem, bija pilnīgi noteikti tā pati, bet šoreiz tā runāja pašas komandas kopējā valodā, lai arī lūpu kustības nebija sinhronizētas.

“Es esmu doktore Avrana Kerna. Sī ir mana pasaule. Es nepieļaušu nekādu iejaukšanos manā eksperimentā. Es saprotu, kas jūs esat. Jūs neesat no manas Zemes. Jūs neesat mana civilizācija. Jūs esat mērkaķi, tikai mērkaķi. Jūs pat neesat mani mērkaķi. Mani mērkaķi tiek paātrināti attīstīti, viņi piedalās lielajā eksperimentā. Viņi ir šķīsti. Jūs — tikai cilvēki — viņus nesamaitāsiet. Jūs esat tikai zemākas pakāpes mērkaķi. Jūs man nenozīmējat neko.”

“Vai viņa var mūs dzirdēt?” Gaijens klusi jautāja.

“Ja tavas sistēmas var tevi dzirdēt, tad arī es varu,” Kerna izspļāva.

“Vai mēs pareizi saprotam, ka jūs nolemjat pēdējos izdzīvojušos savas sugas pārstāvjus nāvei?” No Gaijena puses tas bija ārkārtīgi pacietīgs un pieklājīgs runas veids. “Jo rādās, ka tāds ir jūsu nolūks.”

“Jūs neesat mana atbildība,” paziņoja Kerna. “Sī planēta ir mana atbildība.”

“Lūdzu,” Leina teica, ignorējot Gaijenu, kas ar žestu lika viņai aizvērties. “Es nezinu, kas jūs esat, vai jūs esat cilvēks, mašīna vai vēl kas cits, bet mums nepieciešama jūsu palīdzība.”

Seja sastinga — dažu sirdspukstu ilgumā tā bija tikai nekustīgs attēls.

“Leina, ja tu esi...” Gaijens iesāka, un tad pēkšņi Kernas attēls uz ekrāna sāka sadrumstaloties, tas izskatījās izkropļots un sabojāts, tā vaibsti uzblīda vai atrofējās un tad ar zibsni pazuda.

Balss ierunājās vēlreiz, lūdzošs čuksts tās dzimtajā valodā, un vienīgi Holstens saprata, ko tā teica. Es esmu cilvēks. Man jābūt cilvēkam. Vai es esmu sistēma? Vai es esmu augšupielāde? Vai no manis vēl kas ir palicis? Kāpēc es nejūtu savu ķermeni? Kāpēc es nevaru atvērt acis?

“Tā otra lieta, tā Elīza, kaut ko teica par citādu palīdzību,” Leina nomurmināja, lai gan bija skaidrs, ka pat čuksts tiktu sadzirdēts. “Vai mēs varam vienkārši tam pajautāt...?”

“Es jums palīdzēšu,” Kerna teica, atkal runājot viņu valodā un izklausoties mierīgāka. “Es jums palīdzēšu doties prom. Jums pieder viss izplatījums, tikai ne šī mana pasaule. Jūs varat doties jebkur.”

“Bet mēs nevaram...” Gaijens iesāka.

Leina viņu pārtrauca. “Esmu atpakaļ sistēmā. Pārbaudu visu.” Sekoja saspringta minūte, kuras laikā varēja noskaidrot, ka vismaz kuģa dators apgalvo, ka viss vēl arvien darbojas. “Mums ir iezīmēti jauni dati. Tas vienkārši iemeta mums milzīgu kaudzi visa kaut kā. Tas... Gilgamešs atpazīst zvaigžņu kartes. Meison, mēs esam saņēmuši kaut ko tajā tavā buldurvalodā.”

Holstens pārskatīja datu jūkli. “Es... ē... neesmu pārliecināts, bet tas ir saistīts ar zvaigžņu kartēm. Tas ir... Es domāju, ka tas ir...” Viņa mute kļuva sausa. “Citi teraformēšanas projekti? Es domāju, ka... Es

domāju, ka mums ir iedotas atslēgas uz nākamo sistēmu. Tas sniedz mums galamērķus." Tas pārdod mums savus kaimiņus, viņš neteica, ņemot vērā to, ka tas noklausījās, tas mūs piekukuļo, lai mēs ejam prom. "Es domāju... kaut kas no visa šī te var būt pat pieejas kodi."

"Cik tālu?" Gaijens noprasīja.

"Tikai divu gaismas gadu attālumā," Vitas attrauca. "Patiešām, tikai viens solis."

Ilgu, satrauktu klusuma mirkli viņi gaidīja Gaijena lēmumu. Avranas Kernas seja bija atgriezusies ekrānos — tā nikni skatījās uz viņiem; tā raustījās, virmoja, mainījās.

2.6. Metropole

Pārrunas ar vietējām notika gana labi — tagad, kad Poršija un viņas grupa bija pārliecinājuši pretinieces par savu pārākumu un tās bija aizdevušas trim ceļotājiem tēviņu, kas kalpoja kā gids ceļā uz ziemeļu zemēm. Si radība bija nedaudz mazāka par Poršijas pašas tēviņu, bet ar gluži citādu raksturu — pēc Poršijas standartiem, viņš bija drosmīgs līdz pakāpei, kas varētu tikt uzskatīta par nekaunību. Viņam bija vārds: sauksim viņu par Fabianu. Poršija gan zina, ka tēviņi piešķir sev vārdus, bet ļoti reti ir nonākusi pie nepieciešamības kādu vārdu iemācīties — lai cik daudz šī dzimuma pārstāvju nebūtu Lielajā Ligzdā. Viņa pieņem, ka tik nelielā saimē kā šī tēviņi ar lielāku varbūtību spēj pastāvēt par sevi, tādēļ var būt gan spējīgāki, gan ar neatkarīgāku domāšanu. Tomēr viņai tēviņa pārdrošība šķiet nepievilcīga. Biankai viņš liekas mazāk nepatīkams, un pa ceļam uz ziemeļiem Poršija pieķer Fabianu demonstrējam sevi Biankai — izsakot piedāvājumu dāvāt savu spermu. Bianka vēl nav parādījusi, ka varētu to pieņemt, bet Poršija ievēro, ka Bianka nav tēviņu aizdzinusi.

Pati Poršija ir atstājusi aiz sevis vairākas nastiņas olu — mātītes reti pamet Lielo Ligzdu, neatstājušas mantojumu — un, viņasprāt, Bian-kas lakstošanās novērš uzmanību no uzdevuma. No otras puses, Bianka ir cīnījusies, aizstāvot Poršiju, varbūt viņa uzskata, ka rotaļāšanās ar šo jauno tēviņu ir pienācīga balva. Poršija tikai cer, ka Bianka spēs savaldīt savas iegribas. Diplomātiski izdevīgāk būtu, ja Fabians netiktu kaisles uzplūdā nogalināts un apēsts.

Viņiem nav jāceļo tālu uz ziemeļiem, lai redzētu, kas aug šeit, aiz Lielās Ligzdas uzmanības tīkla. Drīz viņi nonāk pie nogāztiem kokiem — to stumbros ir manāmas melnēšanas, košļāšanas un pārsteidzoši tīru griezienu pēdas, nereti stumbri ir rūpīgi sadalīti fragmentos. Bieži vien ir izrakta ari visa sakņu sistēma, lai nekas neataugtu. Mežs ir pakļauts plašam uzbrukumam, un mežmala tiek pamazām iznīdēta. Fabians var atcerēties laiku, kad te bija vairāk koku, viņš ziņo. Līdums tiek veidots no gada gadā, un Fabiana mantotā Sapratne liek domāt, ka tagad tas notiek ātrāk nekā viņa mātes laikā.

Aiz zobainās malas ir atsevišķi izstādīti citi koki — svešie koki. Tie ir mazi, zemi un resni, ar gaļīgām lapām un punainiem, kraupainiem stumbriem. Palielinātais atstatums starp puduriem ir drošības līdzeklis pret ugunsgrēkiem — ar tiem zirnekļi ir labi pazīstami. Viņu planētas skābekļa līmenis ir augstāks nekā Zemei, un zibens izraisīti ugunsgrēki ir pastāvīgs drauds.

Tas, ko zirnekļi redz, nav dabas roku darbs. Tā ir milzīga mēroga plantācija, un tās kopēji ir skaidri redzami. Visur, kur Poršija paveras,

to ir arvien vairāk, un, ja viņa palūkojas aiz koku puduru režģa, tad var samanīt krauju pūzni, kas noteikti ir plantācijas īpašnieku kolonija — lielākā daļa būves ir noslēpta pazemē. Pāri pūznim tūkst dūmi — gluži kā negaisa mākonis.

Poršijas cilts labi zina, ka viņi nav vienīgie šīs pasaules saimnieki. Lai gan viņas nevar zināt, kā nanovīruss ir gadu tūkstošu gaitā pārveidojis šejienes dzīvību, ir konkrētas sugas, ar kurām viņas dala šo planētu un kuras viņas ļaudis atzīst par ko vairāk nekā dzīvniekiem. Viens no zemā gala piemēriem ir spļāvēji — viņi ir tikai sprīdi attīstījušies virs primitīvas dabas līmeņa, bet, ieskatoties viņu mazajās, neskaidrajās acīs, tik un tā var samanīt, ka viņiem piemīt intelekts: un tātad viņi ir bīstami.

Rietumu okeāns, pie kura slejas Poršijas Lielā Ligzda, ir mājas mut-kāju sugai, ar kuriem viņas ļaudīm ir piesardzīgas, ritualizētas attiecības. Viņu senči bija naidīgi un izdomas bagāti mednieki, kuriem piemita īpaši asa redze un nāvīgi dabas doti ieroči. Viņi bija pieraduši dzīvot kolonijās, kurās strīdi un vienošanās par dzīves telpu bija ierasta lieta. Arī viņi izrādījās laba augsne vīrusam un ir attīstījušies paralēli Poršijas dzimtai. Varbūt tādēļ, ka viņi mīt ūdenī, varbūt tāpēc, ka ir pēc dabas iekārtoti medījuma gaidīšanai, viņu sabiedrība, pēc Poršijas standartiem, ir vienkārša un primitīva, bet abām sugām nav iemesla sacensties, un viņi dažkārt uz sēkļa mainās ar dāvanām — zemes augļi apmaiņā pret jūras augļiem.

Skudru esamība ir lielāks pamats satraukumam.

Poršija saprot skudru dabu. Tām ir kolonijas netālu no Lielās Ligzdas, un viņai ir gan personiskas, gan ģenētiski kodētas metodes, no kurām smelties idejas par to, kā ar tām apieties. Lielās Ligzdas kopīgā pieredze liecina, ka skudras ir sarežģīti kaimiņi. Ar tiem jātiek galā izlēmīgi — ja atstās tās savā vaļā, tad skudras nemitīgi izpletīsies par postu visām tām sugām, no kurām skudrām pašām nav nekāda labuma, un starp tām dabiski ir arī Poršijas suga. Skudras var iznīcināt — viņas mantotā Sapratne ietver šādu konfliktu arhīvu —, bet karš pat ar mazu koloniju ir dārgs un izšķērdīgs. Alternatīva — un labāka iespēja — ir pielāgot un ierobežot koloniju, pārdomāti manipulējot ar to lēmumiem.

Poršija zina, ka skudras nav līdzīgas viņas ļaudīm, tās nav līdzīgas spļāvējiem vai rietumu sēkļa mutkājiem. Viņa zina, ka ar individuālām skudrām nevar mijiedarboties, ar tām nevar sazināties, tām pat nevar draudēt. Viņas izpratne, protams, ir ierobežota, bet tā tuvojas patiesībai. Katra atsevišķa skudra nedomā. Tai ir sarežģīts atbilžu komplekss, kas balstās uz plašu stimulu spektru — daudzi no tiem ir ķīmiski ziņojumi, ko rada citas skudras atbildē uz vēl citiem apstākļiem. Kolonijā nav intelekta, bet tajā ir tāda savstarpēji mijiedarbīgu un atkarīgu instinktu hierarhija, ka Poršijai rodas sajūta,

ka aiz kolonijas rīcībām un reakcijām slēpjas kaut kāda būtne.

Ar skudrām nanovīrusam ir vienlaikus veicies un neveicies. Skudru tīklā, kurā tiek pieņemti lēmumi atkarībā no vides iedarbības, tam ir izdevies iedēstīt eksperimentu un pētījumu stratēģiju, kas līdzinās stingrai zinātniskai metodei, bet tas nav novedis pie tāda intelekta, ko pazītu cilvēks vai zirneklis. Skudru kolonijas attīstās un pielāgojas, tās izveido jaunas kastas, izpēta un izmanto resursus, izgudro jaunas tehnoloģijas, uzlabo tās un liek tām sadarboties — un tas viss notiek, lai arī nav nekā līdzīga apziņai, kas šo rīcību vadītu. Nav spieta saprāta, bet ir plašs un elastīgs bioloģisks aritmometrs, pašattīstoša mašīna, kuras mērķis ir turpināt sevi. Tas nesaprot, kā darbojas tā funkcijas, bet pastāvīgi paplašina uzvedību repertuāru un attīsta tos mēģinājumu un kļūdu ceļus, kas ir izrādījušies auglīgi.

Poršija to visu saprot ļoti ierobežotā veidā, bet viņa aptver, kā skudras darbojas un kā ne. Viņa zina, ka individuālas skudras nespēj neko izgudrot, bet kolonija var — savādā veidā — pieņemt lēmumus, kas šķiet pārdomāti. Pielietojot spēku un balvas, sašaurinot kolonijai pieejamo derīgo izvēļu skaitu tā, lai vislabvēlīgākā būtu arī zirnekļiem labvēlīgākā, var likt kolonijai ievērot savas teritorijas robežas un pieņemt savu vietu pasaulē vai pat padarīt to par ražīgu partneri. Kolonijas ir lielisks spēļu teorijas piemērs: tās sadarbosies tad, ja šāda darbība izmaksās mazāk un būs izdevīgāka nekā citas stratēģijas, piemēram, visaptverošs un visu iznīcinošs karš.

Kolonijas, ar kurām viņa jau ir pazīstama — tās pie Lielās Ligzdas —, pilnīgi noteikti ir mazāk nekā desmitdaļa no šobrīd redzamās. Fabians paskaidro, ka savulaik te bija vairākas kolonijas, kas savā starpā karoja, bet viena ir ieguvusi dominējošu pozīciju. Vadošā kolonija ir nevis novedusi vārgākos kaimiņus līdz iznīcībai, bet gan iekļāvusi tos pašas izdzīvošanas stratēģijā, pieļaujot to turpināšanos, bet tikai tā, ka mazākās kolonijas kļūst par lielās kolonijas paplašinājumu — lielā kolonija izmanto mazāko savākto barību un izgudrotās tehnoloģijas. Šī ir pasaules pirmā lielvalsts.

Poršija un pārējie īsi un satraukti apspriež situāciju. Šī superkolonija ir pietiekami tālu no Lielās Ligzdas, lai to tagad neapdraudētu, bet viņi var paraudzīties tālāk nākotnē un iztēloties, ka tās eksistence pati par sevi apdraud zirnekļu nākotni. Risinājums ir jāatrod, bet, lai izdomātu tādu plānu, Poršijas ciltij mājās ir nepieciešama visa informācija, kādu vien viņa var atnest.

Viņiem būs jāturpina ceļojums skudru zemē.

Fabians ir pārsteidzoši noderīgs. Viņš pats ir ceļojis arī tālāk — patiesībā viņa saimei tā ir ieraža. Tas ir bīstami, bet viņi ir atklājuši veidus, kā samazināt risku, ka tiks sacelta trauksme, un laikos, kad trūcis medījuma, izmantojuši skudru noliktavas kā pēdējo iespēju.

Ir ieradusies jauna skudru rota, un viņi šeit meklē baļķus. Zirnekļi

atkāpjas dziļāk kokos un vēro, kā kukaiņi ķeras pie darba. Izmantojot skābi un spēcīgos žokļus, viņi sadala jau nogāztos kokus nelielākās daļās. Poršija acumirklī pamana ko jaunu — kastu, ko iepriekš nav redzējusi. Mazākus zariņus nogriež un aiznes strādnieki, kas ne ar ko īpašu neatšķiras, bet ar masīvākajiem stumbriem darbojas skudras ar lieliem, izliektiem žokļiem, kuru iekšējās malas izskatās pēc zāģa zobiem. Skudras iecērt žokļus kokā un kustina tos perpendikulāri stumbram, veidojot riņķveida līniju, kuru turpina zāģēt, līdz tiek atdalīts apaļš koka gabals. Sie žokļi tomēr nav radušies, skudrai izlienot no kūniņas. Saules gaismā tie spīd citādi nekā jebkas, ko Poršija līdz šim ir redzējusi: tās ir cietas, zobainas uzmavas, kas pārsteidzoši ātri tiek galā ar koka sakošanu un sazāģēšanu gabalos.

Fabiana vadībā zirnekļi no slēpņa uzbrūk skudrām, kas devušās mežā pēc kokiem. Viņi tās notver un nogalina ātri un efektīvi, tad noņem tām galvas un atdala smaržu dziedzerus. Skudras ir mazākas nekā Poršija — to garums ir no piecpadsmit līdz trīsdesmit centimetriem — un divkaujā zirnekļi ir ātrāki, stiprāki un daudz efektīvāki cīnītāji. Zirnekļiem drīzāk ir jāuzmanās no vispārējas trauksmes, kad pret viņiem mobilizētos lielas kolonijas daļas.

Skudras primāri sazinās ar feromoniem — Poršijas asā ķīmisko savienojumu maņa liecina, ka gaisā to ir daudz. Zirnekļi izmanto skudru smaržu, lai maskētu savējo, un viņi nes līdzi pie vēdera piesietas skudru galvas. Kritiskā situācijā viņi var mēģināt novirzīt skudru uzmanību, izmantojot morbīdu leļļu teātri — kustinot savu mirušo upuru antenas, lai tēlotu komunikāciju.

Poršijas grupa dodas uz priekšu ātri. Viņu upuru pazušana tiks pamanīta, bet sākotnēji atbildes reakcija skars vietu, kur viņas bija, nevis to, kur viņas ir tagad. Viņas ceļo pa augstām takām, dodoties pa skudru plantācijas lapotni, un, sastopoties ar spraugu starp koku skupsnām, kāda aizskrien pa zemi, novelkot pavedienu, kas kļūs par pagaidu tiltu. Zirnekļu smarža ir apslēpta, un tādēļ viņas var ceļot virs skudru galvām un ārpus to uzmanības loka.

Fabians parāda, ka skudru aprūpēto koku punos var iecirst ilkni, lai iegūtu saldu, barojošu šķidrumu — diezgan līdzīgu laputu rasai —, un zirnekļi zina, ka skudrām šī garša patīk. Plantācijas iekopšana acīmredzami ir noderīgs noslēpums, un Poršija pievieno to novērojumu sarakstam, kas būs jāaizved mājiniekiem.

Pagaidām viņas dodas uz galvenās kolonijas pūzni, izvairoties no skudrām, ciktāl tas iespējams, un nogalinot tās, kad citas iespējas nav. Katra nelielā trauksme pievienosies kopējai uzmanības spriedzei visā kolonijā, līdz būtiska daļa kukaiņu resursu tiks veltīta iebrucēju notveršanai — to klātbūtnes fakts tiks izsecināts, pateicoties kolonijas neizbēgamajai iekšējai loģikai.

Poršijas mērķis ir izpētīt kolonijas galveno pūzni, kas sola atklāt

vēl vairāk noslēpumu. Dienas laikā virs tā daļām virmo gaiss, un no īsiem skursteņiem veļas dūmu mutuļi. Naktī dažas no pūžņa ieejām vāri spīd.

Savas mītnes tumsībā skudras izmanto ar skābekli bagāto atmosfēru, lai radītu uguni, ko var aizdedzināt, pateicoties dažu kastu radītajām ķīmisku savienojumu eksotermām reakcijām. Sarežģīta iekšējo eju izveide izmanto temperatūras atšķirības, lai stimulētu gaisa plūsmu, sildot, dzesējot un apgādājot ar skābekli to ligzdas. Skudras izmanto uguni arī zemes attīrīšanai un kā ieroci.

Poršijas pasaule — tās ģeoloģija, kas eksistēja pirms teraformēšanas — ir bagāta ar seklām metālu iegulām, un skudras, veidojot pūžņus, ierokas dziļi zemē. Šajā kolonijā gadsimtiem ilga dedzināšana novedusi pie ogļu ražošanas, un nejauši notikusī metālu kausēšana pamazām tikusi sistematizēta, lai varētu kalt rīkus. Aklais pulksteņmeistars ir bijis ļoti aizrāvies darbā.

Poršija neuzdrīkstas ieiet pašā pūznī, un viņa jūt kārdinājumu pazust ar visu līdz šim savākto informāciju. Tomēr zinātkāre dzen viņu tālāk. Pūžņa virspusē, dūmu mākoņa aizsegā, ir torņa smaile, kas saulē atmirdz tā, ka zirnekļi tai pievērš īpašu uzmanību. Gluži kā visi viņas sugas pārstāvji, Poršija jūt tieksmi izpētīt visu jauno. Šī gaismu atstarojošā bāka ir augstākais pūžņa punkts, un Poršija grib zināt, kas tā ir.

Poršija novieto savu iebrucēju komandu novērošanas punktos plantācijā, kas atrodas vistuvāk pūznim, un vēro ceļus, ko izmanto skudru strādnieku rindas. Izmantojot smadzenes, kas izpletušās Poršijas ķermeņa apakšpusē, viņa domā veidā, ko saprastu arī viņas sīkā priekštece: viņa būvē iekšēju pasaules karti un sadala to elementos, lai atrastu labāko ceļu uz vietu, kur vēlas nonākt.

Es došos viena, viņa instruē Bianku./a neatgriežos, tev jādodas mājup un jāatstāsta notikušais.

Bianka saprot.

Poršija pa pavedienu noslīd no koka, kas līdz šim bija viņas novērošanas tornis, un sāk ceļu, sekojot tik ilgi izplānotajam maršrutam. Skudras dodas pa konkrētām takām, kuras, daudzo gājēju nomīdītas, kļuvušas par plakaniem, gludiem ceļiem, kas atbilst efektīvākajiem maršrutiem. Poršija līkumo pa smalki izstrādātu, piesardzīgu taku starp lielceļiem. Viņa kustas saraustīti, bieži apstājoties, mīņājoties un tad plūstot tālāk, izvērtējot vieglās vēja brāzmas un ļaujot, lai ceļš uz priekšu saskan ar gaisa plūsmām, it kā viņa pati nebūtu nekas vairāk kā liels vēja dzīts kukurznis. Viņas kustības radītās vibrācijas aprij pasaules entropija. Apslēpusi savu smaržu, viņa kā rēgs kustas garām teju vai aklajām skudrām, it kā būtu neredzama.

Nonākot pie pūžņa, ceļš kļūst sarežģītāks un bīstamāks. Viņas

rūpīgi izstrādātais plāns prasa nemitīgus pielāgojumus, un vairākas reizes viņa gandrīz tiek atklāta. Vienreiz viņa izmanto kāda sava upura galvu, uz īsu mirkli imitējot saziņu, tā novirzot klejojošu tīrītāju, kas bija pievērsis viņai pārāk daudz uzmanības.

Viņas lēnais, uzmanīgais ceļojums ir vilcies stundām ilgi, un saule ir jau norietējusi. Tādēļ skudru kustība pūžņa ārpusē pierimst, un Poršijas ceļš kļūst vieglāks — un tikai tad viņa sasniedz virsotni.

Šeit skudras ir uzbūvējušas strupu torni, ko Poršija jau ir pamanījusi, un uz tā ir kaut kas jauns — blāvs, caurspīdīgs kristāls, kas spīgo mēness gaismā. Viņai nav ne mazākā priekšstata, kam tas domāts, tādēļ viņa gaida, cerot, ka skudras pašas to parādīs.

Pēc tam kad mēness sāk slīdēt uz tālā horizonta pusi, tā arī notiek. Pēkšņi milzīgs daudzums skudru dodas uz pūžņa virsotni, tā ka Poršijai ir strauji jāreaģē un jāturpina kustība, līdz viņa ir atradusi kādu vietu, kurp skudras negrasās doties — tātad gabaliņu zemāk pa lēzeno nogāzi. Skudras veido gluži vai paklāju, ķermeņu tīklu, saskaroties ar taustekļiem un kājiņām. Poršija ir apstulbusi.

Viņas, šķiet, kaut ko gaida — vai vismaz tā Poršija interpretē skudru uzvedību. Tas neatgādina parasto skudru uzvedību. Poršiju tas satrauc.

Tad no mazas ejas virsotnes pamatnē iznāk vēl viens kukainis un uzkāpj virsotnē. Tas virza vienu antenu uz kristāla pusi, bet otru — uz leju, lai izveidotu kontaktu ar pūli zem tā. Poršijas platās, apaļās acis uztver tik daudz mēnessgaismas, cik iespējams, un koncentrējas uz jaun-pienācēju — nelielu skudru, kas šķietami ne ar ko neizceļas. Uz tās antenām ir kaut kas uzlikts — līdzīgi kā koku zāģētājiem. Tā ir smalka kaut kāda materiāla — metāla, bet Poršija to nezina — cepure, kuras gali sašaurinās tiktāl, ka šķiet gandrīz neredzami. Skudra pieskaras kristālam ar sīku, smalku, matam līdzīgu stieplīti.

Un, Poršijai paliekot novērotāja pozīcijā, skudras sāk dejot.

Viņa nekad neko tamlīdzīgu nav redzējusi. Viss skudru paklājs trīsuļo — tas ir kā vilnis, kas acīmredzot sākas kontaktā starp metāla antenu un kristālu un izplatās pa sanākušo pūli. Skudras atrodas pastāvīgā kustības vilnī, katra no tām nodod kaimiņiem dinamisku ziņu, kas ieved ekstāzē visu draudzi.

Poršija klusā pārsteigumā vēro.

Viņa nav matemātiķe. Viņa īsti nesaprot aritmētiskās progresijas, virknes un transformācijas, kas atspoguļojas kustību viļņos, kuri ceļo cauri skudrām — viņa nesaprot to, tāpat kā to nesaprot skudras —, bet viņa aptver, ka tur ir kāds raksts, kaut kāda nozīme tam, ko viņa redz.

Viņa pēc labākās gribas cenšas interpretēt to, ko redz, saskaņā ar savu pieredzi un pieredzi, ko ir mantojusi, bet visā viņas pasaules vēsturē nav bijis nekā līdzīga. Skudras jūtas tāpat. Viņu pastāvīgā iespēju izpēte ir novedusi pie šī vienīgā kontakta ar kaut ko lielu un

neaptveramu, un kolonija apstrādā saņemto informāciju, cenšas atrast tai pielietojumu. Arvien vairāk viņu bioloģiskā skaitļošanas spēka tiek pielikts uzdevuma risināšanai, arvien vairāk un vairāk skudru trīs tālā radiosignāla pulsējošajos ritmos.

Poršijas acis, badīgi cenšoties atrast šajā ainā kādu rakstu un plānu, pamana vēl vienu elementu, un viņa prāto: Vai tas ir svarīgi?

Līdzīgi kā cilvēki, arī Poršijas ļaudis labi pamana sakarības — reizēm pat tur, kur tādu nav. Tādēļ viņa ātri veido asociācijas, ņemot vērā to, ka laika ziņā notikumi ir pārāk tuvu, lai tā būtu uzskatāma par nejaušību. Skudru bars bez brīdinājuma vienlaikus pajūk un traucas atpakaļ iekšā tieši tad, kad ceļotāja, ātri skrejošā zvaigzne, ko Poršija bieži ir vērojusi tās ceļā pār debesīm, pazūd aiz horizonta.

Tad viņa izveido plānu — nevilcinoties un bez ilgas domāšanas. Viņa ir ieintriģēta, un viņas suga jūt dzinuli izpētīt jebko jaunu: gluži tāpat kā skudras, tikai zirnekļi to dara citā veidā.

Tikko lielākā daļa skudru ir prom, Poršija prātīgi tuvojas virsotnes smailei, piesargājoties, lai nesaceltu trauksmi. Viņa paceļ palpas un ļauj vējam plūst pār tām, izjūtot vēja spēku un virzienu un pielāgojot tam savas kustības.

Viņa uzmanīgi, soli pa solim, kāpj augšup, līdz kristāls ir tieši viņas priekšā. Tas nemaz nešķiet tik liels — ne Poršijai.

Viņa sāk aust sarežģītu zīda iesaiņojumu, pieturot to ar pakaļkājām. Viņa labi zina, ka atrodas lielas kolonijas pašā centrā. Šajā brīdī kļūda izmaksātu ļoti dārgi.

Viņa beidz darbu gandrīz vai pārāk vēlu. Viņas klātbūtne aušanas radīto vibrāciju dēļ ir pamanīta. Mazā skudra, kas vadīja draudzi, strauji uzrodas no alas zem virsotnes smailes un ar atkailinātu antenu pieskaras Poršijas kājai.

Tūlīt pat skudra saceļ trauksmi — ķīmisku signālu, kas asi ziņo par niknumu un dusmām, ka svešinieks, iebrucējs atrodas šeit, šajā vietā. Smaržai izplatoties, to sajūt eju sargi un citas kastas, kas palikušas pūžņa virspuses tuvumā. Ziņa tiek pavairota un nodota tālāk.

Poršija metas virsū skudrai zem sevis un nogalina to, ar vienu kodienu noņemot tās galvu līdzīgi kā iepriekšējām skudrām. Tomēr zir-neklienc zina, ka ar apmānu prom netiks. Viņa atkal traucas uz virsotnes smaili, mēģinot atrast pēc iespējas augstāku vietu, un paķer pašā augšā esošo kristālu.

Viņa ar tīklu piesien abas trofejas pie vēdera, kamēr no kolonijas uz pūžņa virspusi izvirst skudras. Poršija redz, ka daudzām no tām ir rīki un modifikācijas, kuras pēkšņi nemaz tik ļoti negribas iepazīt tuvāk.

Viņa lec. Ja viņa lēktu no virsotnes vienkārši tāpat, tad nonāktu tieši skudru bara vidū, kur viņu saķertu, mežonīgi sakostu un dzīvu

saplosītu gabalos. Lēciena augstākajā punktā viņas aizmugures kājas izsper akurāti salocīta zīda nastu, izveidojot smalku tīklu, kas, nostiepts starp Poršijas kājām, uztver iepriekš tik rūpīgi pētītā vēja brāzmu.

Vējš neaizved viņu gluži atpakaļ pie Biankas un pārējiem, bet Poršija nevar to kontrolēt. Šajā mirklī viņas galvenais mērķis ir tikt prom, slīdot pāri saniknotajiem kukaiņiem, kas, pacēluši žokļus ar metāla uzmavām, cenšas saprast, kur viņa palikusi.

Viņas pēcnācēji stāstīs leģendu par to, kā Poršija ieradās skudru templī un nozaga viņu dieves aci.

2.7. Exodus

Gaijens labu laiku apdomāja lēmumu, kamēr Gilgamešs turpināja ilgo lokveida ceļu ap vientuļo dzīvības saliņu milzīgajā kosmosa tuksnesī. Tā trajektorija pastāvīgi balansēja līdzsvarā starp paātrinājumu, kas to aizmestu prom, un gravitāciju, kas to pievilktu klāt.

Doktores Avranas Kernas — lai kas viņa patiesībā arī būtu — seja zibsnīja, gaisa un atkal parādījās uz viņu ekrāniem, reizēm necilvēciski, stoiski pacietīga, reizēm negribētu bezvārda emociju izkropļota: zaļās planētas ārprātīgā dieviete.

Zinot, ka Kerna klausījās un nebija izslēdzama no sarunas, Gaijens nevarēja saņemt komandas padomu, bet Holstenam šķita, ka viņš tāpat nebūtu klausījies: Gaijens bija kapteinis, un atbildība gūlās uz viņu vienu.

Un, protams, lai cik ilgi un saspringti Gaijens par šo jautājumu nedomātu, uz to bija tikai viena atbilde. Pat tad, ja Sarga Mītnei nebūtu ieroču, kas var iznīcināt Gilgamešu, šķirsta kuģa sistēmas tik un tā bija Kernas žēlastībā. Atveres uz kosmosu, reaktors, viss aprīkojums, uz ko viņi paļāvās, lai šo dzīvības burbuli pasargātu no tukšuma ķetnām: Kerna to visu varēja vienkārši izslēgt.

“Mēs dosimies,” Gaijens beidzot piekrita, un īlolstcns sprieda, ka viņš nebija vienīgais, kas nopriecājās, to izdzirdot. “Paldies par palīdzību, doktore Avrana Kerna. Mēs atradīsim šīs pārējās sistēmas un mēģināsim nobāzēties tur. Atstāsim šo planētu jūsu gādībā.”

Kernas seja uz ekrāna atdzīvojās — bet tās mīmika vēl arvien mainījās teju vai nejauši un pilnīgi bez saskaņas ar vārdiem. “Protams, ka tā. Savāciet savu mērkaķu mucu un vācieties prom.”

Leina nomurmināja Holstenam ausī: “Kas viņai kaiš ar tiem mērkaķiem?” un Holstens bija prātojis tieši par to pašu.

“Mērkaķi ir tāda dzīvnieku suga. Arhīvos ir dokumenti, kas uz tiem attiecas — Impērija izmantoja tos zinātniskiem eksperimentiem. Tie nedaudz izskatījās pēc cilvēkiem. Re, man ir attēli...”

“Gilgamešs ir izplānojis trajektoriju,” Vitas paziņoja.

Gaijens to pārskatīja. “Izplānojiet vēlreiz. Es gribu pašauties garām šai te planētai, gāzes milzim.”

“Mēs negūsim nekādu pozitīvu efektu, izmantojot lingas paņēmienu...”

“Vienkārši izdari to,” kapteinis uzrūca. “Šitā... Dabū mani orbītā.”

Vitas iecirtīgi savilka lūpas. “Neredzu, kam būs līdzēts, veidojot orbītu...”

“Izdari to,” Gaijens teica, vienlaikus nikni blenzdams uz Kernas

attēliem, it kā gaidītu, ka tie viņam iebildīs.

Visi sajuta spēka maiņu, kad Gilgameša kodolreaktors pamodināja dzinējus, kas bija gatavi izvilināt milzīgo šķirsta kuģa masu no ērtās orbītas un vēlreiz ielingot to dziļi kosmosā.

Kernas seja nebrīdinot pazuda no ekrāniem, un Leina žigli pārbaudīja visas sistēmas, tomēr neatrada tajās iebrucējas klātbūtnes pēdas.

"Tas gan neko negarantē," viņa norādīja. "Mūsu sistēma var būtu pilna ar spiegošanas apakšprogrammām un drošības caurumiem, un ko tik vēl ne." Viņa nepiebilda: Kerna varbūt ir noorganizējusi mūsu eksploziju kaut kur dziļi izplatījuma. Holstens uzskatīja, ka bija jauki par to nerunāt. Viņš redzēja, ka visi pārējie domā to pašu, bet viņiem nebija nekāda atbalsta punkta pretdarbībai, nekādas citas izvēles. Tikai cerība.

Likt visas cilvēces nākotni uz cerības kārts, viņš prātā pārlika. Bet, no otras puses, vai tad viss šķirsta kuģu projekts tāds nebija?

"Meison, pastāsti mums par mērkaķiem," Leina ieteica.

Viņš paraustīja plecus. "Tikai tāda doma — bet tas verķis runāja par "augšupcelsmes programmu". Senie stāsti runā par zvēru pacelšanu līdz cilvēku līmenim."

"Kā to varētu izdarīt ar mērkaķi?" Leina pētīja arhīva attēlus. "Jokaini radījumi, ne?"

"Signāls uz planētas pusi un matemātika," Vitas prātoja. "Vai viņi gaida, ka mērkaķi atbildēs?"

Nevienam nebija atbildes.

"Esam nosprauduši kursu?" Gaijens noprasīja.

"Dabiski," nekavējoties sekoja Vitas atbilde.

"Labi. Tātad mums pieder viss Visums, tikai ne vienīgā planēta, uz kuras ir vērts dzīvot," kapteinis paziņoja. "Tad mēs neliksim visu banku uz to, kas darās tajā nākamajā projektā, uz kuru mēs tiekam nosūtīti. To darīt būtu muļķīgi — arī tur var būt tikpat naidīgi apstākļi. Tur var būt vēl sliktāk. Vai varbūt tur nekā nav. Es gribu, lai mums — es gribu, lai te katram gadījumam ir atbalsta punkts cilvēcei."

"Atbalsta punkts kuri" Holstcns noprasīja. "Tu pats teici, ka šī ir vienīgā planēta..."

"Šeit." Gaijens parādīja uz ekrāna vienas citas šīs sistēmas planētas attēlu — tas bija svītrots uzblīduša paskata gāzu milzis, līdzīgs dažām Zemes sistēmas ārējām planētām — un tad fokusēja attēlu uz blāvu, zilganu mēnesi. "Impērija Zemes sistēmā bija kolonizējusi vairākus mēnešus. Mums ir automātiskas bāzes vienības, kas var tur izveidot mums mājas: jauda, karstums, hidroponika; pietiekami, lai izdzīvotu."

"Vai tu piedāvā šādu nākotni cilvēcei?" Vitas neizteiksmīgi

pajautāja.

“Vienīgo nākotni — nē. Vienu no tām —jā,” Gaijens teica visiem. “Mēs vispirms dosimies uz turieni, lai noskaidrotu, vai šī Kerna mums ir pateikusi kaut ko vērtīgu vai nē — kā nekā tas, kas tur ir, nekur nepazudīs. Bet mēs neliksim visu uz šīs vienas kārts. Mēs atstāsim aiz sevis dzīvotspējīgu koloniju — katram gadījumam. Inženieri, man nepieciešams, lai uz mūsu atlidošanas brīdi ir gatava bāzes mašinērija.”

“Aha, labi,” Leina veica aprēķinus, skatoties, ko Gilgameša sensori var pateikt par šo mēnesi. “Es redzu sasalušu skābekli, sasalušu ūdeni, pat paisuma radītu sasilšanu, pateicoties gāzu milža gravitācijai, bet... tā vēl ne tuvu nav mājīga vieta. Automātiskajām sistēmām būs nepieciešams...

nu, daudz laika — dekādes —, lai visu sakārtotu tā, ka tur kāds varētu tikt atstāts.”

“Es zinu. Atlasi zinātnes un inženierijas komandas, kas tiks regulāri pamodinātas, lai novērtētu procesa gaitu. Pamodini mani, kad viss ir gandrīz paveikts.” Kad visi novaidējās, Gaijens uz viņiem nikni paskatījās. “Kas ir? Jā, jums jādodas atpakaļ kamerās. Protams, ka tā. Ko tad jūs iedomājāties? Vienīgā atšķirība ir tajā, ka mēs pamodināsimies vēlreiz, pirms pametīsim sistēmu. Mēs palielinām savas sugas izdzīvošanas iespēju. Mēs veidojam bāzi šeit.” Viņš skatījās uz ekrāniem, kur vēl arvien bija redzams pamazām sarūkošais Kernas pasaules zaļais aplītis. Neizteiktais lēmums atgriezties bija skaidri manāms gan viņa sejā, gan balsī.

Tajā pašā laikā Vitas bija veikusi savas simulācijas. “Kapteini, es saprotu, kāds ir jūsu mērķis, bet automātiskās bāzes sistēmas ir tikai daļēji pārbaudītas, un vide, kurā tās tiks izvietotas, patiešām ir nedaudz ekstrēma...”

“Vecajai Impērijai bija kolonijas,” paziņoja Gaijens.

Kuras gāja bojā, Holstens nodomāja. Tās visas gāja bojā. Jā, tas notika kara laikā, bet galvenais bojāejas iemesls bija tas, ka šīs kolonijas nebija ne stabilas, ne pašpietiekamas, un, kad civilizācijas ierastā gaita tika pārtraukta, tās nevarēja izglābties pašas saviem spēkiem./« man vispār būs kāda izvēle, tad jūs mani nepiedabūsiet tur dzīvot.

“Viss ir izdarāms,” Leina ziņoja. “Esmu sagatavojusi bāzes modeli palaišanai. Dod tam gana daudz laika, un kas zina, ko mēs tur varam izveidot? Varbūt pat īstu pili. Karstā un aukstā metāna padeve katrā istabā.” “Vienkārši aizveries un strādā,” Gaijens teica. “Pārējie — dodieties atpakaļ uz dzīvības apturēšanas kriokamerām.”

“Sāksim ar to," Kcrsts pārtrauca. “Kurš grib redzēt mērkaķi?”

Viņi visi neizpratnē skatījās uz Ķerstu, kurš pasmīkņāja. “Es vēl arvien saņemu signālu no drona, atcerieties? Tad paskatīsimies

apkārt.” “Vai tu esi pārliecināts, ka tas ir droši?” Holstens iebilda, bet Kcrsts jau sūtīja attēlu uz visu ekrāniem

Drons lidoja pāri nepārtrauktai zaļai lapotnei — neiedomājami bagātīgam zaļumam, kas viņiem bija liegts.

Tad skatpunkts noslīdēja, Kersts sūtīja dronu lejup, kur tas vijās pa spraugu starp kokiem, zigzagā līkumodams caur zaru mudžekli. Skatam atklātā pasaule bija apbrīnojama — mežs likās kā katedrāle, kuru apēnoja savijušos zaru arkas, kas šķita kā zaļas debesis, balstītas uz koku pīlāriem. Drons slīdēja pa šo plašo, alai līdzīgo telpu, turēdamies vienlīdz tālu no zemes un lapotnes.

G ilga mesa komandas sejās vīdēja alkas un rūgtums — viņi skatījās uz sev liegto un apsolīto zemi, Ēdeni, kas nebija radīta cilvēka pieskārienam.

“Kas tur priekšā ir?” Leina jautāja.

“Neko neredzu. Tikai vizuāls artefakts,” Kersts atbildēja, un tad pēkšņi viņu skatupunkts strauji sašūpojās, tas rotēja tukšumā, nespējot vairs kustēties uz priekšu.

Kersts nolamājās, viņa pirksti strauji centās sūtīt jaunas instrukcijas, bet šķita, ka dronu ir satvēris kaut kas neredzams — vai gandrīz neredzams. Holstens pamanīja tikai īsu atspīdumu gaisā, kamēr drona skatpunkts griezās kā dejā.

Tas notika ļoti ātri. Vienu mirkli viņi skatījās tukšā telpā, kas dronam nesaprotamā kārtā bija liegta, un tad viņu skatu aizsedza milzīga, rokai līdzīga ēna. Viņi uz mirkli ieraudzīja daudzas matainas, plati izplestas kājas un divus izliektiem āķiem līdzīgus ilkņus, kas ar mežonīgu ātrumu un niknumu triecās pret kameru. Pēc otrā trieciena attēls pārvērtās statiskās elektrības zibšņos.

Ilgu laiku neviens neko neteica. Daži — kā Holstens — tikai truli blenza tukšajos ekrānos. Vitas bija sastingusi, tikai viņas lūpu kaktiņā strauji raustījās muskulis. Leina pārskatīja un analizēja pēdējās attēla sekundes.

“Ekstrapolējot drona un kameras uzstādījumus, jāsecina, ka tas radījums bija vairāk nekā metru garš,” viņa beidzot drebošā balsī noteica.

“Tas nebija nekāds elles mērkaķis,” Kersts izspļāva.

Zaļā pasaule un ap to riņķojošais sargs aiz Gilgameša pazuda tukšumā, atstājot šķirsta kuģa komandu ar, mazākais, dalītām jūtām par nupat uzzināto.

3. KARŠ

.

3.1. Riebīga pamošanas

Viņa negribīgais prāts atgriezās pie apziņas šaurajā dzīvības apturēšanas kriokamerā, un tajā bija viena doma: Vai tad tas nav noticis jau iepriekš? Jautājums nodarbināja labu brīdi, pirms viņš atcerējās savu vārdu.

Holstens Meisons. Izklausās pazīstami.

Fragmentāra izpratne atgriezās viņa prātā tā, it kā tajā tiktu atzīmēti darāmo darbu saraksta punkti.

...ar Leinu...

.. .zaļaplanēta...

...Impērijas Cvaloda...

... Vai es gribētu runāt arElīzuf...

... doktore Avrana Kerna...

... mēness kolonija...

Mēness kolonija!

Un viņš atjēdzas pie pilnas apziņas ar absolūtu pārliecību, ka viņi nosūtīs Holstenu uz koloniju, uz to auksto nekurieni ar sasalušo atmosfēru, kas pēc Vrī Gaijena lēmuma kļūs par cilvēces pirmo mēģinājumu izveidot jaunas mājas. Gaijenam viņš nekad nebija paticis. Gaijenam viņš vairs nebija vajadzīgs. Viņš tagad tiek modināts transportēšanai uz koloniju. Nē...

Kāpēc lai viņi pamodinātu Holstenu pirms nosūtīšanas? Ko viņš varētu ieguldīt mēness bāzes tapšanā? Viņi jau bija nosūtījuši Holstenu uz turieni, bezsamaņā, kamerā. Viņš pamodās bāzes celtnes čaulai līdzīgajā šaurībā, lai mūžīgi mūžos uz mūžu rūpētos par miokultūras tvertnēm.

Viņš nespēja atvairīt šo pārliecību, ka viņi jau ir viņam to nodarījuši, un mēģināja raustīties un spārdīties kriokameras šaurībā, skaļi kliedzot pats sev ausis, dauzot vēso plastmasu ar pleciem un ceļgaliem, jo nevarēja pacelt rokas.

“Es nekur neiešu!” viņš auroja, lai gan zināja, ka jau ir prom. “Jūs nevarat mani piespiest!” Lai gan viņš zināja, ka var.

Vāks atvērās pēkšņi — mirklī, kad atvērās slēdzis, tas jau bija vaļā, un Holstens gandrīz vai izkrita uz grīdas kā kabatas nazītis, ar seju pa priekšu. Viņu satvēra kādas rokas, un mirkli viņš vienkārši blenza apkārt, nespēdams izprast, kur atrodas.

Nē, nē, nē, viss ir labi. Tā ir komandas kodola telpa. Es vēl arvien esmu uz Gilgameša. Es neesmu uz mēness. Viņi nav mani aizveduši...

Viņu satvērušās rokas ne pārāk maigi nolika Holstenu uz kājām un, kad viņa ceļi salocījās, kāds viņu sagrāba un sakratīja, ietriekdams viņu ar muguru kamerā tā, ka vāks aizkrita un iespieda viņa miega

tērpa ieloci.

Kāds uz viņu kliedza. Viņi kliedza, lai Meisons aizveras. Tikai tad viņš saprata, ka auro — vienus un tos pašus vārdus vēlreiz un vēl, ka viņš nekur neies, ka viņi nevar viņu piespiest.

It kā lai pierādītu pretējo, tas, kurš bija viņu sagrābis, iecirta arī pļauku pa seju, un I lolstcns dzirdēja, kā viņa balss izdziest samulsušā šņukstā. Tikai tad viņš atguva pār to kontroli.

Ap to mirkli Holstens apjēdza, ka istabā ir četri cilvēki un viņš nevienu no tiem nepazīst. Trīs vīrieši un sieviete: visi svešinieki, pilnīgi svešinieki. Viņiem mugurā bija kuģa tērpi, bet viņi nebija no komandas kodola. Vai ari ja bija, tad Gaijens nebija viņus pamodinājis tajā reizē, kad visi brauca garām zaļajai planētai.

Holstens padumji samirkšķināja acis. Vīrietis, kas viņu turēja, bija garš, tievs un gariem kauliem, pēc skata apmēram Holstena vecumā. Nelielas rētas ap acīm liecināja par nesenu ķirurģisku iejaukšanos — ar "nesenu" droši vien domājot "pirms vairākiem tūkstošiem gadu", pirms viņi tika iemidzināti.

Klasicista skatiens pārslīdēja pārējiem: būdīgai pajauna izskata sievietei, maza auguma tievam vīrietim ar šauru seju, kas vienā pusē šķita izkaltusi — iespējams, kriokameras blakusefekts, un strupam vīrietim ar izteiktu žokli. Pēdējais stāvēja pie ieejas un pastāvīgi meta skatienus uz ārpusi. Rokā viņam bija pistole.

Rokā viņam bija pistole.

Holstens skatījās uz ieroci, par kuru īsti neko citu nevarēja pateikt. Viņš vēl arvien ar grūtībām saprata, ko redz. Viņš nevarēja iztēloties pilnīgi nekādu iemeslu, kādēļ šajā scenārijā būtu jābūt iesaistītam ierocim. Jā, skaidrs, ka uz Gilgameša atradās pistoles. Viņš labi zināja, ka ieroči noteikti nebija no tiem vecās Zemes slazdiem, kuri tiktu atstāti. No otras puses, tie pilnīgi noteikti nebija jānēsā apkārt pa kosmosa kuģi, kas ir pār-bāzts ar smalku aparatūru un aiz kura korpusa gaida nāvējošs vakuums.

Ja vien pistole nebija domāta tam, lai piespiestu Holstenu doties uz mēness koloniju — bet tam jau nu nebūtu nepieciešams ierocis. Pilnīgi pietiktu ar Ķerstu vai pāris no viņa drošībniekiem, turklāt tādā veidā pastāvētu mazāks risks, ka tiks kaitēts kaut kam tādam, kas būtu vitāli svarīgs Gilgamešam. Vitāli svarīgāks nekā Holstens Meisons.

Viņš mēģināja formulēt saprātīgu jautājumu, bet izdabūja no sevis tikai neskaidru murmulējienu.

"Jūs dzirdējāt?" garais, tievais vīrietis teica pārējiem. "Viņš negribot iet. Kā jums tas patīk, ko?"

"Skoulz, dodamies," nošņāca vīrietis pie durvīm, tas ar pistoli. Hol-stena acis nespēja novērsties no ieroča.

Pēc mirkļa viņš jau bija sagrābts starp Skoulzu un sievieti, viņu neveikli stūma un vilka pa izejas lūku, vīrietis ar ieroci gāja pirmais

un tēmēja to koridorā. Holstens, uzmetot skatienu caur lūku, pirms Izkaltusī Seja to aizvēra, pamanīja, ka pārējā komandas kodola kameras ir tukšas — par to liecināja to statusa paneļi. Viņš bija pēdējais, kam ļauts pagulēt ilgāk.

“Pasakiet man kāds, kas notiek,” viņš pieprasīja, lai gan tas izklausījās tikai pēc buldurēšanas.

“Mums vajag tevi...” sieviete iesāka.

“Muti ciet,” Skoulzs aprāva, un viņa paklausīja.

Ap to laiku I Iolstens jau domāja, ka varētu pats saviem spēkiem steberēt līdzi, bet viņi rāva Meisonu sev līdzi tik ātri, ka nebija iespējams savākt kājas. Mirkli vēlāk viņš dzirdēja skaļu troksni no tās puses, no kurienes viņi nāca — it kā tur kāds būtu nometis kaut ko smagu. Tikai pēc tam, kad pistoles īpašnieks pagriezās atpakaļ un sāka šaut pretī, Holstens aptvēra, ka šis troksnis bija šāviens. Pistole izdeva sīku, metālisku troksni, kas šķita savādi neiespaidīgs — kā tad, ja pārāk liels suns izdod spalgu vaukšķi. Atbildes šāvieni bija kā pērkona dārdi, kas satricināja gaisu un Holstena bungādiņas, it kā telpā viņiem aiz muguras būtu pasprukušas vaļā Dieva dusmas. Viņš atpazina disruptorus — ieročus, kas bija paredzēti masveida protestu apspiešanai un kuru darbības princips balstījās gaisa detonēšanā. Teorētiski tie nebija nāvējoši un pilnīgi noteikti mazāk apdraudēja kuģi.

“Kas uz mums šauj?” viņš izdabūja, un šoreiz vārdi bija pietiekami skaidri.

“Tavi draugi,” Skoulzs īsi atteica — atbilde, kas šajos apstākļos varētu būt uzskatāma par vienu no nemierinošākajām atbildēm pasaulē un lika Holstenam saprast divus faktus: ka šībrīža kompānija neuztvēra viņu par draugu un ka viņa patiesie draugi — lai kas tic arī nebūtu — labākajā gadījumā bija dalītās domās par to, vai vajadzētu Holstenu pasaudzēt.

“Vai kuģis... Vai ar kuģi kaut kas noticis?” viņš noprasīja, tikai pēc savas balss toņa saprazdams, cik nobijies ir. Emocijas šķita spietojam kādā citā viņa prāta daļā, kuru no augstākajām kognitīvajām funkcijām atdalīja lēni kūstoša kriokameras siena.

“Aizveries, vai arī tev sāpēs,” atteica Skoulzs tonī, kas lika saprast, ka viņu tas tikai iepriecinātu. Holstens aizvērās.

Cilvēks ar izkaltušo seju sāka atpalikt un tad pēkšņi nokrita. Holstens iedomājās, ka vīrietis ir paklupis, un pat automātiski sāka kustību, lai palīdzētu viņam piecelties, pirms pats tika aizvilkts prom. Bet Izkaltusī Seja vairs nepiecelsies, un cilvēks ar pistoli notupās pie līķa, izvilka otru ieroci no mirušā vīrieša jostas, tad notēmēja abas pistoles pret uzbrucējiem, kurus Holstens vēl pat nebija ieraudzījis.

Nošauts. Izkaltusī Seja nebija dabūjis disruptora lādiņu. Kādam pretinieka pusē — kādam no I īolstena it kā draugiem — acīmredzot

bija pietrūcis pacietības, piedienības vai žēlastības.

Tad garām paspraucās divi citi cilvēki, kas devās palīgā šāvējam, — vīrietis un sieviete, abi apbruņoti — un šāvieni aiz muguras dramatiski pieauga spēkā. Tomēr no Skoulza lēnākās gaitas kļuva skaidrs — viņš uzskatīja, ka tagad ir lielākā drošībā. Jautājums par to, vai tas nozīmēja arī lielāku drošību Holstenam, palika neatbildēts. Viņa mute instinktīvi pavērās, lai izvirstu visvisādus iebildumus, jautājumus, lūgumus un pat draudus, bet viņš tos visus paturēja pie sevis.

Viņu rāva garām vēl pusducim apbruņotu cilvēku — visi bija Holstenam sveši, visi valkāja kuģa tērpus — un tad iegrūda pa lūku, kur viņš bez kādām ceremonijām nogāzās uz nelielas sistēmas apkalpošanas telpas grīdas. Tā bija tikai šaura vietiņa starp divām konsolēm un milzīgu ekrānu, kas aizņēma lielāko daļu dibensienas.

Tur bija vēl viens apbruņots cilvēks, kura pārsteigums, Holstenam parādoties, iespējams, bija līdz šim lielākie draudi viņa dzīvībai. Tur bija vēl viens sagūstītais, kas sēdēja ar muguru pret vienu no konsolēm. Rokas gūsteknim bija sasietas aiz muguras. Tā bija īsa Leina, galvenā inženiere.

Viņi nogrūda Holstenu viņai blakus, tādā pašā veidā sasaistot arī viņa rokas. Pēc tam Skoulzs šķietami zaudēja par viņu jebkādu interesi un izgāja ārā, lai pievienotos klusinātai, bet spraigai sarunai, no kuras Hol-stens spēja saklausīt tikai dažus vārdus. Šāvienus viņš vairs nedzirdēja.

Sieviete un apbruņotais vīrs, kas bija ievedis viņus šeit, vēl arvien atradās telpā, kamdēļ te īsti nebija vietas nevienam citam. Gaiss šaurajā telpā bija pieelpots, stipri oda pēc sviedriem un nedaudz pēc urīna.

Uz mirkli Ilolstcns pieķēra sevi prātojam, vai viņš nav vienkārši nosapņojis visu, ko atcerējās pēc Zemes atstāšanas — ja nu kāda dzīvības apturēšanas kriokameras nepilnība bija ierāvusi viņu grandiozā halucinācijā, kur viņš, klasicists, pēkšņi tika uzskatīts par svarīgu un nepieciešamu komandas daļu.

Viņš pašķielēja uz Leinu. Viņa žēlabaini skatījās pretī. Holstens pārsteigts samanīja, ka viņas sejā ir iezīmējušās agrāk neredzētas grumbas un mati ir paaugušies garāki — tie nebija vairs apcirpti līdz ar ādu.

Viņa ir — viņas vecums klust tuvāks manējam. Vai es vēl arvien esmu vecākais cilvēks pasaulē? Varbūt, bet ne pārāk.

Holstens nopētīja viņu sargus, kas šķietami pievērsa vairāk uzmanības Skoulza vārdiem gaitenī, ne saviem aizbilstamajiem. Viņš iečukstējās: “Kas notiek? Kas ir tie ārprāši?”

Leina uz viņu truli paskatījās. “Kolonizatori.”

Viņš apsvēra šo vārdu, kas atvēra durvis uz slēptu pagātni, kurā

kāds — domājams, Gaijens — bija visu pamatīgi salaidis grīstē. “Ko viņi vēlas?”

“Nebūt par kolonizatoriem.”

“Nu, jā, to nu es būtu uzminējis, bet... viņiem ir ieroči.”

Leinas sejas izteiksmei būtu jāpauž nicinājums — Holstens bija pateicis acīmredzamu faktu situācijā, kad katram vārdam droši vien bija cena, bet viņa tikai paraustīja plecus. “Viņi ielauzās ieroču glabātavā, pirms tas sākās. Tiktāl par Ķersta sūdaino drošību.”

“Viņi grib pārņemt kuģi?”

“Ja nepieciešams.”

Viņš pieņēma, ka Kersts un drošībnieki centās labot savas kļūdas un darīt visu iespējamo, lai apturētu notikumus — kas acīmredzami bija novedis līdz spraigām apšaudēm kuģa vārīgajās ejās. Viņam nebija ne mazākā priekšstata, cik cilvēku bija iesaistīti. Mēness kolonijā bija paredzēts izvietot vismaz vairākus tūkstošus kolonistu, varbūt vēl vairāk tiktu tur paturēti miegā. Vai tiešām pa Gilgamešu šobrīd skraidīja pustūkstotis dumpinieku? Un cik daudzi bija Ķersta rīcībā? Vai viņš modināja otrās pakāpes komandu un iegrūda pistoles viņu aukstajās rokās, lai izmantotu tos kā ierindniekus?

“Kas notika?” viņš prasīja — jautājuma adresāts gan drīzāk universs, nevis kāds konkrēts cilvēks.

“Man prieks, ka pajautāji.” Skoulzs iespraucās telpā, teju vai iebukņīdams ar elkoni apbruņotajam vīrietim, lai izbrīvētu sev telpu. “Ko tu tur teici, pirms izrāvām tevi no gultas? “Es nekur neiešu,” ne tā? Nu, laipni lūdzam klubiņā. Neviens no mums neparakstījās uz šo ceļojumu, lai vienkārši nosaltu kaut kādā nāves caurumā uz mēness bez atmosfēras.” Holstens mirkli skatījās uz viņu, ievēroja, kā kalsnā vīrieša garās rokas savelkas dūrēs, kā āda ap viņa muti un acīm konvulsīvi trīc — viņš pieņēma, ka šo efektu rada kāda narkotika, kas likusi vīrietim sazin cik ilgi palikt nomodā un uz kājām. Skoulzam pašam nebija ieroča, bet viņš bija iekarsīgs, bīstams vīrietis, kas piespiests pie sienas.

“Ē, ser...” Holstens iesāka, cik mierīgi vien varēja. “Jūs varbūt zināt, ka es esmu Holstens Meisons, klasicists. Neesmu pārliecināts, ka jums patiešām biju vajadzīgs es, vai arī jūs vienkārši pagrābāt, ko varējāt... kā gūstekni, vai... es patiešām īsti nezinu, kas te notiek. Ja ir kaut kas... ja es kādā veidā varu...”

“Tikt cauri sveikā ar veselu ādu?” Skoulzs pārtrauca.

“Nu, jā...”

“Tas nav atkarīgs no manis,” vīrietis nevērīgi attrauca un, šķiet, jau grasījās aizgriezties, bet tad pēkšņi sakoncentrējās un paskatījās uz Holstenu vēlreiz — ar svaigām acīm. “Labi, iepriekšējo reizi, kad tu biji nomodā, viss bija citādi. Bet, tici man, tu zini daudz ko — daudz ko ļoti vērtīgu. Un es saprotu, večuk, ka tā nav tava vaina, bet šeit uz

spēles ir dzīvības, simtiem dzīvību. Tu esi te iesaistīts — gribi vai ne.”

Negribu, drūmi nosprieda Holstens, bet ko viņš varēja iebilst?

“Signalizē komunikāciju telpai,” Skoulzs pavēlēja, un sieviete pastiepās līdz vienai no konsolēm. Viņa teju vai apsēdās uz Holstena pleca, lai varētu nosūtīt komandas.

Pēc laba brītiņa uz sienas ekrāna parādījās Gaijena drūmais noģīmis un draudīgi nopētīja visus un katru. Arī viņš Holstenam izskatījās vecāks, un šķita, ka cilvēciskums viņā izsīcis vēl vairāk.

“Es tā saprotu, ka jūs nenoliksiet ieročus,” Gilgameša kapteinis noskaldīja.

“Pareizi saproti,” Skoulzs rāmi atbildēja. “Tomēr šeit ir kāds tavs draugs. Varbūt vēlies atjaunot pazīšanos.” Viņš pabakstīja Holstena galvu, lai uzsvērtu savu domu.

Gaijena samiegtās acis un vienaldzīgā izteiksme nemainījās. “Un tad?” Nebija manāms, ka viņš vispār būtu Holstenu pazinis.

“Es zinu, ka tev viņš ir vajadzīgs. Es zinu, kur tu plāno aizblandīties pēc tam, kad būsi mūs visus nolēmis tukšainei,” Skoulzs teica. “Es zinu, ka jums jūsu dārgais klasicists būs nepieciešams, kad atradīsiet tās senās tehnoloģijas, par kurām esat tik pārliecināti. Un nemaz nemēģini pārmeklēt kravas sarakstus,” — to viņš pateica ar rūgtu uzsvaru, jo pats vēl nesen bija tikai daļa no šīs kravas, “jo šeit ir Nesele, kas ir nākamā labākā izvēle, — ne tāds eksperts kā tavs večuks, bet viņa zina vairāk nekā visi pārējie.” Viņš uzsita blakus stāvošajai sievietei pa plecu. “Tā ka parunāsimies, Gaijcn. Vai arī es nedotu ne pliku grasi par tavu klasicistu un vecāko inženieri.”

Gaijens nopētīja viņu — viņus visus — bez jebkādas izteiksmes. “Inženieres Leinas komanda viņas prombūtnē ļoti labi tiek galā,” viņš teica, it kā viņa būtu tikai uz pāris dienām nolikusies slimības gultā. “Kas attiecas uz to otru, mums tagad ir kodi, kas aktivizēs Zemes aparatūru. Zinātnes komanda ar to tiks galā. Es nerisināšu pārrunas ar cilvēkiem, kas noliedz manu autoritāti.”

Gaijena seja pazuda, bet Skoulzs vēl ilgi sažņaugtām dūrēm turpināja blenzt tukšajā ekrānā.

3.2. Ar uguni un zobenu

Šajā zaļajā pasaulē ir nomainījušās vairākas paaudzes — ar cerību, atklājumiem, bailēm, neveiksmēm. Sekos nākotne, kas jau sen ir paredzēta.

Cita Poršija no Lielās Ligzdas pie Rietumu okeāna — bet šoreiz kareive tā, kā to saprot šī suga.

Viņa šobrīd atrodas nevis Lielajā Ligzdā, bet citā zirnekļu metropolē: viņa to domās sauc par Septiņiem Kokiem. Poršijas uzdevums ir novērot un sniegt palīdzību, ja tas ir iespējams. Visapkārt kopienā nikni kūsā darbība — iedzīvotāji skrien un lec, un slīd pa pavedieniem savās darīšanās, un viņa tos novēro — daudzās acis uztver haosu visapkārt un salīdzina šo ainu ar satracinātu skudru pūzni. Viņa spēj rūgti pārdomāt, ka tagad apstākļi ir noveduši viņas ļaudis līdz pašu ienaidnieku līmenim.

Viņa jūt bailes, augošu satraukumu, kas liek kājām mīņāties un pal-pārn — raustīties. Viņas ļaudis ir vairāk piemēroti uzbrukumam, nevis aizstāvībai, bet nav spējuši šajā konfliktā paturēt iniciatīvu. Viņai būs jāimprovizē. Tālākajiem notikumiem nav plāna.

Viņa varbūt mirs, un, skatoties šajā bezdibenī, viņa jūt iznīcības un neesamības šausmas — varbūt tas ir visam dzīvajam kopīgs mantojums.

Signāli nāk no ziņotājiem un no novērošanas torņiem, kas izvietoti augstu kokos — tik augstu, cik vien sniedzas Septiņu Koku zīda būves. Signāls ir regulārs. Tā ir laika atskaite: cik daudz laika vēl ir atlicis pirms ienaidnieka ierašanās. Ziņu stīgas, kas nostieptas starp koku stumbriem, un daudzās izvītās mītnes vibrē sarunās, it kā visa kopiena niknumā dūktu par savu neizbēgamo galu.

Ne Poršijas nāve, ne Septiņu Koku iznīcība nav neizbēgama. Kopienai ir savi aizsargi —jo šajā laikā, šajā attīstības posmā ikvienā zirnekļu pilsētapmetnē ir karotāji, kas pavadījuši visu laiku, trenējoties cīņai — un Poršija šeit ieradusies kopā ar duci Lielās Ligzdas kareivju, lai atbalstītu savu sugu. Viņām ir koka un zīda bruņas, viņām ir lingas. Viņas ir mazi šīs pasaules bruņinieki, kas stāsies pretī ienaidniekam, kura pārspēks ir simts pret vienu.

Poršija zina, ka viņai jānomierinās, bet satraukums ir pārāk liels, lai to apslāpētu. Viņai nepieciešams ārējs uzmundrinājums.

Viņa to atrod ligzdas centrālā koka augstienē. Šeit ir plaša zīda telts, kuras sienas izvītas sarežģītos ģeometriskos rakstos, pavedieni nostiepjas un krustojas saskaņā ar precīzu plānu. Šeit jau ir saujiņa viņējo, kas meklē garīgu stiprinājumu — pārliecību, ka pasaulē ir kas vairāk nekā vien tas, ko spēj uztvert viņu jutekļi, ka ir dižāka

Sapratne. Pārliecību, ka pat tad, kad viss ir zaudēts, varbūt viss vēl nav zaudēts.

Poršija notupstas viņiem blakus un sāk vērpt, veidojot pavediena mezglus skaitļu valodā — Svētos Rakstus, kas tiek pierakstīti no jauna ikreiz, kad kāds no viņējiem pārdomās noslīgst ceļos, un pēc piecelšanās tiek apēsti. Viņa ir dzimusi ar šo Sapratni, bet viņa to ir arī iemācījusies vēlreiz, jau agrā bērnībā dodoties uz templi, tāpat kā viņa to apmeklē tagad. Iedzimtā, vīrusa ieprogrammētā Sapratne par matemātiskajām darbībām, ko viņa ir mantojusi, neiedvesmo viņu tā, kā iedvesmoja laiks, kad skolotāji viņu izvadīja no vienas virknes uz nākamo, kad viņa pamazām atskārta, ka šīs šķietami nejaušās zīmju virknes apzīmē kaut ko vairāk nekā izgudrojumu — ka tā bija pašpierādoša, iekšēji konsekventa universāla patiesība.

Protams, viņas mājās, Lielajā Ligzdā, ir kristāls, kas stāsta šīs patiesības savā neaptveramajā veidā — šāds kristāls tagad ir katrā lielākajā ligzdā, un svētceļotāji no mazākām kopienām bieži vien veic tālu ceļu, lai to redzētu. Viņa ir redzējusi, kā svētā priesteriene pieskaras kristālam ar metāla riku, sajūt ziņas pulsčšanu no debesīm, izdejo savai draudzei debesu aritmētiku. Tādās reizēs, Poršija zina, Ziņnese ir debesīs virs galvas, dodoties savā pastāvīgajā ceļojumā — vienalga, vai naktī un redzama vai dienā, debesu spilgtuma slēpta.

Šeit, Septiņos Kokos, kristāla nav, bet jau šī ziņojuma vienkārša atkārtošana visā tā brīnumainajā, iekšēji saskanīgajā sarežģītībā — vērpt un ēst, un atkal vērpt — ir mierinošs rituāls, kas padara Poršijas prātu skaidrāku un ļauj viņai stāties pretī nākotnei ar rāmu garu.

Viņas ļaudis ir atrisinājuši matemātikas uzdevumus, kurus uzdevis satelīts — Ziņnese, kā viņi to sauc —, vispirms iekaļot pierādījumus un tad tos patiesi saprotot. Tas ir viņu pilsoniskais un reliģiskais pienākums. Šī signāla parādīšanās ir salīdzinoši īsā laikā uzkurinājusi lielas sugas daļas uzmanību viņu iedzimtās zinātkāres dēļ. Šeit nu ir kaut kas acīmredzami ne no šīs pasaules, un tas fascinē, tas viņām teic, ka pasaulē ir kas vairāk, nekā viņas var aptvert, tas virza viņu domāšanu jaunos ceļos. Matemātikas skaistums sola brīnumiem pilnu pasauli, ja vien viņas spētu kaut nedaudz vairāk paplašināt savu domāšanu — tas ir lēciens, ko viņas teju, teju, bet vēl nespēj veikt.

Poršija vērpj un ārda, un vērpj, apklusinot visaptverošo trauksmi, aizvietojot to ar nenoliedzamu pārliecību, ka ir kas vairāk. Lai kas arī notiktu šajā dienā, pat ja viņa kristu starp ienaidnieka dzelzī kaltajiem žokļiem, dzīvībai piemīt dziļums, kas ir vairāk nekā vienkāršās, viņai uztveramās un aprēķināmās dimensijas, un tādēļ... kas zina?

Tad pienāk laiks, un viņa dodas prom no templa, lai apbruņotos.

Poršijas ļaužu apmetnes ir visnotaļ atšķirīgas, bet cilvēku acīm tās visas šķistu juceklīgas, iespējams — murgainas. Septiņi Koki tagad aptver vairāk nekā sākotnējos septiņus, koku puduri savieno simtiem

pavedienu, katrs no tiem ir daļa no plāna, un katram ir sava nozīme — vai strukturāla, vai pārvadāšanas, vai komunikācijas. Zirnekļu vibrējošā valoda ir krietnu gabalu labi pārsūtāma pa zīda pavedieniem, un viņi ir izveidojuši nospriegotu spoļu mezglus, kas pastiprina signālu tā, ka rāmā laikā runa var tikt nosūtīta kilometriem tālu starp dažādām pilsētām. Viņas sugas mītnes ir zīda teltis, kuru atbalsta auklas stingri nostieptas dažādās formās, kas piemērotas sugai, kura dzīvo trijās dimensijās un vienlīdz ērti var karāties no vertikālas virsmas un atpūsties uz horizontālas. Sapulču telpas ir plaši tīkli, kur runātāja vārdi pa dejojošiem pavedieniem var tikt nosūtīti klausītāju pūlim. Augstu izvietotajā centrā, kas aizēno lielāko daļu pilsētas, ir rezervuārs: ūdensdrošs, plati nostiepts tikls, kas notver gan lietus lāses, gan ūdeni no Septiņu Koku apkārtnes: ūdens tiek novirzīts rezervuārā pa caurulēm un notekām no neskaitāmiem mazākiem lietus tvērējiem.

Visapkārt Septiņiem Kokiem puspieradinātas vietējās skudras ir nocirtušas mežu. Agrāk tas bija nodrošinājums pret ugunsgrēku. Tagad tas būs kaujas lauks.

Poršija rāpjas un lec cauri Septiņiem Kokiem un redz, ka sargi signalizē par pirmo kontaktu ar ienaidnieku: apmetnes automātiskā aizsardzības sistēma ir sajutusi uzbrukumu. Visapkārt notiek evakuācija; tie, kas nav karotāji, savāc visu, ko var — krājumus un nedaudzo mantību, kas nevar tikt viegli atjaunota —, un pamet Septiņus Kokus. Daudziem pieķērušies zirneklēni. Tie mazuļi, kas nav pietiekami saprātīgi, lai kādam pieķertos, visticamāk, ies bojā.

Poršija žigli pievelkas līdz kādam augstam sargtornim un skatās tālumā, kur atsākas koki. Tur ir simtos, tūkstošos mērāma armija, kas soļo uz Septiņu Koku pusi. Tā ir tās pašas lielās skudru kolonijas, kuru savulaik izlūkgājienā ievēroja viņas sence, neatkarīga daļa: gadsimtiem sena apvienotas dzīvības forma, kas ik dienu ieņem lielāku un lielāku daļu no šīs pasaules.

Netālais mežs ir pilns ar slazdiem. Šeit ir tīkli, kuros sapinas neuzmanīgas skudras. Ir novilkti pavedieni, kas, nostiepti starp zemi un lapotni, pieķeras garāmejošam kukainim, tad atdalās no zemes un parauj nelaimīgo radību augšup, lai ieslodzītu to zarotnē. Šeit ir apslēptas bedres un krītoši smagumi, bet ar to visu nepietiks. Ienākošā kolonija tiks galā ar šīm briesmām, tāpat kā ar visām briesmām — ziedos pietiekami daudz savējo, lai slazdi vairs nedarbotos, gandrīz vai nepalēninot uzbrukuma tempu. Tagad skudru galvenajai armijai pa priekšu dodas nāvei nolemtu izlūku kasta — viņu mērķis ir doties nāvē, lai padarītu aizsargierīces bezspēcīgas.

Nu kokos sākas kustība. Poršija koncentrējas uz to, viņa redz, kā izdzīvojušie izlūki haotiskā masā veļas uz priekšu, sekojot ieprogrammētajām komandām. Zemē starp viņiem un Septiņiem

Kokiem ir tikai nedaudzi slazdi, bet skudrām jāsastopas ar citām grūtībām. Tām acumirklī uzbrūk vietējās skudras, kas drosmīgi metas uz priekšu, kož un dzeļ, līdz dažus metrus no koku pudura zemi pārklāj cīņā saķērušos insektu čumuri — tās acumirklī norauj cita citai locekļus, un tūlīt pat arī viņu pašu locekļi tiek norauti. Cilvēka skatienam abu koloniju skudras šķistu pilnīgi vienādas, bet Poršija spēj saskatīt krāsu un rakstu atšķirības, kas iesniedzas arī ultravioletās gaismas spektrā. Viņas linga ir sagatavota.

Zirnekļveidīgās aizstāves sāk triecienu ar smago munīciju — vienkāršiem, no zemes paceltiem akmeņiem, kas izvēlēti to ērtā izmēra un svara dēļ. Viņas tēmē uz izlūkiem, kas atdalījušies no skudru tuvcīņām, nobendējot tos ar nāvīgu precizitāti, kur ikviens šāviens ir rūpīgi aprēķināts un notēmēts. Skudras nespēj izvairīties no lādiņiem vai reaģēt uz tiem, tās nespēj pat saskatīt augstu esošās aizstāves. Kukaiņi mirst satriecošā skaitā — pareizāk, skaitā, kas būtu satriecošs, ja viņi būtu kas vairāk kā iznīcībai lemts daudz dižākas armijas avangards.

Neraugoties uz apšaudi, daži izlūki sasniedz Septiņu Koku pakāji. Tomēr pēc tam, kad pieveikts apmēram viens metrs kaila stumbra, katram kokam ir apvīti svārki no tīkla, kas nostiepts leņķī uz augšu un ārpusi — virsma, kurai skudras nespēj pieķerties. Tās kāpj un gāžas, kāpj un gāžas, sākotnēji viņu apņēmību neaptur saprāts. Tad sakrājas pietiekams daudzums smaržu signālu, un skudras maina taktiku — tās kāpj cita uz citas, lai izveidotu dzīvu, akli augšuptiecošos struktūru.

Poršija ar kājām izsit kaujas saucienu un sapulcina ap sevi māsas no Lielās Ligzdas. Vietējās aizsardzes nav tik labi apbruņotas, tām pietrūkst pieredzes un iedzimtas sapratnes par karu pret skudrām. Viņa ar biedrenēm vadīs uzbrukumu.

Viņas no augstuma žigli noslīd līdz skudru izlūkiem un sāk darbu. Zirneklienes ir daudz lielākas nekā uzbrucēji, stiprākas un veiklākas. Viņu kodiens ir indīgs, bet šī inde daudz labāk iedarbojas uz zirnekļiem, tādēļ tagad viņas koncentrējas uz to, lai ar žokļiem pārkostu skudru ķermeņu vidukļus starp galvu un mezosomu, starp mezosomu un vēderu. Svarīgākais — zirneklienes ir gudrākas nekā viņu ienaidnieki, viņas labāk reaģē, manevrē un izvairās. Viņas strauji un nikni saplosa izlūkus un viņu būvētos tīklus, allaž kustībā, neļaujot skudrām tām pieķerties.

Poršija uzlec atpakaļ uz koka, tad aiztraucas tālāk, lai bez grūtībām karātos zīda tīmeklī, pa kuru skudras nevar uzrāpties. Karājoties ar galvu uz leju, viņa redz jauna veida kustību pie koku saknēm. Galvenā rota ir ieradusies.

Šīs jaunās skudras ir lielākas — tiesa, vēl arvien mazākas par Poršiju. Tās pieder daudzām kastām, no kurām katrai ir sava specializācija. Rotas priekšpusē — jau steidzoties pa izlūku atstātajām

smaržu pēdām uz Septiņiem Kokiem — ir avangarda uzbrucēji. Viņu iespaidīgajiem žokļiem ir atskabargainas zāģa formas metāla uzmavas, un uz galvām uzlikti vairogi, kas aizsargā vidukļus. To mērķis ir piesaistīt visu aizsargu uzmanību un atdot dzīvības par tik augstu cenu, cik vien iespējams, lai ļautu bīstamāko kastu kareivjiem viņus panākt.

Vietējo skudru pūžņa ejās ienāk vēl citi ienaidnieki, viņi izplata mulsinošas ķimikālijas, kas liek aizsargiem apjukt vai pat iesaista viņus uzbrucēju rindās. Šis ir viens no veidiem, kā aug milzīgā kolonija — tā nevis iznīcina, bet piesaista sev citus skudru pūžņus. Svešām sugām, tādām kā Poršija, nav noderīguma — un nav arī žēlastības.

Savukārt Septiņos Kokos tur palikušie tēviņi smagi strādā. Daži ir aizbēguši, bet lielākoties evakuējušās ir mātītes. Tēviņi ir aizvietojami, viņi vienmēr maisās pa kājām, vienmēr viņu ir par daudz. Daudziem ir pavēlēts palikt ligzdā līdz pēdējam vai arī saņemt nāvessodu. Daži tik un tā ir aizbēguši, cerēdami uz veiksmi. Tomēr palikuši vēl daudzi, un viņu uzdevums ir pārcirst visas palikušās ejas starp apmetni un zemi, lai skudras nevarētu tās izmantot. Vēl citi skrien no rezervuāra ar zīda pūšļiem, kas vai plīst no ūdens krājumiem. Poršija atzinīgi novērtē tādu strādīgumu.

Tuvojas uzbrūkošās armijas pirmās rindas. Bruņotās skudras ir labi aizsargātas pret lingām, bet spēlē tiek laisti citi ieroči. Poršijas ļaudis ir sava veida ķīmiķi. Viņi dzīvo pasaulē, kurā smaržai ir vitāli svarīga nozīme — viņu valodā tai ir maza jēga, bet tā veido lielu daļu no tā, ka pārējā pasaule sevi uztver. Zirnekļi ir izveidojuši visdažādākās iedzimtās

Sapratnes par ķīmisku vielu, jo īpaši feromonu, jaukšanu un savienošanu. Tagad lingotāji svież zīdā iepakotas šķidruma lodes, kas izšķīst starp uzbrūkošajām skudrām. Atbrīvotās smaržas uz īsu brīdi pārmāc uzbrucēju pastāvīgo smaržu valodu, liedzot tām ne vien saziņu, bet arī domas un identitāti. Līdz brīdim, kad ķīmiskās vielas izgaist, to ietekmētās uzbrūkošās armijas daļas zaudē programmu — tās atgriežas pie pamat-instinktiem un nespēj pareizi reaģēt uz apkārtējo situāciju. Uzbrucēji saminstinās un izkrīt no ierindas, daži pat cīnās cits pret citu, nespējot atpazīt paši savas sugas pārstāvjus. Poršija un citas aizstāves žigli uzbrūk, nogalinot tik daudz skudru, cik spēj, kamēr tās vēl ir apjukušas.

Tagad uzbrucēji jau cieš zaudējumu. Metāla žokļi spēj nocirst kājas un atplēst vaļā ķermeņus. Poršijas kareivēm ir zīda apmetņi un mīksta koka bruņas, kurās ieķeras skudru žokļi, tās pie nepieciešamības bruņas nomet vai labo, ja tas ir iespējams. Rota vēl arvien uzbrūk, lai cik daudz nepretotos aizstāves.

Tēviņi lej ūdeni pār Septiņu Koku zemāko daļu — tā ir preventīva

aizsardzība pret uguni. Tagad skudru armija liek lietā tās galveno arsenālu.

Netālu no Poršijas uzzibsnī uguns un izšaujas liesmu mēle. Divas viņas cīņubiedres acumirklī aizdegas kā lāpas — tās streipuļo, spārdās, saraujas un mirst. Šīs jaunās skudras, līdzīgi kā dažas vaboļu sugas, vēderiņos veido ķīmiskus savienojumus. Kad tās izstiepj dzeloņus un sajauc dažādās vielas, rodas strauja eksotermiska reakcija — sakarsēta šķidruma strūkla. Poršijas pasaulē atmosfēra satur nedaudz vairāk skābekļa nekā Zemes atmosfēra — pietiekami, lai karstais šķidrums spontāni aizdegtos.

Poršijas sugas tehnoloģija ir balstīta uz zīda un koka, uz potenciālas enerģijas, kas tiek glabāta nospriegotos pavedienos un primitīvās atsperēs. Nelielo daudzumu metāla, ko tās izmanto, zirneklienes ir nolaupījušas skudrām. Uguns tām nav vajadzīga.

Poršija uzrāpjas augstāk un atkal laiž darbā lingu. Ugunsmetējas skudras tiešā tuvumā ir letālas, bet tās viegli ievainot no attāluma. Tomēr skudras šobrīd ir ieņēmušas visu zemi ap Septiņiem Kokiem un ved šurp tālākas darbības ieroču.

Poršija redz, kā tiek palaista pirmā granāta. Zirneklienes acis automātiski izseko kustībai: viņai pāri lido un aiz muguras sašķīst mirdzoša cieta, caurspīdīga un trausla materiāla lode — jo pēdējo paaudžu laikā skudras ir pamanījušās izgatavot stiklu. Poršijas sānu acis notver liesmu spožumu, kad lodē esošās ķīmiskās vielas sajaucas un eksplodē.

Zemāk, aiz bruņotajiem avangardistiem, darbojas artilērija: skudras, kuru galvās ir metāla maska ar nospiežamu mēlīti, elastīga metāla sloksnīti, ko tās var nospiest un atlaist, aizsviežot uguns granātas gabaliņu tālāk. Viņi tēmē slikti, sekojot biedru smaržas signāliem, bet viņu ir daudz. Kaut ari Septiņu Koku tēviņi traucas ar ūdens nastām, lai apdzēstu liesmas, tās strauji izplatās, sačcrvelējot tiklus un nomclninot kokus.

Septiņi Koki sāk degt.

Šis ir beigas. Aizsargi, cik spēj, pamet apmetni vai ari sadeg. Tos, kas akli lec lejā no degošajiem kokiem, sagaida skudru žokļi.

Poršija dodas arvien augstāk un augstāk, cenšoties apsteigt liesmas. Apmetnes augstākā daļa ir pilna ar izmisīgi augšupskrienošiem zirnekļiem: karcives, civilās, mātītes, tēviņi. Dažas skrējējas pārmāc dūmi, tās notrīs un krīt. Citas panāk izsalkušās liesmu mēles.

Poršija cīnās augšup, uz virsotni, viņa drudžaini vērpj, vienlaikus nometot koka bruņu plātnes. Tas vienmēr ir noticis tā — un vismaz tagad viņai ir kāds labums no elles ugunīm, kas plosās zem viņas: siltums dos viņai nepieciešamo augstumu, lai viņa varētu izmantot pašas veidoto izpletni, ar kura palīdzību aizplanēt pāri trakojošajai

skudru kolonijai.

Pagaidām. Tikai pagaidām. Sī armija tuvojas Lielajai Ligzdai, un pēc tam būs tikai okeāns. Ja Poršijas ļaudis nespēs uzvarēt skudru neprātīgo karagājienu, tad nebūs neviena, kas varētu uzrakstīt nākamo paaudžu vēsturi.

3.3. Scilla un Haribda

Kādu laiku pēc Skoulza aiziešanas valdīja neveikls klusums. Bezvārda cilvēks ar pistoli un sieviete — Nesele — pildīja savus pienākumus, viens ar otru nerunājot; viņa bija noliekusies pār datoru ekrāniem, viņš, pieri saraucis, skatījās uz cietumniekiem. Holstens bija pietiekami pārliecinājies, ka slepeni mēģinājumi izkustināt rokas noveda tikai pie tā, ka saites vēl dziļāk iegriezās viņa locītavās. Tad klusums sāka viņu nomākt arvien vairāk un vairāk. Jā, uz viņa pusi bija pavērsts ierocis. Jā, Gi/gamešs bija kļuvis par konflikta norises vietu, un šajā konfliktā Holstens varētu tikt jebkurā mirklī gluži vienkārši nobeigts — bet viņš bija nogarlaiko-jies. Tikko izkļuvis no kriokamcras, svaigi pamodies no gadu desmitiem ilga negribēta ziemas miega — viņa ķermenis gribēja kaut ko darīt. Viņš pamanīja, ka ir jāiekož mēlē, lai neizteiktu savas domas skaļi — tikai lai izjauktu vienmuļību.

Tad kāds to izjauca viņa vietā. Sekoja tāli būkšķi, kurus viņš ar novēlošanos identificēja kā šāvienus, un kāds devās garām lūkai, nomurminot komandu, kuru Holstens nedzirdēja. Bet vīrietis ar ieroci dzirdēja un acumirklī bija prom — viņš aizjoza pa koridoru ar visu pistoli. Bez tās nelielā telpa šķita būtiski ietilpīgāka.

Holstens pašķielēja uz Leinu, bet viņa skatījās uz savām pēdām un izvairījās no acu kontakta. Pāri palika tikai Nesele.

“Hei,” viņš mēģināja uzsākt sarunu.

“Aizveries,” Leina nošņāca, vēl arvien neskatoties uz Holstenu.

“Hei,” Holstens atkārtoja. “Nesele, vai ne? Klausies...” Viņš bija gaidījis, ka sieviete viņu vienkārši ignorēs, bet viņa nīgri paskatījās uz Holstenu.

“Brendžita Nesele,” viņa informēja. “Un jūs esat doktors Holstens Meisons. Atceros, kā lasīju jūsu rakstus toreiz... Toreiz.”

“Toreiz,” Holstens vārgi piekrita. “Nu, tas ir... pagodinoši droši vien. Skoulzam tātad bija taisnība. Tu arī esi klasiciste.”

“Studente,” viņa atbildēja. “Es to neturpināju. Kas zina, ja būtu to darījusi, varbūt mēs tagad būtu mainītās vietās.” Viņas balss šķita emociju un noguruma notrulināta.

“Tikai studente.” Viņš atcerējās savus pēdējos kursus — tolaik, pirms viss beidzās. Vecās Impērijas pētījumi kādreiz bija pasaules dzīvības avots. Ikviens izmisīgi centās nošņāpt gabaliņu senajo noslēpumu. Holstena laikā šī pētniecība vairs nebija iecienīta. Visi jau redzēja, kā tuvojas beigas, un zināja, ka ar seno laiku zināšanu lauskām nepietiks, lai tās atvairītu; visi zināja, ka tie paši senie cilvēki ar saviem ieročiem un atkritumiem bija viņiem atnesuši ilgi

aizkavējušās beigas. Pētīt un slavēt šos senos psihopātus Zemes pēdējo toksisko dienu laikā — tas neliecināja par labu gaumi. Klasicisti nepatika nevienam.

Nesele bija pagriezusies prom, un tādēļ Holstens vēlreiz steidzīgi pasauca viņu vārdā. “Klau, kas ar mums notiks? Vai tu vari mums pateikt vismaz to?”

Sievietes acis ar redzamu nepatiku pašāvās uz Lcinas pusi, bet, skatoties uz Holstenu, tās šķita atmaigstam. “Kā jau Skoulzs teica, tas nav mūsu rokās. Varbūt Gaijens beidzot mēģinās šejieni ieņemt, un jūs tiksiet nošauti. Varbūt viņi tiks cauri mūsu ugunsmūriem un nogriezīs gaisu vai siltumu, vai ko tādu. Vai varbūt mēs uzvaram. Ja mēs uzvaram, jūs tiksiet atbrīvoti. Vismaz tu.”

Vēl viens sāņus skatiens uz Leinu, kura tagad bija aizvērusi acis — vai nu rezignēti pieņēmusi situāciju, vai arī mēģināja to ignorēt, vienkārši izdzēst savu apkārtni.

“Paklau,” Holstens mēģināja pierunāt. “Es saprotu, ka jūs cīnāties pret Gaijenu. Varbūt man pat šī vēlme liekas pievilcīga. Bet mēs ar viņu neesam atbildīgi. Mēs neesam daļa no notikušā. Tas ir — neviens taču ar mani par to visu nerunā, vai ne? Es nemaz nezināju, ka šis te... ka šis te vispār notiek, pirms jūs mani uzrāvāt augšā.”

“Tu? Varbūt,” Nesele, pēkšņi sadusmojusies, teica. “Viņa? Viņa zināja. Kuru tad citu kapteinis būtu norīkojis sekot līdzi tehniskajam nodrošinājumam? Kurš organizēja mūsu nosūtīšanu turp, lejā? Kura bija pielikusi savus netīros pirkstus visam, kas notika projektā? Tikai galvenā inženiere. Ja mēs viņu nošautu šeit un tagad, tas būtu tikai taisnīgi.”

Holstens norīstījās. Leina vēl arvien viņam neko nepalīdzēja, bet varbūt tagad viņš sāka saprast, kāpēc. “Klau,” viņš vēlreiz — maigāk — ierunājās. “Jūs taču redzat, ka tas viss ir ārprāts?”

“Zini, kas man liekas ārprāts?” Nesele dedzīgi atcirta. “Salikt kaut kādu sūda ledusskapi kā bāzi uz mēness, kas mums nav vajadzīgs! Un tikai tāpēc, lai Gaijens varētu pacelt savu krāniņkarogu un paziņot, ka ir pieteicis Zemes tiesības uz šo sistēmu. Es domāju, ka ir ārprāts sagaidīt, ka mēs tur iesim labprāt un rāmu garu un vienkārši dzīvosim tajā mākslīgajā ellē, kamēr jūs visi pārējie vienkārši aizdrāžat prom kaut kādā brīnumu ceļojumā, kas prasīs jums — cik cilvēku paaudzes, līdz jūs nonāksiet tur un atgriezīsieties? Ja tas vispār notiks.”

“Mēs esam daudzas paaudzes prom no mājām,” Holstens viņai atgādināja.

“Bet mēs gulējāml” Nesele viņam uzkliedza. “Un mēs visi bijām kopā, visa cilvēku cilts kopā, un tāpēc tas neskaitījās, un tas nebija svarīgi. Mēs paņēmām sev līdzi paši savu laiku un apstādinājām pulksteņus, kad gulējām, un atsākām, kad pamodāmies. Kāpēc mums būtu jāuztraucas par to, cik gadu tūkstoši pagājuši uz vecās, beigtās

Zemes? Bet, kad Gils dosies, kurp nu dirsā tas dosies, mums, nabaga kverpļiem, nebūs iespējas gulēt. Mums esot jāveido dzīve — tur, lejā, uz ledus, tajās stulbajās automātu būvētajās kastītēs. Dzīve, doktor Meison! Visa dzīve tajās kastēs! Un vēl? Un bērni\ Vai tu vari iedomāties? Paaudzēm ilgi dzīvot ledājā, aizmirstot, visu laiku aizmirstot, kas mēs bijām, nīkstot, nekad neredzot saules gaismu — tikai kā vēl vienu zvaigzni. Rūpējoties par tvertnēm un ēdot mulču, un taisot augšā vel vairāk nolādētu paaudžu, kas nekad ne par ko nekļūs, kamēr jūs —jūs, slavenie zvaigžņu ceļotāji — varēsiet gulēt, ietinušies bezlaika miegā, un pamosties pēc divsimt gadiem, it kā tā būtu tikai nākamā diena!" Nu jau viņa kliedza, gandrīz vai auroja, un Holstens saprata, ka Nesele ir bijusi nomodā daudz par ilgu — ka viņš ar saviem nepārdomātajiem vārdiem ir pārrāvis aizsprostu un tagad tas viss gāžas ārā. "Un kad jūs pamodī-sieties, jūs, izredzētie, kas nav nolemti ledum, mēs būsim beigti. Mēs būsim beigtas paaudzes, mēs visi. Un priekš kam? Jo Gaijens grib bāzi uz miruša mēness."

"Gaijens vēlas saglabāt cilvēku sugu," Leina asi atbildēja. "Un tas, ko mēs sastapsim nākamajā tcraforrnēšanas projektā, var — ciktāl mums zināms — pat iznīcināt Gilgamešu. Gaijens vienkārši vēlas paplašināt mūsu kā sugas iespējas. Tu to zini."

"Tad lai viņš, dirsā, paliek. Un tu arī vari palikt. Kā jums tas patiktu? Kad mēs iegūsim varu, kad mēs pārņemsim kuģi, jūs abi varēsiet iet uz to ledusskapi un turpināt sugu paši. Tici man, tieši tā mēs darīsim. Ja jūs tik tālu izdzīvosiet, tad tieši tā mēs ar jums izdarīsim."

Leina no visa spēka centās izlikties, ka tikai parausta plecus, bet I iolstens redzēja, kā no šīs domas saspringst viņas žoklis.

Skoulzs pieliecies ielīda telpā, sagrāba Neseles roku un pavilka viņu tuvāk, lai klusi sarunātos pie ieejas.

"Leina..." Holstens iesāka.

"Piedod," sieviete strupi noteica, apmulsinādama Holstenu. Viņam nebija īsti skaidrs, par ko Leina atvainojas.

"Cik tālu tas ir aizgājis?" Holstens nomurmināja. "Cik daudzi?" "Vismaz divi duči." Leinas čuksti bija tikko sadzirdami. "Viņiem vajadzēja būt pionieriem — tāds bija Gaijena plāns. Viņi dotos lejup nomodā, lai sāktu darbu pie projekta. Pārējie tiktu nosūtīti lejā kā krava, lai tiktu pamodināti pēc vajadzības."

"Redzu, ka jums viss izdevās lieliski," Holstens piezīmēja.

Un atkal — gaidītā indīgā atbilde nesekoja. Šķita, ka kopš tā laika, kad Holstens Leinu bija redzējis iepriekš — pirms gadu desmitiem —, bija novīlēta kāda asa viņas personības šķautne.

"Cik daudzi ir Ķersta pusē?" Holstens interesējās.

Leina paraustīja plecus. "Drošībnieku ir apmēram ducis, bet viņš var pamodināt militāristus. Un viņš to darīs. Viņam bus armija."

“Ne tad, ja viņam ir galva uz pleciem.” Holstens to jau bija apdomājis. “Kāpēc lai viņi vispār klausītu Ķersta pavēlēm?”

“Kam gan citam?”

“Ar to nepietiek. Leina, vai tu vispār esi padomājusi par to, ko mēs darām? Un es pat nedomāju šo te,” viņš ar galvas mājienu norādīja uz Skoulzu, “bet visu šo pasākumu. Mums nav hierarhijas. Mums vienkārši ir komanda, lai dies nogrābstās. Gaijens, kuru kāds kādreiz bija uzskatījis par piemērotu liela kosmosa kuģa vadībai, tagad ir kronēts par cilvēces valdnieku.”

“Tā tam ir jābūt,” Leina iecirtīgi atbildēja.

“Skoulzs nepiekrīt. Es domāju, ka armija arī nepiekritīs, ja Kcr-sts ir tik stulbs, ka varētu modināt cilvēkus un likt viņiem rokās ieročus. Zini, kas ir laba vēstures mācība? Ka tad, ja nevari samaksāt armijai, tu esi dirsā. Un mums pat nav ekonomikas. Tad, kad viņi sapratīs, kas te notiek, — ko mēs varēsim viņiem dot? Kur ir vadības ķēde? Kāda ir katra cilvēka autoritāte? Un, kad viņiem ir ieroči un skaidrs mājiens par to, kādā caurumā viņi var pamosties nākamreiz, kāpēc lai mēs sagaidītu, ka viņi dosies atpakaļ uz kameru un gulēs? Vienīgā valūta, kas mums pieder, ir brīvība, un ir skaidrs, ka Gaijens ar to nedalīsies.”

“Ai, vēsturniek, ej dirst.” Vismaz tas bija Leinu atdzīvinājis, lai gan šajā brīdī Holstens nebija uz to tēmējis.

“Un, lai arī es negribu domāt par to, kas notiks, ja Skoulzs uzvar, — kas notiks, ja viņš zaudēs?”

“Kad viņš zaudēs.”

“Vienalga — bet kas tālāk?” I lolstens neatlaidās. “Mēs aizsūtām tos visus cilvēkus uz — ko? — mūža ieslodzījumu katorgā? Un kas notiek, kad mēs atgriežamies? Ko mēs varam cerēt atrast tur, lejā, — ja sākums ir bijis šāds?”

“Mums nebūs nekāda tur, lejā, skaidrs?” Tas bija Skoulzs, kurš kā uz burvju mājiena bija parādījies viņiem tieši pretī, pietupies, atbalstījis rokas uz ceļgaliem. “Vissliktākajā gadījumā mums vēl arvien ir plāns B. Vismaz pateicoties tev, doktor Meison.”

“Kā tad.” Holstens skatījās Skoulza sejā un nespēja saprast, ko viņš ar to grib teikt. “Varbūt izstāstīsiet?”

“Ar lielāko prieku.” Skoulzs stīvi pasmaidīja. “Mēs kontrolējam atspoles kuģu angāru. Ja viss izgāzīsies, tad mēs dodamies prom no Gila, doktor Meison, un jūs brauksiet kopā ar mums.”

Holstens pēc izkāpšanas no dzīvības apturēšanas kriokameras vēl arvien nespēja īsti padomāt, tādēļ vienkārši blenza uz Skoulzu. “Man šķita, ka jūsu plāns ir nekur nedoties?

“Nedoties uz ledu,” Nesele Skoulzam aiz muguras teica. “Bet mēs zinām, ka kaut kur citur šajā sistēmā ir kāda vieta, kas ir radīta mums.”

“Ak, tā,” Holstens stīvi skatījās uz viņiem. “Jūs esat pilnīgi traki.

Tur... Tur lejā ir briesmoņi."

"Ar briesmoņiem var cīnīties," Skoulzs nesatricināmi paziņoja.

"Bet tas vēl nav viss — tur ir satelīts. Tas par mata tiesu neiznīcināja visu Gilgamešu. Tas aizsūtīja mūs prom. Nav iedomājams, ka atspoles kuģītis varētu... tā vienkārši..." viņš sastomījās un apklusa, jo Skoulzs viņam uzsmaidīja.

"Mēs to visu zinām. Viņa mums to pateica," draudzīgs mājiens uz Leinas pusi. "Viņa pateica, ka mēs nekad netiksim līdz zaļajai planētai. Ka mūs iznīcinātu senā tehnoloģija. Bet tāpēc mums esi tu, doktor Meison. Varbūt pietiktu ar Neseles zināšanām par senajām valodām, bet es neriskēšu. Kādēļ gan man riskēt, ja tu esi šeit un izmisīgi vēlies mums palīdzēt?" Galvenais dumpinieks bez grūtībām piecēlās kājās — vēl arvien smaidīdams žiletes asuma smaidu.

Holstens paskatījās uz Leinu, un šoreiz Leina pacēla acis. Beidzot Holstens spēja nolasīt viņas emocijas: vainas apziņa. Skaidrs, kāpēc Leina viņu nebija izzobojusi tik traki kā parasti. Viņa iekšēji sarāvās, zinot, ka tieši viņas dēļ Holstens ir šeit.

"Tu viņiem pateici, ka es tiktu garām Kernai?" viņš noprasīja.

"Nē!" Leina protestēja. "Es teicu, ka to nevar izdarīt. Es teicu, ka pat ar tavu palīdzību mēs knapi izsprukām dzīvi. Bet cs..."

"Bet tu pamanījies izdarīt tā, ka viņi iedomājas par mani," Holstens nobeidza.

"Kā gan es varēju zināt, ka tie plānprātiņi vienkārši..Leina iesāka, bet tad Skoulzs uzmina viņai uz potītes.

"Tas tā, atgādinājumam," viņš norūca, "par to, kas tu esi un kāpēc esi pelnījusi visu, ko dabūsi. Un nesatraucies — ja mums būs jāpaņem atspoles kuģis, tu brauksi ar mums, galvenā inženiere Leina. Varbūt tad tev beidzot sagribēsies izmantot savas zināšanas, lai pārmaiņas pēc mēģinātu nevis sabojāt citu dzīves, bet gan paildzināt savējo."

3.4. Pie Rietumu okeānā

Lielā Ligzda. Lielākā Poršijas sugas metropole. Mājas.

Atgriežoties šādi — vadot sakautu kaujinieku atliekas, tos, kam izdevās izbēgt no Septiņu Koku liesmām —, Poršija jūt kaut ko līdzīgu kaunam. Viņa nav apturējusi ienaidnieku vai to kaut palēninājusi. Katru dienu skudru kolonija soļos tuvāk Lielajai Ligzdai. Skatoties uz savas mīļās dzimtās puses ārēm, viņa iztēlojas, cik drausmīgi tā izskatītos evakuācijas laikā. Savā prātā — pateicoties spējai, kas kaut kādā ziņā piemita jau viņas mazajai pirmsencei — viņa redz savas mājas degam. Skudras, protams, nezina, kur ir Lielā Ligzda — viņu izplešanās pa pasauli ir metodiska, taču nedomājoša —, bet drīz vien tās sasniegs viņu krastu. Ir skaitītas dienas, pirms tās ieradīsies pie Lielās Ligzdas vārtiem.

Lielā Ligzda ir milzīga — tā ir vairāku tūkstošu zirnekļu mājas. Šeit vēl arvien ir kupli saaudzis dabiskais mežs, bet ir pieliktas milzīgas pūles un prasmes, lai izveidotu mākslīgus kokus, kas nodrošinātu vairāk dzīves telpas. No nogāztu koku stumbriem ir izveidotas milzu kolonnas, tās aptītas un stiprinātas ar zīdu un stiepjas no pilsētas centra dzīvā koku pudura tālāk visapkārt — un pat jūrā, jo pilsētas tīklojums ļauj aizsniegties arī pār ūdeņiem. Dzīves telpa ir vērtīga, un pēdējā gadsimta laikā Lielā Ligzda ir eksponenciāli augusi visos virzienos — arī augšup.

Aiz pilsētas robežām ir dažādu fermu klājums: laputis medusrasai, peles gaļai un punaino koku puduri, kurus apkalpo skudras — vēl viens ienaidniekiem nozagts noslēpums. Jūrā mudž tīklos ķeramas zivis, un prom no krasta, dziļāk ūdeņos, ir izveidojusies māsas pilsēta: attiecības ar jūras mutkāju kultūru ir savā ierobežotajā veidā sirsnīgas un abpusēji izdevīgas. Pirms paaudzes, kad zirnekļi sāka izvērst savu pilsētu uz jūras pusi, starp abām sugām bija parādījusies spriedze. Tomēr kolonnu iegremdētie pamati ir bagātinājuši jūras vidi, izveidojot mākslīgu rifu, kuru jūras dzīvība ir žigli vien sākusi izmantot. Jūras iemītnieki retrospektīvi var secināt, ka ir ieguvēji — pat ja tas noticis neplānoti.

Poršija un viņas grupa žigli uzrāpjas augšā, rāpjoties uz pilsētas pusi pa pavedieniem, kas nostiepti pāri fermām. Viņa ir atgriezusies ar dažām kareivēm un pietiekamu skaitu tēviņu, lai gan par pēdējo atgriešanos diez vai daudzas būs viņai pateicīgas. Tēviņi, būdami mazāki, spēj vieglāk aizplanēt drošībā: viņi izdzīvoja, lai arī daudzām viņu māsām tā neveicās. Un Poršija atzīst — viņi cīnījās. Doma par vīriešu kārtas kareivi ir absurda — bet viņi tik un tā ir stiprāki, ātrāki un gudrāki par skudrām. Uz mirkli Poršijai ienāk prātā traka doma:

apbruņot un trenēt tēviņus, tādējādi būtiski palielinot Lielajai Ligzdai pieejamo kareivju daudzumu. Bet viņa no šīs domas tūlīt pat izvairās — tas ir ceļš uz anarhiju, dabiskās lietu kārtības graušana. Turklāt pat tad viņu nebūs pietiekami daudz. Ja ikviens pilsētas tēviņš tiktu apbruņots, zirnekļi tik un tā būtu kā piliens okeānā, salīdzinot ar skudru koloniju.

Viņa sasniedz augstu skatpunktu un skatās lejup uz plašo, graciozo veidojumu, kas ir viņas mājas, — un pavedienu miriādi, kas to visu savieno. Lejā, piekrastē, viņa redz milzīgu zīda balonu, kas pa pusei iegremdēts ūdenī — tas virmo un piepūšas, kad pamazām tajā tiek iepildīts gaiss. Poršija zina, ka tā ir mutkāju vēstniecība: nirēju zvans, kas ļauj viņas ļaužu zinātkārākajiem prātiem apciemot savus zemūdens kolēģus. Protams, ar jūras iemītniekiem nevar apmainīt Sapratnes, bet viņi tik un tā var mācīt un mācīties, izmantojot abu kultūru kopīgi izveidoto žestu valodu.

Sameklējiet savējos, viņa dod ziņu saviem biedriem, kas atgriežas no kara. Gaidiet aicinājumu. Ja viņiem ir kaut cik iniciatīvas, tad viņi atradīs darbu un tiks paēdināti. Tādā lielā pilsētā kā Lielā Ligzda vienmēr ir nepieciešams darbs tās uzturēšanai — zīda pavedieniem un paklājiem nepieciešami labojumi. Gana cītīgs tēviņš spēj but pietiekami noderīgs, lai saņemtu balvu. Alternatīva iespēja ir nodrošināt iztiku, izmantojot glaimus un koķetēšanu, tas ir vieglāk, bet arī daudzkārt bīstamāk.

Poršija dodas pa pilsētu — viņa rāpo un lcc no pavediena uz pavedienu, meklējot savas saimes māju.

Tā kā Poršijas ļaudīm nav mātes instinkta un bērni aug kopīgās silītēs, viņām nav stingru ģimenes saišu. Jaunākie zirnekliši, kas vēl arvien dzīvo silītē, saņem ēdienu no pilsētas, bet šis bezmaksas guvuma laiks nav ilgs. Jaunuļi pieaug ātri, un pirmā dzīvības gada laikā viņiem būtu jākļūst patstāvīgiem. Līdzīgi kā tēviņiem, arī jaunajām mātītēm ir jāparāda, ka viņas ir noderīgas.

Tā kā viena zirnckliene ir viegli ievainojama un viņai vienmēr var nodarīt pāri lielākās sugasmāsas, pieaugušās zirneklienes parasti apvienojas grupās, ko veido vienas silītes zirneklienes, kas to pametušas apmēram vienā laikā. Jauno mātīšu izveidotās savstarpējās palīdzības un uzticēšanās saiknes turpinās arī pieaugušā vecumā. Šādu biedreņu apvienības ir mazākā sociālā vienība lielākajā daļā zirnekļu apmetņu, un viņas parasti izveido vienotu silīti, rūpējas cita par citas oliņām un līdz ar to arī veido iedzimtību pa mātes līniju. Šādu biedreņu grupu sociālās saiknes ir spēcīgas arī pēc tam, kad atsevišķas zirneklienes ir atradušas savu ceļu dzīvē, izvēlējušās savu amatu un specializāciju. Visām lielākajām biedreņu grupām pilsētā ir savas mājas — ar "māju" domājot kompleksu, kas sastāv no atsevišķām ar zīdu norobežotām telpām.

Tēviņiem nav šādu grupu —jo kam gan būtu vajadzīga liela tēviņu grupa? Jaunie tēviņi dara visu, ko var, lai pievienotos kādas mātīšu grupas perifērijai — viņi flirtē, veic sīkus uzdevumus, ir noderīgi vai izklaidējoši, lai atalgojumā dabūtu maltīšu atliekas, kas reizēm aizlido viņu virzienā. Poršija neskaidri apjauš, ka tēviņi savā starpā cīkstās un ka zemākajās — mazāk patīkamajās — pilsētas daļās notiek neskaitāmas sīkas drāmas starp tēviņiem, kas cīnās par ēdienu vai statusu. Viņai par to ir maz intereses.

Ielienot pa savas saimes mājas ieeju burbuļveidīgās telpas pamatnē, kurā dzīvo un satiekas viņas biedrenes, Poršija ir neizsakāmi nogurusi. Kopš viņas pēdējās viesošanās šeit ir pievienotas dažas papildu istabas — viņas sugai pārbūve nav nekāds lielais darbs —, un uz mirkli viņa jūtas lepna, ka viņas saimei iet tik labi. Tad nodevīgā atmiņa atkal uzkurina domu par to, cik neapturami tuvojas skudras. Jo vairāk tiks uzbūvēts, jo vairāk būs iespējams zaudēt.

Viņas biedrenes, kas tajā brīdi atrodas mājā, silti sveic Poršiju. Vairākas no viņas tuvākajām draudzenēm izbauda galma dzīvi — viņas atrodas trīsošu, dejojošu tēviņu un jaunāko mātīšu apbrīnas lokā. Pielūdzēju dejas vienmēr — lai gan ne vienmēr — ir eleganti izkopti rituāli. Sī ir tēviņa vieta Poršijas sabiedrībā — vai nu fizisks darbs, vai arī rotājums, dekorācija, kuras mērķis ir pievienot vērtību mātītes dzīvei. Tātad bezjēdzīgu, bet graciozu tēviņu pūlis ap kādu mātīti ir augsta statusa simbols. Ja Poršija — dižā kareive — gana ilgi paliktu vienā vietā, arī viņa sapulcētu ap sevi cerīgu parazītu svītu; patiesībā, ja viņa tos atraidītu un nepiegrieztu vērību viņu uzmanības apliecinājumiem, tad tādā veidā viņas statuss biedreņu un sabiedrības acīs kristos.

Dažkārt pielūgsme noved pie pārošanās, ja mātīte jūtas gana droša un pārtikusi, lai varētu strādāt pie oliņu krājuma. Pielūdzēju rituāli ir publiski, un tēviņi savā slavas stundā cerību pilni uzstājas savas grupas vai pat visas pilsētas priekšā, līdz mātīte izvēlas sev partneri un pieņem viņa spermas paciņu. Pēc tam viņa var tēviņu nogalināt un apēst, kas tiek uzskatīts par lielu pagodinājumu upurim — lai gan Poršijai ir aizdomas, ka tēviņi paši gluži tā nedomā.

Tas, ka tēviņa nogalināšana tiek atklāti akceptēta un uzskatīta par pieņemamu tikai šādos gadījumos, parāda, cik tālu attīstījusies zirnekļu sabiedrība. Tomēr nevar noliegt, ka mātīšu bandas — īpaši jaunāku mātīšu, piemēram, ja tā ir nesen izveidota grupa, kas cenšas stiprināt savstarpējās saites — reizēm nolaižas pilsētas zemākajos slāņos un dodas medīt tēviņus. Uz šo praksi parasti piever acis — galu galā meitenes paliek meitenes —, bet kopumā to neuzskata par pieņemamu. Tēviņa nogalināšana — vai tā būtu akceptēta vai nē — ir ļoti atšķirīga no zvēra nogalināšanas. Pat mirklī, kad ilkņi ietriecas miesā, gan slepkava, gan upuris zina, ka viņi ir daļa no lielāka

kopuma. Nanovīruss ierunājas — viens pret vienu. Poršijas kulturā ir spriedze starp zirnekļa dabu un jauno empātiju, ko viņos iesvēlis nanovīruss.

Šeit ir vairāk biedreņu, nekā Poršija bija gaidījusi. Vienai no vecākajām mātītēm ir pienācis īpašais laiks, un tādēļ viņai uz kādu mēnesi jāatvadās no sabiedrības, bet māsas pulcējas ap viņu, lai padarītu šo procesu tik nesāpīgu, cik vien iespējams. Poršija uzrāpjas līdz vienai no iekštelpām un novēro rituālu, jo tas vismaz sniegs ilūziju, ka dzīve turpinās izsenis zināmos rakstos, un tātad tā varētu turpināties arī nākamajās paaudzēs. Viņa ierodas tieši laikā, lai ieraudzītu, kā sirgstošā māsa ieslīd savā kūniņā. Senajos, primitīvajos laikos viņa tiktu atstāta viena kādā augstā, drošā vietā, kur viņa viena pati klusībā austu savu slēptuvi. Tagad viņas māsas ir tās, kas izveido drošu kūniņu, un paliks kopā ar seniori, kamēr viņa nometīs ādu.

Poršijas sugai, lai varētu augt, ir jānomaina apvalks. Kad lielai mātītei pienāk laiks nomest ādu — kad viņai šķiet, ka ikviena locītava ir saspiesta, ikviens elpas vilciens ir samocīts —, viņa atgriežas saimes mājā pie tām, kurām uzticas, un viņas izveido kūniņu, kas pasargās augošo ķermeni, līdz sacietēs no jauna izveidojusies āda.

Poršija noskatās, kā aizejošā mātīte sāk sarežģīto, sāpīgo ādas nomaukšanas procesu — vispirms viņa sasprindzina vēderu, līdz āda uz tā saplaisā, tad noloba to, sākot ar aizmuguri un beidzot ar galvu. Process notiek vairākas stundas, un viņas draudzenes solidaritātē un atbalstā glāsta kūniņu. Viņas visas ir to piedzīvojušas.

Tēviņiem noteikti ir diezgan grūti, jo viņi droši vien tam iet cauri vieni paši, bet, no otras puses, tēviņi ir mazāki un ne tikjutīgi, un, godīgi sakot, Poršija nav īsti droša par to, cik spējīgi uz smalkākām jūtām un domām viņi vispār ir.

Vairākas māsas ievēro Poršiju un traucas pie viņas, lai aprunātos. Viņas satraukti noklausās ziņas par Septiņiem Kokiem — šie jaunumi nupat jau ir izplatījušies pa visu Lielo Ligzdu, jo tēviņi jau nu nevar paturēt kājas mierā, kad viņiem ir kas sakāms. Viņas biedrenes pieskaras ar palpām, viņas mēģina iestāstīt, ka tas, kas notika Septiņos Kokos, nevarētu notikt šeit — bet nekas nespēj izdzēst no Poršijas atmiņas šīs ainas: šīs liesmas, šo plaukstošās apmetnes struktūru, kas sačokurojas svelmē, rezervuāra satrūkšanu un pārplīšanu, ūdens kaskādes, kas gāžas starp tvaiku mutuļiem; skatu, kā tie, kas nespēja aizlēkt vai aizplanēt gana tālu, nonāca skudru paisuma viļņa varā, kur viņus dzīvus saplosīja gabalos.

Viņa rūpīgi aprēķina laiku, balstoties uz dienu skaitu un ārpusē redzamās saules pozīciju, un paziņo, ka dosies uz templi. Viņai ārkārtīgi nepieciešams nomierināt prātu, un drīz vien garām dosies Ziņnese.

Dodies žigli. Daudzas citas meklēs to pašu, viena no māsām

iesaka. Arī bez Poršijas personiskās pieredzes ieguldījuma Lielās Ligzdas iedzīvotājiem strauji top skaidrs, ka viņi sastopas ar šķietami neierobežotām briesmām. Visa gadsimtiem veidotā kultūra un zināšanas pārvērtīsies par neko — par gaistošām atmiņām jūrā dzīvojošo mutkāju prātos.

Lielās Ligzdas templis ir pilsētas augstākais punkts, ieliekta grīda bez sienām, kas karājas apkārtējās lapotnes augstākajos zaros nostieptos pavedienos. Centrā — vienā no pilsētas sākotnējo koku virsotnēm — ir kristāls, ko Poršijas sence reiz atņēma skudrām: šis varoņdarbs ir kļuvis leģendārs. Ja Poršija ieskatās sevī, viņa spēj pat pieskarties tās citas Poršijas Sapratnei — labi zināmā stāsta personiskam pārstāstam no galvenās varones skatpunkta.

Viņa ierodas pirms Ziņneses parādīšanās, bet tik un tā ar grūtībām atrod vietu tur satupušajā pūlī, kas sadrūzmējies viscaur uz resnā stumbra. Daudzas izskatās pēc bēglēm — tās aizbēgušas no Septiņiem Kokiem un citām apmetnēm. Viņas ir ieradušās šeit, lai atrastu cerību, jo apkārtesošā materiālā pasaule to nespēj pilnvērtīgi sniegt.

Grūti pateikt, kā Poršijas ļaudis uztver Ziņnesi un tās vēsti: viņu prāts ir svešatns, tas cenšas atšķetināt pavedienus fenomenam, ko spēj analizēt, bet ne saprast. Viņas skatās uz Ziņnesi tās straujajā ceļojumā pāri debesīm un redz būtni, kas runā ar viņām matemātiskās mīklās — tās ir estētiski pievilcīgas šai sugai, kas mantojusi ģeometriju kā savas civilizācijas stūrakmeni. Viņas nedomā par to kā par debešķīgu zirnekļu dievi, kas pastiepsies pretī zaļajai pasaulei, lai izglābtu to no uzbrūkošajām skudrām. Tomēr vēsts ir. Ziņnese ir. Tie ir fakti, un šie fakti ir durvis uz neredzamu, neaptveramu nezināmā pasauli. Vēsts patiesā nozīme ir tā, ka pastāv kas vairāk par zirnekļu acīm redzamo un zirnekļu pēdām jūtamo. Tur ir cerība — jo šajā vairāk varbūt ir slēpts glābiņš. Tas iedvesmo zirneklienes turpināt meklējumus.

Priesteriene ir ieradusies, lai sāktu deju — viņas irbulis meklē savienojuma punktus kristālā, kad neredzamā Ziņnese šķērso debesu zilo velvi, raidot tās pastāvīgo ziņojumu. Poršija vērpj un mezglo, skaitot pie sevis skaitļu mantras, skatoties, kā iesvaidītā sāk elegantos vizuālos pierādījumus — katrs solis, katrs palpu vēziens stāsta par universālās kārtības skaistumu, tas pārliecina, ka pasaulē pastāv loģika, kas sniedzas pāri fiziskās pasaules haosam.

Bet pat šeit ir pārmaiņu un briesmu sajūta. Poršija vēro deju, un viņai šķiet, ka reizumis priesteriene uz mirkli vilcinās vai pat saminstinās. Apjukuma viļņi veļas cauri cieši saspiestajai draudzei, kas vērpj vēl cītīgāk, it kā tā varētu apslēpt šo minstināšanos. Nepieredzējusi priesteriene, Poršija sevi mierina, bet dziļi sevī viņa jūt neizsakāmas bailes. Vai liktenis, kas apdraud viņas ļaudis materiālajā pasaulē, tagad atbalsojas arī debesīs? Vai mūžīgajā vēstī ir izmaiņas?

Kad rituāls ir beidzies, viņa jūtas drīzāk satriekta, nevis

nomierināta. Pa ceļam viņa sastop tēviņu, kas uztraukti signalizē par to, ka vēl labu un ka viņam ir ziņa Poršijai.

Tevi vajag, sīkais radījums viņai ziņo, iedrīkstēdamies pat pienākt kodiena attālumā. Bianka tevi meklē.

Bianka — šī Bianka — ir viena no Poršijas biedrenēm, bet Poršija ar viņu ilgu laiku nav sarunājusies. Viņa nav kareive, viņa ir viena no Poršijas ļaužu izcilākajām pētniecēm.

Ved mani, Poršija pavēl.

3.5. Degošu zobenu nesot

Holstens un Leina uz kādu laiku bija atstāti nosacīti savā ziņā — viņus pastāvīgi uzraudzīja kāds no Skoulza ļaudīm. Holstens būtu gribējis pārmīt vēl kādus vārdus ar Neseli cerībā, ka izdosies iemainīt savas doktora grāda sniegtās gudrības pret kaut kādu sadarbību no viņas puses, bet vadonis viņu ir nozīmējis citur — iespējams, tieši šī iemesla dēļ. Tā vietā viņš redzēja virkni nerunīgu viru un sievu ar ieročiem, un viens no viņiem pārsita Holstenam lūpu par to, ka viņš atvēra muti.

Viņi laiku pa laikam bija dzirdējuši tālus šāvienus, bet gaidītā kulminācija tā ari nesekoja, taču cīņas skaņas nekad nepameta dzirdamības loku. Šķita, ka ne Skoulzs, ne Kersts nevēlējās par katru cenu panākt, ka situācija kā nebūt atrisinās.

"Šādos laikos..." Holstens klusi ierunājas tā, ka to dzirdēja vienīgi Leina.

Viņa pacēla uzaci. "Kādos laikos, Meison? Tādos, kur tevi ir sagūstījuši ārprātīgi dumpinieki, kas var mūs kuru katru brīdi nogalināt? Cik bieži tad tu esi bijis tādos laikos? Vai arī dzīve akadēmijā ir interesantāka, nekā biju iedomājusies?"

Viņš paraustīja plecus. "Nu, ņemot vērā to, ka mēs visi uz Zemes bijām nāves ēnā un tad, kad iepriekšējo reizi strādājām kopā, traks datora-cilvēka hibrīda verķis mēģināja mūs nogalināt tāpēc vien, ka mēs varētu iztraucēt viņas mērkaķus, godīgi sakot, es domāju, ka tādi laiki ir bijuši vienmēr."

Leina pasmaidīja vārgi — bet tomēr. "Man žēl, ka ievilku tevī tajā

• - M

visa.

"Ne uz pusi tik žēl kā man."

Tajā brīdī telpā iegāzās Skoulzs, un viņam aiz muguras pie lūkas drūzmējās vēl pusducis sekotāju. Viņš kaut ko iegrūda sargam rokās, un sargs to žigli uzvilka.

Masku. Viņi visi apvilka skābekļa maskas.

"Dirsā ir," Leina izspļāva. "Kersts ticis pie gaisa padeves vadības." Pēc toņa spriežot, viņa jau labu laiku bija to gaidījusi.

"Atbrīvo viņu." Skoulza balss aiz maskas tika mehāniski precīzi translēta pa radio. Tūlīt pat kāds noliecās pār Holstenu, pārcirta viņa saites un uzrāva viņu kājās.

"Viņš nāk ar mums," Skoulzs noteica, un tagad Holstens atkal dzirdēja Šāvienus — un vairāk nekā iepriekš.

"Ko ar viņu?" Mājiens uz Leinas pusi.

"Nošauj to kuci."

“Paga! Pagaidiet!” Holstens izgrūda, un ierocis pavērsās uz viņa pusi. “Jums esmu vajadzīgs es? Tad jums vajag arī viņu. Debestiņ, viņa ir inženiere! Ja jūs kaut kur dosieties ar atspoli... Ja jūs nopietni domājat cīnīties pret Kernu — pret satelītu slepkavu —, tad jums vajag Leinu. Padomājiet, viņa ir no komandas kodola. Tas nozīmē, ka viņa ir labākā inženiere uz kuģa.” Un, kad par spīti viņa vārdiem ierocis atkal pavērsās pret Leinu: “Nē, nopietni, pagaidiet. Es... Es zinu, ka jūs varat mani piespiest darīt, ko vien gribat, bet, ja jūs viņu nogalināsiet, nolādēts, es cīnīšos līdz pēdējam elpas vilcienam. Es sabotēšu kuģi. Es... Es nezinu, ko darīšu, bet kaut ko izdomāšu. Ja viņa paliks dzīva, es darīšu visu, ko jums vajag, un visu, ko varu izdomāt, lai jūs izdzīvotu. Lai mēs visi izdzīvotu. Padomājiet, tas taču ir loģiski. Skaidrs, ka jums tas jāsaprot!”

Viņš nevarēja saskatīt Skoulza sejas izteiksmi, un uz mirkli dumpinieku varonis vienkārši tur stāvēja, sastindzis kā statuja, bet tad viņš vienu reizi pamāja — turklāt ļoti negribīgi. “Dabūniet maskas viņiem abiem,” viņš noskaldīja. “Pieceliet viņus. Sasaitējiet viņiem rokas un vediet līdzi. Mēs tūlīt pat pazudam no šī kuģa.”

Arā, gaitenī, viņus gaidīja kāds ducis Skoulza cilvēku, lielākā daļa arī bija ar maskām. Holstens ar skatienu pārskrēja no vienām vizoru aizsegtām acīm pie citām, līdz pamanīja Ncscli — ne gluži pazīstama seja, bet labāk nekā nekas. Pārējie — gan sievietes, gan vīrieši — bija svešinieki.

“Uz angāru, tūlīt” Skoulzs pavēlēja, un viņi devās prom, grūžot Leinu un Holstenu pa priekšu.

Holstenam nebija ne mazākās nojautas par Gilgameša plānojumu, bet Skoulzs un viņa grupa šķietami meta plašu loku ap savu izvēlēto mērķi. Galvenais dumpinieks pastāvīgi murmināja — acīmredzot pa radio sazinoties ar saviem padotajiem. Šķita, ka drošībnieki ir izvērsuši nopietnu uzbrukumu, un viņu gaita paātrinājās un vēlreiz paātrinājās — pirmais, kas tiek pie angāra, ir uzvarētājs?

Tad viens no dumpiniekiem paklupa un nogāzās, tā ka Holstens sāka domāt, ka ir palaidis garām šāvienu. Nesele nometās uz viena ceļa blakus pakritušajam un paknibinājās ap viņa masku, un pēc mirkļa viņš sarosījās un uzslējās kājās kā piedzēries, kamēr Skoulzs viņu lamāja, elpu neatvilcis.

“Kopš kura laika uz šī kuģa ir indīga gāze?” klasicists sašutis noprasīja. Notikumi atkal kļuva līdzīgi sapnim.

Viņam tieši ausī atskanēja Leinas balss. “Idiot, šim te pietiek ar to, ka sajāj gaisa proporcijas. Varu minēt, ka šitie mērkaķi ir cīnījušies par gaisa padeves kontroli kopš pirmās reizes, kad izdomāja šo dcbilo čīkstinu, un tagad viņi ir zaudējuši. Atceries — šis ir kosmosa kuģis. Atmosfēra ir tāda, kādu to nosaka mašīnas.”

“Labi, labi,” Holstens izgrūda tieši tad, kad kāds pagrūda viņu no

mugurpuses, lai viņš pasteigtos.

“Ko?” blakus ejošais vīrietis noprasīja un aizdomīgi pablenza uz ī Iolstenu. Holstens saprata, ka Leinas balss nav nonākusi pie visiem — tikai pie viņa viena.

“Tu mani dzen izmisumā, večuk,” Leina nomurmināja. “Tu saproti, ka šīm maskām ir ar mēli regulējama vadības sistēma? Protams, ka nesaproti, un šitie āksti arī nesaprot. Pie tavas mēles ir četri taustiņi. Otrais parāda komunikācijas izvēlni. Trešais ļauj izvēlēties privātu kanālu. Izvēlies 9. Tas būs redzams ekrānā.”

Viņam bija nepieciešamas teju vai desmit minūtes, lai to paveiktu — viņš nosiekaloja visu vadības paneli un bija pārbijies, ka viena neveikli tēmēta siekala izslēgs gaisa padevi. Viņš tika gala ar uzdevumu tikai tad, kad pavadoņi strauji apstājās, lai nikni diskutētu savā starpā.

“Kā ir?”

“Gana skaidri,” Leina sausi atbildēja. “Tad kādā dirsā mēs esam, ko?”

“Tu tiešām gribēji teikt tikai to?”

“Klau, Meison, viņi mani ienīst no sirds. Es tiešām gribu teikt tikai to, ka tev vajadzētu viņus pierunāt ļaut tev iet. Pasaki viņiem, ka esi nekam nederīgs gūsteknis vai ka viņiem tevi nevajag, kaut ko tādu.”

Viņš pamirkšķināja — mēģināja atrast Leinas acis, bet saskatīja tikai lampu atspīdumu viņas vizorā. “Un tu?”

“Večuk, es esmu dirsā, kurai liekams klāt daudz vairāk nuļļu nekā tavējai.”

“Viņi visi ir d... Viņi visi ir lielās nepatikšanās,” Holstens atbildēja. “Neviens uz tās planētas nenokļūs.”

“Kas zina? Es neesmu neko tamlīdzīgu gluži plānojusi, bet esmu par šo problēmu padomājusi.”

“Kustās!” Skoulzs pēkšņi uzbrēca, tad no tālienes uz viņiem šāva cilvēki.

Holstens pamanīja divus cilvēkus kaut kādā bruņojumā — tumšas plastmasas plāksnes pār spīdīgu pelēku audumu: droši vien tas bija pilns drošībnieku aizsargtērps. Viņi, neveikli turot automātus, steberēja uz priekšu, un Skoulzs pagrūda Leinu viņu šāvienu ceļā. “Atpakaļ, vai arī viņa mirs pirmā!” viņš kliedza.

“Šī ir jūsu vienīgā iespēja padoties!” kāds no uniformā tērptajiem kliedza Ķersta balsī. “Nolieciet ieročus, sūdabrāļi!”

Viens no dumpiniekiem izšāva uz viņu, un tad sāka šaut visi dumpinieki. Holstens redzēja, kā abi sagrīļojas, viens nogāzās uz muguras. Tomēr tas bija tikai ložu trieciena spēka dēļ. Nebija nekādu ievainojuma pazīmju, un nokritušais drošībnieks jau atkal piecēlās un notēmēja.

“Sejas maskas! Tēmējiet uz seju!” Skoulzs auroja.

“Arī ložudrošas, idiot,” Leinas saspringtā balss Holstena ausi.

“Paga!” klasicists ieaurojās. “Nešaujiet, nešaujiet!”, un Leina Skoulza rokās sarāvās ar kliedzienu, kas Holstena ausī izklausījās nedabiski skaļš.

“īblis! Tu mani gandrīz kurlu pataisīji!” viņa teica. Vīrietis Holstenam blakus sagrāba roku un mēģināja izmantot viņu kā vairogu, un klasicists instinktīvi parāvās atpakaļ. Mirkli vēlāk dumpinieks gulēja zemē, un pa viņa formastērpu pletās trīs tumši pleķi. Tas notika pārāk ātri, Holstens pat nepaguva nekā reaģēt.

Vēl viena dumpiniece — sieviete — bija pamanījusies tikt tuvāk drošībniekiem, un Holstens redzēja uzmirdzam nazi. Viņš jau sāka domāt, cik tas ir vārgs drauds, kad viņa iedūra vienā no drošībniekiem asmeni un ievilka brūci viņa rokā — pelēkais materiāls negribīgi padevās, bruņuplātne atdalījās. Ievainotais drošībnieks savicināja rokas, un viņa biedrs — Kersts? — pagriezās un šāva uz sievieti, bet lodes rikošetā atsitās pret ievainotā bruņām.

“Aiziet!” Skoulzs jau devās uz priekšu, vilkdams Leinu nopakaļ. “Dabūjiet tās durvis aiz mums ciet! Iegūstiet laiku! Iedarbiniet un sagatavojiet atspoli!” Pēdējie vārdi droši vien bija domāti kādam viņa sekotājam, kas jau bija angārā.

Viņiem sekoja šāvieni, un vismaz viens dumpinieks, viņiem bēgot, vienkārši nogāzās izplestām rokām. Bet tad Nesele aizvēra aiz viņiem smagas slīdošās durvis un nolīka pār konsoli, droši vien lai pamēģinātu kaut kādā veidā sabotēt durvis tā, ka drošībnieki tās nevarētu uzreiz atvērt. Skoulzs atstāja Neseli, bet viņa drīz vien pievienojās pārējai grupai, demonstrējot atzīstamu tempu.

Tātad pēc iekāpšanas atspolē vairs kavētājus negaidīsim. Holstens saprata, ka viņa iespēja uz kaut ko uzstāt kļūst arvien mazāka. Viņš metās virsū maskas vadībai, līdz beidzot bija kopīgajā kanālā.

“Paklausies, Skoulz, jūs visi,” viņš iesāka. Viens no dumpiniekiem ielika viņam pa pakausi, bet I Iolstens to pacieta. “Es zinu, ka jūs domājat, ka pastāv iespēja aizlaisties no kuģa un doties uz teraformēŠanas projektu. Varbūt jūs esat redzējuši attēlos to zirnekli, kas tur dzīvo, un jā, jums ir ieroči. Jums ir visa atspoles tehnoloģija. Skaidrs, ka zirnekļi nav problēma. Bet nopietni — tas satelīts neklausīsies tajā, kas jums sakāms.

Jūs domājat, ka citādi mēs būtu devušies prom no tās nolādētās planētas? Tas teju vai sašķaidīja visu Gilgamesu un uzlaida gaisā veselu kaudzi spiegu dronu, kas centās piekļūt tuvāk. Tātad: jūsu atspole ir daudz mazāka nekā Gils un daudz neveiklāka par droniem. Un, zvēru, nezinu neko tādu, ko varētu pateikt un kas palīdzētu pret to psiho — lai kas tas ari nebūtu tajā satelītā.”

“Tad izdomā kaut ko,” Skoulzs vēsi atbildēja.

“Es jums saku..!' Holstens iesāka, un tad jau viņi bija angārā. Tas

bija mazāks, nekā viņš bija iedomājies — tikai viens atspoles kuģis. Holstens aptvēra, ka nezina neko par šo kuģa darbības daļu. Vai šī bija kaut kāda īpaša kapteiņa jahta izpriecas braucieniem, vai ari visas atspoles atradās atsevišķos angāros, vai kā? Viņš par to visu nezināja neko — tā nebija viņa specialitāte, un viņam tas ari nebija jāzina.

“Lūdzu, paklausieties," viņš mēģināja vēlreiz.

“Viņi izdarīja kļūdu, parādot mums, kā izskatīsies mūsu jaunās mājas,” atskanēja Ncselcs balss. “Varu apzvērēt, ka kapteinim pat prātā neienāca, ka viņa gudrības spozmi kāds varētu apstrīdēt. Saki, ko gribi, doktor Meison, bet tu to neredzēji. Tu neredzēji, kā tā izskatījās.”

“Mēs labāk izmēģināsim laimi ar zirnekļiem un mākslīgo intelektu,” Skoulzs piekrita.

“Tas nav mākslīgais intelekts...” Bet Holstenu jau stūķēja iekšā atspolē, un Leinu — viņam blakus. Viņš dzirdēja citus šāvienus, bet tie nebija pietiekami tuvu, lai kaut ko varētu mainīt.

“Atveriet angāra vārtus. Atslēdziet drošības sistēmas,” Skoulzs pavēlēja. “Ja viņi mums sekos, paskatīsimies, kā viņu tērpi spēs tikt galā ar vakuumu.” Un, kamēr Leina murmināja Holstenam ausī: “Tie spēj,” viņš juta, kā atspoles reaktora dzinējs sāk virzīt viņus uz priekšu. Viņš pirmo reizi divos tūkstošos gadu pametīs Gilgamesu.

*

Atspoles kabīne bija pārbāzta. Puse dumpinieku bija salīduši kravas nodalījumā. Holstens cerēja, ka tur ir siksnas un jostas, ar kurām piesprādzēties pie sienas. Paātrinājums šobrīd lika ikvienam nepiesietam objektam — vai cilvēkam — domāt, ka “lejup” ir kuģa priekšpusē, un, kad viņi sasniegs ātrumu, kas saskaņā ar degvielas ekonomijas prasībām tiktu uzskatīts par drošu maksimālo, tāda “lejup” īsti nebūs vispār.

Holstens un Leina atradās kabīnes divos pēdējos sēdekļos, kur cilvēki varēja viņus pieskatīt. Skoulzs pats sēdēja blakus pilotam, bet aiz viņa pie konsolēm bija Nesele un vēl divi dumpinieki.

Holstena iekšas palēcās, jūtot paātrinājuma spiedienu, viņiem izlidojot no angāra. Mirkli viņš domāja, ka tūlīt pat viņa vēdera saturs nonāks lūkā aiz muguras, bet tas pārgāja. Viņa asinīs vēl arvien bija pietiekami daudz kriokameras zāļu, kas visiem spēkiem centās samazināt līdzsvara trūkuma efektus.

Pirmais, ko Leina viņam ieteica, kad atspole bija kosmosā, bija: “Paturi masku. Mums nepieciešams drošs kanāls.” Viņas balss — vienmērīga, kontrolēta — nāca no uztvērēja pie Holstena auss. Skaidrs, tagad, kad dumpinieki atradās pašu kontrolētā vidē, viņi noņēma savas maskas. Viens no viņiem pastiepās atpakaļ pēc Lcinas maskas, bet viņa strauji pasita galvu uz augšu tā, ka satvēriens paslīdēja un maska palika viņai uz mutes kā tehnokrātiska bandana.

Holstens mēģināja rīkoties tāpat, bet viss, kas viņam izdevās, bija neveikla stīvēšanās, kuras rezultātā ne viņam, ne maskas noņēmējam neko neizdevās paveikt.

"Ej ka tu galīgi," Holstens beidzot dzirdēja. "Slāpsti nost, ja gribi." Tad dumpinieks aizgriezās. Leina žigli paliecās uz priekšu un ar zobiem ieķērās gumijas aizbāznī, lai varētu noraut I lolstcna masku tādā pašā pozīcijā kā viņējā. Uz mirkli viņi bija vaigu pie vaiga, aci pret aci, un Holstenam radās savāda nepiedienīgas intimitātes izjūta — it kā Leina varētu viņu noskūpstīt.

Tad viņa atguva līdzsvaru, un abi sēdēja blakus ar vienlīdz neveikli pusnovilktām maskām. Holstens nodomāja: Vaimē.s vispār varētu vēl vairāk izskatīties kā sazvērnieki?

Tomēr dumpiniekiem bija citas prioritātes. Viens no vīriešiem sēdēja pie konsoles, acīmredzot cenzdamies cīnīties pret Gilgamesa mēģinājumiem pārņemt atspoles vadību, bet Nesele un otra sieviete sniedza ziņojumus par sistēmu stāšanos ierindā. Kādu laiku klausījies, Holstens saprata, ka viņi gaida, vai šķirsta kuģis varēs izmantot kādus ieročus. Viņi pat nezina.

Un viņi vēl nezina, vai mēs ar Leinu varētu viņus izglābt, atrodoties šeit? Jo, ja tā, tad acīmredzot kāds nav gana cītīgi klausījies Gaijenā.

Beidzot Leina ierunājās tā, ka visi to varēja sadzirdēt, lai gan viņas balss atbalsojās arī Holstena maskas skaļrunī: "Gi/gamešam ir tikai pret-asteroīdu ieroči, un tie atrodas priekšpusē. Ja vien neplānojat rādīt dibenu priekšējai kamerai, tad jums nekas nevar uzbrukt."

Viņi neuzticīgi nopētīja Leinu, bet Neseles informācija šo ziņu šķietami apstiprināja.

"Ko mēs būtu darījuši, ja asteroīds ietriektos mums sānā?" Holstens apjautājās.

Leina uzmeta viņam skatienu, kas daiļrunīgi teica: Un, tavuprāt, tas tagad ir tik svarīgi? "Varbūtība, ka tā notiktu, bija ārkārtīgi neliela. Tas nebūtu efektīvs resursu izlietojums."

"Lai aizsargātu visu cilvēci?" Nesele noprasīja — galvenokārt lai iedzeltu Leinai.

"Gilu izveidoja inženieri, nevis filozofi." īsa Leina paraustīja plecus — cik nu tas bija iespējams ar sasaistītām rokām. "Atbrīvojiet mani. Man jāstrādā."

"Tu paliec, kur esi," Skoulzs atteica. "Mēs tagad esam tīros ūdeņos. Viņi nevar vienkārši pagriezt Gilu riņķī un uzbrukt mums. Būsim pusceļā līdz sistēmas vidum, pirms viņi kaut cik ieskriesies."

"Un cik tālu, tavuprāt, šitā skārda bundža tevi aizvedīs?" Leina izaicinoši jautāja. "Kādi ir tavi krājumi? Cik daudz degvielas?"

"Pietiekami. Un mēs vienmēr esam zinājuši, ka šis ir vienvirziena

ceļojums," dumpinieku vadonis drūmi noteica.

"Jūs pat netiksiet tajā vienā virzienā," Leina viņam teica. Nekavējoties Skoulzs attaisīja drošības siksnu un krita īso gabalu līdz viņiem, pārlikdams rokas uz krēslu aizmugurēm. Viņš kustējās kā zivs — pietiekami viegli, lai varētu skaidri pateikt, ka viņš kādreiz ir papūlējies treniņos.

"Ja Cils nešauj, tad mana pārliecība par to, ka mums tevi vajag, kļūst arvien mazāka," viņš piezīmēja.

"Jo jums nav jāuztraucas par kuģi. Jūs novāks tas tur satelīts. Tam ir aizsarglāzers, kas sašķērēs šo kuģi gabaliņos. Gilgameša arsenāls salīdzinājumā ir nieks."

"Tāpēc mums ir augsti godājamais doktors Meisons," Skoulzs atbildēja, pārmākdams Leinu kā mākonis.

"Jums vajag man ļaut darboties ar sistēmām. Jums jādod man pilna pieeja un jāļauj man sajāt komunikācijas paneli līdz nepazīšanai." Leina žilbinoši pasmaidīja. "Vai arī mēs visi esam pagalam pat tad, ja satelīts nešaus. Meison, pasaki viņiem. Pasaki viņiem, kā doktore Avrana Kerna ar mums sasveicinājās."

Viņu paātrinājums izlīdzinājās, smago roku, kas bija iespiedusi Holstenu viņa sēdeklī, aizstāja bezsvara stāvoklis. Pēc apmulsuma brīža, uztvēris Leinas skatienu, klasicists izteiksmīgi pamāja. "Tas pilnībā pārņēma mūsu sistēmas. Mums nebija nekādas kontroles. Tas sekunžu laikā tika galā ar Gilgameša datoriem un nogrieza mums pieeju. Tas būtu varējis atvērt visas izejas uz kosmosu, saindēt gaisu, iztīrīt visas dzīvības apturēšanas kriokameras..." Holstena balss apsīka. Tobrīd viņš pat nebija īsti aptvēris, kas varētu notikt.

"Kas ir "doktore Avrana Kerna"?" kāds dumpinieks jautāja.

Holstens pārmija skatienus ar Leinu. "Tas... viņa ir satelītā. Vai drīzāk viņa ir viena no tām, kas ir satelītā. Tur ir parastie datori, un tur ir kaut kas, ko sauc Elīza, un es... varbūt tas ir mākslīgais intelekts, īsts mākslīgais intelekts, vai varbūt tas ir vienkārši ļoti labi izveidots dators. Un tad ir doktore Avrana Kerna, kas arī varētu būt mākslīgais intelekts."

"Vai arī kas vēl?" Nesele viņu mudināja.

"Vai arī tā varētu būt pilnīgi pa pieskari aizgājusi ārprātīga cilvēku dzimtas pārstāve, kas palikusi pāri no Vecās Impērijas un kas ir ieņēmusi galvā, ka vissvarīgākais uzdevums visā pasaulē ir turēt mūs tālāk no planētas," viņš izgrūda, skatoties dumpinieku sejās.

"Dirsā," kāds teica — gandrīz vai svētbijīgi. Acīmredzot kaut kas Holstena liecībā bija skanējis pārliecinoši.

"Vai varbūt viņai būs labā diena un viņa vienkārši pārņems atspoles sistēmas, lai aizlidinātu jūs atpakaļ uz Gilgamešu" Leina mīlīgi piebilda.

"A, par to runājot," pilots viņus pārtrauca, "šķiet, ka dronu

angāru sabotāža ir attaisnojoties. Nav nekādu pazīmju, ka tiktu izsūtīti attālinātas vadības... bet pagaidiet, Gils sūta mums pakaļ atspoli."

Skoulzs apcirtās un aizpeldēja, lai paskatītos pats.

"Gaijens ir riktīgi sacepies," Leinas balss sotto voce atskanēja Holstena ausī.

"Viņš ir psihs," atbildēja klasicists.

Leina brīdi viņu vēsi nopētīja, un uz mirkli Holstenam likās, ka viņa Gaijenu aizstāvēs, bet tad: "Nu... jā, viņš ir psihs. Varbūt ir jābūt diezgan psiham, ja jāaizved mūs visu ceļu līdz šejienei, bet es teiktu, ka nupat viņš sāk nokļūt spektra sliktajā pusē."

"Viņi liek mums apstādināt dzinējus, atdot ieročus un atbrīvot gūstekņus," pilots ziņoja.

"Kāpēc viņi iedomājas, ka tagad, kad mēs uzvaram, mēs to darītu?" Skoulzs paziņoja.

Skatiens, kuru pārmija Leina un Holstens, bija vienprātīgs: šeit nu bija Vrī Gaijena gara dubultnieks.

Tad Skoulzs atkal planēja virs viņiem un blenza lejup. "Tu zini, ka mēs tevi nobeigsim, ja tu mēģināsi ko izdarīt ne tā?" viņš teica Leinai.

"Man ir grūti paturēt prātā visus veidus, kā šis pasākums var mani nobeigt, bet jā, šis ir viens no tiem." Viņa nemirkšķinot un nesaraujoties paskatījās augšup uz Skoulzu. "Nopietni, es vairāk raizējos par satelītu. Tev mūs tūlīt pat jāatbrīvo. Tev jāļauj man izolēt kuģa sistēmas, lai tas verķis nevar vienkārši ierasties un visu pārņemt."

"Kāpēc nemēģini vispār nobeigt komunikāciju?" kāds dumpinieks jautāja.

"Redzēsim, kā Meisonam izdosies apvārdot satelītu, ja mēs nevarēsim ne nosūtīt, ne saņemt ziņas," Leina indīgi norādīja. "Bet vari likt kādam visu laiku lūrēt man pār plecu. Es pat varu šim kādam paskaidrot visu, ko daru."

"Ja mēs kaut uz mirkli pazaudēsim dzinējus vai vadību, ja man liksies, ka tu mēģini mūs sabremzēt, lai otra atspole varētu mūs notvert..." Skoulzs iesāka.

"Zinu, zinu."

Dumpinieku vadonis saviebies izvilka nazi un pārgrieza Leinas saites — un pēc tam kā atcerējies ari Holstena.

"Tu sēdi tur," viņš teica. "Tev vēl nav nekas jādara. Kad viņa būs pabeigusi savu darāmo, tad varēsi izmēģināt laimi ar satelītu." Šķita, ka viņš neuzskatīja par nepieciešamu Holstena savaldīšanai izmantot nāves draudus.

Leina kustējās neveikli, jo atspolē nebija gravitācijas. Viņa aizpludurēja līdz komunikāciju konsolei un icsprādzējās sēdeklī blakus Neselei. "Labi, ko mēs tagad meklējam..." viņa iesāka, un tūlīt pēc tam viņas dialogs ar Neseli turpinājās tik tehniskā valodā, ka Holstens

vairs nespēja tam izsekot. Tomēr bija acīmredzams, ka darbs prasīs labu laiciņu — gan pārprogrammēšana, gan fiziska savienojumu pārraušana starp komunikācijām un pārējām atspoles sistēmām.

Holstens pamazām piemiga. Jau mirklī, kad viņu pārmāca snauda, klasicists saprata, cik tas ir komiski — ņemot vērā to, ka viņa dzīvība un veselība bija pastāvīgās briesmās un turklāt viņš pats vēl salīdzinoši nesen bija uz aptuveni gadsimtu atslēdzies no šīs pasaules. Tomēr apturēšana un miegs nebija gluži viens un tas pats, un, adrenalīnam pametot asinsriti, viņš jutās iztukšots un noguris līdz nāvei.

★

Viņu pamodināja uz pleca uzlikta roka. Uz mirkli, atjēdzies no sapņiem, kurus knapi spēja atcerēties, viņš izrunāja vārdu no vecās pasaules — kādu, kas bija zudis desmit gadus pirms uzkāpšanas uz Gilgameša un nu jau bija miris tūkstošiem gadu.

Tad: "Leina?" —jo viņš dzirdēja sievietes balsi, bet tā bija Nesele, dumpiniece.

"Doktor Mcison," viņa teica ar balsī saklausāmu neierastu cieņu, kuru viņa šķietami juta pret Meisonu, "viņi ir gatavi."

Holstens atsprādzēja siksnu un ļāvās, lai viņu bez kādām ceremonijām pa griestiem padod no rokas rokā, līdz Leina varēja pastiepties, saķert klasicistu un novilkt viņu līdz komunikāciju posteņa sēdeklim.

"Cik tālu mēs esam?" viņš jautāja.

"Man bija nepieciešams vairāk laika, nekā gaidīju, lai būtu droša, ka visi savienojumi starp komunikācijām un datorsistēmu ir pārrauti. Un, tā kā mūsu šejienes draudziņi man neuzticas, tad viņi mani visu laiku apturēja, ja nu gadījumā daru kaut kādu ļaunprātību. Bet mēs esam noslēguši atspoles sistēmas pret ienākošiem datiem no ārpuses. Neviena sistēma nepieņem saziņu, kas nav saistīta ar pašu atspoli — izņemot komunikācijas, un tās nav mijiedarbībā ne ar ko citu, kas šeit ir. Sliktākais, ko doktore Avrana Kerna var mums izdarīt, ir pārņemt komunikāciju sistēmu un sabļaut uz mums."

"Un sašaut mūs ar saviem lāzeriem," Holstens atgādināja.

"Jā, nu, tas arī. Bet tu labāk ķeries pie lietas un pasaki viņai, ka tā nevajag — viņa jau ir sākusi dot signālu."

Holstens juta, kā viņam cauri izskrien drebulis. "Parādi."

Tā bija pazīstama ziņa, kas identificēja satelītu kā Otro Brina Sarga Mītni un pavēlēja viņiem izvairīties no planētas — tieši tāpat kā tad, kad viņi pirmo reizi pārtrauca briesmu signālu. Bet toreiz mēs tai signalizējām, un tā nebija pamanījusi, ka mēs tuvojamies. Šoreiz mēs esam daudz mazākā kuģī un satelīts jau uzņemas iniciatīvu. Kaut kas tur vēl arvien ir nomodā.

Viņš atcerējās Avranas Kernas elektronisko rēgu uz Gilgameša

komunikācijas telpas ekrāniem, viņas balsi, kas pārtulkota viņu dzimtajā valodā — šo valodas prasmi ne viņš, ne Leina nebija uzskatījuši par nepieciešamu minēt dumpiniekiem. Viņš sagatavoja ziņu: Vai varu runāt ar Elīzuf, pārtulkoja to Impērijas C valodā un nosūtīja, skaitot rūkošās minūtes, līdz varēja sagaidīt atbildi.

“Paskatīsimies, kas ir mājās,” Leina, kas skatījās pār Holstena plecu nomurmināja viņam ausī.

Atnāca atbilde, un tā bija vienlīdz biedējoša un mierinoša: mierinoša tādēļ, ka vismaz uz satelīta viss bija tā, kā viņš to atcerējās.

Jūs šobrīd esat trajektorijā, kas novedīs jūs pie planētas, kas atrodas karantīnā, un jūs neveiksiet nekādu mijiedarbību ar šo planētu. Jebkāda iejaukšanās Kernas pasaulē novedīs pie tūlītēja atbildes trieciena. Jūs nekādā veidā nedrīkstat veidot kontaktu ar šo planētu.

Mērkaķi mērkaķi atgriezušies viņi grib atņemt man pasauli tikai mana mani mērkaķi nav tādi kā runā kā šķiet lai arī viņi teic ka ir no Zemes es zinu gan kaitēkļi kaitēkļi kas bēg no grimstoša kuģa Zeme ir nogrimusi un nekādas ziņas nekādas ziņas nekā

Iztulkot ziņu bija viegli. Nesele, kas bija atradusi vietu pie Holstena otra pleca, satriekta noelsās.

Elīza, mēs neiejauksimies Kernas pasaulē. Mēs esam zinātnieku ekspedīcija, kas ieradusies, lai novērotu jūsu eksperimenta gaitu. Lūdzu, apstipriniet atļauju nolaisties. Holstens sprieda, ka ir vērts mēģināt.

Atbildes gaidīšana bojāja nervus tikpat ļoti kā iepriekš. “Vai tev ir kāda nojausma, kad mēs būsim nonākuši viņa lāzeru šāviena attālumā?” viņš jautāja Leinai.

“Balstoties uz to, ko zinām par Ķersta droniem, es teiktu, ka mums ir četras stundas un deviņpadsmit minūtes. Netērē tās lieki.”

Atļauja nolaisties uz planētas Netīrie kaitēkļi rāpo inficēt manus liegta. Jebkādi mēģinājumi nolais- mērkaķus nerunās ar mani tik ilgs ties tiks apturēti, izmantojot nāvējo- iaiks ir pagajis tik ilgs Elīza kāpēc viņi šus ieročus, jo jūsu zinātnes līmenis nerunā kāpēc viņi nesauc mani mani ir mazinājies. Eksperimentālās vides mērkaķi ir klusi tik klusi un es varu izolācija ir prioritāte. Ar cieņu lūdzu runāt tikai ar jums un jūs esat atspī-mainīt kursu nekavējoties. dūms saplēstā spogulī

Elīza, es gribētu runāt ar tavu māsu Avranu, Holstens nekavējoties nosūtīja, zinot, ka laiks aizrit, viņu sekundes bija skaitītas un slīdēja lejup smilšu pulkstenī.

“Sagatavojieties,” Leina brīdināja. “Ja mēs neesam visu izdarījuši pareizi, tad varam zaudēt visu — iespējams, arī dzīvībai svarīgās sistēmas.”

Balss, kas skanēja komunikāciju panelī — lai arī neviens nedeva

tai atļauju —, pagaidām pieturējās pie Impērijas C valodas, bet Holstens nesajauktu šo augstprātīgo toni ne ar ko citu. Saturs nebija nekas vairāk kā vēl agresīvāka prasība mainīt kursu.

Doktore Kerna, Holstens nosūtīja, mēs esam ieradušies, lai novērotu jūsu izcilo eksperimentu. Mēs uz planētas nemainīsim neko, bet noteikti ir pieļaujama vismaz kaut kāda novērošana. Jūsu eksperiments ir noticis jau ļoti ilgu laiku. Šobrīd tam jau būtu jābūt nonākušam pie rezultātiem. Vai varam jums palīdzēt? Varbūt, ja mēs savāksim datus, tie varētu būt jums noderīgi? Patiesībā viņam nebija nekādas īstas skaidrības par to, kas bija Kernas eksperiments — lai gan šobrīd viņam jau bija dažas teorijas —, un viņš vienkārši atspērās no tā, ko bija sapratis no Kernas pašas apziņas plūsmas, kas tika nosūtīta līdz ar Elīzas skaidro ziņojumu.

Tu melo, sekoja atbilde, un Holstena cerības sabruka. Vai domā, ka es nedzirdu, kas notiek šajā sistēmā?Jūs esat izbēgušie, noziedznieki, kaitēkļu kaitēkļi. Kuģis, kas jums seko, jau ir lūdzis, lai es neitralizēju jūsu kuģi un jūs var vest tiesas priekšā.

Holstens blenza uz šiem vārdiem un saspringti prātoja. Nupat kādu mirkli viņš bija runājis ar Kernu godprātīgi, kā viens no dumpiniekiem. Viņš teju vai bija aizmirsis, ka pats ir gūsteknis.

Viņa rokas vilcinājās virs konsoles, gatavas nosūtīt nākamo ziņu: Tad kāpēc gan tev to nedarīt... ?

Viņa ausij piespiedās kaut kas auksts. Holstens pašķielēja sāņus un ieraudzīja Neseles skarbo seju.

“Pat nedomā,” viņa teica. “Jo, ja šo kuģi apstādinās, tad jūs ar inženieri neizdzīvosiet līdz jūsu izglābšanai.”

“Izšauj šeit, un tu, visticamāk, iztaisīsi caurumu korpusā,” Leina saspringti noteica.

“Tad nedod man ieganstu,” Nescle pamāja uz konsoles pusi. “Tu, doktor Meison, varbūt esi eksperts, bet neiedomājies, ka es neuztveru lielāko daļu no šī te.”

Tipiski, Holstens izmisis nodomāja. Tieši tagad man ir izdevies atrast spējīgu studentu. “Tad ko tu gribi, lai es saku?” viņš noprasīja. “Tad tu dzirdēji to pašu, ko es — viņa zina, kas mēs esam. Viņa saņem ziņas no Gilgameša un no otras atspoles.”

“Pastāsti viņai par mēness koloniju,” Skoulzs noskaldīja. “Pastāsti, ko viņi lika mums darīt!”

“Tas, ar ko mēs tagad runājam, kopš Vecās Impērijas laikiem ir bijis satelītā, kas mazāks par šo atspoli. Vai tu gribi panākt līdzjūtību?” Leina noprasīja.

Doktore Kerna, mēs esam cilvēki — tāpat kā jūs, Holstens rakstīja, prātodams, nez, cik patiesa vispār var būt pēdējā frāzes daļa .Jūs varējāt iznicināt Gilgamešu, un jūs to neizdarījāt. Es saprotu, cikjums ir svarīgsjūsu eksperiments — vēl vieni meli —, bet, lūdzu — mēs

esam cilvēki. Es esmu gūsteknis uz ši kuģa. Tāpat kā jūs, es esmu pētnieks. Ja jūs rīkosieties tā, kā plānojat, tad viņi mani nogalinās. Aukstajā, mirušajā Impērijas C valodā šie vārdi izklausījās pēc oficiāla dokumenta, it kā Holstens Meisons jau sen būtu nodots vēsturei un par viņu varētu diskutēt vien nākotnes akadēmiķi.

Tuvojoties planētai, laika atstarpes starp ziņu un atbildi kļuva arvien īsākas.

Viņi nav mana atbildība tik smagi visa planēta ir mana viņi nedrīkst izjaukt eksperimentu vajag turpināt vai arī kā vai tas viss bija velti ja mērkaķi ar mani nerunā un mani mērkaķi ir viss kas ir palicis cilvēcisks un tagad nāk kaitēkļi nāk kaitēkļi

Jūs šobrīd esat trajektorijā, kas novedīs jūs pie planētas, kas atrodas karantīnā, un jūs neveiksiet nekādu mijiedarbību ar šo planētu. Lūdzu, sniedziet pilnu informāciju par to. kādas briesmas jums draud, lai mītnes sistēmas var analizēt situāciju un sniegt padomu. Jebkāda iejaukšanās Kernas pasaulē novedis pie tūlītēja atbildes trieciena. Jūs nekādā veidā nedrīkstat veidot kontaktu ar šo planētu.

“Nē! Nc jau atkal Elīzu!” Holstens iekliedzās, iztrūcinot dumpiniekus. “Kas notiek?” Skoulzs noprasīja. “Nesele?”

“Mēs esam... Atkrituši soli atpakaļ, kaut kā tā.”

Holstens nejūtīgs atgāzās krēslā. Viņa prāts šķita pilnīgi tukšs. Pēkšņi Skoulzs ierunājās viņam ausī. “Un tas arī ir viss? Idejas beigušās?” Skoulza tonī bija papilnam bīstamu zemtekstu.

“Pagaidi!” Holstens iesaucās, bet vienu baisu mirkli tukšums viņa prātā palika nemainīgs. Viņam nebija nekā.

Un tad kaut kas uzradās. “Leina, vai mums ir drona ieraksts?”

“Ē...” Leina trausās un cīnījās, lai tiktu pie otras konsoles, izdzīvojot no vietas dumpinieku, kas tur jau atradās. “Ķersta ieraksts? Man... Jā, man tas ir.”

“Dabū to uz komunikāciju paneļa.”

“Tu esi drošs? Tikai...”

“Lūdzu, Leina.”

Komunikāciju paneļa izolācijas pārraušana, nepakļaujot kuģi ielaušanās briesmām, izrādījās pārsteidzoši sarežģīts process, bet Leina un vēl viens dumpinieks izveidoja otru izolētu krātuvi ar datiem, kuru pēc tam pievienoja komunikāciju sistēmai. Holstens iztēlojās, kā doktores Kernas neredzamā ietekme ieplūda pa jauno savienojumu, bet atdūrās vēl vienā strupceļā.

Doktore Avrana Kerna, viņš sagatavoja nākamo ziņu. Domāju, jums būtu vēlreiz jāapsver doma par to, ka jūsu eksperimentālajai pasaulei nepieciešams novērotājs. Kad mūsu kuģis iepriekšējo reizi tuvojās jūsu pasaulei, attālināta kamera uztvēra dažus attēlus no planētas virsmas. Domāju, jums tie jāredz.

Tas bija risks — baisa spēle, kurā viņš iesaistīja Kernas sajukušā prāta fragmentus, cik nu to vēl bija palicis uz satelīta —, bet viņam pie galvas bija pielikta pistole. Turklāt viņš nevarēja noliegt zināmu akadēmisku zinātkāri. Kā tu uz to reaģēsi?

Viņš nosūtīja ziņu un failu, minot, ka Kernas nesenā saskare ar Gil-gameša sistēmu ļaus viņai atkodēt datus.

Jau pēc dažām minūtēm sekoja nesaprotams signāls no satelīta — gandrīz neatšķirams no baltā trokšņa — un tad:

Lūdzu, gaidiet tālākas instrukcijas. Ko jūs nodarījāt maniem mēr-

Lūdzu, gaidiet tālākas instrukcijas. kaķiem? Ko jūs nodarījāt maniem mērkaķiem?

Un tad nekas — pilnīgs signāla trūkums no satelīta puses, kas lika atspoles komandai iegrimt asā diskusijā par to, ko Holstens ir izdarījis un ko viņš ar to varētu būt panācis.

3.6. Dulce et decorum est

Lielajā Ligzdā nav stingras hierarhijas. Patiesībā, pēc cilvēku standartiem, zirnekļu sabiedrība šķistu līdzīgāka funkcionālai anarhijai. Sociālais statuss ir viss — un to iegūst, veltot darbu. Saimes, kuru karei-ves uzvar cīņās, kuru pētnieces atklāj ko jaunu, kam ir visgraciozākie dejotāji, smalkāko stāstu vērpējas un prasmīgākās amatnieces, gūst neredzamu statusu, kas pievilina pielūdzējus, dāvanas, izdevības, lielākus pieglaimīgu tēviņu barus, kas grib šai saimei strādāt, un mātītes, kas vēlas pievienot savus talantus saimes jau esošajam klāstam. Viņu sabiedrība ir plūstoša — spējīga mātīte var gūt ievērojamu sociālo mobilitāti. Vai arī — viņu pašu izpratnē — kultūra ir sarežģīts savstarpējo pavedienu tīkls, kas tiek austs ik rītu no jauna.

Viens no galvenajiem iemesliem, kāpēc šī sabiedrība ir efektīva, ir tāds, ka nepatīkamos ikdienas darbus pārņem tēviņi — kuriem nav nekādu īpašu tiesību prasīt patvērumu Ligzdā, ja viņiem nav nodarbes vai patroneses. Smagos darbus — mežkopība, zemkopība un tamlīdzīgi — veic Lielās Ligzdas pieradināto skudru kolonijas, kuras zirnekļiem izdevies izmanipulēt tā, lai tās darbotos viņu labā. Kā nekā skudras jau pēc dabas strādā. Viņām nav nekādas vēlmes vai spēju prātot par dzīves filozofiju plašākā redzējumā, un tādēļ šādu iespēju viņām sniegt nav vērts. No skudru koloniju skatpunkta, viņas plaukst un zeļ, cik var, ņemot vērā to, cik savādi mākslīgā vidē tās atrodas. Viņu kolonijām nav īsti skaidrs, kas viņas vada vai kā viņu darbs tiek izmantots no Lielās Ligzdas puses. Viss notiek nevainojami.

Poršijas sabiedrība tagad ir nospriegota līdz pēdējam. Fakts, ka tuvojas skudru armija, prasa upurus, un nav nekādas vadības, kas noteiktu, kam būtu šis upuris jānes un kuram būtu no tā jāiegūst. Ja situācija pasliktināsies, Lielā Ligzda sāks izirt, sadaloties mazākās bēgļu vienībās un atstājot vien atmiņas par zirnekļu kultūras augstāko punktu. Vai arī no sabiedrības varētu izcelties kāda diža vadītāja, kas vispārējā labuma vārdā pārņemtu kontroli pār visu — un, ja cilvēku sabiedrības piemērs var tikt uzskatīts par gana labu paraugu, vispārējo labumu papildinātu arī pašlabums. Bet jebkurā gadījumā Lielā Ligzda, kādu to pazīst Poršija, beigtu pastāvēt.

Tā nebūtu pirmā zaudētā metropole. Nerimstošajā gājienā pa kontinentu skudru kolonija ir iznīcinājusi simtiem atsevišķu, atšķirīgu un unikālu kultūru, kuras pasaule vairs neiepazīs — iznīcinot indivīdus un pārrakstot dzīvesveidus. Jebkura cita uzvaroša orda, kas dzenas pēc sev apsolītā likteņa, ir darījusi ne mazāk.

Poršijas militārie panākumi ir snieguši viņai atzinību saimē, bet

šobrīd viņu lielākais ieguvums ir Bianka: viņa ir viena no Ligzdas visvairāk apbrīnotajām, visneparastākajām zinātniecēm. Ir vismaz ducis dažādu veidu, kā viņa ir uzlabojusi savas sugas dzīvi, jo viņas prāts var atrisināt problēmas, kuru radīto traucējumu citi pat nepamana. Viņa ir arī savrupniece un nevēlas neko citu, tikai turpināt darboties ar saviem eksperimentiem — šī ir kopīga iezīme zirneklienčm, kas izjūt tieksmi attīstīt savas iedzimtās Sapratnes —, un Poršijas saimei tas patīk, jo citādi Bianka varētu izdomāt, ka viņai pienākas daudz lielāka daļa no saimes bagātībām.

Tomēr, kad viņa sūta ziņu, biedrenes nekavējas ne mirkli. Ja Bianka kādā brīdī sajustos, ka nav novērtēta, tad viņa varētu brīvi izvēlēties citu Lielās Ligzdas saimi.

Bianka nemīt pašā Lielajā Ligzdā. īstai zinātnei nepieciešama zināma savrupība, kaut vai tikai tāpēc, lai varētu droši tikt galā ar dažiem negaidītākiem rezultātiem. Poršijas ļaudis jau izsenis ir dzimuši kā problēmu risinātāji, kam patīk izmēģināt dažādas pieejas, līdz kāda no tām ir sekmīga. Darbā ar bīstamām vielām šādai pieejai ir savi trūkumi.

Poršija atklāj, ka Biankas jaunā laboratorija atrodas kādas vietējo skudru kolonijas pūžņa teritorijā. Tuvojoties pūznim pa marķēto ceļu, no kura skudrām jāizvairās, viņa atklāj, ka vilcinās, bieži saminstinās, reizumis negribot paceļ priekškājas un atsedz ilkņus. Ir grūti atbrīvoties no vecās asociācijas par skudrām un sadursmi.

Viņa atrod Bianku telpā, kuru izrakušas pašas skudras, pirms tās nošķirtas no pūžņa, izmantojot kolonijai raksturīgas smaržas. Ir jau notikuši mēģinājumi līdzīgā veidā nosargāt apmetni no uzbrūkošās skudru superkolonijas, bet tas nekad nav izdevies. Skudras vienmēr atrod izeju, un turklāt ugunij feromoni ir vienaldzīgi.

Telpas sienu klāj zīds, un no griestiem karājas sarežģīts destilācijas un jaukšanas trauku tīkls, kas sniedz Blankas alķīmijai nepieciešamo rīku klāstu. Blakus telpā ir aploks ar kaut kādiem lopiem — varbūt tā ir daļa no eksperimenta, varbūt vienkārši ērti pieejama barība. Bianka, notupusies pie griestiem, valda pār šo kompleksu, viņas daudzās acis pamana visu un, kustinot palpas un mīņājoties ar kājām, signalizē padotajiem, ja tiem nepieciešama vadība. No ieejas jumtā krīt nedaudz gaismas, bet Bianka stāv pāri diennakts ritmam: viņa no spīdošu vaboļu kāpuru luminiscences dziedzeriem izveidojusi mākslīgus zvaigznājus, kas mirdz no telpas tīklotajām sienām.

Poršija nolaižas lejup, paturot prātā, ka daļa no grīdas arī ir vaļēja un paver skatu uz skudru koloniju lejāk. Caur smalkāko zīda klājumu viņa var redzēt konstanto, haotisko insektu ņudzoņu, tiem dodoties savās gaitās. Jā, viņi nenogurstoši — lai arī nezinoši — strādā Lielās Ligzdas pastāvīgās pārticības labā, bet, ja Poršija pārcirstu šo membrānu un iekļūtu viņu valstībā, tad sastaptos ar to pašu likteni,

kam nolemti visi iebrucēji, ja vien viņiem nav kādi ķīmiski aizsardzības līdzekļi.

Viņa sveicina Bianku ar strauju palpu zibināšanu, tā atjaunojot viņu pazīšanos — ziņā nododot precīzi aprēķinātu relatīvo sociālo stāvokļu apkopojumu, atsauces uz viņu abu biedrenēm, atšķirīgo specializāciju un cieņu, ko bauda Bianka.

Alķīmiķes atbilde nav izjusta, bet arī ne nepieklājīga. Viņa aicina Poršiju pagaidīt, pavērš vadošās acis uz darbīgo laboratoriju zemāk, pārliecinās, ka tur notiekošo var uz dažām minūtēm atstāt bez ciešas pārraudzības.

Poršija vēlreiz paskatās uz zemāk notiekošo un ir šokēta. Tavi asistenti ir tēviņi.

Tā ir, Bianka piekrīt ar žestu, kas liek domāt, ka šī tēma ir tikusi skarta jau iepriekš.

Man būtu licies, ka viņi nespētu tikt galā ar tik sarežģītu darbu, Por-šija ieminas.

Parasta kļūda. Ja viņi ir labi instruēti un dzimusi ar nepieciešamajām Sapratnēm, tad var tīri labi tikt galā ar vienkāršākajiem darbiem. Savulaik es izmantoju mātītes, bet rezultātā rodas tāda ciņa par statusu un nepieciešamība aizstāvēt savu pozīciju, tāda mērīšanās ar kājiņām —gan starp viņām, gan ar mani —, ka darbi aizkavējās. Tādēļ es izvēlējos šādu risinājumu.

Bet viņi taču visu laiku mēģina tevi aplidot, Poršija samulsusi iebilst. Ko gan citu galu galā tēviņi var gribēt no dzīves?

Tu esi pārāk daudz laika pavadījusi laiskās saimes mājās, Bianka aizrāda. Es izvēlos savus asistentus atbilstoši viņu vēlmei strādāt. Un, ja laiku pa laikam es pieņemu viņu reproduktīvo materiālu, tas ir tikai tādēļ, lai saglabātu Sapratnes, pie kurām mēs esam nonākuši. Kā nekā —ja viņi to zina, un es to zinu, tad pastāv ievērojama iespēja, ka arī mūsu pēcnācēji pārņems šo Sapratni.

Poršijas mīņāšanās un straujā palpu kustība skaidri parāda to, cik neērti viņa jūtas šajā diskusijā. Bet tēviņi ne...

Ciktāl man zināms, tas, ka tēviņi var nodot pēcnācējiem dzīves laikā iegūtās zināšanas, ir pierādīts fakts. Bianka piesper kāju, lai viņas vārdi pārmāktu Poršijas teikto. Ticībai, ka tālāk var nodot tikai mātišu Sapratni, nav pamata. Mūsu saimes dēļ tu vari priecāties, ka vismaz es to saprotu — es cenšos izvēlēties tēviņus, kas ir izšķīlušies mūsu silītē, jo viņiem ar lielāku varbūtību jau piemīt vērtīgas Sapratnes, kuras nodot tālāk, un kumulatīvais efekts papildinās un bagātinās mūsu krājumus. Es ticu, ka vēl pirms mūsu aiziešanas tā kļūs par vispāratzītu praksi. Kad man būs laiks, tad sākšu nodot Sapratni par to tiem nedaudzajiem citu saimju pārstāvjiem, kas spēs novērtēt manu domu gaitu.

Pieņemot, ka kādai no mums būs tik daudz laika, Poršija stingri

norāda. Māsa, es Lielajā Ligzdā ilgi nepalikšu. Kā varu tev palīdzēt?

Jā, tu biji Septiņos Kokos. Izstāsti man, kas tur notika.

Poršija ir pārsteigta, ka Bianka pat tik daudz zina par viņas gaitām. Viņa sniedz pienācīgu ziņojumu, galvenokārt koncentrējoties uz militāro pusi: aizstāvju izmantotajām taktikām, ienaidnieka ieročiem. Bianka uzmanīgi klausās, iegaumējot būtiskākās nianses.

Lielajā Ligzdā daudzi tic, ka mēs neizdzīvosim, Bianka beidzot saka. Neviena saime nevēlas izsaukt uz sevi visu nicinājumu, aizejot pirmie, bet tik un tā tas notiks. Kad viena saime aizies, kad šai plaisai būs pārmests tilts, tad prom steigsies visas. Mēs iznīcināsim sevi un zaudēsim visu, ko esam izveidojuši.

Tas šķiet ticami, Poršija piekrīt. Es pirms kāda laika biju templi. Pat priesteriene šķiet zaudējusi vērību.

Bianka uz brītiņu nemierīgi pieraujas pie griestiem. Ir teikts, ka ziņojums ir piesārņots, ka ir citas Ziņneses. Es runāju ar priesterieni, kura teica, ka viņa jutusi kristālā jaunu ziņu — aplamā laikā un bez jēgas, tikai nesakarīgu vibrāciju jūkli. Man nav tam skaidrojuma, bet tas vieš raizes.

Varbūt šī ziņa ir domāta skudrām. Poršija skatās lejup uz rosīgajiem kukaiņiem. Sajūtu tēls "nesakarīgu vibrāciju jūklis" šķiet atbilstošs.

Tu neesi pirmā, kas par to ieminas, Bianka atbild. Laimīgā kārtā manas domas par ziņojumu un Ziņnesi nav nekas vairāk kā manas domas, un tās man neliedz turpināt darbu pie ligzdas glābšanas. Nāc man līdzi. Es esmu veikusi jauna ieroča izstrādi, un man nepieciešama tava palīdzība, lai to laistu darbā.

Poršija pirmo reizi daudzu dienu laikā jūt pēkšņu cerības uzplūdu. Ja vispār kāds prāts spēj atrast ceļu uz priekšu, tad tas pieder Biankai.

Viņa seko alķīmiķei uz lopu aizgaldiem un redz tajos nevaldāmu vaboļu baru, katru skudras lielumā — ne vairāk kā divdesmit centimetrus garu. Tumšsarkano kukaiņu ievērojamākā iezīme ir to antenas, kas izplešas smalku zariņu lokā gluži kā apaļi vēdekļi.

Vai es tās jau esmu redzējusi? Poršija nepārliecinošām kustībām min.

Tas ir ticami, ņemot vērā to, cik ievērojama mūsu ienaidnieku apkarotāja tu esi, Bianka apliecina. Šai sugai ir neparastas ierašas. Mani asistenti, pakļaujot sevi zināmam riskam, ir tos atraduši skudru kolonijā tur, lejāk. Vaboles dzīvo starp skudrām, bet tomēr tās neviens neaiztiek. Tās pat ēd skudru kāpurus. Manu asistentu ziņojumi liek domāt, ka skudras pat var tikt pārliecinātas šīs radības pabarot.

Poršija gaida. Šajā brīdi jebkāda komunikācija no viņas puses būtu veltīga. Bianka jau ir soli pa solim izplānojusi visu sarunu līdz tās veiksmīgam noslēgumam.

Man vajag, lai tu atrodi uzticamas un spējīgas kareives — varbūt

kādas divdesmit četras, Bianka viņu instruē. Jūs būsiet drosmīgas. Jūs izmēģināsiet jaunu ieroci, un, ja tas nedarbosies, kā iecerēts, jūs, visticamāk, iesiet bojā. Es vēlos, lai jūs stājaties pretī kolonijai, kas mums uzbrūk. Vēlos, lai jūs dodaties karagājienā uz tās sirdi.

★

Lai infiltrētos skudru kolonijā, vairs nepietiek ar dažu galvu paņemšanu un smaržu dziedzeru izzagšanu. Superkolonija ir izstrādājusi aizsardzību: šeit notiek bruņojuma sacensība starp skudru aklajiem ķīmijas eksperimentiem un zirnekļu atjautību. Tagad skudras izmanto ķīmisku ekvivalentu šifru atslēgām, kas ir mainīgas laikā un vienas milzīgās kolonijas dažādās daļās, un Poršijas cilts nespēj turēt līdzi. Zirnekļu izmantotie ķīmiskie ieroči, kas izjauc ienaidnieku plānus un apmulsina kareivjus, nedarbojas ilgi un, ņemot vērā ienaidnieku milzīgo skaitu, ir tikai neliels kavēklis.

Kolonijas uzlabotā drošības sistēma daudzām citām sugām bija katastrofa. Skudru pūžņi ir patstāvīgas eksosistēmas, un daudzas citas sugas dzīvo nedrošā līdzsvarā ar skudrām. Dažas — piemēram, laputis — sniedz pakalpojumus, un skudras tās aktīvi audzē. Citas ir parazīti: ērcītes, vaboles, pat nelieli zirnekļi, kas adaptējušies, lai zagtu labumus no skudru galda vai ēstu mājas saimniekus.

Tagad lielākā daļa šādu sugu no supcrkolonijas ir pazudušas. Pielāgojoties, lai aizsargātos pret ārēju ienaidnieku, skudru izmantotais uzlabotais ķīmiskais kods ir atklājis un iznīcinājis dučiem nevēlamu viesu skudru valstībā. Tomēr ļoti nedaudzi ir pamanījušies izdzīvot, pateicoties atjautībai un izcilām adaptācijas spējām. Pausīda vaboles — Biankas šībrīža pētījuma objekts — ir bijušas visveiksmīgākās.

Pausīdas ir dzīvojušas skudru pūžņos miljoniem gadu, izmantojot dažādus veidus, kā iemidzināt viņu nedomājošo uzturētāju modrību un likt skudrām tās pieņemt savā saimē. Tagad ar tām ir darbojies nanovīruss, un, lai ari vaboles nav tik inteliģentas kā Poršija, viņām tomēr piemīt sava izmanība un spēja sadarboties, ar vērā ņemamu izpratni izmantojot plašo feromonu klāstu.

Katrai atsevišķai pausīdai ir ķīmisku ieroču arsenāls, kas ļauj manipulēt ar apkārtesošajām skudrām. Individuālas skudras ir neredzīgas, tās mīt pasaulē, ko veido teju vien smaržas un pieskārieni — tās var tikt apmuļķotas. Pausīdu ķimikālijas prasmīgi veido iluzoru pasauli, vadot skudru halucinācijas un liekot pakļautajām skudru kolonijas vienībām sekot vaboļu gribai. Poršijai un viņas ļaudīm par laimi pausīdas vēl nav sasniegušas tādu intelekta līmeni, kas ļautu tām paskatīties tālāk par šībrīža eksistenci, kurā viņas ir pašapmierināta piektā kolonna skudru kolonijā. Var viegli iztēloties alternatīvu vēstures gaitu, kurā uzbrūkošā skudru kolonija kļūst par marioneti vaboļu rokās — marioneti ar miljardiem ķermeņu.

Kolonijas mainīgie ķīmiskie kodi ir pastāvīgs izaicinājums pausīdu spējām, un individuālas vaboles pastāvīgi apmainās ar ķimikālijām, lai sniegtu cita citai jaunāko informāciju par efektīvākajiem veidiem, kā atslēgt un mainīt skudru programmas. Tomēr šis viens varoņdarbs — spēja nepamanītām dzīvot starp skudrām — ir veikts, pateicoties pausīdu slepenajam ierocim: izsmalcinātam no senčiem pārmantoto smaržu izmantojumam, kas ir piesaistījis Biankas vērību un padziļinātu interesi.

Poršija ir uzmanīgi noklausījusies Biankas piedāvāto plānu. Sī afēra atrastos pa vidu starp “bīstami" un “pašnāvnieciski”. Pēc plāna viņai un līdzbiedrēm ir jāsameklē skudru rota, jātuvojas tai no slēpņa un jāiziet cauri milzīgam skaitam sargu tā, it kā zirnekļu tur nemaz nebūtu. Poršija jau apsver iespējas: uzbrukums no augšpuses, nokrītot no zariem vai no augstu novilkta tīkla, ielecot kukaiņu ķermeņu virpuļviesulī. Bianka, protams, par to jau ir padomājusi. Viņiem jāatrod rota mirklī, kad tā uz nakti apstājusies un izveidojusi milzīgu skudru ķermeņu cietoksni.

Es esmu izveidojusi ko jaunu, Bianka skaidro. Tev piemērotas bruņas. Bet tu tās varēsi uzvilkt tikai tad, kad būsi gatava uzbrukumam.

Bruņas, kas ir gana izturīgas, lai atvairītu skudras? Poršiju māc pamatotas šaubas. Zirnekļa ķermenī ir pārāk daudz vājo punktu, pārāk daudz locītavu, kurām var pieķerties icnaidnieces.

Tas nav nekas tik primitīvs. Biankai vienmēr paticis turēt savus atklājumus noslēpumā. Šīs pausidas — šīs vaboles — spēj iet cauri skudru kolonijām kā vējš. Arī tu to spēsi.

Poršijas nedrošība ir manāma viņas palpu nervozajā trīsēšanā. Un tad es viņas nogalināšu ? Tik daudz, cik vien varu ? Vai ar to pietiks ?

Biankas poza liecina par pretējo. Es to biju apsvērusi, bet baidos, ka pat tu, māsa, nespēj skudras apturēt šādi. Viņu vienkārši ir pārāk daudz. Pat ja mana aizsardzība tev sniegtu tik ilgu drošību, tu varētu skudras galināt nost dienām un naktīm — un tik un tā viņu būtu vairāk. Tu neatturētu viņu armiju no Lielās Ligzdas.

Ko tad? Poršija prasa.

Ir jauns ierocis. Ja tas darbosies... Bianka ar piespērienu parāda savu neapmierinātību. Es nevaru to pārbaudīt citādi, kā vien izmēģinot. Tas darbojas ar šīm te nelielajām kolonijām, bet iebrucēji ir citādi, sarežģītāki, grūtāk ievainojami. Jums vienkārši būs jātic, ka es nekļūdos. Jūs saprotat, ko es jums lūdzu — mūsu māsībai, mūsu mājām?

Poršija domā par Septiņu Koku krišanu: par liesmām, par izsalkušo kukaiņu ordu, par sačervelētajiem līķiem — zirnekļiem, kas bija pārāk lēni vai pārāk apzinīgi, lai izbēgtu. Bailes ir universāla emocija, un viņa tās skaudri izjūt; viņa izmisīgi vēlas izbēgt no šīs

pieredzes un nekad vairs nestāties pretī skudrām. Bet par bailēm spēcīgākas ir kopienas saites, radniecības izjūta, lojalitāte savai saimei, saviem ļaudīm. Paaudzēm ilgi stiprinātās vērtības — pateicoties tam, ka veiksmīgākie pirmsenči bija tie, kurus vīruss vislabāk mudināja sadarboties ar savējiem — tagad ņem virsroku. Pienāk laiks, kad kādam jādara tas, kas jādara. Poršija ir jau no agras bērnības apmācīta un audzināta kā kareive, tādēļ tagad, kad viņa ir nepieciešama, viņa ir gatava atdot dzīvību par vispārības izdzīvošanu.

Kad? Viņa jautā Biankai.

Jo ātrāk, jo labāk. Ataicini savas izvēlētās biedres, esiet gatavas no rīta pamest Lielo Ligzdu. Šonakt pilsēta ir pie tavām kājām. Vai esi izdējusi otas?

Poršija atbild apstiprinoši. Šobrīd viņā nav tēviņa uzmanībai noderīgas olu nastiņas, bet viņa jau agrāk vairākas tādas ir atstājusi. Viņas mantojums — gan ģenētiskais, gan iemācītais — tiks saglabāts Lielajā Ligzdā. Skatoties plašāk, tas nozīmē, ka viņa būs uzvarējusi.

*

Tajā naktī Poršija sameklē citas kareives, veterānes, uz kurām var paļauties. Daudzas, bet ne visas, ir no viņas pašas saimes. Ar citām viņa ir cīnījusies kopā — un dažkārt varas cīņās bijusi to pretiniece — viņa tās ciena, un tās ciena viņu. Katrai kareivei Poršija tuvojas piesardzīgi, viņa taustās, viņa ziņo par saviem nodomiem, soli pa solim izklāstot Biankas plānu, līdz ir pārliecināta par kareivju iesaisti. Dažas atsakās — vai nu viņas šis plāns nepārliecina, vai arī pietrūkst nepieciešamās drosmes, kas, atklāti sakot, būtu gandrīz pilnīga bezbailība. Viņu uzticība pienākumam ir teju vai tikpat akla kā pašas skudras.

Tomēr drīz vien Poršijai ir sekotājas, un katra pa augstajiem Lielās Ligzdas ceļiem dodas izbaudīt nakti, pirms viņas kopā aicinās rīts. Dažas pavada laiku savas saimes sabiedrībā, citas meklē izklaides — tēviņu dejas, audēju mirdzošo mākslu. Tās, kas ir tam gatavas, ļausies pielūdzēju glaimiem un tad atstās savā saimes mājā olu nastiņu, lai saglabātu tik lielu daļu no sevis, cik iespējams. Pati Poršija ir daudz ko iemācījusies kopš pēdējās vairošanās un nedaudz nožēlo, ka šīs Sapratnes, šīs konkrētās zināšanu daļas, ies zudībā līdz ar viņu.

Viņa vēlreiz dodas uz templi, cenšoties notvert bēgošo mieru, ko sniedz padevība — bet nu viņa atceras Biankas vārdus: ka Ziņneses balss vairs nav viena, ka priesterieni satrauc kristālā skanošie tikko jaušamie čuksti. Gluži kā Poršija allaž ir ticējusi tam, ka ziņojuma matemātiskajai skaidrībai ir kāda dižāka, transcendenta jēga, kas sniedzas pāri to veidojošajiem skaitļiem, arī šīm pārmaiņām ir kāda plašāka nozīme, pārāk plaša, lai to spētu notvert nabaga zirnekļu vērpšana un mezglošana, kas sniedz vien pazīstamo vienādojumu un risinājumu virkni. Bet tad ko tas nozīmē? Viņa jūt, ka neko labu. Neko

labu.

Vēlu naktī kādā no Lielās Ligzdas augstākajiem punktiem viņa ilgi skatās zvaigznēs un prāto, kurš gaišais punktiņš tur, augšā, tagad čukst kristāliem nesaprotamus noslēpumus.

3.7. Karš debesis

Kerna bija pārtraukusi visus kontaktus, ļaujot dumpinieku atspolei slīdēt uz zaļās planētas pusi — ar katru sekundi attālums starp to un planētu saruka. Holstens par visām varītēm centās pagulēt, neveikli sakņu-pis krēslā, kas bija lieliski izveidots bremzēšanas radītā spiediena samazināšanai, bet īsti nekam citam.

Viņš snauduļoja un atkal modās, jo Kernas pazušana nebija izbeigusi radio saziņu. Viņam nebija nojausmas, kurš pirmais izšāva vārdu zalvi, bet viņu pastāvīgi modināja ieildzis strīds starp Ķerstu — atspolē, kas dzinās viņiem pakaļ — un dumpinieku, kurš tajā brīdī bija piesēdies pie komunikāciju konsoles.

Kersts, kā ierasts, bija dogmatisks — Gilgameša balss, kuru stiprināja visa cilvēce (un tās pašpasludinātais pārstāvis Vrī Gaijens). Kersts pieprasīja beznosacījumu padošanos, draudēja viņiem ar kosmisku iznīcināšanu — lai gan pat Holstens zināja, ka atspoles neko tādu nevar paveikt —, centās izsaukt uz viņiem satelīta dusmas un, kad nekas cits neatlika, nogrima līdz personisku apvainojumu līmenim. Holstens nosprieda, ka Gaijens uzskata dumpinieku izbēgšanu par Ķersta vainu.

Tomēr viens labums tam bija — viņš un Leina tika pieminēti. Acīmredzot Ķerstām dotie rīkojumi vismaz daļēji ietvēra gūstekņu atgūšanu — lai gan, iespējams, ne kā svarīgāko mērķi. Kersts pieprasīja iespēju ar viņiem runāt, pārliecināties, ka viņi vēl arvien ir dzīvi. Leina pateica viņam dažus indīgus vārdus, kas vienlaikus apmierināja Ķersta prasību un samazināja viņa vēlēšanos dzirdēt vairāk. Viņš turpināja savās uzstājīgajās prasībās iekļaut ari neskartu gūstekņu atdošanu — tas bija teju vai aizkustinoši.

Arī dumpinieki no savas puses bombardēja Ķerstu ar prasībām un dogmu, sīki analizējot visas grūtības, ar kurām saskartos mēness kolonija, un pārliecinot, ka tā nav nepieciešama. Kersts iebilda, izmantojot dažus argumentus, ko bija sniegusi jau Leina — lai gan viņš to darīja nesakarīgāk, ļoti izklausīdamies pēc kāda, kurš vienkārši atkārto cita teikto.

“Kāpēc viņi vispār dzenas mums pakaļ?” Holstens saguris jautāja Leinai, kad mētāšanās ar vārdiem pa komunikāciju kanālu bija pilnībā iznīcinājusi jebkādu iespēju vēl pagulēt. “Kāpēc viņi nevar vienkārši ļaut mums aizvākties, ja jau zina, ka mūsu mēģinājums ir nolemts neveiksmei? Skaidrs, ka viņi to nedara tikai mūsu abu dēļ.”

“Katrā ziņā ne tevis dēļ,” Leina atcirta. Tad nedaudz atmaiga: “Man... Gaijens uztver visu personiski.” Viņa pateica to ar savādu izteiksmi, kas lika Holstenam aizdomāties par to, ko viņa varētu būt

pieredzējusi. “Bet ne tikai tas. Es reiz apskatīju Gilgameša ierakstus ar komandas kodola raksturojumu.”

“Kas pieejams tikai kapteinim,” Holstens piezīmēja.

“Es būtu draņķīga galvenā inženiere, ja mani tas apturētu. Es taču pati esmu uzrakstījusi lielāko daļu no piekļuves programmas skeleta. Tu kādreiz esi padomājis par to, ar ko tad mūsu kungs un pavēlnieks ir tik izcils, ka dabūja šo darbu?”

“Nu, tagad es par to domāju.”

“Tu nespēsi tam noticēt, bet ilgtermiņa plānošana. Spēja nospraust mērķi un iet uz to, lai cik soļu tas neprasītu. Viņš ir viens no tiem cilvēkiem, kas vienmēr domā četrus gājienus uz priekšu. Tā ka, ja viņš to tagad dara, tad, pat ja tas izskatās pēc kaprīzes, patiesībā tam ir pamats.” Holstens to kādu bridi apsvēra, kamēr dumpinieki turpināja lamāt Ķerstu. “Konkurence,” viņš noteica. “Ja mēs gadījumā tiekam garām satelītam un nonākam uz planētas... Un izdzīvojam zirnekļmonstru uzbrukumu.”

“Jā, varbūt,” Leina piekrita. “Mēs aizpiržam uz Teraformu B, vai kur nu tā vieta ir, atgriežamies pēc pāris mēnešiem un atklājam, ka

Skoulzs ir ērti iekārtojies uz planētas, varbūt pat kaut kā vienojies ar Kernu. Gaijens...”

“Gaijens grib planētu,” Holstens nobeidza. “Gaijens cer pieveikt satelītu un pievākt planētu. Bet viņš negrib, lai par to būtu jācīnās vēl ar kādu citu.”

“Vēl vairāk —ja Skoulzs tur iekārtojas un nosūta ziņu — Nolaizieties droši, zirnekli ir apburoši—, ko tad, ja daudzi grib viņam pievienoties?”

“Tātad, īsi sakot, Gaijens nevar mūs ignorēt.” Un tad beidzot Holstens aptvēra: “Tātad, īsi sakot, viņam izskatās tā, ka labākais risinājums — ja mēs nepadodamies — ir tas, ka Kerna sašauj mūs driskās.”

Leinas uzacis pacēlās, un viņa pameta acis uz komunikāciju konsoli, kur arvien notika cīkstiņš.

“Vai mēs varam dzirdēt, ja Kersts sūta ziņas satelītam?” Holstens viņai jautāja.

“Nezinu. Es varu mēģināt to noskaidrot, ja šitie āksti mani laidīs klāt.”

“Vajadzētu mēģināt.”

“Jā, domāju, ka tev ir taisnība,” Leina atslēdza siksnu tīklu un prātīgi atgrūdās no krēsla, tūlīt pat piesaistot lielākās daļas dumpinieku uzmanību. “Klausieties, vai es varu uz mirkli tikt pie komunikācijām? Tikai...”

“Viņš ir palaidis dronu!” pilots iekliedzās

“Parādi.” Skoulzs metās uz priekšu, sagrāba Leinas plecu un vienkārši aizgrūda viņu tā, ka Leina atrāvās no Holstena atzveltnes un

aizripoja uz kajītes aizmuguri. “Un viņa netiks nekam pat tuvumā, pirms mēs nezināsim, kas notiek.”

Kaut kas nograbēja, noskanēja lāsts — Leina kaut kam bija uztriekusies un centās pieķerties kādam atbalsta punktam, lai neaizlidotu atpakaļ.

“Kopš kura laika šīm atspolēm ir droni?” Nesele jautāja.

“Dažas atspoles ir domātas nevis kravai, bet ekipējumam,” atskanēja Leinas balss no aizmugures.

“Ko droni var izdarīt?” kāds noprasīja.

“Tie var būt bruņoti,” saspringti skaidroja pilots. “Vai arī viņi var vienkārši ietriekt to mūsu atspolē. Drons var uzņemt ātrumu straujāk nekā mēs, turklāt mēs jau esam sākuši bremzēšanu. Viņi to noteikti ir palaiduši tagad, jo atrodas pietiekami tuvu.”

“Kāpēc mēs ļaujam viņiem mūs notvert?” kāds dumpinieks ieaurojās.

“Jo mums jāpiebremzē, ja negribam nolaižoties izsist planētā caurumu, idiņ!” pilots ieaurojās pretī. “Tagad piesprādzējieties!”

Amatieri, Holstens ar augošām šausmām nodomāja. Es esmu uz kosmosa kuģa, kas plāno nolaisties uz nezināmas planētas, un neviens šeit nezina, ko dara.

Pēkšņi lejup izrādījās atspoles priekšā, jo pilots ar pūlēm centās nomest ātrumu. Holstens grābājās ap sēdekli, slīdot uz priekšu, līdz izdevās kaut kur pieķerties.

“Drons strauji tuvojas,” Nesele ziņoja. Holstens atcerējās, cik ātri bezpilota lidaparāts savulaik bija pievārējis attālumu starp Gilgamešu un planētu.

“Klausieties,” atskanēja Leinas skumjā balss, kamēr viņa, pārliekot rokas, tuvojās atspoles priekšgalam. “Vai starp Ķerstu un satelītu notika kāda saziņa?”

“Kas?” Skoulzs pārprasīja, un tad no komunikācijām atskanēja drausmīgs ķērciens, kas lika visiem aizspiest ausis un Neselei — uzsist pa vadības paneli.

Holstens redzēja, kā Skoulza lūpas veido vārdus Izslēdz to! Neseles izmisīgie mēģinājumi skaidri parādīja, ka tas nav iespējams.

Tad skaņa pazuda un tās vietā stājās pazīstamā balss.

Tā skanēja skaļruņos kā naidīga dieva dārdošās dusmas, kuras skandēja senās, skaistās Impērijas C valodas zilbes tā, it kā pasludinātu visu klausītāju neizbēgamo likteņa sodu. Un tā arī bija.

Holstens iztulkoja teikto šādi: Šeit doktore Avrana Kerna. Jūs tikāt brīdināti, ka nedrīkstat atgriezties uz manu planētu. Man jūsu zirnekļi ir vienaldzīgi. Jūsu sūtītie attēli ir vienaldzīgi. Šī planēta ir mans eksperiments, un es nepieļaušu tā izjaukšanu. Ja mani ļaudis un viņu civilizācija ir zuduši, tad mans mantojums ir Kernas pasaule — nevis jūs, kas mērkakojas pakal mūsu sasniegumiem. Jūs apgalvojat,

ka esat cilvēki. Ejiet cilvēkoties kaut kur citur.

“Viņa mūs iznicinās!” Holstcns iekliedzās. Labu bridi dumpinieki tikai blenza cits citā.

Leina turējās pie sēdekļu atzveltnēm — bāla un saspringusi viņa gaidīja notikumu attīstību. “Un tas ari viss?” viņa novaidējās.

“Viņa tā neteica,” Nesele iebilda, bet viņā ieklausījās tikai daži.

Laipni lūgta klasicista ādā, Holstens sausi secināja. Viņš aizvēra acis.

“Atspole maina kursu,” pilots paziņoja.

“Atjauno kursu. Aizved mūs uz planētu, lai kas arī...” Skoulzs iesāka.

Pilots viņu pārtrauca. “Otra atspole. Tā, kas drošībniekiem. Mēs vēl arvien esam ceļā, bet viņi...” viņš, samiedzis acis, nopētīja rādītājus. “Viņi dreifē? Un drons tagad ir izslēgts... Tas neseko mūsu kursa izmaiņām. Tas palidos mums garām.”

“Varbūt tieši to viņi grib. Varbūt tā ir bumba,” Skoulzs ieminējās.

“Tai būtu jābūt nāvīgi lielai bumbai, lai varētu mūs novākt šādā attālumā,” pilots atteica.

“Tā ir Kerna,” Leina paziņoja. Kad visi uz viņu apjukuši paskatījās, inženiere paskaidroja: “Šis brīdinājums nebija domāts tikai mums, tas bija domāts visiem. Kerna viņus ir savākusi — viņa ir pārņēmusi kontroli pār sistēmu. Bet viņa nevar kontrolēt mūsējo.”

“Labi pastrādāts,” Holstens iemurmināja zoda piekārtajā maskas radio.

“Aizveries,” Leina atcirta pa to pašu kanālu.

Tad Kernas balss atkal atskanēja pa radio: daži stostīgi mēģinājumi un tad vārdi, kas atskanēja visiem saprotamā valodā.

“Vai jūs domājat, ka esat izbēguši — tikai tādēļ, ka neļaujat man piekļūt jūsu datoriem? Jūs neļāvāt man pagriezt jūsu atspoli apkārt un aizsūtīt to atpakaļ uz kuģi. Jūs neļāvāt man tikt ar jums galā saprātīgā un žēlsirdīgā veidā. Es jums sniedzu vienu pašu iespēju atvērt pieeju jūsu sistēmai, vai ari man nebūs citas izvēles kā vien jūs iznīcināt.”

“Ja viņa gribētu mūs iznicināt, viņa jau sen būtu to izdarījusi,” kāds dumpinieks nosprieda — I Iolstens gan īsti neizprata, kas lika viņam tā domāt.

“Palaidiet mani pie komunikāciju paneļa,” Leina teica. “Man ir ideja.” Viņa vēlreiz pavirzījās uz komunikāciju pusi, un tagad Skoulzs parāva Leinu pie sevis un teju vai iebāza viņai pistoli degunā. Viņas masa bremzējot uzgāzās Skoulzam, un abi gandrīz ietriecās pilotam mugurā.

“Doktor Meison, jūsu viedoklis par Kernu?” Skoulzs noprasīja, vēl arvien nikni skatoties uz Leinu.

“Cilvēks.” Tas bija pirmais vārds, kas ienāca Holstenam prātā. Kad Skoulzs neapmierināti uzblcnza, Holstens paskaidroja: “Es

domāju, ka viņa ir cilvēks. Vai vismaz kādreiz bija cilvēks. Varbūt viņa ir kaut kāds cilvēka un mašīnas apvienojums. Viņa izpētīja Gilgameša datubāzi un tātad zina, kas mēs esam, ka mēs esam pēdējie zemieši, un, manuprāt, tas viņai kaut ko nozīmē. Turklāt tāds lāzers kā viņai noteikti patērē milzumu enerģijas — daudz vairāk nekā vienkārši mūsu dzinēju izslēgšana vai reaktora pārkarsēšana. Viņa neizmantos savus ieročus, ja tas nebūs absolūti nepieciešams. Pat Vecās Impērijas tehnoloģijai ir enerģijas ierobežojumi. Tātad viņa izšaus tikai tad, ja citas iespējas nebūs, un varbūt centīsies tikt no mums vaļā, ja iespējams, tad mūs nenogalinot. Ko viņa šobrīd nevar izdarīt, jo esam ieslēguši viņu komunikācijās."

Skoulzs ar niknu šņācienu atlaida Leinu, un viņa tūlīt pat sāka kaut ko skaidrot Neselei un vienam no dumpiniekiem — kaut ko par dažu savienojumu ar kuģa datoru atjaunošanu. Holstens varēja tikai cerēt, ka viņa zina, ko dara.

"Vai viņa mēģinās mūs nogalināt?" Skoulzs viņam strupi noprasīja.

Ko es varu pateikt? Atkarībā no garastāvokļa? Atkarībā no tā, ar kuru Kernu mēs tajā brīdī sarunājamies? Holstens atdarīja siksnas un lēni tuvojās komunikācijām, pieņemot, ka varbūt viņam varētu izdoties Kernu atrunāt. "Manuprāt, viņa ir no kultūras, kas iznīcināja paši sevi un saindēja Zemi. Nezinu, ko viņa varētu izdarīt. Domāju, ka viņa cīnās pati ar

• w

sevi.

"Šis ir jūsu pēdējais brīdinājums." Viņus sasniedza Kcrnas balss.

"Redzu, ka satelīta sistēmas iesilst," pilots brīdināja. "Pieņemu, ka tas ir mūs paņēmis uz grauda."

"Vai ir kāda iespēja apriņķot planētu, novietot starp mums otru atspoli?" Skoulzs.

"Ne mazākās. Mēs esam pilnīgi atklāti. Tomēr šobrīd tuvojos nolaišanās trajektorijai. Mums ir apmēram divdesmit minūtes, pirms ieejam atmosfērā, kas varētu samazināt lāzeru ietekmi."

"Gatavs!" iesaucās Leina.

"Gatavs kam?" Skoulzs noprasīja.

"Mēs esam atdalījuši kuģa datubāzi un pievienojuši to komunikācijām," Nesele paskaidroja.

"Tu iedevi Kernai pieeju mūsu datiem?" Skoulzs pārtulkoja. "Domā, ka tas viņu pārliecinās?"

"Nē," Leina paziņoja. "Bet man bija nepieciešama pieeja ziņojumiem. Holstcn, panāc šurp." Sekoja ārkārtīgi neveikls baleta uzvedums, kura laikā Holstenu padeva uz priekšu, līdz viņš iesprādzējās krēslā pie komunikāciju paneļa — ieslīpi uz atspoles priekšgala pusi, jo viņu vēl arvien virzīja bremzēšanas spēks.

“Viņa mūs sadedzinās,” Leina paziņoja, palīdzot Holstenam iekārtoties. Šķita, ka šī iespēja viņai šķiet teju vai patīkami satraucoša. “Holstcn, tu vari viņai apvārdot zobus? Vai ko tādu?”

“Es... Man bija ideja...”

“Dari savu darbu, un es darīšu savējo,” Leina pateica. “Bet rīkojies tagad.”

Holstens pārbaudīja paneli, atvēra kanālu uz satelītu — tas ir; pieņemot, ka viņa jau nav visu novērojusi — un iesāka. “Doktore Kerna, doktore Avrana Kerna.”

“Tas nav apspriežams,” stingrā balss atbildēja.

“Es vēlos runāt ar Elīzu.”

Sekoja īss, saraustīts mirklis, kad runāja Kerna — un tad to pārrakstīja sūtījums Impērijas C valodā. Holstena sirds priekā salēcās. Elīza bija atkal pie grožiem.

Jūs šobrīd esat aizliegtajā zona Nē Elīza atdod man balsi tā ir mana pie planētas, kas atrodas karantīnā, balss atdod man prātu tas ir mans tas Jebkādi mēģinājumi ietekmēt Ker- ir mans pietiek brīdināt iznīcini viņus nas pasauli izraisīs tūlītēju atbildes ļauj man viņus iznīcināt reakciju.

Holstens cik -ātri vien spēja sagatavoja un pārtulkoja atbildi. Elīza, mēs apstiprinām, ka mums nav nekādas vēlēšanās ietekmēt Kernas pasauli, jo viņš bija diezgan pārliecināts, ka Eliza ir dators — kas zina, kādas bija tā programmatūras un kognitīvo funkciju robežas?

Šis paziņojums nav saskaņā ar Viņi man melo tev ļauj man runāt jūsu šībrīža kursu un ātrumu. Šis ir laid mani ārā palīdzi man kāds palīgā pēdējais brīdinājums.

Elīza, vai mēs, lūdzu, varam runāt ar doktori Avranu Kernu? Holstens nosūtija ziņu.

Kā gaidīts, šaurajā kajītē iedārdējās balss: “Kā jūs iedrīkstaties...?”

“Un nost,” Leina teica, un Kernas balss pārtrūka.

“Kas tas bija?” Skoulzs noprasīja.

“Briesmu signāls,” Leina paskaidroja. “Atkārtota viņu pašu briesmu signāla nosūtīšana.” Tajā pašā laikā Holstens sūtīja: Doktore Kerna, vai es, lūdzu, varu runāt ar Elīzu?

Sekojošā atbilde bija tik neskaidra, ka šķita līdzīga baltajam troksnim. Viņš dzirdēja dučiem saraustītu atbilžu no Kernas un no Elīzas sistēmas, un tās abas tika pārtrauktas, jo satelīta sistēmas centās apstrādāt augstas prioritātes briesmu signālu.

“Gandrīz esam atmosfērā,” pilots ziņoja.

“Mums izdevās,” kāds teica.

“Nekad nesaki...” Leina iesāka, un tad komunikāciju panelis apklusa tā, ka Holstens palūkojās uz tā statusu, lai pārliecinātos, ka tas vēl darbojas. Satelīts bija beidzis sūtīt ziņojumus.

“Vai mēs to izslēdzām?” Nesele jautāja.

“Kas ir “mēs”?” Leina atcirta.

“Bet, paklau, tas nozīmē, ka ikviens var ierasties uz šo planētu, visi no Gila...” sieviete iesāka, bet tad komunikācijas atgriezās pie dzīvības ar jaunu signālu, un pār viņiem gāzās Kernas niknā balss.

“Nē, mani jūs neizslēdzāt.”

Leinas rokas nekavējoties pieķērās viduklim, piestiprinot avārijas nolaišanās sprādzes, un tad viņa ķērās klāt Holstenam.

“Turieties!” kāds smieklīgi lieki iebļāvās.

Ilolstens paskatījās atpakaļ uz savu līdzšinējo sēdekli atspoles aizmugurē. Viņš pat pamanīja kravas nodalījumu, redzēja, cik izmisīgi dumpinieki vicināja rokas, mēģinot droši piesprādzēties. Tad sekoja žilbinošs uzliesmojums, kas atstāja spilgtas pēdas uz tīklenes, un pēkšņi atspoles rāmais lidojums kļuva par kritienu... No ārpuses atskanēja satricinošs rēciens, un viņš nodomāja: Atmosfēra. Mēs iegājām atmosfērā. Pilots drudžaini lādējās, cenšoties atgūt kontroli, un Leinas rokas stingri aptvēra Holstenu, turot viņu, jo Leina nebija paguvusi piestiprināt visas viņa drošības sprādzes. Viņš savukārt no visa spēka pieķērās sēdeklim, pretojoties pasaulei, kas centās viņu no tā izmest.

Kravas telpas durvis automātiski aizvērās. Tad viņš vēl nesaprata, ka tas tādēļ, ka visa atspoles aizmugure bija iznīcināta.

Priekšpuse — kajīte — krita lejup, planētas zaļajos plašumos.

3.8. Asimetriskais karš

Poršijas ļaudīm nav pirkstu, bet viņas sences būvēja celtnes un lietoja rīkus jau miljoniem gadu, pirms ieguva kaut attālu inteliģences atspulgu. Viņām ir divas palpas un astoņas kājas, no kurām katra var pēc nepieciešamības satvert un manipulēt objektus. Viss zirnekļa ķermenis ir kā roka ar desmit pirkstiem, no kuriem divi ir īkšķi, un tūlītēju pieeju lipeklim un pavedienam. Vienīgais, kas viņus patiešām ierobežo, ir tas, ka darbs galvenokārt jāveic, vadoties pēc pieskārieniem un ožas, laiku pa laikam pārbaudot to ar redzi. Viņu darbs veicas vislabāk, ja tas ir telpisks, kur iespējams domāt un radīt trīs dimensijās.

Poršijas šībrīža misiju iespējamu padara divu veidu radošā attīstība. Pirmā ir bruņu kalšana — vai tās ekvivalents sugai, kura neizmanto ne uguni, ne metālu.

Skudru rota ir uz nakti apmetusies tieši priekšā, izveidojot milzīgu, sevišķi nepieejamu cietoksni. Poršija un viņas biedrenes nervozi trīc un mīņājas, zinot, ka mežā būs milzum daudz akli meklējošu ienaidnieka izlūku, kas uzbruks un vienlaikus izdos briesmu smaržas signālu, tiklīdz kaut ko sastaps. Ja viņas tiks nejauši atklātas, tas var izraisīt visas kolonijas uzbrukumu.

Bianka čubinās ap saviem tēviņiem, kamēr kāvēji ķeras pie viņas lopiņu nogalināšanas un sadalīšanas gabalos. Izskatās, ka tēviņi tiks galā ar savu plāna daļu, bet viņiem pietrūkst drosmes būt avangardā. Infilt-rācija ienaidnieka nometnē, kamēr tā guļ, un slepenā ieroča ienešana tajā — šis teju neiespējamais uzdevums būs uz Poršijas un viņas cīņu-biedreņu pleciem.

Pausīda vaboļu bars, kuru savākusi Bianka, ir atdzīts uz šejieni no pašas Lielās Ligzdas. Vaboles pēc dabas nav bara lopiņi un to savaldīšana ir bijusi nogurdinoša — tādēļ zirnekļi ir ieradušies pie mērķa vēlu naktī. Tas ir biedējoši, jo drīz ausīs rīts, un ienaidnieks atkal sāks kustību uz priekšu.

Dažas atjautīgās vaboles ir izbēgušas, un pārējās šķietami komunicē ar smaržām un antenu pieskārieniem, kas liek Poršijai prātot, kādu masu pasākumu tās plāno. Viņa nezina, vai pausīdas var domāt, bet viņa apzinās, ka to rīcība ir sarežģītāka nekā vienkāršākiem lopiņiem. Poršijas pasaulē nav stingras robežas starp domātājiem un nedomātajiem — tas ir plašs spektrs.

Tomēr, ja vaboles ir plānojušas bēgt, tad viņas to ir atlikušas pārāk ilgi. Tagad tās ir iedzītas aplokā, un Biankas padotie tās ātri un efektīvi nogalina un tad novelk to čaulas. Lielās Ligzdas amatnieces tūlīt pat no čaulu fragmentiem veido bruņas, pēc iespējas ciešāk

ietērpjot Poršiju un viņas biedrenes smagos, neveiklos hitīna plātņu bruņutērpos. Viņas izmanto žokļu un kāju spēku, lai izliektu un pārlauztu atsevišķus čaulas gabalus, tā pielāgojot to valkātājas augumam, un savieno atsevišķos fragmentus ar tīmekli.

Kamēr viņi strādā, Bianka skaidro teoriju. Pausīda vaboles, šķiet, izmanto daudzus ļoti sarežģītus smaržu signālus, lai panāktu, ka skudras tās baro un citādi par tām rūpējas. Šīs smaržas pastāvīgi mainās līdz ar to, kā mainās pašu skudru ķīmiskā aizsardzība. Vaboļu smaržu valoda ir izrādījusies pārāk sarežģīta, lai Bianka to spētu atšifrēt.

Tomēr ir viena galvenā smarža, kurai pateicoties vaboles dzīvo, un tā ir nemainīga. Tā nav tiešs uzbrukums pašām skudrām, bet gan pilda vienkāršu funkciju: informē koloniju, ka te nekā nav. Skudras vispār nepamana vaboles esamību, ja vien tā pati nesāk aktīvu darbību pret tām. Vabole nav ienaidnieks, nav skudra, nav pat nedzīvs zemes gabals — tā ir nekas. Darbojoties pret aklajām, smaržu vadītajām skudrām, vaboles izmanto sava veida aktīvu neredzamību — tā ka pat tad, ja skudras antenas pieskaras vaboles rievotajām bruņām, kolonija šajā vietā nereģistrē neko, vien tukšumu, kam jālec pāri.

Nulles smarža turpina izdalīties arī pēc nāves, bet ne pārāk ilgi — tādēļ arī šī vaboļu izkaušana pēdējā brīdī. Bianka brīdina Poršiju un viņas biedrenes, ka viņām jārīkojas ātri. Viņa nezina, cik ilgi turpināsies aizsardzība.

Tātad mēs varam viņas vienkārši nogalināt, un skudras pat nezinās, kas notiek, Poršija secina.

Nekādā gadījumā. Tas nav tavs uzdevums, Bianka nikni atbild. Kā tev šķiet, cik daudzas no tām tu spētu iznicināt? Un, ja tu sāksi tām uzbrukt, viņu pašu briesmu signāli var ar laiku pārmākt tavu bruņu smaržu.

Tad nogalināsim viņu olu dējēju kastu, Poršija iesaka. Skudru kolonija, arī atrodoties kustībā, ir augošs organisms, kas pastāvīgi dēj olas, lai aizstātu zaudējumus.

Jūs tā nedarīsiet. Jūs sadalīsieties pa koloniju, kā plānots, un gaidīsiet, kad izirs jūsu nastiņas.

Nastiņas ir otra plāna dala, izveidotas, pateicoties otrajam zirnekļu radošās attīstības aspektam. Bianka tās izveidojusi pati, no iepriekš sagatavotām sastāvdaļām un pausīdu atliekām radot ķimikāliju, kas tiek ieslēgta tīkla pūšļos. Arī tie ilgi nesaglabāsies.

Poršijas ļaužu alķīmijas prasmēm ir sena vēsture. Tā izveidojās no smaržu zīmēm, kuras izmantoja to pirmsences, un pēc kontakta ar tādām sugām kā skudras, kuras var veikli pievilināt un manipulēt ar mākslīgām smaržām, strauji kļuva izsmalcinātāka un sarežģītāka. Tādai zirneklienei kā Bianka, kam palīdz gan personiskā pieredze, gan arī paaudzēm ilgi vāktu Sapratņu klāsts, ķimikāliju jaukšana ir vizuāls

notikums — viņas sajūtas saplūst kopā, ļaujot izmantot smadzeņu redzes reģionus, lai iztēlotos dažādās vielas, ar kurām viņa strādā, kā arī to sastāvdaļas mentālā molekulārķīmijas valodā. Viņa paātrina alķīmiskās reakcijas, izmantojot eksotermiskus katalizatorus, kas rada siltumu, bet ne bīstamu atklātu liesmu.

Līdzīgi kā ķimikālijām, arī tīkla pūšļiem ir ierobežots darbības laiks. Tie ir precīzi izveidoti tā, lai atbrīvotu saturu ar dažu sekunžu atstarpi — laika precizitāte ir svarīga, jo Poršijai un biedrenēm nebūs iespēju savstarpēji sazināties.

Bianka pasniedz karcivēm ieročus, un viņas zina, kas jādara. Pretinieka kustīgais cietoksnis atrodas viņām priekšā tumšajā mežā. Viņām ir jāpaveic uzdevums īsajā laikā, kas viņam piešķirts, vai ari viņas ies bojā, un līdz ar viņām ies bojā arī visa zirnekļu civilizācija. Bet tik un tā viņas pašsaglabāšanās tieksme pretojas darāmajam. Ieiet skudru ceļojošajā cietoksnī un palikt dzīvam nav iespējams. Poršijas un viņas biedreņu kustība uz priekšu ir lēna, viņas vilcinās, lai arī Bianka tās mudina uz priekšu. Bailes no iznīcības viņās ir iedēstītas vēl pirms intelekta, un pilnīgi noteikti ilgi pirms jebkāda sociāla altruisma. Par spīti tam, kas likts uz spēles, šīs bailes pārmākt ir grūti.

Tad pēkšņi nakti nomaina diena — zirnekļi paskatās augšup, uz debesīm, no kurām uz mirkli ir izdzēstas zvaigznes.

Kaut kas nāk.

Viņas jūt, kā gaiss niknumā nodreb, kā zeme līdzjūtīgi notrīs, un ieraujas smagajās bruņās — pārbiedētas un apmulsušas. Pāri debesīm šaujas uguns lode, un tai seko pērkona aste. Nevienai nav ne jausmas, kas tas varētu būt.

Kad tas ietriecas zemē — skudru kolonijas izlūku zonas iekšpusē — tas ir pazaudējis labu daļu ātruma, bet tik un tā trieciens atbalsojas zirnekļu jutīgajās kājās, it kā visa pasaule būtu pēkšņi izkliegusi kādu milzīgu, slepenu vārdu.

Mirkli zirneklienes paliek nekustīgas, sastingušas dzīvnieciskās šausmās. Bet tad viena no viņām jautā, kas tas bija, un Poršija pastiepjas dziļāk sevī un atklāj to daļu, kas arvien bijusi atvērta nesaprotamajam: baisajai un brīnumainajai zināšanai, ka pasaulē ir kas vairāk, nekā spēj redzēt viņas acis, vairāk, nekā spēj sajust viņas pēdas.

Ziņnese ir nonākusi pie mums, viņa biedrenēm saka. Tajā mirklī — pateicoties bailēm, pateicoties cerībai — viņa pati ir par to gandrīz pārliecināta, jo tas, kas nupat notika, ir tik svešs viņas pieredzei, ka uz to var rast atbildi tikai ar līdzīgu noslēpumu.

Dažas pārņem godbijība, citas — skepse. Ko tas nozīmē? Viena noprasa.

Tas nozīmē, ka jums jādara tas, kas jādara! Bianka no aizmugures nodimdina./«m nav daudz laika! Aiziet, aiziet! Un, ja 7.iņnese ir šeit,

kopā ar jums, tad tas nozīmē, ka tā ir jūs izredzējusi — bet tikai tad, ja gūsiet panākumus! ja tā ir Ziņnese, parādiet viņai, cik liels ir Lielās Ligzdas spēks un atjautībai

Poršija nozibina palpas — viņa kaismīgi piekrīt šim apgalvojumam —, un drīz viņai seko arī pārējās. Skatoties uz dūmu sliedi, kas vēl arvien aizsedz nakts zvaigznes, Poršija zina, ka šī ir zīme no debesīm — no Ziņneses debesīm. Šķiet, visas stundas, ko viņa pavadījusi tempļa matemātisko noslēpumu godbijīgā apcerē — allaž stāvot uz atklāsmes sliekšņa —, vedušas viņu pie šī mirkļa.

Uzpriek'sul Poršija signalizē, un viņa ar biedrenēm dodas uz ienaidnieka pusi, zinot, ka Bianka ar komandu seko viņiem pa pēdām. Vaboļu karkasu bruņas ir smagas, tās aizsedz acis, tajās grūti skriet un neiespējami lēkt. Viņi ir kā pirmie nirēji, kas dosies naidīgā dzelmē, kur viņus spēj aizsargāt tikai skafandri.

Zirneklienes steidzas pa meža sūnām, cik ātri vien spēj. Bruņas ķeras locītavās, zirneklienes klūp un savainojas. Tomēr viņas ir apņēmības pilnas un, nonākušas tuvāk skudru izlūkiem, melnajās bruņās tērptās kareives dodas starp tiem gluži kā vējš.

Paši izlūki ir satraukti un jau dodas ceļā, virzoties uz to pusi, kur dūmu mutuļi un uguns liecina par Ziņneses viesošanos — viņi neapšaubāmi ir gatavi savā aklajā ateismā izveidot ugunsdrošības joslu, lai aizsargātu savu koloniju un negribot arī kolonijas ienaidniekus.

Kolonijas cietoksnis ir tieši Poršijas un viņas biedreņu priekšā. Cietoksnis ir kolonija. Skudras ap koka stumbru ir izveidojušas milzīgu struktūru, kas pa horizontāli un vertikāli aptver desmitiem kvadrātmetru un ir veidota tikai no skudrām. Dziļi tās serdē ir olu šķilšanās un kāpuru apkopes vietas, ēdiena krājumi, kūniņu plaukti, kuros tiek veidota nākamā kareivju paaudze. Visas istabas, kā arī tuneļi un ejas, kas tās savieno, ir veidoti no skudrām, kas pieķērušās cita citai ar kājām un mutēm. Viss veidojums ir rijīgs briesmonis, kas aprīs jebkuru iebrucēju, kas uzdrīkstējies tajā ienākt. Turklāt skudras nav pilnībā aizmigušas. Pa tuneļiem pastāvīgi dodas strādnieku straume, tic aizvāc atkritumus un mirušo ķermeņus, kamēr paši koridori kustas un pārveidojas, lai regulētu cietokšņa iekšējo temperatūru un gaisa plūsmu. ŠI pils ir veidota no slīdošām sienām un pagrabiem, kas paši var pēkšņi atvērties.

Poršijai un biedrenēm nav izvēles. Viņas ir Lielās Ligzdas izvēlētās kareives, viņas ir stipras veterānes, kas ir stājušās pretī skudrām dučiem dažādos kaujas laukos. Tomēr uzvaru bijis maz un tās bijušas nelielas. Pārāk bieži viss, ko viņas panākušas, ir — zaudēt mazāk vai lēnāk. Šobrīd viņas jau zina, ka nepietiek ar ieroču prasmēm, ātrumu un spēku, lai pieveiktu superkolonijas milzīgo skaitu un mērķtiecību — un šī rota ir tikai daļa no tās. Biankas plāns, lai ari viņas to

nesaprot, šobrīd ir vienīgais plāns, kas viņām ir.

Tuvojoties cietoksnim, kareives pašķiras, katra meklē tajā savu ieeju. Poršija izvēlas kāpt augšup, viņa stiepj savu smago otro ādu pa dzīvu skudru ķermeņu veidotām trepēm, jūtot, kā noraustās to locekļi un antenas, kad Poršija dodas tām pāri un skudras izpēta viņas bruņoto apakšpusi. Tik tālu viss ir labi: viņa netiek acumirklī atklāta kā iebrucēja. Poršija vairāk nekā labi spēj iztēloties, kas notiktu, ja kolonija zinātu, kas viņa ir. Šī pati siena kļūtu par zobotu rīkli, kas viņu saplosītu un aprītu. Viņai nebūtu ne mazāko iespēju izdzīvot.

Gabaliņu tālāk kāda no viņas biedrenēm piedzīvo šādu likteni. Kāda sprauga viņas bruņās ir ļāvusi izplūst zirnekļa smaržai, un tūlīt pat viņas ceļa locītavai pieķeras žokļu pāris, nocērtot gabalu kājas. Īslaicīgā šķidruma izplūšana uztrauc blakus esošās skudras, un jau pēc dažiem mirkļiem nikni kukaiņi aizsargājoties kļūst par mutuļojošu masu. Lai arī tās zirnekļa daļas, kuras klāj bruņas, vēl arvien tiek ignorētas, skudras seko asinīm, pa brūci ierokoties uzbrucējas iekšās, sagriežot to — vēl dzīvu un kustīgu — no iekšpuses, kamēr viņu sedzošās bruņas nokrīt gabalu pa gabalam: tās nepamana, tās nevar pamanīt.

Poršija drūmi turpina ceļu. Viņa atrod atveri, pa kuru cietoksnis elpo, un ar varu iespiežas tajā, ķeroties pēc atbalsta pie miegainiem skudru ķermeņiem. Viņas palpas tur cieši pie ķermeņa pamazām izjūkošo ķimikāliju pūsli, sargājot to no apkārtējo virsmu izvirzījumiem. Viņa ierokas kolonijas dziļumā, sekojot ventilācijas un gājēju ceļiem, izgrūstot rosīgās strādnieces, bet nepievēršot sev uzmanību. Bruņas kalpo savam uzdevumam.

Un tomēr viņa apzinās, ka ne viss notiek gludi: viņa nav redzama, bet tomēr izraisa viļņošanos. Kad viņa aizsedz gaisa padevi, kolonija to pamana. Kad viņai jāatrauj skudru ķermeņi cits no cita, lai tiktu cauri, viņa sniedz savu artavu lēni topošajai visa skudru kolektīva izpratnei, ka kaut kas nav gluži tā, kā vajadzētu. Kad Poršija dodas dziļāk dzīvā cietokšņa tumšajā dziļumā, viņa jūt, ka visapkārt pamazām rodas arvien vairāk kustības un rosības — un šī satraukuma iemesls ir viņas pašas infiltrēša-nās mēģinājums. Tuneļi aiz viņas aizveras, kolonija sāk izmeklēšanu —ja ne ar smaržu, tad ar kolektīvo taustes izjūtu.

Sev priekšā viņa jūt žiglu kustību. Tā nav skudra. Uz mirkli viņa akli uzduras Pausīda vabolei, kas izpēta zirneklienes nozagto korpusu un šausmās atkāpjas. Uz spēku izsīkuma robežas Poršija instinktīvi viņai seko, ļaujot vabolei rādīt ceļu pūžņa dziļumos. Viņa ir pārkarsusi, viņas muskuļiem nav spēka un sirds knapi spēj dzīt ar skābekli bagātu šķidrumu viņas ķermeņa tukšumā. Poršija mana, ka ar katru mirkli zaudē koncentrēšanās spēju un tagad viņu dzen uz priekšu vienīgi seni instinkti.

Viņa jūt, kā visa kolonija ap viņu atritinās — tā mostas.

Tad tas notiek. Antena, kas tiecas viņu izzināt, atklāj spraugu, pa kuru izsprauc ies zirneklienes nags, un tūlīt pat pie viņas kājas pieķēries nekustīgs smagums — skudra nedomājot ir pieķērusies Poršijas pēdai un skandina signālu, kas liek tunelim visapkārt sabrukt un kļūt par atsevišķām skudrām, katra no tām meklē iebrucēju, par kura klātbūtni viņas jau zina.

Poršija prāto, vai ir tikusi gana dziļi. Galu galā Biankas plāna īstenošanai nav nepieciešams, lai viņa izdzīvotu — lai gan Poršija pati dotu tam priekšroku.

Viņa cenšas sarauties kamolītī, pievilkt kājas, bet skudras ir visapkārt, un viņa drīz vien saprot, ka ir kļuvis grūti elpot un pārāk karsti, lai domātu. Skudras, nerimtīgi taujājot, smacē zirneklicni.

Tieši šajā mirklī viņas nastiņa izirst — rūpīgi izveidotā secībā sadalās tās tīklojums un ķīmiskā krava, kas tajā saspiesta, izdalās smirdīgas, kodīgas gāzes eksplozijā.

Poršija zaudē samaņu, sākotnējā detonācija ir viņu teju vai nosmacējusi. Pēc nezināmi ilga laika perioda viņa pamazām atjēdzas guļam uz muguras, kājas pierāvusi pie vēdera, vēl arvien pie viņas ķermeņa ir piestiprinātas vaboļbruņu atliekas, un visapkārt ir skudras. Viss cietoksnis ir sabrucis, tas izjucis milzīgā insektu ķermeņu masā, no kurām šobrīd izro-kas daži zirneklieņu ķermeņi. Skudras tām nepretojas. Viņas nav mirušas — tās cerīgi kustina antenas, dažas no tām nedroši pakustas uz vienu vai otru pusi, bet no kolonijas kopuma kaut kas ir izdzēsts: tās mērķis.

Poršija cenšas doties prom no dīkās kolonijas, bet tās līp viņai apkārt no visām pusēm — milzīgs sabrukušas kukaiņu arhitektūras lauks. Zirneklienei šķiet, ka kuru katru brīdi tās atcerēsies, kāda ir viņu vieta pasaulē.

Mazāk nekā puse no infiltrācijas vienības zirneklienēm ir palikušas dzīvas, tās klupdamas rāpo pie Poršijas. Dažas no tām ir ievainotas, visas — pārgurušas no bruņu smaguma, kas viņām bijis jānes. Viņas nav spējīgas cīnīties.

Tad kāda no Poršijas biedrenēm pieskaras viņai, lai pievērstu sev uzmanību. Apjukušo skudru pamats ir pārāk nedrošs, lai uz tā varētu veidot sarunu, tādēļ kareive plaši vāzē palpas, signalizējot: Viņa nāk. Viņas nāk.

Tā ir: ir ieradusies Bianka un viņas tēviņi asistenti, un viņi nav vieni. Līdz ar ienācējiem rāmi tekalē skudriņas, mazākas nekā lielākā daļa no iebrucēju kastām — droši vien tās izaudzētas no Lielajai Ligzdai pazīstamajām piejaucētajām kolonijām.

Poršija klupšus krišus aizrāpjas līdz sabrukušā cietokšņa malai, viņa atgrūžas no vārgi kustošajiem skudru ķermeņiem, lai sabruktu Biankas priekšā.

Kas notiek? Viņa jautā. Ko mēs esam panākušas[1]?

Es esmu vienkārši piesātinājusi šo reģionu ar pausīdu vaboļu ķimikāliju — to, kas tevi līdz šim pasargāja — modificētu versiju, Bianka ar precīzām kāju kustībām skaidro, bet ar palpām vienlaikus turpina koordinēt savus darbiniekus. Tu un tavas māsas esat veiksmīgi infiltrējušās kolonijā pietiekami dziļi, un gāzes izplūdes rādiuss ir bijis pietiekami liels, lai mēs notvertu visu rotu — kā es jau biju cerējusi. Mes esam viņas noklājuši ar neesamības smaržu.

Tagad tēviņi sagatavo pieradinātās skudras kādai konkrētai darbībai, pakļaujot tās rūpīgi sagatavotu smaržu ietekmei. Poršija šaubās, vai šīs mazās strādnieces kļūs par milzīgās naidīgo sugasmāsu masas iznīcinātājām.

Es vēl arvien nesaprotu, viņa atzīstas.

Iztēlojies, ka lielākā dala veidu, kā skudras saprot pasauli, visi veidi, kā tās darbojas un pretdarbojas, un, svarīgākais, veids, kā viņu darbības mudina citas skudras darboties, ir tīkls — loti sarežģīts tikls, Bianka izklaidīgi skaidro. Mēs esam pilnībā izārdījušas un aprijušas šo tiklu. Esam atstājuši skudras bez struktūras, bez rīkojumiem.

Poršija vēro visapkārt esošo bezmērķīgo skudru pūli. Vai viņas tagad ir sakautas? Vai arī tās atjaunos tīklu?

Gandrīz noteikti — bet es viņām nesniegšu šo iespēju.

Rāmās, pieradinātās skudras jau dodas starp lielākajiem uzbrucējiem, to antenas strauji saskaras, sazinoties tā, kā viņējās mēdz. Poršija, vērojot viņu darbības, sākumā jūt mulsumu, tad — apbrīnu, tad — teju vai šausmas par to, kādu spēku Bianka ir atbrīvojusi. Katra skudra, ar ko runā pieradinātās strādnieces, tūlīt pat sajūt jaunu mērķi. Jau pēc mirkļa tā sāk rosīties kā visas skudras, bet tās uzdevums ir vienkāršs: tā runā ar citām skudrām, atgriež pie sajēgas apstulbušās sugasmāsas, pievērš tās savam mērķim. Biankas vēsts izplešas eksponenciāli — kā slimība. Jaunatrastas rosības vilnis veļas pār kritušo koloniju, un aiz tā paliek pieradināta armija.

Es aužu tām jaunu struktūru, Bianka skaidro. Tagad viņi sekos mūsu skudru vadībai. Esmu devusi tām jaunu prātu, un turpmāk tās būs mūsu sabiedrotās. Mums ir kareivju armija. Mēs esam atklājuši ieroci, kas spēs uzvarēt skudras, lai cik to arī nebūtu, un padarīs tās par mūsu sabiedrotajām.

Tu patiesāju esi dižākā no mums, Poršija viņai saka. Bianka pieticīgi pieņem komplimentu un tad klausās, kas vēl kareivei sakāms. Tātad tā biji tu, kas lika zemei nodrebēt? Tu radīji gaismu un dūmus, kas novērsa iz.lūku uzmanību?

Tas nav mans veikums, Bianka vilcinoties atzīst. Es vēl arvien gaidu ziņas par to — bet varbūt, kad tu būsi nometusi savu nejauko otro adu, tu gribēsi to izpētīt. Manuprāt, kaut kas ir nokritis no debesīm.

3.9. Pirmais kontakts

Viņi bija lejā.

Atspoles kajītes daļa vēl arvien bija kaut cik aerodinamiska, un pilots bija iedarbinājis bremzēšanas dzinējus, gaisa vārstus un izpletņus, lai palēninātu viņu kritienu — tomēr šķita, ka pirmais cilvēka spertais solis uz šīs jaunās, zaļās pasaules izveidos milzīgu krāteri. Tomēr kaut kādā veidā nāvīgi ievainotais kuģis bija izcīnījies cauri atmosfērai un, lai kā to svaidītu turbulence, tomēr nebija līdz galam zaudējis vadību. Hol-stens vēlāk uzzināja, ka atspoles funkcijās patiesībā bija paredzēta kravas telpas atmešana. Pilots bija nometis tās pēdējo savērpto fragmentu tieši pirms ieiešanas atmosfērā, un saplosītais korpusa gabals šāvās pāri jaunās pasaules debesīm gluži kā vēsts par jauna mesijas ierašanos.

Nebija tā, ka nolaišanās būtu bijusi viegla. Viņi nogāzās pietiekami smagi un tik neveiklā leņķī, ka trieciens izrāva kādu no dumpiniekiem no viņa siksnām un viņa ķermenis piedzīvoja nāvējošu triecienu pret komunikācijas konsoli, bet Holstens pats juta, kā viņa krūtīs kaut kas pārplīst, fizikai cīnoties pret viņa siksnām, kuras Leina beidzot bija aizdabūjusi ciet. Piezemēšanās rezultātā viņš zaudēja samaņu. Visi zaudēja samaņu.

Atmodies Holstens aptvēra, ka viņi ir nokrituši, bet akli — kajīte grima tumsā, un vienīgais apgaismojums bija brīdinājuma lampiņu kaskāde, kas viņiem ziņoja, cik slikti viss patiesībā ir. Ekrāni bija izslēgušies vai sašķaidīti. Kāds šņukstēja, un Holstens viņu apskauda, jo pats tikai ar grūtībām spēja ievilkt elpu.

“Meison?” atskanēja viņa ausī. Leina runāja maskas sakaru kanālā, un, pēc toņa spriežot, ne jau pirmo reizi.

“K-k-k...” viņš izdvesa.

“Dirsā.” Holstens dzirdēja, kā Leina viņam blakus ar kaut ko darbojas un pie sevis murmina: “Nu taču, nu taču, mums jābūt avārijas strāvas avotam. Es redzu, ka tu spīdini gaismiņas, kuce. Tā ka nespī-dini gaismiņas, lai ziņotu, ka nav nekāda sūda...” un tad no sloksnes, kas bija piestiprināta pie kajītes sienas netālu no griestiem, sāka plūst blāvi dzintarains stars, kura gaismā bija redzama pārsteidzoši kārtīga avārijas aina. Ja neņem vērā bojāgājušo neveiksminieku, visi pārējie vēl arvien bija iesprādzēti: Skoulzs, Nesele, pilots, vēl viens dumpinieku vīrietis un viena sieviete, kā arī Leina un Holstens. Fakts, ka piezemēšanos pārdzīvoja trauslie cilvēki, liecināja, ka lielākajai daļai no kajītes aparatūras arī būtu jābūt neskartai, lai gan šķita, ka teju vai nekas nedarbojas. Pat komunikāciju panelis, šķiet, bija piedzīvojis Avranas Kernas ļaunā

gara eksorcismu.

“Paldies, lai kas tu arī nebūtu,” Skoulzs noteica, tad saprata, ka gaismu ieslēgusi Leina, un novaikstījās. “Visi — runājiet. Kurš ievainots? Tevik?"

Teviks, izrādās, bija pilots, kā Holstens to ar nelielu novēlošanos saprata. Viņš teica, ka kaut kas noticis ar viņa roku, varbūt lauzta. Neviens cits nebija izticis bez sasitumiem un asinsizplūdumiem — visas acis bija sarkanas teju vai līdz zīlītei —, bet nopietnu ievainojumu bija guvis tikai vēl Holstens. Leina sprieda, ka viņam ir ieplīsusi riba.

Skoulzs izklumburēja no sava sēdekļa, pagrāba medikamentus un izdalīja sāpes remdinošus līdzekļus — dubultu devu Tevikam un Holste-nam. “Tie ir domāti ekstrēmām situācijām,” Skoulzs brīdināja. “Tātad jūs īpaši nejutīsiet nekādas sāpes — pat tad, ja jums vajadzētu. Rezultātā jūs ātri vien varat saraut muskuļus, vienkārši pārpūloties.”

“Nedomāju, ka es esmu spējīgs pārpūlēties,” Holstens vārgi noteica. Leina novilka viņa tērpu līdz viduklim un aplika ap krūtīm spiedošu apsēju. Tevika roka tika nostiprināta ar zelējošu fiksatoru.

“Kāds ir plāns?” Leina darbojoties jautāja. “Mēs septiņi apdzīvosim visu jauno Zemi, tā?” Paskatījusies augšup, viņa ievēroja, ka Skoulzs notēmējis uz viņu ieroci. Holstens redzēja, ka Leinai ienāk prātā doma pateikt kaut ko sarkastisku, bet viņa prātīgi paturēja to pie sevis.

“Mēs varam iztikt ar pieciem,” galvenais dumpinieks klusi teica. Viņa ļaudis nedroši skatījās uz vadoni. “Un, ja es nevaru uz tevi paļauties, tad mēs iztiksim ar pieciem. Ja mēs tur izdzīvosim, tad tas nenāksies viegli. Mums būs jāpaļaujas citam uz citu. Vai nu tu tagad kļūsti par daļu no komandas, vai arī tērē resursus, kas pienākas tiem, kas tos nopelna.”

Leinas acis šaudījās starp Skoulza seju un ieroci. “Es nedomāju, ka man ir izvēle — un ne jau tāpēc, ka tu gatavojies mani nošaut. Mēs tagad esam šeit. Ko citu darīt?”

“Labi.” Skoulzs negribīgi pamāja. “Tu esi inženiere. Palīdzi mums savākt no šī verķa visu, kas var mums noderēt. Jebko, ko varam izmantot gaismai vai apsildei. Visus krājumus, kas ir kajītē.” Viņš bez vārdiem atzina, ka visi rīki, ko viņš bija plānojis izmantot, lai izveidotu savu brīnišķīgo jauno pasauli, bija prom — līdz ar lielāko daļu viņa sekotāju, kas arī bija palikuši pie atmosfēras robežas.

“Uztveru mērījumus no ārpuses,” Teviks ziņoja, ar vienu roku pamanījies kaut ko saslēgt konsolē. “Temperatūra: seši virs kuģa standarta, atmosfērā par pieciem procentiem vairāk skābekļa nekā kuģa standartā. Nekā indīga.”

“Bioloģisks apdraudējums?” Nesele jautāja.

“Kas to lai zina? Tomēr varu pateikt, ka uz mums visiem ir tieši

viens noslēdzams skafandrs, jo pārējie atradās kravas nodalījumā, un tas uzgāja gaisā. Un, tā kā filtri nestrādā, tad, saskaņā ar rādītājiem, elpojamā gaisa mums pietiks ne vairāk kā divām stundām."

Kādu brīdi pēc tam visi klusībā domāja par nāvējošiem vīrusiem, audus saēdošām baktērijām un sēņu sporām.

"Izeja darbosies arī manuāli," Leina beidzot teica. Kamēr visi pārējie domāja par savu baiso likteni, viņa vienkārši domaja. "Medicīnas aprīkojuma komplekts var analizēt gaisā sastopamos mikroorganismus. Ja tas ir kaut kāds citplanētiešu pasākums, tad dirsā esam, jo tas nezinās, ko no tā secināt, bet šī ir teraformēta planēta, tādēļ cerēsim, ka visi mikroorganismi ir cēlušies no Zemes. Kādam jāiziet ārā un jāpavicina medkom-plekts pa gaisu."

"Tu piesakies?" Skoulzs indīgi noprasīja.

"Nu, jā."

"Ne jau tu. Beilza, saģērbies." Viņš pabakstīja dumpinieci, kas drūmi pamāja un ļauni pablenza uz Leinu.

"Tu zini, kā darboties ar medkomplekta analizatoru?" Leina viņai jautāja.

"Es biju ārsta palīgs, tā ka zinu labāk nekā tu," Beilza skāņi atbildēja, un Holstens atminējās, ka viņa bija tā, kas fiksēja Tevika roku.

Viņi ar grūtībām iedabūja Beilzu kosmosa tērpā — tas nebija stingrs kā drošībnieku valkātie, bet gan balts, rievots kombinezons, kas karājās uz viņas ķermeņa, jo nebija nepieciešams to piepūst spiediena izlīdzināšanai. Skafandra ķiverei bija dažādi pārklājumi, kas varēja aizsargāt no jebkā, sākot ar abrazīviem putekļiem un beidzot ar atklātas saules dedzinošo gaismu, kā arī pietiekami daudz kameru un iekšējo ekrānu, lai tā valkātājs varētu nepieciešamības gadījumā skraidīt apkārt, neredzot ārpusi. Nesele rūpīgi pievienoja medskeneri pie tērpa sistēmām, un Leinai izdevās izmantot avārijas strāvas avotu, lai atdzīvinātu vienu no kajītes mazajiem ekrāniem, kas varēja uztvert Beilzas kameras signālu. Neviens neko neteica par milzīgo nezināmo briesmu klāstu, kas varēja tur, ārā, gaidīt šo sievieti, briesmu, no kurām viņas tērps nespētu pasargāt.

Skoulzs atrāva iekšējo izeju un aizvēra to aiz Beilzas. Tā kā durvīm nepienāca strāva, viņai būs jāpaveic pārējais pašai.

Viņi skatījās ar Beilzas lēcām, kā viņa atvēra ārējās izejas durvis, un slūžu telpas tumsu aizvietoja rēns, dzintarains spīdums. Kamera šūpojās riņķī, Beilzai izkāpjot pāri slieksnim. Kad skatpunkts stabilizējās, atklājās skats kā no elles kambariem: viss bija nomelnējis, dūmu mutuļu aizēnots, šur tur vēl redzamas liesmas, ārējās briesmu lampas izgaismoja izdedzināto dūmaku neveselīgi dzeltenā krāsā.

"Tā ir tukšaine," kāds piezīmēja, un tad Beilza beidza skatīties atpakaļ uz pārogļojušos stigu, ko kajīte bija izrakuši augsnē, un

pavērsa lēcas — un acis — uz meža pusi.

Zaļš — tā bija pirmā bezspēcīgā doma, kas ienāca ī īolstcna prātā. Patiesībā tā lielākoties bija ēnaina tumsa, bet viņš atcerējās, kā planēta bija izskatījusies no orbītas, un te nu tā bija: milzīgā, spilgti zaļā josla, kas aptvēra lielāko daļu tropisko un mērena klimata apgabalu. Viņš atsauca atmiņā Zemi — tālo, saindēto Zemi. Viņa paaudzē nebija palicis nekā tāda, nekādu meža plašumu, kur koki kā kolonnas veidoja lapotņu arkas ap roboto krāteri, kuru bija iesitusi atspoles dūre. Šī bija dzīvība, un tikai tagad Holstens aptvēra, ka nekad nebija tā īsti redzējis Zemes dzīvību, kādai tai bija jābūt. Mājas, kādas viņš tās atcerējās, bija nobrūnējis, mirstošs stumbenis, bet šis te... Lēni, gandrīz nemanāmi Holstens juta, kā viņā kaut kas pārtrūkst.

"Izskatās labāk nekā Gila iekšpusē," Nesele nogaidoši ieteicās.

"Bet vai tur ir droši?" Leina uzstāja.

"Tas ir — drošāk nekā nosmakt šeit?" Teviks nicinoši apjautājās. "Jebkurā gadījumā medskeneris darbojas. Redzu, ka tas paņem paraugus."

"...mani dzirdat....?" No konsoles atskanēja klusa balss, un Teviks salēcās.

"Sakari ir sačakarēti," Leina strupi noteica. "Tomēr te ir daudz verķu, kurus var izmantot kā uztvērēju. Nedomāju, ka mēs jau varam atbildēt."

"...nezinu, vai jūs to varat uztv..." Beilzas rēgainā balss parādījās un zuda. "Nespēju noticēt, ka mēs..."

"Cik laika nepieciešams skenerim?" Skoulzs noprasīja.

"Tas darbojas," Teviks teica, bet neko nesolīja. "Jau redzams augsts mikroorganismu līmenis. Dažus var atpazīt, citus ne. Nekā tāda, kas būtu acīmredzami kaitīgs."

"Savāc komplektu un esi gatavs doties, tikko saņemam apstiprinājumu."

"...neredzu nekādu bioloģisku apdr..." no Beilzas.

"Nu beidz, dod tam laiku," Teviks atbildēja nedzirdamajai sūdzībai. "Tur, ārā, ir viss kas. Nekādu dzelteno gaismiņu, bet..."

Beilza iekliedzās.

Viņi dzirdēja šo kliedzienu: tālu un metālisku, it kā kajītes aparatūrā būtu ieslēgts maziņš cilvēciņš. Pēkšņi kameras leņķis strauji sašūpojās, un tad šķita, ka Beilza cīnās pati ar savu tērpu.

"Dirsā ir, paskaties!" Leina izgrūda. Holstens neskaidri redzēja tikai kaut ko kaulainu un kājainu, kas bija pieķēries sievietes apavam. Kliedzieni turpinājās, un nu varēja dzirdēt vārdus: "Ielaidiet mani! Lūdzu!"

"Atveriet izeju!" Skoulzs kliedza.

"Paga, nē!" Teviks. "Klau, mēs nevaram izlaist ārā gaisu. Nekas nedarbojas. Ārējais gaiss ir no planētas. Ja tur ir kaut kādi sūdi, tad

mēs tos dabūsim iekšās, tikko atvērsim durvis!”

“Atver tās nolādētās durvis!”

Un nu jau Nesele bija iekārušies svirā un atvilka durvis. Holstens uz īsu, neprātīgu mirkli aizturēja elpu, lai neielaistu sevi gaidāmo sērgu, bet tad saprata, cik tas ir muļķīgi.

Nu, tagad mēs visi to dabūsim.

“Paņemiet ieročus. Paņemiet uzkabes. Mēs tagad esam šeit, un varam izdzīvot ārpusē vai nosmakt iekšpusē,” Skoulzs noskaldīja. “Visi ārā, tūlīt pat!”

Nesele jau atvilka ārējās durvis, atplēsdama viņu mazo, iluzoro drošības burbuli. Aiz tā pletās īstā pasaule.

Tikko ārējās durvis bija vaļā, viņi dzirdēja Beilzas kliedzienus. Sieviete gulēja turpat blakus, ar abām rokām dauzīja pa tērpu, spārdījās un mētājās, it kā viņai būtu uzbrucis kaut kas neredzams. Visi, tikai ne Holstens un Teviks, izbrāzās ārā, mēģinot Beilzu savaldīt. Nu jau viņi kliedza sievietes vārdu, bet viņa to nemanīja, viņa metās tiem virsū, tad centās noraut ķiveri, it kā smaktu. Viņas pēda bija sarkana, saplosīta — šķiet, puse no tās bija nocirsta — un bikšu stara bija ar neparasti precīzu griezienu atvērta vaļā.

Nesele atvēra slēdzi un noņēma Beilzas ķiveri, bet ap to laiku kliedziens jau bija pārvērties baisā, burzguļojošā skaņā, un pirmais, ko viņi redzēja, atverot tērpu, bija asinis.

Beilzas galva nokrita sāņus, acis plati ieplestas, atvērtā mute sarkana no asinīm. Kaut kas kustējās viņas rīklē. Visiem pēkšņi atraujoties, I lolstens ieraudzīja, kas tas ir — galva, kas izlīda no sievietes rīkles atliekām, un zem izliektajām antenām, kas kā dejā mētājās uz visām pusēm, šļakstīdamas asins lāses no Beilzas ķermeņa, bija divi asmeņi, kas pavērsās pret cilvēkiem.

Tad Skoulzs iekliedzās un sāka spārdīties kā ārprātīgs, metot no sevis prom kaut ko — un Holstens pamanīja, ka zemi ap viņiem klāj skudras, dučiem skudru, katra viņa plaukstas lielumā. Mērkaķi bija tikai atmiņas no Vecās Impērijas, bet zirnekļi un skudras bija klātesoši cilvēcei līdz pat Zemes beigām — un nu tie gaidīja viņus šajā tālajā pasaulē. Nespodrajā, raustīgajā uguns gaismā kukaiņi bija palikuši nepamanīti, bet tagad viņš redzēja, ka tie ir visur, kur acis rāda. Arvien vairāk skudru lauzās ārā no Beilzas tērpa, katru iznirstošo galvu pavadīja bieza asiņu šalts no sievietes ķermenī izgrieztajām brūcēm.

Skoulzs sāka šaut.

Viņš bija līdz komismam mierīgs, rūpīgi paceļot stobru, lai notēmētu uz konkrētu mērķi, bet tomēr trāpīja tikai vienai vai divām, nespējot izsekot kukaiņu straujajām, neparedzamajām kustībām. Cerība bija velta. Visapkārt, kur Holstens paskatījās, bija skudras — ne milzīgs skudru paklājs, bet tik un tā to bija dučiem, un tās devās uz

atnācēju pusi.

“Nāciet iekšā!” Teviks kliedza. “Iekšā, tagad, visi!” — un viņš kliegdams nokrita un sāka valstīties zemē, ar nagiem plēsdams savu gurnu, kur bija pieķēries kukainis: tā žokļi bija iegriezušies Tevika kājā, vēderiņš izliekts, lai dzeltu, dzeltu un dzeltu. Nesele un Leina traucās garām Holstenam, gandrīz izgrūžot viņu no atspoles, tik ļoti viņas steidzās tikt iekšā. Viņiem sekoja Skoulzs, grūžot uz priekšu Teviku un drudžaini cenšoties iedabūt ierocī nākamo aptveri. Pēdējais dumpinieks mēģināja vilkt uz atspoli Beilzu.

“Atstāj viņu!” Skoulzs kliedza, bet dumpinieks, šķiet, viņu pat nedzirdēja. Pār viņu jau rāpoja kukaiņi, un tomēr vīrietis vēl arvien vilka Beilzas saplosīto ķermeni, tikpat akli mērķtiecīgs kā pašas skudras.

Leina bija norāvusi skudru no Tevika, bet tās galva bija palikusi, vēl arvien ieķērusies Tevika kājā, kas strauji uztūka vietā, kur dzelonis bija ticis cauri formastērpam. Viņš kliedza, un nu kliedza arī dumpinieks ārpusē; Skoulzs mēģināja aizdabūt lūku ciet, bet kopā ar viņiem iekšpusē jau bija skudras, kas tekalēja pa šauro kajīti, meklēdamas jaunus upurus.

Holstens notupās pie Tevika, cenzdamies izņemt no viņa kājas skudras galvu, labi zinot, ka viņa ribām šajā brīdī vajadzēja ellīgi sāpēt.

Beigu galā viņam nācās izmantot knaibles, bet Teviks pa to laiku bija sarāvies zemē — jaudīgie sāpju noņēmēji nespēja tikt galā ar savu uzdevumu.

Holstens turēja galvu un blenza uz to. Asiņainie žokļi šķita savādi smagi un metāliski.

Skoulzs bija aizvēris izejas durvis. Viņš, Nesele un Leina sabradāja katru kukaini, ko pamanīja, un kajīte pamazām piepildījās ar skāņu sašķaidīto ķermeņu smaržu. Holstens paskatījās un reizē ar viņiem pamanīja vēl vienu skudru uz vadības paneļa.

“Nesadragājiet elektroniku,” Leina brīdināja. “Mums tā varētu būt... vai tā bija uguns?”

Sekoja īss uzliesmojums, un tad no skudras vēdera izšāvās liesma, kuru tā agresīvi virzīja uz cilvēku pusi.

Tēmēja — iedomājās Holstens.

Tad kajītes pretējā puse uzliesmoja.

Komanda atsprāga no pēkšņās liesmu mēles, kas šļakstīja degošas ķimikālijas nelielajā telpā. Nesele uzkrita uz Holstena un Tevika, viņa sita sev pa roku. Pēkšņi starp viņiem un izeju bija ugunslīnija, kas šāvās pārsteidzoši augstu un šķita degam ātrāk un niknāk, nekā varētu iedomāties. Un skudra turpināja šaut liesmas — nu jau konsoles plastmasa kusa, piepildot gaisu ar smacējošiem tvaikiem.

Leina klepodama aizlīda līdz aizmugurei un sita pa kādu paneli,

meklējot avārijas izeju. ī Iolstcns saprata, ka viņa mēģina atvērt slēģus uz kravas nodalījumu — vai vietu, kur kravas nodalījumam būtu bijis jābūt. Mirkli vēlāk kajītes aizmugure atvērās, atklādama skatam klaju lauku, un Leina gandrīz vai izkrita ārā.

Skoulzs un Nesele tūlīt devās ārā, iespieduši Teviku pa vidu, un Leina sagrāba Holstenu aiz padusēm un palīdzēja viņiem sekot.

“Skudras...” viņš izdabūja.

Skoulzs jau skatījās apkārt, bet kaut kādā veidā milzīgais kukaiņu bars, ko viņi pirmīt bija manījuši, tajos nedaudzajos mirkļos, ko viņi bija pavadījuši kajīte, bija šķietami iziris. Tagad šeit nebija mērķtiecīgi drūzmējošās kukaiņu armijas, bet tikai nelielas skudru grupiņas, kas cīnījās savā starpā, uzbrūkot sugasmāsām, vai ari bezjēdzīgi klīda apkārt. Šķita, ka viņas zaudējušas jebkādu interesi par atspoli. Daudzas devās atpakaļ meža virzienā.

“Vai mēs tās saindējām vai kā?” Skoulzs jautāja, drošības pēc nominot tuvāko kukaini.

“Ne mazākā priekšstata. Varbūt mēs tās nogalinājām ar saviem baciļiem.” Leina sabruka zemē blakus Holstenam. “Ko nu, priekšniek? Lielākā daļa mūsu aprīkojuma ir liesmās.”

Skoulzs skatījās uz viņiem ar apmulsušu un niknu sejas izteiksmi — kā cilvēks, kas zaudējis pēdējo vadību pār savu likteni. “Mēs...” viņš iesāka, bet šim vārdam nesekoja plāns.

“Paskaties,” Nescle pieklusinātā balsī teica.

No meža puses kaut kas tuvojās. Tā nebija skudra: tas bija lielāks, un tam bija vairāk kāju. Tas viņus vēroja — citu vārdu šai darbībai nevarēja piedēvēt. Tam bija milzonīgas, apaļas acis, kas šķita izspiedušās no galvaskausa, un tas kustējās pēkšņām, straujām kustībām — parāpoja uz priekšu un tad apstājās, lai atkal viņus vērotu.

Tas bija zirneklis, briesmīgs zirneklis, kas šķita līdzīgs spalvainai, savilktai plaukstai. Holstens blenza uz tā spuraino, mataino ķermeni, izplestajām kājām, izliektajiem ilkņiem mutē. Kad viņa skatiens nokļuva līdz abām lielajām acīm, kas aizņēma lielāko daļu zirnekļa priekšpuses, Holstens sajuta neizturamu pārsteigumu — starp viņiem veidojās saikne, kas šķita ienākam tajā teritorijā, ko Holstens līdz šim bija veidojis vienīgi ar citiem cilvēkiem.

Skoulzs ar drebošu roku pacēla pistoli.

“Gluži kā drona ierakstā,” Leina lēni teica. “Ej dirst, tas ir tik liels kā mana roka?

“Kāpēc tas mūs vēro?” Nescle noprasīja.

Skoulzs nolamājās, tad viņa rokā nodārdēja ierocis, un Holstens redzēja, kā rāpojošais briesmonis aizripo, vicinot daudzās kājas. Dumpinieku vadoņa sejas izteiksme lēni tuvojās izmisumam — kā cilvēkam, kurš, šķiet, tūlīt pat pavērsīs ieroci pret sevi.

“Ko es tur dzirdu?” Nesele jautāja.

Holstens bija iedomājies, ka tā ir tikai šāviena atbalss, bet tagad viņš saprata, ka tas ir kaut kas cits — kaut kas līdzīgs pērkonam. Viņš paskatījās uz augšu.

Viņš nespēja īsti noticēt savām acīm. Debesīs bija iezīmējies kaut kāds apveids. Holstenam vērojot, tas kļuva arvien lielāks un lēni tuvojās. Mirklī vēlāk no tā izšāvās spilgta gaisma, kas blāvā mirdzumā izgaismoja visu avārijas vietu.

“Ķersta atspole,” Leina izdvesa. “Nekad nebūtu domājusi, ka priecāšos viņu redzēt.

Holstens paskatījās uz Skoulzu. Viņš, atgāzis galvu, vēroja lejupslīdošo kuģi, un kurš gan varētu uzminēt, kādas izmisīgas, rūgtas domas šaudījās viņa prātā?

Atspole pietuvojās līdz aptuveni desmit pēdu attālumam no zemes, brīdi manevrēja un tad izvēlējās nolaišanās vietu nedaudz tālāk — zemes strēlē, kuru bija izvagojusi iepriekš krītošā kajīte. Jau nolaišanās mirklī atvērās sānu izeja, un Holstens redzēja trīs stāvus drošībnieku tērpos, divi no tiem jau bija pacēluši šautenes.

“Nometiet ieročus!” skaļruņos nodārdēja Ķersta balss. “Padodieties un nometiet ieročus! Gatavojieties evakuācijai!”

Skoulza roka trīcēja, un viņa acu kaktiņos varēja samanīt asaras, bet Nesele uzlika plaukstu uz viņa rokas.

“Tas ir beidzies,” viņa teica. “Mēs šeit neko nepanāksim. Neko vairs nevar darīt. Man žēl, Skoulz.”

Dumpinieku vadonis pēdējo reizi noskatīja mežu, kas draudīgi slējās visapkārt un nepavisam vairs nešķita brīnumaini dzīvīgs, zaļš un Zemei līdzīgs. Ēnās šķietami drūzmējās neredzamas acis, hitīna ķermeņu kustība.

Viņš ar riebumu nometa pistoli kā cilvēks, kura sapņi ir satriekti lauskās.

“Labi, Leina, Meison, jūs nākat pirmie. Gribu pārbaudīt, vai jums nekas nekaiš.”

Leina nevilcinājās, un Holstens vilkās aiz viņas, juzdams vien tikko jaušamas, knapi dzīvas sāpes — tomēr viņam vēl arvien bija grūti gan staigāt, gan elpot, kas radīja savādu nesaskaņu ar paša ķermeni.

“Kāpiet iekšā,” Kersts viņiem teica.

Pie ieejas Leina apstājās. “Paldies,” viņa teica balsi, kurā nebija jūtama ierastā zobgalība.

“Tu ko — domāji, ka es tevi šeit atstāšu?” Kersts jautāja, vēl arvien pievērsis vizoru apkārtnei.

“Man šķita, ka Gaijens tā varētu izdarīt.”

“Viņš gribēja, lai dumpinieki tā nodomā.”

Leina neizskatījās pārliecināta, bet viņa palīdzēja Holstenam

uzrāpties viņai līdzi. “Aiziet, savāc savus cietumniekus, un dosimies prom no šejienes.”

“Nekādu cietumnieku,” Kersts paziņoja.

“Ko?” Holstens jautāja, un tad Ķersta viri sāka šaut.

Viņi abi kā pirmo mērķi bija izvēlējušies Skoulzu, un dumpinieks nekavējoties nokrita, teju vai nepaspējis pat iekliegties. Tad viņi pavērsa ieročus pret abiem pārējiem — Holstens metās šāvējiem virsū un kliegšus pieprasīja, lai viņi izbeidz. “Ko jūs darāt?”

“Pavēle.” Kersts pagrūda viņu atpakaļ. Holstens slīdot pamanīja, kā Teviks un Ncsele nostājās aiz sadragātās kajītes, lai tā būtu starp viņiem un šautenēm. Dumpinieku pilots nokrita, ar pūlēm piecēlās, turēdams savainoto kāju, un tad noraustījās, kad drošībnieks viņu novāca.

Neselc aizskrēja līdz meža sākumam un pazuda tā dziļajā tumsā. Holstens noskatījās, juzdams, kā viņā sarosās šausmas.

Vai es labāk izvēlētos, lai mani nošautu? Skaidrs, ka tā. Bet šo izvēli neviens viņam nelika izdarīt.

“Mums jādabū viņa atpakaļ, un dzīva,” viņš uzstāja. “Viņa ir... vērtīga. Viņa ir zinātniece, viņai ir...”

“Nekādu cietumnieku. Nekādu vadītāju nākamajam dumpim,” Kersts atbildot paraustīja plecus. “Un tava sieviete tur, augšā, par to neuztraucas, ja vien neviens nejaucas viņas dārgās planētas dzīvē.”

Holstens samirkšķināja acis. “Kerna?”

“Mēs šeit esam, lai pēc viņas pavēles tiktu galā ar jucekli,” Kersts apstiprināja. “Viņa tagad visu noklausās. Viņas pirksts ir uzlikts uz mūsu sistēmu slēdža. Tā ka — iekšā un ārā.”

“Tu noslēdzi vienošanos ar Kernu, lai atbrauktu pēc mums?” Leina mēģināja noskaidrot.

Kersts paraustīja plecus. “Viņa gribēja, lai jūs te, lejā, tiktu izdzēsti no bildes. Mēs gribējām jūs atpakaļ. Mēs vienojāmies. Bet nu mums jāiet.”

“Tu nevari...” Holstens pa izejas durvīm blenza uz dziļo mežu visapkārt. Pasaukt Neseli atpakaļ, lai viņai izpildītu nāvessodu? Viņš aprima, saprazdams vienīgi to, ka sirds dziļumos vienkārši priecājās, ka ir drošībā.

“Tātad, Kerna,” Kersts iesaucās, “ko nu? Man īpaši nekārojas doties tur, lai viņu savāktu, un pieņemu, ka tas izraisīs vēl vairāk iejaukšanās, kuru nevēlies tu.”

No komunikāciju paneļa atskanēja Avranas Kernas aprautā, naidīgā balss. “Jūsu neefektivitāte ir ievērojama.”

“Vienalga,” Kersts norūca. “Mēs dodamies atpakaļ orbītā, jā? Tā būs labi?”

“Šobrīd tā šķiet vismazāk nevēlamā rīcība,” Kerna ar riebumu balsī piekrita. “Dodieties prom, un es iznīcināšu nokritušo kuģi.”

“Ko...? Viņa var to izdarīt?" Leina nošņāca. “Tas ir, viņa būtu varējusi...”

“Tā ir tāda kā vienīgā iespēja. Viņa kontrolē mūsu dronu tur augšā,” Kersts skaidroja. “Viņa to piesaistīs avārijas vietai un pēc tam izraisīs kaut kādu kontrolētu sprādzienu reaktorā — sadedzinās vraku, nenolīdzinot gar zemi visu apkārtni. Negrib, lai viņas mīļie mērkaķīši spēlējas ar pieaugušo mantiņām, vai kaut kā tā.”

“Jā, nu, mēs neredzējām nekādus sūda mērkaķus,” Leina nomurmināja. “Taisāmies prom no šejienes.”

Poršija pēta guļošo radījumu.

Viņa nebija šeit pietiekami agri un neredzēja nevienu no grandiozajiem, neizskaidrojamajiem notikumiem, kas iededzināja viņas pasaules sejā milzīgu rētu — tās uguns vēl arvien dega, neraugoties uz skudru pūliņiem to ierobežot. Viņa ir dzirdējusi no citām savas sugas pārstāvēm saraustītu notikumu pārstāstu, ko izkropļoja stāstnieču nespēja saprast, kam viņas bijušas liecinieces.

Tomēr to visu atcerēsies no paaudzes paaudzē. Sī Sapratne, šis kontakts ar nezināmo, kļūs par vienu no visvairāk analizētajiem notikumiem viņas sugas vēsturē, un tam būs visvairāk dažādu interpretāciju.

Kaut kas nokrita no debesīm. Tā nebija Ziņnese, kas vēl arvien turpina mest ierastos lokus pa debesīm, bet Poršijas un viņas sugasmāsu prātos tas saistās ar orbītā lidojošo spīdumiņu. Tas ir solījums, ka debesīs ir vairāk nekā viena kustīga zvaigzne un ka pat zvaigznes var nokrist. Dažas spriež, ka tā bija pārbaude vai iesildīšanās, vēsts no Ziņneses, un —ja tās nozīmi izdosies pareizi izskaidrot, tad Ziņnese sniegs jaunas mācības. Paaudžu laikā šis uzskats — ka viņiem dots uzdevums, kas ir vairāk nekā vienkārša un tīra manipulāciju ar skaitļiem — kļūs arvien populārāks, vienlaikus tiekot uzskatīts par sava veida zaimošanu.

Tomēr paši notikumi, šķiet, nevar tikt apstrīdēti. Kaut kas nokrita, un tagad tas ir nomelnējusi metālu un citu nezināmu materiālu čaula, kas nepadodas analīzei. No debesīm nonāca kaut kas cits, un tad atgriezās debesīs. Vissvarīgākais — tur bija dzīvas būtnes. Tur bija milži, kas nokāpa no debesīm.

Kad Poršijas sugasmāsas milžus pirmo reizi ieraudzīja, viņi cīnījās pret skudru kolonijas izlūkiem. Tad, kad izlūki bija nogalināti vai pārgājuši zirnekļu pusē, milži nogalināja vienu no Poršijas sugas — vienu no Biankas asistentiem. Aizejot viņi atstāja aiz sevis dažus sev līdzīgo ķermeņus — dažus bija nogalinājušas skudras, citi bija gājuši bojā neizskaidrojamu ievainojumu dēļ. Biankas komandas straujais darbs ļāva novākt šīs paliekas no notikuma vietas — un ātrums bija izvēlēts veiksmīgi, jo drīz pēc tam notika eksplozija, kas pielika punktu jēgpilnai izpētei un nogalināja vēl sauju Biankas tēviņu.

Tajā laikā neviens nezināja, ka viena no zvaigžņu būtnēm bija palikusi dzīva un iegājusi mežā.

Tagad Poršija pēta šo radījumu, kas, šķiet, ir aizmigusi. Cilvēciskas būtnes ķermenis neraisa viņā nekādu senču atmiņu uzplaiksnījumu. Pat tad, ja viņas vistālākajām pirmsencēm būtu bijušas atmiņas, ko nodot tālāk, viņu mazais, kniepadatas izmēra skatu leņķis nespētu novērtēt neko tik salīdzinoši lielu. Pat Poršijai ar to ir grūtības: šī svešā briesmoņa lielums un apjomi liek viņai apmulst.

Šī radība jau ir nogalinājusi divas Poršijas sugasmāsas, tikko bija tās sastapusi. Viņas bija mēģinājušas tuvoties, un radījumam pietika uzmest tām acis, lai sāktu nogalināt. Košanai bija neliela, teju nekāda ietekme — tā kā Poršijas inde ir domāta izmantošanai pret zirnekļiem, tai ir ierobežots iespaids uz mugurkaulniekiem.

Ja tas ir tikai kaut kāds milzonīgs, briesmīgs zvērs, tad to iesprostot un nogalināt būtu gana vienkārši, Poršija nospriež. Sliktākajā gadījumā var vienkārši uzrīdīt tam skudras, tā kā tās acīmredzami ir vairāk nekā spējīgas šo uzdevumu veikt. Šīs radības mistiskā nozīme tomēr prasa apsvērt citādi. Tā ir nākusi no debesīm: tātad no Ziņneses. Tas nav drauds, ar kuru jācīnās, bet noslēpums, kas jāatrisina.

Poršija jūt, kā viņai zem pēdām dārd liktenis. Viņa jūt, ka viss, kas ir bijis pagātnē, un viss, kas sekos nākotnē, balansē šajā laika punktā — un tā ass ir viņa pati. Šim mirklim piemīt dievišķi piešķirta nozīme. Šeit, šajā baisajā dzīvajā radībā, ir kāda daļa no Ziņneses vēsts.

Viņi to ievilinās slazdā. Viņi to notvers un aizvedis uz Lielo Ligzdu, izmantojot visas prasmes un viltību, ko spēs. Viņi atradis kādu veidu, kā atklāt tās noslēpumu.

Poršija pamet skatienu uz augšu — meža lapotne aizsedz zvaigznes, bet viņa tik un tā asi apzinās to esamību: gan fiksētos zvaigznājus, kas lēni ritēs pa gada loku, gan Ziņneses žiglo dzirksteli tumsā. Viņa domā par tiem kā par savu ļaužu mantojumu — ja vien viņas ļaudis spētu saprast, ko tiem saka!

Zirnekļi ir izcīnījuši dižu uzvaru pār skudrām, pārvēršot ienaidniekus sabiedrotajos un pavēršot otrādi kara paisuma vilni. Turpmāk viņu priekšā kritīs kolonija pēc kolonijas. Skaidrs, ka, to apzinoties un novērtējot, kā balvu par viņu gudrību, izturību un veiksmi Ziņnese ir atsūtījusi viņiem zīmi.

Visam ķermenim sanot likteņa priekšnojautās, Poršija plāno, kā notvert šo milzīgo balvu.

3.11. Sis gulags uz salas

No komunikāciju telpas Holstens vēroja, kā pēdējā atspole dodas uz mēness bāzi, līdzi vedot cilvēku kravu, kuri pat nezināja, kas ar viņiem notiek.

Gaijena plāns bija vienkāršs. Piecdesmit cilvēku liela aktīva komanda bija pamodināta un informēta par to, ko no viņiem sagaida — vai drīzāk — prasa. Bāze bija viņiem gatava, viss bija automātiski izveidots Gilgameša pēdējā ilgā miega cikla laikā, un testi rādīja, ka viss ir gatavs apdzīvošanai. Komandas darbs būtu nodrošināt, ka mēness bāze funkcionē un ir aktīva, lai tā varētu kļūt par cilvēku dzimtas jaunajām mājām.

Viņiem būs vēl divsimt cilvēku dzīvības procesu apturēšanas režīmā — gatavi tam, ka viņus pēc vajadzības var pasaukt — lai aizvietotu zaudētos biedrus vai, cerīgākā gadījumā, palielinātu aktīvo biedru skaitu, kad bāze būtu tam gatava. Viņiem būtu bērni. Bērni mantotu visu, ko viņi uzbūvējuši.

Kaut kad nākotnē — pēc vairākām paaudzēm — bija gaidāms, ka G ilgam ds atgriezīsies no garā ceļa uz nākamo teraformēšanas projektu un optimālā gadījumā līdzi vestu sazagtu Vecās Impērijas tehnoloģiju kura, kā Gaijens apgalvoja, padarītu visu dzīves vienkāršākas.

Vai ari lautu viņam sākt uzbrukumu Kernas satelītam un pieteikt tiesības uz planētu, Holstens domāja, un bija skaidrs, ka ne viņš vienīgais tā domā — bet neviens to nepateica skaļi.

Ja Gilgamds neatgrieztos — ja, piemēram, nākamajai sistēmai būtu vēl agresīvāks sargs nekā Kerna, vai šķirsta kuģi ķertu kāda cita nelaime —, tad mēness kolonijai vienkārši vajadzētu...

“Tikt galā,” Gaijens bija teicis. Neviens par to neko vairāk neteica. Neviens nevēlējās domāt par ierobežoto likteņu skaitu, kas varētu gaidīt tādu cilvēka cilts putekļu daļiņu milzīgajās kosmosa ārēs.

Skaidrs, ka nozīmētais jaunais kolonijas vadītājs nebija vēl viens Skoulzs. Bezbailīgā sieviete noklausījās pavēles ar drūmu apņēmību. Skatoties viņas sejā, Holstens sev iegalvoja, ka redz viņas acīs slēpjamies baisu, tukšu izmisumu. Galu galā — kas bija nonācis viņas rokās? Sliktākajā gadījumā nāves spriedums, labākajā — mūža ieslodzījums. Nepelnīts cietumsods, ko viņas bērni mantotu jau kopš dzimšanas.

Viņš satrūkās, kad kāds uzsita viņam pa plecu: tā bija Leina. Viņi abi — līdz ar Ķerstu un viņa komandu — tikai nesen bija izkļuvuši no karantīnas. Vienīgais labums no Skoulza liktenīgās ekskursijas uz planētu — viņi, šķiet, noskaidroja, ka tur, lejā, nebija baktēriju vai

vīrusu, kas nekavējoties apdraudētu cilvēka dzīvību. Un kāpēc lai tādi tur būtu? Kā Leina bija norādījusi, nešķita, ka uz planētas būtu kaut kas cilvēkam līdzīgs, kas tos varētu uzturēt.

“Laiks čučēt,” inženiere viņam teica. “Pēdējā atspole ir prom, tā ka esam gatavi doties. Tev būtu vēlams būt dzīvības apturēšanas krioka-merā, pirms mēs beidzam rotēt. Līdz brīdim, kad sasniegsim paātrinājumu, gravitācija būs visai neizturama.

“Kā ar tevi?”

“Es esmu galvenā inženiere. Man tajā laikā jāstrādā, večuk.”

“Tu mani drīz panāksi.”

Aizveries.

Kad Leina palīdzēja īiolstcnam piecelties, viņš juta, kā iesāpas ribas. Viņam bija teikts, ka kriokamera miega laikā viņu sadakterēs, un Holstens dedzīgi cerēja, ka tā notiks.

“Degunu augšā,” Leina viņam teica. “Kad pamodīsies, tevi sagaidīs vesela dārgumu lāde ar senām glupībām. Tu būsi kā bērns ar jaunām mantiņām.”

“Ne tad, ja Gaijcnam būs kāda teikšana,” Holstens norūca. Viņš vēl pēdējo reizi paskatījās ekrānos uz mēness cietuma — nē, mēness kolonijas, viņš sevi izlaboja — auksto, blāvo disku un necienīgi nodomāja: labāk jūs nekā es.

Nedaudz atbalstoties pret Leinu, Holstens prātīgi devās pa koridoru uz komandas kodola guļamtelpu.

3.12. Balss meža dziļumos

Protams, kritušais milzis nomira, bet pēc laba laiciņa. Līdz tam viņa — Poršijai un viņas sugasmāsām bija grūti iedomāties šo radību kā kaut ko tādu, kas nebūtu "viņa" — bija dzīvojusi nebrīvē, ēdot no ierobežotā ēdienu daudzuma, ko bija gatava uzņemt, un skatoties augšup pa sava aizgalda jumta caurumu, kur pētnieces bija sapulcējušās, lai vērotu milzi.

Mirušie milži tika secēti, un atklājās, ka viņi ir pēc būtības identiski pelēm teju vai visās iekšējo orgānu struktūrās, ja neņem vērā locekļu un atsevišķu orgānu izmēra un proporciju atšķirības. Salīdzinošie pētījumi apstiprināja hipotēzi, ka dzīvajos palikušais milzis, visticamāk, ir mātīte — vismaz salīdzinot ar tā mazākajām endoskcletālajām māsām.

Diskusija par radījuma jēgu un mērķi — par mācību, ko vajadzētu gūt no šāda savāda viesa ierašanās — turpinājās paaudzēm ilgi, visa šī radījuma ilgā mūža laikā un vēl pēc tā beigām. Radījuma uzvedība bija dīvaina un sarežģīta, bet tas šķita mēms — neradīja nekādus žestus vai vibrācijas, ko varētu uzskatīt par mēģinājumu sazināties. Dažas piezīmēja, ka tad, kad radījums atvēra un aizvēra muti, gudri izveidots tīkls varēja notvert savādu murdoņu — tādu pašu, ko varēja sajust, sasitot kopā dažādus objektus. Tā bija vibrācija, kas ceļoja pa gaisu, nevis pa pavedienu vai zemi. Kādu laiku tika izvirzīta hipotēze, ka šis varētu būt komunikācijas veids — hipotēze, kas izraisīja daudz gudru diskusiju —, bet beigās uzvarēja tie, kas uzsvēra šīs domas absurdu. Kā nekā vienas un tās pašas atveres izmantošana ēšanai un komunikācijai acīmredzami bija pārāk neefektīva. Zirnekļi nav īsti kurli, bet viņu dzirde ir cieši saistīta ar taustes un vibrāciju sajūtām.

Milža izrunātie vārdi — visas cilvēka runas frekvences — zirneklim nešķiet pat čuksts.

Jebkurā gadījumā radības gūsta laikā šādu gaisa vibrāciju kļuva arvien mazāk un mazāk, un ar laiku tas pārtrauca tās radīt. Daži minēja, ka tas nozīmē, ka radība ir samierinājusies ar dzīvi nebrīvē.

Divas paaudzes pēc tam, kad radība tika sagūstīta un notikumi, kas bija saistīti ar tās ierašanos, jau bija kļuvuši par kaut ko līdzīgu teoloģijai, kāds asistents ievēroja, ka milzis kustina ekstremitātes — veiklās piekājas, kuras tas izmantoja, lai manipulētu ar objektiem — tādā veidā, kas imitēja palpu signālus, it kā censtos imitēt vienkāršo vizuālo zirnekļu valodu. Sekoja jauna intereses vētra, un no daudzām citām Ligzdām ieradās viesi, lai apmainītos Sapratnēm, kas spētu apgaismot nākotnes paaudzes. Pienācīgi eksperimenti liecināja, ka

milzis nevis vienkārši kopē redzēto, bet gan spēj veidot asociāciju starp nozīmi un simboliem, ļaujot tam izteikt prasību pēc barības un ūdens. Mēģinājumi komunicēt sarežģītākā līmenī cieta neveiksmi, jo radījums nespēja saprast un pienācīgi atveidot vairāk nekā dažus ļoti vienkāršus simbolus.

Apmulsušie pētnieki, izmantojot savas sugas veikto gadiem ilgo izpēti, secināja, ka milzis ir vienkārša radība, iespējams, veidota, lai veiktu darbu, kas piemērots tik lielam un spēcīgam radījumam, bet pašas radības intelekts nepārsniedz Pausīda vaboles vai spļāvējzirnekļa saprātu, varbūt pat ir niecīgāks.

Drīz pēc tam milzis nomira, droši vien kāda ķermeņa vājuma dēļ. Tā ķermenis savukārt tika secēts un izpētīts, kā arī salīdzināts ar ģenētiski iekodētajām Sapratnēm, kas veidojās no oriģinālo mirušo milžu izpētes, kas bija notikusi pirms vairākām paaudzēm.

Turpinājās pārspriedumi par milžu sākotnējo mērķi un saistību ar Ziņnesi — visplašāk izplatītā teorija apgalvoja, ka Ziņnesi debesīs apkalpoja šāda milžu suga, kas veica tai nepieciešamos darbus. Tātad, pirms vairākiem gadiem nosūtot uz zemi tās aprobežotos vēstniekus, Ziņnese bija izteikusi sava veida cieņas apliecinājumu. Sapratņu mantošana savā ziņā ierobežoja zirnekļu iespējas padarīt vēsturi par mītu, bet jau tad korelācija starp viņu uzvaru pār skudrām un milžu ierašanos bija stingri pieņemta kā jēgpilna.

Tomēr ap to laiku, kad gāja bojā šis pēdējais milzis, Poršijas teoloģijas pasauli jau sašūpoja nākamā atklāsme.

Pastāvēja otra Ziņnese.

Tad karš ar skudrām jau sen bija beidzies. Pausldu stratēģija tika veiksmīgi laista darbā pret vairākām kolonijām, līdz zirnekļi bija samazinājuši kukaiņu ietekmes zonu līdz to sākotnējai teritorijai, kur savulaik senā Poršija bija izlaupījusi viņu templi, nozagusi viņu elku un, pašai nezinot, atnesusi Ziņneses vēsti saviem ļaudīm.

Poršijas sugas pētnieki nevēlējās pārprogrammēt oriģinālo skudru koloniju, kā viņi to bija darījuši ar tās atzariem un izpētes spēkiem, jo, ja viņi tā darītu, tad pazaudētu tās unikālās spējas — un zirnekļi nepievēra acis uz to, kādus attīstības ceļus bija pavērusi kolonija. Tādēļ sākās sarežģītu kampaņu gadi — kas prasīja diezgan daudz dzīvību —, līdz skudru kolonija tika iemanipulēta tādā pozīcijā, kur viņu sadarbība ar kaimiņiem zirnekļiem kļuva par vislabvēlīgāko darbības gaitu — un tad skudru kolonija bez rūgtuma un nožēlas no nesamierināma ienaidnieka kļuva par paklausīgu sabiedroto.

Zirnekļi žigli vien sāka eksperimentēt ar metālu un stiklu. Viņi bija radījumi ar asu redzi, un tādēļ drīz vien sekoja pētījumi par gaismu, tās laušanu un optiku. Viņi iemācījās izmantot rūpīgi izgatavotu stiklu, lai paplašinātu savas redzes iespējas uz mikroskopisko un makroskopisko pasauli. Vecākā pētnieku paaudze šo

zināšanu lāpu centīgi nodeva nākamajām zinātnieku paaudzēm, kas pavērsa savas tikko uzlabotās acis uz nakts debesīm, skatīja Ziņnesi detalizētāk un vērās vēl tālāk.

Sākumā viņi ticēja, ka jaunā ziņa nāca no pašas Ziņneses, bet astronomi ātri vien šo ideju apgāza. Sadarbojoties ar Templa priesterieni, viņi atklāja, ka tagad debesīs ir jauns kustīgs punkts, kas spēja runāt, un ka tā kustība bija lēnāka un savādi neregulāra.

Lēnām zirnekļi sāka veidot savas saules sistēmas attēlu — attiecības starp viņu dzimto planētu, tās mēnesi un Ziņnesi, sauli un to tālāko

planētu, kurai ari bija orbītā esošs pavadonis, kas sūtīja pats savu atsevišķu signālu.

Viena bēda ar šo otru ziņu bija tā, ka šo ziņu nevarēja saprast. Atšķirībā no regulārajām un abstrakti skaistajām skaitļu virknēm, kas bija kļuvušas par viņu reliģijas pamatu, jaunā ziņnese sūtīja tikai haosu: mainīgu, slīdošu, bezjēdzīgu vervelēšanu. Priesterienes un zinātnieki klausījās tās rakstus, pierakstīja tos sarežģītajā mezglu un savienojumu notācijā, bet nespēja atrast tajos nekādu jēgu. Gadiem ilga neauglīga pētniecība noslēdzās ar sajūtu, ka šis jaunais signāla avots bija sava veida antitēze Ziņne-sei — kaut kāds teju vai ļaunprātīgs entropijas, nevis kārtības avots. Tā kā plašākas informācijas viņiem nebija, otrajam avotam tika piedēvēti visdažādākie un dīvainākie mērķi.

Tad pēc dažiem gadiem otrs signāls beidza mainīties un nostabilizējās, paliekot par vienu vienīgu atkārtotu transmisiju — vēlreiz un vēl —, un šis notikums atkal noveda pie plašām spekulācijām, ko veica nu jau pa visu pasauli izkaisītā priesteru-zinātnicku kopiena. Vēlreiz un vēl signālā meklēja jēgu, jo ziņai, kas tiek tik daudzas reizes atkārtota, noteikti jābūt svarīgai.

Kāda interesanta pētniecības skola bija noteikusi, ka signālā tiek atspoguļota kaut kāda vajadzība, un savādā kārtā iedomājās, ka kaut kur tur — aiz neiedomājami plašās telpas, kas šķīra viņu pasauli no otrā signāla avota — kāds, pazudis un izmisis, sauc palīgā.

Tad pienāca diena, kad signāls vairs nepienāca, un apmulsušie zirnekļi stingi blenza debesīs: viņiem kaut kas bija zudis, un viņi nespēja saprast, kāpēc.

4. APGAISMĪBA

.

4.1. Brīnumu ala

Bērnībā Holstens Meisons bija kā apsēsts ar kosmosu. Tolaik jau pusotru gadsimtu bija notikusi Zemes orbītas izpēte, un vesela kosmonautu paaudze bija izlaupījusi kritušās kolonijas no Mēness bāzes līdz gāzu milžu mēnešiem. Viņš bija līdz ausīm iekšā dramatiskos atainojumos par to, kā drosmīgie pētnieki ielavās bīstamās, pamestās kosmiskajās stacijās, izvairās no palikušajām automātiskajām sistēmām, lai savāktu tehnoloģiju un datus no vecajiem, izdegušajiem datoriem. Viņš bija skatījies īstu ekspedīciju ierakstus — tie bieži vien bija biedējoši, nereti tos strauji pārtrauca. Viņš atcerējās — tolaik viņam bija ne vairāk kā desmit — ainu, kur pie ķiveres piestiprinātais lukturis slīdēja pār gadu tūkstošiem sena kosmonauta vakuumā izkaltušo līķi.

Kad Holstens bija pieaudzis, viņa aizrautība bija ceļojusi atpakaļ laikā no drosmīgajiem civilizācijas atlieku savācējiem līdz pašai zudušajai civilizācijai, ko viņi atklāja. Ak, šie atklājumu laiki! No orbītas atpakaļ bija atvests tik daudz, un tik maz no tā visa bija saprasts. Diemžēl laikā, kad Holstens sāka savu karjeru, klasicistu zelta laikmets jau bija norietā. Mūža laikā viņš redzēja, kā viņa zinātnes nozari samaitā nepelnīts nicinājums: no Vecās Impērijas lauskām un atliekām varēja iemācīties arvien mazāk un mazāk, un bija kļuvis skaidrs, ka šie sen aizgājušie senči vēl arvien ir klātesoši — neaizskarami un ļaunprātīgi. Vecā Impērija stiepa pirkstus no aizvēstures, lai neizbēgami saindētu savus bērnus. Kāds tur brīnums, ka šo izsmalcināto, slepkavniecisko ļaužu pētniecība pamazām kļuva arvien nepievilcīgāka?

Tagad — prātam neaptveramā attālumā no savām mirstošajām mājām — Holstens Meisons bija saņēmis īstu klasicista Svēto Grālu.

Viņš sēdēja Gilgameša komunikāciju telpā, un visapkārt viņam bija pagātne — šķirsta virtuālo telpu piepildīja viens ziņojums pēc otra, un visi tie vēstīja seno cilvēku gudrības. Ciktāl tas attiecās uz Meisonu, viņi bija izvilkuši pilnu lozi.

Viņš bija viens no nedaudzajiem komandas kodola dalībniekiem, kas varēja piedalīties procesā, izmantojot Gilgameša ērtības. Kcrsts un Vitas bija paņēmuši atspoli un dažus dronus, lai apskatītu tuksnesīgā paskata planētu tur, lejā. Leina un inženieri atradās pašā puspabeigtajā stacijā, pamazām apsekojot tās daudzās telpas un ierakstot visus atradumus. Kad viņi atrada darbojošos aparatūru, kurai varēja piekļūt, viņi atsūtīja rezultātus Holstenam, kurš atšifrēja un ierakstīja katalogā visu, ko varēja, bet pārējo atlika malā vēlākai izpētei.

Nevienam nekad iepriekš nebija bijusi pieeja Vecās Impērijas teraformēšanas stacijai — pat šādai, nepabeigtai. Neviens nekad iepriekš nebija varējis būt pārliecināts, ka kaut kas tāds patiesībā eksistē. Šeit, savas karjeras astesgalā, un arī cilvēku sugas vēstures astesgalā, Holstens beidzot bija nonācis pozīcijā, ko viņam neviens nevarēja atņemt: viņš varēja saukt sevi par visu laiku dižāko ekspertu Vecās Impērijas vēsturē.

Šī doma reibināja, bet tās pēcgarša bija skāņi depresīva.

Holstenam tagad piederēja vairāk saziņas, daiļliteratūras, tehnisko instrukciju, paziņojumu un interesantu faktu materiālu vairākās Impērijas valodās — bet visvairāk Kernas lietotajā Impērijas C valodā — nekā jebkuram citam pētniekam kopš Vecās Impērijas beigām. Viņš nespēja aizdzīt domu par to, ka viņējie — topoša kultūra, kas bija ar zobiem un nagiem izcīnījusi iespēju nostāties uz kājām pēc ledus laikmeta — bija kādreizējās izcilības blāva ēna. Ne tikai tādēļ, ka Gilgamešs un visi viņu šībrīža centieni iekarot kosmosu bija veidoti no pussaprotamiem, kaut cik kopā saķīlētiem senās pasaules daudz pārākās tehnoloģijas fragmentiem. Nē, runa bija par visu: jau no paša sākuma viņa ļaudis bija zinājuši, ka manto lietotu pasauli. Iepriekšējās civilizācijas atliekas un pussadru-pušās relikvijas bija visur: zem kājām, zem zemes, kalnos, iemūžinātas leģendās. Nebija nekāds brīnums, ka orbītā tika atklāts tāds milzums mirušu metāla konstrukciju — visa viņu rakstītā vēsture bija ceļojums pāri tuksnesi sabirzušiem kauliem. Nebija nevienas inovācijas, kuru senajie jau nebūtu sasnieguši un izdarījuši labāk. Cik daudzi izgudrotāji bija nolemti vēstures mēslainei, jo vēlāk kāds dārgumu mednieks bija atklājis senāku un labāku metodi, kā sasniegt to pašu rezultātu? Ieroči, dzinēji, politiskas sistēmas, filozofija, enerģijas avoti... Holstena ļaudis bija domājuši, ka viņiem paveicies: kāds taču pirms viņiem bija izveidojis tik ērtas kāpnes atpakaļ no tumsas civilizācijas saulītē. Viņi nekad īsti nebija aptvēruši, ka šīs kāpnes veda tikai uz iepriekšējo mērķi.

Kas to zina, ko mēs būtu sasniegusi, ja nebūtu tik loti vēlējušies atkārtot visas viņu kļūdas? Meisons tagad domāja. Vai mēs būtu varējuši izglābt Zemi? Vai mēs tagad dzīvotu paši uz savas zalis planētas?

Rokas stiepiena attālumā bija visas Visuma zināšanas, un tomēr atbildes uz šo jautājumu tur nebija.

Tagad Gilgamešam bija tulkošanas algoritmi, kurus lielākoties bija izstrādājis Holstens pats. Līdz šim senajo rakstītā vārda bija tik maz, ka automātiska tulkošana darbojās ar dievu uz pusēm — viņš vēl arvien negribētu sarunāties ar, piemēram, Avranu Kernu, izmantojot Gilgameša tulkojumu. Tagad, kad viņam tepat blakus bija visdažādāko avotu bibliotēka, datori sadarbojās ar klasicistu, lai radītu kaut cik

saprotamas Impērijas C versijas. Tomēr lielākā daļa iegūto dārgo zināšanu vēl arvien bija ieslēpta senajās valodās. Pat ar datora palīdzību vienkārši nebija laika, lai to visu atšifrētu, un, visticamāk, lielākā daļa tulkojumu neinteresētu nevienu citu kā vien Meisonu. Labākais, ko viņš varēja darīt, bija — gūt aptuvenu priekšstatu par to, kas bija saglabāts katrā failā, ievadīt to katalogā vēlākai atrašanai un nodot šo informāciju tālāk.

Lāgiem Lcina vai viņas padotie kontaktējās ar Meisonu, lai kaut ko pajautātu — lielākoties par tehnoloģiju, kas bija atrasta, bet kam šķietami nebija nekādas jēgas. Viņi tad sniedza Meisonam aptuvenus meklēšanas parametrus un lika viņam rakties pa savām mapēm, lai atrastu jel ko noderīgu. Visbiežāk plašais, sakārtotais materiālu klāsts sniedza kaut ko noderīgu, un viņš ķērās pie tulkošanas. Laiku pa laikam viņš piezīmēja, ka inženieri var paši to sameklēt, bet bija skaidrs, ka, viņuprāt, izpētīt 1 lolstcna katalogu ir grūtāk nekā bakstīt viņu ar jautājumiem.

Godīgi sakot, viņš bija cerējis, ka izdosies ar Leinu ievirzīt kādas sociālākas dabas sarunas, bet četrdesmit dienu laikā, kuras viņš šoreiz bija palicis nomodā, nebija pat izdevies satikt Leinu aci pret aci. Inženieri bija aizņemti, viņi patiesībā lielāko daļu laika dzīvoja tur, milzīgajā, dobajā stacijas cilindrā. Viņi bija atkausējuši un pamodinājuši trīsdesmit apmācītu cilvēku papildkomandu no kravas telpām, un tik un tā darāmā bija vairāk, nekā viņi spēja paveikt.

Seši cilvēki bija gājuši bojā: četri situācijā, kuru bija izraisījusi vai nu aktīva drošības sistēma, vai sabojāta dzīvības uzturēšanas sistēma; viens — skafandra kļūmes dēļ; sestais — tīras neveiklības dēļ, jo bija pamanījies atplēst vaļā tērpu, mēģinot ātrāk dabūt aprīkojumu cauri pa roboto caurumu stacijas infrastruktūrā.

Bojāgājušo skaits bija daudzkārt mazāks, nekā Holstens būtu gaidījis, ņemot vērā bērnības ierakstus par pagātnes pētījumiem, bet, no otras puses, šeit nebija senu mirušo — ne mazākās liecības par to, ka instalācija būtu kritusi par upuri iekšējam konfliktam, kas bija iznīcinājis Impēriju un visu tās dzīvesveidu. Senie inženieri vienkārši bija devušies prom — droši vien Zemes virzienā, kad viss bija sagājis grīstē. Aizsākto teraformēšanas projektu viņi bija atstājuši zvaigžņu varā, un to dzirnas mala lēni, bet neizbēgami.

Varēja būt bijis daudz sliktāk. Leina stāstīja, ka šejiene bija tikusi saindēta — inficēta ar kaut kādu elektronisku sērgu, kas iznīcinājusi sākotnējo dzīvības uzturēšanas sistēmu un lielu daļu stacijas galveno sistēmu. Gilgamešs tomēr bija izrādījies pārāk vājš Vecās Impērijas elegantās tehnoloģijas atdarinājums. Gila tehnoloģija un primitīvās sistēmas bija izrādījusies neauglīga zeme virtuālajam uzbrukumam. Jautājums par to, vai Kerna bija par to zinājusi un iesūtījusi viņus slazdā, bija atklātu debašu avots visiem, tikai ne inženieriem, kuriem

bija dots uzdevums dabūt pie dzīvības iespējami daudz stacijas sistēmu, lai izdibinātu to noslēpumus.

Kāda skaņa aiz Holstena muguras viņu strauji izrāva no sapņošanas. Tā bija klusa, slapstīga skaņa, un uz mirkli klasicistam ienāca prātā murgainas atmiņas par tālo zaļo planētu un tās milzīgajiem zirnekļveidīgajiem. Tomēr tas nebija briesmonis: viņam aiz muguras stāvēja Gaijens.

“Pieņemu, ka viss ir procesā?” šķirsta kuģa kapteinis noprasīja, nopētīdams Holstenu tā, it kā turētu viņu aizdomās par nelojalitāti. Gaijens bija kļuvis kalsnāks un sirmāks nekā tad, kad atstāja aiz muguras mēness koloniju. Kamēr Holstens bija rāmi dusējis, kapteinis bija regulāri modies augšā, lai pārskatītu kuģa darbību. Tagad viņš skatījās uz kuģa klasicistu un bija vecāks par viņu ne tikai pēc ranga, bet ari pēc gadiem.

“Process notiek,” Holstens apliecināja, prātodams, kāpēc Gaijens ieradies. Kapteinim nebija paraduma būt pieklājīgam.

“Es papētīju tavu katalogu.”

Holstens apvaldīja vēlmi paust pārsteigumu par to, ka to kāds vispār darītu —vismazāk jau Gaijens.

“Man ir saraksts ar materiāliem, kurus vēlos izlasīt,” kapteinis viņam teica. “Protams, tad, kad tev atradīsies laiks. Inženieru lūgumi ir prioritāte.”

“Protams.” Holstens ar galvu norādīja uz ekrānu. “Vai vēlies...?”

Gaijens padeva planšeti, kur bija glīti ievadīts pusducis skaitļu Holstena paša izstrādātajā kataloga sistēmā. “Nosūti tieši man,” viņš uzsvēra. Viņš gluži neteica: Nesaki par to nevienam citam, bet visa viņa uzvedība lika to saprast.

Holstens mēmi pamāja. Skaitļi nedeva viņam ne mazāko priekšstatu par to, kas īsti Gaijenu interesēja vai kāpēc kaut kas tāds būtu jāpieprasa personiski.

“Ā, un tu noteikti vēlēsies atnākt paklausīties. Vitas grasās pastāstīt jaunumus par planētu un par to, cik tālu ir nonākusi teraformēšana.”

Tas būtu patīkami, un Holstens jau labu laiku bija nepacietīgi gaidījis šo mirkli. Viņš piecēlās un aizrautīgi sekoja Gaijcnam. Pagaidām pietiks pagātnes noslēpumu. Viņš vēlējās paklausīties ko vairāk par tagadni un par nākotni.

4.2. Nāve nak aulos

Poršija vēro plašo, savstarpēji savienoto kompleksu, kas reiz bija Lielā Ligzda, un redz pilsētu, kas sāk iet bojā.

Pāris pēdējo paaudžu laikā Lielās Ligzdas iedzīvotāju skaits ir pieaudzis līdz gandrīz simttūkstoš pieaugušiem zirnekļiem un neskaitāmiem — nesaskaitītiem —jaunuļiem. Apmetne plešas vairāku kvadrātjūdžu meža plašumā, tā sniedzas no zemes līdz koku virsotnēm — īsta zirnekļu laikmeta metropole.

Pilsēta, ko tagad vēro Poršija, ir zaudējusi populāciju. Lai arī nāves ir tikko sākušās, simtiem mātīšu atstāj Lielo Ligzdu, lai dotos uz citām pilsētām. Citas vienkārši dodas atlikušajos mežonīgas dabas nostūros, lai izmēģinātu laimi un, paļaujoties uz gadsimtiem senām Sapratnēm, atjaunotu seno pirmsenču — mednieču — dzīvesveidu. Arī daudzi tēviņi ir aizbēguši. Pilsētas smalkās ēkas jau sāk pamazām sairt, jo to apkope ir pamesta novārtā.

Tuvojas sērga.

Ziemeļos vairākas lielas pilsētas jau ir pārvērtušās drupās. Globālā epidēmija pārlec no vienas kolonijas uz nākamo. Simtiem tūkstošu zirnekļu jau ir miruši, un nu Lielajā Ligzdā ir radušies pirmie upuri.

Viņa zina, ka tas bija neizbēgami, jo šī tagadējā Poršija ir priesteriene un zinātniece. Viņa ir strādājusi pie tā, lai saprastu lipīgo slimību un atrastu zāles pret to.

Viņa īsti nesaprot, kādēļ Šai slimībai ir tāda ietekme. Lai gan tā ir ārkārtīgi viegli pārnesama un spēj izplatīties kontakta ceļā — un nedaudz mazāk ticami arī pa gaisu —, tieši lakts, ka Poršijas ļaužu pilsētās ir koncentrēti tik daudzi iedzīvotāji, ir padarījuši nelielu, viegli ietekmējamu slimību par kaut ko postošāku nekā Melnā Nāve. Cieši saspiestie ķermeņi ir radījuši visdažādākās problēmas ar netīrību un veselības uzturēšanu — Poršijas ļaudis tikai tagad bija sākuši aptvert, ka par šādiem jautājumiem jāuzņemas kolektīva atbildība, un slimība bija viņus panākusi nesagatavotus. Viņu vājā, teju vai anarhiskā valsts sistēma nav īpaši piemērota tam, lai tiktu ieviesti stingri noteikumi, kas varētu radīt kādu efektu.

Nākamais faktors, kas nosaka slimības nāvējošo dabu, ir pēdējā gadsimta laikā arvien izplatītākā prakse mātītēm kā vairošanās partnerus izvēlēties tēviņus no viņu pašu saimes, lai tādējādi koncentrētu savas Sapratnes un noteiktu to izplatību. Šī prakse — labi domāta un savā ziņā apgaismota — ir novedusi pie tuvradnieciskas krustošanās, kas vājinājusi vairāku ietekmīgu saimju imunitāti, tādēļ tie, kam varētu piemist vara, kas nepieciešama, lai rīkotos, bieži vien ir pirmie, kas iet bojā slimības uzliesmojumā. Poršija zina, ka šāda

notikumu secība ir tipiska, bet nezina, kas ir tās pamats, un vēl viņa zina, ka arī pašas saime ļoti labi atbilst riska grupai.

Poršija zina, ka ar slimībām saistītas mazītiņas sīkbūtnes, bet viņas palielināmie stikli nav tik labi, lai varētu pamanīt vīrusu, kas ir vainojams pie šīs sērgas. Viņai ir eksperimentu rezultāti, kas saņemti no citām zinātniecēm, kas strādājušas citās pilsētās — daudzas no tām pašas jau ir mirušas no sērgas. Dažas pat ir nonākušas līdz teorijai par vakcināciju, bet Poršijas ļaužu imūnsistēma nav tik efektīva un adaptīva kā tā, ar ko var lepoties cilvēki un citi zīdītāji. Nav tā, ka, saskaroties ar infekciju, organisms tiktu labāk sagatavots citām, līdzīgām infekcijām.

Viņas pasaule brūk, un Poršija ir pārsteigta par to, cik maz vajadzēja, lai tas notiktu. Viņa nekad nebija aptvērusi, ka visa civilizācija ir tik trausla. Viņa dzird ziņas no citām pilsētām, kur sērga ir pašā plaukumā. Tikko populācija sāk samazināties — nāves vai pilsētas pamešanas dēļ —, drīz vien sabrūk visa sabiedrības struktūra. Smalkais un pārdomātais dzīvesveids, ko sev izveidojuši zirnekļi, vienmēr ir bijis kā tīkls, kas nostiepts pāri aizai: barbarismam, kanibālismam, kritienam atpakaļ primitīvās, mežonīgās vērtībās. Kā nekā viņi pēc dabas ir plēsēji.

Poršija atgriežas templī, meklēdama ceļu starp pilsētniekiem, kas tur atraduši patvērumu, vietu, kur varētu meklēt drošību no augšienes. Viņu nav tik daudz kā vakar. Poršija zina, ka tas nav tikai tādēļ, ka pilsētā palicis mazāk iedzīvotāju: viņa arī zina, ka pamazām aug vilšanās sajūta Ziņnesē un tās vēstījumā. Ko tas labu mums dod? Ļaudis jautā. Kur ir no debesīm sūtītā uguns, kas izdedzinātu sērgu?

Pieskaroties kristālam ar metāla irbuli, Poršija dejo Ziņneses mūzikas pavadījumā, tai šķērsojot debesjumu — sarežģītie dejas soļi nevainojami apraksta vienādojumus un to atrisinājumus. Kā vienmēr, Poršiju pilda neizmērojama pārliecība, ka tur, ārā, kaut kas ir: tas, ka viņa kaut ko nesaprot tagad, nenozīmē, ka tas nevar tikt saprasts.

Kādu dienu es tevi izzināšu, viņa sūta domu Ziņnesei — bet tagad šī doma šķiet tukša. Viņas dienas ir skaitītas. Viņu visu dienas ir skaitītas.

i > >

Viņa atklāj, ka ir nonākusi pie ķecerīgas domas: Ja vien mēs varētu izdomāt, kā aizsūtīt signālu tev atpakaļ. Templis skarbi nostājas pret šādu domu gaitu, bet šī nav pirmā reize, kad Poršija ir apsvērusi šo ideju. Viņa zina, ka citas zinātnieces — pat priesterienes zinātnieces — ir eksperimentējušas ar veidiem, kā var atveidot neredzamās vibrācijas, ar kurām tiek nosūtīts ziņojums. Publiski Templis, protams, nevar atbalstīt šādu iejaukšanos, bet zirnekļi ir zinātkāra suga, un tās, kuras vilina Templis, ir zinātkārākās no visām. Neizbēgami bija jānotiek tā, ka ķecerību kā siltumnīcas stādiņu izlolos tieši

tradicionālās ticības sargi.

Sājā dienā Poršija atklāj, ka tic: ja viņi kaut kā pāri tukšajai, milzīgajai telpai varētu nosūtīt vēsti Ziņnesei, tad Viņai noteikti būtu kāda atbilde, kādas zāles pret sērgu. Poršija atklāj — tikpat neizbēgami —, ka šāds dialogs nav iespējams, ka atbildes nenāks, un viņai būs jāatrod pašai savas zāles, pirms nav par vēlu.

Pēc templa apmeklējuma viņa atgriežas savas saimes mājās — lielā, daudzkārt paplašinātā daudztelpu būvē, kas nostiepta starp trim kokiem —, lai sastaptu kādu no saviem tēviņiem.

Kopš sāka plosīties sērga, tēviņa loma zirnekļu sabiedrībā ir nedaudz mainījusies. Tradicionāli labākais, ko tēviņš no dzīves varēja sagaidīt, bija paradīt savu izcilību ietekmīgai mātītei un cerēt, ka par viņu parūpēsies, vai arī — tiem, kas dzimuši ar vērtīgām Sapratnēm — dzīvot kā labi aprūpētai lietai harēmā, kur viņu jebkurā brīdī var apmainīt vai sapārot kā spēļu kauliņu pastāvīgi mainīgajā saimju varas spēlītē. Citādi tēviņa liktenis bija būt par kaut kādu urbānu bezšķiras miskast-nieku, pastāvīgi cīnīties ar sev līdzīgajiem par ēdiena druskām un vienmēr būt apdraudētam, ja nav pieejama mātītes aizsardzība. Tomēr viņi vairs nav nejēdzīgu, nevajadzīgu, dekoratīvu un, labākajā gadījumā, tikai fiziskam darbam derīgu radījumu bars — spiedīgā situācijā viņi ir kļuvuši par izmisīgi nepieciešamu resursu. Tēviņi ir mazāk neatkarīgi, viņi mazāk spēj pastāvēt par sevi mežonīgā dabā un tādēļ parasti paliek, kad mātītes bēg prom. Lielā Ligzda un daudzas citas pilsētas turpina pastāvēt tikai tādēļ, ka daudzi tēviņi ir izmantojuši iespēju uzņemties tradicionālās mātišu lomas. Tagad ir pat tēviņi kareivji, mednieki un sargi, jo kādam ir jāpaņem linga, vairogs un uguns granāta, bet bieži vien nav neviena cita, kas to darītu.

Mātītēm Poršijas sociālajā situācijā bieži vien ir bijusi iespēja brīvi izvēlēties pavadošos tēviņus un, lai arī dažas tur viņus savā tuvumā burtiski tikai kā deju partnerus, kā arī lai radītu lielāku iespaidu par savu svarīgumu, citas ir viņus izmācījušas par prasmīgiem palīgiem. Kādreizējā Bianka ar saviem tēviņiem — laboratorijas asistentiem — bija atklājusi kādu patiesību par zirnekļu dzimtes politiku, kad sūdzējās, ka darbs ar mātītēm ietver pārāk daudz sacensību par varu, kā arī ka zem plānās civilizētās virskārtiņas slēpjas senie instinkti. Arī šī mūsdienu Poršija ir pamazām sākusi uzticēties tēviņiem.

Ne pārāk sen viņa ir aizsūtījusi prom grupu tēviņu — piedzīvojumu meklētāju bandu, kurus ir izmantojusi arī iepriekš. Viņi visi ir spējīgi, pieraduši strādāt kopā jau kopš bērna kājas, kad bija pamesti zirnek-lēni Lielas Ligzdas ielās. Viņu misija bija tāda, ko, pēc Poršijas domām, neviena mātīte nepieņemtu; viņu balva — pastāvīgs Poršijas saimes atbalsts: ēdiens, aizsardzība, pieeja izglītībai, izklaidei un kultūrai.

Viens no viņiem ir atgriezies: tikai viens. Sauksim viņu par Fabianu.

Tagad viņš ierodas pie Poršijas viņas saimes mājā. Fabianam trūkst vienas kājas, viņš izskatās pārguris un izbadējies. Poršija, novicinot palpas, aizsūta kādu no silītes nepieaugušajiem tēviņiem atrast viņiem abiem kaut ko ēdamu.

Nu? Poršija, vērojot tēviņu, nepacietīgi notrīc.

Apstākļi ir sliktāki, nekā tev šķita. Man ari bija grūtības atgriezties Lielajā Ligzdā. Ceļotājus, kurus tur aizdomās par ierašanos no ziemeļiem, Lielās Ligzdas sargi aizdzen prom, ja tās ir mātītes, un nogalina, ja tie ir tēviņi. Viņš runā, lēni kustinot kājas — neveikli un nevienmērīgi.

Vai tā notika ar taviem biedriem?

Nē. Es esmu vienīgais, kas atgriezās. Viņi visi ir miruši. Tik īsa kapa runa tiem, ar kuriem kopā viņš ir pavadījis lielāko daļu mūža. Bet, no otras puses, Poršijas sabiedrībā ir labi zināms, ka tēviņi īsti nespēj just tik dziļi kā mātītes un viņi noteikti nespēj veidot tik ciešas pieķeršanās un cieņas saites.

Jaunais tēviņš atgriežas ar ēdienu: saišķi dzīvu circeņu un dārzeņu polipiem no fermas. Fabians pateicīgi pagrābj vienu no sasietajiem insektiem un ietriec tajā žokli. Viņš ir pārāk noguris, lai pūlētos ar indes izmantošanu, un izsūc rausteklīgo kukaini sausu.

Kā tev jau šķita, sērgas izpostītajās pilsētās ir izdzīvojušie, viņš ēdot turpina runāt. Bet viņi nav saglabājuši neko no mūsu dzīvesveida. Viņi dzīvo kā zvēri — auž un medī. Tur bija gan mātītes, gan tēviņi. Manus biedrus citu pēc cita sagūstīja un apēda.

Poršija nepacietīgi piesit kāju. Bet tev izdevās?

Fabiana pārdzīvojumi ir atstājuši tik lielu iespaidu, ka viņš nevis tūlīt pat atbild uz jautājumu, bet jautā pretī: Vai tu neuztraucies, ka es esmu atvedis uz Lielo Ligzdu sērgu? Šķiet ticami, ka esmu to saķēris.

Tā jau ir šeit.

Viņa palpas lēni savelkas samierināšanās žestā. Man izdevās. Es atvedu trīs zirneklēnus no sērgas zonas. Viņi ir veselīgi. Viņi ir imūni — kā jaujābūt tiem, kas tur dzīvo. Tev bija taisnība — cik nu tas mums vēl var līdzēt.

Aizved tos uz manu laboratoriju, Poršija pavēl. Tad, redzot, kā trīc tēviņa atlikušie locekļi, turpina: Pēc tam šī saimes ēka ir tavā rīcībā. Tevi atalgos par šo lielisko darbu. Vienkārši palūdz, visu, ko vēlies.

Fabians ieskatās viņai tieši acīs — tas ir drosmīgi, bet viņš vienmēr ir bijis drosmīgs tēviņš, un kā gan citādi viņš varētu būt bijis tik noderīgs? Kad būšu atpūties, es palīdzēšu tev darbā, ja tu man to ļausi, viņš saka. Tu zini, ka man ir Sapratne par bioķīmijas zinātni, un es esmu arī papildus mācījies.

Poršiju šis piedāvājums pārsteidz, un tas ir redzams viņas pozā.

Lielā Ligzda ir arī manas mājas, Fabians atgādina. Šeit ir viss, kas es esmu. Vai tu tiešām tici, ka spēj uzveikt sērgu[1]?

Es ticu, ka man jāmēģina, vai arī mēs visi jebkurā gadījumā esam zuduši. Drūma doma, bet loģiska — to nevar noliegt.

4.3. Piezīmes no pelekas planētas

Holstenu pārsteidza tas, cik daudzi cilvēki bija sapulcējušies, lai noklausītos jaunumus. Gilgamešam trūka sapulču zāļu, tādēļ sanāksme notika šim nolūkam pārveidotā atspoļu angārā — tas bija tukšs, atbalšu pārpildīts. Holstens prātoja, nez, vai šeit kādreiz bijušās atspoles patlaban bija pietauvotas pie pamestās stacijas, vai arī šī bija tā pati vieta, kur viņu un Leinu nolaupītus atveda dumpinieki. Visi angāri izskatījās vienādi, un tā bojājumi droši vien jau bija salaboti.

Savā vientuļajā darbā viņš bija pazaudējis priekšstatu par to, cik daudzi cilvēki bija pamodināti, lai palīdzētu tehnoloģijas atgūšanas darbā. Angārā sēdēja vismaz simts cilvēku, un viņu pārsteidza paša teju vai klaustrofobiskā reakcija: pārāk daudzi, pārāk tuvu, pārāk slēgtā telpā. Holstens beigu galā palika durvju tuvumā, aptvēris, ka vismaz daļēji viņa prāts bija nobriedis nākotnei, kurā jāsazinās tikai ar nedaudziem citiem cilvēkiem, un varbūt pat deva šādai situācijai priekšroku.

Un kāpēc mēs vispār esam šeit? Galu galā nebija nekādas nepieciešamības pēc fiziskas klātbūtnes. Viņš pats būtu varējis turpināt strādāt un vērot, kā Vitas prezentē rezultātus uz ekrāna, vai arī ļaut viņai čivināt sev ausī. Nevienam nebija vajadzības pārnest miesas kilogramus uz šejieni tikai tāpēc, lai varētu klātienē visu uzņemt ar savām novecojušajām acīm un ausīm. Ari pašai Vitas nebija nekādas praktiskas vajadzības sniegt prezentāciju personiski. Pat tur, mājās, šāda dzīšanās pēc akadēmiska statusa lielākoties notika attālināti.

Tad kāpēc? Un kāpēc es ierados? Skatoties uz šeit sapulcējušos pūli, klausoties satrauktu sarunu troksnī, viņš varēja pieņemt, ka daudzi bija

ieradušies, tikai lai butu sabiedrībā, lai būtu ar saviem biedriem. Bet ne

jau nu es, vai ne?

Un tad viņš saprata, ka, protams, arī viņš. Viņš bija nesaraujami saistīts ar šo sociālo sugu — lai cik ļoti neiztēlotos sevi par vienpati. Pat Holstenā mita alkas mijiedarboties ar citām cilvēciskām būtnēm, uzturēt saikni starp sevi un visiem pārējiem, kas bija šeit. Pat Vitas šeit bija nevis tādēļ, lai gūtu prestižu kā zinātniece vai augstāku statusu komandā, bet gan tāpēc, ka viņai vajadzēja pastiept roku pretī citiem un zināt, ka šie citi tur būs.

Vērojot pūli, Holstens sazīmēja tikai dažas pazīstamas sejas. Vēl bez Vitas zinātnieku komandas ari lielākā daļa komandas kodola bija nodarbināti stacijā. Teju vai visi klātesošie pēdējo reizi bija atvēruši acis uz Zemes, tādēļ viņi nevarēja zināt neko par Kernu, zaļo planētu

vai tās baisajiem iemītniekiem — tikai to, kas viņiem bija stāstīts, vai ari to, kas bija pieejams nenoslepenotos materiālos Cila arhīvā. Lai arī daudzi no viņiem bija jauni, patiesībā tā bija plaisa zināšanās, kas lika Holstenam justies vecam, it kā viņš būtu bijis nomodā gadsimtus ilgāk nekā pārējie, nevis tikai dažas izstieptas dienas citā saules sistēmā.

Gaijcns bija sev atradis vietu aizmugurē un turējās tikpat atstatus. Nu priekšā izgāja Vitas — precīza un uzmanīga —, viņa noskatīja publiku tā, it kā nebūtu īsti pārliecināta, vai nonākusi īstajā telpā.

Viņas komanda bija uzstādījusi ekrānu, kas aizņēma lielāko daļu sienas aiz Vitas, un nu tā krāsa mainījās no nekādas uz mirdzoši pelēku. Vitas to kritiski nopētīja un tad savilka seju saspringtā smaidā.

"Kā jūs zināt, es esmu pārraudzījusi planētas, ap kuru mēs šobrīd riņķojam, pētniecību. Šķiet, ka tagad nav apstrīdams," viņa bija tik laipna, ka tikko jaušami pamāja ar galvu Holstenā virzienā, "ka mēs esam atlidojuši pie viena no vairākiem teraformēšanas projektiem, kurus veica Vecā Impērija īsi pirms tās iziršanas. Iepriekšējais projekts, kuru mēs redzējām, bija pabeigts un atradās karantīnā, kuru nezināmu iemeslu dēļ uzturēja attīstīts satelīts. Kā mēs esam atklājuši, darbs pie šīs planētas ir šķietami apstājies teraformēšanas procesa gaitā, un vadības stacija ir pamesta. Es zinu, ka inženierijas nodaļa ir uzņēmusies sarežģīto uzdevumu izpētīt attiecīgo staciju, kamēr es esmu pētījusi pašu planētu, lai noskaidrotu, vai tā var kaut kādā veidā kalpot kā mūsu mājas."

Sausajā, aprautajā runā nebija nekā tāda, kas varētu dot mājienu par secinājumiem, ja tādi vispār bija. Tā nebija izrādīšanās vai mēģinājums radīt spriedzi, vienkārši Vitas uzskatīja sevi par pirmām un galve-nām kārtām tīru zinātnieci, kas ziņotu par pozitīviem vai negatīviem rezultātiem vienlīdz tieši, nespriežot par to vērtību vai to, cik tie šķistu patīkami. Holstens pazina šo akadēmisko pieeju, kas, Zemei tuvojoties savam galam, bija kļuvusi arvien populārāka, jo gūt pozitīvus rezultātus kļuva arvien grūtāk.

Vitas noskatīja sapulcējušos, un Holstens centās interpretēt viņas sejas izteiksmi, viņas ķermeņa valodu —jebko, kas sniegtu viņam priekšstatu par gaidāmo. Vai mēs paliekam šeit? Dodamies tālāk? Vai atpakaļ? Pēdējā iespēja viņam sagādāja vislielākās raizes, jo Holstens bija viens no pavisam nedaudzajiem, kas bija personiski piedzīvojis Kernas zaļo pasauli.

Ekrāns kļuva gaišāks — pelēkam tonim nomainot pelēku un kļūstot pelēkam — un tad parādījās tumša horizonta loks. Nu viņi skatījās uz pelēko planētu.

"Kā jūs būsiet manījuši, šīs planētas virsma šķiet savādi vienmērīga. Tomēr spektrogrāfiskā analīze rāda, ka šeit ir daudz organiskās ķīmijas savienojumu: visi elementi, kas mums nepieciešami, lai izdzīvotu," Vitas viņiem teica. "Tikko bijām nonākuši

augstā orbītā, nometām uz virsmas dažus dronus. Visi attēli, kurus redzat, ir drona uzņemti. Krāsas atbilst realitātei un nav retušētas vai mākslinieciski mainītas."

Holstens neredzēja nekādas krāsas, ja neskaita pelēko, bet, pāri atainotajam diskam austot saulei, viņš redzēja kontūras un ēnas: kalnu, ieplaku, kanālu pazīmes.

"Kā redzat, šī planēta ir ģeoloģiski aktīva, kas varētu būt uzskatāms par priekšnoteikumu Impērijas veiktai teraformēšanai. Mēs nezinām, vai tas ir vienkārši tāpēc, ka no visām Zemei līdzīgajām īpašībām, ko viņi varētu būt vēlējušies sagaidīt no jaunas pasaules, šo būtu visgrūtāk— varbūt pilnīgi neiespējami — atveidot, vai varbūt viņi ir jau agrīnā stadijā paši bija šo īpašību planētai piešķīruši. Cerams, informācija, ko gūsim no stacijas, sniegs mums priekšstatu par to, kā viņi to ir darījuši. Ir iespējams, ka kādu dienu mēs paši spēsim atkārtot šo sasniegumu." Un te nu bija vismaz neliels mājiens, ka Vitas pati varētu būt nedaudz aizrāvusies ar šo ideju. Holstens bija pārliecināts, ka viņas balss kļuva par pustoni augstāka un pat noraustījās viena uzacs.

"Šeit jūs varat redzēt dronu rādījumus par planētas pamatapstākļiem," Vitas turpināja. "Tātad: gravitācija apmēram 80 procenti no Zemes gravitācijas, lēna rotācija, sniedzot apmēram 40 stundas ilgu diennakts ciklu. Temperatūra ir augsta, izturama ap poliem, izdzīvojama ziemeļu rajonos, bet, domājams, ne cilvēkam pieņemama ap ekvatoru. Pamanīsiet, ka skābekļa līmenis ir tikai ap pieciem procentiem, tādēļ, baidos, šīs nav ērtas mājas. Tomēr, kā redzēsiet, tas mums daudz ko māca."

Attēlu nomainīja daudz tuvāks virsmas uzņēmums — droni slīdēja daudz zemāk, un publiku pāršalca nemiers un apjukums. Pelēkā masa bija dzīva.

Visa virsma, ciktāl to reģistrēja dronu kameras, bija klāta ar biezu, savijušos pelnu pelēku zarotni. Tā izpletās papardēm līdzīgās lapās, kas pārliecās cita citai, izvēršot izliektās lapas kā rokas, lai satvertu saules gaismu. Šeit izvirda falliski torņi, kurus kā kārpas nosēja pumpuri vai varbūt augļi. Pelēkā masa pārklāja kalnus līdz pat to virsotnēm. Tā veidoja biezu, pelēku vilnu uz visām redzamajām virsmām. Attēls pārvietojās, pārvietojās un pārvietojās, un Vitas parādīja dažādas vietas, iekļautajai globālajai kartei rādot, no kurienes nāk katrs attēls. Tomēr redzamais praktiski nemainījās.

"Tas, ko jūs redzat, vislabāk būtu aprakstāms kā sēne," zinātnes nodaļas vadītāja skaidroja. "Šī ir vienīgā suga, kas kolonizējusi visu planētu no viena pola līdz otram, visos augstumos. Zemāk esošās augsnes mērījumi — kā skatāms projicētajās līnijās šeit — rāda, ka planētas topogrāfija patiesībā ir tikpat daudzveidīga kā tā, ko mēs sagaidītu no Zemes aizvietotāja — šeit ir padziļinājumi jūrām, bet nav

jūru, ir upju ielejas, bet nav upju. Pētījumi liecina, ka viss planētas ūdens ir piesaistīts organismam, kuru jūs šeit redzat. Un, iespējams, tas pat ir viens pāls organisms.

Nav novērojamu acīmredzamu līniju, kur tas sadalītos. Neskatoties uz tā krāsu, tas šķietami spēj veikt sava veida fotosintēzi, bet zemais skābekļa līmenis liek spriest, ka šī reakcija ir ķīmiski atšķirīga no tām, ko pazīstam mēs. Nav zināms, vai šī visaptverošā suga kaut kādā ziņā bija plānota daļa no teraformēšanas procesa vai arī tā ir kļūdas rezultāts, kuras neatņemamā klātbūtne likusi inženieriem pamest darbu pie šīs planētas, vai varbūt tā radusies pēc planētas pamešana kā dabisks blakusprodukts daļēji pabeigtam darbam. Jebkurā gadījumā domāju, ka var droši teikt, ka tas tur ir uz palikšanu. Šī pasaule tagad pieder sēnei."

"Vai to var notīrīt?" Kāds jautāja. "Vai mēs to varam izdedzināt vai tamlīdzīgi?"

Nu beidzot Vitas ārējais miers nedaudz sašķobījās. "Lai veicas kaut ko sadedzināt, ja atmosfērā ir tik maz skābekļa," viņa pārmetoši noteica. "Turklāt es iesaku vairs nepētīt šo planētu. Tad, kad bijām ieņēmuši pozīciju lejā un veikuši nedaudz izpētes, droni jau izrādīja samazinātas funkcionalitātes pazīmes. Mēs centāmies tos uzturēt aktīvus, cik ilgi vien iespējams, bet beidzot abi pārtrauca darboties. Tur, lejā, gaiss burtiski ir sporu zupa —jaunas sēņu kolonijas tiecas ieviesties uz jebkuras atklātas virsmas. Par to runājot — šīs un iepriekšējās sistēmas aizrautīgā izpēte ir novedusi pie tā, ka darbnīcās nepieciešams saražot papildu dronus, tikko būs pieejami resursi. Mums to ir palicis pavisam maz."

"Atļauju," Gaijens no aizmugures atbildēja. "Ķerieties pie darba. Domāju, ka mēs varam pieņemt — tuvākajā laikā šī vieta nekļūs par mūsu mājām," viņš piebilda. "Bet tā nav problēma. Mūsu prioritāte ir savākt no stacijas visu, ko varam, sakārtot to, iztulkot un atrast tā izmantošanas veidus. Tajā pašā laikā mēs veicam kardinālu Cilgameša sistēmas pārveidi, labojot un aizvietojot visu, ko varam. Uz šīs stacijas ir daudz lietojamas tehnoloģijas, mums tikai jāatrod veids, kā to apvienot ar mūsējo. Un neuztraucieties par to, ka nevarēsiet dzīvot Sēņu pasaulē. Man ir plāns. Plāns ir. Izmantojot visu šeit atrasto, mēs varam doties pēc tā, kas mums ir bijis lemts." Runa tik strauji kļuva par mesiānisku vēstījumu, ka pat Gaijens šķita par to pārsteigts — bet tad viņš pagriezās un aizgāja, atstājot aiz sevis zinātkāru čalu vilni.

4.4. Zinātkārie prati

Sākumā sērga ir nemanāma, rad uzvaroša, visbeidzot — patiesi biedējoša. Patlaban tās simptomi ir veiksmīgi piefiksēti un visnotaļ paredzami — bet neārstējami. Pirmās drošās pazīmes ir karstuma sajūta locītavās, kaistošas acis, mute, tīkla dziedzeris, ānuss un lapveida plaušas. Seko muskuļu spazmas — jo īpaši kājās. Sākumā nedaudz — tikai stos-tīgāka valoda, nervoza mīņāšanās bez īsta iemesla —, un tad slimības upura locekļi viņam klausa arvien mazāk, seko nesakarīga murmulēšana, streipuļošana, pat satraukti un bezjēdzīgi tālāki izgājieni. Ap šo laiku — desmit līdz četrdesmit dienas pēc pirmās netīšās noraustīšanās — vīruss sasniedz smadzenes. Tad upuris zaudē priekšstatu par to, kas ir un kur atrodas. Saslimušais uztver apkārtējos iracionāli. Šajā stadijā bieži sastopama paranoja, agresija un amnēziski stāvokļi. Pēc piecām līdz piecpadsmit dienām seko nāve, pirms kuras parādās neatvairāma tieksme uzrāpties pēc iespējas augstāk. Fabians ir detalizēti aprakstījis mirušo pilsētu, kuru apmeklējis vēlreiz: koku augstākās virsotnes un irstošie tīmekļi ir pilni ar mirušo stingajiem ķermeņiem, to stiklainās acis pievērsušās tukšumam virs galvas.

Pirms pirmajiem neapstrīdamajiem simptomiem vīruss atrodas upura ķermenī nenoteiktu laika posmu — nereti pat divsimt dienas, pamazām infiltrējoties pacienta organismā, nenodarot acīmredzamu kaitējumu. Upuris reizēm jūt karstumu vai reibumu, bet tam ir citi iespējamie iemesli, tādēļ par simptomiem parasti netiek ziņots, jo īpaši tādēļ, ka, pirms slimība pārņēma Lielo Ligzdu — kā tas ir noticis tagad —, visi tie, kas tika turēti aizdomās par saslimšanu, tika izsūtīti, nepaklausības gadījumā piedraudot ar nāvi. Tic, kuri pārnēsāja slimību inkubācijas stadijā, neviļus piedalījās sazvērestībā, kas maskēja slimības uzbrukumu, cik ilgi vien iespējams.

Agrīnajā un šķietami nevainīgajā stadijā slimība ir vidēji lipīga. Ilgāku laika posmu atrodoties cietēja tuvumā, infekcijas pārnese ir ļoti ticama, lai gan visdrošākais veids, kā saslimt, ir ciest no pēdējo stadiju ārprātīgo pacientu kodieniem.

Lielajā Ligzdā manīts pusducis vēlas stadijas upuru. Viņi ir nogalināti pa gabalu, tikko pamanīti. Trīsreiz vairāk pagaidām vēl ir vidējā stadijā, un līdz šim nav pieņemts lēmums, ko ar tiem darīt. Poršija un vēl citi uzstāj, ka ir iespējams atrast zāles. Tempļa zinātnieku vidū ir nerakstīta vienošanās, ka viņi slēps to, cik maz zina par iespējamiem ārstēšanās ceļiem.

Poršija izmanto Fabiana trofejas, cik labi vien spēj. Zirneklēni nāk no sērgas apsēstas pilsētas, un viņa var tikai cerēt, ka tas nozīmē, ka

viņi paši ir imūni pret sērgu un ka šī imunitāte var tikt kaut kādā veidā izpētīta.

Viņa ir notestējusi zirneklēnus un paņēmusi hemolimfas — zirnekļu asiņu — paraugus, lai tos izpētītu, bet viņas analīze un palielināmie stikli līdz šim vēl neko nav devuši. Viņa ir likusi, lai zirneklēnu ķermeņa šķidrumi tiek iebaroti vai injicēti vidējās stadijas upuriem — šķidrumu pārneses ceļi ir izstrādāti tikai pirms dažiem gadiem. Zirnekļu imūnsistēmas ierobežojumi nozīmē arī to, ka asinsgrupu atgrūšana ir daudz mazāka problēma nekā cilvēkiem. Šajā gadījumā ārstniecības mēģinājums neko nedeva.

Darbā ar slimniekiem Poršija ir izmantojusi Fabianu, lai pēc iespējas ilgāk pasargātu sevi no neizbēgamā mirkļa, kad pati kļūs par izpētes objektu, un viņš ir sadarbojies ar tēviņiem saimēs, kurās ir zināma sērgas izplatība. Ir noskaidrots, ka tēviņi ir nedaudz izturīgāki par mātītēm, vismaz ciktāl tas attiecas uz sērgu. Ironiskā kārtā senā ģenētiskā saite apvieno eleganci un izturību, kas nepieciešamas pielūgsmes dejām, ar imūnsistēmu spēku, tādā veidā pastāvīgi uzturot dabisko atlasi.

Viss, ko Poršija līdz šim ir izmēģinājusi, ir cietis neveiksmi, un nevienam no viņas līdzgaitniekiem nav izdevies panākt labākus rezultātus.

Viņa sāk pētīt vēl apšaubāmākas zinātnes, izmisīgi cenšoties atrast kādu domu sānceļu, kas izglābs zirnekļu civilizāciju no barbariskas izklīšanas un sabrukuma.

Nu viņa lielāko dienas daļu ir strādājusi laboratorijā. Fabians ir devies prom, apbruņojies ar jaunām maisījumu devām, kuras nodos saviem līdzgaitniekiem aizslēgtajās lazaretēs, par kurām kļuvušas inficēto saimju mājas. Poršija īpaši netic, ka šie maisījumi būs iedarbīgi. Viņa jūt, ka ir sasniegusi savu spēju robežas, un frustrēta mēģina iekļūt milzīgajā neziņas tukšumā, kuru atklājusi, stāvot uz savas sugas izpratnes ārējās robežas.

Tagad viņai ir viešņa. Citā situācijā Poršija viņu būtu aizraidījusi, bet viņa ir nogurusi, tā nogurusi, un viņai izmisīgi nepieciešams jauns skatījums. Un jauns — nepatīkami jauns — skatījums ir šīs viešņas specialitāte.

Viņu sauc Bianka, un kādreiz viņa bija viena no Poršijas saimes. Viņa ir milzīgs, pārbarojies zirneklis, kuras ķermeni viscaur klāj blāva pūka, un kustas tik enerģiski, nervozi un nemierīgi, ka Poršija prāto, nez, vai kāds pamanītu, ja Biankai pieliptu sērga.

Kādreiz Bianka bija arī daļa no Templa, bet neveica savus pienākumus ar tiem nepieciešamo cieņu. Viņas zinātkāre kā pētniecei izrādījās stiprāka par godbijību kā priesterienei. Viņa bija sākusi eksperimentēt ar kristālu un, kad tas tika atklāts, teju vai tika izsūtīta par necieņas izrādīšanu. Poršija un citas saimes biedrenes iejaucās, lai

attaisnotu Bianku, bet līdz ar to viņa krita no sabiedrības augstākajiem slāņiem un zaudēja gan statusu, gan draudzenes. Tika pieņemts, ka viņa pametīs Lielo Ligzdu, vai varbūt nomirs.

Un tomēr kaut kādā veidā Bianka ir pamanījusies ne vien noturēties, bet pat dzīvot uz zaļa zara. Viņai vienmēr ir bijis spožs prāts — iespējams, šis ir vēl viens iemesls, kādēļ Poršija, kas šķiet iztērējusi savus mentālos resursus, viņu ielaiž pie sevis. Bianka ir nodarbojusies ar savu spēju barteru kā tēviņš, kalpojot mazāk ievērojamām saimēm un ar laiku izveidojot pati savu saimi, kurā sapulcējušies citi neapmierināti zinātnieki. Labākos laikos lielās saimes vienmēr bija par mata tiesu no viņu visu nosodīšanas vai pat izraidīšanas, bet tagad visiem ir vienalga. Porši-jas ļaudis nodarbina citas problēmas.

Stāsta, ka tu tuvojies zāļu atklāšanai? Tomēr Biankas poza un pavisam nelielā vilcināšanās eleganti norāda uz viņas skepsi.

Mēs strādājam. Mēs visi strādājam. Citā situācijā Poršija pārspīlētu savas iespējas, bet tagad jūtas pārāk nogurusi. Kāpēc tu esi šeit?

Bianka, vērojot Poršiju, viltīgi pamīņājas. Nu, nu, māsiņ, kāpēc gan es vispār kaut kur esmu?

Nav īstais laiks. Tātad Bianka atkal sāk savu. Poršija žēlabaini saraujas, un otra zirnekliene pakāpjas viņai tuvāk, lai sajustu klusināto runu.

Ciktāl es saprotu, varbūt nekad nebūs īstais laiks, Bianka viņu paurda. Es zinu, kādas vēstis nāk pa pavedieniem no citām pilsētām. Es zinu, no cik daudzām pilsētām vēstis vairs nepienāk. Mēs abas — gan tu, gan es — zinām, kas mums stāv priekšā.

Ja es būtu gribējusi par to patlaban domāt, tad būtu palikusi laboratorijā, Poršija viņai saka, nikni piesitot kāju. Es nesniegšu tev pieeju Ziņne-ses kristālam.

Biankas palpas notrīs. Man pat bija pašai savs kristāls, tu to zināji? Un Templis par to uzzināja un man to atņēma. Es jau gandrīz...

Poršija negrib zināt, ko Bianka gandrīz. Biankai ir viena apsēstība — runāt ar Ziņnesi, nosūtīt ziņu atpakaļ strauji slīdošajai zvaigznei. Šis jautājums tiek apspriests Templī katrā paaudzē — un katrā paaudzē ir kāda šāda Bianka, kam šķiet, ka “nē" nav laba atbilde. Viņas vienmēr tiek novērotas.

Poršijas situācija ir nepatīkama, jo pati viņa, iespējams, atbalstītu Bianku. Tomēr viņu ir pārliecinājis vairākums — līdzīgi kā lielākā daļa dižu lēmumu izgāžas, kad uz viena un tā paša tīkla asi debatē lielie un lieliskie. Templa vecā sardze, iepriekšējo paaudžu priesterienes, uztur ziņu svētu un nemainīgu. Poršijas ļaužu noteiktais ceļš ir izprast šo ziņu dziļāk, apgūt tās slēptās dzīles, kas vēl nav atšifrētas. Viņiem nav jācenšas aurot tumsā, lai piesaistītu Ziņneses uzmanību. Ziņncse savā

ceļā pa debesīm redz visu. Pasaulē ir kārtība, un Ziņnese ir tās pierādījums.

Katrā paaudzē arvien vairāk ir balsu, kas iebilst, bet līdz šim memē-tiskā pārliecība ir bijusi izturīgāka un uzvarējusi. Vai tad Ziņnese pati neiejaucās dižajā karā ar skudrām, pirms kāds iedomājās, ka būtu jālūdz viņai palīdzība? Ja Ziņneses plāns ir palīdzēt Poršijas ļaudīm, tad šāda palīdzība nāks bez prasīšanas.

Kāpēc tu nāc pie manis? Es necini'sos pret Templi, Poršija saka Biankai tik noraidoši, cik vien spēj.

Jo es atceros tevi no tā laika, kad mēs bijām īstas māsas. Tu vēlies to pašu, ko es, tikai ne tik stipri.

Es tev nepalīdzēšu, Poršija atbild, un viņas nogurums piešķir atbildei galēju raksturu. Tik un tā nav iespējams runāt ar Ziņnesi. Mūsu ļaudīm nepieciešams Templis, lai gūtu mierinājumu. Tavi eksperimenti to noteikti atņems, un ko mēs iegūsim? Tu nevari sasniegt to, ko vēlies, un turklāt tas nemaz nav jāsasniedz.

Es tev kaut ko parādīšu. Pēkšņi Bianka dod signālu, un vairāki tēviņi ienes smagu ierīci, kas ir iekārta tīklā starp tiem — tie pakāpjas sāņus un nolaiž to uz grīdas, kas nedaudz ieliecas no svara.

Jau labu laiku ir zināms, ka dažas ķimikālijas veido interesantas reakcijas ar metāliem, Bianka stāsta. Tos apvienojot un pareizi savienojot, rodas spēks, kas dodas pa ?netāliem un cauri šķidrumiem. Atceries — mēs šādus eksperimentus veicām, kad kopā mācījāmies.

Savāda parādība, nekas cits, Poršija atminas. Mēs to izmantojām, lai pārklātu vienus metālus ar citiem. Atceros, kāda skudru kolonija bija nozīmēta darbam ar šiem uzdevumiem un radīja neparastas lietas. Šīs atmiņas no pašas salīdzinoši nevainīgajām bērnu dienām sniedz Poršijai nedaudz spēka. Tomēr tur bija daudz, indīgu garaiņu. Skudru darbs. Un kas par to?

Bianka ir pievērsusies savai ierīcei, kas atgādina Poršijai tālaika eksperimentus, — tajā ir atsevišķi nodalījumi, ķimikālijas, kas ieslēgtas citās ķimikālijās, ko savieno metāla stienīši. Bet tai ir ari citas metāla daļas— metāla, kas ir rūpīgi izstiepts, līdz kļuvis tik plāns kā raupjš zīds, un tad blīvi satīts spolē. Gaisā kaut kas mainās, un Poršija jūt, kā viņas matiņi saceļas, it kā tuvotos vētra — notikums, kas vienmēr rosina viņā pilnīgi racionālas bailes, jo dabisks ugunsgrēks var nodarīt milzu kaitējumu pilsētai.

Šī mana mantiņa ir ?ieredzama tīkla sirds, Bianka stāsta. Rūpīgi to pielāgojot, es varu ievibrēt šī tīkla pavedienus. Vai tas nav lieliski?

Poršija vēlas teikt, ka tas ir nonsenss, bet viņa jūtas ieintriģēta, un doma par visu aptverošu tīklu ir pievilcīga, intuitīvi saprotama. Kā gan

citādi viņi varētu būt savienoti ar...?

>

Tu gribi teikt, ka šis ir tikls, caur kuru ar mums runā Ziņnese?

Bianka skraida ap savu jauno ierīci. Nu, kaut kādam sakaram ir jābūt, citādi kā gan mēs saņemtu ziņu? Un tomēr — Templis nemēģina to pētīt. Ziņa vienkārši "ir". Jā, es esmu atklājusi visuma dižo tīklu, tīklu, kurā Ziņnese ievibrē savu vēsti. Jā, es varu nosūtīt mūsu atbildi.

Pat no Biankas šis ir drosmīgs un biedējošs paziņojums.

Es tev neticu, Poršija asi nosaka. Ja to būtu iespējams izdarīt, tad tu jau būtu to izdarījusi.

Bianka nikni piesit kāju. Kāda jēga saukt Ziņnesi, ja nevaru dzirdēt viņas atbildi? Man nepieciešama pieeja templim.

Tu vēlies, lai Ziņnese tevi ievēro un runā ar tevi. Tātad šī eksperimenta patiesais dzinulis ir Biankas ego. Viņa vienmēr ir bijusi tāda: gatava mērīties kājiņām ar visu pasauli. Nav īstais laiks. Poršija atkal jūtas pārgurusi.

Māsa, mums vairs nav laika. Tu to zini, Bianka dīc. Ļauj man īstenot savu plānu. Es nevaru atstāt to nākamajām paaudzēm. Pat ja es varētu nodot Sapratni tālāk, tik un tā nebūs nākotnes paaudžu, par kurām būtu vērts runāt. Tagad ir vienīgais laiks.

Būs nākotnes paaudzes. Poršija nesignalizē šos vārdus, tikai nodomā tos. Fabians tās ir redzējis: viņas dzīvo kā zvēri mūsu pilsētu drupās, viņu prāti ir pilni ar Sapratnēm, ko tās nevar izmantot, jo viņu māšu pasaules arhitektūra ir zudusi. Kāda tad jēga no zinātnes? Kāda jēga no Templa? Kāda jēga no mākslas, ja palikušo ir tik maz, ka tās spēj vienīgi ēst un pāroties? Mūsu dižās Sapratnes izmirs no paaudzes paaudzē, līdz nebūs palikusi neviena, kas mūs atcerētos. Bet šī doma nav pabeigta, viņā kaut kas vieš nemieru. Viņa prāto par Sapratņu izlasi — šie zudušie izdzīvotāji droši vien saņems kādas senas Sapratnes, kas palīdz medībās, un tic pēcteči, kas pārmantos šādas primitīvas Sapratnes, kļūs par pasaules jaunajiem valdniekiem. Bet tas nebūs viss, ko viņi pārmantos...

Poršija salecas, viņa saņēmusi atmodinošu šoku — tā, it kā būtu nejauši pieskārusies Biankas mašīnas aplamajam galam. Viņai prātā ir ienākusi traka doma. Neiespējama doma. Zinātniska doma.

Viņa signalizē kādam no saviem tēviņiem un prasa, vai Fabians ir atgriezies. Viņš ir atgriezies, un Poršija nosūta pēc viņa.

Man jādodas strādāt laboratorijā, viņa saka Biankai un tad mirkli vilcinās. Bianka jau ir pustraka, viņa ir bīstams ģēnijs, potenciāla revolucionāre, bet viņas spožais prāts nekad nav bijis apšaubāms. Vai tu man palīdzēsi? Man tas būs nepieciešams.

Bianka ir acīmredzami pārsteigta. Būtu liels gods atkal strādāt ar manām māsām, bet... Viņa līdz galam nepasaka šo domu, bet paceļ acis uz mašīnas pusi — tā šobrīd nedarbojas, nesatrauc gaisu un tā neredzamo tīklu.

Ja mums veiksies, ja mēs izdzīvosim, tad darīšu visu, ko spēju, lai

palīdzētu tev pierunāt Templi. Un tad — dumpīga doma, kas ienāk prātā Por-šijai pašai. Ja mēs izdzīvosim, tas būs tikai mūsu nopelns, tas nebūs tādēļ, ka Ziņnese ir mums palīdzējusi. Tagad mums pašām jātiek galā.

4.5. Senajo sapņi

"Meison."

Holstens satrūkās — viņš bija pusaizmidzis pie darba konsoles — un gandrīz nokrita no krēsla. Tieši aiz viņa stāvēja Gaijens.

"Es — ē — vai kas vajadzīgs?" Viņš kādu bridi lauzīja galvu, cenšoties atcerēties, vai ir jau pabeidzis tulkojumus, kurus bija pieprasījis kapteinis. Bet, jā, viņš vakar bija tos nosūtījis caurskatei personiski Gaije-nam, ne tā? Vai kapteinis tos jau būtu izlasījis?

Gaijena seja neko neizteica. "Tev jānāk man līdzi." Viņa tonis tikpat labi varētu ari nozīmēt, ka Holstenu tūlīt nošaus par to, ka viņš kaut kādā veidā ir nodevis Gaijena vienpersonisko valdīšanu. Vienīgais, kas klasicistu mierināja, bija drošībnieku trūkums.

"Nu, es..." Holstens pamāja kaut kur uz konsoles pusi, bet, godīgi sakot, pēdējo pāris dienu laikā darbs bija kļuvis mazāk interesants. Tas bija nogurdinošs, tas bija rutinēts un — savādi personiskā ziņā — tas bija nomācošs. Iespēja no tā tikt vaļā, pat Gaijena sabiedrībā, bija neizsakāmi pievilcīga. "Kas vajadzīgs, priekšniek?"

Gaijens ar žestu lika Holstenam sekot, un jau pēc dažiem Gilgameša gaiteņu pagriezieniem Holstens varēja uzminēt, ka viņi dodas uz atspoļu angāriem. Nebija tā, ka viņš šo ceļu atcerētos ar sajūsmu. Šur tur viņš pat redzēja ložu pēdas, kuras apkopes komandas vēl nebija paguvušas aizdrīvēt.

Viņš teju vai atsauca atpakaļ šis senās/nescnās dienas, teju vai pieļāva kļūdu, runājot ar Gaijenu par vecajiem laikiem. Pēdējā brīdī viņš sevi apturēja. Visticamāk, ka Gaijens vienkārši uz viņu truli pablenztu, bet pastāvēja ari neliela iespēja, ka viņš patiesībā gribētu runāt par neveiksmīgo dumpi, un ko tad Holstens darītu? Viņam bija tikai viens jautājums, ar ko viņš bija apsēsts daudzajās dienās pēc tam, kad abi ar Leinu bija atgriezušies uz Gila. Nīkstot vientulībā attīrīšanas kamerā — līdzīgi kā Leina un pārējā Ķersta komanda —, viņš bija šos notikumus pārdomājis tā un citādi, mēģinot saprast, kuri Gaijena vārdi un darbi ir bijuši blefs un ko viņš tiešām bija aukstasinīgi izlēmis darīt. Tolaik viņš bija vēlējies par to runāt ar Ķerstu, bet tādas iespējas nebija bijis. Cik daudz no šīs izmisīgās glābšanas misijas bija noticis pēc Gaijena plāna, un cik daudz bija Ķersta improvizācija? Viņš vienmēr bija domājis, ka drošībnieku priekšnieks ir neģēlis, bet tomēr beigu galā šis cilvēks bija darījis neticami daudz, lai dabūtu gūstekņus atpakaļ neskartus.

Esmu tev parādā, Kerst, Holstens atzina, bet nezināja, cik daudz ir parādā Gaijenam.

"Vai mēs...?" viņš iejautājās, skatoties kapteiņa mugurā.

“Mēs dodamies uz staciju,” Gaijens apstiprināja. “Man vajag, lai tu kaut ko apskati.”

“Kaut kāds teksts, vai...?” Holstens iztēlojās, kā pavada visu dienu, tulkojot arvien drūmākam Gaijenam brīdinājuma zīmes un aparātu nosaukumus.

“Tu esi klasicists. Tu pārzini ko vairāk nekā tulkošanu, vai ne?” Gaijens pagriezās pret viņu. “Artefaktus?”

“Nu, jā, bet noteikti inženieri...” Holstens labi apzinājās, ka Gaijens ir viņu tik bieži apmulsinājis, ka viņš kopš kapteiņa ierašanās pat nebija īsti pabeidzis kaut vienu skaidru domu.

“Inženieri grib skatu no malas. Es gribu skatu no malas.” Viņi ienāca angārā, kur jau gaidīja sagatavota atspole — tās ieeja bija atvērta, un tai blakus slaistījās pilote, kas kaut ko lasīja no planšetes. Holstens pieņēma, ka tas varētu būt kāds no tiem Gila milzīgās bibliotēkas tekstiem, kurus Gaijens bija atļāvis izmantot, lai gan vienlaikus notika arī plaša apmaiņa ar darbiem ārpus viņa saraksta — rakstīti teksti un ieraksti, kuriem bija jābūt noslēgtā sistēmā. Gaijens par to mūždien niknojās, bet tā arī nespēja tikt galā ar noplūdi — Holstenam bija slepenas aizdomas, ka tas tādēļ, ka viņa ieteiktā cenzūra, kuru Leina būtu varējusi ieviest, tā arī nespēja turēt līdzi galvenajam aizdomās turamajam, proti, pašai Leinai.

“Tev būtu jābūt pateicīgam par iespēju pašam spert kāju uz satelīta,” Gaijens ieminējās, kad viņi abi bija sasēdušies krēslos un piesprādzējušies. “Senajo pēdas un tādā garā. Es teiktu, ka tas ir klasicista sapnis.”

Holstens domāja, ka klasicista sapnis drīzāk ir ļaut kādam citam darīt bīstamos darbiņus un pēc tam mierīgā garā rakstīt erudītu analīzi par senajo darbiem vai — kā liecināja viņa karjeras gaita — citu akadēmiķu darbiem. Vēl vairāk — izteiktāk, nekā viņš jebkad atzītu Gaije-nam —viņš bija nonācis pie nomācošas atziņas, ka viņam tie senie cilvēki nemaz tik ļoti nepatīk.

Jo vairāk viņš par tiem uzzināja, jo vairāk viņš tos uztvēra nevis kā dieviem līdzīgus kosmosa pionierus — kā viņa kultūra sākotnēji bija tos iedomājusies —, bet kā monstrus: neveiklus, ķildīgus, aprobežotus monstrus. Jā, viņi bija izveidojuši tehnoloģiju, kas tālu pārspēja visu, ko bija sasnieguši Holstena ļaudis, bet bija tā, kā viņš jau bija nojautis: Vecās Impērijas spožais piemērs bija pievīlis Holstena civilizāciju, liekot atkārtot pagātni. Mēģinot kļūt par senajiem, viņi paši bija nolikuši sev likteņa spriedumu — nesasniegt šos augstumus un nesasniegt arī nekādus citus, nolemjot sevi mūžīgai skaudībai un viduvējībai.

Viņu lidojums uz staciju bija īss — tikko ātrums bija palielināts, to jau nācās samazināt, pilotei apseglojot fizikas likumus, vienlaikus sazinoties ar Gila pacelšanās un pašizveidoto stacijas nolaišanās

sistēmu.

Staciju veidoja vairāki gredzeni ap centrālo cilindru, kurā nebija gravitācijas un kurā vēl joprojām atradās viens no pilnīgākajiem jebkad redzētajiem Vecās Impērijas kodolreaktoriem. Leinas komanda pārsteidzoši viegli bija atjaunojusi strāvas padevi stacijai — kā viņi atklāja, senie aparāti pēc gadu tūkstošiem ilga miega bija gatavi atsākt darbu. Sī elegantā tehnoloģija, kas darbojās bez aizķeršanās, pēc ilgstošiem imitēšanas un pārveidošanas pūliņiem bija kļuvusi par ciltsmāti Gilgameša sistēmām, kas bija ļāvušas viņiem nokļūt tik tālu kosmosā, zaudējot vien dažus procentus no cilvēku kravas.

Tagad, kad daži gredzeni atkal rotēja, daļā stacijas bija kaut kas līdzīgs īstai gravitācijai, par ko Holstens bija patiesi pateicīgs. Viņš nebija drošs, ko atklās, nokāpjot no atspoles, bet pirmais stacijas gredzens izrādījās pilnībā izpētīts un ievadīts katalogā, un nu to bija kolonizējusi Leinas stipri paplašinātā inženieru komanda. Holstens un Gaijens ieradās dzīvīgā enerģijas, darbīguma un trokšņa vilnī, viņi redzēja gaiteņus un istabas, kur pēc maiņas beigām drūzmējās inženieri. Tur bija improvizēta ēdnīca ar ēdienu, atpūtas telpas, kur bija uzstādīti ekrāni, kas ļāva skatīties filmas no Gila arhīviem. Holstens redzēja, kā cilvēki spēlē spēles, kā mīlnieki apskaujas, un pat ko tādu, kas varētu būt akticrspēles etīde — tā gan strauji aprāvās līdz ar Gaijena parādīšanos. Leinas pārraudzībā inženieri bija kļuvuši par smagi strādājošiem, bet ne pārāk godbijīgiem darbiniekiem, un Holstenam bija aizdomas, ka Dižais Līderis nebaudīja visaptverošu cieņu.

"Tad kur ir tas tavs verķis?" Holstens apjautājās. Viņu arvien vairāk interesēja Gaijena nodomi, jo šķita, ka diez vai šeit bija kas tāds, par ko klasicists nebūtu varējis tikpat labi sniegt komentāru attālināti. Tad kādēļ Gaijens mani ir atvilcis visu gaisa gabalu līdz šejienei? Bija iespējamas vairākas atbildes, bet neviena no tām Holstenam nepatika. Galvenā bija doma, ka saziņa starp Gilgamešu un staciju nebija pārlieku droša. Ikviens, kurš kaut cik pārzināja tehnoloģiju, teorētiski varēja to noklausīties. Protams, diez vai kādam būtu sakāms kaut kas slēpjams — vai ne tā?

Varbūt bija.

Holstenam pārskrēja drebuļi, un viņš paklausīgi sekoja Gaijena pēdās cauri pirmajam gredzenam, līdz nonāca pie izejas, kas vērās uz nākamo.

Vai viņš ir kaut ko atradis? Holstens iedomājās, kā kapteinis rakņājas pa ziņojumiem, meklējot sazin ko. Kaut kas tomēr acīmredzot bija piesaistījis viņa skatu — droši vien kaut kas tāds, ko neviens cits nebija uztvēris tieši tāpat. Un nu bija skaidrs, ka Gaijens vēlas paturēt šo lietu savā pārziņā.

Un tagad es būtu viņa uzticības persona? Tā nebija patīkama

doma.

Viņi devās arvien tālāk pa staciju — no viena gredzena uz nākamo, no vienas izejas uz nākamo, kur atpūtā esošos inženierus nomainīja citāda, fokusētāka darbība. Nu viņi prātīgi devās pa tām stacijas daļām, kas vēl nebija pilnībā izpētītas. Ārējās daļas šobrīd tika uzskatītas par drošām, tādēļ tās bija atstātas jaunākā Leinas personāla rīcībā — lielākoties tie bija nesen pamodinātie ar nelielu pieredzi —, lai tie varētu atjaunot dažas pēdējās sistēmas un pabeigt datu ievadi katalogā. Beidzot Gaijens lika Holstenam apvilkt aizsargtērpu un ne uz mirkli nenovilkt ķiveri. Viņi dosies uz tām stacijas daļām, kur ne gaiss, ne gravitācija nebija viscaur nodrošinātas ērtības.

No šīs vietas visi, ko viņi satika, bija tērpušies līdzīgi, un Holstens zināja, ka jaunu telpu atklāšanas tempu ierobežoja tas, cik daudz šādu tērpu bija Gilgameša krājumos un cik varēja saražot no jauna. Viņi ar Gaijenu devās garām arvien sarūkošam inženieru skaitam, kas strādāja pie galvenajām sistēmām un centās atjaunot stacijas dzīvības uzturēšanas sistēmas tik tālu, lai varētu paziņot, ka šīs stacijas daļas ir drošas darbam bez aizsargtērpa. Nekur vairs neskanēja iepriekšējām daļām raksturīgie joki un vieglās sarunas — šeit visi strādāja efektīvi un koncentrējušies.

Nākamajā sadaļā, ko viņi sasniedza, bija gravitācija, bet nebija gaisa, un viņi devās cauri murgainām telpām, kurās mirkšķināja gaismiņas un zibsnīja uzraksti, kas Impērijas C valodā brīdināja par bīstamām sekām. Inženieri — kuriem aizsargtērpi bija atņēmuši sejas vaibstus — cīnījās pret laika zoba bojājumiem, viņi centās saprast, kādēļ vecās sistēmas ir izgājušas no ierindas, un kā pamanīties salabot šo seno un biedējoši tālu attīstīto tehnoloģiju.

Mēs dodamies atpakaļ laikā, Holstens nodomāja. Ne atpakaļ uz Vecās Impērijas laiku, bet atpakaļ laikā, kur inženieri centās atdzīvināt staciju. Kādreiz te nebija bijis nekā — ne gaismas, ne atmosfēras, ne strāvas, pat ne gravitācijas. Tad ienāca Leina, miniatūrā māte-dieviete, un piešķīra pasaulei aprises.

“Mēs dodamies uz nākamo gredzenu. Tajā ir nedaudz strāvas, bet šī sekcija nerotē,” Gaijens brīdināja. Viņa balss skaidri skanēja ķiveres radio.

Holstens brīdi pārslēdza kanālus, līdz atcerējās, kā nosūtīt signālu. “Mēs ejam uz turieni?”

“Tā gan. Lēma?”

Holstens satrūkās, prātodams, kurš no trim stāviem, ko viņi redzēja, bija galvenā inženiere. Tomēr, kad Leinas balss skanēja komunikāciju sistēmā, tā neatbilda neviena kustībām, un viņš nosprieda, ka viņa droši vien ir kādā citā stacijas daļā.

“Sveiks, bos. Tu esi pārliecināts, ka to vēlies?”

“Tu jau esi likusi savējiem caurskatīt sadaļu, vai tajā nav

briesmu," Gaijens norādīja. I lolstens zināja, ka tas bija pirmais solis — solis, ko viņš nekad neredzētu pats savām acīm. Pirms kāds sāktu labot galvenās sistēmas, komandai būtu jādodas vietā bez gaismas un gaisa, lai pārbaudītu, vai nekas no seno atstātā patiešām nemēģinās tos nogalināt.

Vismaz šajās stacijā neviens nav apzināti licis slazdus. Tie, protams, bija agrāko kosmosa pētnieku lāsts. Senajie bija krituši cīņas laukā — cīnoties citam pret citu. Viņi nebija sēdējuši dīkā, bet gan padarījuši orbitālās stacijas grūti pieejamas: bieži vien visādi citādi mirušajos dzelzs gabalos, kas riņķoja ap planētu, darbojās vienīgi sen uzstādītie slazdi.

"Bos, tu dosies iekšā telpā, kur nav nekāda atbalsta dzīvošanai. Tur nav jābūt aktīvām briesmām," Lcina atbildēja. "Bezgala daudz kas tāpat var noiet greizi. Un vispār, kas tas tev tur ir līdzi? Viņš nav no manējiem, ne?"

Holstens prātoja, nez, no kurienes viņa abus novēro — bet acīmredzot iekšējā novērošanas sistēma bija atjaunojama vieglāk nekā gaisa padeve.

"Meisons, klasicists."

Pēc pauzes: "Ak tā. Sveiks, Holsten."

"Sveika, Īsa."

"Klau, bos," Lcina izklausījās noraizējusies. "Es gan teicu, ka kopā ar tevi būtu jāiet vēl kādam, bet es pieņēmu, ka tas būs kāds, kas tam ir trenējies."

"Es esmu tam trenējies," Gaijens norādīja.

"Viņš nav. Esmu viņu redzējusi nulles gravitācijā. Klau, paliec uz vietas, un es atnākšu..."

"Nenāksi vis," Gaijens nikni atcirta. "Paliec savā postenī. Es zinu, ka tev nākamajā sadaļā ir pusducis cilvēku. Ja būs kādas grūtības, mēs dosim viņiem ziņu." Holstenam šķita, ka viņš ir nedaudz par uzstājīgu. "Bos..."

"Tā ir pavēle."

"Kā tad," atskanēja Leinas balss. Tad: "Jopcik, man nav nekāda priekšstata, ko tas mērglis ir izdomājis, bet esi piesardzīgs." Holstens uz mirkli satrūkās un tad aptvēra, ka Leina noteikti to noraidīja viņam vien. "Klau, es nosūtīšu ziņu slazdu meklētājiem un pieteikšu, lai viņi tur acis vaļā. Padod ziņu, ja ir kādas problēmas, labi? Jā, turiene ir izpētīta un viņi cenšas atjaunot strāvu un visu pārējo. Bet tikai esi uzmanīgs— un nekādā gadījumā neko neslēdz iekšā. Mēs esam nosūtījuši komandu sākotnējai izpētei, bet mēs nezinām, ko lielākā daļa no tā visa patiesībā dara. Gredzens izskatās tā, it kā būtu izveidots kaut kādai vadībai un pārraudzībai, vai varbūt tā vienkārši ir teraformēšanas centrāle. Jebkurā gadījumā nespied nekādas pogas — un brīdini mani, ja Gaijens izskatās tā, it kā taisītos ko tādu darīt.

Atceries, kā izvēlēties atsevišķu kanālu mums?" Holstens pats sev par pārsteigumu atklāja, ka atceras — vajadzēja ar mēli paspiest vadības sviras līdzīgi kā maskā, ko viņiem bija uzlikuši dumpinieki. "Testēju!"

"Malacis. Labi, parūpējies par sevi, jā?"

"Centīšos."

Nepagāja ilgs laiks, līdz klasicista sapnis kļūt par kosmosa pētnieku tika nežēlīgi satriekts pīšļos. Aizsargtērpam bija magnētiskas zoles — ideja, ko Holstens vienkārši bija pieņēmis, kad pats bija bērns un skatījās filmas par drosmīgajiem kosmosa pētniekiem. Taču to izmantošana izrādījās nogurdinoša un neērta. Arī mēģinājums vienkārši slīdēt cauri stacijas telpām kā okeāna nirējam izrādījās būtiski sarežģītāks, nekā viņš bija gaidījis. Galu galā Gaijens — kurš acīmredzot spēja rāpaļāt pa bezdibe-nīgajām telpām kā mērkaķis — bija spiests novilkt drošības atsaiti starp savu un ī īolstena jostu, lai varētu paraut klasicistu atpakaļ, kad viņš bezpalīdzīgi aizplanēja prom.

Šī gredzena iekšiene — tālākais, ciktāl viņi bija iekļuvuši stacijā — vēl nebija īsti izgaismota, bet šeit bija neskaitāmi snaudas režīmā nolikti paneļi un tāpat dusošas izrakstu krātuves, kas klusi savā nodabā spīdēja miegā, un ar tērpu gaismām pietika, lai spētu orientēties. Gaijens devās uz priekšu, cik ātri vien spēja, acīmredzot zinādams, kurp dodas. Hol-stena paša nezināšana par šo jautājumu ne uz mirkli neizgāja viņam no prāta.

"Esmu ielauzusies tava tērpa kamerā," viņa ķiverē atskanēja Leinas balss, "jo gribu zināt, ko vecais vīrs meklē."

Tajā mirklī Holstens karājās aiz Gaijena kā balons un tādēļ uzskatīja, ka var veltīt kādu mirkli sarunai. "Man šķita, ka es esmu vecais vīrs." "Vairs ne. Tu esi viņu redzējis. Nezinu, ko viņš darīja pa ceļam uz šejieni, bet izskatās, ka viņš ir bijis nomodā daudzus gadus ilgāk nekā mēs." Holstens dzirdēja, kā Leina ievelk elpu, lai turpinātu, bet tad Gaijens palēninā-ja gaitu, pievilka Holstenu tuvāk un pietuvināja pie sienas tā, lai Holstcna zoles varētu no tās atsperties, un Leinas balss teica: "Ak tad viņam patīk šitā lietiņa, tā gan?"

Tur atradās zārks — kaut kas līdzīgs dzīvības apturēšanas kriokamerai, kuras galvgalis bija iebūvēts sienā. Holstens zināja, ka stacijā bija pieejamas tikai ierobežotas dzīvības apturēšanas iespējas — vismaz ciktāl viņi bija to izpētījuši —, tātad nevienam pēc plāna nebija šeit jāpavada vairāki mūža garumi. Turklāt kāda gan būtu jēga izveidot šo telpu, šo sarežģīto, dusošo aparatūru, tikai lai saglabātu nākotnei vienu vienīgu ķermeni?

Holstena tērpa planšete signalizēja, ka ir saņēmusi jaunu informāciju, tādēļ viņš to izņēma un, neveikli kustinot cimdotās rokas, pamanījās dabūt uz ekrāna datus — istabas un tās satura sākotnējās izpētes rezultātus. Inženieri nebija zinājuši, kas ir šī telpa, tādēļ bija

piefiksējuši pamatiezīmes, saglabājuši attēlus un devušies tālāk. Viņi bija arī iedarbinājuši dažas telpā esošās konsoles, paņēmuši datus vēlākai analīzei — to veiktu kāds holstenveidīgais — un pārstājuši lauzīt par to galvu. Šie arī bija daži no failiem, ko Gaijens bija vēlējies saņemt pārtulkotus. 1 lolstens tos atkal apskatīja, prātodams, nez, cik labs ir bijis viņa darbs pie tiem. Tas bija sarežģīts tehnisks teksts — un tas bija tikai virspusējs fragments no šeit slēptajām zināšanām.

Tagad viņš vēlreiz pārskatīja šos failus — sarežģītos oriģinālus un paša ar datora palīdzību veikto tulkojumu kopā ar visu pārējo, ko par šo telpu bija piezīmējusi pirmreizējās apskates komanda. Gaijens nogaidoši lūkojās uz viņu.

“Es... Kas man tagad būtu jādara?”

“Tev būtu man jāpasaka, kas šitā ir par lietu.”

“Un tāpēc tev vajadzēja, lai es esmu šeit?” Holstens sev netipiski nedaudz uzšvirkstēja. “Bos, es būtu varējis vienkārši...”

“Tavs tulkojums lielākoties ir nesaprotams,” Gaijens iesāka.

“Nu, tehniskās detaļas...”

“Nē, tā ir pat labāk. Tā tas viss var palikt starp mums abiem. Es gribu, lai tu izej tam cauri vēlreiz un apstiprini — vienkārši pasaki, kas tas ir. Un mēs esam šeit tieši tāpēc, lai pati ierīce varētu palīdzēt tev to saprast.”

Gaijens pagriezās atpakaļ pie zārka un noliecās pār to, vienlaikus stiepjoties pēc darbarīkiem, kas bija sakārti pie viņa tērpa uzkabes. Holstena satraukums strauji pieauga, un viņš teju vai pārraidīja kapteinim savas bažas, bet laikus atcerējās, ka jāpārslēdzas uz Leinas kanālu.

“Viņš kaut ko ieslēdz,” Holstens izdabūja, un tad visa aparatūra ap zārku iedegās kā festivālā: ekrāni un paneļi zibsnīdami un mirkšķinādami atgriezās pie dzīvības, un to centrā atradās tukšuma telpa cilvēka formā, kas rēgaini spīdēja blāvi zila.

“Redzu,” Leinas balss noraustījās statiskajā elektrībā, tad nostabilizējās. “Klau, tepat ārā ir mani cilvēki. Tikko sāksies problēmas, viņi tūlīt metīsies pie tevis. Bet es gribu redzēt.”

Es arī, Holstens aptvēra un pieliecās tuvāk ekrāniem.

“Tie ir... Kļūdu paziņojumi?” Gaijens nomurmināja.

“Pārtraukti savienojumi... Inženieri domā, ka galveno datoru ir izpostījis vīruss,” Holstens prātoja, “tā ka mums ir tikai atsevišķas sistēmas.” Un šis mums ir tikai sastāvēja no pārpildītas ezotērisku zināšanu bibliotēkas. “Izskatās, ka tas cenšas pieslēgties kam tādam, kā tur nav. Vienkārši sakot, tas dod sarakstu ar... visu to, ko nevar atrast.”

Gaijens nopētīja vadības paneļus. Viņa lielās cimdotās rokas laiku pa laikam tuvojās to virsmām, bet īsti nesaņēmās pieskarties. “Tam man ir jāpasaka, kas tas ir,” viņš teica. Kapteinis bija atstājis kanālu

atvērtu, bet Holstens nebija īsti drošs, vai šie vārdi bija domāti viņam.

“Klausies uzmanīgi,” Leina skaidri teica Holstenam ausī. “Es gribu, lai tu kaut ko pamēģini izdarīt ar paneli. Tas ir process, ko mēs izmēģinājām, kad sākām strādāt šeit, lai tiktu galā ar šitādiem sūdiem. Ar lielāko daļu verķu tas strādā. Tev būs jāiestāsta Gaijenam, ka tā bija tava ideja, vai arī ka tu to izlasīji kaut kādos ziņojumos vai kur.”

“Skaidrs.”

Gaijens ļāva Holstenam pieķerties pie paneļa, pār kuru plūda blāvā zārka gaisma, un klasicists rūpīgi sekoja visām Leinas komandām, pēc katras darbības pavilcinoties, lai viņa varētu pie nepieciešamības to izlabot. Darbība sastāvēja vien no piecpadsmit soļiem, viņam uzmanīgi pieskaroties ekrānam, lai atvērtu jaunas iespēju un sūdzību kaskādes, līdz viņam kaut kā izdevās tikt vaļā no visām ierīces žēlabainajām prasībām pēc zaudētajiem savienojumiem un nokļūt pie tā, kas bija palicis.

Kas bija...

“Avārijas augšupielādes ierīce,” Holstens nedaudz nedroši pārtulkoja. Viņš skatījās uz cilvēka formas tukšumu mašīnas sirdī. “Kā augšupielādes?”

Viņš pameta skatienu uz Gaijenu un, pirms kapteinis spēja to apslēpt, ieraudzīja viņa sejā izteiksmi, kas bija skaidri nolasāma pat ķiveres pustumsā. Gaijena sejā bija lasāms triumfs un alkas. Lai ko viņš patiesībā nebūtu meklējis — nu viņš to bija atradis šeit.

4.6. Ziņnese iekšpuse

Sērga ir aizkļuvusi līdz pat Lielās Ligzdas iekšpusei, un fizisks kontakts starp saimēm ir teju vai beidzies. Tikai izmisušie un izsalkušie klejo pa ielām. Ir notikuši uzbrukumi — veselīgie uzbrūk tiem, kurus uzskata par slimiem, izbadējušies zog ēdienu, neārstējami jukušie uzbrūk visam, kam liek uzbrukt viņu iekšējie dēmoni.

Un tomēr kopienas nospriegotie pavedieni vēl nav līdz galam pašķirušies un bēgšanas strauts nav kļuvis par plūdiem — lielā mērā pateicoties Poršijai un viņas biedrenēm. Viņas strādā, lai atrastu zāles. Viņas var izglābt Lielo Ligzdu un līdz ar to arī civilizāciju.

Poršija ir piesaistījusi ne tikai Bianku, bet ikvienu zinātnieci — gan no tempļa, gan citurienes —, kam vien tic. Šis nav īstais laiks, lai nodrošinātu slavu tikai savai saimei.

Un, sazinoties ar viņām visām, Poršija ir stingri ievērojusi to, lai visas saprot, kas viņa ir, un lai visas zina, ka viņa kā pētījuma uzsācēja ir arī tā vadītāja. Viņas rīkojumi ievibrē viscaur Lielajā Ligzdā — tos nosūta pa stingri nostieptām stieplēm, kur ziņas saņem un nosūta uzcītīgi kalpotāji. Parasti sadarbība starp saimēm šādā veidā nedarbojas gludi: pārāk daudz ego, pārāk daudz mātīšu, kas cīnās par virsroku. Trauksmes situācija ir viņām sniegusi brīnišķīgu spēju koncentrēties uz būtisko.

Šī ir mana jaunā Sapratne, Poršija viņām ir izskaidrojusi. Šiem bērniem, kas ir imūni, piemīt kāda īpašība, kas tos atšķir no kritušajiem biedriem. Viņi piedzima sērgas izpostītā pilsētā un izdzīvoja. Ņemot vērā to, cik ilgi sērga ir plosījusies viņu mājās, viņi acīmredzot ir dzimuši no olām, kuru radītāji ir bijuši tikpat izturīgi pret infekciju. Isi sakot, tā ir mantota izturība pret sērgu. Tā ir Sapratne.

Paziņojums izraisīja protestu vētru. Process, kādā tika nodotas jaunas Sapratnes, nebija pilnībā izprasts, bet šīs Sapratnes attiecās tikai uz zināšanām — atmiņām par to, kā kaut kas jādara vai kā kaut kas ir. Kur ir pierādījums, ka reakcija uz slimību var tikt nodota pēcnācējiem?

Sie zirneklēni ir pierādījums, Poršija viņas informēja. Ja jūs par to šaubāties, tad man no jums nav nekāda labuma. Atbildiet tikai tad, ja vēlaties palīdzēt.

Viņa zaudēja kādu trešo daļu no savām saziņas biedrēm, kuras kopš tā laika ir meklējušas atbildes citur — un nav guvušas panākumus. Pati Poršija, kaut arī ir spērusi pietiekami daudz soļu, lai varētu pamatot savu pētījuma lauku, darbojas uz viņas ļaudīm pieejamās tehnoloģijas iespēju robežas — un arī pati savas sapratnes

robežas.

Viena no zinātnieeēm, kas izvēlējās atbalstīt Poršiju, — sauksim viņu par Violu — ir gadiem ilgi pētījusi Sapratņu mehānismu, un viņa nodeva Poršijai visu, ko zināja: milzīgus, samudžinātus piezīmju tīklus, kas izklāsta viņas ieviestos procesus un to rezultātus. Zirnekļi ir ļoti atkarīgi no tā, kā, pateicoties Sapratnēm, zināšanas tiek bez pūlēm nodotas no paaudzes paaudzē. Viņu rakstītā valoda — saišu un mezglu sistēma — ir neveikla, pārāk plaša, grūti saglabājama un uzkrājama, un tādēļ Por-šijas virzība uz priekšu ir stipri lēnāka. Viņa nevar gaidīt, līdz pēcnācēji mantos viņas kolēģes izpratni par jautājumu, viņai ir nepieciešama spēja pieņemt lēmumus jau tagad. Pati Viola sākumā pat negribēja doties cauri pilsētai, jo baidījās no infekcijas.

Tagad ir pienācis apstiprinājums, ka Violai ir sākusies sērgas otrā stadija, un šīs zināšanas Poršijai ir spēcīgs dzinulis uz priekšu: viņas kolēģes cita pēc citas krīt par upuri ienaidniekam, ko cenšas uzveikt. Tas ir tikai laika jautājums, līdz Poršija sajutīs slimību sarosāmies savās locītavās.

Viņa domā, ka Bianka jau ir inficēta. Privātā sarunā ģeniālā zinātniece ir atzinusies Poršijai, ka jau jūt grūti pamanāmos pirmās stadijas simptomus. Poršija tik un tā ir paturējusi Bianku savā tuvumā, zinot, ka šobrīd visā Lielajā Ligzdā, iespējams, nav neviena zirnekļa, kurā nebūtu ieperinājusies slimība.

Izņemot tos kaitinoši nedaudzos, kas ir imūni.

Tomēr, pateicoties sasirgušajai kolēģei, Poršijai ir rīks, kas līdz šim nebija viņai pieejams. Violas saime vada skudru koloniju, kas ir audzināta, lai analizētu Sapratņu psiholoģiskās iezīmes.

Sis ir vēl viens izgudrojums, uz kuru ir balstīta Poršijas sabiedrība — un vienlaikus tas ir kļuvis par nopietnu traucēkli turpmākai attīstībai. Lielajā Ligzdā ir simtiem pieradinātu skudru koloniju, ja neskaita tās, kas apkārtējā vidē nodarbojas ar ikdienišķajiem darbiem: ražo pārtiku, attīra apkārtni un atvaira mežonīgu sugu ienākšanu. Katra kolonija ir ar smalkām sodu, balvu un ķīmisku stimulu manipulācijām rūpīgi apmācīta konkrētam darbam, kas sniedz zirnekļu izcilajiem prātiem pieeju savdabīgam analītiskam aparātam, kas darbojas, izmantojot kolonijas izvēļu kaskādes. Katra kolonija ir piemērota ļoti ierobežotam saistītu aprēķinu skaitam — tas ir ārkārtīgi spējīgs, bet ārkārtīgi šauri specializēts ģeniāls idiots —, un skudru kolonijas pāraudzināšana ir ilgs un nepateicīgs uzdevums.

Tomēr Viola jau ir ieguldījusi nepieciešamo darbu, un Poršija ir nosūtījusi viņai paraugus no trim sagūstītajiem zirneklēniem, lai Viola varētu tos salīdzināt ar rezultātiem, kas gūti pētījumos ar citiem viņu sugas pārstāvjiem. Rezultāti tika piegādāti milzīgā rakstu paklājā — līdz ar Violas atzīšanos, ka viņa ir savārgusi.

Kopš tā laika Poršija un Bianka ir pētījušas viņas plašās pārdomas,

bieži vien apstājoties, lai apspriestu, ko Viola ar to visu ir vai nav domājusi. Viņu rakstības sistēma sākotnēji bija radīta, lai iemiesotu pārejošas, mākslinieciskas domas — tā ir gracioza, sarežģīta un tēlaina. Tā nav ideāli piemērota empīrisku zinātnisku ideju pierakstīšanai.

Bieži klāt ir Fabians, kurš atnes ēdienu un dzērienu, kā arī sniedz savu interpretāciju, ja viņam to jautā. Viņa prāts priekš tēviņa ir diezgan ass un sniedz atšķirīgu skatījumu. Turklāt viņš šķietami nav zaudējis ne kripatiņas spara un apņēmības. Parasti, kad kāds zirneklis domā, ka ir inficēts — vai inficēta —, viņu darba kvalitāte pakāpeniski sarūk. Problēma ir tik liela, ka pat visnepievilcīgākie tēviņi var atrast sev aizgādni, ja vien ir gatavi strādāt. Lielās Ligzdas sabiedrība piedzīvo savādas un sāpīgas pārmaiņas.

Violas pētījumi ir veikti pavisam citā valodā, kas neprasmīgi pārveidota mezglu rakstībā. Rakstos viņa to sauc par ķermeņa valodu. Viņa stāsta, ka ikviena zirnekļa ķermenis satur šos rakstus, un tie ir atšķirīgi katram indivīdam — bet šī atšķirība nav nejauša. Viola ir eksperimentējusi ar zirneklēniem no olām, kas ir atšķirtas no zināmu vecāku metieniem, un ir atklājusi, ka viņu iekšējā valoda ir cieši radnieciska vecāku valodai. Sis būtu bijis viņas dižais atklājums gaidītajos nākotnes gados, kad pabeigts pētījums būtu ļāvis viņai kļūt par vadošo personu Lielās Ligzdas intelektuālajā dzīvē. Ari Poršija labi apzinās, ka skatās uz daudz izcilāka ģēnija darbu. Viola ir atklājusi slepeno Sapratņu valodu —ja vien tā varētu tikt pārtulkota!

Tas ir grūtākais punkts. Viola zina pietiekami daudz, lai varētu droši pateikt, ka viņas skudras atrod biopsijas paraugos sekvences, kuras pieder pie slepenās grāmatas, kas piemīt ikvienam zirneklim, bet viņa nevar šo grāmatu izlasīt.

Tomēr viņas skudras sniedz Poršijai pēdējo dāvanu. Fabiana atrasto zirneklēnu grāmatā ir jauna sadaļa. Citu Violas koloniju skudras ir trenētas salīdzināt šīs slepenās grāmatas un atzīmēt atšķirības. Viens un tas pats paragrāfs, iepriekš neredzēts, parādās katrā no trim imūnajiem mazuļiem. Viola izsaka hipotēzi, ka šī varētu būt Sapratne, kā atvairīt sērgu.

Poršija un viņas biedrenes uz mirkli ir sajūsmā — viņas atrodas uz pašas uzvaras robežas, epidēmija ir teju vai uzvarēta! Tomēr Violai ir vēl viena piezīme — un šeit jau viņas austo vēstījumu ir grūtāk izlasīt.

Viņa norāda, ka, tāpat kā viņai nav iespēju lasīt iekšējo grāmatu, viņa nespēj arī tajā rakstīt. Sīs jaunās zināšanas ir teorētiski fascinējošas, bet praktiski bezvērtīgas —ja neņem vērā iespēju ļaut zirneklēniem izaugt un saražot jaunu paaudzi, kas būs mežonīga, barbariska un imūna.

Seko vairākas dienas, kad ap viņām sairst pilsēta, katru stundu saziņas pavedieni dejo drūmu ziņu vibrācijās — vēl vairāk upuru,

noslēgtu saimes māju, Lielās Ligzdas dižākie vārdi, kas sajukuši prātā un kurus bijis nepieciešams neitralizēt — vai kuri ir paši atņēmuši sev dzīvību noindējoties, jo tas ir labāk nekā atdot tik grūti nopelnīto intelektu. Poršija un

Bianka ir šokētas, it kā sērga būtu ieradusies par agru un sakropļojusi viņu prātus. Viņas bija tik tuvu.

Bianka ir pirmā, kas atgriežas pie darba. Viņas soļi stomās un trīc, nespējot kontrolēt teikto. Viņa ir tuvāk nāvei, tāpēc viņai ir mazāk ko zaudēt. Viņa pēta Violas piezīmes, kamēr Poršija cenšas atgūt skaidru prātu, un tad kādu dienu Bianka ir pazudusi.

Viņa atgriežas vēlā naktī un trīcot uz brīdi stājas pretī saimes mājas sargiem, līdz Poršija pārliecina viņus, lai ielaiž Bianku iekšā.

Kā tur, ārā, ir? Poršija pati vairs nedodas ārpus mājas.

Traki, Bianka īsi atbild. Redzēju Violu. Viņa vairs ilgi neizturēs, bbbb-bet viņa spēja man pateikt. Man jāparāda, kamēr vēl sssspēju. Slimība pārlec no kājas uz kāju, liekot viņas runai neviļus pēkšņi atkārtoties. Bianka ne mirkli nav mierā, viņa klaiņo pa ēku, cīnoties par katru vārdu, it kā censtos izbēgt no tā, kas viņu nogalina. Viņa kārpās uz augšu pa sienu nospriegoto zīdu, un kaut kur viņas ķermenī snauž skaudrās alkas kāpt augšup, kāpt un tad nomirt.

Saki man, Poršija uzstāj, sekojot Biankas līkloču ceļam. Viņa redz, ka cieņpilnā attālumā seko Fabians, un pamāj, lai viņš nāk tuvāk — jo cits skatījums uz to, ko teiktu Bianka, varētu būt noderīgs.

Tas, ko viņa saka, ir noīsināts līdz minimumam, līdz būtībai — un Poršija domā, ka Bianka ir to izprātojusi pa ceļam atpakaļ uz pilsētu, zinot, ka viņas spēju aprakstīt idejas pastāvīgi grauj infekcijas paisums.

Ir dziļāka grāmata, viņa noducina, katru vārdu iesizdama pakļāvīgajā grīdā, it kā kliegdama ar kājām. Viola to identificē. Ir otra grāmata otrā kodā, īsa un tomēr pilna ar informāciju, un citāda, tik citāda. Jautāju Violai, kas tā ir. Viņa saka, tā ir Ziņnese mūsos. Viņa saka, Ziņnesi vienmēr var atrast tad, kad tiek nodotas jaunas Sapratnes. Viņa saka, ka tā ir ar mums olās, tā aug mūsos, neredzams sargs, katrā no mums, viņa saka, viņa saka. Bianka griežas uz riņķi, viņas platās, apaļās acis skatās visapkārt, palpas trīc pārtrauktu ideju drudzī. Kur ir Violas traktāts?

Poršija aizved Bianku pie lielās, neattītās grīstes — Violas mūža darba —, un Bianka pēc vairākiem neveiksmīgiem mēģinājumiem atrod “dziļāko grāmatu”. Tā ir tikai pielikums — sarežģīts materiāla mudžeklis, ko Viola nav spējusi atritināt, jo tas ir ierakstīts ķermenī pilnīgi svešā veidā, daudz kompaktāks, efektīvāks un blīvāk izveidots nekā pārējais teksts. Zirnekļi to nezina, bet šim kontrastam ir saprotams iemesls. Šis nav dabiskās evolūcijas produkts vai pat mākslīgi virzītas evolūcijas produkts: tas ir tas, kas virza. Viola un

viņas skudru ferma ir izolējušas nanovīrusu.

Pēc tam kad Bianka ir aizstreipuļojusi prom, Poršija pavada ilgu laiku lasot, pārlasot un darot to, kas viņas ļaudīm vienmēr padevies vislabāk: plānojot.

Nākamajā dienā viņa aizsūta ziņu Violas saimes mājai: viņai nepieciešams izmantot to specializētās kolonijas. Tajā pašā laikā viņa lūdzas un aizņemas zināšanas no pusduča zinātnieču, kas vēl spēj un vēlas viņai palīdzēt. Viņa nosūta Fabianu ar instrukcijām arī savām kolonijām — tām, kas var īstenot dažādas funkcijas, tostarp arī darīt visu, ko var, lai pavairotu jebkādas ķīmiskas vielas, kuru paraugs tām iedots.

Violas saimes māja — lai arī viņu gudrā saimniece vairs nevar tikt glābta — atdala ķermeņa grāmatas fragmentu, kas ir unikāls imūnajiem zirneklēniem, bet viņi izdara ko vēl: viņi izolē arī nanovīrusu, Ziņnesi Iekšienē. Pēc vairākām dārgām dienām viņu tēviņi aizsteberē līdz Porši-jas saimes mājai ar šīs vielas tvertnēm — vai vismaz daži aizsteberē. Citus uz ielām nogalina, vēl citi vienkārši aizbēg. Lielās Ligzdas izdzīvošana ir uz naža asmens.

Poršija pavada laiku templī, klausoties Ziņneses no augšienes balsī un cenšoties ieklausīties Ziņnesē, kas ir viņā pašā. Vai Viola šo terminu lietojusi tikai sava lepnuma dēļ? Nē, viņai bija savi iemesli. Viņa aptvēra, ka, lai ko arī nedarītu šīs svešatnās, mākslīgās valodas mudžeklis, tam ir dievišķa funkcija: izcelt viņus no dzīvnieciskā un pacelt izsmalcinātībā. Šī ir roka, kas ieliek prātā un dzīvības audos Sapratnes, tā ka ikviena paaudze var kļūt dižāka par iepriekšējo. Tā, lai mēs varam tevi iepazīt, Poršija domā, vērojot tālo gaismu šķērsojam debesis. Tagad šķiet pašsaprotami, ka Biankai jau no sākta gala bija taisnība. Protams, ka Ziņnese gaida viņu atbildi. Tikai pirms īsa brīža tā bija ķecerība, bet nu Poršija ir ielūkojusies sevī. Kāpēc lai mēs būtu radītas šādas — kas pastāvīgi atlīstās un attīstās —, ja mums nebūtu lemts tiekties uz ko vairāk?

Poršijai — kā allaž viņas sugai — secinājumi rodas, ekstrapolējot loģiku, kas balstīta uz viņu labāko izpratni par principiem, kurus viņai atklājis visums.

Pēc vairākām dienām skudras ir radījušas pirmo devu viņas seruma — sarežģītu maisījumu no imūno zirneklēnu gēnu fragmenta un nanovīrusa: šajā šķīdumā pastāvīgi riņķo Ziņnese un Ziņa.

Šajā laikā vairāk nekā puse no Poršijas saimes mājas jau atrodas otrajā stadijā. Bianka un vairākas citas jau ir trešajā stadijā, ieslēgtas atsevišķās kamerās, kurās tās nomirs badā. Ko gan citu ar viņām iesākt?

Poršija zina, ko iesākt.

Fabians piedāvā doties viņas vietā, bet Poršija zina, ka pēdējās stadijas slimniece tādu mazu tēviņu kā viņš nogalinās bez mazākās

piepūles. Viņa sapulcē saujiņu izmisušu un mērķtiecīgu mātīšu un satver mākslīgo ilkni, ar kuru varēs injicēt serumu vietā, kur pacientes kājas savienojas ar ķermeni — vistuvāk smadzenēm.

Bianka cīnās pret viņām. Viņa iekož vienai no Poršijas pavadonēm un injicē divus pilnus indes pūslīšus, acumirklī paralizējot savu upuri. Viņa spārdās un streipuļo, un saslejas pakaļkājās, metot izaicinājumu viņām visām. Viņas bez kāda maiguma notver viņu ar virvi un sasien, apveļ viņu uz muguras, kamēr Bianka nikni sacērt muti viņu virzienā. Viņai ir zudusi valodas spēja, un Poršija atzīst, ka viņa nezina, vai šajā stadijā sērgu var iznīdēt.

Tomēr: Bianka būs tam pierādījums vai noliegums. Poršija iedur viņā šļirci.

4.7. Ne princis Hamlets

Jauna materiāla ienākšana no pamestās stacijas strauji samazinājās, jo ikviena datubāze un krātuve bija jau izlaupīta un pārsūtīta uz Gilga-mešu. Holstena darbs pie kataloga veidošanas bija gandrīz paveikts, un nu viņš bija tikai tulkotājs pēc pieprasījuma gadījumiem, kad inženieriem vajadzēja palīdzību piedabūt kaut ko darboties.

Lielāko daļu laika viņš pavadīja pie Vrl Gaijena privātā projekta, un, ja viņš to nedarīja, tad Gaijens gribēja zināt, kāpēc.

Šķirsta kuģis mudžēja neierastā dzīvībā, jo vairāki simti cilvēku no kravas bija uzbikstīti augšā gaismas gadu attālumā no pēdējām atmiņām, saņēmuši strauju un nepietiekamu skaidrojumu par to, kur viņi ir un kas jādara, un tad pielikti pie darba. Kuģis bija trokšņains, un Hol-stenu pastāvīgi mulsināja šī duna. Tie nebija tikai dārdi un rīboņa no pastāvīga darba, bet ari nemitīga murdoņa, ko radīja cilvēki, kas darīja visu ko — dzīvoja un runāja un, lai neteiktu vairāk, visvisādos veidos izklaidējās. Šķita, ka visur, kur Holstens devās, viņš pamanīja nejauši izveidojušos pārīšus — vai tad viņi varēja būt citādi kā vien nejauši izveidojušies, ņemot vērā apstākļus? —, kas bija tā vai citādi saķērušies kopā apskāvienā.

Reizumis viņš tādēļ jutās ļoti vecs. Viņi visi bija tik jauni — gluži kā visa Gita krava, ja neņem vērā dažus vecus speciālistus, tādus kā viņš.

Viņi uzlaboja šķirsta kuģi — un, ja es jūtos tā, kā jūtos, tad cik gan vecs jūtas Gilgamešs, m? —, izmantojot visdažādākās lietiņas no stacijas. Netika aizmirsts ari jauns kodolreaktors, kas, pēc Vitas aprēķiniem, varētu izrādīties vairāk nekā divas reizes efektīvāks par daudz nesenāk būvēto oriģinālu un spēs daudz ilgāk uzturēt paātrinājumu ar pieejamo degvielu. Pārējo tehnoloģiju ekstrapolēja no dzinēja, pielāgojot Cila sistēmas atbilstoši senajam modelim.

Holstena prātā skanēja vieni un tie paši vārdi — ķeries stērbelēs, ķeries stērbelēs. Viņi vēl arvien bija pieķērušies Vecās Impērijas aizejošajam vilcienam, vēl arvien par visām varītēm centās palikt drošībā tās ēnā. Kad viņa kolēģi priecājās par jauniegūtajām trofejām, viņš redzēja tikai cilvēkus, kas izlemj savu pēcnācēju likteni: arvien būt mazākiem, nekā viņi paši varētu būt.

Tad pienāca ziņa no Leinas: viņa vēlējās, lai Holstens dodas uz satelītu. Precīzāk: “Kaut kāds bīstams tulkojums vai kas tāds.”

Holstens, kam no vienas puses nāca virsū Gaijena spiediens un no otras — pārējās cilvēces ekskluzīvā un agresīvā jaunība, ap to laiku jau bija sācis just pret sevi žēlumu. Viņš ne īpaši priecājās par iespēju,

ka par viņu atkal pasmiesies — šķita, ka inženieru skatījumā tāda bija viņa galvenā loma. Klasicists nopietni apsvēra iespēju ignorēt Leinu, ja jau viņa pat negribēja viņam kārtīgi palūgt palīdzību. Beidzot viņš pieņēma lēmumu Gaijena dēļ — izbrauciens uz staciju sniegtu Holstenam ilgoto atpūtu no kapteiņa, kas rēgojās pār viņu kā maitu lija.

Viņš padeva Leinai ziņu, ka dodas ceļā, un atklāja, ka angārā viņu jau gaida atspole un pilots. Ceļojumā uz satelītu viņš pagrieza ārējās kameras uz planētu un drūmi skatījās uz pelēko, sēnītes apsēsto lodi, iztēlojoties, kā sēne tiecas uz augšu — kā tā ceļ mājas lieluma torņus, kā to augļķermeņi izspiežas atmosfēras virskārtā, lai sagrābtu sīkos iebrucējus, kas bija uzdrīkstējušies apstrīdēt tās pilnīgo valdīšanu pār šo pasauli.

Daži inženieri — Holstens pieņēma, ka tic bija no Leinas oriģinālā komandas kodola — gaidīja viņu stacijā un pārliecināja, ka nevajadzēs uzvilkt aizsargtērpu.

"Visas daļas, ap kurām mēs vēl pūlamies, ir stabilas," viņi skaidroja. Kad Holstens jautāja, kas tad īsti ir par vainu, viņi vieglprātīgi paraustīja plecus.

"Bosene pateiks pati." Neko vairāk viņi neteica.

Un beidzot Holstens teju vai neceremoniāli tika iegrūsts telpā otrajā rotējošajā gredzenā, kur viņu gaidīja Ucina.

Viņa sēdēja pie galda, šķiet, sagatavojusies maltītei, un mirkli Hol-stens vilcinājās pie ieejas, pieņemdams, ka, kā allaž, ir ieradies neīstajā laikā, līdz atklāja, ka galds ir uzklāts diviem.

Leina izaicinoši pacēla uzacis. "Nu, nāc iekšā, večuk. Man te ir kaut kāds vismaz desmit tūkstošus gadu vecs ēdiens. Piesēdies un vēsturisko nost."

Šie vārdi ievilināja I lolstenu istabā, kur viņš blenza uz nepazīstamo ēdienu: biezām zupām vai mērcēm ar pelēcīgiem gabaliņiem, kas nepatīkamā kārtā atgādināja kaut ko tādu, kas nogriezts no planētas tur, lejā. "Tu joko."

"Ne-e. Vecajo ēdiens, Holsten. Dievu ēdiens."

"Bet tas... Skaidrs, ka tas vairs nav ēdams." Holstens apsēdās Leinai pretī un fascinēts skatījās uz galdu.

"Mēs šeit esam dzīvojuši teju vai mēnesi," Leina teica. "Šis ir labāks nekā tā žļurga, ko uzražo Gils."

Holstens dziļdomīgi iepauzēja, bet Leina īsi un skaudri iesmējās, tādēļ viņš pacēla galvu.

"Mans sākuma gambīts izrādījās nedaudz par efektīvu. Tev nebija tik ļoti jāinteresējas par ēdienu, večuk."

Holstens samirkšķināja acis, pētīja Leinas seju — tajā bija redzamas papildstundas, ko viņa bija nostrādājusi gan šeit, stacijā, gan laiku pa laikam atmostoties ceļā no Kernas pasaules, lai pārliecinātos,

ka kuģis kļūdu vai avāriju dēļ neaprij vēl vairāk savas dārgās kravas. Tagad mēs esam saderīgi, Holstens aptvēra. Paskat tik, mēs abi.

"Tad šis ir..." Viņš norādīja uz dažādajiem traukiem uz galda un pamanījās iemērkt pirkstu kaut kādā oranžā ķēpā.

"Kas?" Leina noprasīja. "Šeit ir jauki, ne? Visas ērtības — gaisma, siltums, gaiss un gravitācija, pateicoties rotācijai. Šis ir īsts luksuss, tici man. Uzgaidi mirklīti." Viņa kaut ko paķimerēja pie galda malas, un siena pa kreisi no Holstena sāka izgaist. Uz brīdi viņa sirds apstājās, viņš nesaprata, kas notiek, bet domāja, ka nupat neizbēgami sabruks visa stacija. Bet, kad ārējie slēģi ņerkstot atvērās, vēl arvien bija jaušams pablāvs aizsegs, caur kuru viņš varēja redzēt pasauli visā radības plašumā. Un tad vēl kaut ko.

Holstens skatījās uz Gilgamešu. Viņš vēl nekad nebija to kārtīgi apskatījis no ārpuses. Pat atgriežoties pēc dumpja, viņš bija no atspoles nokļuvis tieši kuģī, un pat domas nebija par iziešanu plašākās ārēs. Kā nekā kosmosā plašākās āres lielākoties centās tevi nobeigt.

"Paskat, tur var redzēt, kur mēs liekam visus jaunos verķus. Tas viss izskatās nedaudz nodriskāts, ne? Visi mikrotriecieni pa ceļam, visa erozija vakuuma iespaidā. Vecais vīrs ne tuvu vairs nav tas, kas agrāk," Leina klusi noteica.

Holstens neteica neko.

"Es domāju, kā būtu..." Leina iesāka. Viņa mēģināja pasmaidīt, tad mēģināja vēlreiz. I lolstens saprata, ka viņa jūtas nedroša, pat nervoza.

Viņš apmeta loku ap galdu, lai pieskartos viņas rokai, jo, godīgi sakot, nevienam no viņiem īsti labi nevedās tādi vārdi — un viņi nebija tik jauni, lai pacietīgi censtos tos dabūt no sevis ārā.

"Nespēju noticēt, cik trausls tas šķiet." Nākotne — vai tās neesamība — bija atkarīga no šīs metāla olas likteņa. Novalkāts, salāpīts un — no šī skatpunkta — cik mazs izskatījās Gilgamešsl

Viņi domīgi ēda. Leina sākumā laiku pa laikam sāka strauji runāt, mēģinot izdabūt no abiem sarunu tāpēc, ka viņai šķita, ka tādai būtu jānotiek, bet ar laiku viņa ilgāk un ilgāk iegrima draudzīgā klusumā.

Beidzot — kādā no šiem ilgākajiem klusumiem — Holstens viņai uzsmaidīja, juzdams, kā reiz jaunībā pazīstamā izteiksme izstiepj viņa sejas ādu. "Ir labi."

"Ceru gan, ka ir. Mēs to tonnām vien vedīsim uz Gi/u."

"Es nedomāju ēdienu. Ne tikai to. Paldies tev."

Pēc tam kad viņi bija paēduši un kad pārējā Lcinas komanda bija pazudusi no acīm un no prāta, viņi devās uz citu telpu, ko Leina jau bija iepriekš sagatavojusi. Bija pagājis ilgs laiks kopš viņu iepriekšējās tuvības uz Gilgameša. Protams, bija pagājuši gadsimti — ilgi, gari kosmiska lidojuma gadsimti. Bet tas arī šķita kā ilgs laiks. Viņi piederēja sugai, kas atrāvusies no laika, un tikai viņu iekšējiem

pulksteņiem vēl bija kāda nozīme, kamēr pārējais Visums griezās pats savā ritmā, nemaz neraizēdamies par to, vai viņi ir dzīvi vai miruši.

Tur, uz Zemes, bija kādi, kas apgalvoja, ka Visumam nav vienalga un ka cilvēces izdzīvošana bija svarīga, nolemta, gribēta. Lielākā daļa no viņiem bija palikuši iepakaļ, turoties pie irstošās pārliecības, ka, ja vien viss kļūs pietiekami slikti, kāds lielāks spēks rīkosies viņu labā. Varbūt tā bija noticis: šķirsta kuģī esošie to nevarētu droši zināt. Holstenam tomēr bija pašam sava ticība, un tā neietvēra pestīšanu nekā citādi kā vien ar cilvēces pašas rokām.

"Ko viņš grib?" Leina pēc tam viņam jautāja, kad viņi gulēja līdzās zem pārklāja, kas varbūt pirms tūkstošiem gadu bija kāda sena terafor-mētāja gultas pārsegs.

Ls nezinu.

"Es arī ne." Viņa sarauca pieri. "Tas mani uztrauc, Holsten. Viņš pat ir savācis savus inženierus, kas dara visu — tu to zināji, Holsten? Viņš izvēlējās no kravas, pamodināja bariņu rezervistu un padarīja viņus par savu personisko tehniķu nodaļu. Tagad viņi instalē to visu pasākumu, ar ko tu viņam palīdzi, salāgo to ar Gilu. Un es nezinu, ko tas dara. Man nepatīk, ka uz mana kuģa ir verķi, par kuru mērķi un darbību man nav skaidrības."

"Vai tu vēlies, lai es nododu sava kapteiņa uzticēšanos?" Holstens jokojot teica, bet tad pēkšņi satrūkās kā dzelts. "Tad tāpēc tu šo visu dari?"

Leina uz viņu skatījās. "Tu tā domā?"

"Es nezinu, ko domāt."

"Es to daru tāpēc, večuk, ka gribu, lai vilks ir paēdis un kaza dzīva un lai nekas netraucē manas komandas darbam, un..." Viņš juta, ka Leina mēģina padarīt savu balsi skarbāku, bet dzirdēja, kā tā tomēr aizlūst. "Un zini, kas ir? Es pēdējo... divsimt sūda gadu laikā daudz esmu bijusi viena, tā tas dirsā ir. Esmu viena pati staigājusi pa Gilu, centusies to saturēt kopā. Vai arī reizēm ar kādu no komandas, lai kaut ko saķīlētu. Vai reizēm tur bija Gaijens, it kā tas būtu labāk nekā vienatne. Un tad bija tas viss trakums... Dumpis, planēta... Un man reizēm ir tāda sajūta, ka es aizmirstu, kā runāt ar cilvēkiem, kad tas nav par — kad tas nav par darbu. Bet tu..."

Holstens pacēla uzaci.

"Tu arī reāli sūdīgi runā ar cilvēkiem," viņa bez žēlastības noslēdza. "Tādēļ kopā ar tevi tas varbūt nešķiet nemaz tik slikti."

"Nu liels tev paldies."

"Uz veselību."

"Gaijena verķis ir domāts cilvēka smadzeņu augšupielādei datorā." Šķita savādi labi, ka viņam vairs nebija jābūt vienīgajam šīs informācijas glabātājam. Citādi, ciktāl Holstens saprata, to zināja vienīgi Gaijens. Pat viņa pieradinātie inženieri darīja tikai rutīnas

darbus — katrs pie sava fragmenta.

Leina to apdomāja. “Neesmu pārliecināta, ka tas ir tik lieliski.”

“Tas var būt ļoti noderīgi.” Holstena balss tonis nepārliecināja pat viņu pašu.

Leina tikai izdvesa skaņu — tas pat nebija vārds, tas īsti nekas nebija —, kas liecināja, ka viņa ir Holstenu dzirdējusi. Tā nu viņš gulēja, pārdomādams to mazumiņu, ko bija apguvis par šo ierīci no tehniskajām instrukcijām, pie kurām Gaijens lika viņam strādāt. Tās visas, protams, bija rakstītas cilvēkiem, kas zināja, ko šī ierīce dara. Nebija nevienas noderīgas atkāpes, kad autori būtu apstājušies un atgriezušies atpakaļ, lai izklāstītu pašus pamatus saviem neiedomājami tālajiem, mērkaķveidīga-jiem pēctečiem.

Holstens tomēr bija diezgan drošs, ka nu jau zina, kas bija šī augšupielādes ierīce. Vēl vairāk — viņš domāja, ka ir redzējis vienas tādas ietaises darba rezultātu, redzējis, kas notiek, kad kāds ir pietiekami traks, lai kļūtu par šīs ierīces darba subjektu.

Jo tur, tālumā, tumsā ap kādu citu pasauli klusajā metāla zārkā griezās doktore Avrana Kerna.

4.8. Progresa laikmets

Pat pēc tam Bianka vēl ir pārdzīvojusi īslaicīgas lēkmes, saminstināšanos runā un gaitā, pēkšņu epilepsiju, kad viņa uz laiku šķiet plūstam nošķirti no apkārtnes, kājām spazmatiski dimdinot, it kā viņa pēdējiem spēkiem censtos kaut ko ziņot savā pašradītajā valodā.

Bet viņa ir atlabusi pēc sērgas un, kad viņu nav skārusi lēkme, saglabājusi prāta spējas. Violai, kuras ģeniālās bioķīmiķes spējas nodrošināja iespēju šo slimību ārstēt, zāles nāca par vēlu. Daudzas citas un arī citi — diži prāti, izcilas karcives, izcilas saimju vadītājas, badā mirstoši tēviņi notekās — tie visi ir krituši. Lielā Ligzda ir izglābta, bet tūkstošiem tās iemītnieku nav paveicies. Arī citas pilsētas ir cietušas līdzīgu likteni — pat tagad, kad ikviena piemērota skudru kolonija ir veltīta zāļu ražošanai un tās teorētiskie pamati ir nosūtīti pa ziņu pavedieniem, kas savieno zirnekļu kopienas. Posts ir novērsts, bet tikai par mata tiesu. Tagad ir radīta jauna pasaule, un Poršijas ļaudis izprot, cik trausla ir viņu vieta tajā. Ir daudz kā tāda, kas atrodas uz pārmaiņu robežas.

Poršija pati nav vienīgā, kas aptver savu zāļu plašākās implikācijas. Grūti pateikt, kura zinātniece pirmā nonāk pie šis domas: tā ir viena no tām idejām, kas šķiet esam vienlaikus visur, tā aizrauj ikvienu zinātkāru prātu. Poršijas zāles ir ļāvušas dzīviem, pieaugušiem zirnekļiem gūt Sapratni no ārpuses. Jā, viņiem tika injicēta imunitāte, bet skaidrs, ka šis process varētu darboties ar citām Sapratnēm, ja vien tās varētu atdalīt un to lapu iezīmēt Violas lielajā ķermeņa grāmatā. Zināšanu izplatību vairs neaizturēs lēnais paaudžu ritums vai sarežģīta apmācība.

Vajadzība pēc šādas tehnoloģijas ir milzīga. Sērgas uzbrukums ir padarījis Sapratnes par retumiem: ja kādreiz kāda ideja varēja dzīvot daudzos prātos, tagad to ir labākajā gadījumā saujiņa. Zināšanas ir kļuvušas vērtīgākas nekā jebkad.

Paiet tikai daži gadi pēc sērgas, kad starp pieaugušajiem jau tiek pārsūtīta pirmā ideja. Diezgan samudžināta Sapratne par astronomiju tiek piešķirta eksperimenta subjektam — tēviņam (visi subjekti ir tēviņi, jo iepriekšējos eksperimentos tika piedzīvotas dažas neveiksmes). Kopš tā brīža ikviens zirneklis var iemācīties jebko. Ikviena Porši-jas un tālāko paaudžu zinātniece stāvēs uz to milžu pleciem, kurus viņa izvēlēsies iemitināt sevī. Ko zina viena, var zināt visas — par noteiktu cenu. Strauji attīstīsies modulāru, apmaiņai pieejamu zināšanu ekonomikas sistēma.

Bet tas nav viss.

Pēc atgūšanās no slimības Poršija atved Bianku uz templi un

iepazīstina. Viņa izstāsta par savas biedrenes ieguldījumu zāļu tapšanā. Bian-kai ļauj uzrunāt sapulcējušās priesterienes.

Sērgas ietekmē ir mainījusies arī tradicionālā ticība. Ikvienai ir jāpaplašina sava apziņa, lai piepildītu tukšumu, ko atstājušas tās, kas neizdzīvoja. Vecas idejas tiek pārskatītas no jauna, veci aizliegumi pārdomāti. Ir ticība liktenim — bet šis liktenis ir pašu radīts. Viņas ir izturējušas pārbaudi. Viņas ir izglābušās. Viņas vēlas dot ziņu vienīgajam intelekta avotam ārpus viņu pašu loka — pašu būtiskāko pamatsignālu.

Viņas vēlas pateikt Ziņnesei: Mēs esam šeit.

Biankas baterija pati nav radioviļņu raidītājs. Vienlaikus ar eksperimentiem, kas ļauj pārsūtīt Sapratnes no viena zirnekļa citiem, turpinās arī pētījumi par to, kā pārsūtīt vibrācijas pa neredzamo tīklu, kas nostiepts no viņu pasaules uz tālo satelītu un vēl aiz tā.

Pēc daudziem gadiem, kad Bianka un Poršija jau ir pavecas, viņas atrodas Templī visiesaistītāko zirnekļu barā — tagad viņas ir gatavas runāt ar nezināmo, sūtīt elektromagnētisku balsi ēterā. Atbildes uz Ziņneses matemātiskajiem uzdevumiem — kuras tagad zina un saprot visi zirnekļi — ir gatavas nosūtīšanai. Viņas gaida, kad Ziņnese parādīsies nakts debesīs virs galvas, un tad viņas sūta savu viennozīmīgo pirmo ziņu.

Mēs esam šeit.

Sekundi pēc tam, kad ir nosūtīts pēdējais risinājums, Ziņncse pārtrauc savu sūtījumu, raisot visā Poršijas civilizācijā panikas vilni — ja nu viņu lielība ir saniknojusi Visumu?

Pēc vairākām saspringtām dienām Ziņnese ierunājas atkal.

4.9. Ex Machina

Signāls no zaļās planētas rezonēja Briti 2 Sargkapsulā kā zemestrīce. Senās sistēmas šķietami mūžību bija gaidījušas tieši šo mirkli. Protokoli, kas bija ieviesti Vecās Impērijas dienās, bija krājuši putekļus gadu tūkstošiem — visu jaunās sugas, kas tagad ziņoja par savu esamību, eksistences laiku. Tie bija sabojājušies. Tie bija zaudējuši nozīmi, tikuši pārrakstīti, tos kā slimība bija infiltrējusi Kernas augšupielādētā personība, kas visus šos gadus bija augusi Sargkapsulā kā baktēriju kultūra.

Sistēmas saņēma signālu, pārbaudīja atbildes, secināja, ka tās atrodas pieļaujamās kļūdas robežās, atzina, ka planēta zem satelīta ir pārkāpusi kritisko slieksni. Sargkapsulas mērķis — eoniem ilgi nelietots un ierūsējis — pēkšņi atkal bija kļuvis svarīgs.

Neaprēķinātu, sevī ieciklējušos mirkli Sargkapsulas sistēmas — kalkulāciju jūra, kas pulsēja aiz Elīzas cilvēciskās maskas — nespēja pieņemt lēmumu. Tās prātā pārāk daudz kas bija pazudis, nepareizi katego-rizēts un izrediģēts no esamības.

Sargkapsula uzbruka nesakritībām pati savās sistēmās. Lai arī tā nebija mākslīgais intelekts, kas patiesi spēj sevi apzināties, tā tomēr zināja, kas ir. Tā atjaunoja sevi, izveidoja apkārtceļus ap neatrisināmām problēmām, atrada pareizo risinājumu, izmantojot aptuvenu un aplinkus loģiku.

Tā darīja, ko spēja, lai pamodinātu Avranu Kernu.

Robeža starp dzīvu sievieti, augšupielādētu personības konstruktu un kapsulas sistēmām nebija stingri noteikta. Tās saplūda cita ar citu, tā ka no vienas stingā miega citu aukstajā loģikā iesūcās murgaini sapņi. Bija pagājis daudz laika. Ne visa Avrana Kerna bija dzīvotspējīga. Bet kapsula darīja, ko varēja.

Doktore Kerna pamodās — vai nosapņoja pamošanos —, un viņas sapnī Elīza stāvēja pār viņas gultu kā eņģelis un sniedza brīnumainu vēsti.

Šodien debesīs iemirdzējusies jauna zvaigzne. Šodien ir dzimis Zemes dzīvības glābējs.

Avrana cīnījās ar savu šausmu stīgojošajām nezālēm, ar pūlēm centās iznirt pietiekami tālu, lai spētu saprast, ko viņai patiesībā saka. Viņa jau labu laiku nebija atguvusi pilnu apziņu — vai viņai tāda jebkad bija bijusi? Viņai bija juceklīgas atmiņas par kaut kādu tumšu klātesamību, par iebrucējiem, kas ielauzās viņas aizbilstamo dzīvē, planētā, kas bija kļuvusi par viņas dzīves jēgu, par visu viņas mantojumu. Ceļotājs bija ieradies, lai nozagtu viņas projekta noslēpumu — nolaupītu viņai nemirstību, ko pārstāvēja jaunā dzīvība,

viņas pēcteči, viņas bērniņi mērkaķi. Vai tā bija? Vai arī viņa to bija nosapņojusi? Viņa nespēja atšķirt faktus no ilgajiem, aukstajiem miega gadiem.

"Man bija jābūt mirušai," viņa teica Sargkapsulai. "Man bija jābūt nošķirtai un nezinošai. Man nebija jāsapņo."

"Doktore, laika ritums, domājams, ir novedis pie Sargkapsulas informācijas sistēmu homogenizācijas. Es par to atvainojos, bet mēs darbojamies ārpus paredzētajiem parametriem."

Sargkapsula bija radīta, lai dusētu miegā gadsimtiem ilgi. Avrana to atcerējās. Cik ilgs laiks būtu nepieciešams, lai piešķiltu intelektu mērkaķu paaudzēs? Vai tas nozīmēja, ka viņas eksperiments bija izgāzies?

Nē, tie beidzot bija devuši signālu. Viņi bija pastiepušies augstāk, lai pieskartos neaprakstāmajam. Un laiks vairs nebija tāda vērtība kā agrāk. Tagad viņa atcerējās, kāpēc vispār bija Sargkapsulā, kāpēc veica šo funkciju, kas bija paredzēta kādam citam — daudz vieglāk aizstājamam darbiniekam. Laikam nebija nozīmes. Nozīme bija tikai mērkaķiem, jo tagad viņiem piederēja nākotne.

Tomēr viņa atkal atminējās draudīgos pa pusei sapņus. Sapnī viņa bija manījusi primitīvu kuģi, kurā lidojošie ceļotāji apgalvoja, ka pieder pie viņas sugas, bet viņa bija skatījusies un redzējusi, kas viņi patiesībā ir. Viņa bija izpētījusi ceļotāju vēsturi, viņu sapratnes. Viņi bija pelējums, kas pārklājies pār Avranas ļaužu līķiem. Viņi bija bezcerīgi saindēti ar to pašu slimību, kas bija iznīcinājusi pašas Kernas civilizāciju. Labāk sākt no jauna — ar mērkaķiem.

"Ko jūs no manis gribat?" Viņa prasīja būtnei/būtnēm sev apkārt. Viņa ieskatījās viņu sejās un redzēja bezgalīgu progresiju no viņas līdz kapsulas sistēmu aukstajai loģikai, un nebija nevienas vietas, kur viņa spētu saskatīt skaidru robežšķirtni — kur beidzas viņa un sākas mašīna.

"Augšupcelsmes projekta otrā fāze ir gatava," Elīza paskaidroja. "Nepieciešama jūsu pavēle, lai to aktivizētu."

"Un ja nu es būtu mirusi?" Avrana izgrūda. "Ja nu es būtu sapuvusi? Ja jūs nevarētu mani pamodināt?"

"Tad jūsu augšupielādētā persona pārņemtu jūsu pienākumus un varu," Elīza atbildēja un tad — it kā atcerējusies, ka viņai jārāda cilvēciska seja — piebilda: "Bet es esmu priecīga, ka tā nav noticis."

"Tu nezini, ko nozīmē "būt priecīgai"," Kerna atbildēja, bet, jau izsakot šos vārdus, nezināja, vai tie ir patiesi. Šajā kontinuumā starp viņu un elektronisko dzīvību bija izsmērēta tik liela daļa Kernas personības, ka varbūt Elīza pazina vairāk cilvēcisku emociju, nekā bija palicis viņai pašai.

"Sāc nākamo fāzi. Protams, sāc nākamo fāzi," viņa asi noteica klusumā. "Kas gan cits mums atliek? Kas tad cits vispār ir?" Patiešām,

pavisam nopietni — kas cits vēl ir?

Viņa atcerējās, kā viltus cilvēki — slimība, kas bija dzīvojusi ilgāk nekā viņas cilvēce — bija tuvojušies planētai. Vai tā bija? Tā patiešām bija noticis? Viņa bija ar tiem runājusi. Tā viņa, kas bija ar tiem sazinājusies, acīmredzot bija atpazinusi viņos pietiekami daudz cilvēcības, lai varētu noslēgt vienošanos, lai pasaudzētu šos cilvēkus, lai ļautu viņiem glābt savējos. Katru reizi, kad viņu pamodināja, šķita, ka viņas prāta vadību pārņēma citādas domas. Tolaik viņa bija bijusi dāsnā noskaņojumā. Viņa bija uzskatījusi viņus par pietiekami cilvēciskiem, lai apžēlotos.

Tajā dienā viņa bija bijusi sentimentāla. Domājot par to laiku, viņa atguva atmiņas par to, kāda sajūta tā ir. Un viņi bija turējuši vārdu — tā viņa pieņēma — un devušies prom. No viņiem vairs nebija ne miņas, nekādu radio ziņu visā saules sistēmā.

Viņai bija nepatīkama sajūta, ka viss nav tik vienkārši. Viņai bija sajūta, ka tie atgriezīsies. Un tagad viņai bija daudz vairāk ko zaudēt. Kādu postu šie viltus cilvēki atnesīs viņas austošajai mērkaķu civilizācijai?

Viņai būs jānocietina sava sirds.

Augšupcelsmes programmas otrā fāze bija kontakta nodibināšana. Pēc tam kad mērkaķi bija izveidojuši paši savu kultūru līdz tādam līmenim, ka bija spējīgi nosūtīt radio signālu, viņi bija gatavi kontaktam ar plašāku Visumu. Un tagad es esmu plašākais Visums. Sargkapsula sāks veidot saziņas kanālus, sākot ar vienkāršāko bināro kodu un izmantojot ikvienu stadiju, lai uz tās būvētu sarežģītāku valodu — gluži kā programmējot datoru no tukšas vietas. Tas prasīs laiku — paaudžu paaudzes atkarībā no tā, cik ļoti mērkaķi vēlēsies mācīties.

“Bet vispirms nosūti viņiem ziņu,” Avrana izlēma. Lai arī planētas iemītnieki nekādi nevarēja viņu saprast, viņa vēlējās jau tagad noteikt sarunas toni. Viņa gribēja, lai viņi saprot, kas ir kas, kad viņi beidzot varēs sazināties

“Gaidu jūsu ziņu,” Elīza atbildēja.

“Pasaki viņiem tā,” Avrana paziņoja. Varbūt savā primātu nezināšanā viņi tomēr ierakstīs šo ziņojumu un vēlāk to pārlasīs un sapratīs pilnībā.

Pasaki viņiem tā: Es esmu jūsu radītāja. Es esmu jūsu dieve.

5. ŠĶELŠANĀS

s

5.1. Cietumnieks

Holstens prātoja par savām attiecībām ar laiku.

Ne pārāk sen šķita, ka laiks bija kas tāds, kas notiek ar citiem — vai, tā kā citu cilvēku nebija daudz, tad citām Visuma daļām. Laiks bija svaru bumba, no kuras viņš bija juties atbrīvots. Viņš uzkāpa uz laika šautras un nokāpa no tās, un kaut kā nekad netika nošauts. Leina varēja viņu saukt par "večuku", bet patiesībā objektīvais laiks, kas bija pagājis kopš viņa dzimšanas līdz šim brīdim, bija absurdi liels, gluži nereāls. Neviens cilvēks nekad nebija apseglojis laiku tā, kā viņš — tūkstošgadu ceļojuma laikā.

Tagad, šajā kamerā, laiks gūlās viņam virsū un pinās pa kājām, tas pieķēdēja viņu pie kosmosa neizturami lēnās gaitas — kur agrāk viņš bija lēcis pāri gadu simteņiem, pārskriedams no viena spilgta cilvēces mirkļa uz nākamo.

Viņi bija izrāvuši I lolstenu no dzīvības apturēšanas kriokameras un iemetuši šajā būrī. Bija pagājušas divdesmit septiņas dienas, pirms kāds viņam bijis devis kaut mājienu par to, kas notiek.

Sākumā viņš domāja, ka sapņo par to, kā viņu ir nolaupījuši dumpinieki. Viņš bija bijis gana mierīgs, līdz saprata, ka cilvēki, kas viņu velk pa Gi/gamešu, nav sen mirušais Skoulzs un viņa biedri, bet gan pilnīgi svešinieki. Tad viņš bija iegājis dzīvojamajās telpās.

Viņam bija uzbrukusi smaka — pilnīgi nepazīstama, slima smirdoņa, ko nebija spējusi izskaust pat Gila ventilācijas sistēma. Tas bija cieši saspiestu cilvēku mitekļa smārds.

Viņš neskaidri atcerējās kādreizējo sapulču telpu, ko tagad greznoja pelēks audums — tā bija īsta nomales pilsēta ar improvizētiem aizkariem un aizslietņiem, un cieši saspiestiem nodalījumiem — un cilvēkiem, daudziem cilvēkiem.

Šī aina bija viņu šokējusi. Viņš bija daļēji pieradis un sācis justies ērti, būdams viens no nelielas, atlasītas grupas, bet nu vienā īsā mirklī pamanīja vismaz simt nepazīstamu seju. Viņu fiziskais tuvums, tas, cik tuvu viens otram viņi dzīvoja, tracinošais troksnis — tas viss saplūda kopā, radot sajūtu, it kā Holstens stātos pretī naidīgai būtnei — kaut kam nežēlīgam, naida pilnam, visu aprijošam.

Tur bija bijuši bērni.

Ap to brīdi Holstens bija beidzot sācis atgūt sajēgu un iedomājās: Krava pasprukusi vaļā!

Viņa sagūstītāji valkāja tā paša pelēkā, neizteiksmīgā materiāla drānas, ko nometnieki izmantoja savām primitīvajām teltīm — tas bija kaut kas tāds, ko Gilgamešs droši vien bija glabājis pilnīgi citiem mērķiem, vai arī bija no jauna sintezēts darbnīcās. Straujajā gājienā uz

dzīvojamajām telpām Holstens bija samanījis dažus kuģa formastērpus, bet lielākā daļa no svešiniekiem valkāja šos bezformīgos, nokarenos ģērbus. Viņi visi bija tievi, nepietiekami baroti, nepietiekami attīstīti. Viņu mati bija gari — ļoti gari, pāri pleciem. Visa šī aina radīja savādi primitīvu iespaidu, kaut ko no cilvēces pašiem pirmsākumiem.

Viņi bija sagrābuši Holstenu un ieslēguši. Šī nebija vienkārši kaut kāda Cila telpa, kuru viņiem bija palaimējies sagrābt. Viņi bija ieņēmuši kādu no atspoļu angāriem, samontējuši būri, un nu tas bija Holstena mājoklis. Sagūstītāji bija viņu barojuši un laiku pa laikam nomainījuši pīli, kas bija paredzēta attiecīgajām ķermeņa funkcijām, bet divdesmit septiņu dienu garumā tas arī bija viss. Šķita, ka viņi kaut ko gaida.

Holstens savukārt bija vērojis atspoles angāra izeju un jau sācis prātot, vai viņam nākotnē nav paredzams kļūt par ziedojumu kaut kādam kosmosa dievam. Katrā ziņā viņa sagūstītāju izturēšanās neliecināja, ka viņi vēlētos Holstenu uz kaut ko piespiest vai atdot pret atlīdzību. Daži no viņiem pat izrādīja savādu cieņu, gandrīz godbijību. Viņi nemēdza Holstenam pieskarties — tie, kas vilka viņu uz būri, to bija darījuši cimdos —, un viņi neparko neskatījās klasicistam acīs. Tas viss pastiprināja Holstena augošo pārliecību, ka šis ir kāds kults un viņš bija tāds kā svēts ziedojums, un ka civilizācijas pēdējā cerība gaist māņticības uzplūdos.

Tad viņi iedeva Holstenam darbu, un viņš aptvēra, ka pilnīgi noteikti sapņo.

Kādu dienu viņš pamodās savā kamerā un atklāja, ka viņa sagūstītāji ir atnesuši pārnēsājamu termināli: tas bija nožēlojams, lobotomiju pārdzīvojis aparāts, bet vismaz kaut kāds dators. Holstens aizrautīgi metās tam klāt, bet atklāja, ka ierīce ne ar ko nav savienota — tā bija pilnībā pašpietiekama. Tomēr tur bija dati — pazīstami faili, rakstīti mirušā valodā, kuru viņš, godīgi sakot, bija sācis ienīst.

Holstens paskatījās un ievēroja, ka viens no viņa sargiem lūkojas iekšā — puisis ar šauru seju, vismaz desmit gadus jaunāks par Holstcnu, bet trauslas miesasbūves, kā lielākā daļa no viņiem, un rētām, kas lika domāt, ka viņš pārcietis kādu slimību. Kā jau visiem savādajiem svešiniekiem, viņam bija gari mati — bet tie bija rūpīgi sapīti un savīti sarežģītā mezglā uz viņa skausta.

“Tev tas jāizskaidro.”

Šī bija pirmā reize, kad kāds no viņiem runāja ar Holstenu. Viņš jau bija sācis domāt, ka tiem nav kopīgas valodas.

“Jāizskaidro,” Holstens neitrāli atkārtoja.

“Jāizskaidro tā, ka to var saprast. Pataisīt to par vārdiem. Tā ir tava dāvana.”

“Ā, tad... Jūs gribat, lai es to pārtulkoju?” i iesi ta.

“Man nepieciešama pieeja Gila galvenajām sistēmām,” Holstens paziņoja.

’ “Nē.”

“Tur ir tulkošanas algoritmi, ko es uzrakstīju. Tur ir mani iepriekšējie teksti, kurus man būs jāņem vērā.”

“Nē, viss nepieciešamais ir šeit.” Apmetni tērptais cilvēks ceremoniāli norādīja uz Holstena galvu. “Strādā. Tā ir likts.”

“Kas to liek?” I lolstcns noprasīja.

“Tavs saimnieks.” Apmetni tērptais bridi auksti vērās Holstenā, tad — it kā samulsis — novērsās. “Tev būs strādāt, vai tev nebūs ēst. Tā ir likts,” viņš nomurmināja. “Nav cita ceļa.”

Holstens apsēdās pie termināļa un apskatījās, ko viņi vēlas.

Tad viņš sāka saprast. Acīmredzot viņš tomēr sapņoja. Viņš bija iestrēdzis sapni. Šeit bija murgainā vide —vienlaikus pazīstama un nepazīstama. Šeit bija uzdevums bez loģikas, kas tomēr kā saplēstā spoguli līdzinājās tam, ko viņš bija darījis pēdējā nomoda posma laikā, kad Gil-gamešs atradās orbītā ap pelēko planētu. Viņš vēl arvien bija kriokamerā un sapņoja.

Bet, protams, dzīvības apturēšanas laikā neviens nesapņoja. Pat Holstens pietiekami daudz atcerējās par zinātni, lai to saprastu. Neviens nesapņoja, jo atdzesēšanas process samazināja smadzeņu aktivitāti līdz pilnīgam minimumam — tika apturētas pat neapzinātās smadzeņu darbības. Tas bija nepieciešams, jo nekontrolēta smadzeņu darbība ilgā miega bezdarbībā liktu gulētājam zaudēt prātu. Šāda situācija radās gadījumos, kad aparatūrā bija kāda kļūme. Holstens skaidri atcerējās, ka viņi jau bija zaudējuši daļu kravas — iespējams, tā jutās šie mocekļi.

Atklāsme, ka varbūt kādā dziļā, mehāniskā veidā viņa kriokamera piedzīvo kļūmi un viņš ir pazudis pats savā prātā, bija savādi mierinoša. Viņš centās iztēloties sevi cīnāmies ar miega kameru, rāpjamies pa ledus un medikamentu stāvo sienu augšup — uz nomodu — un dauzāmies pa zārka nepakļāvīgo iekšpusi, dzīvs aprakts kuģa formas pieminekli cilvēcei, kas absurdā kārtā atteicās padoties.

Nekas no tā visa nelika dzīslās plūst adrenalīnam. Viņa prāts spītīgi atteicās pamest šo ar rokām darināto būri atspoļu angārā, kur viņš lēni urbās cauri failiem, kas viņam bija atstāti. Un, protams, tas bija sapnis, jo tekstos bija arvien vairāk jau bijušā: vairāk informācijas par Gaijena mašīnu, par augšupielādes ierīci, ko viņš bija neskartu izrāvis no pamestās teraformēšanas stacijas. Holstens sapni redzēja administratīvu šķīstītavu.

Pagāja dienas — vai vismaz viņš ēda un gulēja, un viņi iznesa pīli. Viņam nebija sajūtas, ka ārpus būra kaut kas īsti notiktu. Viņš nevarēja redzēt, kam šie cilvēki bija domāti — tie tikai dzīvoja no dienas dienā, lika viņam tulkot un radīja vēl vairāk sev līdzīgo. Viņi

šķita savādi bāre-nīgi: kā utis, kas apsēdušas šķirsta kuģi, kaitēkļi, ko Gils kuru katru brīdi varētu iztīrīt no savām iekšām. Viņi noteikti bija sākuši dzīvi kā krava, bet cik sen? Pirms cik paaudzēm?

Viņi turpināja izturēties pret Holstenu ar to pašu savādo godbijību, it kā būtu ielikuši būrī pusdievu. Tikai tad, kad viņi ieradās noskūt klasicista galvu, viņš to aptvēra pilnībā. Viņi — neviens no viņiem — negrieza matus, bet viņiem bija svarīgi tas, ka Holstena galvaskausu sedz tikai īss ezītis. Tā bija viņa statusa, viņa atšķirības zīme. Viņš bija cilvēks no senākajiem laikiem, viens no oriģināliem.

Gluži kā Vri Gaijens. Šī nepatīkamā doma beidzot izgaisināja viņa diezgan patīkamo domu, ka šis varētu būt kaut kāds kriokameras murgs. Rokoties cauri samežģītiem filozofiskiem traktātiem par augšupielādes procesa implikācijām, viņš varēja ieskatīties Gaijena stingri sažmiegtajā prātā, kas alka pēc kontroles. Viņš sāka likt kopā ārkārtīgi neprecīzu ainu par to, kas tagad notiek, un līdz ar to arī — kas varētu būt noticis aplam.

Tad kādu dienu daži apmetņos tērpti cilvēki atvēra Holstena būri un izveda viņu no tā. Viņš nebija pabeidzis iedoto darbu, un viņa uzraugos bija jūtama vēl neredzēta spriedze. Klasicista prātā tūlīt pat sašūmējās visdažādākie likteņi, kam viņi varētu būt to nolēmuši.

Viņi izveda Holstenu no angāra Gi/gameša gaiteņos — vēl arvien klusēdami. Šķita, ka viņiem vairs nepiemīt agrākā godbijība, kas, Holstenaprāt, neko labu nesolīja.

Tad viņš ieraudzīja pirmos ķermeņus: vīrieti un sievieti, kas bija sabrukuši viņa ceļā kā marionetes ar sarautām stīgām, raupjā grīdas tek-stūra tapusi lipīga un slidena no asinīm. Viņi bija sagraizīti ar nažiem — vai vismaz tāds iespaids radās Holstenam. Viņu steidzināja tiem garām, pavadoņi — sagūstītāji — šķietami nepievērsa mirušajiem nekādu uzmanību. Viņš centās uzdot jautājumus, bet tie tikai rāva Holstenu uz priekšu vēl ātrāk.

Viņš apsvēra iespēju pretoties, kliegt vai protestēt, bet bija nobijies. Viņi visi bija ražena auguma cilvēki — lielāki nekā vairākums pelēko kuģa utu, kurus Holstcns bija līdz šim novērojis. Viņiem pie jostām bija naži, un vienam bija garš plastmasas zizlis, kam galā bija piekausēts asmens: senatnīgi rīki, ko mednieki-vācēji pielāgojuši, izmantojot no kosmosa kuģa norautas daļas.

Tas viss notika tik ātri un pārliecināti, ka tikai beigās Holstens aptvēra — viņu ir nolaupījuši: atņēmuši vienai frakcijai un sagrābuši citā. Pēkšņi viss kļuva sliktāk, nekā viņš bija domājis. Nepietika ar to, ka pa Gilgamešu rāpoja atmodinātas kravas trakie pēcnācēji — tie bija jau sākuši cīnīties cits pret citu. Tas bija Vecās Impērijas lāsts: cilvēka nostāšanās pret cilvēku, kas allaž bija bremzējusi cilvēces progresu.

Viņu steidzināja garām sargiem un patruļām, vai vismaz par tādiem Holstens viņus uzskatīja: vīriešiem un sievietēm, no kuriem

daļa bija kuģa formastērpos, citi — pašdarinātos apmetņos, citi — šā tā salasītās pašdarinātās bruņās, it kā jebkurā brīdī varētu ierasties pasaules vismazāk iespaidīgās kostīmu parādes žūrija. Tam būtu bijis jābūt smieklīgi. Tam būtu bijis jābūt nožēlojami. Bet, ieskatoties šo cilvēku acīs, Holstenu stindzināja viņu dzelžainā griba.

Viņi ieveda klasicistu kādā no kuģa darbnīcām, kurā atradās daudzi terminālī — puse no tiem nedarbojās, otra puse drudžaini midžināja. Pie tiem strādāja cilvēki — tas bija īsts tehnisks darbs, kas piederējās īstiem civilizētiem cilvēkiem —, un Holstenam izskatījās, ka viņi cīnās par kontroli, neredzamā kaujaslaukā iesaistījušies milzīgā virtuālā cīņā.

Telpas tālākajā galā bija sieviete ar īsi apcirptiem matiem, nedaudz vecāka par Holstenu. Viņai mugurā bija formastērps, papildināts ar plastikāta bruņuplāksnēm un aizsargzvīņām — tas izskatītos kā joks par tēmu "kaujaslauka karaliene", ja vien nešķistu tik ļoti nopietns. Uz viņas zoda bija robota, apdzijusi rēta, un pie jostas piesprausta gara pistole — pirmais modernais ierocis, ko Holstens šeit ieraudzīja.

"Sveiks, Holsten," viņa teica, un Holstena interpretācija par apkārt redzamo pēkšņi pagriezās otrādi kā uzgaida atklāta kārts.

"Ucina?" viņš noprasīja.

"Tagad tev sejā ir tā izteiksme," viņa, devusi Holstenam gana daudz laika atjēgties no pārsteiguma, piezīmēja, "tā izteiksme, kas izskatās pēc "man nav ne mazākā priekšstata, kas te notiek", un, godīgi sakot, es nespēju tai noticēt. Tev taču galu galā būtu jābūt gudram čalim. Tad kā būtu, ja tu izstāstītu man visu, ko zini, Holsten?" Viņa izklausījās daļēji pēc sievietes, ko Holstens atminējās, bet tikai tad, ja šī sieviete labu laiciņu būtu dzīvojusi skarbos un nemīlīgos apstākļos.

Viņš rūpīgi apdomāja viņas prasību. Būtiska daļa no viņa patiešām vēlējās izlikties, ka neko nezina, bet viņai bija taisnība: tic būtu meli, lai glābtu savu ādu. Es taču esmu tikai nabaga akadēmiķis un daru to, ko man liek. Es neesmu atbildīgs. Viņš sāka domāt, ka patiešām vismaz daļēji bija atbildīgs. Atbildīgs par to, kas nu tagad notika.

"Gaijcns ir pārņēmis varu," viņš minēja.

"Gaijens ir kapteinis. Viņš jau bija, kā saka, pārņēmis. Savācies, Holsten."

"Viņš ir atmodinājis labu daļu kravas." Holstens pašķielēja uz Leinas slepkavīgā paskata komandu. Dažus no viņiem klasicists pazina — tie bija viņas inženieri. Citi tikpat labi varētu būt'vēl kāda daļa no kravas, ko Gaijens tagad acīmredzot bija piespiedis strādāt savā labā. "Mans minējums ir, ka viņš to ir sācis pirms laba laiciņa — šķiet, ka ir pagājušas kādas divas, trīs paaudzes? Vai tas vispār ir iespējams?"

“Cilvēkiem labi sanāk taisīt citus cilvēkus,” Leina apstiprināja. “Tas tirliņš to tā arī īsti neizdomāja līdz galam — vai varbūt izdomāja. Viņi ir tāds kā paša personiskais kults. Viņi nejēdz ne sūda, tikai to, ko viņš tiem ir teicis, skaidrs? Visa oriģinālā krava, kas varētu iebilst, jau sen ir pagalam. Tie sīkie, vārgie kverplīši ir uzauguši ar Gaijena stāstiem. Esmu dzirdējusi, kā viņi runā — un viņi ir nopietni sagājuši dirsā. Viņš ir viņu pestītājs. Katru reizi, kad viņš devās atpakaļ apturēšanā, viņiem bija leģenda par Gaijena atgriešanos. Viņiem ir pilns ar mesiānis-kiem sūdiem.” Leina pretīgumā nospļāvās. “Tā ka izstāsti man, Holsten, priekš kam?”

“Viņš lika man strādāt pie augšupielādes ierīces, kas tika paņemta no stacijas.” Holstena nedrošajā balsī iezagās nedaudz akadēmiķa pieskaņas. “Vienmēr bija tāds minējums, ka senie ir atraduši veidu, kā uzglabāt prātu digitālā formā, bet viņu kara elektromagnētiskā pulsa stadija noteikti bija iztīrījusi visas krātuves — vai vismaz mēs nekad tādu neesam atraduši. Pat garāmejošu atsauču ir ļoti maz. Tas nešķita standarta veids, kā sasniegt nemirstību...”

“Atslābsti,” Leina viņu pārtrauca. “Tātad, jā, Gaijens grib dzīvot mūžīgi.”

Holstens pamāja. “Es tā saprotu, ka tu neesi par to sajūsmā.”

“Holsten, tas ir Gaijens. Uz mūžību. Gaijens uz mūžību. Šitic vārdi kopā nerada labu sajūtu.”

Holstens pašķielēja uz viņas sabiedrotajiem, prātodams, vai notikumi šeit, Leinas nometnē, bija aizgājuši tik tālu, ka nepiekrišana tiktu sodīta. “Klau, es saprotu, ka šī doma nav ārkārtīgi patīkama, bet viņš ir mūs aizvedis līdz pat šejienei. Ja viņš grib ielādēt savu prātu kaut kādā vecā datorā, vai mēs esam pilnīgi pārliecināti, ka tā dēļ ir vērts, nu, nogalināt cilvēkus?” Jo Holstens vēl arvien drusciņ domāja par tiem sabrukušajiem ķermeņiem, ko bija redzējis, — savas brīvības cenu.

Leina savilka tādu grimasi, it kā apdomātu jautājumu no viņa redzējuma. “Labi, jā, pieņemsim. Tikai divi iebildumi. Pirmais: es tikai vienu brīdi paskatījos uz viņa jauno mantiņu, pirms mēs sakasījāmies, bet man nav radies iespaids, ka tas verķis ir smadzeņu uzturētājs — tas ir tikai tulkotājs. Vienīgā vieta, kurp Gaijens var doties, ir Gilgameša galvenā sistēma, un es patiešām nedomāju, ka tā ir izveidota visa šitā kuģa vadīšanai ar iekšā sabakstītu cilvēka prātu. Ne tā?”

Holstens apdomāja savu salīdzinoši plašo izpratni par augšupielādes ierīci. “Patiesībā —jā. Tas, ko mēs paņēmām no stacijas, nav uzglabāšanas ierīce. Bet man šķita, ka viņš no turienes ir paņēmis vēl kaut ko...?”

“Un vai tu esi redzējis kādus senus failus, kas liek domāt, ka tā ir bijis?”

Holstens saviebās. “Nē.”

“Tātad.” Leina papurināja galvu. “Nopietni, večuk, vai tad, kad tu darīji viņa uzdoto, tu pat nepadomāji, kam tas viss vajadzīgs?”

Holstens noplātīja rokas. “Tas nav godīgi. Tas viss bija... Man nebija ne mazākā pamata domāt, ka kaut kas nav kārtībā, lā vai citādi, kas ir otrs iemesls?”

“Ko?”

“Tu teici — divi iebildumi.”

“Ā, jā — viņš ir pilnīgi sajājics prātā. Tā ka tas ir tas, ko tu tik cītīgi centies uzturēt. Pilnīgs plānprātiņš ar dieva kompleksu.”

Gaijens? Jā, viņš bija druscin tirāns, bet viņa rokās bija visa cilvēce. Jā, ar viņu nebija viegli sadarboties, viņš mēdza paturēt plānus pie sevis. “Leina, es zinu, ka tu ar viņu...”

“Nesatiekam?”

“Nu...”

“Holsten, viņš ir visu ko darījis. Viņš ir darbojies ļoti ilgi, kopš mēs pametām pelēko planētu. Viņš ir sarīkojis to sūda kultu un izskalojis šiem smadzenes, tā ka šie tic, ka viņš ir Visuma dižākā cerība. Viņš ir gandrīz vai sariktējis to mašīnu tā, ka tā var strādāt. Viņš ir to izmēģinājis ar saviem cilvēkiem — un, tici man, tas nebeidzās labi, kamdēļ tā vēl ir tikai gandrīz sariktēta. Bet tagad viņš ir tuvu mērķim. Noteikti ir.”

“Kāpēc noteikti?”

“Jo viņš izskatās tādā dirsā, it kā viņam būtu simts, Holsten. Viņš ir bijis nomodā kādus piecdesmit gadus — pa vidu paguļot. Viņš ir pateicis saviem kultistiem, ka ir Dievs, un nākamreiz, kad viņš pamodās, viņi viņam teica, ka viņš ir Dievs, un šitais cikls ir gājis uz riņķi vien, līdz viņš pats tam ir noticējis. Tu viņu redzēji pēc tam, kad tiki pamodināts?” “Tikai viņa cilvēkus.”

“Nu, tici man, nevienas viņa smadzeņu daļas, ko tu varētu atpazīt, uz šitā kuģa sen vairs nav.” Leina ieskatījās Holstena sejā, meklēdama kādu žēlsirdības ēnu pret kapteini. “Nopietni, I lolsten, šitas ir viņa plāns: viņš grib uzlikt uz Cila savu smadzeņu kopiju. Viņš grib kļūt par Cilu. Un zini ko? Kad viņš to izdarīs, tad viņam kravu vairs nevajadzēs. Viņam nevajadzēs lielāko daļu kuģa. Viņam nevajadzēs dzīvības procesu nodrošināšanu, neko tādu.”

“Viņam vienmēr ir bijis svarīgs tas, kas būtu vislabākais kuģim,” Holstens aizstāvējās. “Kā tu zini...?”

“Jo tas jau notiek. Zini, kam šis kuģis nav paredzēts? Vairākiem simtiem cilvēku, kas uz tā dzīvo kādu gadsimtu. Holsten, tu nespēsi noticēt, kā tas ir nolietots. Vesela cilts cilvēku, kas nejēdz, kā kas patiesībā strādā, lien tur, kur viņiem nav jābūt, un viņus spārno patiesa ticība, ka viņi dara Dieva darbu. Viss brūk un jūk. Pat ņemot vērā visu, ko savācām no stacijas, mums pietrūkst izejvielu. Un viņi

tikai turpina rit un drāzties, jo tic, ka Gaijens viņus aizvedīs uz apsolīto zemi.”

“Zaļo planētu?” Holstens klusi jautāja. “Varbūt tā arī notiks.”

“O, kā tad,” Leina nosprauslājās. “Un kā tad, tieši turp mēs dodamies. Bet, ja vien viss netiks savests kārtībā un cilvēki neatgriezīsies saldētavā, Gaijens būs vienīgais, kas tur nonāks — viņš un pilns kuģis ar līķiem.” “Pat ja viņam izdosies sevi augšupielādēt, tik un tā vajadzēs cilvēkus, kas viņu remontēs.” Holstenam nebija īsti skaidrs, kāpēc tieši viņš aizstāv Gaijenu —ja nu vienīgi tādēļ, ka viņš bija izstrādājis profesionālu niķi iebilst teju jebkam, kas tiek celts viņam priekšā.

“Jā, nu.” Leina paberzēja skaustu. “Tur bija tā lieta ar automātiskā remonta sistēmu, ko mēs savācām no stacijas.”

“Es par to nezināju.”

“Tā bija manas komandas prioritāte. Tobrīd tā šķita laba doma. Es zinu, es zinu — viltīgi izkārtojām tā, ka paši neesam vajadzīgi. Un tagad tā darbojas pilnā sparā, vai vismaz tā izskatās. Bet, kā man izskatījās, tā nestrādā ar kravu vai pat lielāko daļu mums nepieciešamo sistēmu, lā ir uzstādīta tikai tām kuģa daļām, kas interesē Gaijenu. Nedzīvajām daļām. Vai vismaz tāds iespaids man radās, pirms es no turienes pazudu.” “Pēc tam kad Gaijens tevi pamodināja.”

“Viņš gribēja, lai es esmu daļa no viņa dižā plāna. Tikai tad, kad viņš man piešķīra pieeju Gilgamešam, es daudz par ātru uzzināju daudz par daudz. Holsten, šis tas no tā ir riktīgi ļauni. Es tev parādīšu.”

“Tu vēl arvien esi sistēmā?”

“Tā ir pa visu kuģi, un Gaijens nav tik prasmīgs, lai mani no tās izslēgtu... Un nu tu domā — nez, kāpēc es neesmu viņu sajājusi no datora iekšām.”

Holstens paraustīja plecus. “Nu, jā, patiesībā jā.”

“Es tev teicu, ka viņš izmēģina to augšupielādcs verķi, vai ne? Nu, viņam ir daļēji izdevies. Sistēmā ir daudzas... kaut kas. Kad es mēģinu

izslēgt Gaijenu vai čakarēt viņu, tās mani pamana. Tās ierodas un sāk čakarēt mani. Ar Gaijenu es tiktu galā, bet tās ir... sīkas, debilas mākslīgā intelekta programmas, kas vēl arvien domā, ka ir cilvēki. Un viņi ir Gaijeni — lielākā daļa.”

“Lielākā daļa?”

Leina izskatījās nelaimīga — vai, precīzāk, nelaimīgāka. “Viss iet podā, Holsten. Gils jau sāk brukt kopā sistēmas līmenī. Mēs esam kosmosa kuģī, Holsten. Vai tev ir kaut mazākais priekšstats, cik sarežģīts tas sūds ir? Cik daudzām dažādām apakšsistēmām ir jādarbojas, lai uzturētu to pie dzīvības? Un šobrīd automātiskā remonta sistēma liek visam tikšķēt uz priekšu — atrodot jaunus ceļus

ap sabojātajām vietām, salabojot, cik var — bet tai ir savas robežas. Gaijens kāpj tām pāri, viņš pievāc resursus savam dižajam nemirstības projektam. Tā ka mēs domājam viņu apturēt.”

“Tad...” Holstens nopētīja Leinu un viņas komandu — gan pazīstamās sejas, gan jaunās. “Tātad es zinu par augšupielādes ierīci. Un jūs mani savācāt.”

Leina labu brīdi vienkārši skatījās uz viņu, sejā drudžaini mijoties emociju atblāzmām. “Kas ir?” viņa beidzot jautāja. “Vai es nevaru tevi izglābt vienkārši tāpēc, ka tu esi vecs draugs?” Viņa skatījās Holstenam acīs pietiekami ilgi, lai viņš būtu spiests novērsties — it kā nokaunējies par to, kas patiesībā bija pilnīgi saprātīga paranoja — par Leinu, par Gaijenu un teju par visu pārējo.

“Jebkurā gadījumā — satīries. Dabū paēst,” viņa lika. “Tad mums abiem būs tikšanās.”

I Iolstens pacēla uzacis: “Ar ko?”

“Ar veciem draugiem.” Leina skābi pasmaidīja. “Visa banda atkal kopā, večuk. Kā tev tas patīk?”

5.2. Dieva zeme

Poršija izstaipās un izvingrina locekļus, jūtot tikko sacietējušā eksoskeleta spīdumu un apkārtesošās kūniņas spiedošo tiklu. Vēlme uzradās nepiemērotā laikā, un viņa to atlika, cik ilgi vien varēja, bet ierobežojošais stīvums katrā locītavā beidzot bija kļuvis neizturams, un viņa bija spiesta doties atpūtā: viens mēness cikls prom no citu acīm, knosoties un dīdoties, kamēr izdevās izlauzties no vecās, žņaudzošās ādas un ļaut jaunajam skeletam izžūt un pieņemt formu.

Izgulēšanas laikā par viņu rūpējās vairāki saimes locekļi — viņas saime tagad ir valdošais spēks Lielajā Ligzdā. Vēl divas vai trīs saimes kopā varētu pretoties Poršijas ģimenes varai, bet tās reti draudzējas savā starpā. Poršijas aģentsprovocateurs nodrošina, ka šīs saimes pastāvīgi cīnās par to, kura ieņems otro vietu.

Tomēr Lielās Ligzdas politika šobrīd atrodas trauslā līdzsvarā. Lai arī izgulēšanas laikā Poršija katru dienu ir saņēmusi ziņojumus par notiekošo, viņa zina, ka ir dučiem svarīgu informācijas fragmentu, kurus viņai būs strauji jāapgūst. Labi, ka pastāv gatavs mehānisms, kā to izdarīt.

Poršija ir dižākā Ziņncses priesteriene Lielajā Ligzdā, bet mēnesis prom no aprites būs ļāvis daudzām viņas māsām ieņemt galvā nepiemērotas idejas. Viņas būs sarunājušās ar tik svarīgo žiglo gaismiņu debesīs, viņas būs saņēmušas dīvaino, saraustīto Visuma gudrību un izmantojušas to savā labā. Viņas būs pārņēmušas lielos, bieži nesaprotamos projektus, kurus liek veikt Dieves balss. Poršijai būs jācīnās par savas agrākās ietekmes atgūšanu.

Viņa noslīd lejup līdz nākamajai telpai, kur par viņu parūpējas grupiņa jaunāku mātīšu. Pamāj ar palpām, un tiek ievests tēviņš. Viņš šajā mēnesī ir bijis ļoti aizņemts, parādoties sapulcēs, kur viņa dzimumam parasti ieeja liegta. Visur, kur varētu būt devusies Poršija, viņas atbalstītāji ir atveduši šo tēviņu. Viņam ir pacietīgi izskaidrota katra vēsts, katrs atklājums un plānu maiņa, katra Dieves ziņa. Viņš ir bijis labi barots un apkopts, un viņam nekā nav trūcis.

Tagad viena no mātītēm atnes piepildītu zīda pūsli. Tajā ir koncentrēta Sapratne, ko pēdējā mēnesī saņēmis šis tēviņš. Tā veido slepenu ziņojumu, kas, ja tiktu piegādāts jebkādā citā formā, šķistu neizmērojami detalizēts. Šis uzlējums satur pietiekami daudz Poršijas saimes noslēpumu, lai ikviens viņas ienaidnieks, kas to iegūtu, saņemtu Lielo Ligzdu kā uz paplātes.

Viņa dzer zināšanām pārsātināto šķidrumu, turot pūsli starp palpām, rūpīgi iztukšojot tā saturu, un tad sniedz to padotajiem, kas trauku iznīcinās. Viņa jau jūt sevī konflikta trīsas, kad tikko iedzertais

nanovī-russ sāk iestrādāt nupat iegūtās zināšanas viņas prātā, piekļūstot viņas smadzeņu struktūrai un iekopējot tajā tēviņa atmiņas. Pēc vienas dienas un nakts viņa zinās visu, ko zina viņš, un droši vien būs arī zaudējusi retāk lietotus asociāciju ceļus — kādu sen nevajadzīgu prasmi vai tālas atmiņas, kas tiks pārveidotas par kaut ko jaunu un vajadzīgu.

Es došu ziņu par viņu. Viņa norāda uz tēviņu. Pēc tam kad viņa būs pārliecināta, ka jaunā Sapratne ir ierakstīta viņas prātā, no tēviņa tiks vaļā — to nogalinās un apēdīs kāda no Poršijas biedrenēm. Viņš zina pārāk daudz — gluži burtiskā nozīmē.

Poršijas sabiedrība ir attīstījusies krietni tālāk kopš tām primitīvajām dienām, kad mātītes bieži vien aprija savus partnerus — bet varbūt nemaz tik tālu šī attīstība nav tikusi. Citas saimes aizsardzībā esošu tēviņu nogalināšana ir noziegums, kas prasa atmaksu; jebkura tēviņa nogalināšana bez iemesla rada pietiekami lielu sociālu nepatiku, lai to darītu tikai izretis, un vainīgās parasti tiek nosodītas kā izšķērdīgas, tādas, kam pietrūkst zelta tikuma — paškontroles. Tomēr nogalināt tēviņu ar iemeslu vai pēc dzimumakta ir pieņemami, lai gan laiku pa laikam notiek diskusijas par šo tēmu. Tas vienkārši ir tā, kā tas ir, un tradīciju saglabāšana Lielajā Ligzdā šobrīd ir svarīga.

Lielā Ligzda ir milzīga meža metropole. Simtiem kvadrātkilometru platībā milzīgi koki ir apvīti ar stūrainām zīda mājām, kur dzīvo Poršijas cilts — katru mitekli papildina un pārveido atbilstoši saimes mājas veiksmēm un nelaimēm. Dižākie zirnekļu klani dzīvo vidus līmenī — pasargāti no laikapstākļiem, bet pienācīgi tālu no padibeņu līmeņa uz zemes, kur mātītes bez savas saimes cīnās par savu vietu ar pusmežonīgu savvaļas tēviņu bandām. Starp saimju mājām ir amatnieku darbnīcas, kas ražo tās lietas — un tādu kļūst arvien mazāk —, kuru ražošanai nevar pieradināt skudras, tur ir mākslinieku studijas, kur tiek austs, veidots un vīts smalks mezglu raksts, kā arī visdažādāko jomu zinātnieku laboratorijas. Zem zemes, starp saknēm, rāpaļā savā starpā savienotie skudru tīkli — katrai ligzdai ir savs īpašs uzdevums. Citas lielākas ligzdas plešas ārpus metropoles robežām, tajās nodarbojas ar mežkopību, raktuvju darbu, metālu pārkausēšanu un industriālu ražošanu. Un — reizēm — ar karu. Katrai skudru kolonijai ir jāatceras, kā tas ir — cīnīties pret citādo, ja nu gadījumā tāda vajadzība uzrastos; vienlaikus Lielajai Ligzdai, tāpat kā citām, ir arī īpaša kareivju kārta.

Pa ceļam uz templi Poršija jūt, kā neseno notikumu fragmenti atrod savu vietu viņas prātā. Jā, ir bijušas problēmas ar Lielās Ligzdas kaimiņiem: mazākās ligzdas, tādas kā Septiņi Koki, Upes Šķeltne, Degošais Kalns, atkal pārbauda viņu teritorijas robežas, greizsirdīgi par Poršijas dzimtās pilsētas pārākumu. Iespējams, drīz būs jauns karš,

bet Poršiju nesatrauc tā iespējamais rezultāts. Viņas ļaudis spēj sapulcēt daudz vairāk skudru — daudz labāk sagatavotu skudru — gaidāmajai kaujai.

Lielās Ligzdas milzīgais izmērs rada nepieciešamību pēc sabiedriskā transporta sistēmas, kas aizvestu uz augstākajām virsotnēm. Galvenais templis, kurā valda Poršija, ir labu gabaliņu no izgulēšanas telpas. Viņa zina, ka lietu pārvietošana ir Dieves ziņā, un starp Dieves satraucošajiem, grūti izprotamajiem plāniem ir dažādi veidi, kā pārvietoties no vienas vietas uz otru milzīgā ātrumā, bet līdz šim neviena saime, neviena pilsēta nav veiksmīgi izveidojusi nevienu no tiem. Tajā pašā laikā zirnekļi

ir izveidojuši paši savus līdzekļus — tiesa, to izveidi pavada kaunpilna apziņa, ka tie ne tuvu nestāv klāt Dievišķajam Plānam.

Poršija iekāpj cilindra formas kapsulā, kas uzvērta uz bieza, savīta pavediena, un ļauj, lai kapsula milzīgā ātrumā ved viņu cauri dižajam mežam, kas ir viņas mājas. Kapsulu uz priekšu dzen daļēji zīda atsperēs uzkrātā enerģija — šī īpašība piemīt pašam zīdam un ir inženieru izveidota milzīgā mērogā — un daļēji speciāli kultivēti muskuļi: gar kapsulas mugurkaulu izvietoti pašsavelkošies audi, kas bez prāta klātbūtnes nedomājot dzen sevi arvien uz priekšu: tas ir efektīvs, sevi apkalpojošs un viegli barojams veidojums. Lielā Ligzda ir sarežģīts, ar šādām skrienošām kapsulām savstarpēji saistīts tīkls — tīkls starp citiem tīkliem: līdzīgs vibrējošajiem komunikāciju pavedieniem, kas savieno visu, kamēr neredzamos radioviļņus stingri savās rokās tur Templis.

Drīz vien Poršija ienāk templī, uzmanīgi vērojot tur esošo reakcijas un mēģinot apjaust, kas varētu pretoties viņas varai.

Kāda ir Ziņneses pozīcija? viņa jautā un uzzina, ka Dieves balss ir debesīs, neredzama dienas gaismā.

Ļaujiet man ar Viņu runāt.

Zemākās priesterienes ar nelielu nepatiku atbrīvo viņai ceļu — veselu mēnesi viņām bija iespēja valdīt pār šejieni. Kopš Dieves ziņas ir kļuvušas saprotamākas, vecais kristāla uztvērējs ir ticis pastāvīgi uzlabots: tā ir bijusi starp pirmajām Dieves mācībām, turklāt viena no veiksmīgākajām. Tagad tas ir vesels aparāts, veidots no metāla, koka un zīda; uztveršanas punkts neredzamajam pavedienam no milzīgā, netveramā Visuma tīkla, kas apvieno visus šādus uztveršanas punktus, ļaujot Porši-jai tiešā ceļā sazināties ar citiem templiem pa puspasauli, kā arī runāt ar Dievi un uzklausīt viņas vārdus.

Pēc tam kad Dieve sākotnēji ierunājās, bija nepieciešami vairāku paaudžu gudrākie prāti, lai beidzot iemācītos dievišķo valodu — vai varbūt vienotos par šo valodu, pusceļā satiekot Dieves sapratni. Pat tagad noteikta daļa no Dieves sakāmā nav saprotama ne Poršijai, ne kadai citai. Tomēr tas viss tiek pierakstīts, un reizēm īpaši samezglots

rakstu fragments padodas vēlāko paaudžu teologu pūliņiem.

Ne bez grūtībām Poršijas priekšteces lēni apguva saziņu ar dievību, un tā tika izstāstīts viņu stāsts. Tādēļ diezgan vēlu viņu kultūras attīstībā Poršijas ļaudis mantoja radīšanas mītu, un nu viņu likteni noteica būtne, kuras spēks un izcelsme pārspēja visu viņu sapratni.

Ziņnesc bija pēdējā, kas izdzīvojusi senākā Visuma laikmetā — tā viņām teica. Šim laikmetam velkot pēdējo dvašu, Ziņnese tika izvēlēta, lai ierastos šajā pasaulē un sētu dzīvību kailā zemē. Ziņnese — zaļās planētas Dieve — pārveidoja pasauli tā, lai tajā varētu rasties dzīvība, iesēja tajā kokus un citus augus, tad — zemākos dzīvniekus. Pēdējā iepriekšējā laikmeta dienā, radīšanas augstākajā punktā, Ziņnese nosūtīja Poršijas tālākās sences uz šo pasauli un tad sāka gaidīt, kad izdzirdēs viņu balsis.

Un — pēc tik daudzām klusuma paaudzēm, kurās vienīgi Ziņneses balss pieskārās neredzamā, visu pasauli aptverošā tīkla pavedieniem, tempļi pievienojās tās dziesmai, un nu Dieves plāna pilnība tiek piešķirta viņiem — atklāsme pēc atklāsmes, un teju neviens vēl nespēj tās aptvert. Ziņnese cenšas iemācīt viņām, kā dzīvot, un tādēļ nepieciešams būvēt mašīnas, lai sasniegtu mērķus, kurus Poršijas ļaudis gandrīz nespēj apjēgt. Tajās mīt bīstami spēki — tādi kā dzirkstele, kas sūta signālus pa ētera pavedieniem pie Ziņneses, bet daudzkārt pavairoti jaudā. Tajās ir dīvaini, prātu mežģījoši koncepti — rati, kas ievietoti ratos, acis, liesmas un virzīts zibens. Ziņnese cenšas viņām palīdzēt, bet Poršijas ļaudis nav šīs ziņas vērti, tā vēsta Templis: kādēļ gan citādi viņi tik bieži nespētu apmierināt Dieves vēlmes? Visiem ir jākļūst labākiem, jākļūst tādiem, kā Dieve ir plānojusi, bet viņu dzīvesveids, tas, kā viņi būvē un izgudro lietas, ir pilnīgi atšķirīgs no vīzijām, ko viņām sniedz Ziņnese.

Lai gan Poršija un viņas māsas bieži sazinās ar tempļiem citās pilsētās, tie tomēr attālinās cits no cita. Dieve runā ar katru no tiem — katram templim ir sava frekvence, bet ziņa ir būtībā tā pati: jo Poršija jau iepriekš ir noklausījusies Dieves citiem likto. Katrs templis iztulko labo vēsti citādi — interpretē vārdus un liek tiem atbilst iepriekšējām prāta struktūrām. Vēl ļaunāk — daži tempļi pilnībā zaudē ticību un sāk pārskatīt Ziņneses vārdus citādi, ne kā dievišķu ziņu. Tā ir ķecerība, un jau ir parādījušies konflikti. Ka nekā tas mazais kustīgās gaismas punkts ir viņu vienīgā sasaiste ar lielo Visumu, kuru — kā viņiem teikts — viņiem ir lemts mantot. Šaubas par žiglo zvaigzni un atsvešināšanās no tās varētu likt viņiem palikt vieniem un vientuļiem kosmosā.

★

Līdz dienas beigām — saņemot ziņojumus un apgūstot tēviņa dāvātās Sapratnes — Poršija ir noskaidrojusi, kas noticis viņas

prombūtnē. Saspringtā situācija ar atkritējiem, Septiņu Koku templi, ir kļuvusi skaudrāka, un raktuvēs ir notikuši nopietni iebrukumi. Dieves prasības noved pie tā, ka jēlmateriāli — jo īpaši metāls — ir augsti pieprasīti. Lielā Ligzda ir uzturējusi monopolu pār visām labajām dzelzs un vara, zelta un sudraba dzīslām tās arvien plašākajā areālā un tā tuvumā, bet citas pilsētas pastāvīgi apstrīd šis tiesības, sūtot savu skudru koloniju rotas, kas izdemolē raktuves. Šis ir karš, kura ieroči līdz šim ir efektīvāk veidoti raktuvju strādnieki, nevis niknāki karotāji, bet Poršija saprot, ka tā nevar turpināties. Pati Dieve ir paziņojusi — kādā no ilgajām filozofiskajām pārdomām, kas Viņai tā patīk—, ka vienmēr konfliktam ir viens konkrēts noslēgums, ja vien kāda no pusēm tam tuvojoties neatkāpjas.

Zirnekļi allaž ir nogalinājuši zirnekļus. Jau no paša sākuma šai sugai piemitis kanibālisms, jo īpaši mātītēm pret tēviņiem, un tās ir bieži cīnījušās par teritoriju un dominējošajām pozīcijām. Nanovī-russ, kas mīt katrā no viņiem, veido citu saistību tiklu, atgādinot, ka arī pārējiem piemīt saprāts. Pat tēviņiem: pat viņu sīkajām nāvēm ir nozīme un svars, ko nevar noliegt. Katrā ziņā zirnekļi nekad nav krituši tik zemu, lai nodarbotos ar plaša mēroga nogalināšanu. Viņu kari ir pataupīti tam, lai sargātu sevi no citu sugu radītajiem draudiem — kā tolaik senais karš pret skudru superkoloniju, kas noslēgumā izrādījās tik noderīga tehnoloģiju attīstībai. Sugai, kas dabiski domā savstarpēji saistītu tīklu un sistēmu veidā, doma par karu kā uzvaru un iznīcināšanu — nevis pārliecināšanu, pārvilināšanu un pievienošanu — nav viegli pieņemama.

Dievei tomēr ir citi uzskati, un Dieves uzskatu pārākums ir kļuvis par svarīgu daļu no Templa dogmas — kādēļ gan citādi kādam vajadzētu Templi?

Beidzot Poršija ir izzinājusi gan teoloģiskos, gan politiskos notikumu pavērsienus, viņa ir kapsulā devusies ārpus pilsētas, lai paviesotos dievišķajās darbnīcās, kur viņas priesterienes-inženicres ar visiem spēkiem cenšas īstenot kaut ko —jebko — pēc Dieves mulsinošajiem priekšrakstiem, un tikai tad viņa atrod laiku personiskai vizītei. Poršijai personiskais un pries-teriskais teju vienmēr iet roku rokā, bet šeit viņa sevi palutina: viņa atrod laiku, lai satiktu vienu sīku prātu starp daudziem, prātu, kas tomēr ir tik kristāliski skaidrs. Vairākas svarīgas atklāsmes daļas, kas ļāvušas nedaudz atšķetināt Dieves ziņu, ir radušās tieši šajā izcilajā prātā. Un tomēr Poršija jūtas nokaunējusies par to, ka tērē laiku, ceļojot uz mazpazīstamo laboratoriju, kur viņas vārdā nenosauktais protežē var izmantot iespēju eksperimentēt un būvēt bez Templa tradicionāli ieturētās stingrās vadības.

Vi ņas ierašanās notiek bez liekām fanfarām — viņa atrod savas zi ņ-kārības objektu pētām jaunākos rezultātus, kur sarežģīto ķīmiskās

analīzes pierakstu automātiski uzaudusi kāda no pilsētas skudru kolonijām. Sajūtot viņas tuvošanos, zinātnieks pagriežas un savicina palpas sarežģītā pazemības žestā, izdejojot cieņu, pakalpību un lūgumu.

Fabian, viņa pievēršas tēviņam; viņš notrīs un paklanās.

Pirms ierašanās Poršija ir ieskatījusies ārējā laboratorijā, lai redzētu, kā notiek darbs pie Dieves plāna, un viņa nav iepriecināta.

Ziņneses kontakta ar Viņas izvēlētajiem vēsture — tā ir viņas plāna īstenošana. Tikko tika pārvarēta valodas barjera — un tā vēl arvien, no ziņas uz ziņu, tiek pārvarēta —, Dieve netērēja laiku, nosakot Savu vietu kosmosā. Tolaik starp pētniekiem notika diskusija, bet ko gan skeptiķi varēja piedāvāt kā pretsvaru balsij, kas solīja viņiem Visumu — dižāku nekā jebkas, ko viņi bija iztēlojušies? Dieve bija neapstrīdams fakts.

Poršija apzinās, ka Templim ir izdevīgi strīdos nostāties Dieves pusē. Viņa zina, ka pirmais mēģinājums pasniegties pretī Dievei bija tā laika Tempļa priekšrakstu pārkāpums. Tagad viņa pati prāto, nez, kas notiktu, ja arī Lielās Ligzdas templis vēlreiz pretotos Dievei.

Nelaimīgā kārtā visdrošākā atbilde ir, ka Dieve vienkārši sniegtu vairāk vēsts citiem tempļiem, nevis Lielajai Ligzdai. Reliģijas vienotība ir novedusi pie frakciju veidošanās un sāncensības starp ligzdām. Ilgajā sugas vēsturē viņi bija strādājuši kopā — māslgi posmi kopīgā tīklā, kas aptver pasauli. Tagad dievišķā uzmanība ir kļuvusi par resursu, par kuru nākas cīkstēties. Protams, Lielā Ligzda ir vadošajās pozīcijās starp Dieves galvenajiem favorītiem, un tai ir pašai savs frekvenču mezgls, kas ļauj gūt monopolu pār lielu daļu vēstījuma. No citām ligzdām nākošiem svētceļniekiem ir jāizlūdzas Dieves vārds, kas ļautu saprast, ko Viņa vēlas.

Tikai tās, kas atrodas iekšējā Templī, ir spiestas apzināties, ka ziņa, ko viņas sniedz lūdzējiem, ir tikai minējums. Dieve ir vienlaikus ļoti tehniska un nesaprotama.

Poršija ir redzējusi labākos rezultātus, ko sniegušas riskantās laboratorijas, kas izvietotas ārpus pilsētas. Tās ir tik tālas, jo ap tām ir jāizveido ugunsdrošības josla. Dieve ir iemīlējusies tajā pašā spēkā, kas deg radio aparātos. Šo laboratoriju skudras izlej garas vara stieples, kas nes pieradinātā zibens pulsāciju tāpat, kā zīda pavediens var pārnest parastu runu. Tikai zibeni nav tik viegli pieradināt. Bieži pietiek ar vienu dzirksteli, lai sāktos ugunsnelaime.

Tempļa zinātnieki mēģina uzbūvēt zibeņu tīklu saskaņā ar Dieves plāniem, bet tas nenoved ne pie kā — vienīgi reizēm iznīcina tīkla radītājus. Poršija bīstas, ka kaut kur kāda cita kopiena varētu būt tuvāk Dieves mērķa sasniegšanai nekā Lielā Ligzda.

Dieves darbu nevar uzticēt tēviņiem, bet Fabians ir īpašs. Pēdējo pāris gadu laikā Poršija ir kļuvusi savādi atkarīga no viņa spējām.

Viņa prasmes ķīmijas arhitektūrā ir nepārspētas.

Ierobežojošais faktors ir sen zināms: skudras ir lēnas. Katras zirnekļu ligzdas zinātniskie centieni balstās uz tās spējām apmācīt skudru kolonijas nepieciešamo darbu veikšanai: ražošanai, inženierijai, analīzei. Lai arī katra paaudze kļūst arvien prasmīgāka, tiekot tālāk organiskās tehnoloģijas attīstībā, katram jaunam darbam nepieciešama jauna kolonija, vai arī kolonijas esošā uzvedība ir jāpārraksta. Tādi zirnekļi kā

Fabians rada ķīmiskus tekstus, kas piešķir skudru kolonijai mērķi: sarežģītu instinktu kaskādi, kas ļauj veikt konkrēto darbu. Lai gan patiesībā nav daudz tādu kā Fabians, kas izdara vairāk, izdara to elegantāk un prasa mazāk laika nekā citi.

Fabianam ir viss, ko tēviņš varētu vēlēties, un tomēr viņš ir nelaimīgs. Poršija domā, ka viņš ir dīvains sajaukums: tēviņš, kura vērtība padarījusi viņu tik pārdrošu, ka reizēm saziņā rodas tāda sajūta, it kā viņš būtu sāncensīga mātīte.

Pirms Poršija aizgāja nomest ādu, Fabians bija devis mājienus, ka ir uz diža atklājuma sliekšņa, tomēr ir pagājis mēnesis, un viņš šo jautājumu nav minējis nevienai no viņas padotajām. Viņa prāto — vai Fabians to būtu pataupījis viņai vienai? Viņai ar Fabianu ir sarežģītas attiecības. Viņš reiz dejoja Poršijai, un viņa pieņēma Fabiana ģenētisko materiālu kā dāvanu, tā, lai abu apvienotais ģēnijs kļūtu par velti nākotnei. Kopš tā laika viņš ir apguvis daudz vairāk un nav šīs zināšanas nodevis tālāk. Patiesībā viņai vajadzētu pagaidīt tēviņa piedāvājumu, bet nu viņa ir šeit un tēma jau ir aizskarta.

Es neesmu gatavs, viņš noraidoši atbild. Jāiemācās vēl vairāk.

Tavs dižais atklājums, viņa paskubina. Fabians ir švirkstošs ģēnijs. Ar viņu jāapietas uzmanīgi — ne tā, kā parasti klātos attiekties pret tēviņu.

Vēlāk. Tas vēl nav gatavs. Poršijas klātbūtnē viņš ir satraukts, tricek-līgs. Smaržas receptori liek Poršijai manīt, ka viņš ir visnotaļ gatavs pāroties, tātad viņu attur tikai paša prāts. Tiksim ar to galā tagad, viņa iesaka. Vai varbūt vienkārši izveido savu jauno Sapratņu esenci? Lai art es negribētu, ka ar tevi notiek kas slikts, negadījumi nav izslēgti.

Viņa nav domājusi to kā draudu, bet tēviņi mātīšu klātbūtnē vienmēr ir piesardzīgi. Viņš uz mirkli kļūst pavisam nekustīgs — tikai pal-pas nervozi raustās neapzinātā lūgumā saudzēt viņa dzīvību, kas sniedzas paaudzēm senā pagātnē, tad, kad viņu sugai vēl nebija valodas.

Osriks ir miris, viņš saka. Poršija nebija to gaidījusi. Viņa nespēj atcerēties šo vārdu, tādēļ Fabians piebilst: Viens no maniem asistentiem. Viņu nogalināju pēc pārošanās.

Pasaki, kas bija iesaistīta, un es viņu norāšu. Jūsējie ir pārāk

vērtīgi, lai jūs tā iztērētu. Poršija ir patiesi neapmierināta. Lielajā Ligzdā ir paliela ultra konservatīvo frakcija, kas uzskata, ka tēviņiem nevar piemist nekādas izcilas īpašības, kas nebūtu vien apkārtesošo mātišu spēju atspulgs, bet šī iesīkstējusī filozofija ir sākusi izmirt kopš sērgas laikiem — tolaik daudzi tēviņi pieņēma tipiskas stiprākā dzimuma lomas vienkārša zirnekļu trūkuma dēļ. Citas pilsētvalstis, piemēram, Septiņi Koki, ir gājušas vēl tālāk, jo tur sērga ir plosījusies vēl briesmīgāk. Lielā Ligzda, kurā tika radītas zāles, ir apvienojusi kulturālo dominanci ar lielāku sociālo struktūru noturību nekā daudzās citās kopienās.

Uzlabotā raktuvju arhitektūra ir pabeigta, Fabians izklaidīgi nodi radina. Tu apzinies, ka ari mani kuru katru dienu var nogalināt?

Poršija sastingst. Kura uzdrošinātos izaicināt manas dusmas?

Es nezinu, bet tā var notikt. Ja tiek nogalināta kaut neģēlīgākā mātīte, tad slepkavu atrod un soda, gluži tāpat kā tad, ja kāds sabojātu pilsētas kopīgo telpu vai iebilstu Tempļa lēmumiem. Ja mani nogalinās, tad vienīgais slepkavas noziegums ir tas, ka ir izraisīta tava neapmierinātība.

Un es būtu loti neapmierināta, un tādēļ tā nenotiks. Tev nav jābaidās, Poršija pacietīgi skaidro, pie sevis domājot: Tēviņi nu gan var būt nervozi!

Bet Fabians šķiet savādi rāms. Es zinu, ka tas nenotiks, vismaz cik vien ilgi es būšu tev tīkams. Bet es raizējos par to, ka tas var notikt, ka tāda rīcība ir pieļaujama. Tai tu zini, cik daudzi tēviņi Lielajā Ligzdā tiek nogalināti katru mēnesi?

Viņi mirst kā lopi tur, lejaspusē, Poršija saka. Viņi nekam citam nav derīgi, tikai lai pārotos, un lielākoties pat priekš pārošanās tie nav gana labi. Tev par tādām lietām nav jāuztraucas.

Un tomēr es uztraucos. Fabianam ir vēl kas sakāms — Poršija to jūt —, bet viņš atstāj kājas mierā.

Tu esi noraizējies, ka vari zaudēt manu labvēlību? Turpini strādāt kā līdz šim, un Lielajā Ligzdā nebūs nekā tāda, ko tu nevarētu dabūt, Poršija mierina trauslo tēviņu. Tev neliks liegtas nekādās ērtības, nekādi gardumi. Tu to zini.

Viņš sāk formulēt atbildi — Poršija redz, kā dzimst un vienlaikus tiek nosmacētas idejas, Fabianam pārvarot palpu trīsēšanu. Uz mirkli viņa domā, ka viņš nosauks visu, ko nevar dabūt, neatkarīgi no tā, cik labvēlīga viņam ir Poršija, vai ka viņš (atkal!) uzstās uz to, ka visu, ko viņš var dabūt, viņš var iegūt, tikai pateicoties viņai vai citai dominējošai mātītei. Viņš dzen Poršiju izmisumā: ko tieši viņš grib? Vai viņš nesaprot, kā viņam paveicies, salīdzinot ar daudziem viņa brāļiem?

Ja vien viņš nebūtu tik noderīgs... Bet ne tikai tas. Fabians ir savādi pievilcīga radībiņa, pat ja neņem vērā viņa sasniegumus.

Apvienojums no Sapratnēm, nekaunības un ievainojamības padara viņu līdzīgu mezglam, par ko viņa nespēj beigt domāt. Kādu dienu viņai Fabians būs vai nu jāatšķetina, vai jāpārcērt.

*

Pēc tik neapmierinošas konfrontācijas ar Fabianu viņa atgriežas pie saviem oficiālajiem pienākumiem. Viņai kā vecākajai priesterienei tiek lūgts nopratināt ķeceri.

No radio saziņas ar citiem templiem viņa zina, ka citās ligzdās klaja, vārdos pausta ķecerība tiek uztverta ar atšķirīgu tolerances līmeni atkarībā no vietējo priesterieņu ietekmes. Pastāv pat tādas ligzdas — dažas no tām satraucoši tuvu —, kur Templim piemīt tikai atblāzma no iepriekšējā spēka, tā ka pilsētas pārvaldība ir atkarīga no ķeceru, paslīdējušu priesteru un ģeniālu zinātnieku darba. Pati Lielā Ligzda ir tradicionālās ticības stūrakmens, un Poršija zina, ka jau pastāv plāni, kā pārliecināt no ceļa nogājušos kaimiņus, izmantojot nedaudz spēcīgākas metodes. Šī ir jauna doma, bet Dieves ziņu var interpretēt kā to atbalstošu. Ziņnese kļūst neiecietīga, ja Viņas vārdus neuzklausa.

Pašā Lielajā Ligzdā ķecerības sēkla nesen ir iesakņojusies starp tiem pašiem zinātniekiem, uz kuriem balstās Templa darbība. Nav grūti ignorēt to, ko burkšķ mātītes amatnieces, kas zaudējušas Templa labvēlību, vai klaiņojoši tēviņi, kas baidās par savu bezvērtīgo dzīvību. Bet, kad Lielās Ligzdas dižākie prāti sāk apšaubīt Templa sludināto, tad jāiesaistās svarīgākajām personām — tādām kā Poršija.

Bianka ir viena no dižajiem prātiem: zinātniece, Poršijas saimes biedrene, bijusī līdzbiedre. Viņa varbūt jau labu laiku ir slīgusi ķecerībā. Pēc tam kad viņu nosūdzēja cita no ceļa noklīdusi pētniece, tika veikta negaidīta pārbaude Biankas laboratorijās, kas atklāja, kā viņas personiskā pētniecība ir novirzījusies uz astronomiju — zinātni, kas ir īpaši tendēta uz brīvdomātāju vairošanu.

Poršijas sugasbiedres nav viegli ielikt cietumā, bet šobrīd Bianka ir ieslodzīta kamerā īpašu skudru kolonijā, kas audzētas tieši šim mērķim. Šeit nav ne atslēgas, ne slēdzenes, bet, ja vien no viņas neplūdīs konkrēta, ik dienas mainīga smarža, insekti saplosīs Bianku, tikko viņa mēģinās doties prom.

Kolonijas sargskudras saņem no Poršijas pareizo feromonu kodu un apšļāc viņu ar šodienas paroles smaržu. Viņai ir noteikts laika periods, kurā paveikt darāmo, citādi viņa kļūs par tādu pašu cietumnieci kā Bianka.

Poršija jūt vainas apziņas dzēlienu, domājot par to, ko plāno darīt. Biankai šobrīd jau būtu jābūt notiesātai, bet Poršijai nedod miera atmiņas par māsas sabiedrību, par viņas palīdzību. Pazaudēt Bianku nozīmētu pazaudēt daļu no savas pasaules. Poršija ir nepiemēroti izmantojusi savu varu, lai tikai varētu izpestīt ķeceri.

Bianka ir liela zirnekliene, viņas palpas un priekšķājas nokrāsotas abstraktos zilas un ultravioletas krāsas rakstos. Pigmenti ir reti sastopami, to izveide — lēna un dārga, tādēļ to izmantošana liecina par iespaidīgu ietekmi — netveramu, bet neapšaubāmu valūtu, ko Bianka līdz pat nesenam laikam varēja izmantot.

Sveika, mās. Biankas poza un precīzās kāju kustības sniedz vēstij dzēlīgus uzsvarus. Atnāci, lai atvadītos?

Poršija, kuru šīsdienas nepatikšanas jau ir nogurdinājušas, iztiek bez parastās fiziskās pozēšanas un pukošanās. Neatstum mani. Tev tagad Lielajā Ligzdā nav daudz sabiedroto.

Vienīgi tu?

Vienīgi es. Poršija pēta Biankas ķermeņa valodu, redz, ka lielākā mātīte nedaudz maina pozu — viņa apdomājas.

Es nevaru atklāt nekādus vārdus, nevaru nosaukt nevienu citu, ko nodot tavā varā, apsūdzētā brīdina inkvizitori. Mana pārliecība ir tikai mana. Man nevajag savākt ap sevi līdzskrējējas, kas man stāstītu, cik pareizi es domāju.

Ja neņem vērā faktu, ka daudzas Biankas līdzdomātājas jau ir Templa varas sagrābtas un notiesātas. Poršija jau ir nolēmusi atmest šo pratināšanas daļu. Ir palicis tikai viens, par ko cīnīties. Es esmu šeit, lai izglābtu tevi. Tikai tevi, māsa.

Biankas palpas viegli sakustas, neapzināti izrādot interesi, bet viņa neko nesaka.

Es nevēlos mājas, kurās esmu bez tevis, Poršija viņai saka lēniem, pārdomāti izsvērtiem soļiem un žestiem. /« tevis nebūs, tad manā pasaulē būs izrauts caurums, un arī viss pārējais zaudēs formu. Ja tu atteiksies no savas ķecerības, es došos pie savām biedrenēm templi, un viņas mani uzklausīs. Es zaudēšu savu varu, bet tu paliksi brīva.

Atteikties? Bianka atbalso.

Ja tu paskaidrosi Templim, ka kļūdījies vai tiki maldināta, tad es varu atstāt tevi neskartu. Tu būsi mana, strādāsi kopā ar mani.

Bet es nekļūdos. Biankas kustības ir stingras un kategoriskas.

Kļūdies gan.

Ja tu pagriezīsi lēcas pret nakts debesīm — lēcas, kam piemīt spēks un tīrība, ko tagad varam nodrošināt —, arī tu to redzēsi, Bianka rāmi paskaidro.

Tā ir mistērija, ko nevar saprast tie, kas ir ārpus Templa, Poršija viņu apsauc.

Tā teic tie, kas ir iekšpus Templa. Bet es esmu skatījusies, es esmu redzējusi Ziņnescs seju, es esmu to mērījusi un pētījusi viņas ceļā pār mums. Es esmu izlikusi plāksnes un analizējusi gaismu, ko tā šķietami izstaro. Gaisma, kas ir tikai atstarota saules gaisma. Un noslēpums ir tāds, ka nekāda noslēpuma nav. Es varu tev pateikt Ziņneses izmēru un ātrumu. Es pat varu minēt, no kā tā ir būvēta. Ziņnese ir metāla

gabals, nekas vairāk.

Viņas tevi izsūtīs, Poršija viņai saka. Tu zini, ko tas nozīmē? Jo mātītes vairs nenogalina citas mātītes, un skarbākais sods, ko Lielā Ligzda piespriež, ir — liegt apsūdzētajai metropoles brīnumus. Šādas noziedznieces saņem ķīmisku zīmi, kas liek viņām tikt nogalinātām, tikko tās tuvotos kādai no pilsētas skudru kolonijām — un arī daudzām kolonijām aiz pilsētas robežām, jo šī zīme neatšķiras. Tikt izsūtītai visbiežāk nozīmē atgriezties vientulīgā barbarismā meža dziļumos, uz mūžu atkāpjoties no civilizācijas pastāvīgās izplešanās.

Es savā dzīvē esmu pieņēmusi daudz Sapratņu. Tikpat labi Bianka varētu nebūt klausījusies. Esmu klausījusies cilas Ziņneses nesaprotamos signālus naktī. Tas, ko tu sauc par Dievi, pat nav vienīgā debesīs. Tā ir metāla lieta, kas prasa, lai mēs veidojam vēl citas metāla lietas — un es esmu redzējusi, cik tā ir niecīga.

Poršija nervozi samīņājas — pat ja tikai tāpēc, ka savās drūmākajās stundās pati ir aizdomājusies līdz kam līdzīgam. Bianka, tu nevari novērsties no Templa. Mūsu ļaudis ir sekojoši Ziņneses vārdiem jau kopš mūsu pirmsākumiem — vēl ilgi pirms mēs spējām aptvert Viņas mērķus. Pat ja tev ir savas personiskās šaubas, tu nevari noliegt tradīcijas, kas ir izveidojušas Lielo Ligzdu un ļāvušas mums pārciest dažādus draudus. Tās ir izveidojušas mūs par to, kas mēs esam.

Bianka šķiet skumja. Un tagad tās neļauj mums būt tām, kas mēs varētu būt, viņa ieminas. Un tas ir manas būtības kodolā. Ja es atgrieztu sevi no šī kodola, tad no manis vairs nepaliktu nekā. Es nedomāju, ka Templis vienkārši kļūdās — es domāju, ka Templis ir kļuvis par nastu. Un tu zini, ka es neesmu vienīgā. Tu būsi runājusi ar tempļiem citās pilsētās —pat tajās pilsētās, ar kurām Lielā Ligzda ir naidīgās attiecībās. Tu zini, ka arī citas domā tāpat kā es.

Un art viņas savukārt tiks sodītas, Poršija viņai saka. Tāpat kā tu.

5.3. Veci draugi

Visi četri satikās vecā apkalpes telpā, kas šķita esam neitrāla teritorija starp tām kuģa daļām, kuras bija ieņēmušas dažādas frakcijas. Leinai un abiem pārējiem bija apsargi, kas gaidīja ārā, nervozi vērojot viens otru kā naidīgi kareivji aukstā kara laikā.

Iekšpusē notika atkalsatikšanās.

Vitas nebija mainījusies — Holstenam bija aizdomas, ka viņa, saskaitot laiku kopā, nebija bijusi ārā no saldētavas ilgāk nekā viņš, vai varbūt viņa šo papildu laiku bija pārdzīvojusi labāk: glīta, sakopta sieviete, kuras jūtas bija noglabātas pietiekami dziļi, lai sejā nebūtu nolasāms nekas. Viņa vēl arvien valkāja formastērpu, it kā būtu iznākusi tieši no Holstena atmiņām, it kā viņu nebūtu skāris haoss, kurā acīmredzot grima Gilgamess. Leina jau bija paskaidrojusi, kā Gaijens bija piesaistījis Vitas darbam ar augšupielādētāju. Sievietes domas par šo darbu palika slēptas, bet viņa bija atnākusi, kad Leina bija pārsūtījusi viņai ziņu — ieslidinājusi to caur Gaijena kulta lokiem kā dūmu stīdziņu, ko patur ēnā viņas nedaudzie palīgi.

Kcrsts izskatījās vecāks, tuvāks Holstena vecumam. Viņa bārda bija atgriezusies — te biezāka, te retāka, nevienmērīgi nosirmojusi — un mati bija sasieti pakausī. Pār plecu bija uzmesta bise ar stobru uz leju, un viņš bija ieradies pilnās ķermeņa bruņās. Holstens atcerējās, ka viņam tādas bija patikušas jau agrāk — tās aizsargātu pret Leinas ieroci, bet varbūt ne tik labi pret nazi. Viņa tehnoloģisko pārākumu mazināja šī laika atpakaļrāpulība.

Arī viņš sadarbojās ar Gaijenu, bet Leina bija izskaidrojusi, ka tagad Kersts drīzāk pats bija kļuvis par likumu. Viņš kontrolēja kuģa ieroču glabātuvi, un tikai viņam bija īsta pieeja ieročiem neierobežotā daudzumā; viņa drošībnieki un visi jauniesauktie, ko viņš bija piesaistījis, pirmām un galvenām kārtām bija uzticīgi Ķerstām. Un, protams, arī viņš pats: Kersts bija Ķersta galvenā prioritāte, vai vismaz tā domāja Leina.

Tagad galvenais drošībnieks izgrūda skaļu smieklu, kas izklausījās nicīgs. “Tu mūsu dēļ pat izrāvi večuku no kapa! Tik traka nostalģija, Lein? Vai varbūt kaut kas cits?”

“Es atbrīvoju viņu no būra Gaijena sektorā,” Leina paziņoja. “Viņš tur bija atradies dienām ilgi. Pieņemu, ka tu to nezināji.”

Kersts nikni pablenza uz Leinu, tad uz pašu Holstenu, kurš apstiprināja Leinas vārdus ar galvas mājienu. Pat Vitas nešķita pārsteigta, un drošības daļas vadītājs pameta gaisā rokas.

“Neviens man ne sūda nesaka" viņš izspļāva. “Bet tā, tā, te nu mēs esam. Ej dirst, cik patīkami. Tad kā būtu, ja jūs norunātu runājamo?”

“Kā tev iet, Kerst?” Holstens klusi jautāja, apmulsinot visus — tostarp arī Leinu.

“Tiešām?” Drošības šefa uzacis pazuda viņa spurainajos matos. “Tu tiešām gribi nodarboties ar saviesīgām sarunām?”

“Es gribu zināt, kā tas vispār var notikt, tas... Ko Leina teica, kas notiek.” Holstens pa ceļam uz šejieni bija nolēmis, ka grasās būt kas vairāk nekā akls inženieres piekritējs. “Tas ir... Cik ilgi tas noticis? Tas vienkārši šķiet... neprātīgi. Viņš ir ķimerējies ap to augšup-ielādes verķi — cik ilgi? Gadu desmitus? Paaudzes? Kāpēc? Viņš taču būtu varējis vienkārši vērsties ar to pie komandas kodola un aprunāties.” Viņš notvēra neveiklu skatienu, ko pārmija trīs pārējie. “Vai arī... Labi, skaidrs. Tad varbūt tas notika. Pieņemu, ka es nebiju pietiekami kodolīgs, lai tiktu ielūgts.”

“Nebija jau tā, ka kādam kaut kas būtu bijis jātulko,” Kersts paraustīja plecus.

“Tajā laikā notika pamatīgas diskusijas,” Vitas vēsi piebilda. “ lomēr kopuma tika nolemts, ka šajā procesā ir pārāk daudz nezināmo —jo īpaši par tā iedarbību uz Gilgamesa sistēmām. Es personiski biju par cksperi-mentēšanu un izmēģinājumu.

“Un kas tad — Gaijens vienkārši uzstādīja sev agrāku pamošanās laiku, paņēma no kravas rezerves tehniķus un sāka darbu?” Holstens minēja.

“Kad viņš pamodināja mani, viss jau notika. Un, godīgi sakot, es nemaz neizliekos, ka saprotu tehniskas diskusijas.” Kersts paraustīja plecus. “Tā nu viņam vajadzēja, lai es izķeru cilvēkus, kas bēga prom no viņa katorgas-kulta pasākuma. Es izdomāju, ka labākais, ko varu darīt, ir parūpēties par savējiem un panākt, ka neviens cits netiek pie ieročiem. Nu, Leina, tagad tu gribi tos ieročus? Par to ir runa?”

Leina pameta skatienu uz Holstenu, lai saprastu, vai viņš plāno sākt vēl kādu novirzīšanos, tad īsi pamāja. “Es gribu tavu cilvēku palīdzību. Es gribu apturēt Gaijenu. Kuģis brūk kopā — vēl mazliet, un galvenās sistēmas būs neglābjami sabojātas.”

“Tu tā saki,” Kersts atteica. “Gaijens apgalvo, ka tad, kad viņš pa īstam... izdarīs to lietu, tad viss atkal būs normāli — tad viņš būs datorā, vai kaut kāda viņa kopija, un viss ies gludi kā pa sviestu.”

“Un tas ir iespējams,” Vitas piebilda. “Ne droši, bet iespējams. Tā ka mums ir jāsalīdzina iespējamās briesmas no tā, ka Gaijens pabeidz projektu, ar tām, kas saistītas ar mēģinājumu viņu pārtraukt. Tas nav viegli pieņemams lēmums.”

Leina skatījās no vienas sejas citā. “Un tomēr jūs abi esat šeit, un es varu derēt, ka Gaijens par to nezina.”

“Zināšanas nekad nenāk par ļaunu,” Vitas mierīgi paziņoja.

“Un kā būtu, ja es pateiktu, ka Gaijens tur zināšanas noslēpumā no jums?” Leina turpināja. “Kā ar ziņām no mēness kolonijas, ko

atstājām aiz sevis? Esat kaut ko dzirdējuši pēdējā laikā?"

Kersts iesāņus paskatījās uz Vitas. "Jā? Kas viņiem sakāms?"

"Sūds viņiem sakāms. Viņi visi ir beigti."

Leina drūmi pasmaidīja klusumā pēc šī paziņojuma. "Viņi nomira, kad mēs vēl arvien bijām ceļā uz pelēko planētu. Viņi ziņoja kuģim, Gaijens pārtvēra visas viņu ziņas. Vai viņš kādam nojums to pateica? Katrā ziņā man viņš to nestāstīja. Es atklāju šos signālus arhīvos — pilnīgi nejauši."

"Kas ar viņiem notika?" Kersts vilcinoties jautāja.

"Esmu ielādējusi ziņojumus sistēmā, kur jūs abi varat tiem piekļūt. Nosūtīšu jums norādes uz turieni. Bet rīkojieties žigli. Tagad neaizsargāti dati ātri vien tiek sabojāti, pateicoties Gaijena atliekām."

"Jā, nu, viņš par to vaino tevi. Vai reizēm Kernu," Kersts norādīja.

"Kernu?" Holstens noprasīja. "To satelītu?"

"Tas bija mūsu sistēmās," Vitas piezīmēja. "Ir iespējams, ka tas atstāja kaut kādu rēgu konstruktu, lai mūs novērotu. Gaijens tā uzskata." Viņas seja saviebās, lai arī tikai nedaudz. "Gaijens ir kļuvis nedaudz apsēsts. Viņš tic, ka Kerna mēģina viņu apturēt." Viņa sirsnīgi pamāja Leinai. "Kerna un tu."

Leina sakrustoja rokas uz krūtīm. "Atklāšu kārtis. Es neredzu nekādu sūda labumu no tā, ka Gaijens kļūst mūžīgi klātesošs mūsu datorsistēmā. Patiesībā es redzu visvisādus iespējamus mīnusus — daži no tiem iznīcinātu mūs, kuģi un visu cilvēci. Tātad: mēs viņu apturam. Kas piedalās? Holstens ir ar mani."

"Ej dirst, ja tev ir viņš, tad priekš kam vēl mēs esam vajadzīgi?" Kersts novilka.

"Viņš ir no komandas kodola."

Ķersta sejas izteiksme skaidri pauda, ko viņš par to domā.

Un tas arī ir viss? Es te esmu tikai tādēļ, lai pieliktu savu mikroskopisko svaru — turklāt man nejautājot! — Leinas argumentam? Holstens drūmi domāja.

"Atzīstos, ka mani māc ziņkāre par to, kā noslēgsies kapteiņa eksperiments. Iespēja saglabāt cilvēku prātus elektroniski pilnīgi noteikti būtu izdevīga," Vitas paziņoja.

"Plāno kļūt par Gaijena līgavu?" Kersts noprasīja un izpelnījās no viņas niknu skatienu.

"Kerst?" Leina paskubināja.

Drošībnieks pameta rokas gaisā. "Neviens man neko nesaka — ne pa īstam. Cilvēki tikai grib, lai es kaut ko daru, un nekad nesaka, kā ir. Es? Es esmu par savējiem. Tagad Gaijenam ir vesels bars dīvainīšu, kas ir jau no šūpuļa audzināti domāt par viņu kā par sūda mesiju. Jums ir bariņš normāli aprīkotu un apmācītu puišu un meičiņu, bet jūs neesat īsti karotāju elite. Uzbrūciet Gaijenam — un zaudēsiet. Nu, es neesmu nekāds sūda zinātnieks vai kas, bet mani rēķini saka tā: kāpēc palīdzēt

jums, ja manējie drīzāk no tā cietīs?"

"Jo tev ir ieroči, kas var atsvērt Gaijena savākto masu."

"Nav gana labs iemesls," Kersts paziņoja.

"Jo man ir taisnība, un Gaijens sabojās kuģa sistēmas, mēģinot iebāzt savu sūda ego mūsu datoros."

"Tu tā saki. Viņš saka citādi," Kersts spītīgi atbildēja. "Redz, vai tev ir kaut kāds īsts plāns — tā kā īsts plāns, kas varētu arī izdoties? Nevis "lai Kersts visu nokārto"? Kad būs, tad atnāc pie manis vēlreiz, un varbūt es tevi uzklausīšu. Līdz tam..." viņš atmeta ar roku. "Tu neesi gana laba, Lein. Ļa nav šanses, nebūs ari sarunas."

"Tad vienkārši iedod man pietiekami ieroču," Leina nošņāca. Kersts pamatīgi nopūtās. "Es patiešām esmu ticis tikai līdz vienam noteikumam: neviens nedabū ieročus. Tu uztraucies par to, kādu postījumu nodarīs Gaijens, darot to, ko tur taisās darīt? Nu, es no tā visa neko nejēdzu. Bet postījums, kad visi sāks šaudīties pret visiem — un pa visādiem kuģa gabaliem ari? Jā, to es saprotu. Ar dumpi man pietika. Kā jau teicu, nāc runāties, kad tev būs kas vairāk."

"Tad dod man disruptorus."

Drošībnieks papurināja galvu. "Redz, man žēl tev teikt, bet es vēl arvien nedomāju, ka ir pietiekami liela iespēja, ka tu varētu uzvarēt, un tad jau nebūs tā, ka Gaijens kasīs pauri un nesapratīs, no kurienes jūsu līķi dabūja tās mantiņas, ne? Dabū man normālu ideju. Parādi, ka tu vari to izdarīt."

"Tad tu man palīdzēsi, ja es varēšu pierādīt, ka man tevi patiesībā nevajag?"

Viņš paraustīja plecus. "Saruna beigusies, ne tā? Dod man ziņu, kad tev ir plāns, Lein." Viņš pagriezās un, bruņutērpa plāksnēm viegli strīķējoties, aizslampāja prom.

*

Ķerstām un Vitas aizejot, Leina bija ledaini nikna — viņas dūres sažņaudzās un atlaidās.

"Divi nejēgas, kas dirš paši sev!" viņa izspļāva. "Viņi zina, ka man ir taisnība, bet tas taču ir Gaijens — viņi ir tā pieraduši darīt visu, ko liek tas psihais kucesbērns."

Viņa pablenza uz Holstenu, it kā izaicinātu viņu iebilst. Patiesībā vēsturnieks pat spēja just līdzi Ķerstām, bet skaidrs, ka Leina negribēja to dzirdēt.

"Tad ko tu darīsi?" viņš jautāja.

"O, mēs kaut ko darīsim," Leina nolamājās. "Lai Kersts tup uz savām dārgajām šautenēm. Mums ir viena aktīva darbnīca, un es jau esmu sākusi ražot ieročus. Tie nebūs skaisti, bet daudz labāki nekā naži un vāles."

"Un Gaijens?"

"Ja viņš vispār domā ar galvu, tad dara to pašu, bet man tas

izdodas labāk. Kā nekā es esmu inženiere."

"Leina, tu esi droša, ka vēlies karu?"

Viņa apstājās. Skatiens, ko viņa pavērsa pret Holstenu, šķita nākam no citiem laikiem — tas bija mocekles, leģendāras kauju karalienes skatiens.

"Holsten, nav runa par to, ka man nepatīk Gaijens. Tas nav tāpēc, ka es vēlos viņa amatu vai ka uzskatu viņu par sliktu cilvēku. Es esmu novērtējusi šo situāciju kā profesionālis, un es esmu pārliecināta, ka tad, ja viņš augšupielādēs savu prātu, tad tas pārslogos Gilgameša sistēmu, izraisot fatālu avāriju gan mūsu tehnoloģijai, gan mūsu savāktajai Impērijas mantībai. Un tad, kad tas notiks, bojā ies visi. Patiešām visi. Man vienalga, vai Vitas vēlas veikt pierakstus kādai neesošai nākamībai vai ja Kersts nevar beigt sēdēt uz diviem krēsliem vienlaikus. Tas ir jādara man — man un manai komandai. Tev ir paveicies. Tu pamodies vēlu, un tad tev bija izdevība kādu brīdi pasēdēt būrītī. Daži no mums ir visvisādi cīnījušies, lai tikai censtos šo te novērst. Un tagad es būtībā esmu pasludināta ārpus likuma pati savā kuģī, es esmu atklātā karā ar savu kapteini, un viņa trakie fanātiķi sekotāji mani nogalinās, tikko ieraudzīs. Un es vedīšu savus inženierus nolādētā kaujā un pa īstam nogalināšu cilvēkus, jo tad, ja neviens to nedarīs, tad Gaijens nogalinās visus. Vai tu esi ar mani?"

"Tu zini, ka esmu." Pat Holstena paša ausīs šie vārdi izklausījās drebelīgi un tukši, bet šķita, ka Leina tos pieņem.

*

Viņiem uzbruka tad, kad viņi devās iekšā teritorijā, ko Leina acīmredzot uzskatīja par savu. Gilgameša plānojums piespieda izmantot savādu taktiku: tas bija nelielu telpu un gaiteņu tīklojums, kas veda cauri komandas reģiona torai — izliekts un izvīts, gluži kā iestūķēts iekšā pēc tam, kad kuģī bija izvietota galvenā mašinērija. Viņi bija sasnieguši smagas drošības durvis, kurām, pēc vadībā esošās Leinas domām, acīmredzot bija jāatveras automātiski. Kad tās drebot atslīdēja pussprīdi un tad apstājās, inženieru vidū neradās nekādas aizdomas. Holstenam radās iespaids, ka šībrīža situācijā visu laiku kaut kas nogāja greizi.

Viens no viņiem, kam jau rokās bija darbarīku kaste, atvēra apkopes durtiņas, un Holstens dzirdēja: "Bos, ar šito kāds ir krāmējies," un tad lūka virs viņiem atsprāga vaļā no spēriena, un viņiem ar apdullinošiem kaucieniem uzbruka trīs skrandaini stāvi.

Viņiem bija gari naži — acīmredzami ne no ieroču glabātuves, tā ka Gaijena ļaudis bija nodarbojušies ar improvizāciju —, un viņi bija pilnīgi aptrakuši no asinskāres. Holstens redzēja, kā viena no Leinas pavadošajām personām krīt atmuguriski, asinīm gāžoties no platas brūces pāri viņas ķermenim, un teju vai nekavējoties arī visi pārējie bija saķērušies tuvcīņā.

Leina izvilka pistoli, bet viņai nebija mērķa — šo trūkumu gan laboja vēl pusducis cilvēku, kas pilnā sparā joņoja viņiem nopakaļ. Trīs reizes ierējās pistole — skaņa noslēgtajā telpā bija ellīgi skaļa. Viens no apmetnī tērptajiem savērpās, kaujas auriem strauji kļūstot par sāpju kliedzienu.

Holstens sarāvās, salika rokas uz galvas un vēroja kauju tikai kā ceļgalu un pēdu murskuli. Viņš — vēsturnieks līdz pēdējam — nodomāja:

Tad tā tas acīmredzot bija uz. Zemes pašās beigās, kad viss pārējais bija zudis. Mēs pametām Zemi, lai izvairītos no šī te. Un tas visu šo laiku ir sekojis mums. Tad kāds iespēra viņam pa zodu, iespējams, vispār bez ļauna nodoma, un viņš palidoja, pār viņu klupa un uz viņa kāpa tuvcīņā trakojošās kājas. Viņš redzēja, kā no Lcinas rokas tika izsists ierocis.

Kāds smagi pakrita pār viņa kājām, un viņš juta, kā viens ceļgals tiek izļodzīts līdz pēdējam — šokējoši precīza un nerimtīga sāpe visapkārt valdošajā haosā. Viņš centās atbrīvoties un atklāja, ka tas, ko viņš nikni spārda, ir kāda Gaijena mūka smagais, mirstošais ķermenis. Hol-stena prāts, kas uz kādu laiku bija atteicies no jebkādas ilūzijas par to, ka kaut ko vada, pie sevis pārlika — nez, vai kapteinis ir solījis kaut kādu pēcnāves atlīdzību padotajiem un vai šī atlīdzība spēj mierināt, ja tev ir atrauts vaļā vēders.

Pēkšņi viņš bija ticis brīvs un gramstījās gar sienām, lai tiktu atpakaļ uz kājām. Viņa samežģītais ceļgals nikni atteicās noturēt kaut nedaudz no Holstena svara, bet ap to laiku adrenalīns viņam vai kāpa pa ausīm ārā, tā ka šie protesti netika ņemti vērā. Tā Holstens tika divus soļus prom no čīkstina, un viņu sagrāba. Bez mazākā brīdinājuma viņam uzklupa divi Gaijena lielākie izsitēji, un viņš redzēja, kā vienam rokā uzmirdz nazis. Viņš iekliedzās — kaut ko tādu kā lūgumu saudzēt viņa dzīvību —, un gūstītāji katram gadījumam ietrieca Holstenu sienā. Viņš bija pārliecināts, ka tūlīt nomirs, dzīvā iztēle pasteidzās uz priekšu, cenšoties sagatavot viņu gaidāmajam triecienam, prātu plosošās detaļās iztēlojoties, kā miesās tiek ietriekts nazis. Viņš izdzīvoja pretīgo triecienu, auksto naža smilkstu, siltu asiņu strūklu, kad viņa ķermeņa daļas, ko līdz šim — tik ilgu, ilgu laiku — bija ieslodzījusi āda, beidzot izmantoja iespēju atbrīvoties.

Viņš to izdzīvoja savā prātā. Tikai vēlāk viņš aptvēra, ka viņi patiesībā neko nav sadūruši. Abi uzbrucēji tikai rāva viņu prom no cīņas, ignorējot klasicista streipuļošanu un klibošanu. Pēkšņās šausmās — it kā tas būtu vēl ļaunāk nekā saduršana — viņš saprata, ka šī nebija tikai kaut kāda divu bandu — Gaijena un Leinas — sadursme.

Nē, šeit Gilgameša augstais priesteris atguva savu īpašumu.

5.4. Tiesības uz dzīvību

Pēc tam kad pavadoņi pavada Fabianu uz saimes māju, viņš tiek atvests pie Poršijas. Viņas reakcijā, Fabianu ieraugot, jaucas aizkaitinājums un atvieglojums. Lielāko dienas daļu neviens nav zinājis, kur viņš ir. Tagad viņš ir ievests istabā ar stūrainām sienām dziļi saimes mitekli, kur no griestiem karājas burkšķošā Poršija.

Šī nav pirmā reize, kad Fabians ir izvairījies no saviem pavadoņiem un devies brīvsoll, bet šodien viņš tika atrasts Lielās Ligzdas zemākajos slāņos vistuvāk zemei, kur klejo izsalkušas mātītes, tās vai nu ir pametušas savu saimi, vai tām tādas nekad nav bijis; šeit aizņemts rosās melnais tūkstotis apkopes insektu koloniju, kuru ķermeņi pasargā pilsētu no mēsliem; šeit mīt neskaitāmi bezcerīgi, nevienam nevajadzīgi tēviņi.

Tādam kā Fabianam šī ir ideāla vieta, lai nomirtu.

Poršija ir pārskaitusies, bet Fabians spēj nolasīt viņas ķermeņa valodā arī patiesas raizes par viņa labklājību. Tevi varēja nogalināt!

Fabians pats ir ļoti mierīgs, jā, varēja.

Kāpēc tev kaut kas tāds bija jādara? viņa prasa.

Vai tu jelkad esi tur bijusi? Viņš ir notupies pie istabas ieejas, apaļām acīm raugās augšup uz Poršiju — tad, kad viņš nerunā, tās ir nekustīgas kā akmens. Poršijas pozīcija telpas augšpusē ļauj viņai jebkurā brīdī uzlēkt viņam, piespiest viņu pie grīdas. Starp viņiem ir savāda spriedze: medniece un upuris, mātīte un tēviņš.

Tur, lejā, zemi klāj saplosīta tīkla atliekas, viņš stāsta; tur šā tā uzslietās būdās cits pie cita gul dučiem tēviņu. Viņi dzīvo kā zvēri — dienu no dienas. Viņi medī skudras, un arī viņus medī. 7.emi klāj izsūkti karkasi — tur mutītes ir viņus apēdušas.

Poršijas vārdi dūc uz viņa pusi pa istabas sienām. Veljo vairāk tādēļ tev jābūt pateicīgam par to, kas tev ir, un jāizvairās no riska. Viņas palpas zibina baltas dusmas.

Mani varēja nogalināt, viņš atbalso, nevainojami imitēdams viņas pozu un tādējādi arī intonāciju. Es varēju nodzīvot tur visu savu mūžu un nomirt — neko nesasniedzis, neviena nepieminēts. Kā es esmu atšķirīgs no viņiem?

Tev ir vērtība, Poršija uzstāj. Tu esi īpaši apdāvināts tēviņš, kāds, kuru irjāslavē, kuru ir jāaizsargā, kura izaugsme jāveicina. Vai tev jebkad ir liegts kas tāds, ko tu esi lūdzis?

Tikai viens. Viņš tuvojas Poršijai dažus piesardzīgus soļus — it kā sataustītu sev vien redzama tīkla pavedienus. Viņa palpas lēni šūpojas. Viņa tuvošanās ir teju vai deja — gluži kā pielūdzēja soļi, tikai ar rūgtuma piegaršu. Viņi ir līdzīgi mums, un tu to zini. Tu nevari zināt,

ko viņi būtu sasnieguši, ja viņiem būtu ļauts dzīvot un attīstīties.

Uz mirkli viņa pat nezina, ko Fabians grib teikt, bet viņa saprot, ka viņa prāts vēl arvien ir koncentrējies uz tiem pabirām, tiem nolemtajiem tēviņiem, kuri nekad mūžā netiks augstāk par koku pakāji.

Viņiem nav vērtības un nozīmes.

Bet tu to nevari zināt. Katru dienu tur varbūt mirst dučiem ģēniju, kuriem nekad nav bijusi iespēja parādīt savas spējas. Viņi domā — tāpat kā mēs. Viņi plāno un cer, un baidās. Vienkārši ieskaties viņos, un starp jums ietrīsēsies saikne. Viņi ir mani brāļi. Un tieši tāpat viņi ir tavējie.

Poršija kaismīgi iebilst. Ja viņiem būtu jebkāda vērtība vai jēga, tad viņi spētu tikt uz augšu paši saviem spēkiem.

Ne tad, ja nav nevienas struktūras, pa ko viņi varētu uzkāpt. Ne tad, ja visa struktūra, kas eksistē, ir radīta, lai viņus atstumtu. Poršij, mani varēja nogalināt. Tu pali to teici. Mani būtu varējusi sagrābt kāda izbadējusies mātīte, un tajā nebūtu nekā nepareiza — tikai tas, ka tu sadusmotos. Viņš ir pienācis tuvāk, un Poršija jūt, kā viņā ietrīsas plēsoņa — it kā viņš būtu akls kukainis, kas picmaldījies par tuvu, uzprasoties uz kodienu.

Poršijas aizmugurējās kājas savelkas, sagatavojot muskuļu spraigumu lēcienam, kuru viņa cenšas neveikt. Un tu tik un tā neesi pateicīgs par to, ka es esmu pietiekami augstās domās par tevi, lai uzturētu tevi pie dzīvības.

Viņa palpas aizkaitināti notrīc. Tu zini, cik daudzi tēviņi darbojas Lielajā Ligzdā. Tu zini, ka mēs pildām tūkstošiem sīku lomu un pat dažas lielas. Ja mēs visi reizē pamestu pilsētu vaija kāda sērga atbrīvotujūs no visiem tēviņiem, tad ligzda sabruktu. Un tomēr nevienam no mums nav nekā vairāk, kā tikai tas, kas mums tiek piešķirts un kas tikpat ātri var tikt mums atņemts. Katrs no mums dzīvo pastāvīgās bailēs, ka vairs nebūsim noderīgi un ka mūs aizvietos kāds graciozāks dejotājs, kāds jauns favorīts, vai ka mēs kādai iepatiksimies pārāk daudz, ka pārosimies un tad nespēsim izbēgt no jūsu nāvējošās kaislības.

Tā viss ir iekārtots. Pēc diskusijas ar Bianku Poršijai šis strīds nudien ir par daudz. Viņa jūtas tā, it kā viņas mīļotajai Lielajai Ligzdai uzbruktu no visām pusēm, un vissāpīgākie uzbrukumi — no tiem, kas šķita esam biedri.

Viss ir iekārtots tā, kā mēs to iekārtojam. Pēkšņi Fabiana poza mainās, viņš pakāpjas sāņus, projām no viņas, atlaizdams to spriego medību pavedienu, kas bija nostiepies starp viņiem. Pirmīt tu man jautāji par manu atklājumu. Manu dižo projektu.

Poršija spēlē līdzi, viņa nolaižas no saviem augstumiem — soli pa solim — vēl arvien uzturot pienācīgu attālumu. Jā? Viņa signalizē ar

palpām.

Es esmu izgudrojis jaunu ķīmiskas arhitektūras veidu. Viņa uzvedība ir pilnībā mainījusies, salīdzinot ar iepriekšējo mirkli. Tagad viņš šķiet neieinteresēts, intelektuāls.

Ar kādu mērķi? Poršija pakāpjas tuvāk, un viņš atkal sper soli atpakaļ, nebēgot no viņas, bet sekojot paša iedomātajam neredzamajam tīklam.

Ar jebkādu mērķi. Bez mērķa. Pati par sevi šī arhitektūra neietver nekādas instrukcijas, nekādas komandas. Ta nepiešķir skudrām nekādus uzdevumus vai uzvedības.

Tad kāds no tās labums?

Viņš apstājas, atkal paskatās uz Poršiju — pievilinājis viņu tik tuvu. Tā var darīt jebko. Kolonijā var tikt izplatīta otra līmeņa arhitektūra, kas strādā pirmās iekšpusē. Un vēl viena, un vēl. Kolonija var acumirklī saņemt jaunu uzdevumu, un tās locekli mainīsies ar smaržas ātrumu, tai pārvietojoties no vienas skudras pie nākamās. Dažādas kastas saņems atšķirīgas instrukcijas, (aujot kolonijai vienlaikus veikt vairākus uzdevumus. Viena kolonija varētu sekot vairāku uzdevumu sekvencēm, neprasot ilgstošu pārmodelēšanu. Tikko mana pamata arhitektūra ir ielikta, katru koloniju var pārveidot jebkādam jaunam uzdevumam, cik bieži vien nepieciešams. Mehānisku darbu efektivitāte pieaugs desmitkārt. Mūsu spēja veikt aprēķinus palielināsies vismaz simtkārt, varbūt tūkstoškārt — atkarībā no tā, cik ekonomiski izveidota sekundārā arhitektūra.

Poršija ir apstājusies — apstulbusi. Viņa saprot pietiekami daudz par to, kā darbojas viņas ļaužu izstrādātā organiskā tehnoloģija, lai aptvertu, cik varena ir viņa piedāvātā ideja. Ja tas var tikt paveikts, tad Fabians būs pārspējis galveno ierobežojošo faktoru, kas šobrīd kavē Templi, kas neļauj viņiem ieviest dzīvē Ziņneses plānu. Šis lūzums kļūs par visas sugas lēcienu uz priekšu. Tev tagad ir šī Sapratne?

Jā. Primārā arhitektūra patiesībā ir pārsteidzoši vienkārša. Idejas pamatā ir sarežģītu formu izveidošana no vienkāršām. Tā ir līdzīga tīkla aušanai. Man ir arī sistēma, kā izveidot jebkādu sekundāro arhitektūru, kas derīga jebkādam darbam. Tā ir kā valoda — lakoniska matemātiska valoda. Viņš pasper dažus soļus uz priekšu, it kā kacinādams Poršiju. Tu to novērtēsi. Tā ir tikpat skaista kā pirmā Ziņa.

Tev tūlīt pat jāatdod man šī Sapratne. Uz mirkli Poršija jūt spēcīgu vēlmi pāroties ar Fabianu, paņemt sevī viņa ģenētisko materiālu ar tā jauno Sapratni un tūlīt pat izveidot pirmo paaudzi, kas valdīs pār pasauli. Varbūt viņai labāk vajadzētu likt viņam izveidot jauno zināšanu esenci, lai viņa to varētu izdzert un Saprast pati, nevis atstāt to pēctečiem, bet šī doma šķiet biedējoša. Kā gan izskatīsies pasaule, ja viņš sniegs tai noslēpumu, kas pavērs nākotni?

Viņš nerunā. Viņa mīņāšanās un trīsošās palpas šķiet savādi kautrīgas.

Fabian, tev jāsniedz man šī Sapratne, viņa atkārto. Nespēju iedomāties, kā tev varēja ienākt prātā riskēt ar sevi, ja tev piemīt šādas zināšanas.

Viņš ir pienācis visai tuvu — teju vai viņas priekškāju tvēriena attālumā. Viņš ir gandrīz divtik mazāks par Poršiju: vājāks, lēnāks, trauslāks, un tomēr tik vērtīgs!

Tik atšķirīgs no citiem tēviņiem'? It kā Fabians būtu lasījis Poršijas domas. Bet es neesmu — vai vismaz tu nevari zināt, ka esmu. Cik daudz Sapratņu iznīkst ik dienas?

Neviena no tām nav kā tava, Poršija strauji atbild.

Tu to nekad neuzzināsi. Tā ir nezināšanas nelaime. Tu nekad nevari zināt, cik daudz patiesībā nezini. Es to nedarīšu.

Viņa fiziski saraujas. Paskaidro.

Tā nomirs līdz ar mani. Es neveidošu šīs Sapratnes esenci. Es darīšu visu, lai neļautu to paņemt ar varu. Jo, protams, tagad arī pret to bija ķīmiski aizsargieroči.

Kāpēc lai tu kaut ko tādu darītu?

Fabians skatās viņai tieši acīs .Ja nu vienīgi.

Ja nu vienīgi? viņa mudina.

Tu esi Lidās Ligzdas galvenā priesteriene. Domāju, ka nav nevienas mātītes ar tādu ietekmi kā tev, Fabians norāda, vēl arvien uzmanīgi vērojot Poršiju.

Tu vēlies pāroties...? viņa vilcinoties iesāk, jo Poršijai nudien nenākas viegli zināt, ko viņš — izlutināts tēviņš — varētu gribēt tādu, ko nevar dabūt, vienkārši palūdzot.

Nē. Es gribu, lai tu dodies pie savas saimes, un uz templi, un citām Lielās Ligzdas matriarhāta vadonēm un pasaki viņām, ka tagad būs jauns likums. Pasaki viņām, ka tēviņa nogalināšanai jābūt tikpat nosodāmai kā citas mātītes nogalināšanai. Pasaki viņām, ka mani brāļi ir pelnījuši dzīvot.

Viņa sastingst, jo, jā, kādreiz pagātnē ir bijuši plānprātīgi filozofi, kas šādu ideju būtu varējuši pasniegt kā prāta vingrinājumu, un ir dažas citas pilsētas, kurās tēviņi sāka darīt vairāk pēc tam, kad tajās plosījās sērga, un tā arī īsti nav atteikušies no šīm lomām. Bet Lielā Ligzda nav tāda — un Lielās Ligzdas dzīvesveids ir īstais un pareizais, Ziņncses ieteiktais ceļš.

Poršijā cīnās bioloģija un tradīcija. Kaut kur viņas prātā slēpjas nanovīruss, kas apgalvo, ka visi viņas sugas pārstāvji ir savējie, tic līdzinās viņai tā, kā nelīdzinās neviena cita būtne, bet tomēr tā balsi satriec sabiedrības spiediens. Tēviņiem ir sava vieta, viņa to zina.

Neesi muļķis. Tu nevari salīdzināt katru stulbu, lienošu tēviņu ar tādu kā tu. Protams, tevi sargā un novērtē par taviem sasniegumiem.

Ir tikai dabiski, ka par nopelniem saņem atalgojumu. Tomēr milzīgais bars tēviņu zem mums —pāri palikušie — kāds labums no viņiem ? Ko viņi dod? Tu esi īpašs tēviņš. Tavā olā ieticis kaut kas no mātītes, tāpēc tu tāds esi kļuvis. Bet tu nevari sagaidīt, ka manas māsas tikai tevis dēļ akli pievērsīs šādu uzmanību visiem tēviņiem pilsētā. Ko mēs ar viņiem iesāktu ?

Dodiet viņiem darbu. Atrodiet viņu stiprās puses. Apmāciet viņus. Izmantojiet viņus. Acīmredzot Fabians ir par šo jautājumu domājis.

Izmantot viņus kā... ko? Kāds no viņiem var būt labums?

Tu nekad to neuzzināsi, ja nemēģināsi.

Viņa saniknota izslējās, liekot Fabianam pēkšņās šausmās rāpties atpakaļ. Viņa nebūtu viņam situsi — lai gan uz mirkli Poršija iedomājas, vai tikai neliela baiļu deva nepalīdzētu Fabianu pārliecināt. Tomēr, apstājies telpas pretējā malā, viņš šķiet vēl apņēmīgāks.

Tu lūdz kaut ko nedabisku, Poršija savaldījusies viņam stingri saka.

Nekas no tā, ko mēs darām, nav dabisks. Ja mēs tik augstu vērtētu dabisko, tad mēs vēl arvien meža biezoknī medītu spļāvējus, vai arī kristu par upuri skudru žokļiem, nevis valdītu pār savu pasauli. Mēs esam padarījuši nedabisko par tikumu.

Viņa neuzticas savai savaldībai pietiekami, lai atbildētu, tādēļ traucas Fabianam garām, teju vai pagrūžot viņu malā. Tu pārdomāsi, viņa saka, apstājusies uz sliekšņa, lai izdejotu sava niknuma ritmu. Tu atteiksies no šī muļķīgā sapņa.

Fabians vēro, kā viņa aiziet, un viņa acīs mirdz sacelšanās.

*

Viņš nevar vienkārši iziet no saimes mītnes. Tā kā Poršija ir patiesi noraizējusies par Fabiana drošību, viņa ir norīkojusi, ka viņš nedrīkst pamest šo vietu. Viņa neuztver to kā ieslodzījumu — nevienam tēviņam neklājas brīvi klaiņot apkārt. Vērtīgiem tēviņiem, kas ir saņēmuši ietekmīgu mātīšu aizgādību, pienākas būt sasniedzamiem pēc pirmā pieprasījuma vai arī būt nost no acīm un strādāt sabiedrības krējuma labā. Citiem tēviņiem vislabāk būtu jābūt ne vien nost no acīm, bet arī ārā no prāta.

Fabians mēro savas laboratorijas telpas sienas, zinot, ka viņam ir jārod izeja, bet baidoties spert neatgriezenisku soli. Ja viņš aizies tagad, pēc šī strīda ar Poršiju, tad atstās aiz muguras visu, ko jebkad ir pazinis. Zinātkāre ir daļa no zirnekļu genoma, bet tēviņos tā netiek izkopta. Fabians cīnās pret gadsimtiem ilgiem nosacījumiem.

Beidzot viņš pārvar kautrību un nosūta ķīmisku signālu. Drīz pēc tam šo smaržu uztver saujiņa skudru no pilsētas apkopes kolonijām, kas dodas turpat garām savos nebeidzamajos darbos. Fabians ir pārprogrammējis visu viņu koloniju, izmantojot savu primāro arhitektūru. Neviens nav to pamanījis, jo sekundārās struktūras, kas

vada koloniju tās darbos, ir funkcionāli identiskas tām, kas sākotnēji jau pirms vairākām paaudzēm bija ieaudzinātas šajās skudrās — ja nu vienīgi to dizains ir elegantāks. Tomēr tagad feromoni, kurus nosūtījis Fabians, ievieš atsevišķās skudrās jaunu uzvedību, atved viņas pie telpas sienas, kur viņas izgriež zīdā glītu atveri, pa kuru viņš var doties prom. Pēc tam Fabians viņas pārstartē, un skudras turpina savus darbus, nekādi neizrādot, ka ir tikušas izmantotas viņa mērķiem. Pēdējo mēnešu laikā viņš ir pārbaudījis šo atklājumu, izmantojot visu Lielo Ligzdu kā eksperimenta objektu.

Viņš ir klausījies ziņas, ko pastāvīgi pārsūta saime. Viņš zina, kas Poršiju satrauc, kurš ir centies mainīt pasaules kārtību — tas ir, vēl bez Fabiana. Viņš ir tēviņš, ievainojams, sākot ar mirkli, kad pamet saimes mitekli. Viņš zina, kurp dodas, bet baidās ceļot viens. Viņam nepieciešams sargs. Faktiski viņam nepieciešama mātīte — lai cik ļoti nepatīkami tas nebūtu.

Fabiana ideālajai mātītei ir trīs īpašības: viņai jābūt intelektuāli noderīgai, kas pats par sevi padara viņu vērtīgu; viņai jābūt sliktā pozīcijā, kurā pat tēviņš varētu ar viņu noslēgt vienošanos; un viņai jābūt bez mazākās vēlēšanās ar viņu pāroties vai kā citādi darīt viņam pāri. Attiecībā uz pēdējo Fabians zina, ka viņam ir jāpaļaujas uz veiksmi. Pirmie divi kritēriji jau norāda uz iespējamo ceļabiedri. Viņš zina, kas ir sagādājis Poršijai visvairāk raižu.

Fabians dosies sastapt Bianku.

Pusceļā pa koka stumbru uz saimes mājas pusi viņš uz bridi apstājas un palūkojas augšup uz sarežģīto, kokos iekarināto mitekļu un telšu kompleksu. Mirkli viņš šaubās — vai viņam nevajadzētu atteikties no saviem mērķiem un uzticēties pilsētas sienu sniegtajai drošībai? Un ko gan domās Poršija, kad viņa atklās, ka Fabians ir prom? Viņa simbolizē visu, ko viņš vēlas apgāzt, bet tomēr viņa viņam patīk, viņš viņu ciena un viņa vienmēr ir darījusi Fabianam tikai labu. Viss, ko viņš ir panācis, ir bijis iespējams, tikai pateicoties tam, ko Poršija viņam sniegusi.

Bet nē — tās ir tādas dāvanas, no kurām viņam ir jāatsakās. Dzīve, kas nodzīvota tikai otra žēlastībā, nav nekāda dzīve. Viņš vienmēr ir bijis pārsteigts par to, cik daudzi tēviņi domā citādi un, šķiet, izbauda paši savu ērto gūstu.

Iepriekšējās ekskursijas ārpus pilsētas ir devušas Fabianam iespēju ielikt turpmākās darbības pamatus, un tur, kur viņš nav spējis aiziet pats, viņš ir aizsūtījis savus pārstāvjus. Viņa jaunā ķīmiskā arhitektūra ļauj izmantot skudras kā instrukciju nesējus, kolonijām pārprogrammējot citas kolonijas. Neviens pat nenojauš, cik tālu viņš ir ticis.

Cietuma koloniju viņš sabotēja pavisam nesen, tā nolīdzinot ceļu savai revolūcijai. Kad viņš ierodas, skudras pie tuneļa ieejas dodas uz

priekšu, antenas šūpojas, žokļi draudīgi atvērti. Viņš atbrīvo vienkāršu, precīzu smaržu — aizmugures ieeju viņu sociālajās struktūrās —, un skudras uzreiz pieder viņam. Strauji mijot smaržu ciklus, viņš maina to uzvedību ļoti specifiskos, precīzi aprēķinātos veidos. Tuneļa sargi pagriežas un ieiet kolonijā, atbrīvojot savos biedros jaunās arhitektūras kaskādi. Fabians seko viņiem kā goda sardzei.

Paiet laiks, līdz viņš starp citām cietumniecēm atrod Biankas kameru. Lielā Ligzda ilgi netur ieslodzītos — tēviņi tiek sodīti ar nāvi, mātītes izsūtītas —, bet, Tempļa dogmai kļūstot stingrākai, tās tvēriens saspiež arvien vairāk zirnekļu. Viņš nevar likt skudrām atrast vienu indivīdu. Fabians jūt, ka laiks rit — viņa prombūtne jau ir atklāta, bet nevienam nevajadzētu nojaust, ka šis ir viņa ceļamērķis.

Kādā prāta nostūrī viņš jau apdomā, ka būtu vajadzējis kaut kā iegūt audu paraugu, pateicoties kuram būtu bijis iespējams ieprogrammēt skudras atrast oriģinālu. Fabians bieži domā par vairākām lietām vienlaikus, lai taupītu laiku.

Tad viņš patrāpās Biankas kamerā, un uz mirkli viņa izslējās — pārbiedēta un dusmīga —, un viņš iedomājas, ka mātīte varētu viņam uzbrukt, neuzklausījusi, kas viņam sakāms.

Es esmu ieradies ar piedāvājumu, viņš strauji izbungā.

Tevi atsūtīja Poršija? Bianka ir aizdomīga.

Mani un Porsijas ceļi ir šķirti.

Es tevi pazīstu. Tu esi viņējais, viens no viņas tēviņiem.

Fabians saņem drosmi. Viņam tas ir jāpasaka, lai tas kļūtu par īstenību. Es neesmu viņējais. Es esmu pats savējais.

Bianka piesardzīgi viņu nopēta — tā, it kā plēsīga zvēra upuris būtu sācis izturēties negaidīti citādi. Ak tā?

Es plānoju šonakt pamest Lielo Ligzdu, Fabians viņai saka. Es ceļošu uz Septiņiem Kokiem.

Kāpēc? Bet viņa ir ieinteresēta un tuvojas tēviņam.

Šaurajā telpā viņš ļoti labi saprot, cik tuvu ir viņas ilkņi. Viņš nepazīst Bianku tik labi kā Poršiju, viņš nevar tik labi novērtēt viņas iecietības robežas. Jo Septiņus Kokus atjaunoja tēviņi. Jo viņi tur bija spiesti piešķirt tēviņiem vērtību.

Bianka novicina palpas ciniskā žestā. Septiņi Koki ir trūcīga pilsēta. Turienes tēviņi atdotu visu savu vērtīgumu, lai tikai viņus pieskatītu stipra Lielās Ligzdas saime — tā, kā pieskata tevi. Esmu dzirdējusi, ka dzīve tur nav viegla.

Jā, tu esi dzirdējusi, viņš atbalso. Un tomēr es vēlos veikt pretēju apmaiņu. Es gribu pats savu saimi, lai cik trūcīga tā nebūtu. Es atteiktos no visa, ko devusi Poršija, lai iegūtu kaut nelielu teritoriju sev.

Viņa pretīgumā pamāj. Es esmu tik laimīga, ka tu esi ieradies, lai

man to pavēstītu. Vēlu tev ātru ceļojumu.

Varbūt vēlies doties man līdz?

Tad tev būs jāgaida, līdz Poršija mani izraidīs, un jācer, ka tas, ar ko viņi mani iezīmes, nepadarīs Septiņu Koku skudras tikpat naidīgas pret mani ka tas, kuras ir mūsu mājās, Bianka rūgti nopēdo.

Tu jau esi sazinājusies ar Septiņiem Kokiem. Fabians jūt, ka viņam tas ir jāpasaka.

Uz mirkli Bianka apstājas. Tad ar īsu žestu aicina viņu turpināt.

Es iegāju tavās telpās pēc tam, kad tu tiki apsūdzēta ķecerībā, pēc tam, kad tevi ieslodzīja. Esmu izlasījis dažas mezglu grāmatas ar tavām piezīmēm. Tās atbilst filozofijai un idejām, kas, saskaņā ar Poršijas aģentiem, šobrīd ir spēkā Septiņos Kokos. Redzēju tavā darbnīcā daudzas detaļas. Man radās iespaids, ka ar tām var radīt daudz ko noderīgu, ne tikai tavus izslavētos teleskopus. Varbūt radio f

Bianka stingi viņu nopēta. Viņas vārdi ir izsoļoti stīvi. Tu esi sīks, bīstams briesmonis.

Es esmu tikai tēviņš, kam ļauts izmantot smadzenes. Vai tu nāksi ar mani?

Tev ir kaut kāds paņēmiens, kas ļauj nākt un iet, ja jau tu neesi šeit pēc Poršijas pavēles, Bianka aptver.

Man ir daži paņēmieni, jā. Man ir daži paņēmieni, par kuriem Septiņi Koki ļoti priecātos. Ja mēs tur nokļūtu.

Septiņi Koki, Bianka prāto. Septiņi Koki būs pirmā pilsēta, kas sajutīs Lielās Ligzdas kodienu. Pat šeit, lejā, esmu uzzinājusi, ko Poršija plāno. Var gadīties, ka tu ilgi nepriecāsies par savām jaunajām mājām.

Tad es došos kaut kur citur. Jebkur, tikai ne šeit. Fabians strauji izdipina īsu “netērēsim laiku” deju, jūtot, ka beigās kāds nāks viņu meklēt vai varbūt vienkārši apciemot Bianku. Varbūt tā pat būs Poršija. Ko viņa padomās, ieraugot abus sazvērniekus kopā?

Tad ejam, Bianka apstiprina. Tagad, kad Lielā Ligzda ir sarukusi līdz šis kameras apmēriem, tā man vairs nešķiet tik pievilcīga. Parādi savu paņēmienu.

Viņš parāda viņai vēl vairāk — tā vietā, lai dotos augšup uz Lielo Ligzdu, viņš pārprogrammē divdesmit sargus par racējiem. Biankas pašas kukaiņi-sargi izrok tuneli viņas bēgšanai, un pret rītu abi jau ir labu gabalu ceļā uz Septiņiem Kokiem.

5.5. Vecākais virs pasaule

Holstens bija pieņēmis, ka atkal nonāks būri, bet acīmredzot Plānprātiņciemā kaut kas bija mainījies. Dīvainā apmetne ar paštaisītajiem nodalījumiem un teltīm, ko viņš jau iepriekš pa acu galam bija pamanījis, tagad bija visapkārt. Tā viņu nudien apstulbināja. Uz Gilgameša nebija laikapstākļu un jebkādas galējas temperatūras visdrīzāk izrādītos nāvējošas. Tomēr it visur cilvēki bija izveidojuši kaut kādu patvērumu pret neeksistējošu lietu un vēju, pārlikuši segas pāri novilktām auklām un izmantojuši norautus sienu paneļus, lai iezīmētu privātās teritorijas, kuras nebija lielākas par guļvietu. Tā, it kā pēc daudziem gadsimtiem, kas pavadīti aukstos zārkos, cilvēce tomēr negribētu atbrīvoties no sava ieslodzījuma.

Iepriekš viņš bija kārtīgāk apskatījis tikai tos mūkus, kas bija pārraudzījuši viņa cietumu. Tagad viņu apsargātu turēja vietā, kas kādreiz bija bijis komunikāciju mezgls. Cik ilgs laiks pagājis — un cik īss tas likās atmiņā —, kopš viņš tur bija sēdējis un centies izveidot kontaktu ar Brina Sarga Mītni. Tagad konsoles bija uzlocītas — vai izrautas — un aiz cilvēces garozas nebija redzamas pat sienas. Viņi lūrēja uz Holstenu — šie garmatainie, netīrie šķirsta mantinieki. Viņi sarunājās savā starpā. Viņi smirdēja. Vērojot šos degradējušos mežoņus, kas bija ieslēgti kuģa iekšās — kuģa, kuru viņi lēni iznīcināja —, Holstens bija gatavs tos ienīst un saņemt pretī tādu pašu naidu. Tomēr viņš to nespēja. Viņu apturēja bērni. Viņš bija gandrīz vai aizmirsis bērnus.

Visiem pieaugušajiem šķietami piemita kāda nepatīkama īpašība — viņi bija cilvēki, kas baroti ar šauru melu klāstu, kas bija lēni sastindzinājuši viņu sejas izmisīga miera izteiksmē, it kā, atzīstot trūkumu un nelaimes, kas tik acīmredzami gūlās pār viņiem, viņi riskētu zaudēt Dieva labvēlību. Bet bērni — bērni vēl arvien bija bērni. Viņi plosījās un trenkāja cits citu, un klaigāja, un uzvedās visnotaļ tā, kā viņš atcerējās bērnus uzvedamies — pat tolaik, indīgajā Zemē, kur viņu paaudzei nebija nekādas nākotnes, vien lēna nāve.

Sēžot tur, viņš vēroja, kā bērni no paslēptuvēm skatās uz viņu, kā metas bēgt, viņu ieraudzījuši, un tad lavās atpakaļ. Viņš redzēja, kā tie savā starpā veido mazas puspasaulītes — nobadināti, trausli un cilvēcīgi tādā veidā, kā — viņaprāt — cilvēcīgi vairs nebija ne viņu vecāki, ne Hol-stens pats.

Tāls bija ceļš no šejienes līdz Zemei, bet ne tik tāls, cik viņa pieveiktais ceļš no laika, kad pats bija tik nevainīgs kā viņi. Zināšanu nasta viņa prātā dedzināja kā nepanesama ogle: skaidra apziņa, ka Zeme ir mirusi, kolonijas — sasalušas, impērija, kas reiz sasniedza

zvaigznes, sarukusi līdz vienām trakām smadzenēm aukstā satelītā... Un šķirstu pārņēmuši mērkaķi.

Holstens juta, ka sāk dreifēt, pazaudējis visus emocionālos enkurus. Viņš bija atradis vietu, no kurienes varēja ieskatīties nākotnē — vai tās virzienā — un neredzēt neko tādu, ko viņš varētu gribēt, nekādu iznākumu, uz ko cerēt un kas būtu kaut attāli iespējams. Viņš jutās tā, it kā būtu sasniedzis visa jēgpilnā laika galu.

Kad sāka ritēt asaras, kad viņa pleci negaidīti sāka raustīties un viņš nespēja to apturēt, viņš jutās tā, it kā divi gadu tūkstoši bēdu būtu sagrābuši viņu un savērpuši mezglā, izgriežot viņa pārgurušo ķermeni kā slapju veļu, līdz tajā vairs nepalika nekā.

Beidzot pēc viņa ieradās divi liela auguma vīri. Viens no tiem gandrīz maigi pieskārās Holstena plecam, lai piesaistītu viņa uzmanību. Viņiem piemita tā pati godbijība, ko Holstens bija ievērojis, kad vēl bija viņu dzīvnieciņš būrī, un viņa jūtu izvirdums šķietami bija šo godbijību tikai padziļinājis, it kā viņa asaras un izmisums būtu daudz vērtīgāki nekā viņējie.

Man būtu jāteic runa, viņš rūgti nodomāja. Man būtu jāpieceļas, un jāmudina viņi: nometiet važas! Jums nav jādzīvo šādi! Bet ko gan es par to zinu? Viņiem vispār nevajadzētu būt šeit, ne jau trim paaudzēm kuģa žurku, kas dzīvo visā kuģa brīvajā telpā, elpojot visu gaisu, apēdot visu pārtiku. Nebija apsolītās zemes, kurp viņš varētu viņus vest, pat ne zajās planētas. Pilna ar zirnekļiem un briesmoņiem, un vai kuģis vispār spētu izturēt ceļojumu uz turieni? Ja ticam Leinai, tad nē. Viņš prātoja, vai Gaijens ir padomājis tālāk par pats savu debesbraukšanu. Kad kāda sabojāta, pus-plānprātlga viņa prāta versija tiks augšupielādēta Gilgameša sistēmā, vai viņš rāmi noskatīsies savu pelēko sekotāju ciešanās un nāvē? Vai viņš bija apsolījis, ka paņems viņus sev līdzi uz mūžīgo dzīvošanu? Vai viņam būs svarīgi tas, ka pieaugušie, par kuriem izaugs šie bērni, mirs badā, vai ari viņu dzīvi pārtrauks Cila dzīvības nodrošināšanas sistēmu kļūme?

“Vediet mani pie viņa,” Holstens teica, un viņi palīdzēja klasicistam klibot uz priekšu. Telšu pilsētiņas iemītnieki vēroja viņu tā, it kā Holstens dotos viņu vārdā pielabināt naidīgu dievību — varbūt kādu, kuras sekotāji spētu nest ticības vēsti vien tad, ja viņiem no krūtīm tiktu izrauta sirds.

Atspoļu angāri bija vienas no lielākajām pieejamajām kuģa telpām. Tādā bija atradies viņa būris, un tagad viņš atradās citā. Arī šajā atspoles nebija, bet vairāk nekā puse no pieejamās telpas bija piedrazota ar milzīgu aparatūras gūzmu — himērisku, bastardizētu radījumu, kas veidots no Gila atliekām un senām teraformēšanas stacijas relikvijām. Vismaz puse no tā, ko Holstens redzēja, nešķita nekam pievienota un neveica nekādas funkcijas — tie bija tikai lūžņi, kas vairs nebija vajadzīgi, bet nebija iznīcināti. Pašā telpas centrā —

patiesībā uz paaugstinājuma ar nevienādiem pakāpieniem, kas bija veidoti no metāla un plastmasas — atradās augšupielādes iekārta: no tās zārkam līdzīgās atveres uz visām pusēm lija kabeļi un caurules, un lielākā daļa aparatūras acīmredzami bija domāta tās atbalstam.

Bet ne visa. Daļa no tās, šķiet, uzturēja pie dzīvības Gaijenu.

Viņš sēdēja uz pakāpieniem pie augšupielādētāja, it kā būtu kalps, kas gaida pazudušu karali, vai priesteris pie troņa, kurā ļauts kāpt vienīgi debesu būtnēm. Bet viņš bija gan kalps, gan karalis — pats savas dievišķības mācītājs.

Viņa izskats skaidri liecināja, ka skrandaiņu kults, kas pulcējās ap viņu, vēl arvien spēj strādāt ar Gila tehnoloģijām, jo īpaši medicīnas aparatūru. Gaijens sēdēja gluži dabiski — it kā kuru katru mirkli varētu piecelties un doties pastaigā. Bet, gluži tāpat kā augšupielādes ierīce bija caurausta ar vadiem, kas veidoja savienojumus ar kuģi, tāds bija arī Gaijens. Viņš bija uzvilcis apmetni, kas pavērās virs kuģa tērpa, kas šķita esam sašūts kopā no vairākiem vecākiem apģērba gabaliem. Bet viņa apģērbs nespēja noslēpt divas krūškurvī ievadītas resnas, rievotas caurules un to, ka viena no blakus esošajām mašīnām, visticamāk, elpoja viņa vietā — tās gumijotās, ļenganās plēšas rāmi pacēlās un nolaidās. Sauja tievāku cauruļu bija novilktas pie viņa atslēgas kaula gluži kā sēnīšu infekcijas augļķermeņi — tās ietiecās medicīnas aparatūras jūklī, kur, domājams, tika attīrītas viņa asinis. Tas viss Holstenam bija pazīstams vēl no mājām, un viņš zināja, ka Gilā arī noteikti glabājās šāds ekipējums, lai visekstrēmākajos gadījumos varētu paildzināt cilvēka dzīvi. Tomēr viņš nebija gaidījis, ka nāksies redzēt ekstrēmu gadījumu. Galu galā viņš bija vecākais vīrs pasaulē, un, ja kādam kas tāds būtu vajadzīgs, tad tas būtu bijis viņš.

Gaijens bija ekstrēms gadījums. Gaijens bija ar atrāvienu apsteidzis Holstenu skrējienā pēc šī titula. Leina bija teikusi, ka viņš ir vecs, bet Holstens nebija līdz galam aptvēris, kas ar to tika saprasts. Viņš bija domājis, ka zina, ko šis vārds nozīmē. Bet Gaijens bija vecs.

Kapteiņa āda bija tādā pelēkā nokrāsā, kādu Holstens vēl nekad nebija redzējis. Tā nokarājās un krokojās ap caurumiem, kur bija iegrimuši Gaijena vaigi un acis. Šīs teju apslēptās acis nešķita fokusējamies ne uz ko, un Holstens pēkšņi bija pārliecināts, ka kaut kur ir mašīna, kas arī redz Gaijena vietā, it kā šis vīrs būtu nolēmis uzticēt aparātiem teju visu bioloģisko funkciju izpildi.

“Kapteini.” Absurdā kārtā Holstens juta savā balsī iezogamies cieņ-pilnu noti, it kā viņš būtu gatavs otrai atdzimšanai Gaijena smieklīgajā kultā. Šī vīra antīkais vecums pats par sevi pacēla viņu pāri cilvēciskajai esamībai un ieveda viņu klasicista pasaulē.

Gaijena lūpas noraustījās, un kaut kur no sagramstītās aparatūras pūžņa dzīlēm atskanēja balss.

“Kas tur ir? Vai Meisons?” Tā nebija īsti Gaijena balss. Tā nebija

īsti neviena balss, bet gan kaut kas tāds, ko izdomājis dators, pārliecināts, ka tas ir atjautīgi.

“Kapteini, tas esmu es, Holstens Meisons.”

Mehāniskā skaņa, kas sekoja šai frāzei, neieviesa drošību — it kā Gaijena reakcija būtu pārāk ļaunprātīga, lai mehāniskais tulkotājs to varētu atainot. Holstens pēkšņi atcerējās, ka nekad nebija īpaši paticis kapteinim.

“Es tā redzu, ka tev ir augšupielādes...” Holstens apklusa. Viņam nebija ne mazākā priekšstata, ko augšupielādētājs darīja.

“Tas nav tavs nopelns,” Gaijens nogārdza. Viņš pēkšņi piecēlās — kaut kāds viltīgi izveidots ārējais skelets pacēla viņu uz kājām gluži kā bez kauliem un novietoja nedabiskā pozā teju vai uz pirkstgaliem. “Aizbēgi ar savu padauzu. Man būtu vajadzējis zināt, ka nevaru uz tevi paļauties.”

“Visa blandīšanās apkārt, ko esmu veicis, kopš jūs, āksti, mani pamodinājāt, ir bijusi tikai citu vadīta,” Holstens nikni atcirta. “Bet patiešām — tu sagaidi, ka es neuzdošu jautājumus, redzot, kas te notiek? Tavi cilvēki vienkārši... Ko, viņi dzīvo šeit pēdējos simts gadus? Tu esi nolicis sevi kā kaut kādu traku dievišķu imperatoru un ar viltu piedabūjis visus tos nabadziņus, lai viņi tev vergo.”

“Traku, ja?” Mirkli Holstens domāja, ka Gaijens metīsies viņam virsū, pa ceļam izraujot ārā visas tās caurules, bet tad večuks nedaudz saplaka. “Jā, nu, es saprotu, ka mana rīcība var šķist traka. Bet tas bija vienīgais ceļš. Bija tik daudz darāmā. Es nevarēju vienkārši nesties cauri zinātnes un inženierijas daļai, notērējot viņu dzīves tāpat kā savējo.”

“Bet...” Holstens pamāja ar roku uz kaudzē sakrauto aparatūru aiz Gaijena. “Kā tas vispār varēja notikt? Labi, augšupielādētājs — tā ir sena tehnoloģija. Tam vajadzēja remontu, kļūmju apiešanu, testēšanu — tik daudz es saprotu. Bet ne jau gadsimtu, Gaijen! Kā var būt, ka tu esi to darījis tik ilgi un vienalga nekur neesi nonācis?”

“Tas?” Gaijens sašuta. “Tu domā, ka augšupielādētājam vajadzēja laiku?”

“Nu, nē, es... Jā...” Holstens apmulsis sarauca pieri. “Kas tad cits?” “Es esmu pārbūvējis visu šo nolādēto kuģi, Holsten. Dzinējs ir uzlabots, sistēmas drošība, ārējā karkasa vairogi. Es teiktu, ka tu neatpazītu Gilgameša specifikāciju, —ja domātu, ka tev ir kaut mazākais priekšstats par to, kā tas izskatījās pirms tam.”

“Bet...” Holstens pavicināja rokas, it kā censtos ietvert visu to, ko vecais vīrs bija pateicis. “Kāpēc?”

“Jo mēs dodamies kaujā, un ir svarīgi, lai mēs būtu tam gatavi, kad nonāksim galā.”

“Kaujā ar...” Tad viņš pēkšņi aptvēra. “Ar Kernu? Ar satelītu?” “Jā!” Gaijens, lūpām trīcot, izspļāva; šī vārda mākslīgā skaņa noteikti

bija daudzkārt varenāka par to, ko viņš pats būtu varējis izdvest. “Jo es tagad esmu to redzējis: ledus pasaules un to pelēko izdzimtību, no kuras devāmies prom. Un tad — tur ir zaļā planēta, dzīvības planēta, planēta, ko mums radīja mūsu priekšteči, un, to ieraugot, mēs visi nodomājām vienu un to pašu. Mēs domājām: “Tās būs mūsu mājas.” Un tā ir! Mēs dosimies atpakaļ un tiksim galā ar satelītu, un beidzot varēsim beigt ceļot. Un tad tas, ko tu te redzi, tas, kas tev liekas tik necienīgs savā neda-biskumā — visi šie cilvēki, kas dzīvo un vairojas —, tas atkal būs pareizi. Atjaunosies parastā darbība. Cilvēku cilts beidzot varēs atsākt darbību — pēc divu tūkstošu gadu apstāšanās. Vai tā dēļ nav vērts pacensties?” Holstens lēni pamāja, “jā, es... Domāju, ka tā.”

“Un tad, kad tas viss būs pabeigts — pēc tam kad es esmu nostrādinājis veselu paaudzi speciālistu no kravas līdz nāvei, Meison! Līdz vecuma nāvei! Pēc tam kad esmu paņēmis viņu pēcnācējus un esmu viņus apmācījis, un iedēstījis viņos savu vīziju — uzaudzinājis viņus ar to! —, un tad sagatavojis mūs aizsardzībai pret satelīta ieročiem un uzbrukumiem, kāpēc gan lai es atkal neatgrieztos pie augšupielādes iekārtas un nemēģinātu to piedabūt pie darba? Vai tu saproti, cik svarīgs ir vienots redzējums? Tas nav kaut kas tāds, ko var deleģēt kaut kādai komisijai — tā ir cilvēces izdzīvošana. Un es esmu vecs, Meison. Neviens nav strādājis smagāk kā es, un es esmu uz sabrukuma robežas — viss, kas mums pieejams no medicīnas, ir nepieciešams, tikai lai turētu manus orgānus darba kārtībā, un tas tik un tā nav pabeigts, tas nav padarīts. Man jānoved tas līdz galam. Es augšupielādēšu sevi mašīnā, Meison. Tas ir vienīgais veids, kā varu būt drošs.”

“Tu gribi būt nemirstīgs.” Holstens bija domājis kā apsūdzību, bet tas izskanēja citādi — teju vai ar cieņu.

Atskanēja baisa, gārdzoša skaņa, un uz mirkli Holstens iedomājās, ka Gaijens izlaiž garu. Bet nē: viņš smējās.

“Tu domā, ka tas ir tā? Meison, es mirstu. Augšupielādētājs to nevar mainīt. “Es”, kurā es dzīvoju, nomirs. Un drīz — pirms mēs vēlreiz ieraudzīsim zaļo planētu. Es nevaru pat atgriezties zārkā. Es nekādi nepamodīšos. Bet tagad, kad esmu panācis, ka augšupielādētājs darbojas, es varu saglabāt sevis kopiju, lai pārliecinātos, ka viss notiks pareizi. Es neesmu kaut kāds vājprātīgs diktators, Holsten. Es neesmu traks vecis, kas ieņēmis galvā, ka ir Dievs. Man bija dots uzdevums: būt cilvēces ganam un aizvest to uz jaunām mājām. Nekas nav svarīgāks par to. Ne mana dzīvība, ne tavējā.”

Holstens skumji aptvēra, ka tagad viņa paša morālā kompasa adata neziņā griezās uz riņķi. “Leina domā, ka tad, ja tu to mēģināsi, Gi/a sistēma sabruks. Viņa apgalvo, ka tavu izmēģinājuma trusīšu kopijas jau tagad demolē programmatūru.”

“Es esmu pats savs izmēģinājuma trusītis,” Gaijens norūca. “Viss šajā sistēmā ir tikai manis atveids. Bet neviens no tiem nedarbojās. Neviens no tiem nebija es — ne pietiekami daudz es. Bet tas mazumiņš darba, ko no tevis izdabūju, pirms tu aizblandījies prom, ir bijis noderīgs. Varbūt ironiskā kārtā. Tas ir gatavs. Es varu pabeigt augšupielādi, un pēc tam nebūs svarīgi, vai es miršu. Kad es miršu, tas nebūs svarīgi. Kas attiecas uz Leinu — Vitas nedomā, ka es iznīcināšu datoru. Viņa grib, lai es pamēģinu.”

Ja Holstenam būtu saraksts ar mierinošiem vārdiem, tad pēdējā frāze tajā neparādītos: “Leina šķiet ļoti pārliecināta, ka viss beigsies slikti.”

“Leina nezina. Leina domā sīkā mērogā, viņai pietrūkst apņēmības.” Gaijens dusmīgi saviebās, seja sakrunkojās kā papīrs. “Tikai es spēju plānot gana tālu, lai mūs izglābtu, Meison. Tādēļ jau viņi mani izvēlējās.”

Holstens blenza uz kapteini. Sargi bija gabaliņu tālāk, un viņam ienāca prātā, ka viņš varētu uzklupt vecajam, sagrabējušajam Gaijenam un vienkārši raut ārā trubas, līdz daba paņems savu. Un viņam ienāca prātā, ka vispār viņš vēlas to izdarīt.

“Tad kādēļ tu savāci mani atpakaļ, ja tev mani nevajag?”

Gaijens paspēra divus slīdošus, mehāniskus soļus, dzīvību uzturošajām caurulēm noturot viņu stāvus. “Tu esi mūsu slavenais vēsturnieks, ne tā? Nu, tad tagad tu varēsi izdarīt otru sava darbiņa daļu, Meison. Tev būs iespēja pierakstīt vēstures. Kad viņi stāstīs cits citam, kā mēs nonācām zaļajā pasaulē, otrajā Zemē, es gribu, lai viņi to izstāsta pareizi. Tā ka izstāsti pareizi. Pasaki viņiem, ko mēs izdarījām, Meison. Pieraksti to. Tas, ko mēs darām, rada nākotni, vienīgo iespējamo nākotni, kurā mūsu suga izdzīvo.”

5.6. Karš par resursiem

Zirnekļu pilsētvalstis izmanto dažādas raktuves, bet paši zirnekļi nerok. Tam viņiem ir insekti: šis ir viens no uzdevumiem, kas labāk padodas skudru kolonijām, ko tie izmanto tik daudzos dažādos veidos. Gadsimtiem ilgi visiem ir pieticis visa, jo zirnekļu tehnoloģijā netiek izmantots daudz metāla, un organiskās vielas, kas viņiem ir svarīgas, tiek veidotas no pašu dzīvo dabu veidojošajiem ķieģelīšiem.

Šeit tas sākas.

Skudra no Septiņu Koku vadītas kolonijas rokas dziļāk virknē galeriju kādu gabaliņu no pašas pilsētas. Tās kolonija ir visapkārt — raktuvju ejas ir tās mājas, un tās biedru rakšanas metode ir tikai modificēta darbība, līdzīga tam, kā tās rok tuneļus pūznī. Tiesa, liela daļa kolonijas iestiepjas cietā akmenī un skudras izmanto modernas tehnoloģijas, lai pieveiktu šo elementu. Viņu žokļi ir bruņoti ar metāla cērtēm, tām palīdz dažādas skābes un citas vielas, kas padara akmeni trauslāku. Kolonija plāno savu raktuvi, tostarp arī ūdens novadi un ventilāciju, lai padarītu šo vietu piemērotu simtiem un tūkstošiem aklo darbinieku, kas tur strādā.

Tieši šī skudra meklē jaunas vara stīgas akmenī. Metāla rūda atstāj pēdas, ko var sajust skudras jutīgās antenas, un tā pacietīgi strādā, graužoties vietās, kur šīs pēdas ir visstiprākās, mazumiņu pa mazumiņam tuvojoties nākamajai dzīslai.

Bet šoreiz tā pēkšņi attopas citā ejā.

Seko mirklis apmulsušas neizlēmības, racējai svārstoties uz robežas, cenšoties apstrādāt šo jauno, negaidīto informāciju. Pēc tam oža un tauste ir izveidojušas pietiekamu izpratni par tās apkārtni. Ziņa ir skaidra: šeit nesen ir bijušas citas skudras, kas pieder nezināmai kolonijai.

Ja nav noteikts citādi, nezināmas kolonijas pēc noklusējuma ir ienaidnieks. Skudra nekavējoties saceļ trauksmi un tad dodas tālāk izpētē. Drīz vien viņa sastop otras kolonijas racējas un, būdama mazākumā, tiek žigli nogalināta. Tas nekas: viņai nopakaļ nāk kolonijas māsas, kuras saaicinājusi saceltā trauksme. Seko nežēlīga tuvcīņa, kur neviena puse neatkāpjas ne par mata tiesu. Neviena kolonija nav saņēmusi no vadošajiem zirnekļiem instrukciju pārkāpt tieši šai sarkanajai līnijai, bet daba prasa savu.

Otrā kolonija, kas ir burtiski parakusies apakšā Septiņu Koku darbavietai, ir Lielās Ligzdas sūtīta jaunu vara avotu meklējumā. Drīz vien pēc tam sāk sabrukt gadsimtiem būvētā diplomātija.

Kopš pirmo reizi tika izveidoti sakari ar Ziņnesi, metālu patēriņš ir palielinājies eksponenciāli, mēģinot sekot sarežģītajiem Dievišķā

Plāna metiem. Tādas pilsētas kā Lielā Ligzda, kas visdedzīgāk seko Dieves plānam, ir spiestas pastāvīgi tiekties arvien tālāk ārpus teritorijas. Piedāvājums nevar tikt galā ar pieprasījumu, ja netiek atklātas vai piesavinātas jaunas raktuves.

Līdz ar to arvien vairāk raktuvju atrodas strīdus zonā starp konkurējošām kolonijām. Citur minerālu karavānas nesasniedz galamērķi. Dažos gadījumos veselas raktuvju kolonijas tiek izpostītas, aizdzītas vai pakļautas. Zaudētājas ir salīdzinoši mazas pilsētas, un neviena no tām nav stingra vēsts sekotāja. Seko vētrainas diplomātiskas pārrunas, kurās neviens īsti nezina, kas tieši ir noticis. Atklāts konflikts starp zirnekļu pilsētām teju nav pazīstams, jo ikvienu pilsētu ar citām vieno simtiem saišu. Pastāv cīņa par varu, bet līdz šim viņu vēsturē galvenais ir bijis tas, ka jābūt kaut kam, pār ko ir vara. Varbūt tas tādēļ, ka nanovīruss vēl arvien darbojas, lai kā Kaina zīme apvienotu tā nēsātājus. Varbūt tas vienkārši ir tāpēc, ka Portia labiata pēcteči ir izveidojuši pasaules uzskatu, kurā no brutāla konflikta vajadzētu izvairīties.

Tas viss mainīsies.

Beidzot, kad patiesība kļūst pietiekami skaidra visām pusēm, no Lielās Ligzdas raidītājiem tiek nosūtīts ultimāts tās vājākajiem kaimiņiem. Tajā tiek nosodīta viņu noklīšana no tīrā vēstījuma ceļa un tiek vēstīts, ka Lielajai Ligzdai ir tiesības spert visus nepieciešamos soļus, lai īstenotu

Dieves gribu. Sūtījumi no Ziņneses, kas vienmēr bijuši neskaidri un ar interpretācijas iespējām, tiek uztverti kā Lielās Ligzdas ziņu atbalstoši. Sākumā lēni, tad arvien straujāk šķeļas šī atklātā plaisa — sākot ar vietējām domstarpībām un beidzot ar globālu ideoloģijas sadrumstalošanos. Dažas ticīgo pilsētas ir metušās uz vienu roku ar Lielās Ligzdas redzējumu, bet citas — tālas citas — ir izveidojušas konkurējošus ziņojumus, kas balstīti uz citām Ziņneses rīkojumu interpretācijām. Dažas pilsētas, kas jau bija sākušas novērsties no ziņas, ir solījušās aizstāvēt tās pilsētas, kurām Lielā Ligzda ir piedraudējusi, bet ari šīs pilsētas pašas nesniedz vienotu atbildi. Vēl citas pilsētas ir deklarējušas neatkarību un neitralitāti, un vairākas pat ir pārtraukušas kontaktus ar apkārtējo pasauli. Līdzīgi konflikti ir uzliesmojuši starp pilsētām, kas varbūt vienmēr ir savā starpā rīvējušās pārāk stipri, allaž cīnījušās par savu deķa pusi — par ēdienu, par dzīves telpu.

Lielā Ligzda iesūta īpaši tam domātus kareivjus raktuvēs, par kuru piederību notiek strīdi un no kurām daudzas šobrīd jau vairākas reizes mainījušas īpašniekus. Skudru kolonijas bez īpašas pamudināšanas cīnīsies ar nepazīstamām skudrām, un raktuvju kolonija nespēj mēroties ar spēkiem ar iebrūkošas armijas rotu, kas ekipēta ar īpašām kastām un tehnoloģijām. Pēc diviem spraiga kara mēnešiem nav gājis

bojā neviens zirneklis, bet viņiem kalpojošie insekti ir tikuši izkauti tūkstošiem.

Lielā Ligzda var sapulcēt daudzkārt lielāku un labāk organizētu armiju nekā tās pretinieki, armiju, kas dzimusi un veidota karam, bet tik un tā daži pirmie mēneši nesniedz pārliecinošu uzvaru. Kad Poršija un viņas biedrenes sapulcējas, lai noskaidrotu, kāds ir progress, viņas skar netīkama atklāsme.

Mums bija licies, ka šai lietai jau bija jābūt nokārtotai, Poršija prāto, klausoties, kā viņas biedrenes vij nākamās kaujas kustības: nepieciešamos soļus, kas viņas novedīs... kur? Kad tika izlemts par labu sākotnējai darbībai pret strīdīgajām raktuvēm, viņu mērķis šķita pavisam skaidrs. Viņas visas zināja, ka viņām ir taisnība. Ziņneses griba ir jāpilda, un viņiem bija nepieciešams daudz vara— Septiņiem Kokiem un citām atkritēju pilsētām nebūtu nepieciešams varš citiem mērķiem, kā vien lai notirgotu to Lielajai Ligzdai par baisu cenu. Tātad: sagrābt raktuves; tas pats par sevi bija vienkāršs mērķis, un, ņemot vērā visus apstākļus, tas tika sasniegts samērā ātri un efektīvi.

Un tomēr izskatās, ka nākotnes celšana nekad nav vienkārša. Ikviens pavediens ved pie nākamā, un nav viegli pārtraukt to vērpšanu. Poršijas aģenti Septiņos Kokos un citās pilsētās jau uzzinājuši, ka Lielās Ligzdas ienaidnieki veido un apmāca karaspēkus, kas atņems viņiem raktuves un varbūt ne tikai tās. Vēl vairāk — viņu ienaidnieku lielākās saimes ir raisījušas līdzīgas diskusijas par to, kas būtu jādara. Ikvienā padomē ir ekstrēmisti, kas pieprasa vairāk nekā nolaupītā atgūšanu. Pēkšņi radusies sajūta, ka aicināt uz mērenību nozīmē izrādīt vājumu.

Visapkārt Poršijai viņas biedrenes apgalvo, ka jādara vairāk, lai nocietinātu Lielo Ligzdu pret tās jaunajiem ienaidniekiem, tādā veidā nodrošinot, ka tiks īstenota viņu dievišķās radītājas griba. Viņas izmanto vissenāko viltību: veido ceļu, kas ļaus sasniegt mērķi, tikai šajā gadījumā mērķis ir mūžīga drošība. Ar katru soli, kas tiek sperts pa šo ceļu, drošība attālinās. Ar katru soli kļūst augstāka cena, kas jāmaksā par došanos pretī šai drošībai, un darbības, kas jāveic, lai kustētos uz priekšu, kļūst arvien ekstrēmākas.

Kur tas viss beigsies? Poršija prāto, bet viņa nespēj saņemties un paust savas bažas. No tīkliem savītajā telpā valda nejauks noskaņojums. Lielajai Ligzdai ir spiegi citās pilsētās — indivīdi un veselas saimes, kas ir pārdevušies vai kam ir tīkama lielās pilsētas ideoloģija. Tāpat arī šīm pilsētām ir savi aģenti Lielajā Ligzdā. Līdz šim pilsētu savstarpējā saskarsme vienmēr ir bijis tikums un dzīvesveids. Tagad tā raisa aizdomas, tā nospriego attiecības starp saimēm, modinādama šķelšanos un neuzticēšanos.

Šeit nekas netiks izlemts, tādēļ Poršija dodas uz templi, šķiet skaidrs, ka nepieciešams padoms.

Viņa nosūta Dievei situācijas aprakstu un iespēju robežās arī savas bažas — viņa zina, ka, lai arī viņas runa Ziņnesei tiks nosūtīta privāti, Dieves atbildi saņems visi, kas klausās Lielās Ligzdas frekvenci — kas noteikti iekļaus arī tos, kas mīt Septiņos Kokos.

Poršija skaudri apzinās, ka līdz šim Zirmese nav bijusi pārāk veiksmīga padomu devēja. Poršija zina, ka nevar cerēt, ka Viņa, kas ir tik daudz dižāka par zirnekļiem, veltīs daudz pārdomu tam, kas notiek starp viņas zemākajiem radījumiem. Dieve ir pārliecināta, ka Viņas mašīnas šķietami atrisinās daudzas problēmas, tostarp tracinoši neprecīzo komunikāciju starp Ziņnesi un tiem, ko Viņa ir nolikusi zem Sevis.

Tādēļ Poršija negaida skaidru atbildi, bet šķiet, ka Ziņnese saprot viņu labāk, nekā gaidīts. Sniegtās ziņas nozīme vēl arvien nav precīzi skaidra, jo, lai gan pastāv ar grūtībām izveidota kopīga valoda, Ziņnesi un Viņas draudzi šķir plaisa — kopīgas pasaules un konceptu plaisa —, kas tiek aizpildīta tikai pamazām. Tomēr Poršija saprot pietiekami.

Ziņnese saprot, ka starp Viņas radījumiem pastāv dažādi viedokļi.

Viņa zina, ka daži, piemēram, Poršija, smagi strādā, lai īstenotu Viņas norādes.

Viņa zina, ka citi, piemēram, Septiņu Koku templis, to nedara un patiesībā ir zaudējuši lielu daļu godbijības pret Ziņnesi un Viņas vēsti.

Viņa liek Poršijai saprast, ka tagad visa Viņas ļaužu nākotne ir atkarīga no tā, ka Viņas griba tiek īstenota precīzi un ātri. Viņa paziņo, ka tuvojas lielu briesmu laiks un, tikai klausot Viņas gribai, tās var tikt novērstas.

Viņa saka — vārdos, kas ir gana skaidri, lai Poršija tos saprastu bez mazākajām šaubām —, ka Poršijai ir jāsper visi nepieciešamie soļi, lai īstenotu Viņas mērķi, un ka nav dižāka mērķa par to.

Poršija dodas prom no tempļa, un viņu vajā visdažādākās emocijas. Zirnekļu jūtas nav līdzīgas cilvēku jūtām, bet tomēr tajās ir zināms šoks un zināma pacilātība. Vēl nekad agrāk Ziņnese nav runājusi tik skaidri.

Lielās Ligzdas ceļš nu ir skaidrs. Viņu pienākums Dieves priekšā nav tikai personiski apstiprināts: arī spiegi Septiņos Kokos un citās naidnieku pilsētās būs dzirdējuši Dieves pēdējos vārdus, un viņiem diez vai būs grūti izdomāt, kāds jautājums būtu izsaucis tik dogmatisku atbildi.

*

Dzīve Septiņos kokos nav izrādījusies tik brīva un bezrūpīga, kā Fabians bija cerējis.

3'S

Vismaz Bianka ir iekārtojusies gana labi. Viņas paziņas astronomu māsībā ir ļāvušas Biankai gūt ērtu vietu cienījamā saimē — lai arī

spēcīga saime Septiņos Kokos tik un tā ir būtiski mazāka un trūcīgāka nekā pat viduvēja saime Lielajā Ligzdā. Viņa piedāvāja Fabianam atrast tur favorīta pozīciju un patiešām diezgan nopietni strādāja, lai piesaistītu viņu sev — varbūt tāpēc, lai atlīdzinātu to, ka bija viņam pateicību parādā, vai varbūt tāpēc, ka bija redzējusi, cik bīstams var būt viņa sīkais prātiņš. Viņš atteicās.

Tālākajos mēnešos Fabiana dzīve ir bijusi grūta, bet viņam ir plāns. Viņš ir sācis rāpties uz augšu pa dzīves pavedienu, un šoreiz viņš nav nevienas mīlulis vai favorīts — viņš darbojas bez patroneses, nezaudējot savu lepno brīvību. Septiņu Koku tēviņiem varbūt ir vairāk brīvības un ietekmes nekā Lielās Ligzdas tēviņiem, bet viņus tik un tā var nogalināt vienkārši tāpat. Viņiem vēl arvien nav vairāk tiesību kā tās, ko sniedz īslaicīgs noderīgums.

Septiņos Kokos arī ir savas padibenes — lai arī tādu tur, tāpat kā visa pārējā, ir mazāk nekā Lielajā Ligzdā. Arī šeit pārpalikuši tēviņi un mātītes, kam veiksme uzgriezusi muguru, medī cits citu, un kritušo ķermeņus aizvāc apkopes skudras.

Fabianu vairākas reizes teju vai nogalināja, pirms viņš spēra pirmos soļus ceļā uz kaut nelielu ietekmi Septiņos Kokos. Viņu izsekoja izsalkušas mātītes, no ceļa nogājuši tēviņi dzina viņu prom no savas teritorijas, un bads un nemīlīgā vide lika viņam sarauties mazākam. Beidzot viņš tomēr spēja nodibināt kontaktu ar dažām mātītēm, kas bija zaudējušas visu, bet vēl nebija gluži noslīdējušas līdz bezdomu kanibālisma līmenim. Viņam izdevās tās notvert uz pašas mežonīguma robežas.

Viņas ir trīs noplukušas māsas, novecojušas atvases no saimes, kas augstākajos pilsētas slāņos tagad ir tikai atmiņas. Kad Fabians viņas atrada, viņas vēl arvien dzīvoja diezgan labi uzturētā saimes mājā tuvu pie saknēm kādam kokam, kas te bija izaudzis pēc tam, kad sākotnējos septiņus kokus nodedzināja karā ar skudrām. Viņas klausījās Fabiana stāstā, pēc kārtas nozūdot, it kā lai instruētu saimes tēviņus par to, kādas nu izklaides viņam būtu nodrošināmas. Viņš zināja, ka nekādu tēviņu nav, un viesmīlība, ko viņas varēja sniegt, bija tikai drupačas: sīki

3'9

kukaiņi un veca, pa pusei mumificējusies pele, no kuras viņas bija pārtikušas dienām ilgi.

Es likšu veiksmei pagriezties uz jūsu pusi, viņš apgalvoja. Bet jums būs jādara, ko teikšu.

Viņam viņas bija vajadzīgas. Tā bija rūgta atziņa, bet ikvienas sociālas grupas priekšgalā bija jābūt mātītēm. Pagaidām.

Kas mums jādara? Viņas jautāja, jebkāda veida cerība viņām bija kā dievišķs nektārs — pat tad, ja to piedāvāja apbružāts tēviņš no svešatnes.

Vienkārši esiet, kas esat, viņš mierināja. Es darīšu pārējo.

Nodibinājis sadarbību ar viņām, viņš varēja sākt citu biedru pulcēšanu ar lielāku pārliecību.

Tur bija simtiem pamestu tēviņu, kas meklēja iespēju izdzīvot uz zemes ap Septiņiem Kokiem. Viņiem nebija apmācības, izglītības vai noderīgas pieredzes, bet viņiem visiem bija tādas vai citādas mantotas Sapratnes. Tagad Fabians viņus uzmeklēja, iztaujāja un pieņēma saimē tos, kuru spējas varēja izmantot.

Arēji viņš radīja iespaidu, ka kalpo tikai kā večiņu izsūtāmais, viņš sāka uzņemties darbus varenāku saimju labā, izmantojot skudru koloniju ķīmisko arhitektūru. Pateicoties viņa unikālajai sistēmai, drīz vien izplatījās ziņas par viņa izcilajām prasmēm. Trīs veco mātišu saimes māja ieguva iespēju apmainīties labumiem vai prasīt ko pretī par paveikto darbu. Drīz viņas vērpa jaunu māju augstāk kokā, sniedzoties pēc tiem pašiem galvu reibinošajiem augstumiem, kur reiz bija mitušas.

Kad viņas mēģināja Fabianam to visu atņemt — kā jau viņš bija sagaidījis —, viņš vienkārši pārtrauca strādāt. Ap to laiku arī citi tēviņi bija sapratuši, uz ko Fabians tiecas, un arī viņi nolika darbarīkus. Tika panākta jauna vienošanās. Mātītes drīkstēja izbaudīt statusu, ko viņām sniedza Fabiana darbs, bet saimi varēja vadīt tikai viņa prāts un — svarīgākais — viņa ļaudīm nedrīkstēja pat piedurties. Šīs saimes tēviņi bija neaizskarami.

Tik un tā ceļš uz priekšu bija ilgs un lēns. Rezultātā Fabiana netradicionālās metodes bija tikko sākušas nest augļus Septiņu Koku sociālajā tīklojumā, kad sākās raktuvju cīņas.

Tikko viņu sasniedza šīs baumas, viņš ātri vien atjauno kontaktu ar Bianku. Viņas pozīcija ir mainījusies — viņa vairs nebija neatkarīga zinātniece, bet gan politikas padomdevēja, jo Septiņu Koku un citu tuvējo apmetņu lielākās saimes cenšas izdomāt pienācīgu atbildes reakciju. Lielā Ligzda bija teju vai nicīgi sagrābusi viņu raktuves, bet neviens negribēja būt pirmais, kas ieteiktu tiešu nežēlīgu reakciju.

Tomēr, kad diplomāti sazinās ar Lielo Ligzdu, lai sāktu pārrunas, viņi stājas pretī jaunai pasaulei, ko Poršija radījusi pēc sarunas ar Dievi. Lielā Ligzda vairs nevēlas ierastajā veidā izmantot savu jauno varu, lai saņemtu meslus — tās pozīcijā vairs nav kompromisu. Tā pieprasa citus resursus, kas pieder Septiņiem Kokiem un to sabiedrotajām pilsētām: fermas, kolonijas, laboratorijas. Kad Septiņi Koki iebilst, Lielās Ligzdas runātāji nosauc viņus par ķeceriem. Ziņnese ir runājusi. Viņa ir izvēlējusies Sava vārda nesējus. Sī nav cīņa: tas ir krusta karš.

Tad un tikai tad Septiņi Koki izsūta lielu kaujas skudru armiju, lai atgūtu raktuves. Tos sastop līdzvērtīga Lielās Ligzdas armija, un seko kauja, kas ir tikai vāja atblāzma no nākotnē gaidāmajām kaujām.

Skudras cīnās ar žokļiem, ar asmeņiem, ar skābēm un uguni. Viņas cīnās ar ķimikālijām, kas apmulsina pretinieku, padara to neprātīgi asinskāru, uzbrūk ožas virsmām, pakļauj viņus un maina viņu piederību. Lielās Ligzdas sūtītā armija bez pūlēm tiek galā ar uzbrucējiem.

Nākamajā dienā Septiņus Kokus — un visas sabiedrotās pilsētas — sasniedz vienkārša radio ziņa.

Tagad mēs uzbruksim jums. Padodieties mūs Sapratnēm, vai arī mēs darīsim to, kas jādara. Tāda ir Ziņneses griba.

Tad seko haoss, kad vaļīgi būvētā zirnekļu sabiedrība bez stingras hierarhijas draud uzjukt — kā tas spēcīga spiediena apstākļos ir noticis arī agrāk. Vadošās padomes nāk un iet. Dažas iesaka padoties un pielabināties, citas — klaji pretoties, vēl citas vienkārši iesaka bēgt. Nevienai nav vairākuma piekrišanas — tās katra sašķeļ zirnekļu kopienu daudzās frakcijās. Ar katru dienu likmes kļūst augstākas.

Tad kādu dienu, kad no Lielās Ligzdas jau ir izgājusi armija, Bianka lūdz atļauju vērsties pie pilsētas dižākajiem un labākajiem prātiem.

Viņa atrodas tīkla centrā, bet gar tā malām stāv teju četrdesmit ietekmīgas mātītes, kas izlikušas kājiņas uz priekšu, lai uzmanīgi notvertu Biankas vārdus, ko sūta katrs pavediens. Viņas koncentrējas un klausās. Katra zina, ka tagad viņām nepieciešams ģeniāls risinājums, kā izglābties — bet viņas nespēj vienoties par to, kāds tieši.

Bet Biankai pašai nav nekā sakāma. Viņa tikai paziņo: Es jums atvedīšu kādu, kas atradis veidu, kā cīnīties pret šiem draudiem. Jums viņš jāuzklausa līdz galam. Jums jānoklausās tas, kas viņam sakāms.

Reakcija ir tūlītēja: nicinājums, šoks un niknums. Septiņu Koku vadonēm nav laika tādām muļķībām. Nav nekā tāda, ko varētu pateikt tēviņš un ko viņas jau nebūtu dučiem reižu apsvērušas pašas.

Bianka neatkāpjas. Šis tēviņš nāk no Lielās Ligzdas, viņa skaidro. Tikai viņa palīdzības dēļ es varēju izbēgt no turienes. Viņam piemīt savāda prasme darboties ar skudrām. Pat Lielajā Ligzdā augsti vērtēja viņa darbu, bet es ticu, ka viņš ir atklājis kaut ko slepenu, kaut ko jaunu. Kaut ko tādu, kā nav Lielajai Ligzdai.

Beidzot šādā veidā viņa spēj piesaistīt mātīšu uzmanību, nomierināt viņas, pārliecināt viņas uzklausīt Fabianu.

Tēviņš ierāpjas tīklā, kur viņu piekaļ uz vietas visu mātīšu skatieni. Fabians ir pārdomājis, ko darīt šai mirklī, rēķinoties ar to, kā iepriekš zaudējis sarunā ar Poršiju. Viņš nelūgs pārāk daudz. Viņš parādīs, nevis pateiks. Viņš viņas savaldzinās — bet tā, kā to dara mātīte, nevis tēviņš: ar veiksmi, nevis glaimiem.

Dodiet man skudru karaspēku, un es sakaušu viņu armiju, viņš paziņo.

Vadoņu atbilde nav tik noraidoša, kā viņš bija gaidījis. Kā nekā viņas zina, ka Fabians ir pārbēdzējs no Lielās Ligzdas. Viņas rūpīgi iztaujā Fabianu, kurš sniedz piesardzīgas, izvairīgas atbildes — tas ir kā duelis ar niansētām vibrācijām un žestiem, kas neko neapsola. Viņš dod mājienu, ka viņam ir kādas slepenas zināšanas par Lielās Ligzdas skudru kolonijām, bet nesaka neko vairāk. Viņš skatās, kā mātītes apspriežas, diskrēti ievibrējot malējos pavedienus, lai nosūtītu ziņas pa apli, nesasniedzot vidu, kur notupies viņš.

Cik daudz skudru? Kāda viņam beidzot jautā.

Tikai dažus simtus. Viņš cer, ka ar to pietiks. Šajā vienīgajā gājienā viņš liek uz spēles visu, bet, jo mazāku karaspēku viņš paņems līdzi, jo vērtīgāka šķitīs viņa uzvara.

Salīdzinot ar armiju, kas nāk uz Septiņu Koku teritorijas pusi, prasītais karaspēks ir smieklīgi mazs, un beigu beigās mātītes nospriež, ka viņām nav daudz ko zaudēt. Vienīgā atlikusī nopietnā alternatīva ir padoties un Lielās Ligzdas saimēm atdot visu, kas viņām pieder.

Fabians pilnā ātrumā traucas atpakaļ uz savu saimes māju un izvēlas visspējīgākos asistentus — tie visi ir tēviņi. Viņi zina daudz par Fabi-ana noslēpumu —jauno arhitektūru. Kopā viņi vēlreiz ķeras pie sarežģītā uzdevuma — pārprogrammēt saņemtās skudras tā, lai tās seko viņa primārajai arhitektūrai un tādēļ var saņemt jaunas instrukcijas, jau esot kustībā.

Nākamajā dienā viņi pamet Septiņus Kokus, lai, kā Fabians cer, iekļūtu vēstures annālēs. Viņš ceļo ar savu mācekļu grupu, nelielo insektu kareivju karaspēku — un Bianku. Septiņu Koku vadība nespēj atbalstīt karapulku, kurā nav mātītes vadības, tādēļ viņa ir tā oficiālā vadītāja — Fabianisma cienījamā seja.

Bianka nav uzzinājusi neko vairāk par Fabiana noslēpumu, bet viņa atceras savu brīnumaino bēgšanu no Lielās Ligzdas un zina, kāda ir viņa ķīmiskā arhitekta reputācija. Viņa ir sasaistījusi savu nākotni ar Fabianu, un tagad viņai jācer, ka viņš ir tik labs, kā viņai liekas.

Senie ieroči, kas ļāva viņu sugai pilnībā valdīt pār skudrām — un tādā veidā būtiski bagātināt savu sabiedrību un padarīt to sarežģītāku —, vairs nav pietiekami karam. Lielākā daļa skudru ir izveidotas tā, lai izvairītos no Pausīda vaboļu dominantās smaržas efekta, kas līdz šim spēja atcelt skudrām sniegtās instrukcijas. Tā noticis gan zirnekļu savstarpējās konkurences dēļ, gan tādēļ, ka Pausīda vaboles pastāvīgi uzlauž koloniju arhitektūru pašas savu mērķu labā, tādā veidā kļūstot par pastāvīgu rēgu organiskajā mašīnā. Zirnekļi tikai cenšas samazināt šo efektu.

Fabiana plāns ir sarežģītāks un tādēļ arī riskantāks. Pirmā tā fāze ir tiešs uzbrukums.

Ceļš, ko, visticamāk, izvēlēsies Lielās Ligzdas armija, jau ir biezā slānī izlikts ar sarežģītu slazdu labirintu — tur no augšas krīt

smagumi, atbrīvojas atsperes, izvijas tīkli un šaujas liesmas. Nevienu zirnekli šie slazdi nepieviltu, bet skudru maņas ir vieglāk apmuļķot, jo īpaši tādēļ, ka tās nespēj neko daudz sajust no attāluma. Lielās Ligzdas armijas priekšā dodas liels, izkliedēts izlūku mākonis, kas atrod un atbrīvo slazdus, un tieši pret tiem Fabians vērš savu karadraudzi.

Reakcija seko nekavējoties — trauksmes smaržas pievilina arvien vairāk iebrucēju. Fabians nostājies pa vējam no kaujas lauka un laiž gaisā aromātu pēc aromāta. Katrā no tiem ir ķīmiski kodētu instrukciju kopums, kas ļauj viņa nelielajai armijai reaģēt ātri, mainīt taktikas un pārspēt viltībā pretinieku, kamēr Lielās Ligzdas skudras vienkārši seko kaujas pamata arhitektūrai, kas maz atšķiras no kukaiņu senajiem cīņas instinktiem.

Dažu minūšu laikā Fabiana armija ir atkāpusies, tā cietusi minimālus zaudējumus un ir ieguvusi gūstekņus — saujiņu izlūku, kas nošķirti no tīkla, padarīti nekaitīgi un aiznesti prom.

Fabians un viņa biedri atkāpjas un turpina atkāpties, līdz viņus vajājošie izlūki no Lielās Ligzdas pārtrauc ceļu un dodas pa savām smaržu takām atpakaļ uz uzbrūkošās armijas pusi. Fabiana komanda, kas atstāta mierā, uzstāda laboratoriju un izmanto sagūstīto izlūku paraugus, lai izveidotu jaunu instrukciju komplektu saviem kareivjiem.

Viņu skudrām tiek sniegti sākotnējie rīkojumi. Nelielā armija sadalās — katra skudra par sevi — un dodas uz ienaidnieka pusi.

Ko tu dari? Bianka prasa. Tu esi zaudējis savu armiju. Visiem zināms, ka skudras ir efektīvas tikai masveidā. Viena skudra nav neko vērta.

Mums jākustas. Fabians nesaka neko vairāk. Mums ir jāatrodas pa vējam no viņiem. Tas ir kaitinošs viņa tehnikas ierobežojums, bet to ar laiku varēs atrisināt. Viņš jau prātā strādā pie šādas sistēmas — izmantojot Pausīda vaboles kā jaunas informācijas nesējas vai kaut kā sākot ķimikāliju atbrīvošanu, izmantojot tālus vizuālus signālus... Bet pagaidām viņam jāstrādā ar to, kas ir.

Individuālu skudru bars sasniedz ienaidnieka rotu un dodas cauri plašajam izlūku tīklam, nesaceļot trauksmi. Viņas ar antenām pieskaras iebrucējiem, žigli savicina kājiņas un tiek cauri, uzskatītas par draugiem.

No zaru augstuma Fabians saspringti vēro, kā viņa skudras nemanītas krājas Lielās Ligzdas skudru rindās. Tagad sekos Fabianam pašam grūtākais solis. Viņš nekad nav bijis atbildīgs par savas sugas biedru nāvi. Viņš zina, ka tie, kas dzīvo trūkumā, ir spiesti cīnīties, nogalināt un pat apēst citus zirnekļus, lai tikai izdzīvotu, bet pats ir pārliecināts, ka viņa cīņa ir cīņa pret šādu trūkumu un ka savējo nogalināšanai jāpaliek pagātnē. Nanovīruss viņā protestē pret to, ko nāksies darīt, viņš pazīst savus gaidāmo upurus kā savas māsas.

Tomēr viņa plāns ir smalki izrēķināts un viņš nevar ļaut nekam to apdraudēt.

Starp tūkstošgalvaino Lielās Ligzdas armiju ir kāds ducis novērotāju. Nav taču šaubu, ka viņas pamanīs svešās skudras starp savējām? Lai arī Lielās Ligzdas armijā jau ir sava nelokāma arhitektūra, zirnekļu karavadones palaidīs iepriekš sagatavotus protokolus — kāds no tiem neapšaubāmi būs rīkojums uzbrukt Septiņu Koku pilsētai. Iespējams, ka viena no šīm iepriekš sagatavotajām reakcijām būs paredzēta ārkārtas gadījumiem.

Fabians ar nelāgu priekšnojautu palaiž nākamo instrukciju kārtu.

Infiltrējušās skudras sistemātiski atrod un nogalina Lielās Ligzdas zirnekļus, kas devušies līdzi armijai. Tās uzbrūk bezbailīgi, izdalot trauksmes smaržas, kas padara tuvākās lojālās skudras neprātīgas. Tas ir jau iepriekš izplānots, nežēlīgs un ar vēsu prātu aprēķināts akts. Skatoties rezultātu, kur skudru mudžekļi cīnās pār izrautiem locekļiem un saplosītiem karkasiem, Fabiana ļaudis un Bianka ir klusi un nomākti. Protams, šī nav pirmā reize, kad zirneklis nogalina citu zirnekli vai pat kad tēviņš nogalina mātīti, bet šis ir citādi. Šie ir vārti uz jaunu karu.

Kopš tā mirkļa Lielās Ligzdas armijas liktenis ir izlemts. Fabiana kareivji to saēd no iekšpuses. Iebrūkošajai armijai ir sava iepriekš iestādīta aizsardzība, kas ļauj aizsargāties no negaidīta uzbrukuma, kā arī mainīgi smaržu kodi, kas ar laiku mainās iepriekš noteiktā kārtībā. Bet Fabiana jaunā arhitektūra ļauj viņam žigli pielāgoties notiekošajam. Lielās Ligzdas armijas lēnais, sarežģītais mehānisms ir pamanījis, ka kaut kas notiek aplam, bet vienkārši nespēj pietiekami ātri pielāgoties, lai saprastu draudus. Kad Fabiana uzbrukums ir beidzies kilometriem tālu stiepjas beigtu skudru ceļš. Viņa Termofilas kauja nav balstīta fiziskos, bet gan prāta ierobežojumos, ar kuriem ienaidnieks vienkārši nespēja tikt galā, kad tie tika vērsti pret viņu.

Lielā Ligzda vēl nav sakauta. Armija, ko iznīcinājis Fabians, ir tikai neliela daļa no militārās mašinērijas, ko var laist darbā Templis. Septiņu Koku uzvarai bez šaubām tiks atbildēts ar tālāku agresiju. Fabians atgriežas mājās un stājas vadošo mātīšu priekšā.

Viņas pieprasa Fabiana noslēpumu. Viņš to neizpauž un apstiprina, ka gan viņš, gan viņa saime ir spēruši nepieciešamos soļus, lai nodrošinātu to, ka viņu Sapratnes nevar tikt iegūtas no viņu līķiem.

Viena no mātītēm — sauksim viņu par Violu — nostājas vadībā. Tad ko tu darīsi?

Fabianam ir aizdomas, ka viņa ir domājusi tālāk nekā viņas māsas, jo jau pirms kara ir izmantojusi Fabiana pakalpojumus. Viņai ir priekšstats par to, kā domā Fabians.

Es sakaušu Lielo Ligzdu un tās sabiedrotos, viņš paziņo. Ja nepieciešams, es aizvedīšu Septiņu Koku armiju līdz pat viņu pilsētai

un parādīšu viņiem, cik ļoti tie ir kļūdījušies.

Viņš ierauga fascinējoši jauktu reakciju: šausmas par to, ka tēviņš tik drosmīgi izsakās par tik svarīgām tēmām, vēlmi redzēt, kā tiek satriekts viņu stiprākais ienaidnieks, izmisumu —jo kas gan cits viņām atliek?

Viola aicina Fabianu turpināt —jo viņa zina, ka sekos vēl kas.

Man ir noteikums, viņš atzīst. Kolektīvā naidīgā skatiena ielenkumā viņš izstāsta, ko vēlas, kādas ir viņa prasības Septiņiem Kokiem par viņu izdzīvošanas nodrošināšanu. Tas ir tas pats, ko viņš savulaik piedāvāja Poršijai. Arī šajās mātītēs vēlmes apmierināt šādas prasības nav necik vairāk, kā bija Poršijai, bet Poršija neatradās tik bīstamā situācijā kā viņas.

Es vēlos tiesības dzīvot, viņš viņām saka, cik stingri vien uzdrīkstas. Es vēlos, lai tēviņa nogalināšana būtu sodāma tāpat kā mātītes nogalināšana — pat nāve pēc pārošanās. Es vēlos tiesības izveidot savu saimes māju un būt par tās runasvīru.

Viņam pretī skatās miljoniem gadu seni aizspriedumi. Senais zirneklis kanibāls, kura vecie instinkti vēl arvien veido pamatu, no kura izaug viņu kultūra, un šis senais zirneklis šausmās atkāpjas. Fabians redz šo konfliktu: tradīcijas pret progresu, zināmā pagātne pret nezināmo nākotni. Viņi kā suga ir tik daudz sasnieguši: viņiem ir intelekts, kas ļauj atbrīvoties no vakardienas važām. Bet tas būs grūti.

Viņš lēni, saraustītām kustībām griežas uz riņķi, skatīdamies sanākušo acīs. Tās viņu novērtē un novērtē viņa prasību cenu pret nepieciešamību padoties Lielajai Ligzdai. Tās apdomā, ko viņām sniegusi viņa uzvara un kā tā ir uzlabojusi viņu iespējas. Viņas prāto, ko Lielā Ligzda prasīs no viņām padošanās gadījumā — skaidrs, ka Septiņu Koku templis tiks iztukšots un tajā tiks ieviestas svešas priesterienes, kas piespiedīs sekot tradicionālajam skatījumam uz Ziņncses vēsti. Klātesošajām mātītēm tiks atņemta vara pār Septiņiem Kokiem. Pilsēta kļūs par marioneti, ko pa pavedieniem vadīs no attāluma — tā dejos saskaņā noteikumiem, ko pa radio nosūtīs no Lielās Ligzdas.

Viņas apspriežas, viņas svaidās neziņā, viņas draud cita citai un sacenšas par vadību.

Beidzot viņas formulē atbildi.

5.7. Debesbraukšana

“Tam nebija jānotiek šādi. Tam nebija jāai'/.ņem tik daudz laika"

Holstens pusdienoja ar Gaijenu. Kapteiņa kultisti vai labi apmācītie inženieri, vai kas nu viņi bija, bija atnesuši viņam pārtiku, ko, kā Holstens atcerējās, savulaik viņi bija milzu daudzumos izveduši no tera-formēšanas stacijas. Tā tika atlaidināta un sasildīta līdz vieglas tumes konsistencei, un Holstens bez aizrautības šķūrēja šo masu mutē, klausoties vecā vīra stāstā. Nebija skaidrs, ko Gaijens patlaban ēda, bet droši vien viņam šim nolūkam bija caurule — un otrā galā cita caurule, kas aizvadīja to, ar ko nespēja tikt galā viņa sabrukušās iekšas.

“Es pamodināju komandu, kas saskaņā ar atskaitēm šķita esam laba. Viņiem visiem bija pieredze tehnoloģijā,” Gaijens turpināja — vai vismaz turpināja mašīnas, kas runāja viņa vietā. “Mums bija viss komplekts, ko bijām savākuši no stacijas. Kuģa sagatavošanai vajadzēja notikt ātri. Vēl tikai dažas dienas. Vēl tikai daži mēneši. Vēl tikai gads. Vienmēr vēl tikai gads. Un tad es kādu laiku pagulēju un pamodos, un viņi vēl arvien strādāja...” Viņa savītušo seju atmaidzināja atmiņas. “Un zini, ko? Kādu dienu es pamodos, un visas šīs jaunās sejas... Es sapratu, ka puse no cilvēkiem, kas strādā pie projekta, ir dzimuši ārpus dzīvības apturēšanas krio-kamerām. Es biju paņēmis veselas cilvēku dzīves, Meison. Viņi bija centušies to piedabūt pie darba tik ilgi. Un jaunā paaudze... Viņi nezināja tik daudz. Viņi bija iemācījušies, cik varēja, bet... Un tad nāca nākamā paaudze, kas devalvējās, saprata vēl mazāk nekā iepriekšējā. Visi bija pārāk aizņemti darbā, viņiem nebija laika nodot tālāk zināšanas. Viņi nepazina neko citu kā vien šo kuģi — un mani. Man bija viņi jāvada, jo viņiem bija jādara darbs, lai cik mazvērtīgi viņi nebūtu, lai cik ilgu laiku tas neprasītu.”

“Jo tev jācīnās ar Kernas satelītu, to Brina mītnes lietu?” Holstens, iztukšojis muti, papildināja.

“Man ir jāizglābj suga,” Gaijens apstiprināja, it kā tas būtu viens un tas pats. “Un mēs to izdarījām. Mēs to izdarījām — mēs visi. Galu galā visas šīs dzīves nav veltīgi izšķiestas. Mums ir Impērijas tehnoloģiskā aizsardzība — gan fiziska, gan digitāla. Nav vairs neviena vājā punkta, kur Kerna varētu piezagties, lai mūs izslēgtu. Bet tad es sapratu, ka esmu vecs, un sapratu, cik ļoti esmu vajadzīgs kuģim, un tā nu mēs sadabūjām augšupielādes staciju un sākām strādāt pie tās. Esmu atdevis visu, Meison. Esmu atdevis tik daudz gadu Giigameša projektam. Es gribu... Es patiešām gribu tikai aizvērt acis un lai tas viss beidzas.” Mākslīgā balss pieklusa līdz statiskās

elektrības čukstiem. Holstens apzinājās, ka šis ir neaizskarams klusums, un necentās tajā iespraust kādu vārdu.

“Ja es būtu domājis, ka pēc manis nav vajadzības,” Gaijens nomurmināja. “Ja es būtu domājis, ka viņi — jūs — tiksiet galā bez manas vadības, tad es aizietu. Es nevēlos palikt šeit. Kurš gan gribētu būt šis mirstošais, caurulēm piebāztais radījums? Bet neviena cita nav. Cilvēku dzimums stāv uz maniem pleciem, Meison. Es esmu viņu gans. Tikai caur mani mūsu ļaudis atradīs savas īstās mājas.”

Meisons māja un māja, un domāja, ka varbūt Gaijens tam visam tic vai varbūt netic, bet viņš zināja, ka viņš tik un tā pamanīja šajā runā nedaudz negodīguma. Gaijens nekad nebija bijis no tiem cilvēkiem, kas uzklausītu citu padomu vai dalītu vadības grožus. Kādēļ gan lai tagad viņš būtu kļuvis par kādu, kurš tos atdotu citiem — jo īpaši tad, ja augšupielādes gadījumā viņam būtu pieejama sava veida nemirstība?

Ja vien augŠupielādētājs nesabojātu Giigameša sistēmas.

“Kāpēc ne Leinai?” viņš jautāja Gaijenam.

Večuks, šo vārdu izdzirdot, sarāvās. “Ko — Leinai?”

“Viņa ir galvenā inženiere. Tu vēlējies izdarīt tik daudz darba, tad kādēļ neizvilki viņu ārā agrāk? Es esmu viņu redzējis. Viņa ir novecojusi, bet ne...” ne tik veca kā tu, “ne tik ļoti novecojusi.”

Gaijcns bridi nikni skatījās uz Holstenu, vai varbūt aklā Gaijena vietā uz viņu nikni skatījās kāda mašīna. “Es neuzticos Leinai,” viņš atcirta. “Viņa visu ko iedomājas.”

Uz to nebija iespējams atbildēt. Bet šobrīd Holstens jau bija skaidri sapratis, vai Gaijens ir traks un vai Leina tāda nav. Diemžēl šī izpratne nedeva vienlīdz skaidru pārliecību par to, kuram no viņiem ir taisnība.

Viņa makā bija palikusi tikai viena bulta. Pirms tikšanās ar Ķerstu un Vitas Leina bija atskaņojusi viņam vairākus ierakstus: pēdējās ziņas no mēness kolonijas, ko viņi bija izveidojuši tur, Kernas sistēmā. Tas bija Lcinas slepenais ierocis, lai pārliecinātu Meisonu, ka Kaut Kas ir Jādara. Tolaik tas bija bijis efektīvs. Viņa bija nežēlīga, un Holstens rezultātā bija kļuvis tik nomākts un nožēlojams kā vēl nekad. Viņš bija dzirdējis izmisušās, panikas pilnās Gaijena pamesto cilvēku balsis: viņu lūgumus, viņu ziņojumus. Viss izgāja no ierindas, kolonijas infrastruktūra vienkārši nespēja sevi uzturēt. Daudzas desmitgades pēc bāzes radīšanas tā bija sākusi iet bojā.

Gaijens bija atstājis tur kopienu — dažus nomodā, dažus iesaldētus. Viņš bija atstājis viņus, lai tie tur dzīvotu un lai viņi izaudzinātu bērnus, kas viņus aizvietotu šī nolemtā pasākuma vadībā. Tad Gila kapteinis bija klausījies mirstošo kliedzienos, viņu izmisīgajos lūgumos, kad viņi pārcieta aukstumu, pārcieta saindētu gaisu... Veiksmīgākie vienkārši sapuva savos aukstajos zārkos, kad beidza

darboties elektrība.

Pēdējā ziņa bija briesmu bāksignāls, tas automātiski atkārtojās atkal un atkal — cilvēces versija par Kernas tūkstošgadu saucienu. Beidzot pat tas bija beidzies. Pat tas nebija izturējis tik īso laika sprīdi.

“Es dzirdēju ierakstus no mēness bāzes,” viņš teica Gaijenam.

Kapteiņa sīkstā seja pavērsās pret viņu. “Ak tā?”

“Leina man tos atskaņoja.”

“Nu bet protams.”

Holstens gaidīja, bet kapteinis neturpināja. “Tu... ko? Tu to noliedz? Tu apgalvo, ka Leina tos viltoja?”

Gaijens papurināja galvu — vai arī viņa galva tika papurināta. “Un ko man bija darīt?” viņš noprasīja. “Atgriezties pie viņiem?”

Holstens grasījās atbildēt, ka jā, tieši to Gaijenam būtu vajadzējis darīt. Tomēr viņa kaismīgumu apturēja nelielās zinātnes paliekas, un viņš iesāka: “Laiks...”

“Mēs bijām desmitiem gadu lielā attālumā,” Gaijens piekrita. “Būtu bijušas nepieciešamas desmitgades, lai pie viņiem atgrieztos. Tad, kad viņi atklāja problēmas esamību, viņiem nebija ne tuvu tik daudz laika. Tu būtu vēlējies, lai es pielieku milzīgas pūles un iztērētu milzumu resursu, lai pagrieztu kuģi tikai ar vienu mērķi — viņus apglabāt?”

Tajā brīdī Gaijenam gandrīz vai izdevās. Holstena izpratne par labu un ļaunu mētājās šurpu turpu, un viņš saprata, ka spēj lūkoties šajā pelēkajā, mirstošajā sejā un redzēt tajā cilvēces glābēju — cilvēku, kurš bija apmācīts, lai pieņemtu sarežģītus lēmumus, un bija tos pieņēmis ar nožēlu, bet bez vilcināšanās.

Tad Gaijena sejā beidzot izlauzās īstās emocijas. “Un turklāt,” viņš piemetināja, “viņi bija nodevēji.”

Holstens sēdēja pavisam, pavisam mierīgi, skatoties uz to, cik baisi pārvērtušies kapteiņa vaibsti. Večuku bija pārņēmusi tāda kā bērnišķīga, muļķīga apmierinātība — varbūt viņš pats to pat neapzinājās.

Protams, tur bija bijuši dumpinieki, un Holstenam bija vairāk iemeslu nekā citiem par to atcerēties. Viņš atcerējās Skoulzu, Neseli un viņu runas par sasalšanu ledus kapā.

Un viņiem bija taisnība.

Un, protams, lielākā daļa īsto dumpinieku jau bija nogalināti. Tā kravas daļa, kas bija nosūtīta, lai kļūtu par mēness bāzes komandu, nebija nodevēji; patiesībā viņiem bija ļoti maza izpratne par to, kurp viņi dosies, pirms viņi uzzināja par savu likteni.

“Nodevēji,” Gaijens atkārtoja, kā izgaršodams šo vārdu. “Beigās viņi dabūja, ko pelnījuši.” Pāreja no taisnprātīgā vadoņa, pat mocekļa līdz trakojošam psihopātam bija notikusi, nešķērsojot nekādu redzamu robežu.

Tad telpā sāka sanākt cilvēki — Gaijena cilvēki. Viņi, apmetņos tērpušies, mīņājās uz vietas, riņķoja un mijās, veidojot skrandainu draudzi Gaijena postamenta mehāniskās dailes priekšā. Holstens redzēja, kā ierodas simtiem ļaužu: vīrieši, sievietes, bērni.

“Kas notiek?” viņš noprasīja.

“Mēs esam gatavi,” Gaijens izdvesa. “Ir pienācis laiks.”

“Tava augšupielāde?”

“Mana debesbraukšana, mans mūžīgais pienākums, kas ļaus man vadīt savus ļaudis uz mūžu, šajā pasaulē un nākamajā.” Viņš stīvi spēra soli pēc soļa.

No kaut kurienes bija uzradusies Vitas un viņas komanda, kas kā priesteri slējās pār aparatūru. Zinātniskās daļas vadītāja uzmeta skatienu Holstenam — tajā nebija ziņkārības. Plašās telpas nostūros stāvēja kādi divdesmit vīrieši un sievietes kuģa bruņās — Ķersta drošībnieki. Viens no viņiem noteikti bija pats Kersts, bet visu sejsegi bija nolaisti.

Tā nu visa vecā banda ir atkal kopā — izņemot vienu. Holstens skaudri apzinājās, ka Leina sagaidīja no viņa, lai viņš nedaudz novilcinātu laiku, lai gan viņš pat nezināja, vai Leina ir ceļā uz šejieni.

“Gaijcn,” viņš sauca aizejošajam kapteinim. “Bet kā ar viņiem?” Viņa žests ietvēra sapulcējušos draudzi. “Kas notiks ar viņiem, kad tu tiksi... pārtulkots mašīnas valodā? Vai viņi vienkārši turpinās vairoties, līdz pārņems kuģi? Līdz vairs nepaliks nekā, ko ēst? Kas notiks?”

“Es par viņiem gādāšu,” Gaijens solīja. “Es rādīšu viņiem ceļu.”

“Tas beigsies tieši tāpat kā ar mēness koloniju,” Holstens atcirta. “Viņi nomirs. Viņi apēdīs visu, kas ēdams. Viņi vienkārši... dzīvos it visur, līdz viss salūzīs. Šis nav kruīza kuģis. Gils nav paredzēts dzīvošanai. Viņi ir krava. Mēs visi esam krava.” Viņš dziļi ieelpoja. “Bet tev tad jau būs tavs digitālais avatārs. Tik ilgi, cik ilgi darbosies elektrība, tev nekas nekaitēs. Varbūt lielākajai daļai kuģa nekas nekaitēs, kravai, kuru dzīvības process ir apturēts... Bet šie cilvēki, un viņu bērni, un — tad kas? — varbūt vēl viena paaudze — viņi visi nomirs. Tavi sekotāji nomirs ilgā nāvē no bada un brūkošas mašinērijas, un visa pārējā, kas var notikt, jo mēs esam sūda kosmosāl” Viņš pats sevi pārsteidza ar šīs tirādes niknumu, viņš domāja: Vai man patiešām tik ļoti rūp šie psihopāti? Bet acīmredzot tā bija.

“Es gādāšu!” Gaijena balss bez pūlēm pieņēmās spēkā, tā dārdēja telpā izvietotajos skaļruņos. “Es esmu pēdējais cilvēku dzimtas gans!”

Holstens bija gaidījis, ka viņa vārdi draudzē sāks baiļu un nedrošības mudinātu dumpi, bet viņi šķita savādi rāmi, viņi pieņēma visu, ko teica Gaijens, un šķietami gandrīz neievēroja nevienu vārdu, kas tika teikts pret viņu. Patiesībā vienīgā reakcija, ko viņš ieguva, bija tā, ka pāris lielākās aitas no Gaijena pulka nu piestājās pie

Holstena pleciem un uzlika viņam rokas, it kā būtu gatavi viņu aizvākt prom. Holstenam bija vajadzīga papildu munīcija. Tagad viņam būtu jācīnās netīriem paņēmieniem.

"Un vēl kas!" viņš iesaucās, kad Gaijens bija sasniedzis augšējo pakāpienu. "Tu taču zini, ka Kersts un Vitas tev aiz muguras ir sadarbojušies ar Leinu?"

Sim paziņojumam sekoja nāvīgs klusums, ko iztraucēja Ķersta ķiveres slāpētā balss, kas izspļāva: "Tu, dirsēj!"

Gaijens bija kļuvis pavisam nekustīgs — un arī visi pārējie bija kļuvuši pavisam nekustīgi. Holstens zaglīgi paskatījās uz Vitas, kas vēroja radušos situāciju ar rāmi zinātkāru izteiksmi, it kā nebūtu pamanījusi to, kā pēkšņi mainījusies pūļa noskaņa. Ķersta ļaudis sāka vākties kopā. Viņiem visiem bija ieroči, un nu tie lielākoties tēmēja uz ticīgajiem.

Vai es esmu tikko izdarījis pašu saprātīgāko, ko šajos apstākļos varēju?

"Es tev neticu," Gaijena balss nogārdza — bet, lai gan viņa bezķermeniskajai balsij tiešām pietrūka ticības, tā bija pārpilna ar elektroniskām šaubām. Gaijena paranojai pilnīgi noteikti bija 360 grādu plats skata leņķis.

"Kad jūs, āksti, mani sagrābāt, es tieši atgriezos no tikšanās — tur biju es, Leina, viņa un viņš," Holstens kā tiesas zālē norādīja uz vainīgajiem.

"Meison, aizveries, vai es atšaušu tev to sūda galvu!" Kersts noaurojās, tādā veidā veikli tikdams galā ar jebkādām palikušajām aizdomām par viņa nevainību.

Draudze lielākoties bija bruņota — lai gan tikai ar nažiem, paštaisītiem šķēpiem un rungām. Ticīgo pusē bija skaitliskais pārspēks, un saķeršanās ar Ķersta grupu būtu tuvcīņā.

"Tu iesi atpakaļ iesaldēšanā!" Gaijens uzbrēca. "Tu, Vitas, visi jūsējie!"

"Ej dirst! Un pēc tam ko?" Kersts atcirta. "Tu domā, ka es tev ticu?"

"Es būšu kuģisl" Gaijcns teju vai iegaudojās. "Es būšu viss. Manās rokās būs ikviena cilvēku cilts pārstāvja dzīvība un nāve. Tu domā, ka, vienkārši paliekot ārpus kriokameras, tu spēsi paglābties no manām dusmām, ja mani noliegsi? Pakļaujies man tagad, un es būšu žēlsirdīgs."

"Kapteini..." Vitas iesāka. Draudzes čukstiem pastiprinoties, IIolstens centās nolasīt vārdus viņai no lūpām.

"Arī tu, nodevēja!" Gaijens norādīja uz viņu ar pirkstu, tievu kā skaliņš.

Tad vai nu Kersts, vai kāds no viņa ļaudīm — Holstens neredzēja, kurš — centās notēmēt uz Gaijcnu, un sākās cīkstiņš. Noskanēja

vairāki šāvieni, lodes zibsnījot atsitās pret griestiem, citas badīgi iearās pūlī — bet gandrīz vai tūlīt sākās tuvcīņa, kurā ap Ķersta nelielo bariņu saspiedās nemākulīgā, bet dedzīgā Gaijena draudze.

Tad Lcina nolēma veikt savu gājienu.

No bara izrāvās vairāki apmetņos tērpti mācekļi, viņi pa pakāpieniem lēca pie Gaijena, un pat Holstens domāja, ka viņi ir fanātiķi, kas dodas aizsargāt savu vadoni, izveidot tādu kā cilvēku vairogu. Tikai tad, kad viņu vadonis izrāva kaut kādu paštaisītu ieroci un viņas kapuce noslīdēja, Holstens saprata, ka ir kļūdījies.

Jau pēc dažiem mirkļiem Leinas ierocis — kaut kāds industriāla pielietojuma naglu šāvējs — bija piespiests Gaijena deniņiem, un viņa kliedza, piesaistot visu uzmanību.

Tajā brīdī kādi divdesmit cilvēki jau bija krituši — ievainoti vai miruši. Daži bija no Ķersta komandas, pārējie — neveiksmīgi Gaijena baznīcas sekotāji. Leina tā arī nesaņēma klusumu, ko bija pieprasījusi — skanēja šņuksti, saucieni pēc palīdzības un vismaz vienas skumjas gaudas, kas liecināja par izmisīgām sērām un zaudējumu. Tomēr lielākā daļa ticīgo bija sastinguši uz vietas, redzot, ka viņu varoni tūlīt novāks — un tieši tajā mirklī, kad viņš varēja pāriet nākamajā plānā.

"Tātad," Leina kliedza, cik skaļi vien spēja. Viņas balss nebija radīta publiskai runai vai kareivīgai ķecerībai, bet viņa darīja visu, ko varēja. "Neviens nekur nedosies, un tas attiecas arī ieiešanu sūda datorā."

"Kerst..." Tā bija Gaijena balss, lai gan viņa lūpas nekustējās. Holstens atskatījās uz drošībnieku komandu, kas bija atkāpušies, veidojot

ciešu bariņu ar vadoni vidū. Ja sekoja kāda atbilde, tā bija pārāk klusa, lai sadzirdētu, bet bija skaidrs, ka no tās puses Gaijenam nebija gaidāma nekāda palīdzība — vairs ne.

"Vitas, atvieno to draņķi," Leina instruēja. "Tad mēs varam sākt tikt galā ar šo bardaku."

"Hmm." Zinātnes komandas vadītāja piešķieba galvu. "Tad jums ir kāds plāns, galvenā inženiere?" Tā šķita savāda frāze kādai, kas nemīl tērzēšanu. Holstens redzēja, kā Leina saviebās.

Un, protams, Vitas bija gribējusi, lai augšupielāde notiek. Viņa bija gribējusi zināt, kas notiek.

"Leina!" Holstens iekliedzās. "Tas notiek! Viņš jau tiek augšupielādēts!" Tas bija ilgs process, bet, protams, Gaijens visu šo laiku bija pieslēgts sistēmai. Viņš varbūt bija iebarojis savu prātu Gila atmiņā gadiem ilgi — pa kumosiņam vien.

Tieši tajā pašā brīdī ari Leinu skāra atklāsme, un viņa nospieda

gaili.

Vitas seja tajā sekundes desmitdaļā bija ko vērta: beidzot viņu sagrāba patiess šoks, bet vienlaikus ari kaismīga interese, it kā šis

pavērsiens vēl varētu sniegt vērtīgus datus viņas veiktajai izpētei. Gaijena seja, protams, pievienojās pārējai viņa galvai, nokrāsojot augšupielādes ierīci sarkanu.

Sekoja baiss mehānisks vaids, kas atbalsojās telpā, tas sašķiebās, burzguļoja un sabruka statiskā troksnī, tad raustīgi atkal atjaunojās, līdz kļuva par balsi.

“Es!” kliedza Gaijens, viņa ķermenim sabrūkot savā cauruļu un vadu šūpuli. “Es! Es! Es!”

Gaismas izdzisa, tad ieslēdzās atpakaļ, noraustījās. Ekrāni visā telpā pēkšņi atdzīvojās, nejauši izvemjot krāsu un gaismu, cilvēka sejas fragmentus un šo balsi, kas stomījās: “Es! Mans! Klausiet! Es!”, it kā būtu izvilkta Gaijena esence — pamattieksmes, kas allaž bija dzinušas viņu uz priekšu.

“Ziņojums par bojājumiem!” visa Leinas komanda jau bija uz postamenta, viņi pieslēdzās Cilam ar tur esošo aparātu palīdzību. “Kerst, pārņem kontroli, tu, sūda nejēga!”

Kersts notēmēja bisi uz griestiem un vairākas reizes izšāva, ieroča dārdiem pārskanot telpu, kurā vairs nebija nekādu citu cilvēcisku skaņu — bet tomēr tie nespēja pārkliegt samocīto runāšanu mēlēs, kas plūda no skaļruņiem. Uz ekrāniem kaut kas centās pārvērsties par Gaijena seju — debesbraukšanas pierādījums ticīgajiem —, bet tas atkal un atkal neizdevās, seja palika izkropļota un nepabeigta. Brīdi pa brīdim Holstenam šķita, ka tās vietā ir Kernas seja.

Viņš uzrāpās pa pakāpieniem un pievienojās Leinai. “Kas notiek?”

“Viņš ir sistēmā, bet... Arī šī ir nepilnīga kopija, tāpat kā eksperimentos. Tikai tā ir vairāk... Tajā ir vairāk viņa. Es cenšos viņu izolēt, bet viņš pretojas — viņi visi pretojas. Ir tā, it kā viņš būtu piesējis pilnu datoru ar saviem ļaudīm, aizsūtījis viņus pa priekšu, lai attīrītu ceļu. Es...”

“Jums nebūs stāties man ceļā!” dārdināja virtuālais Gaijens, veidodams pirmo pabeigto teikumu. “Es! Man! Esmu! Mūžīgs! Es! Esmu!”

“Kas..?” Holstens iesāka, bet Leina ar mājienu lika viņam pazust.

“Vienkārši aizveries, labi? Viņš grib iegūt kontroli pār dzīvības procesu sistēmu.”

Ķersta ļaudis aizvāca Gaijena sekotājus, kas šķita daudz mazākā ekstāzē par viņu vadoņa daļējo debesbraukšanu, nekā varbūt bija cerējuši.

“Vitas, palīdzi, ko?”

Zinātnes nodaļas vadītāja bija vienkārši blenzusi uz ekrāniem, bet nu šķita, ka viņa ir pieņēmusi lēmumu. “Piekrītu, šis ir vilcies gana ilgi.” It kā runa būru tikai par eksperimentu, kura laiks ir iztecējis.

“Ko es varu...?”

Leina apklusināja Holstcnu, uzticēdamās savai komandai

pietiekami, lai uz mirkli novērstu uzmanību no konsolēm. “Nopietni, tu esi izdarījis visu, ko varēji. Tu izdarīji to, kas bija jādara. Un labi pastrādāji. Bet tagad? Šis nav tavs lauciņš, večuk. Ja vēlies, ej palīgā Ķerstām un ceri, ka mums izdosies savaldīt Gaijena-sūda-vīrusu, pirms tas izdara pārāk daudz...”

Tad visa kuģa matērija nodrebēja, un no Leinas sejas izzuda krāsa.

“Dirsā. Vienkārši ej, Holsten. Piesargies.”

Vārdi, ko saka viens olas čaumalā mītošais otram.

5.8. Varonis uzvārētājs

Fabians ir nonācis pie Lielās Ligzdas vārtiem ar veselu armiju.

Tehniski tā nav viņa armija. Septiņi Koki nav tik izmisuši, lai oficiāli atdotu tādu karaspēku tēviņa vadībai. Viola, viena no pilsētas ietekmīgākajām mātītēm, ir savas saimes runassieva, un tādēļ nominālі viņa visu vada. Fabians tur ir tikai tāpēc, lai īstenotu viņas komandas. Viņš bija gaidījis, ka šāda lietu kārtība kaitinās viņu vairāk.

Labi, ka Viola ir mierīga, tālredzīga un saprātīga. Viņa nemēģina stāstīt Fabianain, kā darīt viņa darbu. Viņa sniedz plašu pārskatu par stratēģiju, pievienojot savu izpratni par konfliktiem un zirnekļu dabu, kas būtiski pārsniedz Fabiana zināšanas. Viņš pievēršas taktikai, kā maestro spēlējot tūkstošiem skudru lielo armiju un savu plūstošo, pielāgojamo ķīmisko arhitektūru. Abi pārsteidzoši labi sadarbojas.

Vēl viens iemesls, kādēļ Fabians priecājas, ka viņam nav pilnīga autoritāte: jo viņš tajā pašā laikā nenes galējo atbildību. Lai nokļūtu tik tālu, Septiņi Koki ar sabiedrotajiem ir izveidojuši tādu noslepkavotu ienaidnieku sarakstu, ka Fabians ikreiz, par to domājot, jūtas satriekts. Vēl bez neskaitāmām beigtām skudrām cīņā ir gājuši bojā vairāki simti zirnekļu — dažas nāves bijušas nepieciešamas, citas nejaušas. Lielā Ligzda ir darījusi visu, ko spēj, lai mainītu cīņas gaitu, nogalinot Septiņu Koku vadones — viņus paklupināja pārliecība, ka šīm vadonēm acīmredzot jābūt sievietēm. Līdz šim slepkavas ir vairākkārt pagājuši garām Fabianam, bet Viola ir zaudējusi divas kājas un personiski apturējusi trīs ienaidnieces, kas mēģinājušas viņu nogalināt. Zirnekļi — visi, kas piedalās šajā konfliktā — ir atklājuši baisu patiesību par sevi: viņi ir suga, kas nenogalina ar vieglu roku, bet, ja tam būs iemesls, viņi to darīs.

Un tagad viņi ir pie pašas Lielās Ligzdas, viņu armija stājas pretī skudru pūlim, kas atvilkts no lielākajām pilsētas kolonijām; lielākā daļa skudru nemaz nav pielāgotas kara vajadzībām, bet nepieciešamības gadījumā cīnīsies pret svešām skudrām.

Viņu priekšā zirnekļu lielākā pilsēta — kas šķiet kā saplūdusi kopā no daudzām pilsētām — liekas trausla, it kā tā būtu tikai milzīga zīda skranda, ko var aizpūst vējš. Lielāko daļu Fabiana mūža tās ir bijušas viņa mājas. Simtiem tūkstošu zirnekļu patlaban ir sarāvušies saimes mājās, zem koku lapotnes, pie koku stumbriem un zariem — tie gaida, kas notiks tālāk. Evakuācija nav notikusi gandrīz nemaz, un Fabians ir dzirdējis, ka Templis ir darījis visu iespējamo, lai panāktu, ka neviens nepamet pilsētu.

Viola ir nosūtījusi Lielās Ligzdas saimēm ziņnesi ar prasībām. Ziņnesis bija tēviņš, tādēļ Fabians neapskauž viņa likteni. Kad viņš par

to sūdzējās, Viola drūmi paziņoja, ka, ja Fabians patiešām grib, lai viņa dzimumam tiek visas mātīšu brīvības, tad visiem tēviņiem ir jāuzņemas tie paši riski.

Fabians var tikai iztēloties, kādas diskusijas šobrīd notiek Lielajā Ligzdā. Poršija un viņas Templa priesterienes noteikti mudina pretoties. Varbūt viņas tic, ka Ziņnese viņas izglābs, tāpat kā Viņa reiz iejaucās Savu ļaužu labā sensenajos laikos, kad notika lielais karš ar skudrām. Skaidrs, ka Templa radio frekvences ir pilnas ar lūgšanām pēc atpestīšanas. Ja Ziņnesei piemīt spēks, kas ļautu palīdzēt Viņas ticīgajām, tad ko gan Viņa gaida?

Radio...? Un tad Fabians uz mirkli aizsapņojas par zinātni, par laiku, kad ikvienu skudru kareivi varētu aprīkot ar radio uztvērēju un tas kaut kā varētu pats pārrakstīt savu ķīmisko arhitektūru saskaņā ar pa šo neredzamo tīklu nosūtīto signālu rīkojumiem. Skudru kolonija, ko var vadīt domas ātrumā...? Sī ideja liek viņam nodrebēt. Ko gan mēs tad nevarētu sasniegt?

Un viņu neliek mierā kāda apjausma — urdīga doma, ka viņš ar šādu ideju ir saskāries jau agrāk. Pēkšņi satrūcies viņš aptver, ka Ziņneses lielais projekts, kura īstenošanai Poršija un viņas svēti ticīgās biedrenes ir ziedojušas visu — un kas ir netiešs šī kara cēlonis —, varētu būt tieši kaut kas tāds. Nekādu skudru, nekādu ķimikāliju, bet gan vara tīkls, kas pārnesīs impulsus tieši tā, kā to darītu radio, tieši tā, kā to darītu individuālas kolonijas skudras. Un vai tad tajā nebija pārslēgu, sazarojumu, loģisko vārtu...? Viņam šķiet, ka šādam dizainam būtu priekšrocība — ātrums —, bet tas noteikti nevarētu būt tik sarežģīts un plaši pielietojams kā pilnā jaudā strādājoša skudru kolonija?

Tu pazīsti Poniju. Vai viņa paklausies? Viola viņam pajautā. Viņi ir gaidījuši atbildi tik ilgi, ka saule jau riet. Viņu noliktais laiks ir pilnīga tumsa — jo skudras gluži labi var cīnīties arī tumsā.

Ja viņa vēl arvien ir pie varas, tad nē.. Ja būs nepieciešams, tad Septiņu Koku armija atraus vaļā Lielo Ligzdu, un Fabians ļoti bīstas, ka pilsētas šaurībā un sajukumā var zaudēt kontroli. Viņa armijas daļas var tikt atdalītas no viņa vadības un turpināt sekot pēdējiem rīkojumiem. Tie, kuru vienīgais noziegums ir uzskatīt Lielo Ligzdu par mājām, ietu bojā baisā daudzumā. Fabians teju vai labprātāk grieztos atpakaļ.

Viola tomēr ir viņam pacietīgi visu izskaidrojusi. Lielās Ligzdas ietekme ir atvirzījusies līdz pat pilsētas robežām, bet tai tik un tā ir jāatzīst zaudējums. Pasaulē ir desmitiem citu pilsētu, kurās dominē Templis. Tām ir jāgūst mācība.

Fabians jau ir dzirdējis par citu konfliktu iznākumiem. Ir nodedzinātas veselas pilsētas — tīši vai netīšam, ņemot vērā to, cik rijīga ir uguns un cik viegli var uzliesmot liela daļa zirnekļu celtņu. Ir

notikuši slaktiņi — abās pusēs. Ir mežonīgas skudru armijas, kas vairojušās bez kontroles un atgriezušās pie senā dzīvesveida. Radio ik dienu nes arvien sliktākas ziņas par karu.

Tomēr Lielā Ligzda ir krustnešu nepakļāvības simbols. Ja tā padosies, tad varbūt šajā haosā izdosies saglābt saprāta dzirksti.

Tiem būs viņa jānogalina pašiem, sprieža Viola.

Paiet mirklis, līdz Fabians aptver, par ko viņa runā: par Poniju. Viņš pats nespēj domāt par Poršiju, neizjūtot vainas apziņas dūrienu. Viņa ir šī kara iemesls — cik nu tāds var būt atsevišķs zirneklis —, bet Fabians ar rūgtumu saprot, ka viņa visu ir darījusi, pēc pašas domām, vislabāko nolūku vadīta. Viņa ir apdraudējusi visu savu pilsētu, jo viņa tic. Un Fabians vēl arvien jūt cieņu pret Poršiju, kā arī to savādo, spriego sajūtu, kas piemīt tēviņiem — ka viņa ir mātīte, kurai viņš dejotu un dāvātu savu dzīvību. Tā ir apkaunojoša, nemoderna sajūta, bet tā ir dzinusi šīs sugas tēviņus sākt bīstamo aplidošanu, kas ļāvusi sugai turpināties miljoniem gadu.

Fabians vēlas, kaut viss būtu citādi, bet viņš nevar izplānot nekādu ceļu no turienes, kur tagad atrodas, līdz tādam rezultātam, kas ļautu viņam atkal būt labās attiecībās ar Poršiju.

Tad sagatavo avangardu. Viola zina, ka viņš jau būs apdomājis apkārtnes apstākļus, pretinieka spēkus un savu kareivju spējas, kā arī formulējis īpašus sākotnējā uzbrukuma nosacījumus, kas tiks mainīti un pieslīpēti, karam turpinoties. Viņa revolucionārā tehnoloģija līdz šim ir ļāvusi uzvarēt kaujas pret daudzkārt pārākiem spēkiem. Tagad viņš to izmantos pret aizsargiem, kuri ir mazākumā un ar vārgākām prasmēm.

Viņš atbrīvo smaržas. Viņš ir noslīpējis šo tehniku. Līdztekus gaisā plūstošiem feromoniem rindā ir nostādītas Pausīda vaboles, kas kalpo, nosūtot viņa instrukcijas visā armijā. Vaboles pērk savu izdzīvošanu, esot noderīgas; viņas piedāvā savus pakalpojumus, neskaidri aptverot šo darījumu — tie ir biedējoši gudri kukaiņi.

Tad seko spilgts gaismas uzliesmojums no Violas izlūkiem — palpas signalizē skaidru vēstījumu.

No Lielās Ligzdas šurp dodas divdesmit vai vairāk zirnekļu kopums. Viņu priekšgalā ir tēviņš — sūtnis, kurš devās uz pilsētu Violas uzdevumā.

Fabians jūt, kā viņa locekļus pamet stindzinošā spriedze. Lielā Ligzda vēlas runāt.

Viņš nepazīst lielāko daļu delegācijas locekļu. Acīmredzot neviena no mātītēm, kas tagad droši vien ir vadībā, nav viņam zināma. Dažas viņš atminas — Poršijas līdzskrējējas no saimes mājas vai tempļa. Viņas ir sasaistītas ar zīdu, un viņas dzen līdzšinējās politiskās pretinieces. Viņas tiks atdotas ienaidniekam.

Vēsts izplatās ātri. Ir notikusi Lielās Ligzdas sargu maiņa. Ir

notikušas cīņas — pilsētai pret pilsētu, zirneklim pret zirnekli — visaugstākajā līmenī. Priesterienes ir sagrautas un gāztas no troņa. Dažas vēl arvien slēpjas, tās sargā tie, kas vēl arvien tic vēsts svētumam. Tiek uzskatīts, ka dažas ir aizbēgušas. Šeit ir atlikušās — kā labas gribas pierādījums.

Nav nekādu ziņu par Poršiju. Fabians iztēlojas, ka viņa ir viena, bēgle. Viņa ir gana atjautīga, lai izdzīvotu, un tagad, bez Lielās Ligzdas tempļa infrastruktūras, viņa vairs nav tāds drauds mieram pasaulē kā kādreiz. Nav šaubu, ka Viola un pārējās viņu atradīs, vai arī to izdarīs viņas agrākās Lielās Ligzdas biedrenes, bet viņš tomēr cer, ka Poršija izdzīvos. Viņš cer, ka viņa izbēgs un atradīs klusu vietiņu, kur dzīvot, un paveiks ko labu.

Tad notiek vienošanās par miera noslēgšanu — prasības ir skarbas, bet ne neizpildāmas. Jaunā kliķe, kas valda pār Lielo Ligzdu, novelk smalku līniju starp protestu un pakļaušanos; Viola zina šo spēli un spēlē to līdzi. Tikai vērojot vien, kā Septiņu Koku mātīte metas sarunās, Fabians saprot, cik ļoti arī viņa ir gribējusi izvairīties no pēdējā, neiedomājamā soļa speršanas.

*

Šīs nav doktrīnas kara beigas, bet tas ir beigu sākums. Lielās Ligzdas krišana un pievēršana citai ticībai ir katalizators un modelis nākotnei. Daudzās pasaules daļās turpinās cīņas, bet tie, kas vēl arvien tic tam, ka Ziņneses vēsts ir svarīgāka par visu, zaudē savas pozīcijas.

Protams, tas nenozīmē, ka neviens nerunā ar Dievi, bet viņi vairs neklausās ar to vienvirziena apņēmību, kas piemita Poršijai un viņas biedrenēm. Ziņneses mašīnas būvēšana vairs nenotiek tik drudžainā dedzībā, bet tomēr tā neapstājas. Vienmēr būs zinātnieki, kuri vēlēsies pieņemt šo izaicinājumu savam prātam, kas turpinās piesardzīgos un pārraudzītos veidos runāt ar Ziņnesi, lai mēģinātu pārvērst sarežģīto tehnisko valodu formā, kas atbilstu zirnekļu tehnoloģijai. Ironiskā kārtā, skatoties uz instrukcijām kā lajiem, var tikt sperti soļi, kurus ticīgās nekad nebūtu spērušas savas dogmatiskākās pieejas dēj.

Un drīz vien pēc tam, kad Lielā Ligzda kapitulē, Fabians atkal ir notupies Septiņu Koku vadošo mātīšu vidū: šī sapulce ir ļoti līdzīga tai, kas notika kara laikā. Viola dominē, viņas kara varones statuss ir apstiprināts, un viņi visi atceras vienošanos, ko slēdza grūtajā brīdī. Viņš ir gaidījis šo mirkli, kad pilsētas lielākie un dižākie prāti centīsies atkāpties no saviem vārdiem.

Vai viņam ir sabiedrotās? Varbūt. Šeit ir Bianka — viena no zemākajām starp dižajām, bet tik un tā diža, vienlīdz lielā mērā gan savu zinātnes sasniegumu, gan arī saistības ar Fabianu dēļ.

Valdošās mātītes mīņājas un norimst, čukstiem vibrējot tīklā. Viola prasmīgi sauc viņas pie kārtības.

Protams, Septiņi Koki un mūsu sabiedrotie ir daudz pateicības

parādā taviem atklājumiem, viņa atzīst. Mūsu pašu ķīmijas arhitekti jau apsver, kādi vel ikdienas dzīves aspekti var tikt uzlaboti, izmantojot tevis piedāvāto smalko kontroli.

Es nekad nebiju plānojis, ka mans darbs tiktu izmantots kā ierocis, Fabians mierīgi piekrīt. Un, jā, iespējas ir teju nebeidzamas.

Varbūt dalīsies ar mums savos plānos?

Visas kļūst pavisam nekustīgas, gaidot viņa pirmo aplamo soli.

Man ir pašam sava saime, viņš saka, atgādinot mātītēm par viņu pirmo lielo piekāpšanos. Viņš jūt nepatiku un neveiklības sajūtu uzvirmojam un tad atkal nozūdam, pateicoties vadoņu izcilajai savaldībai. Man ir mana saime, ar kuriem esmu dalījies savā Sapratnē. Kā jau jūs teicāt, loti daudz ko var radikāli uzlabot. Es jau esmu sācis darbu.

Viņš atceras Bianku Lielajā Ligzdā, kā viņa nosauca Fabianu par sīku briesmoni. Tagad viņas visas viņu tā uztver. Vēl vairāk — viņas no Fabiana baidās, un varbūt šī ir pirmā reize šajā pasaulē, kad mātītes kaut jel kādā veidā ir baidījušās no tēviņa. Viņām ir jādomā, vai tad, ja viņš aicinātu, viņa armija pavērstos pret viņām pašām — armija, kas tagad vergo tēviņa gribai, tēviņa arhitektūrai.

Tomēr tāds nav viņa mērķis, un Fabianam ir aizdomas, ka, ja mātītes pārāk baidīsies no viņa, tad gan viņš, gan viņa sekotāji tiks nogalināti uz līdzenas vietas, neskatoties uz iespējamiem nākotnes zaudējumiem. Viņam ir ātri jāmaina pozīcija. Mana saime palīdzēs padarīt šo pilsētu par dižāko pilsētu pasaulē. Lai gan manam atklājumam ar laiku būs jāizplatās pa visu pasauli, pilsēta, kas lietos to pirmā, kļūs par māti, un tādēļ tai nekad nebūs jābaidās no to pilsētu armijām, kas šo tehnoloģiju nepārvalda.

Pa tīkla maliņām vibrē daudz klusinātu ziņu. Aukstas, salta aprēķina vadītas mātīšu acis nopēta Fabianu — viņām tēviņš ir tikai gards kumosiņš. Viņš redz, ka lielākā daļa grib ierādīt viņam savu vietu, atņemt visu, kas agrāk ir ticis spaidu kārtā dots. Varbūt viņas to darītu ar vislabākajiem nodomiem, sekojot ilgi uzturētajai pārliecībai, ka tēviņš vienkārši nevar uzņemties atbildību par tik svarīgām lietām. Varbūt prātos ap viņu tiek izdomāts dučiem dažādu attaisnojumu, lai atteiktu viņam to, kas iepriekš bija apsolīts. Viņas tēviņam piedāvās Poršijas velti: Ļauj mums tevi barot un aizsargāt, ko gan citu tu vari gribēt?

Es gribētu, lai šī pilsēta ir Septiņi Koki, Fabians signalizē un saraujas, gaidot iespējamo atbildi.

Violas palpu sakustēšanās liek viņam turpināt.

Es nevaru piespiest jūs turēt vārdu, viņš vienkārši saka. Esmu lūdzis jums vairāk nekā Pati Ziņnese. Esmu lūdzis jums sniegt man un visam manam dzimumam brīvības, kas irjūsu dzīves un pasaules pamatā. Tas nav sīks lūgums. Tas nebūs viegli panākams. Vēl

paaudzēm ilgi būs tādas zirneklienes, kam šīs reformas šķitīs nepieņemamas, un vietas, kur dzimums vēl arvien noteiks, vai kāds var tikt uz vietas nogalināts. Šos konccptus ir grūti formulēt vārdos, jo dzimums ir būtiska daļa no viņu valodas, tādēļ Fabianam ir jādodas pa tālāko ceļu, lai izskaidrotu savu domu. Es varu teikt tikai vienu: pilsēta, kas sniegs man un manējiem šīs pamata tiesības, iegūs manus un manu biedru pakalpojumus un no tiem gūstamos ienākumus. Ja Septiņi Koki to nedarīs, tad to darīs kāda cita pilsēta — kāda, kura ir izmisīgāka. Ja jūs mani nogalināsiet tūlīt un tagad, tad atklāsiet, ka daži no maniem biedriem jau ir ārpus pilsētas, un viņi sev līdzi nes Sapratni. Mēs dosimies tur, kur būsim gaidīti. Es vēlētos, laijūs liktu mums justies gaidītiem šeit.

Viņš atstāj mātītes nikni strīdamies par viņa likteni. Lēmums, kā viņš uzzina vēlāk, ir pieņemts bez būtiska pārsvara — pret ir gandrīz tikpat daudz cik par. Septiņi Koki gandrīz vai piedzīvo šķelšanos paši savā vidū. Cienījamas matronas sāk mērīties kājām kā jaunas kausies. Beigu beigās tīrs, merkantils izdevīgums gūst pārsvaru pār tradicionālo piedienīgumu — bet par mata tiesu.

Fabians pats nedzīvo tik ilgi, lai redzētu pasauli, ko palīdzējis radīt. Divus gadus pēc Lielās Ligzdas padošanās viņš tiek atrasts savā laboratorijā miris, nezināmas uzbrucējas viņu izsūkušas sausu. Daudzi tic, ka pie vainas ir atriebīgas tradicionālistes no Septiņiem Kokiem. Citi apgalvo, ka Fabianu uzgājušas kādas sakautas pilsētas Templa fanātiķes. Tomēr tad jau karš ir uzvarēts, un zirnekļi parasti neatriebjas tikai atriebības pēc. Viņu dabā drīzāk ir pragmatisms un konstruktīvi risinājumi — pat ja esi zaudējis.

Daži apgalvo, ka slepkava bija pati Poršija, kuras vārds pa šo laiku ir ieguvis savādu misticisma pieskaņu — par viņu daudz runā, bet neviens nav viņu redzējis, viņas atrašanās vieta un liktenis ir noslēpums.

Tomēr ap to brīdi Fabiana jaunā arhitektūra vairs nevar tikt iebāzta atpakaļ maisā. Viņa plašā saime — lielākoties, bet ne visi tēviņi — ir izplatījusies tālu aiz Septiņu Koku robežām, tās Sapratne tiek rūpīgi sargāta, bet priekšrocības — agresīvi eksportētas kā apmaiņas priekšmets. Tehnoloģiskā revolūcija pārņem visu planētu.

Tā jau ir sasniegusi tos, kas runā ar Ziņnesi. Fabiana ģeniālo izgudrojumu pielietošana dievišķajā sfērā vēl ir bērna autiņos, bet viņa karalaika atklāsme — ka jaunā arhitektūra kaut kādā veidā var aptuveni atainot to, ko Dieve vēlas likt viņiem uzbūvēt — ir daudzu citu zinātkāru prātu sapnis.

*

Un tālumā, aukstajā orbītā, ir saplūdusī lieta — vienlaikus Avrana Kcrna un Sargkapsula, tās datorsistēma un Elīzas maska, kuru tā laiku pa laikam uzvelk. Viņa izmisīgi vēlas sazināties ar to, ko ir radījusi.

Viņa ir iemācījusi saviem mērkaķiem — kā viņa par tiem domā — kopīgu valodu. Sākumā tā ir vienkāršota Impērijas C valoda, un tagad uz tās salapojis plašs nepazīstamu konceptu lauks, mērkaķiem šo valodu paplašinot. Viņa apzinās, ka, sākot saziņu ar zaļās planētas iedzīvotājiem, viņa ir spērusi jaunu soli cilvēces garajā vēsturē. Tā kā nav citu cilvēku (viņas skatījumā), ar ko šo triumfu dalīt, viņa jūt, ka tam kaut kā pietrūkst. Viņa arī arvien labāk apzinās, ka viņas jauno cilvēku atskaites sistēma šķiet ļoti atšķirīga. Lai gan viņiem ir kopīga valoda, abām pusēm nav tik daudz kopīgu konceptu, kā viņa bija paredzējusi.

Kerna arvien vairāk raizējas par viņiem. Viņi šķiet tālāki no viņas, nekā būtu sagaidāms no citiem primātiem.

Viņa saprot, ka tieša ietekme — proti, savu vēlmju tieša paušana viņu augošajai kultūrai — ir pilnīgi pretēja Briti sākotnējās misijas priekšnoteikumiem, saskaņā ar kuriem viņai būtu jaunos cilvēkus maigi jāpaskubina un allaž jāļauj, lai viņi paši vēršas pie Kernas. Bet nav laika. Viņa ir pārāk ilgi bijusi prom un apzinās, ka ilgā miega laikā Sargkapsulas enerģijas rezerves ir sarukušas un pēc tam tās ir teju vai pilnībā izsmēlušas saķeršanās ar Gilgamešu, tā droniem un atspolēm. Saules baterijas lēni atjaunojas, bet enerģijas trūkums jau tagad ir prasījis savu — tas ir novedis automātiskās remonta sistēmas līdz izsīkumam, un tās jau ir uzkrājušas nerimstošu milzīgu darba daudzumu, kas jāpaveic, lai tikai turpinātu darbināt kapsulas dzīvības uzturēšanas sistēmas.

Kerna arvien vairāk, arvien nožēlojamāk apzinās, ka viņa pati šobrīd ir drīzāk uztverama kā dzīvības sistēma, nevis kā kaut kas patiešām dzīvs. Nav robežas, kur beigtos mašīna un sāktos viņa — vairs nav. Nekas no Avranas Kernas nav tik dzīvotspējīgs, lai varētu pastāvēt pats par sevi. Elīza un augšupielāde, un sažuvušais valrieksts, kas reiz bija viņas smadzenes, vairs nav atdalāmi.

Viņa ir centusies nosūtīt mērkaķiem savus plānus automātiskai darbnīcai, kurai viņa tad varētu likt sākt būvēt ierīces lejā uz planētas. Tad viņa varētu datu pa datam nosūtīt sevi lejup gravitācijas akā. Viņa beidzot varētu satikt savus meža ļaudis. Svarīgākais — viņa varētu pa īstam ar tiem sarunāties. Kerna ieskatītos viņiem acīs un izskaidrotu, kāpēc tā rīkojusies.

Mērkaķu darbs ir bijis lēns kā gumijas stiepšana, un laiks ir viena no daudzajām lietām, kā Avranai Kernai vienkārši vairs nav daudz. Viņa nespēj to saprast, bet tehnoloģija, kas izveidojusies uz viņas planētas, šķiet devusies pilnīgi pa citu ceļu nekā uz Zemes. Šķiet, ka viņi nav pat izgudrojuši riteni, bet viņiem ir radio. Viņiem lēni padodas saprast lielāko daļu uzdevumu, ko viņa tiem likusi priekšā. Viņa savukārt nespēj izsekot lielai daļa no tā, ko viņi tai saka. Viņu tehniskā valoda ir kā aizvērta grāmata.

Un žēl, ka tā, jo kādam ir viņi jāsagatavo. Viņai ir viņi jābrldina.
Viņas ļaudis ir briesmās.
Gilgamešs atgriežas.

6. ZENĪTS/NADIRS

.

6.1. Balons dodas augšup

Poršija vēro, kā top māksla.

Viņa ir nervoza un tramīga — tā nav mākslas vaina, bet viņas priekšā ir grandiozs uzdevums, kas aizņem lielāko daļu viņas prāta. Pacietīga skulptūru veidošanas vērošana nekad nav bijusi viņas aizraušanās. Žēl, jo tagad tas viss notiek viņai par godu.

Protams, ne tikai viņai. Visi divpadsmit viņas komandas biedri ir šeit — viņus ievēro un slavina. Poršija pat nomināli nav ceļojuma vadītāja. Tomēr viņas uzdevums ir visriskantākais. Viņas vārdu dimdina pa Septiņu Koku pilsētas Lielās Ligzdas rajonu.

Viņa cenšas atvairīt nervozitāti un koncentrēties tikai uz notiekošo performanci. Trīs veikli tēviņi mākslinieki stāsta mocekļa Fabiana — dižā zinātnieka un atsvabinātāja — stāstu. Sākot ar vien dažām atbalsta virvēm, viņi ir uzauduši trīsdimensionālu naratīvu, tā pavedieni krustojas un samezglojas, savienojoties pastāvīgi augošā kinētiskā zīda skulptūrā, kas sniedz mājienu par ainām no slavenā celmlauža dzīves un arī nāves. Katra aina tiek būvēta uz iepriekšējās karkasa tā, ka smalkā, gaisīgā skulptūra, ko viņi rada, aug un sazarojas, veidojot pastāvīgi augošu vizuālu stāstījumu.

Poršijai ir kauns par to, ka viņa ir nogarlaikojusies. Viņai nepiemīt poētisks prāts, kas ļautu pienācīgi novērtēt šo mākslas formu — alūzi-jas un mēmes, kuras nepieciešamas, lai sekotu līdzi stāstam, nav daļa no viņas Sapratnēm. Viņa ir pragmatiska būtne, kam patīk vienkāršas, miesiskas baudas. Viņa medī, viņa cīkstas, viņa kāpj, viņa pārojas: tradicionālas un varbūt nedaudz vecmodīgas nodarbes. Viņa labprātāk domātu par tām kā mūžīgām.

Viņa, protams, varētu doties uz pilsētas bibliotēku un iegūt Sapratni, kas tūlīt pat ļautu viņai novērtēt šo mākslu visā tās godībā, bet ko viņa zaudētu? Kāda mazāk augstu vērtēta spēja vai zināšana tiktu izstumta, jo viņas prātam ir ierobežots uzsūktspējas apjoms. Līdzīgi kā daudzi zirnekļi, viņa ir kļuvusi apmierināta ar to, kas ir, un nelabprāt mainās, ja viņai pēc tā nav dižas vajadzības.

Viņa paliek mierā, cik ilgi vien spēj izturēt, pieklājīgi vērojot arvien sarežģītāko struktūru, vienlaikus jūtot, kā publika performances iespaidā sakustas un notrīs, zinot vien to, ka šī sajūta viņai nav lemta. Beidzot viņa nespēj vairs ilgāk palikt šajā pūlī lielajā, teltij līdzīgajā nojumē un, cik nemanāmi vien spēj, izzogas ārā. Galu galā šī ir viņas nakts. Neviens viņai neko neliegs.

Ārpusē viņa nonāk milzīgajā Septiņu Koku zinātnes rajonā, kas sastāv no daudzām mazākām apmetnēm. Viņu pārņem vēlme pēc augstākas vietas un tīrāka gaisa, tādēļ viņa soli pa solim — pa

pavedieniem un zariem — rāpjas augšup, līdz var saskatīt debesis virs galvas un tajās — spožus zvaigžņu punktiņus. Viņa zina — ir iemācījusies un guvusi Sapratni —, ka tie ir tik tāli, ka jebkāda izpratne par attālumu kļūst bezjēdzīga. Tomēr viņa atceras naktis, kuras pavadījusi mežonīgākās vietās — jo vēl arvien pastāv mežonīgas vietas, lai cik daudz nebūtu augušas zirnekļu kopienas un struktūras, kas nepieciešamas to atbalstam. Kad viņa tikusi prom no bioluminiscentajām pilsētas gaismām, zvaigznes šķiet tik skaidras un tuvas, it kā tām varētu pieskarties.

Tomēr šeit viņa gandrīz vai nespēj tās saskatīt — viss viņai apkārt spīd simtiem zaļā un zilā, un ultravioletā nokrāsās. Savādi, ka viņa, kuras darbs nolicis viņu pašā zinātniskā progresa ilkņa smailē, jūt, it kā dzīve viņu apsteidz un atstāj aiz muguras.

Viņā ir Sapratne, kura kādreiz piemita senai pirmsencei, medniecei, kuras dzīve bija pastāvīgas grūtības: viņa smagi strādāja, lai pabarotu sevi un savējos, viņa cīnījās pret seniem ienaidniekiem, kas tagad ir droši pieradināti vai iznīkuši, vai izdzīti uz kartes mežonīgākajiem nostūriem. Poršija — ši Poršija — spēj paskatīties atpakaļ uz vienkāršotajām, pat romantiskajām atmiņām par laiku, ko ir mantojusi, un ilgoties pēc mazāk sarežģītas dzīves.

Viņa jūt zem sevis drebēšanu un redz: kāds rāpjas viņai tuvāk. Tas ir Fabians — viņas Fabians, tikai viens no daudzajiem tēviņiem, kas nosaukts dižā atbrīvotāja vārdā. Viņš ir viens no diviem tēviņiem viņu divpadsmit zirnekļu komandā, kā arī viņas personiskais asistents — izvēlēts ašā prāta un veiklā ķermeņa dēļ.

Tā visa ir pārāk daudz, vai ne?

Viņam piemīt prasme pateikt īstos vārdus, un nav svarīgi, vai viņš domā performanci zem viņiem vai milzīgo, mirdzošo pilsētas mudžekli visapkārt. Rīt taps nākotne.

Tad Fabians dejo viņai, jo jūt, ka viņa ir nelaimīga, un nedaudz glaimu un uzmanības šovakar palīdzēs viņai rītdienā. Tālu no pūļa Fabians sniedz Poršijai viņu sugas seno pielūgsmes deju, un viņa tam atbild. Monogāmija —jeb, precīzāk, monoandrija — nav zirnekļiem labi pazīstama ideja, bet daži pāri pierod cits pie cita. Fabians dejo tikai viņai, un viņa atvaira jebkura cita tēviņa piedāvājumus.

Kā vienmēr pcrformances augstākajā punktā, kad viņš ir sniedzis Poršijai savu dāvanu, viņa izjūt dziļi slēpto tieksmi novest visu līdz nāvējošai saplūsmei. Bet tā ir tikai daļa no piedzīvojuma, kas piešķir tam kaisli un klātbūtnes sajūtu, pirms to žigli pārmāc civilizētāka daba. Mūsdienās tas gandrīz nekad nebeidzas ar nāvi.

Arī performance zem viņiem ir sasniegusi kulmināciju. Vēlāk mākslinieki to nojauks, apēdīs sava tīklojuma šķērdās un iznīcinās savu meistardarbu. Māksla, tāpat kā tik daudz kas cits, ir gaistoša.

*

Citur pilsētā, mācīšanās un izpētes mezglā, kas vienlaikus ir arī Lielās Ligzdas templis sarūkošajai draudzei, kas vēl arvien jūt nepieciešamību izjust nezināmo kā daļu no savas dzīves, Bianka cītīgi veic pēdējā brīža sagatavošanās darbus. Viņa nav rūpīgi atlasītās Poršijas komandas vidū, bet ir piedalījusies misijas izveidē kopumā. Viņai ir teju vai mātišķa interese par rītdienas ceļojumu, jo viņa ir bijusi dzinulis daudziem no rītdienas notikumiem. Viņas patiesie mērķi nav gluži tādi, kā citi iedomājas — un tie nav ļaunprātīgi —, bet viņai piemīt neparasts prāts, kas radīts plašākām domām un tālākam skatījumam.

Bianka ir dzimusi kā universāls ģēnijs, šajā kontekstā tas nozīmē to, ka viņa spēj uzsūkt daudz vairāk Sapratņu nekā vidusmēra zirneklis. Atšķirībā no Poršijas viņa bieži maina sava prāta saturu. Pamats tam, ko viņa uzskata par "sevi", ir tikai spējas un vēlme mācīties, nevis kāda konkrēta prasme, ko viņa uz laiku pieņem. Patlaban viņa ir izcila radiospe-ciāliste, ķīmiķe, astronome, amatniece, teoloģe un matemātiķe, viņas prāts līdz malām piepildīts ar sarežģītu zināšanu savijumu.

Tagad — ilgi pēc tam, kad citi zirnekļi guļ — viņa vēl un vēlreiz pārbauda savus aprēķinus, kā arī izveido problēmu risināšanas arhitektūru skudru kolonijai, kuru viņa ir instruējusi veidot savu aprēķinu modeļus un pārbaudes.

Viņas nesen atklātā teoloģija apvienojas ar dabisko noslieci un dziļām pārdomām, radot cieņas un godbijības sajūtu par ieplānoto. Lepnība nav koncepts, kas viņai būtu labi saprotams, bet viņa ir nonākusi tai ļoti tuvu — šeit, viena pati savā vadības centrā, prātā pārskatot sava plāna sarežģītās daļas.

Viņai ir reti sastopama perspektīva, kas ļauj atskatīties uz tik daudzām cīņas un izaugsmes paaudzēm, spējot piešķirt vēsturei formu un tekstūru, novērtēt pakāpeniskos uzlabojumus, ko sniegušas visu iepriekšējo paaudžu Poršijas un Biankas, un, jā, Fabiani. Katrs no viņiem ir sniedzis Sapratnes, veidojot zirnekļu zināšanu kopumu. Katrs ir bijis mezgla punkts arvien plašākajā progresa tīklā. Katrs ir plānojis ceļu soli tālāk par senču veidoto. Patiesi — Bianka ir viņu bērns, viņu mācīšanās, uzdrīkstēšanās, atklājumu un uzupurēšanās auglis. Viņas prātā drūzmējas mirušo senču dzīvās zināšanas.

Viņa saprot — ļoti tieši un pa īstam —, ka viņa stāv uz milžu mugurām un ka arī viņas mugura reiz būs gana stipra, lai varētu noturēt daudzu nākamo paaudžu svaru.

*

Nākamajā rītā Poršija un viņas komanda satiekas vietā, kur pēdējās ēkas izzūd nekurienē: plaša, iekopta lauka vidū, kas stiepjas līdz pat horizontam, īsu, punainu koku rindu un starp tām izvietoto ugunsdrošības un labi iemīdītu skudru taku eju vidū. Laiks ir labs:

mākoņains, bet tikai ar nelielu vēju, kā bija prognozēts. Šis mirklis jau iepriekš ir divreiz atcelts nepiemērotu laikapstākļu dēļ.

Poršija ir saspringta un nekustīga. Pārējie tiek galā ar savu nervozitāti katrs savā veidā. Daži saraujas, citi skraidelē apkārt, dažas cīkstas vai runā glupības, ar kājām izpēdojot nīgru staccato. Viola, vadītāja, dodas no viena pie otra, uzmundrinot viņus ar pieskārienu, glāstu, palpu noraustīšanos.

Fabians ir pirmais, kas ierauga Debesu Ligzdu.

Pat no šāda attāluma tā ir neaptverami milzīga — majestātiski slīdot pār Septiņiem Kokiem un eleganti planējot pār Lielās Ligzdas rajonu, tā izskatās pēc optiskas ilūzijas. Milzīgais, sudrabainais gāzes balons ir trīssimt metrus garš, un salīdzinājumā garā, slaidā kajīte, kas karājas zem tā, šķiet mazītiņa. Vēlāk viņi paplašinās balona izmēru divkārt, līdz celtspējas proporcija sasniegs galējo robežu, ko prasa viņu projekts.

Zirnekļi ir izmantojuši zīdu planēšanai vēl ilgi pirms pirmajām Sapratnēm, un viņu augošā inteliģence ir novedusi pie vairākiem šīs mākslas uzlabojumiem. Vienlaikus viņu zināšanas par ķīmisku vielu sintēzi sniedz viņiem iespēju iegūt visu nepieciešamo ūdeņradi. Izmantojot zīdu un vieglu koku, pat eksperimentējot ar lidaparātiem, kas smagāki par gaisu, rezultāts ceļas augšup viegls kā spalva. Dirižabļu izveide viņiem ir ļoti saprotama.

Nelielā lidojuma komanda nomet virves, kas atritinās simts metrus, līdz sasniedz zemi. Poršija un pārējie, priecīgi par to, ka beidzot var sākt kustēties, rāpjas augšup — kāpiens ir tik īss, ka to gandrīz nav vērts pieminēt. Seko neliela ceremonija, nododot vadības grožus Violai, un tad sākotnējā komanda noslīd lejup pa pašu nolaistajām virvēm, atstājot Debesu Ligzdu tās jaunajiem iemītniekiem.

Kuģa dizainā triumfē inženiera darbs: tas ir pietiekami robusts, lai izturētu zemāko atmosfēras slāņu nemierīgos laikapstākļus, un vienlaikus — kad gāzes balons ir pietiekami izplests un papildināts — tas spēj pacelties līdz augstumam, kāds agrāk nebija pieejams. Kuģa aerodinamiskais profils ir plūstošs, to ik mirkli var noteikt un mainīt iekšējās struktūras nospriegotās virves. Tagad tas paceļas augošajā vējā un tā struktūra pārmainās, automātiski reaģējot uz jaunās komandas iekārtošanos savās vietās.

Viņu plānotais augstums ir tik tālu virs pasaules, ka to diez vai vispār var saukt par augstumu. Un pat pēc tam sekos vēl dižāks ceļojums tai, kura visvairāk alkst piedzīvojumu: Poršijai.

Viola pārbauda, vai komandas locekļi ir savās vietās, un tad pievienojas Poršijai cilindra formas komandas telpas priekšgalā, vērojot, kā zem viņiem, vāri mirguļojot, attālinās zeme. Gāzes balons palielinās arvien vairāk, tas piepūšas ar ūdeņradi. Debesu Ligzdai

traucoties augstāk un augstāk, tās augšpuse pārveidojas, veicinot plūstošāku kustību. Šeit, priekšgalā, ir radio un arī gaisa kuģa smadzeņu galvenais terminālis.

Viola noliek palpas divos padziļinājumos uz katedras sev priekšā, un Debesu Ligzda tai izstāsta, kā jūtas un kā turas kopā visas tās sastāvdaļas. Tas ir gluži kā runāt pa radio, gluži kā runāt ar dzīvu būtni. Pati Viola reiz runājusi ar Ziņnesi, un saziņa ar Debesu Ligzdu šķiet gluži līdzīga.

Viņas palpu jutīgos matiņus aizskar un kutina sīkas antenas, kas sniedz viņai informāciju ar smaržu un taustes palīdzību. Divi komandas biedri stāv blakus, gatavi sniegt ķīmiskas komandas terminālim, kas tās žigli izplatīs pa visu kuģi.

Pastāvīgie aprēķini, kas nepieciešami, lai paceltu no tīkla un ūdeņraža veidotu objektu līdz atmosfēras augstākajiem slāņiem, būtu izaicinājums pat Biankas universālajam ģēnijam, kas tādēļ izveidoja kuģi tā, ka tas var domāt pats: pacietīgs, mērķtiecīgs saprāts, kas radīts, lai sekotu zirnekļu komandas rīkojumiem. Pa visu gaisa kuģi rāpo skudras. Tieši šī suga ir neliela — strādnieki ir, lielākais, divus centimetrus gari —, bet izveidota, lai spētu uztvert sarežģītu apmācību. Patiesībā šī kolonija pati izveido lielu daļu savas apmācības, pastāvīgajai ķīmiskajai arhitektūrai ļaujot tiešā veidā saņemt informāciju par kuģa situāciju un reaģēt uz to bez komandas iejaukšanās.

Lai ari skudras var doties visur, to fiziskais ātrums būtu pārāk lēns, lai koordinētu kuģa pastāvīgās pārveidnes. Zirnekļu bioinženierija apiet šo problēmu, izmantojot īpaši audzētus audus. Līdzīgi kā paaudzēm ilgi mākslīgi muskuļi ir izmantoti kā virzītājspēks viensliedes kapsulām un citām ierīcēm, kam nepieciešams primitīvs spēks, tāpat arī Bianka pirmā ir izveidojusi mākslīgus neironu tīklus, kas savieno ķīmiskās rūpnīcas. Tādēļ skudrām komandas kapsulā nav nepieciešams pašām doties uz citām tālu izvietotām kolonijas daļām. Tās nosūta impulsus pa kuģa nerviem, un otrā galā terminālī tos pārtulko ķīmiskās instrukcijās. Neironu tīkls — vienlaikus dzīvs un nedzīvs — ir daļa no kolonijas, it kā tā būtu kāda savādi pārspecializēta kasta. Skudras pat spēj mainīt tā sarežģīto struktūru, pārgriežot vienas saites un veicinot citu augšanu.

Bianka varbūt ir vienīgais zirneklis, kas prāto, vai šī lieta, ko viņa ir radījusi — vai varbūt izaudzējusi —, kādudien varētu pārkāpt kādu neskaidru līniju, kas šķir prātu, kas spēj rēķināt, bet bez apziņas, un ko tādu, ko viņa pati uztvertu kā īstu saprātu. Sī varbūtība, kas, iespējams, satrauktu viņas biedrenes, kad viņas to sāktu apdomāt, jau labu laiku ir rosījusies Biankas prātā. Patiesībā viņas šībrīža personiskais projekts lielā mērā ir saistīts ar fantastiskākām idejām šajā virzienā.

Debesu Ligzdā komanda gatavojas augstāko atmosfēras slāņu apstākļiem. Kapsula ir izveidota ar diviem slāņiem — starp divām zīda kārtām ir gaiss, kas sniedz retinātajā atmosfērā nepieciešamo izolāciju. Arējā kapsulas un balona kārta ir austa no sudrabaina, mirdzoša pavediena — organiska materiāla, kas atstaro un izkliedē gaismu.

Debesu Ligzda nes tos augšup, tuvāk gaismai, kas apspīd mākoņus. Divas komandas dalībnieces uzvelk viegla zīda tērpus, lai varētu izkļūt pa izeju un pārbaudītu dievdzinēju darbu — tos sauc šādi tādēļ, ka tic attīstījušies no idejas, kas it kā savulaik esot saņemta tieši no Ziņneses. Pirms tam, kad šī doma tika nodiktēta kā dievišķa doktrīna, neviens pat nebija apsvēris rata kustības ideju. Tagad bioelektriskie lauki griež vieglmetāla propellerus, kas dzen Debesu Ligzdu arvien tālāk no zemes.

Daži no komandas sadrūzmējas pie puscaurspīdīgajiem logiem, lai vērotu pilsētas ainu, kas sarūk no lielas, daudzslāņainas civilizācijas

plašuma līdz nevīžīgam ķeburam, līdzīgam bērna mezglotai bildītei. Viņu noskaņojums ir satraukts, pacilāts. Vienīgi Poršija tā nejūtas. Viņa paliek nopietna, iekšupvērsta, cenšas sagatavoties savam uzdevumam. Viņa meklē vienatni no citiem un prātīgi velk un mezglo mantru, kas ir bijusi pazīstama gadsimtiem ilgi: seno, mierinošo pirmās Ziņas matemātiku. Nav tā, ka viņa būtu atavistiska īstenticīgā, bet šī tradīcija viņu remdina un nomierina, gluži kā viņas senās sences.

Kabīnes priekšpusē Viola pamāj savam radio operatoram, un viņi signalizē, ka viss ir labi. Lejā, Lielās Ligzdas rajonā, Bianka saņems viņu ziņu un tad nosūtīs pati savu vēsti — ne uz Debesu Ligzdu, bet vēl tālāk.

Bianka sveicina Dievi ar vienkāršu ziņu: Mēs nākam.

3S8

6.2. Vecais virs un skarbais laiks

Viņš pamodās un sajuta deguma smaku. Mirkli tā gulēdams un juzdams, kā viņa nāsīs ieplūst pārdegušas elektronikas vārgā smirdoņa, viņš sāka gluži mierīgi domāt: aukstais miegs, karstā smarža, auksts miegs, karsta smarža, smieklīgi...

Tad viņš aptvēra, ka tas nepavisam nav smieklīgi. Tas bija tieši pretēji smieklīgumam, un kārtējo reizi te nu viņš bija, zārkā, tikai tagad aprakšanas vietā bija nākusi kremācija un viņš atgriezies dzīvē visnepiemērotākajā mirklī.

Viņš atvēra muti, lai kliegtu, bet tā vietā bezpalīdzīgi aizrijās kodīgajos dūmos, kas piepildīja viņa nelielo dzīves telpu.

Tad vāks, kuram viņš bija piespiedies, ar metālisku vaidu un plīstošas plastmasas skaņu atnāca vaļā. Tā, it kā viņam uz mirkli būtu piešķirts pārcilvēcisks spēks.

Holstens bļāva: nekādu vārdu, pat ne skaņas, aiz kuras būtu kāda konkrēta emocija — ne bailes, ne triumfs, ne pārsteigums. Tas bija tikai troksnis — skaļš un bezmērķīgs, it kā viņa mute būtu atstāta, noregulēta uz mirušas radiostacijas viļņa. Viņš spārdīdamies un kārpīdamies pārslīdēja pāri kapsulas malai, un šoreiz viņu neviens nenotvēra.

Smagais kritiens atgrieza viņu pie pilnas sajēgas, un Holstens atklāja, ka guļ uz komandas kodola telpas grīdas un jūtas ne tikai kā idiots, bet arī kā idiots publikas priekšā. Tur bija vēl trīs cilvēki, kas bija pieklājīgi pakāpušies atpakaļ, kad viņš plosījās, lai tiktu brīvībā. Uz mirkli viņš pat nevēlējās uz tiem skatīties. Varbūt viņi bija dumpinieki. Varbūt viņi bija savādi gaijenisti, kas viņu ziedos savam mirušajam, bet allaž dzīvajam kibernētiskajam Dievam. Varbūt viņi bija maskējušies zirnekļi. Ap to laiku viņam jau šķita, ka no tā, ka apkārt ir cilvēki, nekā laba nevarēja gaidīt.

“Klasicist doktor Holsten Meison,” teica kāda balss — sievietes balss. “Vai tu atsaucies uz savu vārdu?”

“Es... Jā, ko?” Jautājums atradās uz pašas robežas starp normālo un dīvaino.

“Atzīmējiet to kā pozitīvu atbildi,” teica kāds vīrietis. “Doktor Holsten Meison, lūdzu, piecelieties. Jūs tiekat pārvietots. Nav pamata satraukumam, bet jūsu dzīvības apturēšanas kriokamera ir kļuvusi nestabila, tai nepieciešams remonts.” Viņa runā nebija ne mazākās norādes uz faktu, ka tiem ākstiem nupat kā bija nepieciešams noraut zārkam vāku, lai piekļūtu tur esošajai gaļai. “Jūs tiksiet aizvests uz citu kameru un ievietots apturēšanas miegā vai, ja nebūs pieejamas funkcionējošas kameras, jūs tiksiet nogādāts uz pagaidu mītni, līdz

kāda atbrīvosies. Mēs saprotam, ka jums šī pieredze ir satraucoša, bet mēs jums apliecinām, ka tiek darīts viss, lai atjaunotu normālu kuģa darbību."

Beidzot Holstens paskatījās uz viņiem.

Viņi bija ģērbušies kuģa formastērpos, un tas noteikti bija labi. Viņš bija pa pusei gaidījis, ka visi būs ģērbušies zvērādās — īpaši nepatīkama šī doma bija tādēļ, ka uz Gilgameša plaši sastopama bija tikai viena dzīvnieku suga.

Tur bija divas sievietes un vīrietis, un viņi izskatījās pārsteidzoši tīri un kārtīgi. Uz mirkli Holstens nespēja izprast, kāpēc viņi to bija tā satraukuši. Tad viņš aptvēra, ka, ja šis būtu bijis kaut kāds negadījums un ja šī bija komanda, tad būtu loģiski sagaidāms, ka viņi būtu saburzīti un saguruši un ka vīrietis nebūtu noskuvies. Bet, nē, viņi bija papūlējušies sakopties. Tomēr kuģa formastērpi acīmredzami nebija jauni — tie bija novalkāti, nobružāti, salāpīti, un arī uz ielāpiem bija ielāpi.

"Kas notiek?"

Vīrietis, kas bija noskaitījis savu nelielo, mierinošo runu, atkal atvēra muti, bet Holstens pacēla roku, lai viņu apturētu, un pietrausās kājās.

"Jā, jā, es visu saprotu. Bet kas notiek?"

"Ja jūs sekotu mums, doktor Meison," viena no sievietēm teica.

Viņš atskārta, ka ir savilcis rokas nožēlojamās dūrītēs un pakāpies atpakaļ. "Nē... Nē, es jau gana bieži esmu raustīts šurpu turpu katru gadsimtu, kad vēl vienam baram padumju ākstu ienāk prātā kaut kāda stulba ideja, ko tagad pasākt, neko man par to nepasakot. Pasakiet man, kas notiek, vai ari es... Zvēru, ka es..Un te nu bija problēma, jo ko gan viņš varēja darīt? Ko tad darītu dižais Holstens Meisons? Vai viņš sāktu niķoties — šeit, kosmosa plašumā? Vai viņš atgrieztos savā zārkā bez vāka un sakrustotu rokas uz krūtīm, un izliktos, ka ir aizmidzis nāves miegā?

"Tā ka palīdziet man, vai es..." viņš atsāka, bet ar mazāku sparu.

Visi trīs apmainījās skatieniem, cenšoties sazināties ar mīmiku un uzacu pacelšanu. Vismaz viņi pagaidām vēl nemēģināja Holstenu kaut kur aizstiblt ar varu. Viņš pameta izmisīgu skatienu uz komandas kodola telpu, lai apskatītu, kas tajā redzams.

Vismaz puse no apturēšanas kriokamerām bija atvērta, tik daudz viņš redzēja. Dažas citas bija aizvērtas, to ārējo paneļu gaismas spīdēja vēsi zilas, liecinot par labu funkcionalitāti. Vēl citas ieguva zaļu nokrāsu vai pat dzeltenu, kādu, iespējams, bija signalizējusi arī viņa kamera. Viņš devās ieskatīties vienā un ieraudzīja kādu seju, kuru, iespējams, atcerējās kā cilvēku no Ķersta komandas. Paneļiem bija visdažādākie brīdinājumi, kas liecināja par, ciktāl Holstens saprata, kaut kādā mērā sliktām ziņām.

“Jā,” viena no sievietēm, pamanījusi viņa skatienu, apstiprināja. “Mums ir daudz darāmā. Mums jāizvērtē prioritātes. Tādēļ nepieciešams, lai jūs sekotu mums.”

“Paklau...” Holstens paliecās uz priekšu, lai paskatītos uz vārda zīmīti pie viņas tērpa. “Eilen, es gribu zināt, kāda ir situācija uz Gila, un... Tu neesi Eilena.” Jo pēkšņi viņš atcerējās īsto Eilenu, vienu no zinātnes komandas: sievieti ar asiem vaibstiem, kas nebija īsti labi sadzīvojusi ne ar Vitas, ne arī ar kādu citu.

Viņš atkal atkāpās. “Cik ilgs laiks pagājis?” viņš viņiem prasīja.

“Kopš kura laika?” Viņi viņam lēni tuvojās, it kā mēģinot nesabiedēt tramīgu dzīvnieku, un izveidoja loku ap salauzto zārku, lai sagūstītu I lolstenu.

“Kopš es... Kopš Gaijens...” Bet viņi to nezinātu. Varbūt viņi pat neatcerējās, kas bija Gaijens, vai varbūt viņš viņu mitoloģijā bija kaut kāds dēmonisks radījums. Šie cilvēki bija dzimuši uz kuģa, Gilgameša bērni. Visa tā gludā runāšana, kuģa tērpi, kārtīgais izskats un zinošā izturēšanās bija tikai izlikšanās. Viņi bija tikai primāti, kas mērkaķojās pakaļ saviem sen zudušajiem dižajiem priekštečiem. “Jaunā apturēšanas kriokamera”, uz kuru viņi to aizvestu pēc īstās iznīcināšanas, būtu tikai kaste, pie kuras pievienoti daži vadiņi: lētticīgu mežoņu būvēts kargo kulta zārks.

Viņš paskatījās apkārt, meklējot kaut ko ierocim līdzīgu. Nekas tāds nebija pa rokai. Viņam ienāca prātā ārprātīga doma — pamodināt pārējo komandas kodolu, izvilkt drošībnieku kā tādu sargbriesmoni, kas visus aizbiedētu. Holstenam bija sajūta, ka viņa vajātāji diez vai pacietīgi gaidīs, līdz viņš izdomās, kā tieši to izdarīt.

“Lūdzu, doktor Meison,” viena no sievietēm pacietīgi teica, it kā viņš būtu tikai vecs, apjucis vīriņš, kas atsakās atgriezties gultā.

“Jūs nezināt, kas es esmu!” Holstens viņiem uzbrēca, tad noliecās un kaut kā pamanījās pacelt visu apturēšanas kriokameras vāku ar robainajām malām, tā nestabilais svars radīja savādu mierinājumu: visā pasaulē bija kaut kas pamatīgs, ko viņš varēja kontrolēt.

Viņš to meta. Vēlāk viņš ar pārsteigumu atskatīsies uz šo mirkli, vērojot, par kādu trakojošu, svešu radījumu uz brīdi bija kļuvis, kā viņš pāri atvērtajam zārkam meta pārējiem ar savu neveiklo lādiņu. Viņš trāpīja tieši mērķī — ietriecis vāku viņu paceltajās rokās, viņš pasita tos no ceļa un traucās viņiem garām, ārā no komandas kodola telpas, aiz muguras plandoties gulēšanas tērpam.

Nebija pilnīgi nevienas vietas, kurp viņš varētu iedomāties iet, un tā nu viņš vienkārši gāja, klupdams, krizdams un gāzdamies pa gaiteņiem, kurus viņš atcerējās, bet kuri viņa prombūtnē bija pārveidoti — nu tie šķita savādi, salauzīti. It visur bija noņemti sienu paneļi, lai atklātu elektroniku, kas daļēji bija izrauta vai pārgriezta. Kāds bija plosījis Gilgamtiu no iekšienes, neskaitāmās savienojuma

vietās atklādams tā iekšējos orgānus un sistēmas. Holstens nespēja atvairīt iespaidu, ka tas ir kā ķermenis, kas pakļauts kādas postošas slimības pēdējai stadijai.

Viņam priekšā bija divi cilvēki — tikpat labi kopti mežoņi oranžos kuģa tērpos. Viņi bija ķimerējušies ap sapinušos vadu jūkli, bet strauji izslējās, dzirdot, kā aiz Holstena skan šāvieni.

Viņam būs jātiek tiem garām, Holstens zināja. Šajā brīdī viņa vienīgā cerība bija turpināt skriet, jo tas vismaz viņu varētu aizvest kur citur, ne šeit. Šī nebija vieta, kur viņam palikt. Šis pārāk acīmredzami bija milzīgs, trausls gaisa kuģis, ko saraustīja no iekšienes, un kā gan viņi vispār varētu pēc tā izdzīvot?

Kas notika? Viņš sev drudžaini jautāja. Leina strādāja, lai tiktu galā ar Gaijena infekciju. Es neko nevarēju palīdzēt. Beidzot man bija jāiet atpakaļ gulēt. Kā tas nonācis līdz šādai situācijai? Viņš juta, kā viņā attīstās līdz šim nezināma kaite, kaut kas līdzīgs jūras slimībai, kas radusies no tā, ka pārāk īsā personiskās atmiņas laikā sabāzti pārāk daudzi sajaukti cilvēces vēstures fragmenti.

Vai šīs tad ir beigas? Vai cilvēce nonākusi līdz savam galam?

Viņš jau sagatavojās mēroties spēkiem ar abiem primitīvajiem radījumiem tur, priekšā, bet viņi necentās stāties Holstenam ceļā, tādēļ viņš vienkārši steberēja garām, tiem truli noraugoties. Uz mirkli viņš ieraudzīja sevi viņu acīm: vecs vīrs ar pārgrieztām acīm, pliku dibenu, dauzās pret sienām.

“Doktor Mcison, pagaidiet!” no aizmugures viņu sauca, bet nebija laika gaidīt. Viņš skrēja un skrēja, un beidzot viņi iedzina Holstenu stūrī observatorijas kupola telpā, kur aiz viņa slīdēja zvaigznāji — it kā viņš grasītos draudēt viņiem, ka tūlīt nolēks.

Tagad viņu jau bija vairāk par trim — viss tracis bija pievilinājis kādu duci, vairāk sieviešu nekā vīriešu, un viņi visi bija nepazīstami cilvēki vecos kuģa tērpos, uz kuriem bija mirušo vārda zīmītes. Viņi piesardzīgi vēroja Holstenu, lai gan viņam vairs nebija, kur sprukt. Trīs, kas viņu bija pamodinājuši, bija būtiski sakoptāki nekā pārējie, kuru tērpi un sejas pilnīgi noteikti izskatījās nolietotāki. Sagaidīšanas delegācija, viņš sausi nosprieda. Tiek izsniegtas balvas gada vislabāk tērptajam kanibālam — kurš nu silda gads tagad ir.

“Ko jūs gribat?" viņš aizelsies noprasīja, juzdamies ka Visuma stūrī iedzīts.

“Mums ir jūs jāpārvieto uz kameru...” iesāka cilvēks no sagaidīšanas delegācijas, izmantodams to pašu mierīgo, gaišo un melīgo toni.

“Nē,” kāds cits teica. “Es taču teicu, ne jau šo. Sim ir īpašas instrukcijas.”

Nu protams.

“Nu tad pasakiet!” Holstens uzbruka. “Pasakiet, kas jūs patiesībā

esat! Tu!" Viņš norādīja uz ne-Eilenu. "Kas tu esi? Kas noticis ar īsto Eilenu, un kāpēc tu esi uzvilkusi viņas ādu — drēbes, viņas drēbes?" Viņš juta, kā dziļi iekšienē sakustas ārprāts. Nopietno, pieklājīgo cilvēku pūlis zagtajos kuģa tērpos viņu sāka biedēt vairāk nekā dumpinieki, vairāk nekā kultistu skrandainie apmetņi. Un kāpēc tas tā vienmēr notika? "Kas mums kaist" Un tikai no viņu sejas izteiksmēm Holstens saprata, ka ir ierunājies skaļi, bet vārdi no tā nemitējās. "Kas mums vainas, ka mēs nevaram dzīvot kopā šajā nolādētajā olas čaumalas kuģī, neuzklūpot cits citam? Kāpēc mums jācenšas citam citu kontrolēt un melot, un sāpināt? Kas jūs tādi esat, ka varat teikt man, kur man jābūt un kas man jādara? Ko jūs darāt ar nabaga Gi/ga-mešut No kurienes jūs visi, ķēmi, esat uzradušies?" Pēdējā frāze kļuva par ķērcienu, kas bija pretīgs pašam Holstenam, jo šķita, ka kaut kas viņā pašā ir pārtrūcis un vairs nav ne kontrolējams, ne salabojams. Mirkli viņš skatījās savā publikā —jaunajos, svešajos cilvēkos — ar pavērtu muti, līdz ar pārējiem gaidīdams, vai no tās nāks vēl kādi vārdi. Bet tā vietā viņš juta, kā šīs mutes forma sašķiebjas un mainās, kā viņa krūtīs sāk kārpīties un vilkties šņuksti. Tas bija par daudz. Tas bija bijis par daudz. Viņš, kurš bija tulkojis gadu tūkstošiem sena sargeņģeļa ārprātīgos vārdus. Viņš, kurš bija nolaupīts. Viņš, kurš bija redzējis, kā svešu pasauli pārņēmušas Zemes šausmas. Viņš bija baidījies. Viņš bija mīlējis. Viņš bija redzējis cilvēku, kas vēlējās būt Dievs. Viņš bija redzējis nāvi.

Pēdējās nedēļas nudien nebija vieglas. Visumam bija bijuši gadsimti, lai tiktu galā ar šoku — bet ne viņam. Viņš bija modināts un sists, modināts un sists, un dzīvības apturēšanas stingā stāze nebija devusi viņam iespēju atgūt līdzsvaru.

"Doktor Meison," viens no cilvēkiem nerimstošā, brutālā pieklājībā teica. "Mēs esam inženieri. Mēs esam komanda." Un sieviete, uz kuru viņš bija norādījis, piebilda: "Eilenabija mana vecmāmiņa."

"Inženieri?" Holstens izdabūja.

"Mēs labojam kuģi," izpalīdzīgi paskaidroja vēl viens no jaunuļiem.

Sī jaunā informācija vērpās pa Holstena smadzenēm kā sikspārņu bars, kas cenšas izlauzties no viņa galvaskausa. Inženieri. Vecmāmiņa. Labot. "Un cik ilgs laiks būs nepieciešams," viņš drebošā balsī jautāja, "lai salabotu kuģi?"

"Cik vajadzēs, tik vajadzēs," Eilenas mazmeita atbildēja.

Holstens apsēdās. Viss spēks, viss niknums un paštaisnums, un bailes — tas viss izsīka tik sajūtami, ka viņš nebrīnītos, ja viņam apkārt būtu redzama emociju peļķīte.

"Kāpēc es?" viņš nočukstēja.

"Jūsu dzīvības apturēšanas kriokamerai bija steidzami

nepieciešams remonts. Jūs bija no tās jāizņem," teica sagaidīšanas delegācijas vīrietis. "Mēs vēlējāmies atrast jums kādu vietu, kur pagaidīt, kamēr tiek sagatavota jauna kamera, bet nu..." Viņš pameta skatienu uz vienu no saviem biedriem.

"īpašas instrukcijas," kāds no jaunpienācējiem apstiprināja.

"Ļaujiet minēt," Holstens iejaucās. "Jūsu boss vēlas mani redzēt."

Viņš redzēja, ka ir uzminējis, lai gan cilvēki uz viņu blenza ar izteiksmi, kas robežojās ar māņticību.

"Tā ir Leina, vai ne?" viņš pārliecināts teica, bet vārdi izraisīja pēkšņu, sāpīgu šaubu vilni. Mana vecmāmiņa, bija teikusi ne-Eilena. Un kur Eilena bija tagad? "Īsa Leina?" viņš turpināja, juzdams, ka balss atkal iedrebas. "Pasakiet."

Viņš redzēja sevi viņu acīs: pārbijies vīrs, kas izrauts no sava laika.

"Nāciet ar mums," viņi aicināja. Un šoreiz viņš paklausīja.

6.3. Vakarēdiens

Bianka jau iepriekš ir runājusi ar Ziņnesi, un viņa ir saņēmusi Sapratņu kopumu, kuru ziedojuši pētnieki, kas bija radījuši viegli analizējamu esenci visai saziņai ar mākslīgo Dievi. Biankai šie rezultāti šķiet fascinējoši, un viņa nedomā, ka kāds pirms viņas būtu jau nonācis pie līdzīgiem secinājumiem.

Ziņnese acīmredzot ir saprātīga būtne, kas riņķo ap viņu pasauli aptuveni trīssimt kilometru attālumā no tās. Senākā pieejamā Sapratne liecina, ka nezināmu laika posmu Ziņnese bija sūtījusi uz šo pasauli radiosignālu, kas sastāvēja no matemātisku uzdevumu virknes. No vēstures viedokļa salīdzinoši nesen kāda no Biankas priekštecēm bija nosūtījusi atbildes, un tam sekoja savāds, nepilnvērtīgs dialogs.

Bianka ir kā apsēsta ar šī dialoga formu. Viņa ir apsvērusi savu priekšteču pieredzes, kādas tās viņai ir nodotas, viņa ir attāli jutusi to pārliecību, ka savādā balss, ko viņi dzirdēja, pieder kādam saprātam — saprātam, kas ir ļoti ieinteresēts viņos, kas vēlas sazināties un kam ir tālāks mērķis. Šie secinājumi šķietami neizbēgami seko faktiem. Bianka no saņemtajām Sapratnēm arī zina, ka viņas sencēm bija dažādi uzskati, kas retrospektīvi nešķiet tik pārliecinoši. Daudzas ticēja, ka Ziņnese ir atbildīga par viņu eksistenci — šo ticību aktīvi veicināja pati Dieve. Vēl vairāk: viņas ticēja, ka Ziņnese rūpējas par viņām, un ka plāns, kam viņas tik uzcītīgi sekoja — un kas vēlāk izmaksāja tik dārgi —, ja vien tiktu saprasts, pilnīgi noteikti nāktu viņām par labu.

Bianka ir apsvērusi to visu un sapratusi, ka neko no šī neapstiprina fakti. Viņa apzinās, ka liela daļa no viņas sugas vēl arvien rūpējas par Templi un tic, ka arī Ziņnese kaut kādā veidā par tiem rūpējas, lai gan šī ticība ir vien cerībpilna ēna no kādreizējās dedzības. Tādēļ savus secinājumus viņa ir izteikusi gana taktiski, tomēr skaidri liekot saprast, ka tradicionālais, senais skatījums uz Ziņnesi kā uz kaut ko viņiem līdzīgu, tikai dižāku — kādu varenu zirnekli debesīs —, ir absurds.

Viņa nevar noliegt, ka Ziņnese ir būtne, kam piemīt plašs intelekts. Iespējams, ka šis intelekts ir pārāks, bet to ir grūti adekvāti novērtēt, jo viņa var secināt vien to, ka šis saprāts ļoti atšķiras no viņējā. Skaidrs, ka ļoti daudz kā tāda, kas Ziņncsei šķiet pašsaprotams, bet kas pat Biankai — lai kā viņa necenstos domāt plašāk — nav sasniedzams. No otras puses, daudz kas tāds, kas ir pateikts Ziņnesei pašai, acīmredzami ir pārprasts, vai arī Dieve to ir uztvērusi ar pilnīgu neizpratni. Acīmredzot dievišķās spējas ir savādi ierobežotas. Ir koncepti, kurus pat dumjākais zirneklēns saprastu intuitīvi, bet kas

Ziņnesei acīmredzami paslīd garām.

Un tas, protams, ir saistīts ar kopīgo valodu, kas ar grūtībām izveidota starp diviem trīsošo radioviļņu galapunktiem. Tātad — un Bianka nav pirmā, kas tā domā — Ziņnese ne tuvu nav visuredzoša vai visuzi-noša. Tā arī taustās, tai jācenšas saprast, un ļoti bieži tai neizdodas.

Sapratnes visvairāk trūkst vienkāršākajās ikdienas lietās. Ziņnese acīmredzami nezina daudz ko, kas notiek pasaulē, ap kuru tā griežas. Vēl vairāk — tai bieži nav skaidra aprakstoša valoda. Tā spēj tikt galā ar primitīviem vizuāliem aprakstiem, bet jebkāda valoda, ko piesātina bagātīgā zirnekļu jutekļu pieredze — pieskāriens, garša —, parasti pazūd tulkojumā. Vislabāk tiek uztverti skaitļi, aprēķini, vienādojumi: aritmētikas un fizikas lauks.

Bianka zina, ka arī no citiem avotiem nāk šāda komunikācija. Jūrā plaukst vēžveidīgo civilizācija, ar kuru viņas suga ir sporādiski kontaktējusies jau gadsimtiem. Gadu gaitā izstrādāta vienkārša žestu valoda, un zemūdens mutkāju valstība arī ir piedzīvojusi savas drāmas un krīzes, satricinājumus, varas gāšanas un revolūcijas. Tagad viņiem ir radio un pašiem savi zinātnieki, lai gan viņu tehnoloģiju ierobežo vide un nepilnīgās iespējas šo vidi izmainīt. Tomēr viņi ir pilnīgi cita pasaule — ne tikai tādēļ, ka dzīvo ūdenī, bet arī prioritāšu un koncepciju ziņā. Vienīgais, par ko Bianka ar viņiem var skaidri sarunāties, ir matemātika, kas ir mutkāju kaislība.

Viņa ir pavadījusi daudzus gadus, uzlabojot un precizējot sarežģīto skudru koloniju arhitektūru, lai radītu rīkus, kas nepieciešami viņas zinātnes avangarda eksperimentiem. Vissarežģītākās sistēmas — piemēram, pašregulējošā lidojuma kontroles kolonija Debesu Ligzdā — darbojas, pateicoties augstākās matemātikas principiem, un viņu ķīmiskā arhitektūra spēj saņemt skaitlisku informāciju un ar to darboties, pat veikt sarežģītus aprēķinus, kas tiek izspēlēti skudru ķermeņos un atsevišķu skudru smadzeņu neironos.

Biankas dzīvē visu laiku atgriežas doma par teorētisko līdzību starp Ziņnesi un pietiekami attīstītu un sarežģītu skudru koloniju. Vai saziņa ar tām abām šķistu līdzīga?

Šobrīd aktīva komunikācija ar Ziņnesi ir ļoti ierobežota. Vienmēr pastāv dīvainas sektas: atpakaļrāpulīgas saimes, kas kaut kā pamanījušās izkopt un nodoties savādām Sapratnēm. Tā kā jebkura atbilde no Ziņneses tiek saņemta visā planētā, šādi slēpti fanātiķi tiek žigli atklāti un izķerti, tikko kļūst skaidrs, ka kāds ir atvēris neatļautu kanālu saziņai ar Dievi. Šobrīd to, kam būs atļauts sazināties ar Ziņnesi, nosaka lielākās pilsētas. Tomēr daži templi cenšas atrast dievišķo patiesību aiz mulsinošā plāna, kas vēl arvien laiku pa laikam tiek nosūtīts, aicinot tam sekot. Tomēr lielākoties saziņas privilēģija

tiek zinātkāriem pētniekiem, un Bianka ir shēmojusi, plānojusi, glaimojusi un izkalpojusies, lai tikai gūtu iespēju brīvai un netraucētai uzskatu apmaiņai.

Debesu Ligzda veiksmīgi dodas vēsturiskajā misijā, netraucēti ceļoties augstāk atmosfērā. Borta kolonija pati pa savu radio frekvenci sūta ziņojumus Biankai, apliecinot, ka viss ir kārtībā, un dati no citiem attālinātiem rādītājiem veic gaisa kuģa pozīcijas triangulāciju. Šis ir tikai ceļojuma sākums. Ja nenotiks neparedzēta laikapstākļu maiņa, Debesu Ligzda laikā sasniegs savas darbības galējo augstumu.

Ziņnese parādīsies pie horizonta, un Bianka nosūta Viņai signālu, aicinot uz sarunu. Viņa tam pievieno noteiktas formālas frāzes, kuras savulaik izmantoja Templis — ne tāpēc, ka domā, ka pēc tām būtu nepieciešamība, bet tāpēc, ka Dieve izturas labvēlīgāk pret tiem, kas tēlo pienācīgu pazemību.

Ziņnese ir gana pacietīga, lai varētu pastāvēt ilgāk par daudzām Biankas cilts paaudzēm, un Viņas domām piemīt inerce, kas neievēro notikumus pasaulē zem viņas — vai vismaz tāda ir teorija. Bianka nav par to pārliecināta. Skaidrs ir fakts, ka, par spīti tam, ka Templim vairs īsti neveicas, Ziņnese turpina mudināt savu draudzi vēl arvien strādāt pie viņas mašīnas. Prasības ir kļuvušas vēl uzstājīgākas, kopš Biankas biedrenes pirms kādas paaudzes būtībā pārtrauca darbu pie Ziņneses vēsts burtiskas tulkošanas: ne ticība, ne atjautība neļāva pārkāpt plaisu starp dievišķo gribu un mirstīgo sapratni. Bianka labi zina, ka no augšas nākuši gan draudi, gan lāsti. Ziņnese ir sludinājusi baisas katastrofas tuvošanos. Patlaban Biankas līdzbiedres domā, ka tas nav nekas vairāk kā rupjš mēģinājums motivēt viņas turpināt ieguldīt resursus neiespējama uzdevuma izpildē.

Arī par to Bianka nav pārliecināta. Viņai piemīt spēja redzēt problēmas no neparastiem skatpunktiem un iztēloties ekstrēmas iespējas.

Viņa domā, ka šībrīža problēma ir nevis tajā, ka viņi nesaprot Ziņnesi, bet tajā, ka Ziņnese nesaprot viņus. Viņai ir jāsalauž šķietami dziļi iesēdies domāšanas veids. Vēsturiski piemēri — ko neskaidri var atminēties ar Sapratnes palīdzību — rāda, ka Ziņnese nav vienmēr bijusi tik iecirtīga. Apsēstība vai neapmierinātība ir padarījusi Viņu šādu. Vai varbūt izmisums, Bianka prāto.

Viņa plāno parādīt Ziņnesei ko jaunu.

Viens no milžiem, uz kura pleciem viņa stāv, ir vēl arvien dzīva kolēģē, kas ir izveidojusi redzīgu skudru koloniju. Viņu redze salīdzinājumā ar zirnekļu redzi ir vārga, bet atsevišķi punkti, ko redz katra kolonijas locekle, izmantojot baismīgi smagu matemātisku darbu, var tikt savākti un apkopoti pilnvērtīgā attēlā. Vēl vairāk — šo attēlu iespējams iekodēt signālā. Kods ir vienkāršs: gaišu un tumšu punktu virkne, kas spirālē vijas no centrālā punkta un kopā izveido

plašāku attēlu. Sī ir universālākā sistēma, kādu Bianka var iztēloties.

Viņa ir tikko iekodējusi attēlu, ko saņēmusi viņas darba kolonija. Gadījumam piemērotā kārtā tas ir Debesu Ligzdas attēls — kāda tā izskatījās, tikko paceļoties no pilsētas.

Viņa pavēsta Ziņnesei, ka plāno nosūtīt attēlu. Nav acīmredzamu zīmju, ka viņa ir saprasta — Dieves prasību tirāde nepārtrūkst —, bet Bianka var tikai cerēt, ka vismaz kāda dievišķās būtnes daļa to ir sapratusi. Tad viņa liek kolonijai nosūtīt attēlu, zinot, ka daudzi simti viņas sugas labāko zinātnieku klausīsies, kāda atbilde tiks saņemta.

Ziņnese apklust.

Bianka nespēj savaldīt uztraukumu un satraukta skraidelē par telpas zīdainajām sienām. Lai arī viņa nebija cerējusi uz šādu reakciju, tā vismaz ir reakcija.

Tad Ziņnese runā, tā pieprasa paskaidrojumu. Zinātnes pasaule aiztur elpu. Dieve vismaz ir sapratusi, ka gaisā parādījies kas jauns, un ir atbildējusi savādajā bezemociju veidā, ko Bianka atceras no senajām sarunām, kad Viņa mācīja Saviem izredzētajiem šo kopīgo valodu. Sī ir Dieve Savā visoficiālākajā formā, mēģinot saprast, ko tieši ir saņēmusi.

Bianka mēģina vēlreiz un vēl. Ziņnese spēj uztvert, ka nosūtītajai informācijai jābūt vizuālam attēlam, bet tā atkodēšana šķiet neiespējama. Beidzot Bianka sadala uzdevumu visvienkāršākajos elementos, pārveidojot visu procesu tik tuvu universālai matemātikai, cik spēj, nosūtot formulu, kas apraksta spirāli — satriecoši acīmredzamo veidu, kā attēls jānolasa.

Bianka spēj teju vai sajust mirkli, kad pārvietojas Dieves sapratnes ass. Mirkli vēlāk seko atbilde, un viņa uzzina, ka Dieves valodā jau ir vārds gaisa kuģim.

Tad Ziņnese jau ir aizslīdējusi aiz horizonta, bet Dieve nav remdināma. Parādiet vairāk— tāds neapšaubāmi ir viņas ziņojums, bet Bianka nosūta savām biedrenēm brīdinājumu vēl nebarot liesmas. Patiesībā viņa greizsirdīgi sargā savu jauno privilēģiju — spēju beidzot izlauzties cauri Dieves bruņām. Viņa varētu turpināt sarunāties ar Dievi pa planētas otru pusi, nosūtot signālu no rokas rokā, caur svešiem uztvērējiem, līdz to var atkal aizsūtīt kosmosā, bet viņa vēlas pagaidīt, līdz Dieve atgriežas, lai

varētu ar to tieši sazināties pati, un viņas kolēģes nelabprāt, bet piekāpjas Biankas jaunajai autoritātei.

Ziņnese uzstājīgi bombardē planētu, prasot vairāk informācijas, un šajā laikā Bianka nonāk pie pārsteidzoša atklājuma: Ziņnese nespēj saredzēt, kas notiek uz planētas tieši zem Viņas. Viņa ne tuvu nav visure-dzoša, un, lai arī Ziņnese ļoti labi saprot, ko nozīmē redze, viņa pati ir akla. Radio ir vienīgais veids, kā viņa var kaut ko saskatīt.

Biankai ir vēl viens attēls, kas nosūtīts uz skudru koloniju, un viņa

to nosūta, tikko Dieve atgriežas debesīs virs viņas. Tā ir gana vienkārša aina — skats uz Septiņiem Kokiem no iekšpuses, kurā redzami tās būvju smalkie vijumi un iemītnieku darbīgā rosība. Attēlu kodēšanas radītāja sākotnēji izmantoja šo attēlu saviem eksperimentiem.

Dieve klusē.

Tālumā Debesu Ligzda beidzot sasniedz augstumu, kam tā bija radīta, un atrod līdzsvaru atmosfēras visaugstākajos slāņos — gāzes balons ir izpleties jau puskilometra garumā. Bianka izklaidīgi seko līdzi tās ceļam, zinot, ka kuģa komanda pārbauda aparatūru un kolonijas piemērotību izretinātajam gaisam, pārliecinoties, ka viss ir sagatavots misijas bīstamākajai daļai, kuru uzņēmusies Poršija. Par spīti kajītes dubultajai izolācijai aukstums rada neērtības. Viņu sugai piemīt zināma spēja regulēt ķermeņa temperatūru un paātrināt vielmaiņu, bet tik un tā, temperatūrai krītoties, zirnekļi kļūst gausāki. Viola, misijas kapteine, ziņo, ka darbs veicas lēnāk, nekā gaidīts, bet tomēr pietiekamā ātrumā.

Bianka vēl arvien gaida. Debesu Ligzdas ceļš tagad vairs nav prioritāte. Viņa ir apklusinājusi Ziņnesi. Visā viņas sugas vēsturē to nav paveicis neviens. Pasaules acis tagad tiesā viņu.

Tā nu viņa gaida.

6.4. Apskaidrība

Augstu virs zaļās pasaules, augstu virs Debesu Ligzdas un visiem pārējiem planētas iedzīvotāju rosības rezultātiem doktore Avrana Kerna cenšas saprast, ko nupat ir ieraudzījusi.

Viņa ir tos redzējusi jau agrāk — rāpojošos, vērpjošos briesmoņus. G ilga mesa sūtītais drons pirms bojāejas vienu no tiem uz mirkli pamanīja. Kameras no viņas notriektās atspoles vienu pamanīja, pirms Kerna sadedzināja kuģi. Viņa zināja, ka lejā, uz Kernas pasaules, ir radījumi, negribēti radījumi, čūskas viņas dārzā. Tie nebija daļa no plāna — ekosistēmas, kas rūpīgi izveidota, lai radītu mājas viņas izredzētajiem.

Viņa jau vairākus mūžus ir zinājusi, ka tie tur ir, bet ir atklājusi sevī teju bezgalīgas spējas pievērt acis. Viņa var vienā mirklī atrauties šausmās un prasīt: Ko jūs izdarījāt ar maniem mērkaķiem? Un tad tikai pēc dekādes viņa ir teju vai aizmirsusi, slēptām apakšprogrammām pārklājot šīs netīkamās atmiņas, līdz tās vairs nekairina viņas prāta gliemežvāku. SargkapsulaS digitālā iekšpuse ir pilna ar šādām atmestām atmiņām, sapratnēm, kuras viņa nespēj pieņemt kā daļu no sevis. Te ir zudušas domas par mājām, kuras viņa vairs neredzēs, zirnekļveidīgu briesmoņu attēli, attēli, kurā sadeg Muca, kas ieiet atmosfērā. Viss prom — izslēgts no viņas funkcionālās atmiņas, bet ne zudis. Elīza nekad neko neaizmet.

Avrana vienmēr ir atgriezusies pie pārliecības, ka viņas plāns šai pasaulei ir bijis veiksmīgs. Kas cits viņai atliek? Neskaitāmus gadsimtus viņa ir riņķojusi klusumā, sūtot nebeidzamus eksāmena jautājumus nedzirdīgai planētai. Neskaitāmus gadsimtus viņa ir gulējusi, Sargkap-sulas izturīgajām sistēmām cītīgi darot visu, lai aizsargātu viņu no

Ī7[2]

pamazām arvien tuvāk lienošajām kļūmēm un sabrukuma. Ikreiz, kad Avrana pamodās — pēc arvien ilgākiem un ilgākiem laika sprīžiem —, viņa ir kliegusi un skrāpējusies pret savas sīkās valstības sienām, tad sakņupuši vienaldzīga kosmosa priekšā.

Pašas kapsulas sistēmas, darbojoties ar minimālu jaudu, darīja visu, lai turpinātu visas ķermeņa funkcijas, bet tik un tā bija jāpiecieš zaudējumi: viņa ir akla, viņa ir saskaldīta, viņa nezina, kur pati beidzas un kur sākas mašīna. Kapsulā mīt leģions, katrai apakšsistēmai ir primitīva autonomija: plānprātīgo grupa, kas visu kaut kā satur kopā. Un viņa ir viena no šīm lauskām. Viņa mīt virtuālā telpā, kas ir pārbāzta un šaura kā kūts. Viņa un Elīza, un daudzas, daudzas sistēmas.

Gilgameša palidošana garām — ar visu to necienīgo klaigāšanu un lūgšanos, līdz pat milzīgajam enerģijas patēriņam, kas bija nepieciešams, lai notriektu iebrucēju atspoli — tas tagad šķiet kā sapnis, it kā iespējamie cilvēki būtu ieklejojuši no kādas paralēlas realitātes, kurai ar viņu ir tik maz kopīga. Viss, ko viņi bija Avranai iemācījuši: ka līdz viņu atbraukšanai viņa nezināja, kas ir izmisums. Klusa planēta bija labāka nekā planēta, kurā mutuļo cilvēku dzīvība, jo cilvēki padarītu pilnīgi neiespējamu misijas izdošanos. Labāk atkal riņķot ap planētu, līdz Sargkapsula sabruks, tā, lai viņa varētu cerēt, ka reiz beidzot viņas eksperimentālie mērkaķi sauks savu radītāju. Tas, ka veiksme nebija parādījusies, vēl nenozīmēja, ka viņas darbs nav izdevies.

Nevienu mirkli viņa nebija caurskatījusi savus motīvus vai prioritātes vai jautājusi sev, kāpēc viņa tik cieši apņēmusies pabeigt šo misiju, neņemot vērā neko citu. Runājot ar tā saucamajiem cilvēkiem no šķirsta kuģa, bija gandrīz tā, it kā viņa būtu divi cilvēki: viena, kas atcerējās, kā ir dzīvot un elpot, un smieties, un otra, kas atcerējās, cik svarīgi ir zinātniski sasniegumi un izdošanās. Viņa nezināja, no kurienes uzradusies tā pirmā Avrana. Šķita, ka tā īsti nav viņa pati.

Tad mērkaķi bija atbildējuši, un viss mainījās.

Jā, viņi atbildēja vēlu. Gaidītie pāris gadsimti bija nākuši un aizgājuši, un Sargkapsula bija tālu pārsniegusi savu radītāju iecerēto dzīves ilgumu. Tomēr tajās dienās viņi bija visu veidojuši uz palikšanu. Ja

mērkaķiem bija nepieciešami simti vai pat tūkstoši gadu, Avrana un Elīza, un viņu neskaitāmās atbalsta sistēmas bija gatavas.

Bet viņi bija tik stulbi, un viņi domāja tik savādi. Viņa mēģināja vēl un vēl, un tik bieži šķita, ka kaut kas izdodas, bet mērkaķi bija izdomājuši pa savam — un viņu idejas bija tik dīvainas. Dažkārt viņi nespēja izprast Kernas attīstītāko intelektu. Dažkārt viņa nesaprata mērkaķus. Viņiem bija jābūt vienkāršam pirmajam augšupcelsmes solim. Visi bija pārliecinājuši Avranu, ka viņi būs gana tuvi cilvēkam, lai viņus varētu saprast, un pietiekami tāli, lai būtu eksperimenta vērts subjekts. Kāpēc viņai sarunāties ar viņiem aci pret aci?

Tagad viņa redz viņu acis. Visas astoņas.

Attēls, kas viņai nosūtīts, ir ārprātīga, fantastiska, plaša, daudzslāņaina un samezglota struktūra ar pavedieniem, savienojumiem un noslēgtām telpām, kas eksistē vien tādēļ, ka pagaidām ir pareizi nospriegota. Tur visur ir zirnekļi, tie ir notverti kustībā. Vārdi, kas seko šim attēlam, ir vienkārši un skaidri, tos nevar nesaprast: Tie esam mis.

Avrana Kcrna iebēg sava vēl palikušā prāta seklajos dziļumos un raud par saviem zudušajiem mērkaķiem, un iepazīst izmisumu, un nezina, ko darīt.

Viņa apspriežas ar savu padomi — citiem, kas atrodas viņas brūkošajā mītnē. Katra atsevišķā sistēma viņai saka, ka vēl arvien dara savu darbu. Galvenā vadība veido no planētas ienākošo ziņojumu arhīvu. Citas sistēmas fiksē to debess ķermeņu kustību, kas ir marķēti kā būtiski — tostarp arī tālu, ļoti tālu dzirksti, kas sauc sevi par cilvēces pēdējo cerību.

Viņa prasa vēl, viņa meklē vēl kādu plašu aprēķinu skatpunktu, ar ko dala šo kapsulu un ar ko tai reizēm nākas vienoties. Viņu tur ir vesels leģions, bet Brin 2 Sargkapsulai ir tikai divi poli, un viņa piesardzīgi pastiepjas pēc otra.

Elīza, man nepieciešama tava palīdzība. Elīza, šeit Avrana.

Viņa sasniedz šī otra prāta plūsmu un uz mirkli iegrimst domu mutuļojošajā upē, kas tur nerimstoši plūst: mani mērkaķi kur ir mani mērkaķi nevar man palīdzēt man ir tik auksti tik auksti un Elīza nekad mani neapciemo es neredzu nejutu es gribu nomirt es gribu nomirt es gribu nomirt...

Domas no šī salauztā prāta plūst bezpalīdzīgas un neierobežotas, it kā tas censtos izliet sevi sausu, un tomēr tās nekad nebeidzas. Avrana atraujas un uz baisu, sastingušu mirkli zina, ka, ja tas, kam viņa ir pieskārusies, ir organisks saprāts, tad es noteikti esmu... Bet viņai beigu beigās piemīt gandrīz neierobežota spēja pievērt acis, un šis pašrefleksijas mirklis ir pagājis, un līdz ar to — arī jebkādi atskārsmes draudi.

Viņai ir palicis vien šis neciešamais attēls, kas pikseli pa pikselim rekonstruēts viņas prātā.

Ar to viņa ir komunicējusi. Mērkaķa maska ir pacelta, un tās vietā atklājas šis pretīgais vieplis. Visas cerības, kas viņai bijušas par šo dižo projektu — burtiski vienīgo, kas viņai palicis no Visuma —, tagad ir satriektas. Mirkli viņa cenšas iztēloties, ka viņas primāti, viņas protežē, kaut kur tur vēl ir un slēpjas no zirnekļu pūžņojošās civilizācijas, bet viņas atmiņai pietiek spēlēt spēlītes. Viņi sadega. Tagad viņa atminas. Mērkaķi sadega, bet vīruss... Pats vīruss tika cauri sveikā. Tās ir vienīgais izskaidrojums. Jā, varbūt tas, ko viņa ir redzējusi, miljons gadu laikā pareizos apstākļos varētu rasties pats no sevis. Tomēr vīruss ir katalizators, kas ļauj visu šo laika posmu saspiest tikai dažos gadu tūkstošos. Viņas triumfa radītājs ir kļuvis par radītāju kaut kam savādam un svešam.

Viņa svārstās uz lēmuma asmens. Viņa skaidri redz ceļu, kas jānoliedz: Gi/gameša ķildīgie pērtiķi reiz atgriezīsies un padarīs visam galu bez mazākās šaubu ēnas, bez domas, kā cilvēki vienmēr to darījuši. Mērkaķi vai zirnekļi — viņiem būs vienalga. Un viņa, Avrana Kerna, seno laiku aizmirstais ģēnijs, lēni izirs, veca un nevajadzīga, riņķojot ap pasauli, kas tiks atdota, lai tajā spietotu būtnes, kuras nominmāli skaitās piederīgas viņas sugai.

Viņas ilgā vēsture būs beigusies. Šis pēdējais viņas laika, viņas cilvēku stūrītis tiks pārrakstīts, un to izdarīs viņas tālo, necienīgo pēcnācēju vaislīgie pūļi. Tas viss būs zudis, un nebūs nekādu atmiņu par viņas ilgajiem un vientuļajiem gaidīšanas un klausīšanās eoniem, viņas sasniegumiem un triumficrn, un viņas pēdējo, šausminošo atklājumu.

Sargkapsulā ir tikai dažas nepārkāpjamas robežas. Tās dažādie iemītnieki — gan digitāli, gan organiski — vairs nav stingri atdalāmi,

katrs paļaujas uz citiem un aizņemas no tiem, lai varētu nodrošināt vienkāršu ikdienas funkcionalitāti. Līdzīgā kārtā pagātne pie pirmās izdevības saplūst ar tagadni. Avrana Kerna — vai lieta, kas uzskata sevi par viņu — vēlreiz izdzīvo savu pieredzi ar zaļo planētu un tās iemītniekiem: viņu matemātisko atbildi; to, kā viņa mācīja briesmoņus runāt; viņas līdz sāpēm grūtās sarunas; viņu dievināšanu, viņu pielūgsmi un pārsteidzošos, pussaprotamos stāstus, ko viņi vēstīja par saviem sasniegumiem. Viņa ir runājusi ar neskaitāmiem dižiem prātiem viņu vidū: mūkiem un astronomiem, alķīmiķiem un fiziķiem, vadītājiem un domātājiem. Viņa ir bijusi civilizācijas stūrakmens. Neviena cilvēciska būtne vēl nekad nav piedzīvojusi to pašu, ko viņa, nekad nav pieskārusies kaut kam tik svešam. Tikai viņi, protams, nav tik sveši. Beigu beigās nav noliedzams, ka viņu dzimtas attīstījušās līdztekus. Viņai un viņiem ir kopīgi piecsimt miljonus gadus seni senči — pirms dzīve izšķīra tos, kas mūžam nesīs nervus mugurā, un tos, kas tos mūžam glabās vēderā.

Ne viņa, ne viņas ļaudis nekad nav saņēmuši ziņu no citplanētiešiem. Vai arī, ja tā noticis, tad viņu signāli ir palaisti garām neievēroti: to svešatnums ir tik liels, ka neviens cilvēks nespēja tos ievērot un atpazīt tajos pierādījumu, ka arī kur citur ir dzīvība. Kernas frakcija un viņas ideoloģija jau to zināja — tādēļ viņi plānoja izplatīt Zemes dzīvību pa galaktiku tik daudzveidīgās formās, cik iespējams. Tā kā tā bija vienīgā dzīvība, kas viņiem bija, viņi bija atbildīgi par tās izdzīvošanu.

Viņa ir vairākus mūžus nodzīvojusi kopā ar zaļās planētas ļaudīm. Viņa un viņas daudzās sabiedrotās sistēmas ir līksmojušas par viņu trium-fiem, bijušas satriektas par zaudējumiem, allaž mēģinājušas mest tiltu uz savstarpējo sapratni, kas vienmēr bija grūta un nepietiekama. Tagad viņa tos redz, jā. Viņa redz viņus tādus, kādi tie ir.

Viņi ir Zeme. Formai nav nozīmes.

Viņi ir viņas bērni.

Viņa kāpjas atpakaļ, atsauc gadsimtiem senu sarunu ierakstus, kas sabāzti viņas digitālajās atmiņās, pārrakstot pēdējās izmisīgās radio-dziesmas no vecās Zemes. Viņa pārskata sarunas ar mērkaķiem, un to

mulsinošo noslēpumu tagad var ieraudzīt jaunā — skaudrā un

nežēlīgā — gaismā. Viņa beidz censties viņiem kaut ko pateikt un sāk klausīties.

Līdzīgi kā zirnekļi var izmantot Sapratnes, lai ierakstītu savos prātos jaunas zināšanas — lai arī Kernai par to nav ne nojausmas —, arī Kernas šībrīža stāvoklis nozīmē, ka viņa var pārslēgt savu prātu daudz elastīgāk nekā būtu iespējams pārveidot cilvēka smadzenes. Viņa modelē paaudzēm ilgas sarunas, maina savu priekšstatu par sūtītājiem, beidz mēģināt iztēloties savus protežē kā pakāpienu zem cilvēka esošus.

Viņa saprot, ne ideāli —jo plaši viņu sarunu lauki vēl arvien paliek noslēpumā tīti —, bet viņas sapratne par to, ko viņi saka, par ko uztraucas, kā uztver pasauli: tas viss pēkšņi daudz labāk sakrīt pa vietām.

Beidzot viņa tiem atbild.

Es esmu šeit. Es esmu šeit, un jums.

6.5. Viss brūk un juk

Viņi iedeva Holstenam kuģa tērpu. Viņš taču nevar rādīties citiem šajā plānajā guļamtērpā, kas aizmugurē atvērts cauruļu ievades vietās — lai gan viņš jau ir demonstrējis savu veco, pumpaino pēcpusi pusei kuģa komandas, pirms tie viņu notvēra.

Vārds uz viņa jaunā tērpa ir "Melori". Pārmeklējot savu saraustīto atmiņu, Holstens atskārš, ka viņam nav ne mazākā priekšstata, kas šis Melori varētu būt bijis, un viņš negribēja domāt par to, vai Melori vēl arvien eksistē. Vai viņš labprātāk valkātu līķa drēbes vai drēbes, kas pieder kādam, kas jebkurā mirklī var pamosties un gribēt tās atgūt?

Viņš lūdza pats savu tērpu, bet tas, izrādās, esot savākts un novalkāts jau sen.

Kad viņi nesa Holstenam drēbes, viņš redzēja arī citus cilvēkus. Šīs paaudzes inženieri atstāja viņu vienā no zinātnieku telpām, kas bija pārveidota par kopmītnēm. Šeit bija saspiedušies vismaz četrdesmit cilvēki, sienās bija sadzīti āķi guļamtīkliem, dažos no tiem kāds vēl gulēja. Viņi izskatījās izbiedēti un izmisuši, kā bēgļi.

Viņš ar dažiem aprunājās. Kad viņi uzzināja, ka Holstens ir daļa no komandas, viņš tika apbērts ar jautājumiem. Viņi bija uzstājīgi. Vēlējās uzzināt, kas notiek. To, protams, vēlējās arī viņš, bet šī atbilde viņus neapmierināja. Lielākoties viņu pēdējās atmiņas bija par saindētu, mirstošu seno Zemi. Daži pat atteicās ticēt, cik daudz laika bija pagājis kopš tā laika, kad viņi pirmo reizi bija aizvēruši acis kriokamerās. Holstens ar šausmām saprata, cik maz daži no šiem izbēgušajiem patiesībā bija zinājuši par to, uz kādu pasākumu parakstījušies.

Viņi bija jauni: kā nekā lielākajai daļai no kravas bija jābūt jauniem, lai viņi varētu sākt no jauna jebkuros apstākļos, kad tiktu atkausēti.

"Es esmu tikai klasicists," Holstens viņiem teica. Patiesībā viņš zināja tūkstošiem faktu, kas būtu svarīgi viņu situācijā, bet ne par vienu no tiem viņš nevēlējās runāt un nedomāja, ka šāda saruna viņus daudz mierinātu. Svarīgāko jautājumu — par viņu tuvāko nākotni — viņš nekādi nespēja šķetināt.

Tad ieradās viltotie inženieri ar kuģa tērpu un, cilvēku kravai protestējot, aizveda viņu prom.

Tad viņam radās pašam savi jautājumi, un viņš jutās gana mierīgs, lai spētu uzklausīt atbildes.

"Kas notiks ar viņiem?"

Jaunā sieviete, kas viņu veda, drūmi pašķielēja atpakaļ. "Viņi tiks ievietoti kriokamerās, tiklīdz tādas būs pieejamas."

“Un pēc cik ilga laika tas būtu?”

«P • n

Ls nezinu.

“Cik ilgi tā ir bijis?” Viņš daudz ko saprata no viņas izteiksmes vien.

“Ilgākais laiks, ko kāds pavadījis ārpus kriokameras, ir bijis divi gadi.”

Holstens dziļi ieelpoja. “Ļauj minēt: jums ir jāatkausē arvien vairāk un vairāk, vai ne? Kravas uzglabāšanas sistēma brūk kopā.”

“Mēs darām visu, ko varam,” viņa kā aizsargājoties atcirta.

Holstens pie sevis pamāja. Viņi nevar ar to tikt galā. Viss kļūst arvien sliktāk. “Tad kur...?”

“Paklau.” Sieviete pagriezās pret viņu. Viņas vārda zīmītē bija rakstīts “Terata”, vēl viens pazudis, miris vārds. “Es te neesmu, lai atbildētu uz taviem jautājumiem. Man pēc šī te ir vēl jāstrādā.”

Holstens pielabinoties papleta rokas. “Iedomājies, kā tu justos manā vietā.”

“Draugs, man pietiek problēmu, jau esot savā vietā. Un kas tad tevī ir tik īpašs, ko? Kāpēc pret tevi jāizturas citādi?”

Viņš teju vai atbildēja ar: “Vai tad tu nezini, kas es esmu?”, it kā viņš būtu kaut kāda diža slavenība. Beigu galā viņš tikai paraustīja plecus. “Es neesmu nekas. Tikai vecs vīrs.”

Viņi pagāja garām istabai ar kādiem divdesmit bērniem — šis skats bija tik negaidīts, ka Holstens apstājās un skatījās, un neparko negāja tālāk. Viņi bija astoņus vai deviņus gadus veci, sēdēja uz grīdas ar pierakstu planšetēm rokās un skatījās ekrānā.

Ekrānā bija Leina. Holstenam, viņu ieraugot, aizžņaudzās rīkle.

Tur bija vēl citas lietas: trīsdimensionāli modeļi, attēli kaut kam, kas varētu būt Gila shēmas. Viņus apmācīja. Viņi bija topošie inženieri.

Ne-Terata paraustīja viņu aiz rokas, bet Holstens spēra soli telpā. Audzēkņi bakstīja cits citu, blenza uz viņu, bet viņš spēja skatīties tikai uz ekrānu. Leina izskaidroja kādu darba daļu, demonstrēja to ar piemēru un paplašinātu diagrammu par to, kā veikt konkrētu labojumu. Viņa uz ekrāna izskatījās vecāka: ne galvenā inženiere, ne karavadone, bet tikai... īsa Leina, kā arvien darīdama labāko, ko varēja ar Visuma dotajām draņķīgajām iespējām.

“Kur viņi—?” I Iolstens pamāja uz bērniem, kas nupat bija jau pagalam novērsušies no mācībām. “No kurienes viņi radušies?”

“Draugs, ja tu nezini to, tad es nesākšu skaidrot,” ne-Terata viņam indīgi paziņoja, un daži bērni pasmīkņāja.

“Nē, bet nopietni...”

“Viņi ir mūsu bērni, saprotams,” viņa asi teica. “Ko tu biji domājis? Kā citādi mēs varētu turpināt darbu?”

“Un... Krava?” viņš jautāja, jo domāja par daudzajiem cilvēkiem, kas bija iestrēguši ārpus apturēšanas mēnešiem vai gadiem ilgi.

Bet tad viņa jau bija pamanījusies izvilkt Holstenu ārā no skolas telpas un ar stingru žestu norādīja, ka bērniem atkal jāpievēršas ekrānam. “Mums ir stingra vairošanās kontrole,” viņa teica, piebilstot: “Mēs taču galu galā esam uz kuģa,” it kā tā būtu kaut kāda mantra. “Ja mums nepieciešams svaigs materiāls no kravas, mēs to paņemam, bet citādi jebkāda ārpuskārtas vairošanās...” un šeit viņas profesionāli aprautā balss tikai nedaudz notrīsēja, skarot kādu personisku sāpi tik negaidīti, ka Holstens žēlumā pat saminstinājās.

“Embriji tiek novietoti saldētavā vēlākai izmantošanai,” viņa beidzot teica, saraucot pieri uz viņa pusi, lai noslēptu šo neveiklo mirkli. “Ir

vieglāk saglabāt embriju, pirms tas sasniedzis noteiktu attīstības punktu, nekā pilnībā pieaugušu cilvēku.” Arī tā izklausījās pēc iemācītas dogmas, ar kuru viņa uzaugusi.

“Piedod, es...”

“Esam klāt.”

Viņi bija sasnieguši Komunikāciju telpu. Līdz brīdim, kad viņi tur stāvēja, Holstens nebija aptvēris, kurp viņi dodas.

“Bet kas...?”

“Vienkārši ej iekšā.” Ne-Terata viņu diezgan stipri pagrūda un aizgāja prom.

Labu laiku Holstens stāvēja pie komunikācijas telpas durvīm, neskaidri baidīdamies pārkāpt slieksni, līdz beidzot lūka atslīdēja pati un viņš sastapa iekšā sēdošās sievietes skatienu.

Viņš nebija sapratis, ko gaidīt. Bija domājis, ka varbūt tur nemaz nebūs dzīva būtne — tikai seja uz ekrāna, varbūt kās līdzīgs Leinas pēcnāves maskai, varbūt ar vaibstiem, kas mantoti no Gaijena un Avranas Kernas, un sazin kā vēl, kas mētājās apkārt pa sistēmu. Ja ne tas, tad viņš ar šausmām gaidīja, ka viņš ieraudzīs kaut ko līdzīgu Gaijcnam: sažuvušu nemironi, kas reiz bijis cilvēks, kuru nu uztur paša kuģa mehānismi, no kuriem to vairs nevar atdalīt, kamēr rūgstošajā galvaskausā briest sapņi par nemirstību. Redzēt sievieti, kuru viņš bija pazinis, sarukušu līdz tādam līmenim, nebūtu bijis labi. Vēl sliktāk būtu, ja durvis atvērtos un viņš ieraudzītu kaut ko pavisam citu.

Bet tā bija Lcina — īsa Lcina. Protams, nu viņa bija vecāka. Tagad viņai vajadzētu būt vismaz piecpadsmit gadus vecākai par Hoistenu — veterānam ilgajā karā pret entropiju un naidīgu iebrucēju datorā, ar kuru viņa ar mainīgiem panākumiem cīkstējās, kad viņi pēdējoreiz šķīrās. Vēl piecpadsmit gadi — Vecās Impērijas cilvēkiem tas nebūtu gandrīz nekas. Visi mīti par šo seno laiku apliecināja, ka senajie bija dzīvojuši daudz ilgāk nekā dabiskais cilvēka mūžs. Tomēr šajā mazāk dižajā laikā piecpadsmit gadi bija padarījuši Leinu vecu.

Ne senu, ne izkurtējušu — vēl ne. Viņa bija darbīga sieviete pēdējās spēka dienās un skatījās lejup pa neizbēgamo laika nogāzi, kas diendienā

pa drusciņai vien atņems viņas spējas. Viņa bija druknāka nekā iepriekš, un viņas seja bija pārradīta — nu tajā bija redzama universālā cilvēces rūpju un grūtību valoda. Viņas mati bija sirmi un gari, saņemti mugurpusē stingrā mezglā. Holstens nekad agrāk nebija redzējis Lcinu ar gariem matiem. Bet tā tomēr bija viņa: sieviete, ko viņš bija kā momentuzņēmumos redzējis attīstāmies laikā, kas viņam šķita tik īss, bet viņai bija viss mūžs. Viņā uzbangoja jūtas, vien skatoties viņas sejā — kur grumbas un nogurums darīja visu, lai padarītu Leinu neatpazīstamu, un tiem tas neizdevās.

"Paskat vien, večuk," viņa vārgi noteica. Šķita, ka Lcinu viņa vecums iespaidojis tikpat ļoti kā Holstenu —viņas.

Viņa bija uzvilkusi kuģa tērpu ar norautu vārda zīmīti, tērpu, kas pie elkoņiem bija izdilis un uz ceļgaliem salāpīts. Viņai uz pleciem karājās skrandainas cita tērpa atliekas, no kurām bija palicis tikai kaut kas šallei līdzīgs — to viņa domīgi plūkāja, skatīdamās uz Holstenu.

Viņš ienāca telpā un skatījās uz komunikāciju paneļiem, ievērodams, ka divi no tiem ir tumši un viens — izjaukts, bet pārējās stacijas, šķita, darbojās. "Labi pastrādāts."

Viņai pār seju pārskrēja bezvārda izteiksme. "Un tas arī viss? Pēc visa šī laika — vēl arvien tikai negantas piezīmes?"

Viņš nosvērti paskatījās uz Leinu. "Pirmkārt, tas nav nekāds "viss šis laiks". Otrkārt, tu vienmēr esi bijusi tā, kas brūķēja muti, ne es."

Viņš, to sakot, smaidīja, jo bija pieradis pie šādām vārdu kaujām un ļoti vēlējās to atkal piedzīvot, bet Leina tikai skatījās uz viņu kā uz rēgu.

"Tu neesi mainījies." Un, viņai to sakot, bija skaidrs, ka viņa apzinās, cik šī piezīme ir muļķīga, bet tik un tā tas bija jāpasaka. Holstens Meisons, vēsturnieks, nu bija pārdzīvojis vēsturi. Te nu viņš bija — kārpījās pa laiku un telpu, pieļāva kļūdas un nekur nebija liekams — vienīgais stabilais punkts kustīgā visumā. "Ai, sūds ar visu, nāc šurp, Holsten. Vienkārši nāc."

Viņš nebija gaidījis asaras — ne jau no viņas. Viņš nebija gaidījis viņas roku spēku, kad Leina viņu apskāva, un to, kā drebēja viņas pleci, kad viņa cīnījās ar sevi.

Tad viņa pastūma Holstenu rokas stiepiena attālumā, un viņš pēkšņi aptvēra, cik šī situācija viņai ir sveša. Cik normāli viņam sastapt senu draugu un pamanīt, ka viņa ir mainījusies un novecojusi, meklēt viņas sejā vaibstus, kas atgādinātu par sievieti, kas viņa reiz bijusi. Cik sirdi plosoši ir viņai meklēt Holstena neskartajos vaibstos veco viru, kas viņš reiz varētu būt.

"Jā," viņa beidzot teica. "Es esmu labi pastrādājusi. Visi ir

pastrādājuši. Tev nav ne mazākās nojausmas, kā tev paveicas, ka vari ceļot kā krava."

"Pastāsti," viņš aicināja.

"Ko tad?"

"Pastāsti, kas notiek. Lūdzu, kāds, izstāstiet man beidzot, kas notiek."

Viņa prātīgi nosēdās uz kādreizējā Gaijena krēsla un ar žestu aicināja Holstenu ieņemt vietu otrā. "Ko? Statusa atskaiti? Tu būtu jaunais kapteinis? Pētniekam nepatīk būt neziņā?" Un tas izklausījās tik ļoti pēc vecās — pēc jaunās — Leinas, ka viņš pasmaidīja.

"Pētniekam nepatīk gan," viņš apstiprināja. "Nopietni, no visiem cilvēkiem, kas palikuši pasau... šajā kuģi, es uzticos tev. Bet tu... Es nezinu, ko tu dari ar kuģi, Lein. Es nezinu, ko tu dari ar tiem... taviem cilvēkiem."

"Tu domā, ka esmu kļuvusi tāda, kā viņš." Nebija nepieciešams nosaukt viņu vārdā.

"Nu, es iedomājos."

"Gaijens izdrāza datoru," viņa izspļāva. "Viss tas augšupielādes stulbums — notika tieši tā, kā es teicu. Ikreiz, kad viņš mēģināja tur pieaugt, tas izslēdza vairāk Cila sistēmu. Tas ir — cilvēka prātā ir dirsā daudz datu, un tur par vietu cīnījās četras vai piecas nepilnīgas kopijas. Tā nu es ķēros pie darba, cenšoties tās savaldīt. Cenšoties panākt, lai galvenās sistēmas strādā: lai krava ir auksta, lai reaktors nepārkarst. Atceries, tāds bija plāns, kad tu atslēdzies."

"Tas šķita labs plāns. Atceros, tu teici, ka drīz vien pati iesi apturēšanā," 1 lolstens piezīmēja.

"Tāds bija plāns," viņa apstiprināja. "Bet sākās sarežģījumi. Tas ir, mums vajadzēja atrast kravas vietu Gaijena psihiem. Kersts izklaidējās, ķerstot viņus rokā un liekot atdzist. Un tad daži no viņiem jau strādāja ar maniem ļaudīm, lai apturētu problēmas ar dzelžiem. Un Gaijens — viss sūda Gaijena arhipelāgs, izpleties pa sistēmu — turpināja izbēgt, centās sevi nokopēt, aprija arvien vairāk vietas. Mēs viņu tīrījām un izolējām un sūtījām uz to sūdabrāli vīrusu paketes, bet viņš ap to laiku jau bija ne pa jokam nocietinājies. Un, kad mana komanda bija gatava un strādāja, un es viņiem varēju ticēt, es atslēdzos, kā biju apņēmusies. Uzliku sev modinātāju. Un, kad pamodos, viss bija vēl sliktāk."

"Vēl arvien Gaijens?"

"Jā, vēl arvien, pieķēries visam ar saviem digitālajiem nagiem, bet mani ļaudis atklāja, ka dirsā iet vēl daudz citu sūdu." Holstens vienmēr bija uztvēris Leinas lamāšanos kā nedaudz šokējošu, bet savādi pievilcīgu — tā, kā pārkāpt tabu. Nu šķita, ka viņa visu mūžu bija trenējusies tam, lai tagad šie vārdi no viņas vecajām lūpām skanētu ar pienācīgu rūgta noguruma devu. "Mēs zaudējām kravu, un

sabruka citas sistēmas, bet par to nebija atbildīgs Gaijens vai viņa plānprātīgie atspulgi. Tur visu laiku bija lielāks ienaidnieks, Holsten. Mēs tikai mānījām sevi, domājot, ka esam to pieveikuši."

"Zirnekļi?" Holstens nekavējoties noprasīja, pēkšņi iztēlojoties, kā kuģi apsēduši bēgļi no zaļās planētas — lai cik neiespējami tas neizklausītos.

Leina uz viņu nosodoši paskatījās. "Laiks, večuk. Šis kuģis ir teju divarpus tūkstoš gadus vecs. Viss brūk un jūk. Laiks... Mums trūkst laika." Viņa saberzēja seju. Šis žests lika viņai izskatīties jaunākai, nevis vecākai, it ka viņa varētu vienkārši noberzēt visus šos gadus. "Katru reizi es domāju, ka esmu to savākusi. Arvien devos atpakaļ miegā, bet vienmēr atgadījās kas jauns. Mana sākotnējā komanda... Mēs mēģinājām darboties maiņas, sadalot laiku. Bet vienkārši bija pārāk daudz darba. Es vairs nezinu, cik daudz inženieru paaudžu ir bijis manā vadībā. Un daudzi cilvēki negribēja doties atpakaļ miegā. Pēc tam, kad esi redzējis dažas salūzušas kriokameras..."

Holstens nodrebēja. "Tu neiedomājies par... par augšupielādi?"

Leina šķībi uz viņu paskatījās. "Nopietni?"

"Tad tu varētu visu pieskatīt visu laiku, un vēl arvien palikt..." Jauna. Bet viņš nevarēja to īsti pateikt, un nebija cita veida, kā pabeigt šo teikumu.

"Nu, vēl bez tā, ka tas vismaz simt reizes palielinātu datora problēmas — jā, labi," viņa teica, bet bija skaidrs, ka tā nebija. "Vienkārši ir tā, ka... Tā kopija, augšupielāde, visus šos gadus... Es būtu tai devusi uzdevumu, kura beigās tai būtu jāiznīcina sevi, neatstājot galvenajā sistēmā nekādus izdzīvojušos. Bet vai tā to darītu? Jo, ja tā gribētu dzīvot, tā pilnīgi noteikti varētu panākt, ka es nomirstu miegā. Un vai tā beigās vispār atcerētos, kas bija īstā es?" Viņas sejā bija izmocīta izteiksme, kas ļāva Holstenam saprast, ka viņa par to ir daudz un dikti domājusi. "Tu nezini, kā tas ir... Kad tie Gaijena gabali pasprūk, kad tie ielaužas sakaros, klausīties viņos... Pat tagad es nedomāju, ka ar sistēmu viss ir kārtībā. Un radio rēgi, ārprātīgi sūtījumi no tā sūda satelīta vai kaut kurienes, es nezinu... un..." Viņas pleci saguma: dzelzs sieviete noņēma bruņas, tagad, kad bija divatā ar Holstenu. "Tu nezini, kā te ir gājis, Hol-sten. Esi pateicīgs."

"Tu būtu varējusi mani pamodināt," viņš aizrādīja. Tā nebija pati konstruktīvākā piezīme, bet viņam nepatika būt izvēlētam kā vienīgajam izdzīvotājam, viņa domas neuzklausot. "Kad tu pamodies, tu būtu varējusi pamodināt mani."

Viņas skatiens bija mierīgs, baiss un bez kompromisiem. "Es būtu varējusi. Un es par to domāju. Tu neticēsi, cik tuvu es tam biju, kad tur biju tikai es un tie nezinošie bērni, kam mēģināju iemācīt savu darbu. O, es būtu varējusi tevi pieturēt, lai varētu sasvilpt, kad vajag,

vai ne? Savu personisko seksa rotaļlietu.” Viņa skarbi iesmējās, redzot Holstena izteiksmi. “Iekšā-ārā miegā, iekšā-ārā manī, ne tā?”

“Nu, es... Ē, nu...”

“Ai, pieaudz taču, večuk.” Viņa pēkšņi sev vairs nelikās tik laba komiķe. “Es gribēju,” viņa maigi teica. “Es būtu varējusi tevi izmantot, balstīties uz tevis, dalīt nastu ar tevi. Es būtu izdedzinājusi tevi kā sveci,

večuk— un kam? Šim mirklim, kad es vēl arvien būtu veca, un tu būtu miris? Es gribēju tevi pasargāt. Es gribēju...” viņa iekoda lūpā, “paturēt tevi. Es nezinu. Kaut kā tā. Varbūt apziņa, ka nelieku tev to piedzīvot, ļāva man turpināt darbu.”

“Un tagad?”

“Tagad mums jebkurā gadījumā bija tevi jāpamodina. Tava kamera bija sajāta. Viņi domā, ka to nevar salabot. Mēs atradīsim tev citu.” “Citu? Nopietni, tagad, kad esmu ārā...”

“Tu iesi tur atpakaļ. Ja vajadzēs, es tevi likšu sazāļot un iestūķēt kapsulā ar varu. Vēl tāls ceļš priekšā, večuk.” Kad viņa šādi smaidīja — skaudra sieviete, kas ir gatava mesties tuvcīņā ar jebkuru Visuma daļu, kas stātos tai ceļā, viņš redzēja, no kurienes radušās daudzas no jaunajām grumbām viņas sejā.

“Ceļš uz kurieni?” viņš noprasīja. “Un ko tur darīt?”

“Nu beidz, večuk, tu zini plānu. Gaijens taču tev to izskaidroja.” Holstens apstulba. “Gaijens? Bet viņš... Tu viņu nogalināji.” “Labākais komandas izvērtēšanas pasākums mūžā,” viņa sausi piekrita. “Bet viņa plāns — jā. Un viņš bija to izdomājis, nesaprotot, ka šis kuģis sāk brukt. Kas cits atliek, Holsten? Mēs esam viss. Mēs esam cilvēce, un mēs esam sasodīti labi pastrādājuši, lai tiktu tik tālu, par spīti visam. Bet šis aparāts nevar turpināt darboties mūžīgi. Viss nolietojas, večuk, pat Gilgamešs, pat...”

Pat es, viņa neizteica.

“Zaļā planēta,” Holstens noslēdza. “Avrana Kerna. Kukaiņi un tādā garā?”

“Nu, mēs viņus drusku izsvilinām, iekārtojamies. Sūds, varbūt mēs pat tos mērgļus varam pieradināt. Varbūt zirnekļus var slaukt. Ja tic draņķi ir gana lieli, varbūt mēs uz tiem jāsim. Vai mēs varam vienkārši tos sūdus noindēt, iztīrīt to planētu. Mēs esam cilvēki, Holsten. To nu mēs pieprotam. Kas attiecas uz Kernu — lielāko daļu darbiņa Gaijens jau bija izdarījis. Viņš pavadīja vairākas paaudzes, drāžot Gilu, norobežojot sistēmu no viņas. Vecā teraformēšanas stacija, uz kuru viņa mūs nosūtīja — tur bija visas nepieciešamās mantiņas. Viņa var mēģināt pārņemt varu, un viņa var mēģināt mūs nosvilināt, un mēs būsim gatavi gan tam, gan tam. Un nav tā, ka mums būtu citur, kurp iet. Un, kā gadījies, kā ne, mēs jau esam ceļā uz turieni, tā ka viss smuki sakrīt.”

“Šķiet, tu visu esi izdomājusi.”

“Domāju, ka izlaidīšu Ķerstu sabīdīt kaujas plānu, kad būsim klāt,” viņa teica. “Domāju, ka tad būšu gatava atpūsties.”

Holstens neko neteica, un pauze nepatīkami ieilga. Leina neskatījās viņam acis.

Beidzot vārdi izlauzās brīvībā. “Apsoli man...”

“Neko,” viņa tūlīt pat atcirta. “Nekādu solījumu. Visums mums neko nesola, un es tev sniedzu to pašu. Šī ir cilvēce, Holsten. Viņiem vajag mani. Ja Gaijens nebūtu visu tā sajājis ar savu nemirstības plānu, tad varbūt viss būtu noticis citādi. Bet viņš sajāja un viss nenotika, un te nu mēs esam. Es drīz došos gulēt, tāpat kā tu, bet esmu uzlikusi modinātāju agri, jo nākamajai paaudzei vajadzēs kādu, kas pārbauda matemātikas uzdevumus.” “Tad ļauj man palikt ar tevi!” Holstens viņai kaismīgi teica. “Neizklausās, ka drīzumā kādam vajadzēs klasicistu. Vai vispār jebkad. Pat Gaijens gribēja tik vien to, lai esmu viņa biogrāfs. Labāk...”

“Ja tu teiksi, ka gribi novecot ar mani, dabūsi pa ausi, Holsten,” Leina atbildēja. “Turklāt tu vēl būsi nepieciešams vienam uzdevumam. Viens, ko es gribēšu, lai tu izdari.”

“Tu gribi, lai tavs dzīvesstāsts tiek nodots nākamībai?” viņš iedzēla, cik neganti vien spēja.

“Vispār tev bija taisnība, es vienmēr plēsu labākus jokus. Tā ka aizver pāksti.” Viņa, atbalstījusies pret konsolēm, piecēlās, un Holstens dzirdēja, kā krakšķ un čīkst viņas locītavas. “Nāc līdzi, večuk. Nāc un ieraugi nākotni.”

Viņa veda Holstenu cauri piemētātajām, pa pusei savāktajām komandas telpām un devās virzienā, ko Holstens atcerējās kā ceļu uz zinātnes laboratorijām.

“Ejam apciemot Vitas?” viņš jautāja.

“Vitas,” viņa izspļāva. “Vitas bija noderīga sākumā, bet kopš tā laika viņa ir gulējusi ne pārāk uzticama cilvēka miegu. Kā nekā viņa taču nesmērēs rociņas ar mašinērijas apkopi, un es neesmu aizmirsusi, kā viņa pirms kāda laiciņa skubināja Gaijenu uz priekšu. Nē, es dodos tev parādīt mūsu kravas paplašinājumu.”

“Tu esi uzstādījusi jaunas kriokameras? Kā?”

“Aizver mutīti un gaidi, labi?” Leina piestāja, un viņš redzēja, ka viņa cenšas atgūt elpu, bet arī to neizrādīt. “Gan drīz redzēsi.”

Patiesībā tad, kad viņa beidzot parādīja, viņš neko neredzēja. Te bija viena no laboratorijām, un te, aizņemot lielāko daļu no vienas sienas, bija paraugu kamera: milzīgs skapis ar maziem trauciņiem, simtiem mazu organisku paraugu uz ledus. Holstens blenza, blenza un papurināja galvu. Un tad, kad Leina jau bija gatava izteikt viedokli par viņa neapķērīgumu, viņš beidzot salika bildi kopā un teica: “Embriji.”

“Jā, večuk. Nākotne. Visa jaunā dzīvība, ko mūsu suga par

varītēm gribēja turpināt, bet kuras audzināšanai mums nepietika vietas. Tikko kāda pārmēru sajūsmīga meitene izdomā, ka viņa grib ģimeni, ko es savā gudrībā neuzskatu par iespējamu atļauties, mēs ķeramies pie naža, un te nu tas nonāk. Dzīve ir skarba, ne?"

"Dzīvi?"

"Protams, dzīvi," Leina atcirta. "Jo es vēl pagaidām ceru, ka cilvēcei ir nākotne, un, godīgi sakot, no vēsturiskā skatpunkta mums drusku pietrūkst cilvēku. Tā nu mēs tos iesaldējam un ceram, ka kādudien varēsim iedarbināt mākslīgās dzemdes un laist pasaulē veselu varzu bāreņu." "Vecāki noteikti..."

"Strīdējās? Lauzās un plēsās?" Viņas skatiens bija tukšs. "Jā, tā varētu teikt. Bet viņi arī jau pirms tam zināja, ka tā būs, un tik un tā to darīja. Bioloģiskais imperatīvs ir jokaina padarīšana. Gēni vienkārši grib iespiesties nākamajā paaudzē, lai tur vai kas. Un, protams, mums šeit ir augušas vairākas paaudzes. Tu zini, kādi ir bērni. Pat tad, ja viņiem piedāvā pretlīdzekļus, pusē gadījumu viņi tos nelietos. Sīkie nejēgas, tā sakot."

"Es nesaprotu, kāpēc tu iedomājies, ka man tik ļoti vajadzēja redzēt," I lolstens noteica.

"Ak jā, pareizi." Leina noliecās pār konsoli un pārskrēja vairākām izvēlnēm, līdz izgaismojās viens embrija konteiners. "Sitais te, redzi?"

Holstens sarauca pieri, prātodams, vai viņam būtu jāpamana kaut kāda mutācija vai defekts.

"Ko es varu teikt?" Leina iesāka. "Es biju jauna un dumja. Un bija viens jauns, kaislīgs klasicists, kas sagrozīja man galvu. Mēs pusdienojām mirstošu zvaigžņu gaismā, desmittūkstoš gadus senā kosmosa stacijā. Ak, cik romantiski." Viņa ne uz mirkli neizkrita no lomas.

1 lolstens uz viņu blenza. "Es tev neticu."

"Kāpēc?"

"Bet tu... Tu neko neteici. Kad mēs nostājāmies pret Gaijenu, tu būtu varējusi..."

"Tad es nebiju droša, ka mums ir nākotne, un, ja Gaijens būtu uzzinājis un pārņēmis kontroli pār sistēmu... Starp citu, tā ir meitene. Viņa ir meitene. Būs meitene." Šī atkārtošanās lika Holstenam saprast, cik tuvu robežai ir Leina. "Es pieņēmu lēmumu, Holsten. Kad es biju ar tevi, es izvēlējos. Es to izdarīju. Es gribēju... Es domāju, ka vēlāk būs laiks... Es domāju, ka būs rīts, kad es varēšu atgriezties pie viņas un... Bet mūždien bija atkal kaut kas darāms. Rītdiena, ko es gaidīju, tā arī nepienāca. Un tagad es neesmu droša, ka..."

"īsa..."

"Klausies, Holsten, tu dosies atpakaļ, tikko viņi atradīs tev kameru, labi? Tu esi prioritāte, sūds par visiem citiem. Šobrīd cilvēkam ir dažas priekšrocības, ja šis cilvēks esmu es, un pirmā no

tām ir, ka es izlemju. Tu atslēdzies. Tu pamosties, kad mēs tiekam pie zaļās planētas sistēmas. Tu dodies uz planētu un pārliecinies, ka tiek darīts viss, lai tā planēta būtu mūsu, vai tur būtu traki datori vai zirnekļbriesmoņi, vai vienalga kas. Un tu padari to planētu tādu, ka viņa tur var dzīvot. Tu dzirdi, večuk?

"Bet tu..."

"Nē, Holsten, šitā lieta ir tā, par ko tu dabūsi uzņemties atbildību. Es esmu izdarījusi visu, ko varu. Es esmu izdarījusi visu, kas cilvēciski iespējams, lai atnestu rītdienu. Pēc tam viss būs uz taviem pleciem."

Tikai vēlāk, kad viņa pavadīja Holstenu uz viņa svaigi atjaunoto kriokameru, viņš pamanīja vārda zīmīti, kas vēl arvien atradās uz skrandainās šalles, ko Leina bija aplikusi ap pleciem. Šis skats viņu sastindzināja

mirklī, kad viņš jau cēla kāju, lai iekāptu tikko iekārtotajā zārkā. Patiešām? Visu šo laiku? Stājoties pretī ilgajai, aukstajai nebūtībai bez mazākās drošības par to, ka viņš atkal pamodīsies, bija savādi patīkami zināt, ka kāds — pat ja tā ir šī ciniskā, rūgtā sieviete — visus šos nejustos gadus ir turējis par viņu rūpi.

6.6. Un pieskārās dieva sejai

Poršija vēlas doties ārā līdz ar pārējo komandu, bet Viola to ir aizliegusi. Viņu saglabās viņas pašas ideālam. Līdz tam Poršiju lolo un lutina kā upurēšanai gatavotu karali.

Tādā augstumā Debesu Ligzdas kolonijai nepieciešama fiziska palīdzība, lai noturētu gaisa kuģa korpusu paredzētajā formā un uzturētu tā ierīces. Pat strādājot iekšpusē, aukstums jau skar skudras. Tās ir sīkas un nespēj regulēt ķermeņa temperatūru, viņas nespēj daudz darīt ārpus kuģa serdes, un tā nu zirnekļi ir apvilkuši īpašos tērpus un devušies ārā, lai rāptos pa savas lidojošās mājas ārpusi, ieejot un izejot pa spiedienu regulējošām durvīm, ko viņi paši auž un ārda — pagaidu izejas parādās un pazūd pēc vajadzības. Kad darbi piebeigti, viņi klupdami krizdami rāpjas atpakaļ pa diviem vai trim. Daži atgriežas, piesieti pie kolēģu mugurām — viņus, neraugoties uz zīda slāņiem, kas sedz viņu ķermeņus un ķīmiskos sildītājus pie vēderiem, pievārējis aukstums. Poršija jūtas neveikli par to, ka nevar palīdzēt, lai gan saprot, ka tiek taupīta citam pienākumam.

Daži bija pieturējušies pie domas, ka, nonākot tuvāk pie saules, viņi tiešāk, bez šķēršļiem justu tās karstumu. Šī doma ir pilnvērtīgi atspēkota. Šeit retinātais gaiss izsūc viņu ķermeņus kā neredzams vampīrs. Un tik un tā Poršija būtu viņiem pievienojusies, strādājusi kāju pie kājas ar viņiem un paveikusi savu darba daļu — kamēr kuģis dara savējo.

Otrs iemesls, kādēļ viņa vēlas strādāt: lai viņai nebūtu jādomā par to, kas notiek lejā — vai arī augšā atkarībā no skatpunkta. Pēkšņais Ziņ-neses klusums ir ietekmējis visas. Saprātīgi būtu domāt, ka viņu misija ir ne vairāk kā pastarpināti saistīta — tikai tādējādi, ka abi pasākumi ir saistīti ar Biankas neparedzamo ģenialitāti — bet, līdzīgi ka cilvēki,

arī zirnekļi ātri ierauga sakarības un saskata saistības, lai no sagadīšanās izdarītu secinājumu par neesošu nozīmīgumu. Komandā ir valdījis savāds uztraukums, lai arī Templa slavas dienas sen ir pagājušas. Tas, ka viņi ir tik būtiski tuvāk Ziņneses būtības noslēpumam, tik ļoti atšķirti no visa zināmā, modina svešādas domas.

Vismaz Viola ir pārliecināta, ka Debesu Ligzda stabili lidos retinātajā gaisā, un viņa sazinās ar radiobākām uz zemes. Gaisa straumes — tās pēdējo gadu laikā ir aptuveni iezīmētas — nes viņas tuvāk krīzes punktam.

Ponija, Fabian, ieņemiet pozīcijas, Viola izrīko.

Poršija cieņpilni izsaka šaubas par šo pavēli, ar aprautām palpu kustībām ziņojot, ka uzskata — misiju var tikpat vienkārši īstenot kā

vienatnē, tā arī divatā. Viņu mudina nevis ticības trūkums Fabiana spējām, bet bailes par viņu. Tēviņi ir tik trausli, un viņa vēlas to pasargāt.

Viola norāda, ka viss notiks pēc plāna, un šis plāns pieprasa, ka abi dodas uz nelielāko gaisa kuģi, kas novietots uz Debesu Ligzdas. Zvaigžņu Ligzda — tā viņi to sauc, un tā aizvedīs viņus tur, kur nekad vēl nav bijis neviens zirneklis — vietās, kas bijušas mītu un iztēles telpa, cik ilgi vien pastāv viņu pieraksti. Vairāki nelieli bezpilota lidaparāti ir nokļuvuši tuvu šai robežai. Tagad zinātnieki uzskata, ka viņi ir nonākuši pie sapratnes par to, kādi apstākļi valda pasaules pašā malā, un ir izveidojuši atbilstošus plānus. Poršijai un Fabianam būs jācīnās ar šo uzskatu iespējamo kļūdai-numu, un viņi dodas divatā, ja gadījumā kāds no viņiem cietīs neveiksmi.

Debesu Ligzda ir izturīga, tā var izdzīvot mainīgajos, vētrainajos laikapstākļos, kas valda visapkārt viņu pasaulei. Tā vēl arvien ir milzīgs objekts gandrīz bez svara: zīda, koka un ūdeņraža mākonis; smagākās lietas tajā ir nelielā zirnekļu komanda un daži dzinēji. Tik un tā šis kuģis nav gana viegls. Pilnībā piepūstas Zvaigžņu Ligzdas izmērs būs salīdzināms ar Debesu Ligzdu, bet tās svars būs daudzkārt mazāks: samazināta borta kolonija, kas nodrošinās dzīvības procesu uzturēšanu, radio, divu zirnekļu komanda un krava.

Šis ir viens no Biankas un viņas biedru atklātajiem faktiem: ka debesīm ir rūkoša mala, ka, ceļotājam dodoties tālāk no zemes, gaisa

kļūst mazāk, tas kļūst retinātāks, aukstāks un mazāk uzticams, līdz... Nu, šeit vēl arvien notiek diskusija, vai tas patiešām izbeidzas vai arī kļūst tik izretināts, ka neviens no esošajiem instrumentiem nespēj to noteikt. Galu galā — cik daudz gaisa molekulu izplatījuma kvadrātkilometrā nozīmē, ka atmosfēra vēl turpinās?

Poršija dodas uz pārģērbšanās telpu, kur viņai uzvelk tērpu. Tas nav tikai izolējošs slānis, kādu vilka gaisa kuģinieki, bet smags un savāds ietērps — biezāks ap locītavām un milzīgs pie vēdera, kur novietotas gaisa tvertnes. Šobrīd tas ir bez spiediena un ļengani karājas uz Porši-jas ķermeņa — tas šķiet pārsteidzoši smags, traucē kustēties un, mēģinot runāt, viņa tikai murmina. Šajā misijā viņa būs spiesta izmantot tikai palpu signālus un radio.

Fabians, līdzīgi apseglots, viņai pievienojas. Viņš iedrošinoši pamāj Poršijai, lai viņa nezaudē dūšu. Viņš ir izvēlēts kā Poršijas pārinieks, jo viņi labi sadarbojas, un arī tāpēc, ka, būdams neliela auguma pat tēviņam, viņš ir sasniedz vien pusi no Poršijas lieluma un sver pat mazāk nekā pusi no viņas svara. Zvaigžņu Ligzdai viņi ir jāved garā ceļā — kā nekā zvaigznes ir ļoti tālu.

Pat Ziņnese ir tālu, tā šķērso debesis daudz augstāk, nekā Zvaigžņu Ligzda varētu aizsniegties. Ja neskatās uz jautājumu filozofiski, tad tur vispār nav atmosfēras. Ziņnese ir dzīvības forma,

kas mīt nemīlīgākajā, dzīvībai nedraudzīgākajā vidē, kādu zirneklis var iztēloties.

Un Poršija nespēj nedomāt: Vai mēs esam Viņu apklusinājuši, sniedzoties tik augstu kā tagad? Vai, to darot, mēs jau mērāmies kājiņām ar Viņu?

Zvaigžņu Ligzdas komandas kajīte ir briesmīgi saspiesta. Griesti ir piebāzti ar kuģa sistēmām: sildītāju, ķimikāliju ražotni, raidītāju/uztvē-rēju un skudru populāciju, kurām ir ierobežota kapacitāte — tās ir radītas, tikai lai visu to darbinātu. Poršija un Fabians iekārtojas, cik labi vien var, izveidojot ligzdiņas ierobežotajā telpā, ko viņiem sniedz sienas.

Ar radio pulsu ienāk instrukcijas no Violas, kas atrodas Debesu Ligzdas garajā kajītē. Tās liek Poršijai veikt garu pārbaužu sēriju, pārbaudot abu kuģu borta kolonijas, kas jebkurā gadījumā ir kā māte un meita — radniecības saites palīdz veidot saziņu starp tām abām.

Viola signalizē, ka pienācis izšķirošais mirklis: saskaņā ar labākajām gaisa plūsmu prognozēm šis ir mirklis, kad kuģim jāatdalās no Zvaigžņu Ligzdas, lai varētu nodrošināt optimālu veiksmes iespēju. Violas vārdi tiek pārsūtīti kā digitāls pulss, kas atņem informācijai sūtītāja raksturu un personību, tādēļ izklausās šausminoši efektīvi.

Poršija atbild, ka viņa un Fabians ir gatavi atdalīties. Viola iesāk kaut ko teikt, tad pieklust. Poršija zina, ka viņa tikko ir noklusējusi kādu tukšu frāzi par Ziņneses labvēlību. Šāda sentimenta izpausme šobrīd šķiet nevietā.

Lejā, uz planētas virsmas, dučiem observatoriju un radio uztvērēju aizrautīgi gaida ziņas par notiekošo.

Zvaigžņu Ligzda kā parazīts ir turējusies pie Debesu Ligzdas augšpuses. Tagad tās komanda ir spējusi tajā iekāpt un iekārtoties, un Debesu Ligzdas skudras saudzīgi atdala mazāko kuģi, pārgriežot daudzus sīkus pavedienus, tā ka uzreiz ir redzama Zvaigžņu Ligzdas labākā lidot-spēja — tā aizlido no mātes kuģa graciozi kā medūza. Tūlīt pat tā paceļas augstāk, nekā tai varētu sekot smagākais gaisakuģis, un to notver augstākās gaisa plūsmas, kas — pagaidām — atbilst modeļiem, kurus radījuši zinātnieki, kuriem gan nevajadzēja uzticēt šai ierīcei savu dzīvību.

Poršija un Fabians regulāri pa radio ziņo Violai un plašākajai pasaulei. Starplaikos viņi lielākoties izklaidējas. Viņu spēja sazināties aprobežojas ar palpu signāliem, smalkāku izteiksmi slāpē saspiestība un neērtie tērpi. Lai ari komandas kajīti ietin zīda slāņi, tajā tomēr iekļūst aukstums. Viņi jau elpo iekrāto gaisu, kas ir ierobežots resurss. Poršija apzinās, ka viņu misija jāīsteno saskaņā ar stingru laika grafiku.

Ķīmiskā gaisma viņu mēraparātos ziņo par straujo pacelšanos. Radio apstiprina Zvaigžņu Ligzdas pozīciju. Poršija piedzīvo to savādo

sajūtu, kas tik lielā mērā raksturo, kas viņa ir: sajūtu, ka viņa dodas turp, kur neviena cita vēl nav gājusi. Šī oportūnistiskās ziņkārības izjūta, kas piemita viņas sencēm jau tad, kad viņas bija sīkas, nedomājošas mednieces, Poršija izpaužas jo spēcīgi. Viņai vienmēr ir jauni apvāršņi un jaunas takas.

Ap šo laiku Ziņnese pārtrauc klusēšanu. Poršija nav noskaņojusies uz Dieves frekvenci, bet vētrainā atbilde no zemes viņai izstāsta, kas

noticis. Viņa pati neprot labi lasīt Dieves sarežģīto, intuitīvi grūti uztveramo valodu, bet drīz vien parādās tulkojumi, kas ceļo ap planētu ātri kā doma.

Dieve ir atvainojusies.

Dieve ir izstāstījusi, ka Viņa pirmīt nav sapratusi dažus situācijas pamatelementus, bet tagad ir labāk apjautusi, kas notiek.

Dieve ir atvērta jautājumiem.

Poršija un Fabians, ieslēgti mazajā, augšplidojošajā burbulī, satraukti gaida, kas tiks teikts. Viņi zina, ka Bianka un viņas biedres uz zemes noteikti drudžaini diskutē, ko tālāk. Kādi jautājumi gan var iezīmēt šo jauno komunikāciju fāzi ar Ziņnesi?

Bet, protams, ir tikai viens vitāli svarīgs jautājums. Poršija prāto, vai Bianka maz beigās jautās kāda cita padomu vai ari vienkārši nosūtīs savu prasību Dievei, lai neviena cita to nevarētu izdarīt. Noteikti ikvienam citam zirneklim ar pieeju raidītājam šis ir milzīgs kārdinājums.

Bianka jautā šādi:

Ko nozīmē tas, ka tu esi tur, bet mēs esam šeit? Vai tam ir nozīme, vai arī tā ir nejaušība? Jo ko gan citu kāds var jautāt — pat ja atbild tikai salauzta kibernētiska dievība —, ja ne Kāpēc mēs esam šeit?

*

No saviem augstumiem Avrana Kerna sagatavojas pilnīgai atklātībai: šis ir jautājums, ko viņa var atbildēt detalizētāk, nekā visi pasaules zirnekļi varētu vēlēties. Viņa, Avrana Kerna, pati ir vēsture.

Viņa ievelk dziļas elpas ekvivalentu, bet prātā nenāk neviena atbilde. Viņai ir daudz pārliecības, ka viņa zina, bet šo pārliecību nestiprina zināšanas. Datu arhīvs, par kuru viņa domā kā par savām atmiņām, nav pieejams. Kad viņa meklē atbildes, izlec kļūdu paziņojumi. Viss ir pazudis. Visa plašais “kas reiz bija" ir prom. Viņa ir vienīgā lieciniece veselam civilizācijas laikmetam, bet tomēr ir visu aizmirsusi. Nelietotie ieraksti viņas tūkstošgadu miegā un gadsimtu nomodā ir pārrakstīti.

Viņa zina, ka zina, bet patiesībā viņa nezina. Viņai ir tikai pieņēmumu lupatu deķis un atmiņas par laiku, kad viņa atcerējās notikumus, ko vairs nevar atcerēties pa īstam. Ja viņai ir jāatbild planētai, tad šo atbildi veidos gabaliņi, kas sadiegti kopā, lai izveidotu

audumu. Viņa sniegs tiem novēlotus radīšanas mītus — daudz dogmas, maz detaļu.

Bet viņi tik izmisīgi vēlas zināt, un tas ir pareizais jautājums. Vai viņa tiem jautātu tehniskās specifikācijas vai sērijas numurus? Nē. Viņiem jāzina patiesība, cik labi vien viņa to var izstāstīt.

Tā nu viņa tiem izstāsta.

Viņa jautā tiem: kas, viņuprāt, ir gaismiņas debesīs: tie lejā ir gana labi astronomi, lai zinātu, ka tās ir neiedomājami tālas ugunis.

Tās ir līdzīgas jūsu saulei, viņa saka. Un ap vienu tādu sauli riņķoja planēta, loti līdzīga jūsējai, un no tās citas acis lūkojās uz tālajām gaismām un prātoja — nez, vai kāds tur lūkojas uz mums? Viņa ir gluži dabiski pieņēmusi pagātnes formu, lai gan viņas priekšstats par lineāru pagātni ir nedaudz atšķirīgs no zirnekļu pašu priekšstatiem. Pati Zeme viņai ir mirusi.

Radījumi, kas dzīvoja uz šīs zemes, bija ķildīgi un nežēlīgi, un lielākā dala no viņiem vēlējās vienīgi nogalināt, kontrolēt un apspiest cits citu, un pretoties ikvienam, kurš mēģināja uzlabot savu biedru likteni. Bet bija daži, kas redzēja tālāk. Viņi ceļoja uz citām zvaigznēm un pasaulēm un, kad viņi atrada pasauli, kas bija nedaudz līdzīga viņējai, viņi izmantoja tehnoloģiju, lai to mainītu tiktāl, ka varētu uz tās dzīvot. Uz dažām no šim pasaulēm viņi dzīvoja, uz citām veica eksperimentu. Viņi sēja šajās zemēs dzīvību un radīja katalizatoru, kas veicināja šīs dzīvības attīstību; viņi gribēja redzēt, kas radīsies. Viņi vēlējās redzēt, vai šī dzīvība skatītos uz viņiem un saprastu.

Viņā sakustas kaut kas no tā, kas ir palicis pāri no Avranas Ķērnās — kāds salūzis mehānisms, ko viņa nav izmantojusi tik ļoti ilgi.

Bet, kamēr viņi gaidīja, iznīcinošais, izšķērdīgais vairākums cīnījās ar pārējiem, ar pareizi domājošajiem, un sāka milzīgu karu. Viņa saprot, ka viņas klausītāji sapratīs vārdus “karš” un “katalizators” un lielāko daļu izmantoto jēdzienu. Un viņi nomira. Visi viņi nomira. Visi cilvēki uz

Zemes —palika tikai daži. Un tā viņi nekad neatgriezās, lai paskatītos, kas izaudzis viņu jaunajās pasaulēs.

Un viņa nesaka, bet nodomā: Un tie esat jūs. Mani bērni, tie esat jūs. Jūs neesat tas, ko mēs gribējām, ne tas, ko mēs plānojām, bet jūs esat mans eksperiments, un jūs esat veiksme. Un atkal sakustas tā zāģzobainā daļa, un viņa zina, ka kāda viņas daļa, kāda no apziņas izslēgta miesīga daļa cenšas raudāt. Bet ne no skumjām — drīzāk no lepnuma, tikai no lepnuma.

*

Poršija savā mazajā, izolētajā pasaulē klausās, ko Dieve mēģina pateikt, un cenšas to pieņemt — gluži kā citi zirnekļu prāti visā pasaulē cenšas saprast, kas tiek teikts. Daļēji tas nav saprotams — līdzīgi kā liela daļa no Ziņneses vārdiem — bet šis ir skaidrāks nekā

lielākā daļa no teiktā: Dieve šoreiz patiešām cenšas tikt saprasta.

Nākamo jautājumu viņa uzdod gandrīz vienlaikus ar Bianku:

Tātad tu esi mūsu radītāja? Ar visu saistīto nastu, kas nāk līdzi šim jautājumam: Radīji — kāpēc? Ar kādu mērķi?

Un Ziņnesc atbild: Jūs esat radīti pēc Manas gribas, un jūs esat radīti no tās otras pasaules tehnoloģijas, bet tas viss ir jūs ātrāk aizvedis pa ceļu, kuru jūs varbūt būtu gājuši bez manis, ja jums būtu laiks un izdevība. Jūs esat Mani, bet jūs arī piederat Visumam, un jūsu mērķis ir tāds, kādu jūs paši izvēlaties. Jūsu mērķis ir izdzīvot un augt, un zelt, un mēģināt saprast — līdzīgi kā maniem ļaudīm vajadzēja pieņemt to par savu mērķi, ja viņi nebūtu kļuvuši muļķi un aizgājuši zudībā.

Un Poršija, lai gan viņa nekad nav bijusi templī gājēja, jūt, ka viņa — paceļoties augstākajos, retinātajos gaisa slāņos — piepilda šo likumu un cenšas paplašināt zināmā robežas.

Viņu pacelšanās ir bijusi strauja; Dieve ir izrunājusies plaši.

Tagad viņi palēnina gaitu, un altimetra krāsa vēsta, ka pat izturīgā Zvaigžņu Ligzda, kas ir tikai plāna ādiņa ap milzīgu ūdeņraža daudzumu un zem tā piekarinātu pavisam nelielu svaru, sasniedz savu iespēju robežas — tur, kur atmosfēras gandrīz nav, un tādēļ nav nekā, par ko gāze varētu būt vieglāka. Viņi vēl arvien ir daudz, daudz par tālu no orbitējo-šās Ziņneses — teju trešā daļa no attāluma līdz tālajai dzirkstelei —, bet tas ir tālākais, kurp viņi paši var nonākt.

Tomēr viņu kravai lemts doties vēl tālāk. Tās palaišana ir bīstamā ceļojuma riskantākā daļa — šeit, kur nevienam zirneklim nebija paredzēts doties. Poršija nosūtīs orbītā pašu pirmo mākslīgo objektu, kas radies viņas pasaulē. Zirnekļi ir uzbūvējuši satelītu.

Tā ir dubulta stikla lode, kas satur radio raidītāju/uztvērēju un divas kolonijas: viena no tām ir skudras, otra — aļģes. Aļģes ir īpaša suga, ko radījuši jūras mutkāji, tā ir izveidota tā, lai pielāgotu vielmaiņu un mainītu apkārtējās vides apstākļus. Saules gaismā tā zaļos, izplešoties caurumotajos zīda spārnos, ko atvērs satelīts, un to regulēs skudru kolonija, kas barosies no aļģēm un elpos to izdalīto skābekli. Satelīts ir sīciņa biosfēra, kas paredzēta apmēram gadu ilgai darbībai, līdz kādā nebūt veidā zaudēs iekšējo līdzsvaru. Tā darbosies kā radio pastiprinātājs, un skudras varēs no zemes pāriestatīt dažādu analītisku uzdevumu veikšanai. Iespēju ziņā satelīts nav nekas satriecošs, bet tomēr tas iezīmē jaunas ēras sākumu.

Ir paredzēts, ka tas atdalīsies no gondolas apakšas, kur tas līdz šim karājās kā pati blīvākā Zvaigžņu Ligzdas ekspedīcijas daļa. Tam ir ķīmiskas raķetes, kas to nosūtīs solīti tālāk stabilā orbītā, un skudras jau ir iepriekš apbruņotas ar aprēķiniem, kas būs nepieciešami, lai lidojuma laikā pielāgotu trajektoriju. Lai cik labas nebūtu viņu ķīmijas zināšanas, zirnekļiem ir ierobežotas iespējas izveidot iekšdedzes

raķetes, tādēļ bija nepieciešams Debesu Ligzdas un Zvaigžņu Ligzdas projekts. Kerna un viņas biedri nekad nebija to iedomājušies, bet zaļā planēta ir ģeoloģiski jauna — pārāk jauna, lai tajā būtu radies kaut kas līdzīgs fosilajai enerģijai. Biotehnoloģijas un mehānikas izgudrojumiem ir tā jāaizvieto.

Krava neatdalās.

Poršija neskaidri aptver šo faktu. Viņa un Fahians ar grūtībām spēj izturēt vides apstākļus. Ilgā, aukstā pacelšanās ir no viņiem prasījusi daudz. Zirnekļiem kā sugai nepiemīt efektīvas endotermijas. Šobrīd abi ir mežonīgi izsalkuši, viņi aprij iekšējās barības rezerves, bet tik un tā aukstuma dēļ klust gausi. Tagad kaut kas ir nogājis greizi, un Poršijai jāpamet komandas kajīte, lai dotos arvien retinātākajā gaisā un paskatītos, vai to var labot. Briesmas aug ar katru mirkli: ja satelīts ir piedzīvojis kļūmi, tas var izšaut raķetes pirms atdalīšanās no Zvaigžņu Ligzdas, kas sadedzinātu kabīni un piešķiltu liesmu ūdeņraža kamerai. Fabians informē zemi par viņu situāciju, ielaužoties vispārējā čalā, ko radījušas Ziņncses atklāsmes. Bianka un viņas biedres — tās, kas tieši iesaistītas Zvaigžņu Ligzdas projektā — strauji pieklust.

Komunikācija ir sarežģīta. Fabians vēl un vēlreiz atkārto sakāmo, kamēr Poršija sagatavo tērpu, lai izietu naidīgajā teju vai kosmosā, kas plešas visapkārt. Zvaigžņu Ligzdas raidītājam ir grūti sasniegt planētas virsmu — vēl viens tehnoloģijas paraugs, kas nespēj izturēt slodzi.

Poršija nostājas tur, kur plāno iziet — netālu no komandas kajītes apakšas. Viņa izritina drošības tauvu, kas pievienota kajītes iekšpusei, tad savērpj vēl vienu sienu pār sevi, pēc tam ieslēdz tīkla dziedzerus tērpā. Tad viņa atgriež kabīnes sienu un nokļūst telpā pirms ārsienas, salabo plēsumu aiz sevis un tad veic tās pašas darbības, lai izkļūtu ārā, slepkavnieciskajā aukstumā.

Viņas tērps acumirklī izplešas: iekšējās gaisa rezerves reaģē uz ārējo reto atmosfēru un paplašinās, lielākoties ap viņas vēderu, muti, acīm un locītavām: šīs ķermeņa daļas varētu ciest no pēkšņa spiediena zuduma. Poršijai šobrīd ir vairākas priekšrocības salīdzinājumā ar mugurkaulnieku: atvērtā asinsrite ir mazāk jutīga pret apsaldējumiem un gāzes burbuļiem, ko rada spiediena maiņa, un ārējais skelets labāk nekā āda saglabā mitrumu. Tomēr izpleties tērps samazina kustību iespējas —viņa spēj tikai kroplīgi steberēt. Vēl ļaunāk, viņa gandrīz uzreiz sāk uzkarst. Viņa ir — tik tikko— spējīga uzturēt ķermeņa temperatūru augstāku, bet viņai nav nekāda veida, kā padarīt to zemāku. Viņas radītajam siltumam nav kur palikt, jo tam visapkārt ir tik maz gaisa. Viņa sāk lēnām vārīties pati savā ādā.

Ar sāpēm un grūtībām viņa rāpjas lejup, lai atrastu satelītu, un caur aizmigloto lūciņu redz, ka to pie ārsienas piekalis ledus. Viņa nevar nekādā veidā to kādam paziņot, un var vienīgi cerēt, ka pati krava nav bojāta. Viņa sāk drūmi ar priekškājām lauzt un šķelt ledu.

Stikla lode vēl arvien paliek pieķēdēta pie Zvaigžņu Ligzdas zīda. Poršija neskaidri apjauš, ka jebkurā brīdī var iedarboties tās raķetes, un tās visticamāk nevis izkausēs ledu, bet gan sadedzinās visu Zvaigžņu Ligzdu. Kamēr šī doma laužas cauri viņas sakarsušajam prātam, viņa redz pirmo blāvo spīdumu — ķīmisko vielu sajaukumu, kas rada pēkšņu karstumu.

Sis ir viņas darbs. Tādēļ viņa tika izvēlēta. Viņa ir celmlauze, riskētāja, zirnekliene, kas nekad nav gatava vienkārši sēdēt un gaidīt, kad pasaule panāks viņai pretī. Viņa ir varone, bet tāda, ko vairāk apskauž, nevis kurai līdzinās.

Viņa neveikli aptver satelītu un beidzot veiksmīgi atrauj to no ledus slēģiem. Pierāvusi pakaļkājas, viņa notēmē uz atklātu kosmosu un no visa spēka atsperas milzīgam lēcienam.

Viņa jūt, kā pie vienas no viņas pakaļkājām saplīst tērps — zīds nav izturējis pēkšņo lēcienu. Vēsums, kas aptver atbrīvoto kāju, šķiet gandrīz patīkams. Tad viņa lido prom — rēnajā, rēnajā gaisā, prom, metot loku uz leju, kur viņu pacietīgi pievelk planēta. Gluži kā krampjos sarāvusi sešas kājas, viņa aizmet satelītu prom.

Tā raķetes aizdegas. To ugunīgo astu gals apdedzina Poršiju, un satelīts kā neprātīgs aizvirpuļo prom — ārpus plašās Zvaigžņu Ligzdas lapotnes, kas pletās pār to. Poršija nezina, vai tas varēs pietiekami mainīt kursu, lai nonāktu plānotajā orbītā.

Viņas prātā dzimst pārsteidzoši racionāla doma: Noteikti ir vieglāks veids, kā to izdarīt.

Tad viņa krīt un krīt, un, lai gan viņas kājas kļūmīgi kustas, it kā austu izpletni, viņa neko nerada.

Viņas kritiens pēkšņi ar rāvienu apstājas, viņa karājas zem Zvaigžņu Ligzdas. Viņu notvērusi drošības trose, un Poršijai tagad ir pārāk karsti, lai viņa varētu pakustēties vai padomāt. Viņa nospriež, ka ir zudusi.

*

Fabians šajā laikā jau darbojas. Viņš ir spējis ļoti maz izsekot notikušajam, bet pēkšņais Poršijas troses rāviens piesaista viņa uzmanību, un viņš tai seko, pats izveidodams vienu izeju pēc otras, līdz — paša tērpam izplešoties un saspiežot ķermeni — viņš var uzvilkt Poršiju augšup. Ar teju pēdējiem spēkiem viņam izdodas ievelt Poršiju iekšā, un, tikko kamera ir aizvērta, viņš ar ilkņiem atrauj abu tērpus.

Tur viņš guļ uz muguras, viņa un Poršijas locekļi savijusies kopā. Viņa nekustas — tikai vāri pulsē vēderiņš.

Kaut kā viņš sasniedz radio raidītāju un nosūta pussakarīgu ziņojumu par notikušo. Viņš saņem tikko dzirdamu apstiprinājumu, ka satelīts ir veiksmīgi palaists, bet nekādu ziņu par to, vai viņš ir sadzirdēts.

Viņš mēģina vēlreiz, ar drebošām palpām sūta nesakarīgas ziņas, un beidzot viņam izdodas: Vai jūs mani uztverat? Vai kāds mani uztver?

No zemes nekādu ziņu. Viņš pat nezina, vai radio vēl strādā. Viņš ir izmisīgi izsalcis, un Poršijas gājiens ārpus kajītes nozīmē, ka abiem ir palicis ļoti maz gaisa. Viņš ir sācis ūdeņraža nolaišanu, cik ātri vien ir iespējams to izdarīt droši, bet vēl arvien līdz lejai ir palicis tālu. Viņam un Poršijai nepietiek ne spēka, ne skābekļa, lai sasniegtu apdzīvojamu augstumu.

Tad ieskanas balss: Jā, es tevi uztveru.

Ziņnese klausās. Fabians izjūt reliģisku bijību. Viņš ir pirmais tēviņš, kas jebkad runājis ar Dievi.

Es saprotu jūsu situāciju, Ziņnese viņam saka. Nevaru jums palīdzēt. Man žēl.

Fabians pavēsta, ka viņam ir plāns. Viņš rūpīgi izstāsta, ko izdomājis. Vai tu vari izskaidrot viņiem visiem?

To es varu, Ziņnese sola, un tad, pēkšņi piekļūstot senām atmiņām — Kad mani senči sniedzās kosmosā, starp tiem celmlaužiem arī bija upuri. Tas ir to vērts. Nākamā frāze Fabianam ir sveša. Viņš nekad nezinās, ko Ziņnese domājusi ar: Atdodu tev godu.

Viņš pagriežas pret Poršiju, kurai nekas vairs nav atlicis. Viņa guļ uz muguras bez samaņas, palikusi bez nekā — tikai ar pašiem primitīvākajiem refleksiem.

Lēnām, samocītām kustībām Fabians sāk viņu aplidot. Viņš kustina palpas Poršijas acu priekšā un pieskaras viņai, it kā mēģinātu pāroties,

pamodinot lēnu instinktu, kas civilizācijas gadsimtu gaitā ir pārrakstīts, bet nekad nav līdz galam pazudis. Nav barības, kas ļautu viņai atgūties — tikai viens tās avots. Nav pietiekami gaisa diviem, bet varbūt ir pietiekami vienam.

Viņš redz, kā atveras un paceļas dreboši ilkņi. Mirkli viņš uz tiem skatās un pārdomā, ko jūt pret savu komandas biedru un draudzeni. Viņa to nekad nepiedos ne viņam, ne sev, bet varbūt viņa tik un tā dzīvos.

Viņš padodas viņas automātiskajam skāvienam.

*

Vēlāk Poršija atgūst samaņu Zvaigžņu Ligzdā. Viņa jūtas pieēdusies, savainota, savādi uzbudināta. Viņa ir pilnībā zaudējusi vienu pakaļkāju, divus posmus no citas kājas, kā arī vienu no savām sekundārajām acīm. Tomēr viņa ir dzīva.

Kad viņi izstāsta Poršijai, ko Fabians izdarīja, lai nodrošinātu viņas izdzīvošanu, viņa ilgu laiku atsakās tam ticēt. Beidzot Pati Ziņnesc ir tā, kas palīdz Poršijai pieņemt notikušo.

Poršija nekad vairs nelidos, bet viņa būs izšķiroši svarīga

turpmāko lidojumu plānošanā, izstrādājot gudrākas un drošākas metodes, kā sasniegt orbītu.

Jo tagad, kad Ziņnese ir atradusi pacietību un skatpunktu, kas ļauj pienācīgi izprast Viņas bērnus, Viņa var beidzot paust savu brīdinājumu tā, ka viņi to spēj saprast. Beidzot zirnekļi aptver, ka vēl bez viņu orbitē-jošās Dieves viņi Visumā nav vieni, un tas nemaz nav labi.

7. SADURSME

.

7.1. Kara taka

Viņi bija saspiedušies apspriežu telpā. Tas bija kā déjà vu — bet šobrīd tas šķita labi. Holstens bija pilsonis mazā pasaulē, kurā valdīja cikli un atkārtošanās, un, ja kaut kas neatkārtojās, tad tas nozīmēja, ka kaut kas sabrūk.

Dažas no lampām nebija ieslēgušās, pilnībā pierādot Holstena domu. Visi tehnoloģiju brīnumi, kas bija ļāvuši Gilgamešam pastāvēt, visi trumpji, ko viņi bija nozaguši Vecās Impērijas dieviem... Un tagad viņi vai nu nespēja dabūt pie dzīvības visas lampas, vai arī vienkārši bija pārāk daudz augstākas prioritātes lietu, kas jāpadara.

Viņš pazina pārsteidzoši daudzus no sanākušajiem. Šī acīmredzami bija vadības sapulce. Šeit bija komandas kodols — vai kas no viņiem bija palicis. Viņš redzēja zinātnieku komandu, saujiņu no inženierijas, vadības, drošībniekiem — visiem cilvēkiem, kas bija kāpuši uz klāja, kad Zeme vēl arvien bija vieta, kur dzīvoja cilvēki. Šie bija cilvēki, kuriem tika sniegta aizbildniecība pār palikušo cilvēci.

Ar dažiem ievērojamiem iztrūkumiem. Vienīgā klātesošā nodaļas vadītāja — ja neņem vērā pašu Holstenu un viņa nodaļu viena cilvēka sastāvā — bija Vitas, kas virzīja apdullušo, nesen pamodināto baru, izrīkodama cilvēkus saskaņā ar savu ekscentrisko sistēmu. Viņai palīdzēja daži jauni cilvēki vecos kuģa tērpos — Holstens pieņēma, ka tie bija Lei-nas audzēkņi. Viņi varētu būt līdzīgi tai bandai, kas figurēja viņa nesenajās atmiņās, bet Holstens minēja, ka viņi ir vismaz paaudzi vēlāki. Tomēr viņi bija izturējuši. Viņi nebija kļuvuši par kanibāliem, anarhistiem vai mērkaķiem. Pat šis trauslais stabilitātes šķitums sniedza viņam zināmu cerību.

"Klasicist Meison, te tu esi." Bija grūti teikt, ko Vitas domāja par viņa klātbūtni. Patiesībā bija grūti teikt, ko viņa domāja par jebko. Viņa bija novecojusi, bet eleganti un, šķiet, tikai nedaudz. Holstens konstatēja, ka ir aizrāvies ar traku iedomu, ka varbūt viņa vispār nav cilvēks. Varbūt viņa pati bija mašīna ar apziņu. Galu galā, tā kā viņa vadīja medicīnas nodaļu, tad varētu nosargāt savu noslēpumu mūžīgi...

Kopš uzkāpšanas uz Gilgameša viņš bija redzējis daudz ko ārprātīgu, bet šis nu būtu solis par tālu. Pat Vecā Impērija... Ja nu vienīgi viņa bija Vecā Impērija, anahronisks desmittūkstoš gadus vecs izdzīvotājs, mūžīgs, kodolspčka dzīts.

Uz mirkli aizpeldējis no saprāta, viņš pastiepās pēc Vitas rokas un sagrāba to, sajuta cilvēcisku siltumu un piespieda sevi ticēt savām sajūtām. Zinātniece sardoniski pacēla uzacis.

"Jā, tā patiešām esmu es," viņa piezīmēja. "Es zinu, pārsteidzoši.

Vai tu māki šaut?”

“Es ļoti šaubos,” Holstens nomurdēja. “Es... Ko?”

“Kapteinis gribēja, lai visiem to pajautāju. Tavā gadījumā es jau biju uzminējusi atbildi.”

Holstens vienlaikus kļuva auksts un mierīgs. Kapteinis...

Vitas vēroja viņu ar sausu uzjautrinājumu, ļaudama viņam karāties neziņā vairākas garas sekundes, un tikai tad izskaidroja. “Lems Kersts ir kapteiņa vietas izpildītājs, tavai zināšanai.”

“Kersts?” Holstenam šķita, ka tas nav daudz labāk. “Cik slikti tad ir, ja jau Kersts tiek pie grožiem?”

Pēc šīs piezīmes daudzi komandas kodola locekļi uz viņu paskatījās — daži sarauca pieri, citi acīmredzami domāja tāpat, tostarp arī viens no drošībniekiem. Šis bija viens no retajiem brīžiem, kad Holstens daudz labprātāk būtu mazākumā.

“Mēs ielidojam Kcrnas sistēmā,” Vitas paskaidroja. Viņa pagriezās pret konsoli sev aiz muguras un ar žestu aicināja Holstenu pievērst tai uzmanību. “Vispārīgi izsakoties, tikko mēs būsim orbītā ap zaļo planētu, Gilgameša klejojumi, visticamāk, būs beigušies.” Savādi poētiskā frāze piešķīra viņas aprautajai balsij savādu svarīgumu. “Lcinas cilts ir

izdarījusi lielu darbu, saturot to kopā, bet tā diezgan burtiski ir bijusi caurumu lāpīšana. Un caurumi ir sākuši uzvarēt. Šobrīd jau ir diezgan daudz uz kuģa dzimušo, tāpēc ka kriokameras sāk lūzt tā, ka vairs nav salabojamas. Neviens vairs nedosies nekādā starpzvaigžņu staigāšanā.”

“Tas nozīmē...?”

“Tas nozīmē, ka mums visiem ir palikusi tikai viena vieta, jā, Meison.” Vitas smaids bija īss un precīzs. “Un mums būs par to jācīnās pret Veco Impēriju.”

“Šķiet, ka tu nevari vien to sagaidīt,” Holstens piezīmēja.

“Šis ir ilga, ilga plāna galapunkts. Meison, mēs tam esam gatavojušies gadsimtiem. Visgarākā spēle mūsu sugas vēsturē — izņemot to, kas nu būtu tas, ko dara Kerna. Un tev savā ziņā bija taisnība par kapteini. Viņš nav šeit, lai to redzētu, bet tas ir Gaijena plāns. Tas tāds bija kopš brīža, kad viņš pirmoreiz ieraudzīja planētu.

“Gaijena?” Holstens atbalsoja.

“Viņš bija cilvēks ar vīziju,” Vitas apliecināja. “Beigās spriedze viņu salauza, bet, ņemot vērā visu, ko viņš pārdzīvojis, tas nav nekāds pārsteigums. Cilvēce viņam ir daudz ko parādā.”

Holstens blenza uz viņu, atcerēdamies, ka viņa bija uztvērusi Gaijena prāta postošo augšupielādi kā kaut kādu pagrīdes eksperimentu. Beigās viņš tikai norūcās, un, spriežot pēc zinātnieces reakcijas, kāda daļa no viņa emocijām bija skaidri nolasāmas viņa sejā.

“Kersts un daži no cilts ir saķīlējuši komunikāciju telpā vadības paneli,” Vitas diezgan pavēsi noteica. “Tu esi no komandas kodola, tādēļ viņš gribēs, lai tu tur esi. Alpaš!”

Viens no jaunajiem inženieriem parādījās viņai blakus.

“Šis ir Alpašs. Dzimis uz kuģa,” Vitas skaidroja, it kā attaisnodama kaut kādu iedzimtu kaiti. “Dabū Meisonu uz turieni, un arī visu pārējo komandas kodolu, līdz pat kapteinim, Alpaš.” Viņa runāja ar jauno cilvēku tā, it kā viņš nebūtu īsti cilvēks — drīzāk kaut kas līdzīgs mājdzīvniekam vai mašīnai.

Alpašs piesardzīgi pamāja ar galvu Meisonam. Ja Vitas radīja viņam priekšstatu par komandas kodolu, tad viņš droši vien nekādu dižo

pieklājību negaidīja. Viņam piemita izteikts tramīgums, savācot kopā nesen pamodinātos inženierus, drošībniekus un tamlīdzīgi. Tas atgādināja Holstenam par to, kā pret viņu bija izturējušies Gaijcna kultisti. Viņš prātoja, nez, ar kādām leģendām ir ticis uzaudzināts Alpašs?

Sakaru telpā Kersts atspirdzinošā kārtā izskatījās tāpat kā vienmēr. Milzīgais drošībnieku vadonis bija dabūjis laiku, lai uz savas sapluinītās sejas uzaudzētu rugājus, un acīmredzami kopš pēdējās reizes, kad Hol-stens viņu redzēja, nebija daudz vazāts apkārt, jo šķita, ka viņš gandrīz nav novecojis.

Kad ieradās izdzīvojušie komandas kodola pārstāvji, viņš tiem uzsmīnēja ar izteiksmi, kurā vienādās daļās bija gaidas un spriedze.

“Ienāciet un sasēdieties vai stāviet, kā gribat. Vitas, tu mani dzirdi?” “Es dzirdu,” zinātnes nodaļas vadītājas balss krakšķēja un šņāca neredzamā skaļrunī. “Turpināšu sekot līdzi atpakošanai, bet klausos.” Kersts novaikstījās un paraustīja plecus. “Tātad,” viņš pagriezās, lai uzrunātu viņus visus, citā pēc citas ieskatījies viņu sejās. Pievēršoties Holstenam, viņa sejā nebija ne miņas no gaidītās nepatikas. Bija pazudis kaut mazākais mājiens, ka savulaik drošībnieku šefam nepavisam nebija paticis Holstens Meisons. Bija pazudusi arī gaidītā nevērība — it kā rīcības cilvēkam nebūtu nekādas vajadzības pēc burtu cilvēka. Nē, Ķersta smīns saruka par daudz mazāku, bet daudz patiesāku smaidu. Šajā skatienā bija jūtams, ka viņiem ir bijis kas kopīgs — pleca sajūta, kas radās cilvēkiem, kas te bija bijuši pašā sākumā un vēl arvien bija arī tagad.

“Mēs cīnīsimies,” drošībnieku šefs viņiem teica. “Principā mums ir tikai viens mēģinājums. Jūs visi zināt, kas ir uz spēles — vai jums būtu jāzina. Tur, ārā, ir satelīts, kas droši vien varētu vienā acumirklī saplosīt Gilu, ja mēs tam dosim iespēju. Labi, mēs uzbliezām kaut kādu difūzijas vairogu tad, kad devāmies pirātu uzbrukumā teraformēšanas stacijai — daži no jums tad varbūt nebija nomodā, bet ir pieejams mūsu veikto izmaiņu sistēmisks pārskats. Mēs esam arī

nostiprinājuši datorsistēmas, lai tā kuce — lai satelīts — nevar vienkārši mās izslēgt vai atvērt gaisa slūžas, vai izspēlēt tādus jokus. Mēs esam nodrošinājušies, cik varējām, un tik un tā domāju, ka aci pret aci mums būtu dirsā." Tomēr viņš atkal smīnēja.

"Bet es esmu darbnīcās saķllējis dažus dronus. Arī tiem ir noslēgtas sistēmas un lāzeri, kas, manuprāt, var nosvilināt satelītu. Principā tāds ir plāns. Labākā aizsardzība ir uzbrukums, un tādā garā. Tuvojoties orbītai, mēs vienkārši sadedzināsim to sūdu un cerēsim, ka ar to pietiks. Citādi mums nāksies izmantot Gila priekšējo zalvi, un tas nozīmē, ka būsim pietiekami tuvu atbildes triecienam." Viņš paklusēja un tad noslēdza: "Tā ka jūs varbūt domājat, kam, dirsā, man jūs tādi vajadzīgi, ne?"

Holstens nokremšļojās. "Nu, Vitas man prasīja, vai es protu lietot ieroci. Neesmu gan nekāds dižais taktiķis, bet, ja mums nāksies šaut ar tiem pa satelītu, tad mēs droši vien jau esam zaudējuši."

Kersts pat iesmējās. "Jā, nu, es plānoju uz priekšu — es plānoju uzvarēt. Jo, ja mēs nevinnējam pret satelītu, nav nekādas jēgas plānot vispār. Tā ka pieņemsim, ka mēs to nosvilinām. Ko tad?"

"Planēta," kāds teica. Istaba savādi noviļņojās — vienlaikus cerībā un bailēs.

Kersts drūmi pamāja. "Jā, lielākā daļa nojums to tā arī neredzēja, bet, ticiet man, tur nebūs viegli iekārtoties — vismaz no sākuma. Ne tā, Meison?"

Holstens satrūkās, negaidījis, ka tiks prasīts viņa viedoklis. Bet,

protama, uz planētas virsas no klātesošajiem esam bijuši tikai mēs ar viņu. "Tev taisnība," viņš apliecināja.

"Tur nu būs jālaiž darbā ieroči — tiem, kas jūt sevī spēku līdz tam pazemoties," Kersts, jau gana zemisks, pastiepa smīnu vēl platāku. "Principā ir tā, ka visa planēta ir pilna ar visvisādiem zvēriņiem — zirnekļiem, vabolēm, visādiem draņķiem. Tā nu, kamēr mēs ievāksimies, mums būs jāizdedzina arī viņi: jānolien mežs, jāaizdzen meža radības, jāiznīdē viss, kas uz mums ne tā paskatās. Tas būs jautri. Godīgi sakot, es uz kaut ko tādu esmu cerējis, kopš pirmo reizi spēru te kāju. Un visi piedalās. Atcerieties, mēs esam komandas kodols. Mēs un jauno inženieru vadoņi — kā šis te Als — tā ir mūsu atbildība. Mēs panāksim, ka viss notiek. No mums ir atkarīgi visi. Padomājiet par to: kad es saku visi, es tiešām domāju visus. Gilgamešs ir visa cilvēce."

Viņš sasita plaukstas, it kā visa ši runa būtu viņu atdzīvinājusi un vairojusi viņa apņēmību. "Drošībnieki, kam ir planšetes ar mūsu jauniesauktajiem, savāciet viņus un apbruņojiet. Iemāciet, kurā galā neskatīties iekšā. Jums visiem beigās būs jādodas kukaiņu medībās."

Holstens pieņēma, ka tas attiecās uz visiem, kas bija gana dumji, lai atbildētu "jā", kad Vitas viņiem jautāja, vai viņi prot lietot ieroci.

“Cilts,” Kersts piebilda, tad šķietami zaudēja tempu. “Es necentīšos jums neko teikt—jūs zināt, kas darāms. Vismaz esat to gana ilgi darījuši. Alpaš, tu gan paliec tuvumā. Gribu tevi kā starpnieku.”

Ar vārdu “cilts”, šķiet, apzīmēja inženierus vai tos viņu pēctečus, kas šobrīd turēja kuģi kopā. Daži no viņiem, kas tur vēl bija palikuši, tūlīt pazuda, izskatīdamies pēc cilvēkiem, kas ir uztvēruši visu to pasākumu kā garlaicīgu un lieku, bet zinājuši, ka tik un tā jāuzvedas labi — kā bērni reliģiskas ceremonijas laikā.

“Tā, Meison... Harlen?”

“Holsten.”

“Kā tad.” Kersts pamāja — neizskatījās, ka viņš atvainotos. “Tev kaut ko īpašu, ja? Tu patiesībā varēsi darīt savu darbu. Satelīts sūta visvisādus sūdus, un tu esi vienīgais, kas varētu zināt, ko tas saka.”

“Sūta... mums?”

“Jā. Varbūt. Alpaš?”

“Droši vien ne,” jaunais inženieris noteica.

“Vienalga, lai kā būtu, savāc šito Meisonu un pieslēdz viņu. Mcison, ja tu vari no tā visa kaut ko saprast, dod ziņu. Es personiski domāju, ka tas ir vienkārši nojūdzies.”

“.. .vēl vairāk,” Holstens izlaboja, un, lai gan tas nebija joks, Kersts iesmējās.

“Mēs visi esam vienā laivā, ne tā?” viņš gandrīz sirsnīgi piebilda, skatīdamies apkārt uz Gilgameša daudz cietušajām telpām. “Visi mēs vienā un tajā paša vecajā laivā.” Maska uz mirkli noslīdēja, un Holstens ieraudzīja stresa radītās plaisas un uz Ķersta pārspriegotās dvēseles salīmētos plāksterus. Šis cilvēks vienmēr bija bijis sekotājs, un nu viņš bija vadībā — pēdējais cilvēku cilts ģenerālis, kas stājas pretī nezināmām briesmām ar visaugstāko iespējamo risku. Retrospektīvi atskatoties uz diezgan saraustītajām instrukcijām, viņš izskatījās pēc cilvēka, kas cīnās, lai savāktos — un tik tikko spēj to izdarīt. Bet, pretēji visām gaidām, Kersts tika galā. Katram cilvēkam ir viņa stunda.

Vēl viņš varētu būt piedzēries. Holstens aptvēra, ka nevar noteikt, kā ir.

Alpašs aizveda viņu pie konsoles, vēl arvien izturēdamies tā, it kā Holstens un Kersts un pārējie būtu atdzīvināti leģendu varoņi, kas, acīs skatīti, radījuši nelielu vilšanos. Holstena profesionālā ziņkārība lika viņam prātot, vai Ciltī ir radies kāds savāds mītu cikls, kur viņš un pārējais komandas kodols figurē kā kašķīgi dievi, varoņi-triksteri un briesmoņi. Viņam nebija ne mazākā priekšstata, cik daudz paaudžu pagājis, kopš viņiem pēdējo reizi bijis īsts kontakts ar kādu, kas nav dzimis uz Gilgameša kopš...

Viņš jau gribēja jautāt, bet tad mozaīka sakrita pa vietām un viņš saprata, ka nejautās, ne tagad. Ne tagad, kad beidzot bija iedomājies

par Leinu. Jo Leina noteikti bija mirusi ļoti, ļoti sen. Vai viņa beigās bija domājusi par Holstenu? Vai viņa bija ieradusies, lai ieskatītos viņa zārkā, aukstajā un stīvajā miegā, kurā gulēja viņš — apburtais princis, kam nekad nebija ļauts pie viņas atgriezties?

Alpašs nervozi ieklepojās, sajuzdams, kā pēkšņi mainījies Holstena garastāvoklis.

Klasicists sarauca pieri un ar žestu aizgaiņāja viņa raizes. "Pastāsti man par raidījumiem."

Alpašs raižpilni pievērsās konsolei. Aparatūra izskatījās daudz cietusi — pēc kaut kā tāda, kas vairākkārt izjaukts un pēc tam salikts atpakaļ. Tās sānos bija kaut kāds simbols un ar krāsu uzpūsts stencils, kas izskatījās jauns. Holstens brīdi uz to blenza, līdz atšifrēja vārdus.

Neatvērt. Iekšā nav lietotājam noderīgu detaļu.

Viņš smējās, iedomādamies, ka saprot joku — drūmo humoru, kuru, kā viņš atcerējās, inženieri mēdza izmantot, kad bija novesti līdz pēdējam. Tomēr nekas Alpaša sejā neliecināja par to, ka viņš uztvertu to kā humoru vai ka paziņojums bija kaut kas vairāk par svētu Cilts simbolu.

Pēkšņi Holstens atkal jutās slikti un rūgti. Viņš jutās tā, kā droši vien jutās Kersts. Viņš bija tikai zudušās pagātnes daļa, kas centās atgūt gandrīz zaudētu nākotni.

"Tā ir daudz," Alpašs skaidroja. "Tas ir konstants un vairākās frekvencēs. Mēs neko no tā nesaprotam. Nezinu, kas ir Avrana Kerna, bet domāju, ka kapteinim varētu būt taisnība. Tas izklausās pēc ārprāta. It kā planēta čukstētu pati sev."

"Planēta?" Holstens pārjautāja.

"Mēs nesaņemam šos signālus tieši no satelīta, ciktāl man saprotams." Tagad, kad Alpašs sāka runāt vairāk, Holstens dzirdēja viņa vārdos nepazīstamus ritmus un uzsvarus — nedaudz no Leinas, nedaudz no Gilgamtia automātiskajām sistēmām, nedaudz vēl kaut kā jauna. Acīmredzami tagad pastāvēja kuģa akcents.

Alpašs izvēlējās ciparu ekrānu, šķietami lai viņam kaut ko parādītu. "Šeit varat redzēt, ko varam pateikt par raidīto." Holstens bija pieradis, ka Gi/gamešs iesaiņoja šādus datus formā, ko var saprast ari nezinātājs, bet Ciltij acīmredzami nebija nepieciešama šāda pieeja.

Redzot Holstena nesaprotošo skatienu, inženieris turpināja: "Mūsu ticamākais izskaidrojums ir, ka šie raidījumi tiek nosūtīti uz planētu, līdzīgi kā sākotnējā skaitļu sekvence, un tagad mēs notveram atbalsi. Tomēr tagad tie pilnīgi noteikti nāk pie mums no planētas."

"Vai esat izmantojuši šim darbam kādus citus klasicistus no kravas? Jābūt taču dažiem studentiem vai..."

Alpašs izskatījās sērīgs. "Diemžēl nē. Mēs esam pārmeklējuši komandas sastāvu. Jau sākumā bija tikai daži. Jūs esat pēdējais."

Holstens ilgu laiku uz viņu blenza, mēģinādams saprast, kādas ir

šī fakta implikācijas: domājot par Zemes ilgo vēsturi pirms kritiena, pirms atnāca ledus. Viņa sabiedrībai bija bijusi tik saraustīta, neprecīza izpratne par priekšgājējiem, kuriem viņi mūždien centās mērkaķo-ties pakaļ — un vai tagad pat šīs rudimentārās zināšanas bija palikušas tikai viņa, veca vīra, smadzeņu saturā? Visa šī vēsture, un ja... kad es nomiršu...? Nešķita, ka Ķersta izdzīvotāju Ēdene kādam būs laiks apmeklēt vēstures stundas.

4^{1} -1

Viņš nodrebēja — ne tādēļ, ka ierasti cilvēciski izjustu nāves bailes, bet tādēļ, ka juta, kā nekurienē gāžas milzīga, neredzama esība — neatgūstama un neaizvietojama. Viņš drūmi pievērsās ziņām, ko tagad viņam rādīja Alpašs.

Kādu laiku strādājis, Holstens beidzot atšifrēja ekrānu pietiekami, lai saprastu, cik patiešām daudz šo ierakstu bija — un tie droši vien bija tikai daļa no kopuma. Kādu spēlīti Kerna spēlē? Varbūt viņa tomēr beigās ir aizgājusi pa pieskari. Viņš atvēra vienu no tiem, bet tas nemaz nelīdzinājās pārējiem raidījumiem, ko atcerējās saņēmis no satelīta. Tomēr... Holstens juta, kā viņa smadzeņu ilgi nelietotās akadēmiskās daļas cenšas sasparoties un pievērsties darbam — tās redzēja sarežģītību, redzēja atkārtojumus. Viņš veica tik daudz analīzes un modelēšanas, cik konsole atļāva. Šis nebija statikas troksnis, bet tās nebija arī Vecās Impērijas ziņas, kuras pirms tam bija izmantojusi Kerna/Elīza. "Varbūt tas ir šifrēts," viņš pie sevis prātoja.

"Tur ir arī otrs paveids," Alpašs skaidroja. "Šāda ir lielākā daļa ierakstu, bet daži šķiet atšķirīgi. Paklausies."

Holstens noklausījās izvēlēto ierakstu — vēl vienu impulsu sekvenci, kas šoreiz šķita līdzīgāka kaut kam, ko viņš uztvertu kā ziņu. "Bet tikai šis? Nekāda briesmu signāla? Nekādu skaitļu virkņu?"

"Šis — un tik daudz šī, cik vien vēlies," Alpašs apstiprināja.

"Cik daudz laika mums ir, pirms... pirms viss sākas?"

"Vismaz trīsdesmit stundas."

Holstens pamāja. "Vai es varu dabūt ko ēdamu?"

"Protams."

"Tad atstāj mani ar šo te, un es paskatīšos, vai varu atrast tajā kaut ko noderīgu Ķerstām." Alpašs sakustējās, lai ietu, un uz mirkli Holstens vēlējās viņu apturēt, uzdot to neatbildamo jautājumu, ko vēsturnieki nekad nejautā par saviem izpētes objektiem: Kā tas ir — būt tev? Jautājums, ko neviens nevar atbildēt, jo nevar izkāpt pietiekami tālu no saviem priekšstatu rāmjiem.

★

$4 > 5$

Ar zināmu Cilts palīdzību viņš iespēja Gilgameša sistēmā nomedīt vismaz daļu sava digitālā komplekta, kas ļāva sākt atšifrēt ziņas. Viņam radās sajūta, ka visā kuģī daudzi gan tur dzimušie, gan tagad

pamodinātie saņēmās mirklim, uz ko bija vedušas viņu dzīves paaudzēm ilgi — un attiecīgi gadsimtu miegu ilgi. Viņš priecājās, ka ir ārpus tā visa. Šeit, laika zaudētajā pusē, klasicists Iiolstens Meisons bija laimīgs, ka varēja urbties cauri kaut kādiem nesaprotamiem sūtījumiem, nodoties veltīgiem jēgas meklējumiem. Viņš nebija Kersts. Viņš nebija arī Alpašs un viņējie. Vecs, es esmu vecs tik daudzējādā ziņā. Vecs un vēl arvien gana dzīvīgs, lai, pēc visa spriežot, pārdzīvotu pašu šķirsta kuģi.

Viņš saprata, ka no lielākās daļas ziņojumu viņš neko nesaprata. Tie bija vārgi, un viņš minēja, ka tie tiek izsūtīti no planētas visos virzienos, vienkārši izstarojot kosmosā.

Vai drīzāk — tie atstarojās no planētas. Nevis tika sūtīti, protams, tie netika sūtīti. Viņš samirkšķināja acis, juzdams neskaidru nepatiku. Tomēr, lai kas nebūtu to avots, tie bija pietiekami tāli no visa, ko viņš pazina, ka Holstens nevarēja būt drošs, ka tās bija ziņas, kas ietvertas jelkādā kodā vai valodā. Tikai tas, ka tām spītīgi piemita struktūra, pārliecināja Holstenu, ka tās nebija kaut kāda dabiska interference vai tikai baltais troksnis.

Tomēr pārējās — tās bija spēcīgākas, un Cilts veiktā nesenā analīze lika domāt, ka tās varētu pat būt mērķētas uz tuvojošos Gi/gamešu, it kā Kerna izmantotu planētu kā skaņas pastiprinātāju, lai izgāztu pār viņiem nesakarīgas ķengas. Vai arī uz viņiem kliedza pati planēta.

Vai arī planēta kliedza?

Holstens saberzēja acis. Viņš bija pārāk ilgi strādājis. Viņš jau sāka dreifēt prom no racionāliem skaidrojumiem.

Tomēr šie raidījumi — sākumā viņš domāja, ka tie ir tāda pati mur-dēšana kā pārējie, bet viņš bija savietojis tos ar dažiem veciem satelīta ziņojumu ierakstiem un centies ar tiem apieties līdzīgi, mainot kodējumu ar mēģinājumu un kļūdu metodi, līdz pēkšņi no baltā trokšņa bija izlēcis ziņojums. Tajā bija vārdi — vai viņš vismaz bija sevi apmānījis, liekot domāt, ka ir atšifrējis tajā vārdus. Impērijas C valodas vārdus, vēsturiskus vārdus, mirušajai valodai gūstot jaunu, mutējušu dzīvību.

Viņš atkal iedomājās par Alpaša akcentu. Šie ziņojumi šķita gandrīz tādi, it kā tur kāds runātu kādu šīs senās valodas barbarisku versiju, kodētu tieši tā, kā Kerna kodēja savus ziņojumus — tas bija pussabrucis vai attīstījies, vai vienkārši bojāts mēģinājums izmantot seno mēli.

Šis bija īsts darbs vēsturniekam — vienkārši urbties tekstā. Viņš gandrīz vai spēja aizmirst problēmas, kas māca viņus visus, un izlikties, ka viņš bija uz kāda milzīga atklājuma sliekšņa, kas kādam būs svarīgs. Ja nu tā nav tikai mirstoša datora ārprātīgā buldurēšana? Ja nu tas kaut ko nozīmē? Tomēr, ja tā bija Kerna, kas centās ar

viņiem sarunāties, tad viņa acīmredzami bija zaudējusi lielāko daļu no tā, kas viņa bija — sie-viete/mašīna, ko Holstens atcerējās, nu ar grūtībām varēja izklausīties saprotama.

Tad ko viņa cenšas pateikt tagad?

Jo ilgāk Holstens klausījās skaidrākajos no šiem atšifrētajiem ziņojumiem — tiem, kas tika sūtīti tieši uz Gilgameša tuvošanās trajektoriju —, jo vairāk viņš juta, ka ar viņu kāds mēģina runāt pāri neiedomājami platai un vēl platākai saprašanās plaisai. Viņš varēja pat apmuļķot sevi, iedomājoties, ka šo frāžu sīkās drumslas apvienojas, veidojot kaut ko līdzīgu sakarīgai ziņai.

Netuvojieties. Mēs nevēlamies cīnīties. Griezieties atpakaļ.

Holstens blenza uz iegūto rezultātu. Vai es to tikai iztēlojos? Nekas no tā nebija skaidrs — raidījums bija sliktā stāvoklī, un nekas no tā nelīdzinājās Kernas agrākajai uzvedībai. Tomēr, jo vairāk viņš skatījās, jo pārliecinātāks kļuva, ka šī bija ziņa un ka tā bija paredzēta tieši viņiem. Viņus atkal brīdināja, lika turēties nost, it kā to darītu dučiem dažādu balsu. Pat tajās daļās, ko viņš nespēja atšķetināt, varēja izšķirt atsevišķus vārdus. Aizejiet. Miers. Vienatne. Nāve.

Viņš domāja, ko gan viņš varētu pateikt Ķerstām.

~k

Beigas viņš kādu laiku pagulēja, lai sakārtotu galvu, un tad aizvilkās līdz sakaru telpai, kur atrada kapteiņa vietnieku.

“Tu nāc pēdējā brīdi,” Kersts viņam teica. “Es pirms vairākām stundām nosūtīju dronus. Pēc maniem aprēķiniem, pēc divām stundām viņi varēs izdarīt, kas jādara —ja to vispār var paveikt.”

“Sadedzināt Kernu?”

“Tā gan, lai velns par stenderi.” Kersts blenza apkārtesošajos vēl strādājošajos ekrānos ar izmisīgu, baisu nojautu pilnu skatienu, kas runāja pretī vieglajam smīnam, ko viņš par visām varītēm centās uztiept savai sejai. “Nu tad, Holsten, spļauj ārā.”

“Nu, tā ir ziņa, un tā ir domāta mums — par to es esmu pietiekami pārliecināts.”

““Pietiekami pārliecināts”? Sūda akadēmiķi.” Bet pat šī frāze šķita gandrīz vai labsirdīga. “Tātad Kerna ir nolaidusies līdz bēbīša šļupstiem un grib, lai mēs ejam prom.”

“Es lielāko daļu no tā nevaru pārtulkot, bet tās daļas, kam ir kāda jēga, visas ir par šo tēmu,” Holstens piekrita. Patiesībā viņš nebija apmierināts ar saviem rezultātiem, it kā šajā pēdējā profesionālajā izaicinājumā savas karjeras gaitā viņš būtu pieļāvis kaut kādu studenta līmeņa kļūdu un izgāzies. Ziņojumi bija viņam priekšā, tāpat arī milzīgs daudzums materiāla salīdzināšanai, un viņš pastāvīgi jutās kā uz atklājuma sliekšņa, kas to visu padarītu kristālskaidru. Tomēr šis atklājums tā arī nebija noticis, un tagad vairs nebija laika atgriezties pie uzdevuma. Viņš juta, ka ir sevi pārāk ierobežojis, pievēršoties tikai

tam, kā visu darīja Vecā Impērija — tāpat kā to vienmēr bija darījuši visi. Ja viņš būtu piegājis šiem raidījumiem ar atvērtāku prātu, nevis mēģinājis tos pārveidot Kernas iepriekšējo darbu garā, ko tad viņš būtu atradis?

"Nu, sūds ar viņu," Kersts izteica savu profesionālo viedokli. "Mēs nekur projām neiesim. Mums vairs nav šādas iespējas. Pie tā viss atduras — kā jau vienmēr bija domājams. Ne tā?"

"Tā gan," Holstens truli atbildēja. "Vai mēs kaut ko jau saņemam no droniem?"

"Mēs negribam, lai viņi kaut ko raida, pirms nav gana tuvu, lai ķertos pie darba," Kersts teica. "Tici man, es atceros, ko tā sūda Kerna var izdarīt. Tu nebiji tajā atspolē, kad viņa vienkārši pārņēma visu — atceries?

Vienkārši dreifējām kosmosā ar dzīvības nodrošinājumu un viss, kamēr viņa izprātoja, ko grib ar mums iesākt. Tici man, tas nepavisam nebija forši."

"Un tomēr viņa ļāva jums nolaisties un mūs savākt," Holstens atminējās. Viņš iedomājās, ka Kersts viņam varētu atbildēt nikni, apsūdzēt viņu vājumā, bet drošībnieku bosa sejā iezagās nopietna izteiksme.

"Es zinu," viņš atzina. "Un, ja es domātu, ka būtu kaut mazākā iespēja... Bet viņa neļaus mums nolaisties uz tās planētas, Holsten. Mēs to izmēģinājām — vēlreiz un vēl. Viņa tur sēdēs uz vienīgās iespējas cilvēku sugai un ļaus mums visiem nomirt kosmosā."

Holstens pamāja. Viņa prātu nepameta šī planēta, kas draudīgi čukstēja, lai viņi iet prom. "Vai es varu nosūtīt ziņu no kuģa? Tas varētu pat novērst viņas uzmanību no droniem... Nezinu."

"Nē. No mūsu puses — pilnīgs klusums. Ja viņa ir tik traka, ka nav mūs ievērojusi, es negribu, lai tu viņai dod mājienu."

Kersts nespēja palikt mierā. Viņš sazinājās ar saviem vietniekiem drošībnieku vidū, viņš sazinājās ar Cilts vecākajiem biedriem — vai virsaišiem? Viņš dīdījās un staigāja apkārt, un centās iegūt ziņas par dronu gaitu pasīvā veidā, neriskējot ar to, ka to pamanīs Kerna.

"Tu tiešām domā, ka viņa neredzēs tos tuvojamies?" Holstens iebilda.

"Kas zina? Viņa ir veca, Holsten, pa īstam veca — daudzkārt vecāka par mums. Viņa jau agrāk bija traka. Varbūt tagad viņa ir pilnīgi sajukusi prātā. Es nedošu viņai vairāk iespēju nekā nepieciešams. Mums ir tikai viena iespēja, pirms viss kļūs atkarīgs no paša Gila. Burtiski viens šāviens. Nopietni, tu zini, cik daudz enerģijas nepieciešams normālam lāzeram? Un, tici man, šie ir mūsu vislabāk funkcionējošie droni — salāpīti kā sūds no visām detaļām, ko varējām atrast." Viņš sažņaudza dūres, cīnīdamies pret savas atbildības slogu. "Viss jūk ārā, Holsten. Mums ir jānokļūst uz tās planētas. Kuģis mirst.

Tā stulbā Gaijena mēness bāze — tā gāja bojā. Zeme..."

"Es zinu." Holstens mēģināja atrast kādu mierinājumu, bet, godīgi sakot, tā uzreiz nespēja neko iedomāties.

"Bos," ierunājās kāds no Cilts, "ienākošas ziņas no droniem. Viņi tuvojas planētai, ir gatavi darbībai."

"Beidzot!" Kersts gandrīz vai iekliedzās un paskatījās apkārt. "Kurš ekrāns ir labākais? Kurš strādā?"

Četri ekrāni iedegās ar jauniem attēliem — viens iemidžinājās un izbeidzās, bet pārējie trīs noturējās. Viņi redzēja pazīstamo zaļo lodi: izsapņoto, apsolīto zemi. Droni sekoja iezīmētajai trajektorijai uz satelīta orbītas ceļu, tie traucās, lai stātos tam ceļā un to iznīcinātu. Tiem bija vienalga, ko tie redz, — atšķirībā no cilvēku acīm, kas tagad skatījās ar to lēcu starpniecību.

Ķersta žoklis atkārās. Šajā brīdī šķita, ka viņu atstājusi pat spēja lādēties. Viņš taustījās atpakaļ pēc sēdekļa un tad smagi atkrita tajā. Visi sakaru telpā bija pārtraukuši darbu un skatījās ekrānā — uz to, kas bija nodarīts viņu paradīzei.

Kernas satelīts nebija vienīgais planētas sargs.

Ap planētas vidu, resnā gredzenā apvīta ap tās ekvatoru, bija plata lente ar samudžinātām līnijām, pavedieniem un mezgliem — tie nebija satelīti, tas bija orbītā esošs tīkls. Savstarpēji savienots, tas bez pārtraukuma turpinājās ap visu planētu. Saules gaismā tas spilgti uzliesmoja, atvēra zaļas lapiņas pret sistēmas sauli. Tajā bija tūkstošiem neregulāri izvietotu mezglu, kuru savienojošās līnijas bija izvilktas stingrās taisnēs un asos leņķos. Tur notika pastāvīga, rosīga aktivitāte.

Tas bija tīkls. Bija tā, it kā kaut kādas neiedomājamas šausmas būtu sākušas ietīt planētu kūniņā, pirms izsūkt to sausu. Tas bija viens milzīgs tīkls ar stacionāru orbītu ap planētu, un Kernas metāla mājas bija tikai viens punkts tās neskaitāmo savienojumu sarežģītībā.

Holstens domāja par tiem tūkstošiem, tūkstošiem ziņu no Kernas pasaules — bet ne no pašas Kernas. Viņš domāja par naidpilnajiem čukstiem, kas teica Gilgamdam, lai tas izdara neiespējamo — pagriežas un dodas atpakaļ. Atmetiet visas cerības, jūs, kas ienākat...

Droni patlaban šāvās uz priekšu, vēl arvien meklēdami Kernas satelītu, jo viņu programmatūra kaut kā nebija viņus sagatavojusi kam šādam.

"Zirnekļi..." lēni teica Kersts. Viņa skatiens klīda apkārt, izmisīgi meklēdams idejas. "Tas nav iespējams." Viņa balsī skanēja lūgums.

Holstens tikai blenza uz šo milzīgo slazdu, kas izlikts ap planētu, un ar katru dronu nolidoto sekundi ieraugot arvien vairāk detaļu. Viņš redzēja, kā pa to kaut kas kustas, šaudās šurpu turpu. Viņš redzēja, kā no tā kosmosā ietiecas gari pavedieni, kā izsalkuši pēc jauniem upuriem. Viņam šķita, ka redz citus pavedienus, kas tiecas lejup uz

planētu. Viņa ādai pārskrēja tirpas, un viņš atcerējās īso brītiņu, ko pavadīja uz planētas — dumpinieku nāves.

“Nē,” neskanīgi teica Kersts, un vēlreiz: “Nē. Tā ir mūsu. Tā ir mūsu. Mums to vajag. Man vienalga, ko, dirsā, tie mūdži ir ar to izdarījuši. Mums nav citas vietas, kurp iet.”

“Ko tu darīsi?” Holstens vārgi jautāja.

“Mēs cīnīsimies,” Kersts paziņoja, un līdz ar šiem vārdiem viņa balsī atgriezās mērķtiecība. “Mēs cīnīsimies pret Kernu, un mēs cīnīsimies pret... to. Mēs dodamies mājās, vai dzirdat? Tās tagad ir mājas. Tās ir vienīgās mājas, kas mums jebkad būs. Un, ja vajadzēs, mēs to visu sūdu izstumsim no orbītas, lai tikai dabūtu to sev. Mēs viņus izsvēpēsim. Mēs viņus visus izsvēpēsim. Kas cits mums atliek?”

Kersts saberzēja seju. Noņēmis rokas, viņš šķita savāktāks. “Labi, mums vajag šeit pieslēgt vairāk prātu. Alpaš, ir laiks.”

Inženieris pamāja.

“Laiks kam?” noprasīja Holstens.

“Laiks pamodināt Leinu,” atbildēja Kersts.

7.2. Kāds rupjš zvērs

Tālu aiz fiziskajām antenām, ar kurām tie bija apjozuši savu planētu, zirnekļi ir novijuši plašāku tiklu. Biotehnoloģiski receptori kosmosa aukstumā uztver radio signālus, gaida atbildi bezskaņas saucieniem tukšumā un sniedzas pēc izmaiņām gravitācijā un elektromagnētiskajā spektrā — trīsām pavedienos, kas beidzot ļaus viņiem uzzināt, kad viņu uzgaidāmajā telpā ir ieradušies viesi.

Viņi ir paaudzēm ilgi gatavojušies šai dienai. Tā darījusi visa planēta— kopš mirkļa, kad viņi beidzot pārmeta tiltu tai plaisai starp viņiem un Dievi, ļaujot ar naga galiņu pieskarties dievišķajam pirkstam. Visa civilizācija ir vienojusies vienam mērķim, un šis mērķis ir izdzīvošana.

Ziņnese ir ilgu laiku centusies viņus sagatavot, izveidot viņus pēc Sava ģīmja un līdzības, sniegt tiem ieročus, kurus, Viņasprāt, tiem vajadzēja, lai varētu cīnīties pretī. Tikai tad, kad Viņa beidza pret tiem izturēties kā pret bērniem — kā mērkaķiem —, Viņa spēja izdarīt to, ko varbūt viņai vajadzēja darīt jau no paša sākuma: izstāstīt viņiem problēmu pēc būtības, ļaut tiem atrast risinājumu, kas bija sasniedzams viņu prātiem un viņu tehnoloģijai.

Viens labums no tā, ka Dieve beidza būt neizdibināma, ir tas, ka visa pasaule ir atradusi līdz šim nepazītu vienotību. Nekas nekoncentrē kolektīvu prātu tik izlēmīgi kā pilnīgas iznīcības draudi. Ziņnese neskopojās ar brīdinājumiem, ka, ja Gilgamešs atgriezīsies un nesagaidīs pretestību, neko citu zirnekļi sagaidīt nevar. Viņa bija savākusi kopā fragmentārās atmiņas par savas sugas vēsturi un atradusi vienīgi augošu iznīcināšanu: kā viņas suga iznīcināja Zemes faunu, kā viņi vērsās paši pret saviem jaunākajiem brāļiem un, kad vairs nebija citu pienācīgu pretinieku, uzklupa

paši sev. Cilvēki nepieļauj sāncensību, Viņa tiem ir skaidrojusi — pat ne tad, ja tas ir viņu pašu atspulgs.

Tā nu paaudzēm ilgi zirnekļu pilsētu politiskā savienība, izmantojot visus iespējamos rīkus, ir strādājusi, lai izveidotu šo milzīgo celtni orbītā. Viņi ar izmisīgu dedzību ir iegājuši kosmosa ērā.

Un Bianka skatās augšup uz tumstošajām debesīm, uz neredzamo, filigrāno Lielās Zvaigžņu Ligzdas, orbitālās pilsētas, vijumu, un zina, ka viņai labāk patiktu, ja tas nebūtu noticis viņas mūža laikā.

Nāk ienaidnieks.

Viņa nekad nav redzējusi šo ienaidnieku, bet zina, kā tas izskatās. Viņa ir atradusi senas Sapratnes, kas saglabātas gadsimtu gaitā — tās sniedzas līdz laikam, kad viņas sugai draudēja iznīcība no daudz labāk saprotama ienaidnieka žokļiem. Jo, iekarojot skudru superkoloniju,

Biankas suga satika to, ko tagad viņa pazīst kā cilvēci. Tolaik pasaulē bija ieradušies milži.

Tagad viņa redz—cauri senas sences sen mirušajām acīm — sagūstīto briesmoni, kas bija nokritis no debesīm — ne no Ziņneses, kā tolaik ticēja, bet no šī drauda, kas tuvojās viņiem. Tolaik viņi vēl nezināja, ka tas ir beigu vēstnesis.

Šķiet tik grūti noticēt, ka tik milzīgs, smags radījums varētu būt saprātīgs, bet acīmredzot bija gan. Vairāk nekā saprātīgs. Šādi radījumi — līdzīgi kā Ziņnese, kas arī kādreiz bija bijusi tāds radījums — ir pirmcilts, senie kosmonauti, kas atbildīgi par visu dzīvību, kas attīstījusies Biankas pasaulē. Un tagad viņi atgriežas, lai labotu savu kļūdu.

Biankas pārdomas ir viņu izvedušas ārpus milzīgās Septiņu Koku metropoles līdz tuvākajai enkurvietai — tur viņu žigli nogādājusi uz stieples izvietota kapsula, ko virza mākslīgs, fotosintezējošs, pašpietiekams muskulis. Tagad viņa no tās izkāpj, jūtot visapkārt milzīgu, plašu tukšumu. Lielākā daļa no viņas planētas tropiskās un mērenās klimata joslas vēl arvien ir klāta mežiem — vai nu zemkopības nolūkiem, vai kā savvaļas rezervāti, vai arī kalpojot kā sastatnes, uz kurām viņas suga būvē pilsētas. Tomēr telpa ap kosmiskā lifta enkurvietām ir iztukšota, un viņa redz milzīgu, simts pēdu augstu telti ar zīda sienām, kas noslēdzas vienā punktā, tad stiepjas arvien tālāk augstumos — tālāk, nekā viņas acis spēj

izsekot. Tomēr viņa zina, kur tas nonāk: tas tiecas augšup planētas atmosfērā, tad vēl augstāk un augstāk, kā smalks pavediens tas sasniedz pusceļu līdz mēness lokam. Šādi punkti ir iedzīti ap visu ekvatoru.

Senajai balonceļotājai bija taisnība: pastāv vienkāršāks veids, kā uzrāpties augšā pa planētas gravitācijas aku un orbītā. Viss, kas bija nepieciešams — novērpt pietiekami stipru pavedienu.

Bianka satiek savus asistentus — pieklusušu pulciņu no piecām mātītēm un diviem tēviņiem —, un viņi iesteidzas nākamajā kapsulā, kuru arī virza teju tikai vienkārši mehānikas principi, kas izmantoti plašā mērogā. Neiedomājami tālu prom ir līdzīgs svars, kas tagad kustas uz leju, uz planētas virsmas pusi. Izmantojot matemātiku, kas Biankas sugai ir labi pazīstama gadsimtiem ilgi, Biankas vagonete sāk ilgo, ilgo ceļu augšup.

Viņa ir ģenerāle, viņa ir taktiķe. Viņa ieņems savu vietu rosīgajā kopienā, pazīstamā kā Lielā Zvaigžņu Ligzda, lai būtu galvenais prāts, kas radīs šīs planētas aizsardzību pret citplanētiešu iebrucējiem: Zvaigžņu Dieviem. Viņa ir uzņēmusies galveno atbildību par sugas izdzīvošanu. Daudzi jaudīgāki prāti nekā viņējais ir izveidojuši plānu, kuru viņa centīsies īstenot, bet tie būs viņas lēmumi, kas noteiks

uzvaru vai zaudējumu.

Ceļš augšup ir garš, un Biankai ir daudz laika pārdomām. Ienaidnieks, ar kuru viņi saskarsies, ir tādu tehnoloģiju bērns, kādas viņa pat iedomāties nevar — attīstījies tālu pāri viņas sugas dižāko zinātnieku prātiem, izmantojot metāla, uguns un zibens tehnoloģiju — tie visi ir lieliski ieroči atriebīgu dievību rokās. Viņas rīcībā ir trausls zīds, bioķīmija un simbioze, un to kareivju drosme, kas atdos sevi viņas rokās.

Viņa nervozi vērpj un ārda, vērpj un ārda, kamēr kopā ar biedrenēm tiek nesta augšup atklātajā kosmosa tumsā, tuvāk viņas ļaužu lielākā arhitektūras triumfa spīdošajam tīklam.

*

Poršija jau atrodas orbītā, visu planētu aptverošajā trīsdimensionā-lajā skulptūrā, ko viņi sauc par Lielo Zvaigžņu Ligzdu, un viņa gatavojas kaujai.

Lielais ekvatora tīkls ir kā nosēts ar mītnēm, kas stiepjas no vienas līdz nākamajai, savstarpēji savienotas, tiek uzaustas un noārdītas. Tas ir kļuvis par zirnekļu dzīvesveidu, kuru viņi ir izcili ātri piesavinājušies. Viņi ir suga, kas labi piemērota dzīvei pastāvīgā brīvajā kritienā ap planētu. Viņi ir radīti kāpšanai, spējīgi orientēties trijās dimensijās. Viņu pakaļkājas sniedz viņiem spēju lēkt uz vietām, uz kurām var precīzi notēmēt asā redze un prāts, un, ja viņi kļūdās, vienmēr ir drošības aukla. Savādā kārtā, kā Poršija un daudzi citi jau ir prātojuši, viņi ir kā radīti dzīvei kosmosā.

Vecie, neērtie kosmosa tērpi, kas reiz aizveda pirmās balonlidotā-jas aiz tālākajiem atmosfēras slāņiem, tagad ir palikuši pagātnē. Poršija un viņas komanda ātri un efektīvi pārvietojas pa režģi vakuumā, plānojot manevrus, kas ļaus sagatavoties gaidāmajai kaujai. Lielāko daļu tērpa viņi nes pie vēderiņa: lapveida plaušas tiek barotas ar gaisu, kas tiek ķīmiski radīts pēc nepieciešamības, nevis uzglabāts tvertnēs. Izmantojot apmācību, tehnoloģiju un salīdzinoši mazprasīgo vielmaiņu, viņi var palikt atklātā kosmosā vairākas dienas. Zem ķermeņa ir piestiprināta ķīmiska sildītava, kā arī neliels radio. Maska ar lēcām aizsargā acis un mutes. Katra vēderiņa galā tīkla dziedzeri ir savienoti ar nelielu ražotni, kurā tiek vērpts ķīmiskais zīds, kas veido pavedienus — ārkārtīgi izturīgus pavedienus — bezgaisa pasaulē. Visbeidzot viņiem ir reaktīvie dzinēji ar pielāgojamām sprauslām, ar ko vadīt klusu lidojumu tukšumā.

Viņu ārējie skeleti ir noklāti ar caurspīdīgu plēvi vienas molekulas biezumā, kas neļauj notikt dekompresijai vai mitruma zudumam, vienlaikus minimāli ietekmējot jutekļus. Viņu kāju galiņi ir noslēpti lokanās, izolējošās uzmavās, kas pasargā viņus no siltuma zuduma. Viņi ir gatavi kosmosa kareivji.

Dodoties no viena pavediena uz nākamo, bez piepūles izvērtējot

katru lēcienu, viņi ir ātri, veikli un pilnībā koncentrējušies veicamajam uzdevumam.

Beidzot nāk viņu ienaidnieks — tieši tā, kā Ziņnese paredzēja. Viņiem ir sveša svētā kara ideja, bet šim briestošajam konfliktam ir visas tā pazīmes. Šeit ir sens ienaidnieks, par kuru nav šaubu — tas iznīcinās visu viņu esamību, ja viņi neaizstāvēsies. Ir ieroči, kurus viņi pēc labākās gribas

4*5

nespēj pat aptvert. Ziņnese darīja visu, ko spēja, lai izklāstītu viņiem cilvēces tehniskās un kara iespējas. Viņi saņēma nomācošu iespaidu par baisu, dievišķu arsenālu, un Poršijai nav ilūziju. Labākā aizsardzība, ko var iedomāties viņas ļaudis, ir pats fakts, ka iekarotāji vēlas planētu, uz kuras iespējams dzīvot. Tas nozīmē, ka visļaunākie Zemes tehnoloģijas elementi nevar tikt izmantoti, nepadarot guvumu neizmantojamu nevienai no pusēm.

Bet vēl arvien pastāv milzums neparedzamu ieroču, kas varētu piederēt Gilgamešam.

Zirnekļi ir darījuši visu iespējamo viņiem atvēlētajās paaudzēs, apsvēruši draudus un sagatavojuši labāko tehnoloģisko un filozofisko atbildi, ko var iedomāties.

Tur ir armija: Poršija ir viena no simtiem, kas dosies frontes līnijā, viena no desmitiem tūkstošu, kuriem, visticamāk, būs jākaro. Viņi ies bojā — daudzi no viņiem — vai vismaz to viņi sagaida. Tomēr likmes ir tik augstas: atsevišķas dzīvības vienmēr tiek nocirstas karā, bet, ja kādreiz ir pastāvējis taisnīgs iemesls karam, tad tas ir šis. Visas sugas izdzīvošana, visas planētas evolūcijas vēsture ir uz spēles.

Viņa ir uzzinājusi, ka Bianka dodas augšup. Protams, visi ir priecīgi, ka planētas aizsardzības ģenerāle būs viņu tuvumā, bet vienkāršais fakts, ka vadone ir ceļā, liek visiem saprast situāciju. Beidzot ir pienācis laiks. Sākas kauja par rītdienu. Ja viņi zaudēs, tad viņiem nebūs nākotnes, un, nocērtot rītdienu, izirs arī visas vakardienas. Visums turpinās griezties, bet būs tā, it kā viņu nekad nebūtu bijis.

Poršija zina, ka viņas sugas dižākie prāti ir apsvēruši visdažādākos ieročus un plānus. Viņai ir jātic, ka stratēģija, kas viņai tagad ir sniegta, ir vislabākā: vissasniedzamākā un vispieņemamākā.

Viņa un viņas brigāde sapulcējas, skatās, kā citas kareivju grupas traucas un lec pāri tālām tīkla sadaļām. Viņas acis aizklīst līdz debesu augstumiem. Tur, augšā, tagad ir jauna zvaigzne, un tā ar savu parādīšanos vien pareģo laiku, kad notiks baisa kataklizma un iznīcība. Šādā pareģojumā nav nekādas māņticīgas astroloģijas. Beigu laiks patiesi ir klāt, mirklis, kad viens vēstures cikls neizbēgami iegriežas citā.

Cilvēki nāk.

7.3. Jaunava, matē un veča

“Ko tu gribi ar to teikt — “pamodināt Leinu”?”

Kersts un Alpašs pagriezās pret Holstenu, cenšoties nolasit viņa pēkšņi izmisušo sejas izteiksmi.

“Ko pateicu, to ari domāju,” apmulsis atbildēja drošībnieks.

“Viņa ir dzīva?" Holstena pirksti saliecās, cīnoties ar vēlmi kādu no viņiem sagrābt un sapurināt. “Kāpēc neviens ne... kāpēc jūs... kāpēc pamodināt viņu tikai tagad? Kāpēc, viņa nav vadībā?”

Ķerstām acīmredzami neiepatikās pēdējais jautājums, bet Alpašs žigli pārņēma sarunas grožus. “Atmodināt Vecmāmuļu nevar iegribas pēc — tāda ir viņas pašas pavēle. Tikai ārkārtas gadījumos, viņa teica. Viņa mums teica: kad pamodīšos nākamreiz, vēlos jau spert kāju uz zaļās planētas.”

“Viņa to teica tev, ne tā?” Holstens noprasīja.

“Viņa teica manai mātei, kad tā bija ļoti jauna,” inženieris atbildēja, bez grūtībām skatoties klasicista prasīgajās acīs. “Bet tas ir ierakstīts. Mums ir daudz Vecmāmuļas vēlāko likumu ierakstu.” Viņš noliecās pie konsoles un izvēlējās ekrānu, kas fragmentāri noraustījās. “Bet mums jādodas. Kapteini...?”

“Jā, labi, es turēšu bāzi šeit, jā?” Kersts atbildēja, acīmredzot vēl arvien nedaudz aizvainots. “Tu piecel to sievieti uz pekām un tad savieno ar mani. Izstāsti viņai situāciju un pasaki, ka man un Vitas nepieciešams ar viņu pārrunāt lietas.”

Alpašs devās prom pa kuģi, garām komandas kodola un lielākajai daļai Holstenam zināmo dzīveslelpu. Klasicists steidzās viņam nopakaļ, ne pārāk vēlēdamies palikt ar Ķerstu, vēl mazāk vēloties pazust Gilgameša izpostītajās, raustīgu lampu apgaismotajās telpās. Visur bija redzams tas pats stāsts par lēnu pašsagremošanu, autokanibālismu, kur mazāk svarīgās daļas un sistēmas tika sapluinītas, lai salabotu problēmas ar augstāku prioritāti. Atvērtas sienas atklāja kuģa kaulus. Ekrānos zibsnīja statika, vai arī tie bija tumši kā akas. Šur tur drūzmējās sīkas Cilts grupiņas, vēl arvien darot nepieciešamos darbus, kas ļāva kuģim darboties, par spīti gaidāmajai krīzei — viņu galvas bija sabāztas kopā kā priesteriem, kas murmina svētos baušļus.

“Kā jūs vispār zināt, kā to kuģi labot?” Holstens jautāja Alpaša mugurai. “Ir pagājis... Es nezinu, cik daudz laika ir pagājis. Pat kopš Gaijena nomiršanas — es nezinu. Un jūs domājat, ka jūs vēl arvien varat turēt kuģi pie dzīvības? Tikai...? Ko jūs...? Vai jūs no galvas iemācījāties, kā uzturēt kuģi, vai...?”

Alpašs, saraucis pieri, paskatījās atpakaļ uz viņu. “Nedomā, ka

nezinu, ko kapteinis domā, sakot "Cilts". Tāpat arī galvenā zinātniece. Viņiem patīk domāt par mums kā par primitīviem, kā par zemākiem. Mēs savukārt tiecamies cienīt viņu — jūsu — autoritāti, jo jūs esat mūsu priekšteči. Tā mums to teica Vecmāmuļa. Tas ir viens no mūsu likumiem. Bet mēs neko nemācāmies "no galvas". Mēs mācāmies — mēs visi — jau no bērna kājas. Mēs esam saglabājuši rokasgrāmatas, lekcijas un apmācību modeļus. Mūsu Vecmāmuļa ir par mums parūpējusies. Vai tu domā, ka mēs būtu varējuši izdarīt visu, ko darām, ja mēs nesaprastu?" Viņš, jūtami saniknots, apstājās. Holstens acīmredzami bija pieskāries nervam, ko pārējais komandas kodols jau bija noberzis jēlu. "Mēs esam pēcteči tiem, kas atdeva dzīvības — visu savu dzīvi —, lai uzturētu šo kuģi. Tas bija un ir mūsu uzdevums, kas jāuzņemas bez atlīdzības vai cerības uz atpūtu: bezgalīga rūpju maiņa, līdz mēs sasniedzam planētu, kas mums apsolīta. Mani vecāki, viņu vecāki un vēl viņu vecāki — viss viņu darba mērķis ir bijis nodrošināt, lai jūs un visa pārējā šī kuģa krava varētu dzīvot, vai vismaz tik daudz no jums, cik viņi varēja izglābt. Bet jums patīk saukt mūs par "Cilti" un domāt par mums kā par bērniem, par mežoņiem, jo mēs nekad neesam redzējuši Zemi."

Holstens izlīdzinoši pacēla rokas. "Piedod. Tu esi par to runājis ar Ķerstu? Tas ir — viņš tā kā ir atkarīgs no jums. Jūs varētu... pieprasīt." Alpašs uz viņu neticīgi paskatījās. "Tagad? Kad mūsu māju nākotne — mūsu veco un jauno māju — ir uz spēles? Vai tu domā, ka šis ir īstais brīdis, lai mēs sāktu strīdēties savā starpā?"

Mirkli Holstens nopētīja jauno cilvēku tā, it kā viņš piederētu pilnīgi jaunai hominīdu sugai, ko no Holstena šķir milzīga apziņas plaisa. Tad šī sajūta pārgāja, un viņš saņēmās. "Viņa jums ir sniegusi labus likumus," Holstens nomurmināja.

"Paldies." Alpašs acīmredzami uztvēra to kā uzslavu visai viņa kultūrai — vai kas nu bija tas, kas bija radies šajā savādajā, klaustrofobiskajā sabiedrībā. "Un tagad es beidzot varēšu viņu sastapt — šeit, visa beigās." Viņi turpināja iet pa plašo telpu, ko Holstens pēkšņi atminējās — atmiņas uzjundīja, kad viņš jau bija pusceļā un skatījās uz podestu, kur vēl arvien slējās salauztas aparatūras atliekas. Šeit bija stāvējis Gaijens un licis likmes uz nākotni. Šeit Alpaša pirmsenči bija cīnījušies plecu pie pleca ar savu karavadoni un Ķersta drošībnieku komandu — daži no viņiem noteikti bija nesen pamodināti un vēl varēja atcerēties notikumus, kas Alpašam noteikti bija zināmi no dziesmām, stāstiem un savādi izvītām leģendām.

Pār augšupielādes ierīces saraustītajām saknēm ieslīpi nokarājās vientuļš ekrāns, kas ļaunīgi zibināja izkaisītus rakstus. It kā tur vēl arvien būtu ieslodzīts Gaijena rēgs, Holstens nodomāja. Tūlīt pēc tam viņam šķita, ka viņš mirkļa lauskā, ekrāna mainīgajās švīkās ierauga vecā kapteiņa naida saēsto seju. Vai varbūt tie bija Avranas Kernas un

Vecās Impērijas vaibsti. Notrīsējis viņš steidzās tālāk, sekojot Alpašam.

Vieta, kur viņš nonāca, kādreiz bija bijusi noliktava — tā viņam šķita. Tagad tajā glabājās tikai viena lieta: viena pati dzīvības apturēšanas kriokamera. Pjedestāla pamatnē atradās kaudze sīku lietiņu: ikonas, kuru plastmasa bija izkausēta aptuvenā sievietes formā — ziedojumi no viņas surogātbērniem un to surogātbērniem, veltes cilvēku cilts mātci-sargā-tājai. Virs šī nelielās, izmisīgās ticības un cerības saujiņas bija piestiprinātas sīkas skrandas, auduma gabaliņi, kas noplēsti no kuģa tērpiem, uz katra bija sīkiem burtiņiem uzrakstīts vēstījums. Šī bija dzīvas dievības svētvieta.

Viņa bija ne tikai dzīva, bet arī nomodā. Alpašs un daži citi jauni inženieri godbijīgi atkāpās, kamēr īsa Leina atrada līdzsvaru, balstoties uz metāla kārts.

Viņa bija ļoti trausla — kādreizējais svars bija nozudis no kauliem, atstājot nokarenu, sakrunkojušos ādu, kas karājās pār viņas skeletu. Viņas teju vai kailo galvu klāja tumši pleķi, un viņas rokas drīzāk atgādināja putna kājas — teju vai bez miesas. Viņa stāvēja ar izteiktu kupri — tik lielu, ka Holstens prātoja, vai viņi ir izmainījuši kriokameru tā, ka viņa varētu savu gadsimtu miegu izgulēt uz sāniem. Tomēr, kad viņa paskatījās uz Holstenu, tās bija Lcinas acis — skaidras, asas un sardoniskas.

Ja viņa tad būtu teikusi: "Sveiks, večuk," kā bija paradusi, viņš nezināja, vai spētu to izturēt. Tomēr viņa tikai pamāja, it kā nekas nebūtu sagaidāmāks kā I lolstens Mcisons, kas tur stāvēja, izskatīdamies pietiekami jauns, lai būtu viņas dēls.

"Beidz to sasodīto blenšanu," viņa pēc mirkļa noburkšķēja. "Tu pats arī nemaz neesi tik smuks, un kāds ir tavs attaisnojums?"

"Leina..." viņš prātīgi tuvojās viņai, it kā pat stiprāka gaisa plūsma varētu viņu aizpūst.

"Nav laika mīlināties, bučmūlīt," viņa sausi noteica. "Es tā dzirdu, ka Kersts visu sajājis un mums jāglābj cilvēce." Un tad Leina bija viņa rokās, un viņš juta šo trauslo ķermeni ar smalkajiem kauliem, juta viņu pēkšņi drebam, cīnoties ar atmiņām un emocijām.

"Aizvāc ķepas, murmuli," viņa teica, bet klusiņām, un pat necentās viņu aizgrūst prom.

"Es tikai priecājos, ka tu vēl arvien esi ar mums," viņš nočukstēja.

"Vismaz pēdējo reizi izmetīšu kauliņus," viņa piekrita. "Es patiešām cerēju, ka varētu izjust godīgu, dabisku gravitāciju un pienācīgu saules gaismu, kad viņi mani atraus vaļā. Vai tas bija pārāk daudz prasīts? Acīmredzot. Nespēju noticēt, ka man tagad jādara pat Ķersta darbs."

"Neesi tik neganta pret viņu," Holstens aizrādīja. "Situācija ir... Negaidīta."

"Ļauj man pašai spriest." Beidzot viņa nopurināja Holstena rokas.

“Goda vārds, reizēm man šķiet, ka es esmu pēdējā kompetentā būtne visā cilvēcē. Domāju, ka tas ir vienīgais, kas mani uztur pie dzīvības.” Viņa grasījās pasolot garām Holstenam, bet gandrīz tūlīt paklupa, un viņas nākamais solis bija stipri mazāk pašpārliecināts — viņa prātīgi klebe-rēja uz priekšu, atbalstīdamās uz nūjas. “Nekad nenoveco,” viņa murmināja. “Nekad nenoveco un nelien tāds vecs kriokamerā, tas nu ir skaidrs. Tu sapņo jaunuja sapņus. Tu aizmirsti, pie kā atgriezies. Tici man, šitā ir sūda vilšanās.”

“Apturēšanas laikā nesapņo,” 1 lolstens izlaboja.

“Ej dirst, kas par ekspertu.” Viņa nikni uzblenza. “Vai arī man vairs nav brīv lamāties? Pieņemu, ka tu sagaidi kaut kādu sūda cienīgumu?” Aiz viņas iccirtības varēja just baisu izmisumu: sieviete, kas vienmēr bija spējusi fiziski ietekmēt pasauli, nu bija spiesta lūgt tai atļauju — un lūgt atļauju pati savam ķermenim.

Holstcns pa ceļam atpakaļ pie Ķersta izklāstīja viņai notikušo. Viņš redzēja, kā Leina apņēmīgi salika visu pa vietām, bez vilcināšanās apturot Holstenu un pieprasot paskaidrojumus.

“Ziņojumi,” viņa minēja. “Tad mēs pieņemam, ka tie nāk no planētas?”

“Nav ne jausmas. Tas... tas izskaidro, kādēļ lielākā daļa ziņu ir pilnīgi nesaprotamas, es pieņemu. Tas neizskaidro to daļu, kas izklausās nedaudz pēc Impērijas C valodas — tā ka varbūt tā ir Kerna.

“Vai mēs esam mēģinājuši runāt ar Kernu?”

“Domāju, ka Kersts lika visu uz to, ka mums izdosies uzbrukt nepamanītiem.”

“Cik niansēta pieeja,” viņa izspļāva. “Domāju, ka tagad ir pēdējais laiks parunāt ar Kernu, ne tā?” Viņa apstājās, smagi elpodama. “Patiesībā — aizej un izdari to tagad. Vienkārši sāc darboties. Kad mēs tiksim pie sakariem, es ar Ķerstu parunāšu par ieročiem. Tu ar Kernu vari runāt par ko-dirsā-gribi, uzzināt, ko viņa par to visu saka. Varbūt viņai patiesībā nepatīk, ka pa viņu rāpo zirnekļi. Varbūt viņa tagad ir sabiedrotā. Ja nepajautāsi, neuzzināsi.”

Ap Leinu virmoja tik daudz senās mērķa apziņas, kas nu karājās ap viņu kā kādreiz majestātiska tērpa skrandas, ka Holstens jutās būtiski iedrosināts — līdz brīdim, kad viņa sasniedza sakaru telpu un ieraudzīja attēlus, ko sūta droni. Tad Leina apstājās pie ieejas un blenza — tieši tikpat apstulbusi un pazudusi kā visi pārējie. Uz mirkli visu acis bija apstājušās pie Leinas, un, ja viņa tajā brīdī būtu paziņojusi, ka viss pagalam, tad neviens cits nebūtu vēlējies pārņemt stafeti.

Bet viņa bija Leina. Viņa izturēja un viņa cīnījās — vai tie būtu satelīti vai zirnekļi, vai pats laiks.

“Dirsā,” viņa izteiksmīgi noteica, tad atkārtoja to vēl dažas reizes, it kā gūtu spēku no šī vārda. “Holsten, stājies sakaros ar Kernu. Kerst,

dabū šeit Vitas un tad vari sākt man stāstīt, ko tieši, dirsā, mēs varam darīt ar visu šo draņķību."

Ticis pie sakariem — vismaz pēc tam, kad Alpašs bija izstāstījis pusduci apkārtceļu, ko inženieri bija izdomājuši, lai tiktu galā ar sistēmas nestabilitāti —, Holstens prātoja, ko gan viņš varētu nosūtīt. Viņam bija satelīta frekvence, bet telpa ap planētu zumēja no rēgu čukstiem: tiem tikko jaušamajiem raidījumiem, kas — tā nu viņam nācās atzīt — nebija tikai satelīta signāls, kas atstarojas pret planētu.

Viņš mēģināja just kaut kādu godbijību gan pret to, gan pret nebijušo situāciju, kurā bija nonācis. Taču vienīgās emocijas, ko viņš spēja no sevis izdabūt, bija gurdas šausmas.

Viņš mēģināja salikt kopā ziņu savā nevainojamajā Impērijas C valodā — mirušajā valodā, kas, šķiet, pārdzīvos cilvēci. Šis ir šķirsta kuģis Gilgamešs, izsaucam doktoriAvranuKernu... Viņš saminstinājās pie "Vai jums nepieciešama palīdzība" prātā drūzmējoties nepiemērotiem izteicieniem. Doktore Kerna, pa jums rāpo zirnekli. Viņš dziļi ieelpoja.

Šis ir šķirsta kuģis Gilgamešs, izsaucam doktori Avranu Kernu. Un, būsim godīgi, viņa pazina viņus un viņi pazina Kernu, kā nekā viņi bija seni pretinieki. Mums tagad nav citas izvēles, kā vien nolaisties uz jūsu planētas. Uz spēles ir cilvēku sugas izdzīvošana. Lūdzu, apstipriniet, ka neaizkavēsiet mūs. Tas bija nožēlojams lūgums. Viņš to zināja, jau nosūtīdams ziņojumu, kas gaismas ātrumā traucās uz planētu. Ko Kerna varētu tādu pateikt, kas viņus apmierinātu? Ko viņš varētu pateikt, kas pārliecinātu Kernu atteikties no sava monomāniskā mērķa?

Tad jau bija ieradusies Vitas. Viņa, Kersts un Leina bija sabāzuši galvas kopā, runādami par svarīgo, kamēr Holstens bija atstāts murkšķam tukšumā.

Tad atnāca atbilde — vai kaut kas tai līdzīgs.

Tā tika nosūtīta no vietas tīklā, kas, kā Kersts bija nospriedis, bija satelīts, un bija daudz spēcīgāka par vārgajiem sūtījumiem, kurus viņš bija analizējis pirms tam. Nebija šaubu, ka tā bija nosūtīta un domāta Gilgame-šam. Ja tā bija Kerna, tad šķita, ka viņa jau sen ir iznīkusi: šī nebija viņas skaidrā, senā mēle, bet tā pati savādā gandrīz-Impērijas valoda, ko viņš bija notvēris agrāk, nesakarīgs mudžeklis un burtu virknes, kas izskatījās pēc vārdiem, bet nebija vārdi, un tajā visā daži vārdi un kaut kas, kas varētu būt teikumu fragmenti — kā analfabēts, kas pēc atmiņas mērkaķojas pakal rakstībai. Analfabēts, kam ir pieeja radio un kas spēj kodēt signālu.

Viņš vēlreiz nosūtīja signālu, šoreiz lūgdams sakarus ar Elīzu. Ko gan varēja zaudēt?

Atbildē — vēl vairāk tā paša nesaprotamā teksta. Viņš salika to kopā ar iepriekšējo: dažas daļas atkārtojās, citas bija jaunas, un šobrīd

viņa profesionālais skats redzēja konkrētus atkārtojošos fragmentus tajās daļās, kuras nespēja iztulkot. Kerna vēlējās viņiem kaut ko pateikt. Vai vismaz kaut kas centās viņiem kaut ko pateikt. Viņš prātoja, vai tas vēl arvien bija vienkārši "Ejiet prom", un, ja tā, vai tagad tas būtu brīdinājums viņu pašu labā? Griezties atpakaļ, kamēr vēl nav par vēlu?

Viņiem vairs nebija nekāda atpakaļ. Viņi bija vienvirziena ceļojumā uz vienīgo potenciāli iespējamo mērķi, ko viņi vispār varēja sasniegt.

Viņš prātoja, ko tādu varētu nosūtīt, kas izsistu Kernu no sliedēm un liktu viņai uzrakstīt kādu kaut cik saprotamu teikumu. Vai varbūt arī Kerna tagad bija lūstoša mašīna? Vai beigas pienākušas visiem cilvēka roku darinājumiem — tāpat kā to radītājiem?

Sī doma — ka Visums tiks tiem, kas radīja šo ap planētu apjozto tīklu, veselam leģionam rāpojošu, nesaprātīgu radījumu, kas nekad nespētu saprast nabaga cilvēces izciesto postu un bēdas — šķita neciešama.

Tajā pašā frekvencē viņiem tika nosūtīta jauna ziņa. Holstens to mehāniski noklausījās: vairs pat netika imitēta valoda, tikai ciparu kodi.

Viņam par apkaunojumu to atpazina Gilgamešs, nevis viņš pats. Tas bija signāls, kuru Kerna kādreiz, sensenos laikos, bija sūtījusi lejup uz planētu. Tas bija viņas mērkaķu intelekta tests.

Pārāk neiedziļinoties savā motivācijā, Holstens sacerēja atbildes — uz beigām ņemot talkā Gilgamešu — un nosūtīja atpakaļ.

Sekoja vēl viena jautājumu kaskāde — šoreiz tie bija jauni uzdevumi.

"Kas tas ir?" Viņam aiz muguras, gluži kā vecajos laikos, stāvēja Leina. Ja viņš neatskatījās, tad varēja pat piemānīt sevi, liekot domāt, ka daudz mazāk ūdeņu aiztecējis kopš laika, kad viņi pirmoreiz spēlēja šo spēli.

"Kerna mūs pārbauda," viņš teica. "Varbūt vēlas zināt, vai mēs esam viņas cienīgi?"

"Nosūtot mums matemātikas eksāmenu?"

"Viņa arī labajos brīžos nebija gauži sakarīga. Tā ka — par ko ne?"

"Tad dod viņai atbildes. Nu taču!"

Holstens tā arī darīja — atklājot, ka atbildi var atrast daudz ātrāk, ja vienādojumā nav iesaistītas īstas valodas radītas grūtības. "Protams, mums nav nekāda priekšstata, kāds tam ir mērķis," viņš norādīja.

"Bet mēs vēl arvien varam cerēt, ka tāds ir," viņa vēsi atbildēja.

Holstens neskaidri manīja, ka fonā rēgojas Vitas un Kersts, kuri nepacietīgi vēlējās turpināt sarunu par uzbrukumu.

Trešā uzdevumu kārta nesekoja. Tā vietā viņi ieguva vēl vienu

tirādi tracinoši gandrīz-Impērijas-C valodā, kādu I lolstens bija redzējis jau agrāk. Viņš to ātri analizēja, izlaizdams cauri atšifrētājiem un sakarību atpazīšanas funkcijām. Tas šķita vienkāršāks nekā iepriekš, tajā bija vairāk atkārtotu elementu. Viņam ienāca prātā frāze — kā sarunājoties ar bērnu, un viņš atkal sajuta, kā sagriežas galva, domājot par to, kas bija tas — vai viņa —, kas runāja tur tālumā.

Skaidrs, ka Kerna? Bet Kerna, kas kļuvusi savāda — vēl savādāka — laika un attāluma deldējošajā ietekmē? Bet, lai arī Kernas nelielā Sarga

Mītne bija signāla sākuma punkts, daļa no Holstcna apzinājās, ka viņam nav taisnība.

“Varu identificēt dažus bieži atkārtotus vārdus,” viņš aizsmacis paziņoja, kad kopā ar programmu virkni bija pabeidzis darbu. Viņš nevarēja piespiest savu balsi nedrebēt. “Esmu atradis kaut ko, kas noteikti ir darbības vārda “tuvoties” forma, un dažus indikatorus, kurus es saistītu ar “atļauja” vai “piekrišana”.”

Šim paziņojumam sekoja pelnīti domīgs klusums.

“Tad viņi nomainījuši plati,” Kersts beidzot piezīmēja. “Tu teici, ka agrāk tas bija tikai “ejiet dirst”.”

“Tā bija.” Holstens pamāja. “Tas ir mainījies.”

“Jo Kernai izmisīgi nepieciešamas mūsu lieliskās zināšanas matemātikā?” drošībnieku boss noprasīja.

Holstens atvēra muti un tad to atkal aizvēra, nevēlēdamies savas aizdomas padarīt par realitāti, izsakot to, kas nodarbināja prātu, skaļi.

Leina to izdarīja viņa vietā: “Ja tā vispār ir Kcrna.”

“Kurš gan cits?” Bet Ķersta balsī bija jūtama jēla nots, kas parādīja, ka viņš nemaz nav tik cietpaurains, kā izklausījās.

“Nav pierādījumu, ka eksistētu jebkas, kas nav Kcrna un kas varētu no turienes sūtīt ziņojumu,” asi noteica Vitas.

“Un kā ar to?” Holstens pabakstīja ar pirkstu uz ekrānu, kas vēl arvien rādīja drona attēlus.

“Mēs nekādi nevaram zināt, kas noticis tur, lejā, uz planētas. Kā nekā tas bija eksperiments. Ir iespējams, ka mēs redzam šī eksperimenta novirzi no plāna, līdzīgi kā ar pelēko planētu un tās sēņu izaugumiem. Galvenais paliek tas, ka šeit vēl arvien ir Kernas satelīts un no tā nāk signāls,” Vitas iecirtīgi atbildēja.

“Vai var būt tā...” Leina iesāka.

“Tas ir iespējams,” Vitas viņu pārtrauca. Jau pati doma viņai šķita pretīga. “Tas neko nemaina.”

“Nu, jā,” Kersts viņai piebalsoja. “Tas ir, pat ja viņi — ja Kcrna — saka, jā, brauciet lejā, ko tad mums darīt? Jo, ja viņai ir viss, kas viņai bija, tad viņa var mūs sašķelt gabalos, tikko pieskaramies orbītai. Un tas pat vēl nedomājot par to sūda draņķlbu un ko tā var izdarīt. Tas ir, ja tas ir kaut kas izaudzis no planētas, nu, tas ir Kernas eksperiments,

ne tā? Varbūt tas dara, ko viņa liek."

Sekoja neveikla pauze, visiem gaidot, vai kāds —jebkurš! — uzturētu pretējo viedokli, kaut vai tikai formas pēc. Holstens apsvēra iespējamos vārdus, mēģinot izveidot teikumu, kas neizklausītos pilnīgi ārprātīgs.

"Kādreiz Vecajā Impērijā bija tāda tradīcija," Vitas lēni iesāka. "Izvēle, ko viņi deva saviem noziedzniekiem, saviem cietumniekiem. Viņi paņēma divus un lika tiem vienam otru apsūdzēt vai pasaudzēt, katram pieņemot lēmumu patstāvīgi, bez iespējas sarunāties. Viss notika ļoti labi, ja viņi abi izvēlējās otru pasaudzēt, bet viņi abi cieta zināmu sodu, ja abi apsūdzēja viens otru. Bet, ak, ja tu biji tas cietumnieks, kas izvēlējās pasaudzēt savu draugu, un uzzināji, ka pats esi apsūdzēts..." Viņa pasmaidīja, un šajā smaidā Holstens pēkšņi redzēja, ka viņa bija kļuvusi veca, bet tas nebija redzams viņas sejā — vecumu aizsedza visas izteiksmes, kurām viņa nedeva vaļu.

"Tad kas bija pareizā izvēle?" Kersts viņai jautāja. "Kā cietumnieki tika ārā?"

"Loģiskā izvēle bija atkarīga no tā, kas ir uz spēles — izvērtējot sodus dažādu seku gadījumā," Vitas skaidroja. "Baidos, ka šajā gadījumā fakti un likmes ir ļoti skarbi un ļoti labi redzami. Mēs varam tuvoties planētai, cerot, ka, pretēji pagātnes pieredzei, tagad tiksim laipni sagaidīti. Kā Kersts minēja, tas mūs visus padarīs ievainojamus. Mēs riskēsim ar kuģi, ja tas viss izrādīsies tikai apmāns vai pat ja vienkārši Meisons tulkojumā būs pieļāvis kļūdu." Viņas acis pārslīdēja Holstenam, izaicinādamas viņu iebilst, bet patiesībā viņš nekādā veidā nebija drošs par savām spējām. "Vai arī mēs uzbrūkam — izmantojam dronus tagad un sagatavojamies turpināt šo triecienu, kad Gilgamešs sasniegs planētu. Ja mēs tā darām un kļūdāmies, tad mēs zaudējam nenovērtējamu iespēju sasniegt saprašanos ar kaut kādu Vecās Impērijas intelektu." Viņas balsī skanēja patiesa nožēla. "Ja mēs izvēlamies mieru un kļūdāmies, tad mēs, visticamāk, iesim bojā — mēs visi, visa cilvēce. Nedomāju, ka varam strīdēties pret svaru kausiem, kādi mums ir doti. Es šeit redzu tikai vienu racionālu izvēli."

Kersts drūmi pamāja. "Tai kucei mēs nekad neesam patikuši," viņš norādīja. "Nevar būt, ka viņa pēkšņi ir mainījusi domas."

Tr pagājuši vairāki gadsimti un pienākuši daudzi zirnekli, tas ne tuvu nav 'pēkšņi", Holstens nodomāja, bet šie vārdi neizteikti palika viņa prātā. Tomēr Leina uz viņu skatījās, acīmredzot gaidot, ka viņš kaut ko teiks. Tad tagad cilvēki no laba prāta grib ieklausīties klasicistā? Viņš tikai paraustīja plecus. Viņam bija aizdomas, ka zaudējumi, ja viņi dosies karā aplamu spriedumu dēļ, varētu būt daudz lielāki, nekā Vitas apgalvoja, bet nevarēja iebilst pret to, ka viņi zaudēs pilnīgi un absolūti visu, ja viņi pārāk daudz kļūdīsies miera ceļa labā.

“Vēl svarīgāk — šī loģika ir universāla,” Vitas pievienoja, skatoties no vienas sejas citā. “Patiesībā nav svarīgi, kas mūs sagaida uz planētas. Tā ir matemātika, un viss. Mūsu pretiniekam ir tā pati izvēle, tie paši svari. Pat ja visiem būtu labāk, ja viņi mūs ielūgtu ar atplestām rokām un ļautu mums spēlēt atbildīgā viesa lomu, riska, ka viņi tiks nodoti, cena ir pārāk augsta. Tā mēs varam ieskatīties savu pretinieku prātos. Mēs zinām, ka viņiem ir jāpieņem tas pats lēmums, kas mums: jo nevajadzīgas cīņas cena ir daudz mazāka par to cenu, kas jāmaksā, ja tiks izvēlēts miers un tā būs kļūda. Un tā pati loģika palīdzēs pieņemt lēmumu jebkam, lai kas tas tur nebūtu, vienalga, vai tas ir cilvēka prāts vai mašīna, vai...” Timekli? Bet bija skaidrs, ka Vitas pat mutē šo vārdu neņems, un, kad Leina to pateica viņas vietā, zinātnes nodaļas vadītāja viegli sarāvās.

Tātad Vitas nepatīk zirnekli, Holstens aizkaitināts nodomāja. Nu, viņa nebija bijusi uz tās nolādētās planētas, ne tā? Viņa nebija redzējusi tos uzpūstos monstrus. Viņa acis aizklīda līdz tīklā ievītās planētas attēlam. Vai tas var būt saprāts? Vai arī Vitas ir taisnība un tas ir tikai kāds traks eksperiments, kas sagājis grīstē — vai arī noticis tieši pēc plāna? Vai Vecā Impērija kādiem iemesliem būtu varējusi vēlēties milzīgus kosmosa zirnekļus? Kāpēc ne? Kā vēsturniekam man jāpiekrīt, ka viņi darīja daudz stulbību. “Nu, tātad ko,” Kersts skubināja. “Es spiežu to pogu, vai kā?” Beidzot visi lūkojās uz Leinu.

Vecā inženiere prātīgi paspēra dažus soļus uz priekšu, ar nūju klaudzinādama pa grīdu, un ilgi skatījās uz drona kameras attēlu ar plīvurā ietīto planētu. Viņas acis, kas īsos stopkadros bija redzējušas, kā paiet gadsimti, centās to visu aptvert. Viņa izskatījās kā sieviete, kas skatās acīs drūmam liktenim.

“Iznīciniet satelītu,” viņa beidzot klusi izlēma. “Mēs ejam cīņā. Jums taisnība, likmes ir pārāk augstas. Uz spēles ir likts viss. Iznīciniet to.”

★

Kersts strauji deva rīkojumu, it kā baidītos, ka kāds pārdomās vai pēdējā brīdī pārbīsies. Miljoniem kilometru attālumā, virzienā, kurp neizbēgami devās Gi/gamešs, droni saņēma instrukcijas. Tie jau bija notēmējuši metāla dūri pret satelītu, kas bija iekritis milzīgajā ap ekvatoru apvītajā tīklā.

Droniem bija labākie lāzeri, ko Cilts bija spējusi atjaunot, kas bija pievienoti to nelielajiem kodolreaktoriem. Tie jau bija pieslīdējuši tik tuvu, cik uzdrošinājušies, lavierējot, lai iegūtu ģeostacionāru orbītu virs iesprostotā satelīta ar mazāko iespējamo enerģijas patēriņu.

Abi reizē tie izšāva, tēmējot pa vienu un to pašu punktu satelīta ārējā čaulā. Kaut kur tālumā Kersts saspringtu, bet attēls, ko viņš saņemtu, tajā brīdī jau būs novecojis.

Uz mirkli nenotika nekas, tikai enerģija gāzās senajā, laika zoba

sagrauztajā Briti 2 Sargkapsulas korpusā. Kersts būtu sažņaudzis rokas, blenztu uz ekrāniem, viņam uz pieres būtu izspiedušās vēnas, it kā viņa griba spētu šķērsot laiku un telpu, lai panāktu, ka viss notiek tā, kā viņš vēlas.

Tad, klusi uzplaukstot ugunij, kas teju vai tūlīt pat izdzisa, urbjošie stari sasniedza kaut ko vitāli svarīgu satelīta iekšpusē, un gadu tūkstošiem senā doktores Avranas Kernas mītne tika uzplēsta, tīkli tai visapkārt sačokurojās un aizlidoja, pēkšņā pārmērīgā karstuma skarti. Sadragātais satelīts, vēl arvien izvirdams savu saturu kosmosa izsalkušajā tukšumā, atbrīvojās no saitēm, kas to turēja ostā, izdedzināja caurumu milzīgajā tīklā un, tā saturam gāžoties ārā pa plēsto brūci, tika aizmests pretējā virzienā, prom no droniem.

Paši droni bija iztērējuši visu, kas tiem bija, ieroču izlāde iztukšoja reaktorus, kas nu kļuva auksti. Tie aizripoja prom gar tīklu, kur tie nokrita vai aizdreifēja prom.

Tomēr satelītam bija daudz konkrētāks liktenis. Tas krita. Līdzīgi kā Kernas eksperimenta subjektus pirms tik ilga, ilga laika to izmeta ārā no orbītas, kur to satvēra planētas gravitācijas rokas, un tas tika bezpalīdzīgi ielingots atmosfērā, šaudamies pār debesīm kā bulta — tikai veca muca ar vienu mūžsenu mērkaķi savās pussabrukušajās mājās, tas sniedza pēdējo ziņojumu raižpilnajām acīm tur, lejā.

7.4. Beigu laiki

Viņi skatījās, kā tas izdedzina ceļu pār debesīm.

Lai gan aktīva Ziņneses pielūgšana šajos daudz apgaismotākajos laikos gandrīz vai neeksistēja — kādēļ gan vajadzīga ticība, ja ir pārpārēm pierādījumu par Dieves patieso dabu? —, zirnekļi vēroja ugunīgo ceļu vai nu paši savām acīm, vai caur bioloģisko sistēmu surogātacīm un zināja, ka no viņu pasaules kaut kas ir zudis. Ziņnese vienmēr bija bijusi tur. Viņos glabājās atmiņas no seniem, vienkāršiem laikiem, kad kustīgā gaismiņa debesīs viņiem bija gan vadzvaigzne, gan iedvesma. Viņi atcerējās Templa reibuma dienas un pirmo saziņu starp Dievi un Viņas draudzi. Kaut kas bija bijis daļa no viņu kultūras apziņas kopš vissenākajiem laikiem, kaut kas tāds, ko viņi ar saprātu apzinājās kā vecāku par savu sugu, un nu tas bija prom.

Savas darba telpas klusajā tumsā Fabians jūt, kā viņu pārņem emociju šoks — viņš nebija tādu gaidījis. Starp visiem zirnekļiem viņš būtu vismazāk reliģiozs. Viņam nav laika nezināmajam, ja nu vienīgi — lai to notvertu ar saprātu un eksperimentiem un tā padarītu zināmu. Bet tomēr...

Viņš ir skatījies plānā ekrānā, kur attēlu veido tūkstošiem sīku dažādu krāsu hromatoforu, kas izplešas un saraujas, lai veidotu sīkus kopīgā attēla punktiņus. Dziļi pazemē, kur ir viņa darba telpas, viņam nav bijis iespēju būt tiešam notikuma lieciniekam. Viņš ir bāls, stūrains, nekopts savas sugas pārstāvis un reti papūlas parādīties saulei; viņš izvēlas strādāt pats savā ritmā, kam maz saistības ar dienu vai nakti.

Nu, viņš piezīmē savam vienīgajam kompanjonam, es pieņemu, ka tas ir pierādījums visam, ko tu mums esi teikusi.

Protams. Atbilde nāk no telpas sienām — tā ir neredzami klātesoša būtne, kas ir viņam visapkārt kā paša izsaukts dēmons. Un jums pie pirmās izdevības jādod prettrieciens. Viņi nedos jums ne mazāko iespēju.

Saziņas saimei šķietami izdevās kaut ko panākt — vēl pirms mirkļa, Fabians piezīmē. Telpas izliektās sienas ap viņu šņāc un ņirb — tūkstošu tūkstoši skudru ir iesaistītas nesaprotamā rosībā, kas ļauj šai kolonijai — patiesībā superkolonijai, kas atkal radusies pēc tik ilga laika — funkcionēt savā tik unikālajā veidā.

Nekad nav bijis pat iespējas, ka viņiem kaut kas izdosies. Esmu priecīga, ka viņi ir saņēmuši šo neapstrīdamo demonstrāciju par ienaidnieka mērķi. Tomēr es raizējos par izmantojamo stratēģiju. Tā ir savāda, šī bezķermeniskā runa. Muskuļotas podziņas sienā rada vibrācijas, kas simulē zirnekļa graciozās pēdu kustības. Citur tā vēl

arvien komunicē pa radio, bet šeit Fabians var ar to runāt tā, it kā tas būtu zirneklis: īpaši vēsa, temperamentīga mātīte, bet tik un tā zirneklis.

Tā runā savādā valodā, kas izveidojusies kopīgās pārrunās, pirms ilga laika radīta saziņai starp zirnekļiem un viņu Dievi, bet pēdējā laikā tā ir sākusi izveidot uz ekrāna rēgainas palpas, lai pievienotu savai valodai uzsvarus, tā radot dīvainu pidžina dialektu zirnekļu vizuālajai valodai. Fabians, kas nekad nav īsti labi sapraties ar savējiem, uztver šo sabiedrību kā patīkamu. Šis fakts, kā arī viņa neapšaubāmās spējas ķīmiskās arhitektūras un pielāgošanas izveidē ir sniegušas viņam šo vitāli svarīgo lomu. Viņš ir Ziņneses rokas un uzticības persona — tādas Ziņneses, kāda viņa ir tagad.

Nezinu, vai beigās no manis jelkas vēl ir palicis. Vārdi nāk lēni, vilcinoties. Sākumā Fabians prāto, vai mehānismā radusies jauna kļūme — vai varbūt kļūme ir skudru pielāgojumā? Tad viņš nospriež, ka šis ir viens no tiem mirkļiem, kad viņa kompanjone izmanto kādu intonāciju vai runas tempu, kas palikusi pāri no senatnes — to viņa varbūt izmantojusi citā laikā un citā formā.

Doktore Avrana Kerna, viņš to uzrunā. Tai nepatīk, ka viņu sauc par Dievi vai Ziņnesi. Pēc ilgas stīvēšanās viņi ir atraduši arbitrāru kustību formu, kas tai atgādina vārdu, kurš tai reiz piederēja. Šī ir viena no daudzajām valodas variācijām, ko Fabians labprāt izmanto. Viņam kā nekā ir īpašas attiecības ar Dievi. Viņš ir Viņas tuvākais draugs. Viņš ir atbildīgs par Viņas funkciju pienācīgu uzturēšanu, kā arī labo jebkādas kļūdas Viņas pielāgojumā.

Viņam visapkārt ir tuneļu un telpu tīkls, kura ģeogrāfija pastāvīgi mainās, un tajā dzīvo simtiem miljonu insektu kolonija. Viņu mijiedarbe nav tik ātra kā digitālai sistēmai, ko būvējušas cilvēku rokas, bet katra insekta sīkās smadzenes pašas par sevi ir jaudīga datu uzglabāšanas un lēmumu pieņemšanas ierīce, un kopējā kolonijas aprēķinu jauda ir tik liela, ka tā pati nespēj to pilnībā novērtēt. Mākoņdatorika: nevis ātrums, bet bezgalīgi pārveidojams plašums un sarežģītība. Šeit atliku likām pietiek vietas Avranas Kernas lejuplādētajam prātam.

Vajadzēja daudz laika, lai saprastu, kā to darīt, bet beigu beigās viņa bija tikai informācija. Viss ir tikai informācija, ja vien tev ir pietiekami daudz kapacitātes tās aptveršanai. Ilgs laiks pagāja arī tam, lai nokopētu informāciju no satelīta uz saglabāšanas koloniju uz planētas. Ilgs — daudz ilgāks — laiks bija vajadzīgs, lai lejupielādētā informācija sakārtotu sevi pietiekami un varētu pateikt kaut vai: Es esmu. Bet tā ir — tagad — un viņiem ir bijis daudz laika. Kolonija, kurā mīt Fabians un par kuru viņš rūpējas, ir iemiesota Dieve, Ziņneses inkarnācija.

Fabians atver radiosakarus ar vienu no orbitālajām

observatorijām un pārbauda, cik tuvu pielidojis ienaidnieks. Tā trajektorija apliecina, ka tas meklēs orbītu ap viņu planētu. Ir laiks gaidīšanai — tagad. Visa planēta — viņi visi gaida: ne tikai zirnekļi, bet visas sugas, ar kurām tie saistīti. Drīz viņi visi būs uz kalēja laktas, ar savu pulku un atjautību stāsies pretī sugai, kas radīja tos, pati to negribējusi, un tagad tikpat nevērīgi arī vēlas tos iznīcināt. Tic ir zirnekļi, skudru kolonijas, okeāna mutkāji, pus-saprātīgas vaboles un dučiem dažādu sugu — ar dažādām intelekta un instinkta proporcijām, visi savā nosacītā veidā zina, ka beigu laiks ir klāt.

Augšā, orbitālajā tīklā, Bianka vairs neko nevar plānot. Poršija ar savām biedrenēm gaida, gatavas cīnīties pret kosmosa dieviem, kas nu atgriežas. Tagad viņas var vienīgi turēties pie saviem tīkliem, tehnoloģijas sniegtie paplašinātie jutekļi dod viņām ziņas par to, kā tuvojas gals.

Un tad milzīgā Gilgameša masa tuvojas, ilgā bremzēšanas ceļa galā tā nespēcīgie dzinēji ar pūlēm cenšas palēnināt kuģi tiktāl, lai, nirstot gar planētu, tā ātrums saplūstu ar gravitācijas vilkmi un ienestu šķirsta kuģi orbītā.

Lai arī viņi ir zinājuši par ienaidnieka mērogu — gan pateicoties saviem mērījumiem, gan Kernas ierakstiem —, Gilgameša milzīgais apjoms rada bijību. Ne viens vien zirneklis noteikti domā: Kā gan mēs varam cīnīties pret kaut ko tādu?

Un tad šķirsta kuģa ieroči atklāj uguni. Tā tuvošanās ir aprēķināta tā, ka ekvatora tīkls atrodas tā priekšējo asteroīdu lāzeru tēmējumā, un, lidojot garām, Gilgamešs pilnībā izmanto savu iespēju. Tīklam nav centra, tam nav vitāla punkta, kurā precīzi trāpot varētu radīt plašus bojājumus, un tā nu lāzeri vienkārši bez izšķirības dedzina, nosvilinot pavedienus, pāršķeļot mezglus, izplēšot lielas plaisas tīkla struktūrā. Zirnekļi mirst: pēkšņi nonākuši vakuumā, izmesti kosmosā vai lidojot uz iekšpusi, uz planētas pusi; daži pat pārvēršas tvaikā, kad tos skar lāzeru ugunīgās dusmas.

Kamēr Poršija saņem ziņojumus par zaudējumiem, viņa un viņas kareivju saime gatavojas pretuzbrukumam. Viņa apzinās, ka tikko ir zaudējuši — vienā liesmojošā mirklī — zināmu daļu kareivju, zināmu daļu savu ieroču, tas viss ir akli izdzēsts. Bianka ar viņu apspriežas, radio vibrē elektriskās strāvas impulsos, simulējot runas dejojošo ritmu.

Kaujas plāns nav mainījies, Bianka apstiprina. Viņai jau būs pilna aina ar zaudējumiem un atlikumiem. Poršija negribētu būt viņas vietā un uzņemties misiju koordinēt visu orbitālo aizsardzību. Vai esat gatavas uzbrukumam?

Esam. Poršija jūt, kā iznīcības iespaidā viņā pašā milst nikna mērķtiecība. Šīs nāves, Ziņnescs iznīcināšana, šī visa nejēdzīgā brutalitāte viņā iededz taisnprātīgu kaismi. Mēs viņiem parādīsim.

Mēs viņiem parādīsim, Bianka atbalso. Viņa izklausās tikpat apņēmīga. Jūs esat ātrākās, stiprākās, gudrākas. Jūs esat savas pasaules aizstāves.

Ja jūs kritīsiet, būs tā, it kā mēs nekad nebūtu bijuši. Visas mūsu Sapratnes būs putekli vien. Es lūdzu jums turēties pie plāna un atcerēties to vienmēr. Zinu, ka dažām no jums ir šaubas. Šis nav īstais laiks šaubīties. Mūsu laužu dižākie prāti ir nolēmuši, ka tas, ko jūs darīsiet, ir tas, kas jādara, ja mēs vēlamies pasargāt to, kas mēs esam.

Mēs saprotam. Poršija zina, ka tuvojas milzīgais, zvaigžņu gaismu aizsedzošais šķirsta kuģa stāvs. Citas rotas jau dodas uzbrukumā.

Veiksmīgas medības, Bianka viņas visas uzmundrina.

Visapkārt darbojas tikla orbitālie ieroči. Katrs sastāv no neliela atlūzu gabala — akmens, kas uzvests ar kosmosa liftu vai notverts tukšumā un noturēts izcili nospriegotajā tīklā — un tagad tas pēkšņi tiek atlaists, ar milzu ātrumu iemests vakuumā uz šķirsta kuģa pusi.

Bet maziņas, Poršija prāto. Milzīgie akmeņi, ko viņa atceras redzējusi, salīdzinājumā ar šķirsta kuģi nav nekas. Skaidrs, ka tā korpuss ir noturīgs pret šādiem lādiņiem.

Bet nav tā, ka zirnekļi vienkārši mētātos ar akmeņiem. Viņu sviestajiem lādiņiem ir vairāki uzdevumi, bet primāri tic ir uzmanības novēršana.

Poršija jūt, kā ap viņu saspringst tīklojums. Pārliecinieties, ka jūsu virves ir pienācīgi satītas, viņa nosūta ziņu biedrenēm. Sis būs sāpīgi.

Pēc dažām sekundēm viņa ar biedrenēm tiek iemestas tukšumā izliektā trajektorijā, kas šķērsos Ci/gameša ceļu, tam ieejot stabilā orbītā.

Sākumā viņa instinktīvi stingri pievelk kājiņas pie ķermeņa, baiļu šokam pārtraucot prāta darbību un draudot pilnībā to pārņemt. Tad varu pārņem apmācība un viņa sāk pārbaudīt kareivju statusu. Viņas izplešas, krītot uz tikšanās punktu ar Gilgamešu, bet vēl arvien ir piesaistītas centrālajai asij, veidojot rotējošu riteni — tikai vienu no daudziem, kas patlaban virpuļo uz Gilgamcša pusi.

Šķirsta kuģa lāzeri nodedzina pirmos pāris akmeņus, sakarsējot tos līdz eksplozijai rūpīgi izvēlētos punktos, kas aizsūtīs tos prom no kuģa ceļa. Citi akmeņi ietriecas milzīgā kuģa sānos, no kura tie atlec vai kurā iestrēgst. Poršija redz vismaz vienu tievu gaisa svēdriņu, kur trāpījums ir veiksmīgs — vai neveiksmīgs.

Tad viņa ar biedrenēm sagatavojas triecienam. Radio sekundi pa sekundei sniedz viņiem instrukcijas no orbitālā tīkla datorkolonijām, lai palīdzētu ar nelielām raķetēm un nelielo degvielas daudzumu palēnināt ātrumu. Poršija ļoti labi apzinās, ka šis, visticamāk, būs ceļojums vienā virzienā. Ja viņām neizdosies, tad nebūs vairs kurp atgriezties.

Viņa ir palēninājusi gaitu, cik spēj, un izvērpusi garāku pavedienu

no rata ass, tā pēc iespējas attālinoties no savām māsām. Viņa izpleš kājas un cer, ka ir izdevies saglabāt pietiekami lielu ātrumu.

Viņa piezemējas neveiksmīgi — siltināto cimdu āķi nepieķeras pie mērķa, un viņa atlec no Gilgameša korpusa. Citas viņas komandas biedrenes ir veiksmīgākas, tās pieķeras ar visām sešām kājām un pievelk klāt savas neveiksmīgākās biedrenes, tostarp arī Poršiju. Vienai nav laimējies — viņa ir kritusi tādā leņķī, ka piezemējoties sadragājusi masku. Viņa mirst, drudžaini tirinot kājiņas, viņas bezpalīdzīgie kliedzieni pa korpusa metālu nonāk līdz biedrenēm.

Nav laika skumjām. Viņas līķis tiek ar nelielu tīklu piestiprināts pie korpusa, un viņas atkal dodas tālāk. Viņām galu galā ir jādodas karā.

Mēs viņiem parādīsim, Poršija domā. Mēs viņiem parādīsim viņu maldu ceļus.

7.5. Manevri

“Akmeņi! Viņi uz mums met akmeņusl" neticīgi izsaucās Kersts. “Viņi ir kosmosa apguves akmens laikmetā!”

Viens no konsoles ekrāniem nomirkšķināja un izdzisa, pārējie sāka aizmigloties ar draudīgiem dzintarainiem punktiņiem.

“Kerst, šis nav karakuģis,” Leina vārgā balsī izgrūda. “Gi/gamešs nav radīts nekādai slodzei, tikai paātrinājumam un palēninājumam, pilnīgi noteikti ne triecieniem...”

“Korpusa bojājums kravas telpā,” Alpašs ziņoja, izklausīdamies tā, it kā kāds būtu izbradājis viņa svētvietas. “Iekšējās durvis ir...” Mirkli acīmredzami nebija skaidrs, kas ir vai nav ar iekšējām durvīm, bet tad viņš izdabūja: “..noslēgušās, visa sadaļa ir noslēgusies. Mums ir... kravas zudums...”

“Krava jau ir vakuumā — vai arī tuvu tam. Atrašanās šādā vidē tai nekaitēs,” Vitas iestarpināja.

“Mums ir bojātas četrdesmit deviņas kameras,” Alpašs viņai teica. “No trieciena un no elektrības izlādēm, kas tam sekoja. Četrdesmit deviņas.”

Mirkli neviens negribēja neko piebilst. Pussimts nāvju viena trieciena dēļ. Triviāls skaitlis, salīdzinot ar visu kravas telpas apjomu. Tomēr šausminoši — kad aizdomājies tālāk par vārdu “krava” un saproti visas implikācijas.

“Mēs esam orbītā, simt astoņdesmit kilometrus no tīkla,” Kersts teica. “Mums jācīnās pretī. Viņi metīs uz mums vēl akmeņus.”

“Tiešām?” Holstens pievienoja savu niecīgo devumu.

“Varbūt viņi pārlādē.”

“Kādi vēl bojājumi?” Vitas jautāja.

“Es... nezinu,” Alpašs atzina. “Korpusa sensori ir... neuzticami, un daži no tiem ir zuduši. Nedomāju, ka galvenās sistēmas ir bojātas, bet arī citās vietās korpuss var būt vājināts... sistēmas, kas mūs aizsargā pret bojājumiem, ir pielāgotas tā, ka tās koncentrējas uz ārkārtas gadījumiem un kritiski svarīgajām zonām.” Tas ir, viņi vienkārši nebija spējuši uzturēt visu sistēmu tīklu.

“Mēs varam pārtēmēt lāzerus,” Kcrsts paziņoja, it kā tas būtu dabisks turpinājums iepriekšteiktajam. Varbūt Ķersta prātā tā arī bija.

“Varbūt būtu vieglāk pārtēmēt kuģi,” Leina viņam teica. “Vienkārši pagriezties tā, ka asteroīdu iznicinātāji tēmē uz tīklu. Orbītā nav svarīga mūsu orientācija.”

Kcrsts, to dzirdējis, samirkšķināja acis; viņam jūtami vēl arvien šķita tuva ideja, ka priekšgalam jāiet pa priekšu, bet tad viņš pamāja. “Labi, tad ķeramies klāt. Cik ilgi?”

“Atkarīgs no tā, cik labi reaģē sistēmas. Mums varētu būt nepieciešams veikt labojumus uz vietas.”

“Varbūt mums nebūs...”

“Aizveries, Kerst. Esmu burtiski vienā laivā ar tevi. Darīšu to tik ātri, cik to var izdarīt.”

“Nu, labi.” Kersts novaikstījās, acīmredzami atcerēdamies, ka viņa kapteiņa vietnieka statuss bija zaudējis spēku tagad, kad bija pamodināta Leina.

Mūžsenā inženiere noslīga pie vienas no konsolēm, kas vēl darbojās, un ap viņu sapulcējās saujiņa no viņas Cilts, gatavi darīt, ko viņa liks. Hol-stens nodomāja, ka viņa izskatās briesmīgi nogurusi, un tomēr viņā vēl bija pazīstamā enerģija. Laiks bija cīnījies pret Leinu, lai iegūtu varu pār viņas salīkušo, trauslo ķermeni, bet līdz šim laiks bija palicis zaudētājos.

“Mēs vienkārši nespēsim izdedzināt savu ceļu līdz varai pār planētu,” Vitas paziņoja.

“Skaidrs, ka spēsim,” Kersts spītīgi atbildēja. “Nopietni, mēs varbūt varam sagraizīt to visu tīklu, vienkārši aizsūtīt to dirsā kosmosā kā kaut kādu vecu... zeķi vai ko tādu.” Tad piebilda: “Aizveries, Holsten,” kad klasicists šķita gatavs iebilst pret šo salīdzinājumu.

“Kerst, lūdzu, pārbaudi asteroīdu iznīcinātājam pieejamo jaudu,” Vitas pacietīgi teica.

Kersts sarauca pieri. “Nu, mēs tos atkal uzlādēsim.”

“Izmantojot visu enerģiju, kas šobrīd nodrošina to, ka turpina strādāt tādas sistēmas kā dzīvības nodrošināšana un reaktoru izolācija,” Vitas piekrita. “Un, pat ja tev tas izdodas, ko tad? Kā ar planētu, Kerst?”

“Planētu?” viņš samirkšķināja acis.

“Tu biji ieplānojis vienkārši nobraukt lejā ar atspoli un iespraust zemē karogu? Ja tā izskatās tuva orbīta, kā tev šķiet, ko tu redzēsi uz virsmas? Tu to visu arī taisies nolāzerēt, ko? Vai arī izmantosi disruptoru vai pistoli? Tieši cik ložu tev ir?”

“Esmu jau pamodinājis un apbruņojis drošības komandu un dažus papildspēkus,” Kersts spītīgi teica. “Mēs dosimies lejup un nobāzēsimies liedagā, nostiprināsimies un lauzīsimies tālāk. Mēs tos dirsējus izdedzināsim. Ko citu varam padarīt? Neviens neteica, ka tas būs viegli. Neviens neteica, ka tas notiks vienas dienas laikā.”

“Nu, beigās tā var arī notikt,” Vitas piekāpās. “Un, ja tas tā notiks, tad es palikšu te, augšā, un koordinēšu uzbrukumu, un labu tev veiksmi. Tomēr ceru, ka mums būs efektīvāks veids, kā tikt galā ar kaitēkļu problēmu. Lein, man būs nepieciešams izmantot vismaz vienu darbnīcu, kas pakļauta manām komandām, un pieeju veciem failiem —visam, kas mums vēl ir par Zemi.”

“Kāds ir plāns?” Leina neatskatoties jautāja.

“Uzbrūvēt dāvaniņu priekš z... z... tiem apakšā.” Šoreiz Vitas stostījās pietiekami pamanāmi, lai to ievērotu visi. “Nedomāju, ka būtu neiespējami salikt kopā kaut kādu toksīnu, kas paredzēts tieši antropodiem, kaut ko, kas izārdītu viņu eksoskeletus vai elpošanas sistēmu, bet neietekmētu mūs. Kā nekā, pieņemot, ka tie ir attīstījušies no parastiem Zemes zirnekļiem, tie pēc būtības ir no mums pilnīgi atšķirīga dzīvības forma. Viņi nav līdzīgi mums — ne mazākajā mērā."

Holstens klausoties sadzirdēja pārāk daudz uzsvara uz pēdējiem vārdiem. Viņš domāja par saraustītajiem ziņojumiem Impērijas C valodā. Vai tā bija bijusi pati Kerna vai kāds, kas mehāniski atbalsoja Kernas vārdus?

Viņš pieņēma, ka beigu beigās tam nav nozīmes. Genocīds paliek genocīds. Viņš domāja par Veco Impēriju, kas bijusi tik civilizēta, ka beigās bija saindējusi pati savu dzimto zemi. Un te nu mēs esam — gatavi sākt ravēt ārā arī šīs jaunās ekosistēmas daļas.

Neviens viņam nepievērsa uzmanību, jo īpaši tādēļ, ka viņš nevienu no šīm domām, kas iešāvās prātā, nepateica skaļi. Tā nu Holstens atrada šķietami puslīdz darbojošos konsoli un iekļuva sakaru sistēmā.

Kā jau viņš bija domājis, no planētas plūda ļoti daudz plašas frekvences radio aktivitāšu. Sargkapsulas iznīcināšana nozīmēja, ka nekas pie viņiem nenonāca tik skaidri — iespējams, beigās satelīts bija tikai jaudīgs raidītājs planētai. Bet pati zaļā pasaule nerimstoši sūtīja trauksmainas, nesaprotamas ziņas.

Tad viņš vēlējās izdomāt kaut ko brīnišķīgu: kādu ideālu ziņu, kas kaut kādā veidā sev līdzi atnesīs sapratni, atvērs dialogu, sniedzot visiem kādu iespēju. Tomēr Vitas cietumnieku nežēlīgā aritmētika aizslēdza šo ceļu. Mēs nevaram viņiem uzticēties. Viņi nevar uzticēties mums. Vienīgais loģiskais iznākums ir abpusēji centieni vienam otru iznīcināt. Viņš domāja par cilvēku sapņiem — gan Vecajā Impērijā, gan jaunajā — kā varētu sazināties ar ārpuszemes saprātu, kādu neviens vēl nekad nebūtu sastapis. Kādēļ? Kādēļ lai mēs kaut ko tādu gribētu? Mēs pat gribēdami nevarētu sazināties, un, pat ja spētu, tad tik un tā būtu tie paši cietumnieki, kuri piespiesti uzticēties — un riskēt — vai arī nolādēt to otru, mēģinot nedaudz vairāk paglābt savu ādu.

Tad ieradās jauni sūtījumi — no planētas tieši uz kuģi, vārgāki nekā iepriekš, bet nu planēta vairs neizmantoja satelītu kā pastiprinātāju. Viens vārds Impērijas C valodā, bet ar absolūti skaidru nozīmi.

Garām.

Holstens blenza, reizi vai divas atvēra muti, gatavs piesaistīt kāda uzmanību, tad tajā pašā frekvencē nosūtīja vienkāršu sūtījumu.

Doktore Avrana Kerna?

Es jums teicu turēties nost, nekavējoties sekoja draudīga atbilde.

Holstens strādāja ātri — apzinoties, ka tagad sazinās nevis kā Gilgameša pārstāvis, bet gan kā Zemes pēdējais klasicists, kas saskāries ar vēstures tapšanu. Mums nav izvēles. Mums jātiek nost no kuģa. Mums vajadzīga pasaule.

Es jūs aizsūtīju uz pasauli, nepateicīgie pērtiķi. Sūtījums nāca no planētas, spēcīgi pulsēdams vispārējā signālu pārbagātībā.

Neapdzīvojama, viņš nosūtīja. Doktore Kerna, jūs esat cilvēks. Mēs esam cilvēki. Mēs esam visi atlikušie cilvēki. Lūdzu, ļaujiet mums nosēsties. Mums nav citas izvēles. Mēs nevaram griezties atpakaļ.

Cilvēce ir pārvērtēta, sekoja Kernas drūmā atbilde. Un turklāt — tu domā, ka es šeit pieņemu lēmumus? Es esmu tikai padomniece, un viņiem nepatika man tīkamākais priekšlikums problēmas — tas ir, jūsu — atrisināšanai. Viņiem ir pašiem savas metodes, kā tikt galā ar nepatikšanām. Ejiet prom.

Doktore Kema, mēs neblefojam — mums tiešām nav izvēles. Bet bija tieši tā, kā iepriekš: viņš netika viņai klāt. Vai es varu, lūdzu, runāt ar Elizu?

Ja bija palicis kaut kas tāds, kas bija Elīza, nevis es, tad jūs nupat to iznīcinājāt, Kerna atbildēja. Ardievu, mērkaķi.

Holstens sūtīja jaunus ziņojumus un vairākkārtīgi, bet Kerna acīmredzot vairs negribēja runāt. Lasot nevainojamo Impērijas C valodu, viņš gluži vai sadzirdēja sievietes nicinošo balsi, bet vēl vairāk viņu satrieca senās būtnes mājiens, ka šīs planētas iemītniekus nespēj atturēt pat viņa. Kur viņu novedis pašas eksperiments?

Holstens paskatījās visapkārt. Vitas bija aizgājusi, devusies uz savu darbnīcu, pie savām ķimikālijām, gatava sterilizēt tik daudz planētas, cik nepieciešams, lai viņas suga varētu tur iemājot. Holstens nebija īsti drošs par to, cik daudz no šīs planētas pievilcīguma būs palicis pēc tam, kad viņa būs pabeigusi savu darbu. Bet vai mums ir vēl kāda cita izvēle? Nomirt kosmosā un atstāt planētu insektiem un Kernai?

“Mēs vēl arvien zaudējam korpusa sensorus,” Alpašs piezīmēja. “Triecieni var būt izraisījuši vairāk bojājumu, nekā mēs domājām.” Viņš izklausījās patiesi noraizējies, un ar šo kaiti pārējie aplipinājās teju nekavējoties.

“Kā mēs varam vēl arvien tos zaudēt?” Leina noprasīja, turpinot koncentrēties uz savu darbu.

“Es nezinu.”

“Tad es izsūtīšu dronu. Paskatīsimies,” Kersts paziņoja. “Nu, tā.” Pēc nelielas ķēpāšanās viņš uzlika uz kāda no ekrāniem drona skatpunkta attēlu, tam diezgan drebelīgi manevrējot ārā no angāra un slīdot lejup gar milzīgo, izliekto kuģa korpusa telpu. “Ej dirst, šitais ir salāpīts kā velns,” viņš noteica.

“Lielākoties no tā, ko mēs uzstādījām pēc tcraformēšanas stacijas,” Leina apstiprināja. “Nācās daudz ko korpusā atvērt un tad aizvērt, lai iedabūtu iekšā jaunās lietas, lai veiktu labojumus...” Viņas runa pārtrūka. “Kas tas tāds?”

“Kas tad? Es neredzēju...” Kersts iesāka.

“Kaut kas kustējās,” Alpašs apstiprināja.

“Nerunā muļķības...”

Holstens stingi skatījās, kā garām slīd punainā, antenām nospraudītā ainava. Tad ekrāna stūrī kaut kas strauji sakustējās — zaglīga, žigli rāpojoša kustība.

“Viņi ir šeit,” Holstens mēģināja teikt, bet viņa rīkle bija izžuvusi, un balss — tikai čuksts.

“Tur, ārā, nekā nav,” Kersts apgalvoja. Bet Holstens domāja: Vai tur no tās antenas nerēgojās kaut kāda galva? Kāpēc visi korpusa sensori cits pēc cita izslēdzas? Ko es tur redzu kustamies... ?

“Oi, dirsā.” Kersts pēkšņi izklausījās vecāks nekā Leina. “Dirsā, dirsā, dirsā.”

Drona skata laukā pāri korpusam žigli pārskrēja pusducis pelēku, rāpojošu stāvu, kas ar nedaudz pārspīlētu pašpārliecību skrēja tur, ārā, ledainajā bezgaisa tukšumā — tie pat lēca uz priekšu, pieķērās pie novilktām virvēm, atstāja aiz sevis nevajadzīgu pavedienu skrandas, kas nu apvija Gilgame'sa korpusu.

“Ko viņi dara?” Alpašs neskanīgi jautāja.

Vismaz Leinas balss bija mierīga. “Mēģina tikt iekšā.”

7.6. Čaulas salaušana

Viena no Poršijas biedrenēm darbina apjomīgu ierīci no zīdā ievīta stikla, kas funkcionē kā acs. Tā satur sīciņu skudru koloniju, kuru vienīgais darbs ir radīt saliktu attēlu un noraidīt to atpakaļ uz orbitālo tīklu, kā arī uz planētu. Bianka var katru mirkli dot jaunas komandas, kas vislabāk izmanto viņu jauno pozīciju uz šī milzīgā citplanētu iebrucēja virsmas. Labi, ka tā, jo Poršijai nebūtu ne mazākā priekšstata, kā saprast visu to, ko viņa redz. Katra detaļa ir nepatīkama un savāda — estētika, kas radusies no cita dzīvās dabas tipa, cieta metāla un elementu spēka tehnoloģija.

Biankai pašai nav daudz labāka priekšstata, ko ar to iesākt, bet attēli tiek sūtīti lejup uz milzīgo koloniju kompleksu, kas ir doktore Avrana Kerna — vai kas no viņas palicis. Kerna var izteikt saprātīgus minējumus par to, ko Poršija redz. Viņa izsaka priekšlikumus, no kuriem dažus pieņem un citus noraida. Kerna ir zaudējusi savu Dieves statusu. Viņa ar savas bijušās draudzes vadoņiem ir gājuši cauri rūgtiem strīdiem par to, kādu likteni pelnījusi cilvēku suga, kas patlaban atrodas uz Gilgameša. Viņa strīdējās un draudēja, un beigās viņa lūdzās un pierunāja, bet tad jau zirnekļi bija izplānojuši savu uzbrukumu un nebija no tā atrunājami. Galu galā Kernai bija jāsamierinās ar stingrajiem lēmumiem, kurus pieņēma viņas kādreizējie ticīgie, tagad —jaunie saimnieki.

Nu viņa Poršijai un citām orbītas aizstāvju grupām ir identificējusi korpusa sensorus. Karcives ir centīgi skraidījušas pa korpusu, lai izslēgtu Gilgameša acis.

Šajā brīdī Poršijai ir maza nojauta par to, kāda dzīvība ir šķirsta kuģī. Intelektuāli viņa apzinās, ka tie tur ir, bet viņas prāts ir koncentrējies šai uzdevuma daļai, un ideja par gigantisku kuģi, kas pilns ar milžiem, pārspēj viņas iztēles robežas. Tomēr viņas prātā ir pārsteidzoši precīzs tēls par to, kas notiek kuģī. Viņi mūs pamanīs, un tad viņi zinās, ka mēs centīsimies ielauzties kuģī. Viņas prātā Gilgamešs ir līdzīgs skudru kolonijai — no vecajām, ļaunajām kolonijām —, un kuru katru bridi tas var izvirst aizsargus vai ari var tikt izmantoti kādi ieroči.

Korpusā būs nedaudz, ieeju, kas ved uz iekšpusi, Bianka instruē. Turpiniet virzīties uz priekšu, iznicinot sensorus, lai mazinātu viņu iespēju uz mums reaģēt. Jūs meklējat vai nu lielu kvadrātu... Bianka pacietīgi un precīzi sniedz aprakstus dažādajiem veidiem, kā var iekļūt Gilgameša iekšienē — tie visi ir ņemti no Avranas Kernas atmiņām par viņas pašas sadursmi ar šķirsta kuģi: kur viņi palaiž atspoles, kur ir apkopes izejas, gaisa kameru izejas, dronu palaišanas vietas.... Daudz

kas no tā ir pieņēmumi, bet vismaz Kerna ir no šķirsta kuģa būvētāju sugas. Viņiem ir kopīgs atskaites punkts, kamēr Poršija nespēj pat minēt, kāds varētu būt daudzo Gilgameša korpusa detaļu mērķis un funkcija.

Ja zirnekļiem piemistu konkrēta paveida mērķtiecība, tad viņi varētu iekļūt šķirsta kuģī, nemeklējot vājos punktus. Kā nekā viņiem ir pieeja ķīmiskām sprāgstvielām, kam ir pašām savs skābeklis un kas varētu tikt detonētas vakuumā. Tomēr viņu kosmosa apguves līmeņa tehnoloģijai ir ierobežojumi. Kuģa atraušana vaļā netiek uzskatīta par labāko iespēju. Ja ne citu iemeslu pēc, tad tādēļ, ka Poršija un viņas draugi plāno paļauties uz šķirsta kuģa gaisu — pat ja tam ir mazāk skābekļa nekā viņiem parasti nepieciešams. Respiratoriem pie zirnekļu vēderiem ir ierobežots darbības ilgums, un Poršija skaudri apzinās, ka viņi paši arī vēlētos atgriezties mājās pāri tukšumam. Labāk izveidot kontrolētu atveri un aizvērt to, kad iekļūts kuģī.

Viņu pārņem savāda sajūta, kas nav līdzīga nekam no iepriekš pieredzētā — tā liek viņas taustes orgāniem nodrebēt. Tuvākā šīs sajūtas līdziniece, ko Poršija var minēt, — it kā viņai būtu pārskrējusi vēja brāzma, bet šeit, ārā, nav gaisa, kam sakustēties. Ari viņas biedrenes un citas saimes, kas šobrīd piedalās uzbrukumā, ir to sajutušas. Tai pārskrienot, radiosakari uz mirkli pārtrūkst. Poršija nevar zināt, ka viņas pretinieki kuģī ir izveidojuši improvizētu elektromagnētisku pulsu, kas uzbruktu zirnekļu elektronikai. Abas tehnoloģijas paslīdējušas viena otrai garām naktī, tik tikko saskaroties. Pat Poršijas radio ir bioloģisks. Tas mazumiņš, ko pulss spēj aizskart, tiek acumirklī aizvietots: tehnoloģija ir mirstīga, tā rodas, lai ietu bojā, tādēļ aiz ikviena komponenta aug tā aizstājēji, gluži kā haizivs zobi.

Poršija nupat ir atradusi lūku — milzīgu kvadrāta formas ieeju, kas atrodas aiz smagām, noslēgtām metāla durvīm. Viņa nekavējoties izziņo savu pozīciju tuvējām komandām, kas sāk virzīties uz viņas pusi, gatavas sekot iekšpusē.

Viņa izsauc savu speciālistu, kas sāk zīmēt aprises atverei, ko viņi izveidos, izmantojot skābes. Metāls tās kādu bridi vēl izturēs, un Poršija mīņājas no kājas uz kāju — nepacietīga un noraizējusies. Viņa nezina, kas viņas sagaidīs iekšpusē — milzīgi sargi, naidīgas vides, nesaprotamas mašīnas. Viņa nekad nav bijusi no tām, kas varētu sēdēt un gaidīt: viņai ir vai nu jāplāno, vai jādarbojas. Ja nevar ne vienu, ne otru, viņa sāk satraukties.

Kad skābes sāk savu darbu, postoši graužot korpusu un izveidojot garaiņu strēles, kas teju nekavējoties izgaist, citas komandas biedrenes sāk kopīgi aust gaisu necaurlaidīgu tīklu, ar ko aizvērt caurumu, tikko komanda būs iekļuvusi kuģī.

Tad pēkšņi pazūd radio kontakti, tos aprij milzīgs baltā trokšņa okeāna vilnis. Šķirsta kuģa iemītnieki ir uzbrukuši vēlreiz. Poršija

nekavējoties sāk meklēt neskartas frekvences. Tomēr patlaban viņas brigāde ir nogriezta no citām — tāpat ir noticis arī ar citām korpusa brigādēm. Bet viņas zina plānu. Viņām jau ir instrukcijas, kā tieši tikt galā ar cilvēku draudu — gan nomodā esošajiem, gan ar daudz lielāko guļošo cilvēku skaitu, kurus Kerna jau ir viņiem aprakstījusi. Konkrētas detaļas tagad gulsies uz Poršiju.

Šajā brīdī viņas prātā visspēcīgākā ir doma par to, ka Gilgameša iedzīvotāji beidzot aktīvi iesaistās aizsardzībā. Viņai nav priekšstata, kā tas varētu izpausties, bet viņa zina, ko darītu, ja uzbrucējs grauztos iekšā pa viņas māju sienām. Portiiddzimtas zirnekļi nekad nav bijusi pasīva vai uz aizsardzību vērsta suga. Viņi nav nekādi pacietīgi tīklā tupētāji — viņi uzbrūk vai veic pretuzbrukumu. Viņi ir radīti, lai sāktu ofensīvu.

Ja radio nav pieejams, vēl kaut cik paliek tieša komunikācija tuvumā. Esiet gatavas, viņi nāks, viņa izklauvē uz korpusa, uzsverot sakāmo ar palpām. Tās, kas nav tieši iesaistītas korpusa atlaušanā, izretojas, skatās uz visām pusēm ar daudzajām acīm.

7.7. Karš ārpuse

“Ha!” Kersts uzkliedza ekrāniem. “Tas izjāj viņu sūda radio!”

“Nav tā, ka šis būtu izšķirošais trieciens,” Leina izberzēja acis ar plaukstas pamatni.

“Turklāt tas neko nemaina faktā, ka viņiem vispār ir radio — un ko tas implicē,” Holstens piezīmēja. “Ar ko mums ir darīšana? Kāpēc mēs pat neuzdodam šo jautājumu?”

“Tas ir acīmredzami,” sakaros atskanēja Vitas skarbā balss.

“Tad, lūdzu, izskaidro, jo patlaban man ļoti maz kas izskatās acīmredzams,” Leina ieteica. Viņa bija koncentrējusies uz ekrāniem, un Hol-stenam radās iespaids, ka viņas vārdi bija radušies drīzāk no aizkaitinājuma par Vitas augstprātīgo toni.

“Kernas Pasaule bija kaut kāda bioinženierijas planēta,” Vitas bezķermeniskā balss skaidroja. “Viņa radīja tos tur. Tad, zinot, ka mēs atgriezīsimies, viņa beidzot ir tos izvilkusi no miega un palaidusi karā pret mums. Viņi īsteno savu programmatūru pat pēc viņas satelīta iznīcināšanas.”

I īolstens centās notvert Leinas vai Ķersta, vai, nudien, jebkura skatienu, bet šķita, ka viņš atkal ir saplūdis ar fonu.

“Ko tas nozīmē — kāda izskatīsies planētas virsma?” Kersts nedroši apjautājās.

“Mums varētu būt nepieciešams veikt plaša apjoma tīrīšanu,” Vitas, šķiet, entuziastiski apstiprināja.

“Pagaidiet,” Holstens nomurmināja.

Leina pacēla uzaci uz viņa pusi.

“Lūdzu, ne... neatkārtosim viņu kļūdas. Impērijas kļūdas.”To reizēm man šķiet, ka mēs to vien esam darījuši. “Izklausās, ka jūs apsverat domu saindēt planētu līdz nāvei, lai mēs varētu uz tās dzīvot.”

“Tas var būt nepieciešams — atkarīgs no virsmas apstākļiem. Atļaut, lai uz planētas virsmas paliek nekontrolēta biotehnoloģija, būtu daudzkārt sliktāk,” Vitas paziņoja.

“Bet ja nu viņi ir saprātīgi?” Holstens jautāja.

Leina tikai vēroja, viņas acis atradās ēnā — un šķita, ka Kersts vispār nav īsti sapratis jautājumu. Tagad bija palicis tikai Holstens pret Vitas balsi.

“Ja tā tas ir,” Vitas sprieda, “tad tikai tādā nozīmē, kā datoru var uzskatīt par saprātīgu. Tie sekos instrukcijām, iespējams, veidā, kas sniedz tām būtisku brīvību, kas ļauj reaģēt uz vietējiem apstākļiem, bet tas arī viss.”

“Nē,” Holstens pacietīgi teica. “Ja nu viņi ir patiešām saprātīgi.

Dzīvi un neatkarīgi, evolucionējuši?" Augšāmcelti, viņa prātā atskanēja vārds. Zvēru augšupcelsme. Bet Kerna bija runājusi tikai par saviem mīļotajiem mērkaķiem.

"Nekļūsti smieklīgs," Vitas atcirta, un visi pilnīgi noteikti dzirdēja, kā viņas balss iedrebas. "Katrā gadījumā tam nav nozīmes. Vēl arvien ir spēkā cietumnieka izvēles problēma. Lai arī pret ko mēs būtu nostājušies, viņi dara visu iespējamo, lai mūs iznīcinātu. Mums jāreaģē atbilstoši."

"Vēl viens drons ir pagalam," Kersts paziņoja.

"Ko?" Leina noprasīja.

"Tā kā korpusa sensori ir aplasīti, es cenšos tos kverpļus pieskatīt ar droniem, bet tos arī viņi novāc. Man ir palikuši tikai daži."

"Ir kāds apbruņots kā tie, ar ko iznīcinājām Kernu?" jautāja vecā inženiere.

"Nē, un mēs tos tāpat nevarētu izmantot. Viņi ir uz korpusa. Mēs sabojātu kuģi."

"Tam varētu jau būt par vēlu," Alpašs mierīgi piezīmēja. Viņš parādīja pārējiem vienu no pēdējiem dronu uzņēmumiem. Bars zirnekļu bija sapulcējušies pie atspoļu angāra durvīm. Metālā bija redzama jauna līnija, ko iezīmēja rēgaina tvaika svēdriņa visā tās garumā.

"Sūdabrāļi," drūmi noteica Kersts. "Jūs droši zināt, ka mēs nevaram elektrizēt korpusu?" Šis bija karsts diskusiju temats, pirms viņi izmēģināja elektromagnētiskā pulsa triecienu. Alpašs bija mēģinājis izveidot risinājumu lokalizētam elektriskam tīklam ap vietu, kur bija izvietoti zirnekļi, bet atbilstošas infrastruktūras vienkārši nebija — nemaz nerunājot par milzīgo enerģijas daudzumu, kas būtu tam jāpatērē. Tādēļ runas bija novirzījušās uz mazāk prasīgiem risinājumiem.

"Vai jūsējie ir apbruņoti un gatavi?"

"Man ir sasodīta armija. Esam pamodinājuši dažus simtus labāko kandidātu no kravas un ielikuši viņiem rokās disruptorus. Pieņemot, ka tos sīkos mērgļus var ievainot ar disruptoriem. Ja ne, nu, mēs esam atvēruši ieroču glabātuvi. Teiksim tā," un viņa balss nedaudz nodrebēja, iezīmējās sīkas plaisas, kas radušās dziļa, dziļa stresa iespaidā, "kuģis ir tādā dirsā, ka daži papildu caurumi neko nemainīs, ne tā? Un jebkurā gadījumā mēs vēl arvien varam panākt, ka viņi netiek iekšā. Bet, ja viņi tiek iekšā... Mēs varbūt nespēsim viņus izkontrolēt." Viņš cīnījās ap vārdu "varbūt", vajadzībai pēc optimisma brutāli ietriecoties apstākļu sienā. "Nav tā, ka šis kuģis būtu izveidots, domājot par šādu situāciju. To nu gan viņiem vajadzēja paredzēt, sūds ar ārā." Un stings smaids.

"Kerst..." Leina iesāka, un Holstens — kā vienmēr drusku atpalicis — iedomājās, ka viņa vienkārši gribēja panākt, lai viņš aizveras un

beidz sevi apkaunot.

“Es lienu tērpā,” drošības priekšnieks noteica.

Leina viņu tikai klusējot vēroja.

“Kas?” Holstens uz viņu blenza. “Nē, pagaidi...”

Kersts viņu pilnībā ignorēja, vērodams tikai veco inženieri.

“Esi pārliecināts?” pati Leina tāda nepavisam nešķita.

Kersts brutāli paraustīja plecus. “Dirsā es te jums esmu vajadzīgs. Mums jāiet notīrīt tos mūdžus no korpusa.” Viņa balsī bija visai maz entuziasma. Varbūt viņš gaidīja, ka Leina sniegs kādu pārliecinošu iemeslu, kādēļ viņam būtu jāpaliek. Tomēr viņas grumbainā seja tikai neizlēmīgi saviebās — inženiere, kas mēģina atrast risinājumu tehniskai problēmai, ar kuru nespēj tikt galā.

Tad Holstena konsole atkal atdzīvojās, un viņš saprata, ka uzbrucēji no ārpuses bija pamanījuši tīros kanālus, kurus Kersts bija izmantojis dronu kontrolei un kurus Kersts drīz izmantos, lai komunicētu ar kuģi. Tas bija Holstena darbs — ziņot visiem mirklī, kad zirnekļi būs to atklājuši, bet viņš neteica neko. Daļēji viņš vēroja pēkšņo, fragmentāro signālu gūzmu, ko uztvēra Gilgameša vēl neskartie uztvērēji, daļēji klausījās sarunā, kas notika viņam aiz muguras.

“Tava komanda?” Leina beidzot paskubināja.

“Mana pamatkomanda ir tērpos un gatava,” Kersts apstiprināja. “Izskatās, ka mums var nākties cīnīties jau no mirkļa, kad atvērsim lūku. Sīkie draņķi jau varbūt būs tur, cenšoties ielauzties iekšā? Neviens viņam neiebilda, bet Kersts turpināja: “Es nevaru lūgt, lai viņi dodas turp un es palieku iepakaļ,” un tad: “tāpēc jau es te esmu, ne? Es neesmu stratēģis. Neesmu kapteinis. Es vadu cilvēkus: savu komandu.” Viņš stāvēja Leinas priekšā kā ģenerālis, kas ir licis savai karalienei vilties un kuram tagad bija tikai viens veids, kā sevi attaisnot. “Būsim reāli. Drošībnieki te vienmēr ir bijuši tikai tādēļ, lai komandas kodols un krava ceļojuma laikā atrastos savās vietās. Bet, ja mums būs jābūt kareivjiem, tad mēs būsim kareivji, un es būšu vadībā.”

“Kerst...” Leina iesāka un tad apsīka. Holstens prātoja, vai viņa bija gribējusi teikt kaut ko aplam nodrāztu, kādu sociālo dekorāciju, tādu kā Ja nevēlies doties, tad neej. Bet laiks, kad bija nozīme tam, ko cilvēki grib vai negrib, jau sen bija garām. Neviens nebija vēlējies situāciju, kādā viņi bija tagad, un viņu valoda — gluži tāpat kā tehnoloģija — bija nonivelēta līdz izdzīvošanai būtiskākajam. Neko vairāk — nekādu smukumu vai greznojumu — nav bijis efektīvi uzturēt.

“Es lienu tērpa,” drošībnieku vadītājs noguris atkārtoja un pamāja ar galvu. Viņš brīdi vilcinājās, it kā vēlētos pievienot kādu militārāku atzinības formu — nāvei nolemto sveicienu —, bet tad pagriezās un

aizgāja.

Leina, balstīdamās uz sava metāla spieķa, noskatījās, kā viņš aiziet, un viņas stāvam — neraugoties uz salīkušo mugurkaulu — piemita tāds pats dzelžains stīvums. Viņas pirkstu kauliņi bija kļuvuši balti, un visi telpā viņu vēroja.

Viņa lēni un prātīgi paspēra divus soļus, līdz bija nonākusi blakus Holstenam, tad nikni paskatījās uz sakaru telpā palikušo Cilts inženieru saujiņu.

"Ejiet strādāt!" viņa viņiem strupi pavēlēja. "Vienmēr kaut kas ir jāsalabo." Atvairījusi viņu uzmanību, Leina dziļi ievilka gaisu un tad to izpūta — gana tuvu Holstenam, lai viņš justu, kā elpa klusi čīkst viņas plaušās. "Viņam bija taisnība, vai ne?" Viņa klusi, tikai Holstena ausīm, teica. "Mums viņi jānovāc no korpusa, un drošībnieki cīnīsies labāk, ja Kersts būs ar viņiem." Nebija tā, ka viņa būtu likusi viņam aiziet, bet viens vārds no Leinas būtu viņu apturējis.

Holstens pameta acis uz viņu un centās piespiest sevi pamāt, bet kustībā kaut kas nogāja greizi, un tā iznāca nepārliecināta un bez jēgas.

"Kas tas?" Leina strupi noprasīja, pamanījusi uz ekrāna signālu straumi.

"Viņi atrada mūsu spraugu. Viņi raida."

"Un kādēļ, dirsā, tu to neteici?" Viņa iesaucās: "Kerst?" un gaidīja, līdz Alpašs apliecināja, ka viņa ir sasniegusi adresātu. "Mēs mainām frekvences, tā ka sagatavo savējos," tad deva viņam jaunu atvērtu kanālu. "Holsten..."

"Vitas kļūdās," viņš teica. "Tie nav bioloģiskas mašīnas. Tie nav tikai Kernas marionetes."

"Un kā, lūdzams, tu to izdomāji?"

"No tā, kā viņi sazinās."

Leina sarauca pieri. "Tu to esi atlauzis? Un neiedomājies kādam pateikt?"

"Nē... ne to, ko viņi saka, bet tā struktūru. īsa, es esmu klasicists, un liela daļa no mana darba ir valodu pētniecība — vecu valodu, mirušu valodu, valodu no cilvēces laika, kas vairs nepastāv. Varu likt galvu ķīlā, ka šie signāli ir īsta valoda, nevis tikai kaut kādas instrukcijas. Tā ir pārāk sarežģīta, pārāk smalki strukturēta. Tā ir neefektīva, īsa. Valoda ir neefektīva. Tā attīstās organiski. Šī ir valoda — īsta valoda."

Leina, samiegusi acis, dažas sekundes vēroja ekrānu, līdz raidījumi strauji pārtrūka un trekvencē tika ieviesti traucējumi. "Kāda tur atšķirība?" viņa mierīgi jautāja. "Vai tas dabū Vitas sasodītos cietumniekus ārā no kamerām? Tā nav, Holsten."

"Bet..."

"Pastāsti man, kā tas mums palīdz," viņa aicināja. "Pastāsti, kā

visi šie... pieņēmumi mums dod kādu labumu. Vai arī tas ir tāpat kā ar visu tavu gudrību maisu? Akadēmiķis visās šī vārda nozīmēs."

"Mēs esam gatavi," tajā mirklī atskanēja Ķersta balss, it kā viņš būtu pieklājīgi gaidījis, līdz Leina pabeidz teikumu. "Mēs esam slūžu kamerā. Tūlīt atvērsim lūku."

Leinas seja izskatījās kā pēcnāves maska. Arī viņa nebija radīta kapteiņa darbam. Holstens viņas sejas grumbās redzēja visus smago lēmumu gadsimtus.

"Aiziet," viņa apstiprināja. "Un veiksmi!"

*

Kersts bija sagatavojis divdesmit divu cilvēku brigādi, un tā izmantoja visus smagos kosmosa skafandrus, kas vēl arvien funkcionēja. Vēl divpadsmit patlaban atradās remonta procesā. Kersts bija tikai pateicīgs, ka Ciltij bija bijis nepieciešams doties ārā, lai lāpītu korpusu, jo citādi viņš nebūt varējis savākt pat tik daudz kareivju. Kareivju: viņš domāja par tiem kā par kareivjiem. Daži no tiem tādi patiešām bija — militāristi, kas šoreiz vai iepriekšējā reizē pamodināti no kravas, pa vienam pievienoti drošībniekiem ikreiz, kad viņiem vajadzēja nedaudz vairāk brutāla spēka. Citi bija viņa komandas veterāni: komandas kodols, kas bija ar viņu jau no paša sākuma. Viņš pamodināja tikai labākos, kas šajā gadījumā nozīmēja teju ikvienu, kam bija nepieciešamais kosmosa apstākļu treniņš.

Viņš ļoti labi atcerējās, kā pats bija gājis cauri šai apmācībai. Viņam tā bija šķitusi pilnīga laika izšķiešana, bet viņš bija gribējis iegūt vietu Gilgameša komandas kodolā, un viņi meklēja kādu ar šīm prasmēm. Viņš bija pavadījis vairākus mēnešus, bumbulēdams pa orbītu, mācīdamies, kā kustēties bezsvara stāvoklī, kā staigāt ar magnētiskajiem zābakiem, pieradis pie nelabuma un dezorientācijas, kas raksturīgi tik naidīgai un bīstamai videi.

Neviens nebija pieminējis nepieciešamību cīnīties ar zirnekļu armiju, lai nodrošinātu cilvēku sugas izdzīvošanu, bet Kersts pa pusei iztēlojās, ka būtu varējis to iedomāties nomoda sapņos laikā, kad viņš bija jauns un Gilgameša projekts bija tikai ideja. Viņam pilnīgi noteikti bija vīzija par sevi, stāvot uz milzīga, kaujai gatava kolonijas kuģa klāja, ar ieroci rokās atkaujoties no citplanētiešu ordas.

Tagad gaisa slūžās, kad viņa balss skaļi atbalsojās paša ausīs un tērps šķita nospiedošs un svina smags, tas nešķita ne tuvu tik jauki, kā viņš bija iztēlojies.

Lūka, pa kuru viņi gatavojās iziet, bija iekārtota grīdā, uz kuras viņš stāvēja. Mirklī, kad viņi izies ārā, sekos galvu reibinoša perspektīvas maiņa — kamēr viņi, piesaistīti cits pie cita, centīsies netikt aizlin-goti prom no kuģa, kas ir visai iespējams scenārijs, ņemot vērā rotējošās sekcijas centrbēdzes spēku. Tad nāksies uzticēties zābakiem, kas noturēs gājējus vietā, kad viņi dosies pa virsmu, kas

pastāvīgi centīsies viņus dabūt nost. Paradoksālā kārtā viss būtu vienkāršāk, ja kuģis uzņemtu ātrumu vai bremzētu dziļi kosmosā, kur iekšējā sajūta par "lejup" sakristu ar kuģa priekšgalu vai aizmuguri, un rotējošās sadaļas būtu apstādinātas. Bet tagad viņi bija orbītā, brīvajā kritienā ap planētu, un tādēļ bija spiesti radīt savu mākslīgu gravitāciju.

"Bos!" viens no komandas brīdināja. "Mēs zaudējam gaisu."

"Protams, ka mēs..." Tad viņš apklusa, jo vēl nebija devis rīkojumu atvērt ārējās durvis. Viņš jau kādu laiciņu bija stāvējis šeit, uz sliekšņa, un vārdi bija kavējušies. Tagad kāds — kaut kas — piespieda viņu rīkoties.

Kaut kur lūkā bija kniepadatas lieluma caurumiņš, kas laida ārā viņu gaisu. Zirnekļi tieši tagad bija tur un centās ielauzties iekšā.

"Visi — aizvarus ciet, saslēdziet zābakus," viņš pavēlēja, un tagad, kad viņam bija jārīkojas, domas nāca gludi un bez nevēlamiem emocionāliem izšuvumiem. "Labāk pietupieties zemāk. F.s gribu, lai ārējās durvis atver, cik ātri vien var, pirms tam neizlaižot gaisu."

Viens no Cilts austiņā apstiprināja instruktāžu, un Kersts sekoja pats savam padomam.

Lūka neatvērās lēni griežoties, kā gaidīts — kāds acīmredzot bija uztvēris "cik ātri vien var" nopietni un izmantojis kaut kādu avārijas risinājumu, dažu sekunžu laikā atraudams lūku tā, ka spiedienam pakļautais gaiss ap viņiem izdārdēja pa atveri kā āmurs. Kersts juta, kā tas viņu rausta, cenšas izvilkt sev līdzi, lai kopīgi izbaudītu atklāta kosmosa daili. Bet viņa sasaistes un zābaki izturēja, un viņš pārlaida vētru. Kāda viņa komandas biedrene turpat blakus acumirklī atrāvās no grīdas un tika līdz pusei izrauta pa lūku —viņu izglāba vienīgi sasaiste. Kersts pastiepa roku un satvēra viņas cimdu, neveikli ievilka viņu atpakaļ, līdz viņa atkal bija uz tā, kas subjektīvi šķita grīda blakus atrautajam caurumam.

Tad viņš redzēja kaut kādus fragmentus: posmainas kājas un atvērtu kaut ko, kas droši vien bija lielākā daļa no lūkas mehānisma sagrābta ķermeņa. Aiz tā...

>

Aiz tā bija ienaidnieks.

Viņi bija izmētāti, rāpās cits pār citu. Vairākus bija sadauzījusi dekompresija, un viņš cerēja, ka daži ir zuduši kosmosā — bet vismaz trīs vai četri karājās pavedienu galos un sāka rāpties atpakaļ uz lūku. Kersts notēmēja ieroci. Tas bija iebūvēts viņa cimdā un kopumā bija patīkami vienkāršs komplekta elements. Nekas kosmosa vakuumā nespētu apturēt ķīmisku lādiņu, kas satur pats savu skābekli, un bezgaisa tukšums būtu ideāla šāvēja paradīze, kur viņa tēmējuma distanci ierobežotu vienīgi Gilgameša korpusa izliekums.

Viņš gribēja pateikt kaut ko iespaidīgu vai dramatisku, bet beigās

šie rāpojošie, kājas vicinošie, spazmatiski raustīgie monstri viņu pārbiedēja tā, ka viņš spēja izgrūst tikai: "Nobeidziet tos mūdžus."

Viņš šāva, bet trīs reizes netrāpīja, mēģinādams pielāgoties sirreālajai perspektīvai un aplami novērtēdams savu mērķu attālumu un izmēru — tērpa tēmēšanas sistēma spītīgi atteicās mērķēt uz sīkajiem mošķiem. Tad viņš piešāvās un lika vienam no briesmoņiem, kas vēl bija palicis uz korpusa, aizvirpuļot prom. Viņa komanda arī šāva — rūpīgi un kontrolēti —, un zirnekļi acīmredzami bija pilnīgi nesagatavoti notiekošajam. Kersts redzēja, kā viņu stūrainie ķermeņi ar daudzajām kājām pašķīst uz visām pusēm, beigtie karājās atstatu no korpusa kā šaušalīgi baloni.

Daži no viņiem šāva pretī, kas bija nepatīkams pavērsiens. Viņiem bija kaut kādi ieroči, lai gan to lādiņi bija lēni un neveikli, salīdzinot ar cilvēku ieroču ložu slaidajām trajektorijām. Mirkli Kersts domāja, ka viņi atkal met akmeņus, bet lādiņi bija kaut kas līdzīgs ledum vai stiklam. Tie saplīsa pret tērpu bruņām, nenodarot nekādu kaitējumu.

Zirnekļi bija negaidīti izturīgi, viņi bija tērpti kaut kādās cieši pie ķermeņa pievītās bruņās, kas lika tiem salēkties pēc ložu trāpījuma, bet ne visas lodes tos savainoja, un Ķerstām ar līdzbiedriem dažus vajadzēja pakļaut šāviņu krusai, pirms kāda no lodēm caursita bruņojumu.

Tomēr mirstot tie diezgan gandarījoši eksplodēja.

Drīz, ja vispār bija kādi izdzīvojuši pretinieki, tie bija aizbēguši; Kersts uz mirkli mitējās un ziņoja Leinai, pirms saņēmās un spēra milzīgu soli, lai izkļūtu ārā uz korpusa, kur pavērās Gilgameša nelielais apvārsnis.

Tad nesekoja nekas — un tā viņš gāja.

Smagie kosmosa tērpi bija pamatīga militāra tehnoloģija, lai gan lielākā daļa no militārajām sistēmām, kuras Kersts labprāt izmantotu, vai nu nebija aktivizētas, vai ari bija novāktas pavisam. Kā nekā inženieriem nebija vajadzīgas sarežģītas tēmēšanas programmas, kad viņi devās veikt remontu. Kā visu pārējo, kas bija palicis pāri no cilvēku dzimtas, tērpus bija ietekmējusi valdošo prioritāšu tirānija. Tomēr šie tērpi bija ar stiprinātām locītavu vietām un bruņojumu visur citur, kā ari servomotoriem, kas palīdzēja apņēmīgajam kosmosa kareivim tajos vispār pakustēties. Tiem bija paplašināta gaisa krātuve, izdalījumu pārstrāde, temperatūras kontrole, un, ja korpusa sensori būtu palikuši neskarti, tad Ķerstām būtu bijusi maza, burvīga karte ar visu viņam apkārt. Bija tā, kā bija, un Kersts ar grūtībām izrāpās pa lūku, tērpies otrajā ādā, kas padarīja viņa torsu masīvāku un katru locītavu — divreiz resnāku, viņš jutās sakarsis un saspiests, un sajuta vieglos drebuļus, kad senie un ar mīlestību apkoptie servomotori ik sekundi pārdomāja, vai nevajadzētu izlaist garu un savilkties krampjos. Dažiem tērpiem vēl arvien bija funkcionējoši reaktīvie

dzinēji, kas sniedza ierobežotas manevrēšanas iespējas prom no korpusa, bet degviela bija pārāk vērtīga, un Kersts bija pavēlējis šo iespēju izmantot tikai kritiskos gadījumos. Viņš nebija pārliecināts, vai lietojot senos, bieži remontētos lidojuma komplektus, viņi nespertu soli tuvāk nāvējošam slazdam.

Apkārtni viņš saskatīja pa šauro un pārblīvēto sejsega ekrānu, kā ari nedaudziem brigādes biedru kameru raidījumiem, kurus viņš ar grūtībām spēja savietot ar attiecīgajiem indivīdiem.

“Leina, vai tu vari aizsūtīt visiem instruktāžu par mūsu izvietojumu un viņu vietu tajā?” Sajūta bija, kā atzīstot zaudējumu, bet viņam nebija pie rokas rīku, kurus tērpa ražotāji bija paredzējuši. “Man vajag, lai viņi skatās uz visām pusēm. Mēs dodamies uz septīto atspoļu angāru. Aizver aiz mums slūžas. Un ārējās durvis kaut kur ir salūzušas...”

“Tās neaizveras,” atskanēja Alpaša balss. “Tās... Kaut kas ir nogājis greizi.”

“Nu...” Un tad Kersts saprata, ka viņam nav nekā daudz, ko par to teikt. Viņš īsti nevarēja pieprasīt, lai viņi tagad nāk un to salabo. “Nu, aizslēdz iekšējās durvis, līdz mēs atgriežamies. Mēs tagad dodamies.” Tad ienāca Leinas instrukcijas: tās parādīja visiem, cerams, labāko ceļu un formāciju, kuru brigādei vajadzētu ieņemt, lai paturētu acīs visu apkārtni.

“Mēs palaižam vēl vienu dronu,” viņa piebilda. “Nosūtīšu to tālāk ārpusē, lai skatās uz tevi, un tad pievienošu tavam... sūds.”

“Kas?” Kersts nekavējoties prasīja.

“Nekāda drona. Vienkārši dodies uz atspoli, un tempā.”

“Tu pamēģini sūda tempu šitajos verķos.” Bet Kersts kustējās, būdams bultas smaile, un viņa komanda aizgāzelējās līdz savām vietām — metāliski sperot uz korpusa soli pēc soļa. “Un ļauj minēt: pēc atspoles uz dronu angāru, jā?”

“Labi rūkts.”

*

Drons vienkārši nebija izkļuvis no angāra, tas karājās, iepinies tīklos, ko tā sensori nespēja pat pamanīt, un palaišanas lūka vēl arvien bija atvērta. Holstcnam nebija ne mazākā priekšstata, kādu piekļuvi dronu angāri sniedza pārējam kuģim, bet Leina jau sūtīja cilvēkus turp, tātad droši vien tas nozīmēja, ka radījumi jau bija uz klāja.

Viņiem bija kameru attēli no Ķersta un saujiņas viņa cilvēku — bet ne tuvu ne visiem —, kas ierakstīja viņu lēno kustību pa korpusu, pastāvīgi vērojot zemi zem kājām un pār nelielo apvārsni.

“Akli!” nikni nošņāca Leina. Korpusa sensoru tīkls bija sabojāts, simtiem apkopes stundu vērti bojājumi bija notikuši tikai dažu minūšu laikā. “Kur tad viņi ir? Kur vēl?”

Holstens atvēra muti — vēl viena iespēja pateikt kādu bezjēdzīgu

un nodrāztu frāzi —, un tad ieslēdzās signalizācija.

“Korpusa pārrāvums kravas telpā,” bez izteiksmes teica Aīpašs, un tad savādā, it kā mirušā balsī piebilda: “Protams, tas ir otrais bojājums. Pēc iepriekšējā trieciena.”

“Kravas telpā jau ir caurums,” Leina atbalsoja viņa noskaņu, ar skatienu meklēdama Holstena acis. “Viņi droši vien jau ir iekšā.”

“Tad kādēļ veidot vēl vienu caurumu?”

“Kravas telpa ir liela,” Alpašs paskaidroja. “Viņi noteikti urbjas viscaur pa kuģi. Viņiem nevajag lūku. Mēs...” Viņa plati ieplestās acis meklēja Leinu. “Ko mēs darīsim?”

“Krava...” Holstens domāja par dusošo simtiem, kas, guļot savos mazajos plastmasas zārkos, neko nenojauta. Viņš domāja par zirnekļiem, kas nolaižas pār tiem, pārvarēdami bezgravitācijas vakuumu uz savu upuru pusi. Viņš domāja par oliņām.

Varbūt Leina mocījās ar līdzīgām pārdomām. “Kerst!” viņa izšāva. “Kerst, man vajag tavus cilvēkus iekšpusē.”

“Patlaban tuvojamies atspoļu angāra lūkai,” Kersts ziņoja, it kā nebūtu dzirdējis.

“Kerst, viņi ir iekšā,” Leina uzstāja.

Sekoja pauze, lai gan kameru gāzelīgā gaita nemitējās. “Dabū-niet uz turieni cilvēkus no iekšpuses. Es ar to tikšu galā, kad mēs dosimies atpakaļ iekšā. Vai arī tu gribi, lai viņi tik tiešām ir pie tavām durvīm?”

“Kerst, krava ir bez gravitācijas un atmosfēras, es nevaru tā vienkārši nosūtīt...” Leina iesāka.

“Ļauj man nobeigt šito ligzdu, un mēs būsim atpakaļ,” Kersts runāja viņai pāri. “Mēs ar to tiksim galā, nebaidies.” Viņš izklausījās tracinoši mierīgs.

Tad no kuģa ienāca vēl viens raidījums, mirklis, kurā skanēja aizžņaugti kliedzieni un kaucieni... un tad viss.

Sekoja klusums. Leina un Alpašs, un Holstens šausmās skatījās cits uz citu.

“Kurš tas bija?” vecā inženiere beidzot jautāja. “Alpaš, ko mēs...?”

“Es nezinu. Es mēģinu... Atsaucieties, lūdzu, visi, atsaucieties...”

Sekoja īsa pieteikšanās krusa no dažādām Cilts grupām un atmodinātajiem militāristiem pa visu kuģi, un Holstens redzēja, kā Alpašs viņus atzīmē. Pat pirms viņš bija pabeidzis, kāds kliedza: “Viņi ir šeit! Ārā, visi ārā! Viņi ir iekšā!"

“Apstiprini pozīciju,” Alpaša balss bija saspringta. “Lori, apstiprini pozīciju!”

“Alpaš...” Leina iesāka.

“Tā ir mana ģimene,” jaunākais inženieris atbildēja. Pēkšņi viņš bija atkāpies no savas darbstacijas. “Tā ir mūsu dzīvesvieta. Viņi visi tur ir— mana dzimta, mani bērni.”

“Alpaš, paliec postenī!” Leina pavēlēja. Viņas roka, atbalstījusies

uz spieķa, drebēja, bet autoritāte — viņas vecuma un izcelšanās svars — šobrīd bija tikai dūmi. Alpašs atrāva lūku un bija prom.

“Tur viņi ir!” sekoja Ķersta triumfējošais kliedziens sakaru kanālā, un tad: “Kur ir pārējie?”

Leinas mute atvērās un acis neizbēgami pievērsās ekrāniem. Pie atspoļu lūkas bija saujiņa zirnekļu, kurus apspīdēja saules gaisma, to garās, stūrainās ēnas krita pār kuģa korpusu. Tomēr viņu bija mazāk nekā iepriekš, un varbūt tas nozīmēja, ka pārējie devušies pie vienkāršākiem pieejas punktiem. I laoss saziņas kanālos demonstrēja, ka radījumi iekārtojas pozīcijās visā kuģī.

“Kerst...” Leina teica noteikti pārāk klusi, lai viņš atbildētu.

Holstens redzēja, kā viens no zirnekļiem pēkšņi sašķīst, kad viņu atrāva vaļā Ķersta vai kāda viņa komandas biedra šāviens. Tad kāds iekliedzās: “Aiz mums,” un kameru skats apmetās apkārt, demonstrējot zibošus korpusa un zvaigžņu skatus.

“Mani noķēra!” kāds iesaucās, un citi drošībnieku komandas dalībnieki vairs nekustējās. Holstens redzēja, kā kāds komandas biedra kameras kadrā iekļuvis cilvēks cīnās ar kaut ko neredzamu, dauza un rausta savu tērpu — plīvojošais pavedienu tīkls, kas viņu bija notvēris, bija neredzams, bet pārāk stiprs, lai to sarautu.

Tad parādījās zirnekļi, tie traucās pa korpusa izliekumu tādā ātrumā, ka Ķersta stampāšana salīdzinājumā šķita līdz smieklīgumam lēna. Daži pieslīdēja no augšas, kur viņi bija karājušies vēl citu pavedienu galā. Rāpjoties pretēji rotējošās kuģa daļas centrbēdzes spēkam, viņi aizlīda līdz vietai, no kuras varēja uzlēkt Ķerstām un viņa vīriem.

Ķersta augšupvērstais ierocis-cimds viņa kameras kadra stūrī zibsnīja un zibsnīja, mēģinot notēmēt uz jauniem mērķiem, vismaz vienu iznīcinot. Viņi redzēja, kā Ķersta biedrus ķer savējo uguns, kā viņu zābaki trieciena rezultātā atraujas no korpusa, kā viņi krīt prom no kuģa un beidzot noraustās, notverti neredzamā pavedienā, un kā astoņkājains monstrs sprīdi pa sprīdim tuvojas savam bezpalīdzīgi locekļus vicinošajam upurim. Cilvēki kliedza, šāva, brēca un centās aizbēgt svina smagā, sasaistītā solī.

*

Kersts pagāzās divus smagus soļus atpakaļ, vēl arvien šaudams; viņš redzēja, kā ķiveres ekrāns fiksē pēdējos lādiņus viņa spirālveida magazīnā. Drīzāk veiksmes, nevis precizitātes dēļ viņš trāpīja vienam radījumam, kad tas nolaidās pie blakusesošās sievietes; sašautās čaulas un iekšu sasalstošie gabali izšāvās uz visām pusēm un grabēdami atsitās pret viņa tērpu. Viņa bija notverta tīklā, kādus sīkie ķēmi bija savijuši pa visu korpusu — tie bija vienkārši milzīgi, vaļīgi smalku pavedienu mākoņi, kas nu bija pilnīgi sasaistījuši pusi viņa brigādes.

Viņa ausis skanēja cilvēku kliedzieni: viņa komanda, citi no kuģa iekšpuses, pat Leina. Viņš mēģināja atcerēties, kā izslēgt kanālus: tas viss bija pārāk skaļi, viņš nevarēja padomāt. Paša smagās elpas pērkons dārdēja pāri tam visam, it kā viņam katrā ausī aurotu elsojošs milzis.

Kersts redzēja vēl vienu komandas biedru aizlidojam prom no korpusa — viņš bija atslēdzis zābaku saķēri, un nebija nekā cita, kas viņu varētu noturēt. Biedrs vienkārši aizlidoja, cēlās augšup bezgalībā. Ja arī viņa tērpam bija dzinēji, tad tagad tie nedarbojās. Neveiksminieks vienkārši turpināja lidot, pazuzdams nebūtībā, it kā vienkārši nespētu izturēt domu, ka būtu jādala šis kuģis ar rosīgajiem briesmoņiem, kas bija apņēmušies tajā iekļūt.

Vēl viens zirneklis uzlēca uz sasaistītās sievietes blakus Ķerstām — milzīgā lēciena beigās tas vienkārši planēja izplestām kājām. Kersts dzirdēja, kā viņa kliedz, un steberēja uz priekšu, mēģinādams notēmēt uz neradījumu, kamēr sieviete vicināja cimdotās rokas, cenšoties tam sist.

Tas turējās pie sievietes, un Kersts redzēja, kā tas prātīgi izvieto mutes daļas — vai kaut kādu mutei pievienotu mehānismu —, tad paliecas uz priekšu un ar pēkšņu, neatvairāmu spēku ietriecas viņā starp tērpa bruņu plātnēm.

Protams, tērps ap dūriena vietu noslēdzās, bet tas nepalīdzēja pret to vielu, kas sievietē jau bija injicēta. Kersts mēģināja izdibināt medicīnisku informāciju no viņas tērpa, bet nespēja atcerēties, kā tas darāms. Viņa bija pierimusi — tikai brīvi šūpojās, ar magnētiskajiem zābakiem noenkurota pie korpusa. Lai arī kas šī viela nebūtu, tā iedarbojās ātri.

Ķerstām beidzot izdevās izslēgt visas balsis savā galvā, paturot tikai savējo. Sekoja svēta miera mirklis, kad šķita iespējams kaut kādā veidā atgūt kontroli pār situāciju. Būtu taču jābūt kādam burvju vārdam, kādai bezgalīgi efektīvai komandai, ko spētu izteikt patiesi apdāvināts vadonis un kas atjaunotu evolūcijas šautras pareizo gaitu, ļaujot cilvēcei triumfēt pār šiem izdzimumiem.

Kaut kas nolaidās uz viņa muguras.

7.8. Karš iekšpuse

Kā skudru kolonija, Poršija domā. Tā tomēr nav taisnība — šī doma ir tikai frāze sevis mierināšanai, lai pretotos ārkārtīgi svešādajai videi, kas viņu pārmāc.

Viņa nāk no pilsētas, kas ir arī mežs, tā ir piepildīta ar sarežģītām daudzskaldņu telpām, un tomēr viņas ļaužu arhitekti ir pielāgojuši trīs-dimensionālo arhitektūru savam augumam, sadalot plašo telpu tā, ka tā kļūst vadāma, kontrolējama. Šeit milži ir izdarījuši to pašu, veidojot telpas, kas viņiem varbūt šķiet nedaudz šauras un ierobežojošas — bet Por-šijai tā visa milzīgais mērogs šķiet biedējošs, tas ir pastāvīgs atgādinājums par to, kāds milzīgs izmērs un fiziskais spēks piemīt dieviem līdzīgajām būtnēm, kas veidojušas šo vietu, un viņu pēctečiem, kas vēl arvien te mīt.

Vēl ļaunāks ir šīs vietas nerimstošais ģeometriskums. Poršija ir pieradusi pie tūkstoš leņķu pilsētas, sienu, grīdu un griestu virtenes, kas izvilkta visos iespējamos leņķos, pasaules, kas veidota no nospriegota zīda, kas var tikt noņemts un atkal pielikts, sadalīts arvien sīkākos gabalos un bezgalīgi piemērots pēc vajadzības. Milžiem ir jādzīvo visu mūžu šajos stingrajos, nemainīgajos taisnleņķos, iemūrētiem pamatīgajās, cietajās sienās. Nekas pat necenšas imitēt dabu. Nē —visu dzelzs dūrē satur šī visaptverošā, svešatnā estētika.

Viņas saime ir iekļuvusi pa sadragātajām atspoles angāra durvīm, noslēdzot caurumu aiz sevis, lai samazinātu spiediena zudumu. Viņa ir nupat atradusi iespēju īsi pa radio sazināties ar citām grupām — steidzīga apmaiņa jaunumiem, pirms milži maina paši savu frekvenci un iznīcina visas pārējās, izmantojot savu neredzamo vētru. Lielajā kuģī tagad ir sešas atsevišķas saimes, no kurām vairākas atrodas nodalījumā, kam nebija pašam sava gaisa. Mēģinājumi koordinēt kustību ir bezcerīgi. Katra grupa ir par sevi.

Drīz pēc tam viņi saduras ar pirmajiem aizsargiem: kādiem divdesmit milžiem, kas ierodas, lai cīnītos, pirms zirnekļi paspējuši uzstādīt lielā mēroga ieročus. Ienaidnieka tuvošanās vibrācijas ir teju vai absurda līmeņa brīdinājums, un Poršijas grupa — tagad viņu ir ducis — spēj izveidot slēpni. Steidzīgi savīts tīkls pie nospriegota pavediena noķer pirmos milžus skubīgi uzausta tīkla pinekļos — tie nav gana stipri, lai noturētu viņus ilgu laiku, bet pietiekami, lai liktu tiem apstāties un biedriem — ietriekties priekšgājējos. Viņiem ir ieroči — ne tikai nāvējošie, žiglie lādiņi, kurus izmanto biedri ārpusē, bet arī tāda kā koncentrēta vibrācija, kas kā ārprātīgs kliedziens izskrien cauri katrai Poršijas ķermeņa šūnai; tā sastindzina visus zirnekļus nekustīgā šokā un vienu no viņiem nogalina uz vietas.

Tad zirnekļi sāk šaut pretī. Ieroči, kas novietoti zem viņu ķermeņiem, ir daudz lēnāki par lodēm, tuvāki Poršijas senču lietotajām senajām lingām. Viņu munīcija ir trīszobainas stikla šautriņas, kas veidotas tā, lai lidojumā grieztos. Šeit, gravitācijā, viņu šāviena attālums ir salīdzinoši īss, bet Gilgameša iekštelpu šaurība tik un tā nesniedz daudz iespēju tāliem tēmējumiem. Poršija un viņas biedrenes ir, maigi izsakoties, ārkārtīgi labas šāvējas ar izcilu acumēru un izpratni par relatīvo kustību. Daži milži ir uzvilkuši tādas pašas bruņas kā tie, kas ir ārpusē, lielākajai daļai tādu nav.

Šautriņām trāpot miesā, tās salūst, to galiņi noplīst un saturs tiek iespiests milžiem piemītošajā savādi sarežģītajā asinsrites sistēmā, kur to pa ķermeni strauji iznēsā viņu pašu straujā vielmaiņa. Pilnam efektam ir nepieciešama tikai neliela deva, un rūpīgi izsvērtais preparāts iedarbojas ārkārtīgi ātri, nekavējoties piekļūstot smadzenēm. Poršija vēro, kā milži apkrīt — cits pēc cita tie saraujas krampjos un sastingst. Ar nedaudzajiem bruņotajiem ienaidniekiem jātiek galā riskantākā veidā, veicot tiešu injekciju. Poršija zaudē četras no savas brigādes un zina, ka, ja uzbrukums no slēpņa nebūtu izdevies, varbūt bojā būtu gājušas visas.

Tik un tā — viņu skaits kuģī pastāvīgi aug. Lai gan Poršija labprātāk paliktu dzīva, viņa ir vienmēr pieņēmusi lielo iespēju, ka šī misija var beigties ar viņas nāvi.

Viņas lauka ķīmiķe vēl arvien ir dzīva un gatava paklausīt. Poršija nekavējas. Ziņnese teica, ka kuģi būs šahtas, kas nodrošinās gaisa cirkulāciju. Precīza loģistika, kā šķirsta kuģa dzīvojamās telpas tiek apgādātas ar elpojamu gaisu, Poršijai nav īsti saprotama, bet Avranas Kernas sniegtā informācija ir saprasta tik lielā mērā, cik nepieciešams.

Zirnekļu matainie ķermeņi ir jutīgi pret kustību pat cauri vakuuma tērpiem, un viņi ātri vien nosaka, no kurienes plūst vieglā vēsmiņa, kas nāk no ventilācijas šahtām. Poršija zina, ka tur tālāk būs sapulcējušās milžu armijas, kas neapšaubāmi gaidīs zirnekļu uzbrukumu. Bet tāds nav viņu plāns.

Lauka ķīmiķe žigli sagatavo ieroci — eleganti izveidotu savienojumu, kas jāiepludina gaisa šahtās, pa kurām tas pats atradīs savu ceļu kuģī.

Dodamies tālāk, Poršija pavēl, kad ķīmiķe savu ir padarījusi. Viņiem vēl jāsaliek pa vietām daudz šādu ķīmisku ieroču. Kā nekā uz kuģa ir milzīgs daudzums milžu.

Kad viņi beidzot saprata, ko Avrana Kerna mēģina viņiem izstāstīt, kad kļuva acīmredzams, ka viņu sugas ietais ceļš neizbēgami novedīs pie sadursmes ar milzīgajiem dieviem-radītājiem, zirnekļi vērsās pagātnē, lai gūtu iedvesmu, lai sameklētu zināšanas, kas apslēptas dziļi viņu vēstures sākumā. Bet viņi vēsturi var atsaukt atmiņā tik skaidri kā vakardienu. Zirnekļi nekad nav cietuši no cilvēku

tekstiem raksturīgās problēmas — ka tik daudz kas tiek uz mūžiem zaudēts, laika rata lēni samalts. Viņu tālās sences kopā ar nanovīrusu attīstīja spēju ģenētiski nodot tālāk apgūto un pieredzēto — tiešā ceļā atdodot to pēctečiem. Tas ir bijis vitāli svarīgs solis sugai, kurā praktiski nepastāv vecāku rūpes par bērniem. Tādējādi ļoti senu laiku zināšanas ir saglabātas detalizēti — sākumā nodotas no vecākiem viņu pēctečiem, vēlāk destilētas un pieejamas ikvienam zirneklim, kas var šīs zināšanas iekļaut savā prātā un gēnos.

Globālā līmenī zirnekļi ir izveidojuši milzīgu pieredžu bibliotēku, no kuras pasmelties, iestādi, kas ir daudz sniegusi, lai viņi varētu tik žigli pacelties no neredzamības līdz orbītai.

Sājā arahnīdu Aleksandrijā ir apslēpti ievērojami noslēpumi. Piemēram: pirms daudzām paaudzēm, lielajā karā pret skudrām, pa zaļo

47 [2]

pasauli īsu brīdi staigāja milži — komanda no tā paša šķirsta kuģa, ko Poršija patlaban iekaro.

Viens no šiem milžiem tika notverts un daudzus gadus turēts gūstā. Tā laika Sapratne neietvēra ticību, ka šī būtne ir saprātīga, un patlaban zinātnieki dreb un skraida, izmisīgi domājot, ko gan būtu iespēts uzzināt, ja viņu priekšteči būtu vien nedaudz vairāk centušies sazināties.

Tomēr nevar teikt, ka no sagūstītā milža nebūtu noskaidrots nekas. Tā dzīves laikā un jo īpaši pēc tā nāves to laiku pētnieki darīja visu, ko varēja, lai izpētītu šī radījuma bioķīmiju un vielmaiņu, salīdzinot to ar viņu pasaulē esošajiem sīkajiem zīdītājiem. Zirnekļu tiešo zināšanu bibliotēkā viņi ir atraduši milzīgu daudzumu informācijas par to, kā darbojas cilvēku bioķīmija.

Apbruņojušies ar šīm zināšanām, kā arī peļu un līdzīgu dzīvnieku krājumiem eksperimentāliem nolūkiem — tas nebija ideāls, bet labākais pieejamais materiāls —, zirnekļi ir izstrādājuši savu izcilo ieroci, kas ir viiiu pēdējā cerība. Notika daudz diskusiju starp pilsētu un lielo saimju pārstāvjiem, kā arī starp tiem visiem un Avranu Kernu. Tika atmestas citas iespējas un risinājumi, līdz zirnekļu daba un situācijas ekstrēmais raksturs atstāja šo vienu. Un tagad Poršija un citas uzbrukuma brigādes ir pirmās, kas noskaidros, vai viņu risinājums darbojas — vismaz patlaban.

Gilgameša sensori gandrīz vai nesajūt preparātu, kas ieplūst kuģa apritē, telpu pēc telpas lienot pa korpusa rotējošo komandas daļu. Tajā nav acīmredzamu toksīnu, nekādu tūlītēji kaitīgu ķimikāliju. Daži mērījumi kuģī sāk reģistrēt nelielas izmaiņas gaisa sastāvā, bet tad viltīgais ierocis jau sācis ieviest haosu.

Milzīgie kareivji, kurus Poršija nupat pieveikusi, saņēmuši koncentrētas preparāta formas injekciju. Viņa redz, kā to savādās,

dīvaini kustīgās acis raustās un šaudās, kā tās šurpu turpu groza neredzamu šausmu skati, vielai uzbrūkot viņu smadzenēm. Viss notiek pēc plāna.

Poršija vēlas palikt un viņus sasaistīt, bet viņiem nav laika, un viņa nezina, vai tik milzīgus briesmoņus apturēs tikai zīda tīkls. Viņai atliek cerēt, ka sākotnējai bezpalīdzībai — kas pamanīta arī eksperimentos ar zīdītājiem — sekos gaidītās pastāvīgās sekas. Būtu nepatīkami, ja milži kaut kā atlabtu.

Poršijas ļaudis turpina savu gaitu — ātri un apņēmīgi. Sī viela ir viņiem nekaitīga un izplūst cauri lapveida plaušām, neatstājot nekādu efektu.

Drīz pēc tam viņi nonāk telpā, kas pilna ar milžiem. Tie nav bruņoti, un tiem ir dažādi izmēri — Poršija spriež, ka tie ir pieaugušie un dažādu metienu mazuļi. Viņi jau ir padevušies neredzamās gāzes uzbrukumam — streipuļo apkārt, sabrūk uz pēkšņi nespēcīgajām kājām vai vienkārši guļ, blenzdami tikai pašu prātos esošās ainās. Gaisā jūtama spēcīga organiska dvaka — Poršija aptver, ka vairāki viņas upuri ir cietuši no nesaturēšanas.

Viņa pārliecinās, ka nav palicis neviens, kas varētu ar viņiem cīnīties, tad dodas tālāk. Ir palikuši vēl daudzi milži, kas jāpieveic.

7.9. Pēdējais bastions

Viņi šausminoši ilgu laiku dzirdēja, kā Kersts auro un kliedz, viņa mikrofons bija pieslēgts atvērtam kanālam. Drošībnieka tērpa kamera sniedza miglainas ainas — korpuss, zvaigznes, citi stāvi, kas ar kaut ko cīnās. Leina aizlūzušā balsī kliedza uz Ķerstu, mudināja viņu doties kuģī, bet Kersts jau sen vairs viņu nedzirdēja, jo nikni cīnījās ar kaut ko neredzamu. Attēla perifērijā uz mirkli pamanāmo cimdu kustības radīja iespaidu, ka viņš mēģina noņemt ķiveri.

Tad pēkšņi viņa balss pārtrūka, un mirkli viņi domāja, ka Kersts vienkārši beidzis raidīt, bet viņa kanāls vēl arvien bija atvērts — un tad viņi dzirdēja gārdzošu skaņu, mitru smakšanu. Kameras ārprātīgā raustīšanās bija beigusies, un zvaigžņotā debess gandrīz mierpilni slīdēja Ķersta skatu lokā.

“O, nē, nē, nē...” Leina izgrūda, un posmaina kāja no aizmugures ieslīdēja kameras kadrā un iegrābās Ķersta sejsegā. Viņi redzēja tikai daļu no radījuma, kas saliecies aptupās uz viņa pleca, lai varētu labāk pieķerties. Matains zirneklis ar mirdzošu eksoskeletu un aiz kaut kādas maskas nojaušamiem izliektiem ilkņiem: cilvēka senākās šausmas viņu bija gaidījušas šeit, pie cilvēces ekspansijas tālākajām robežām, un tās jau bija gatavas kosmosam.

Tad no visa kuģa ienāca ziņojumi. Inženieru komandas apvilka tērpus — vieglus darba tērpus, kam nebija nekādu bruņu vai to sistēmu, kas iepriekš tik maz bija noderējušas Ķerstām — un devās kravas telpu naidīgajā kaujas teritorijā. Citi mēģināja atkauties no iebrucējiem visur, kur bija ielauzušies rāpojošie norādījumi. Problēma bija tur, ka Gilgamešs tikai aptuveni spēja uzminēt, tieši kur tie ir ielauzušies.

Vairākas sūras minūtes Leina mēģināja koordinēt dažādās grupas — dažas no tām bija devušās ārā pēc vadības norādījumiem, citi bija vienkārši vientuļi kaujinieki no Cilts vai kravas, kas nomodā gaidīja krio-kameru aizvietošanu.

Tad ap viņiem kaut kas mainījās. I lolstens un Leina apmainījās skatieniem, abi acumirklī saprata, ka kaut kas nogājis greizi, bet neviens īsti nespēja formulēt — kas. Kaut kas visuresošs un allaž pats par sevi saprotams bija zudis.

Un beidzot Leina teica: “Dzīvības nodrošināšana.”

Holstens sajuta, kā jau no šīs domas vien viņa plaušas sasalst. “Kas?” “Es domāju...” Viņa paskatījās uz ekrāniem. “Beigusies gaisa cirkulācija. Šahtas ir noslēgtas.”

“Kas nozīmē...?”

“Kas nozīmē, ka nevajag elpot vairāk, nekā vajag, jo mums pēkšņi

pietrūkst skābekļa. Kas, dirsā, no...?"

"Leina?"

Vecā inženiere novaikstījās. "Vitas? Kas notiek?"

"Esmu izslēgusi gaisu, Lein." Zinātnieces balsī bija savāda pieskaņa — kaut kas starp bailēm un apņēmību.

Leinas skatiens bija kā piekalts Holstenam, cenšoties saņemties spēkus no viņa. "Vai būsi tik laipna un paskaidrosi, kāpēc?"

"Zirnekļi ir ielaiduši kaut kādu ķīmisku vai bioloģisku ieroci. Es sadalu kuģi sastāvdaļās, nogriežot vietas, kas vēl nav inficētas." "Nogriežot vietas, kas nav inficētas?"

"Baidos, ka tā ir diezgan plaši izplatīta," Vitas balss gandrīz nepacietīgi apliecināja — kā ārsts, kas mēģina pasniegt sliktas ziņas ar smaidu. "Domāju, ka varu izolēt šīs vietas un atjaunot ierobežotu nesaindēta gaisa cirkulāciju, bet pagaidām..."

"Kā tu to visu zini?" Leina noprasīja.

"Visi mani asistenti laboratorijā ir sabrukuši. Viņi cieš no kaut kādas lēkmes. Viņi ir pilnīgi nespējīgi." Šajos vārdos bija jūtamas sīks, ātri apvaldīts drebulis. "Es pati esmu izolētā eksperimentu kamerā. Darbojos pie sava bioloģiskā ieroča, kas ļautu uzvarēt karā, iznīcināt sugu bez nepieciešamības izšaut kaut vienu lodi. Kā mēs būtu varējuši iedomāties, ka viņi mūs apsteigs?"

"Pieņemu, ka tas nav gandrīz pabeigts?" Leina jautāja — balsī gan nebija daudz cerību.

"Domāju, ka esmu tuvu. Gilgameša dati par vecās Zemes zooloģiju ir diezgan nepietiekami. Leina, mums nāksies..."

"Pārmaršrutēt nesabojāto gaisu," inženiere nobeidza. Viņa bija salīkusi pār konsoli un drebošiem pirkstiem darbojās ap to izmisīgām, saraustītam kustībām. Viņa izskatījās novecojusi, it kā pēdējā stunda būtu uz viņas pleciem uzvēlusi vēl vienu desmitgadi. "Ķeros klāt. Holsten, tev jābrīdina mūsējie, liec viņiem uzvilkt maskas vai arī doties uz... uz... kur nu es tev pateikšu, tūliņ..."

Holstens jau darīja visu, ko spēja, cīnoties ar Gilgameša raustīgo, neuzticamo saskarni, izsaucot katru grupu, ko varēja atrast sistēmā. Daži neatbildēja. Zirnekļu ierocis neredzams izplatījās no telpas uz telpu, kamēr Vitas un Leina cīnījās, lai to noslēgtu.

Viņš ar atvieglojumu sasniedza Alpašu. "Viņi izmanto gāzi vai ko tādu..."

"Es zinu," Cilts inženieris apstiprināja. "Mēs esam maskās. Tomēr tas ilgi nedarbosies. Šis ir avārijas komplekts." Par spīti tam visam, viņa balss izskatījās savādi aizrautīga.

"Leina, sagatavo..." pienācīgie vārdi īstajā brīdī atrada savu vietu, "..atkāpšanās pozīciju. Vai esi redzējis kādu...?"

"Mēs nupat kā vienu bariņu sašāvām kā sūdus," Alpašs kareivīgi apliecināja. Holstenam ienāca prātā, ka Ciltij ir cita izpratne par šo

cīņu. Jā, ar prātu viņš zināja, ka Gils bija vienīgais cilvēces patvērums un ka patlaban no tā bija atkarīga viņa sugas izdzīvošana, bet viņam tas bija tikai kuģis, veids, kā nokļūt no vienas vietas citā. Alpašam un viņa ļaudīm tās bija mājas. "Jā, labi, jums vajadzētu atkāpties uz..." un tad jau Leina bija sagatavojusi maršrutu — viņa darbojās ar niknu apņēmību, elpai sēcot pār lūpām.

"Vitas?" vecā inženiere izgrūda.

"Vēl tepat." Bezķermeniskā balss šķita tālāka nekā parasti.

"Visa šī sadalīšana segmentos, kā saprotu, ierobežos tevis pašas ieroča izplatību?"

Vitas izdeva savādu skaņu: varbūt tie bija domāti kā smiekli, bet tos sabotēja griezīgs histērijas asmens. "Es esmu... ienaidnieka aizmugurē. Esmu nogriezta, Lein. Ja varēšu kaut ko sabrūvēt, tad varu to dabūt pie... pie viņiem. Un es esmu tuvu. Es daudzus no viņiem saindēšu."

Holstens sakontaktējās ar vēl vienu cīnītāju grupu, izdzirdēja īsu, kakofonisku aurošanas un kliedzienu fragmentu un atkal viņus pazaudēja. "Domāju, būtu labi, ja tu pasteigtos," viņš neskanīgi teica.

"Dirsā ir," Leina izspļāva. "Esmu zaudējusi... Mēs zaudējam drošas telpas." Viņa sāka lauzīt sažuvušās rokas. "Kas...?"

"Viņi pārvietojas pa kuģi," atbildēja Vitas rēgainā balss. "Viņi izgriež sev ceļu cauri durvīm, sienām, šahtām." Trīsas viņas balsī pieauga. "Mašīnas, tās ir tikai mašīnas. Mirušas tehnoloģijas mašīnas. Nekas cits tas nevar būt. Bioloģiski ieroči."

"Kas, dirsā, uztaisītu milzu zirnekļus kā bioloģiskus ieročus?" Leina norūca, vēl arvien kalibrējot izolējamos areālus, sūtot Holstenam jaunas instrukcijas, kuras pārsūtīt pārējai komandai.

"Leina..."

Kaut kas zinātnieces balsī lika abiem apstāties.

"Kas ir?" Leina noprasīja.

Sekoja ilga pauze, Leinai vairākkārt atkārtojot Vitas vārdu, bet nesaņemot atbildi, un tad: "Viņi ir šeit. Laboratorijā. Viņi ir šeit."

"Tu esi drošībā? Noslēgtā telpā?"

"Leina, viņi ir šeit." Bija tā, it kā visas cilvēciskās emocijas, kurām Vitas tik reti deva vaļu, būtu sakrātas šim mirklim, lai tās varētu saspiesties viņas drebošajā balsī, tikt izkliegtas katrā vārdā. "Tie ir šeit, tie ir šeit, viņi skatās uz mani. Lein, lūdzu, atsūti kādu. Atsūti palīgā kādu, lūdzu. Viņi man tuvojas, viņi..." Un tad kliedziens — tik skaļš, ka radio kanālā uz brīdi iečerkstējās statiskā elektrība. "Viņi ir uz stikla! Uz stikla! Viņi nāk iekšā! Graužas cauri stiklam! Lein! Leina, palīgā! Lūdzu, Leina! Piedod! Piedod!"

Holstcns tā arī neuzzināja, par ko Vitas lūdz piedošanu, un tad vairs nebija vārdu. Pat cauri sievietes kliedzieniem viņi dzirdēja vareno krakšķi, zirnekļiem ielaužoties viņas eksperimentu telpā.

Tad Vitas balss pēkšņi apklusa, no visa baiļpilnā trokšņa palika pāri vien dreboša izelpa. Leina un Holstens apmainījās skatieniem, un ne viens, ne otrs neatrada tajos neko daudz cerīgu.

“Alpaš,” klasicists mēģināja. “Alpaš, ziņo?”

Neviena vārda no Alpaša. Vai nu cilvēks slēpnī pats bija kļuvis par slēpņa upuri, vai varbūt radio vairs nedarbojās. Kā viss pārējais — kā viņu mēģinājums aizstāvēt kuģi — tas bruka un juka.

Viscaur Gilgamešā cita pēc citas izdzisa gaismas. Drošās zonas, kuras Leina bija izveidojusi, tikpat ātri tika sabojātas vai arī nebija tik drošas, kā dators viņai apgalvoja. Katra aizstāvju grupiņa iesaistījās pēdējā kaujā, zirnekļu uz kuģa kļuva tikai vairāk, un viņi bija arvien drošāki.

Un kravas telpā desmiti tūkstošu, kuri bija palikuši cilvēces krājumos, turpināja gulēt, tā arī nezinot, ka tiek zaudēta cīņa par viņu nākotni. Kriokamerās nav murgu. Holstens prātoja, vai viņam būtu tie jāapskauž. Tomēr viņš to nedarīja. Labāk sagaidīt beigas ar atvērtām acīm.

“Neizskatās labi.” Šis bija ar visnotaļ lielām grūtībām izveidots minimāls situācijas apraksts, mēģinājums izklaidēt Lcinu. Viņas grumbainā, laika zoba sagrauztā seja pagriezās pret Holstenu, viņa pastiepa roku un satvēra tajā Holstena plaukstu.

“Mēs esam nogājuši tik tālu.” Nebija skaidrs, vai viņa domāja visu kuģi vai tikai viņus abus.

Katrs no viņiem dažus mirkļus pavadīja, novērtējot bojājumu izplatību, un, kad viņi nākamreiz ierunājās, tad tas notika gandrīz vienlaikus.

“Es nevaru nevienu sasaukt,” no Holstena puses.

“Esmu zaudējusi nākamās telpas izolāciju,” no Leinas.

Esam palikuši tikai mēs. Vai arī datori atkal nestrādā. Beigu beigās mēs izdzīvojām pārāk ilgi. Holstens, klasicists, juta, ka viņam piemīt unikālas zināšanas, kas ļāva viņam paskatīties atpakaļ pa ceļu, ko viņiem ierādījis laiks. Kas par vēsturi! No mērkaķa līdz cilvēcei, caur rīku lietošanu, ģimeni, kopienu, valdīšanu pār apkārtējo vidi, sāncensību, karu, pastāvīgu tik daudzu sugu iznicināšanu — sugu, ar kurām viņi dalīja vienu planētu. Tad viņi kļuva par trauslo Vecās Impērijas virsotni, viņi bija līdzīgi dieviem, viņi bija klejojuši starp zvaigznēm un tālu no Zemes radījuši savus izdzimteņus. Un nogalinājuši cits citu veidos, kādus viņu senči mērkaķi nevarētu ne sapņos redzēt.

Un tad — mēs\ sabojātas pasaules mantinieki, kas sniedzās pretī zvaigznēm, kad zem viņu pēdām mira Zeme, cilvēces izmisīgais mēģinājums likt visu uz spēles ar šķirsta kuģiem. Šķirsta kuģi — tagad vienīgo, jo mēs neko neesam dzirdējuši no pārējiem. Un vēl arvien viņi bija ķīvējušies un cīnījušies, devuši vaļu pašu ambīcijām, kliķēm,

pilsoņu karam. Un visu šo laiku mūsu ienaidnieks — mūsu nezināmais ienaidnieks — bija audzis spēkā.

Leina bija aizgājusi līdz lūkai, spieķim klaudzinot pret grīdu. “Tā ir silta,” viņa klusi teica. “Viņi ir ārā. Griež.”

“Maskas.” Holstens bija dažas atradis un sniedza vienu no tām Lei-nai. “Atceries?”

“Nedomāju, ka mums vairs vajadzēs privātu kanālu.”

Viņam bija jāpalīdz Leinai aizsprādzēt siksnas, un beidzot viņa vienkārši apsēdās, salikusi trīcošās rokas klēpi, un izskatījās maza, trausla un veca.

“Man žēl,” viņa teica. “Es mūs visus novedu līdz šejienei.”

Viņas roka bija Holstena plaukstā, tā bija auksta un gandrīz vai bez miesas — kā maiga, nonēsāta āda pār kauliem.

“Tu nevarēji zināt. Tu darīji visu, ko varēji. Neviens nebūtu to paveicis labāk.” Tās gan bija tikai mierinošas frāzes. “Te ir kādi ieroči?”

“Pārsteidzoši, kam visam tik mēs neesam sagatavojušies, ne?” Atgriezās kāda Leinas sausā humora dzirksts. “Izmanto manu nūju. Nosit man zirnekli.”

Mirkli Holstens domāja, ka viņa joko, bet Leina pastiepa viņam metāla spieķi, un viņš beidzot to satvēra, izvērtēdams tā iespaidīgo svaru. Vai šis bija scepteris, kas lika topošajai Ciltij tai sekot no paaudzes paaudzē? Cik daudz vadoņa kandidātu Leina gadsimtu gaitā ar to nolikusi pie vietas? Tas bija teju vai svēta relikvija.

Tā bija nūja. Šādā ziņā tā bija cilvēka radītas lietas kvintesence: rīks, ar ko sist, ar ko lauzt, ar ko atvērt prototipisko ceļu, ar kādu cilvēce stājās pretī Visumam.

Un kā viņi stājas, pretī pasaulei? Kas ir zirnekļa pamatrlks?

Mirkli viņš aizrāvās ar domu: tie būvē. Un tas bija savādi mierīgs tēls — bet tad ieskanējās viņa konsole, un viņš gandrīz vai paklupa pār spieķi, mezdamies pie tās. Ziņa? Kāds tur, ārā, bija dzīvs!

Mirkli viņš atklāja, ka mēģina atraut roku, iedomādamies, ka tā varētu būt ziņa no viņiem — kaut kāds sakropļots juceklis ar gandrīz-Impērijas-C valodu tajā, un šajā ziņojumā slēptos necilvēciskais saprāts, ļaunprātīgs un nenoliedzams.

“Leina...?” ieskanējās klusa, vārga balss. “Lein...? Vai tu...? Lein....?”

Holstens stīvi skatījās uz konsoli. Šajos vārdos bija kaut kas drausmīgs, kaut kas drebošs, sabojāts, negatavs.

“Kerst,” Leina viņu pazina. Viņas acis bija plati ieplestas.

“Lein, es atgriežos,” Kersts turpināja, izklausīdamies mierīgāks nekā jebkad. “Es tagad nāku iekšā.”

“Kerst...”

“Viss ir kārtībā,” atskanēja drošībnieku bosa balss. “Viss ir

kārtībā. It viss būs kārtībā.”

“Kerst, kas ar tevi noticis?” Holstens noprasīja.

“Ir labi. Es tagad saprotu.”

“Bet zirnekļi...”

“Viņi ir...” sekoja ilga pauze, it kā Kersts rakātos pa savu smadzeņu saturu, meklēdams īstos vārdus, “...kā mēs. Viņi ir mēs. Viņi ir... kā mēs.”

“Kerst...!”

“Mēs tagad atgriežamies. Mēs visi.” Un Holstenam ienāca prātā šausminoša, iracionāla doma par izsūktu, izžuvušu čaulu bruņutērpā — vēl arvien neiespējamā kārtā dzīvu.

“Holsten!” Leina pieķērās viņam pie rokas. Gaisā bija tāda kā dūmaka, tikko jūtama ķīmiska migla — ne zirnekļu iznīcinošais ierocis, bet tā viela, kas grauzās cauri lūkai.

Tad pie tās apakšmalas parādījās caurums un kaut kas nāca pa to.

Uz mirkli viņi skatījās viens uz otru: divas atvases seniem, kokos mītošiem senčiem ar lielām acīm un zinātkāriem prātiem.

Holstens pacēla Lcinas nūju. Zirneklis bija milzīgs, bet milzīgs tikai pēc zirnekļu mēroga. Viņš varēja iedragāt tā mataino čaulu un izsvaidīt tā saliekto kāju gabalus. Viņš varēja šajā pēdējā brīdī būt cilvēks. Viņš varēja izcelties ar savu spēju iznīcināt.

Bet pa spraugu iekšā rāpās vēl citi, un viņš bija vecs, un tagad Leina bija vecāka, un viņš meklēja to otru cilvēka īpašību — pēdējā laikā tik reti sastopamu — un aplika rokas ap viņas augumu, turēja sievieti tik tuvu sev klāt, cik uzdrīkstējās, un nūja ar troksni nokrita uz zemes.

“Lein...” atskanēja Ķersta rēgainā balss. “Meison...” Un tad: “Aiziet, ātrāk taču,” saviem ļaudīm. “Sagrieziet pinekļus, ja esat iestrēguši.” Un šī nepacietības nots bija tik tipisks Kersts — viscaur Kersts, par spīti savam jaunajam rāmumam.

Zirnekļi nedaudz izretojās, kā apakštasītes milzīgās acis no caurspīdīgajām maskām, ko radījumi bija uzvilkuši, vērās viņos abos. Ieskatoties šajās svešatnajās acīs, Holstens ar pārsteigumu sajuta kontaktu, kādu viņš līdz šim bija pazinis tikai ar savējiem.

Viņš redzēja, kā viens no šiem radījumiem savelk pakaļkājas un saspringst.

Zirnekļi lēca, un viss bija beidzies.

7.10. Žēlastība

Šķiet, ka atspolei vajag veselu mūžību, lai nokristu no dzidri zilajām debesīm.

Šeit ir sapulcējies diezgan liels pūlis — šeit, nolīstajā laukā aiz Septiņu Koku pilsētas Lielās Ligzdas rajona. Uz zemes un apkārtesošajos kokos un zīda struktūrās, cieši saspiedušies kopā, gaida zirnekļi. Daži ir izbijušies, citi priecīgi satraukti, vēl citi nav īsti labi sapratuši, kas tieši tagad notiks.

Šeit ir arī vairāki duči visredzošo koloniju, tās notver un nosūta attēlus uz hromatoforu ekrāniem visā zaļajā pasaulē — tur tos vēros miljoniem zirnekļu, tajos cītīgi skatīsies mutkāji zem viļņiem, ar dažādu līmeņu nesapratni tajos vērsies daudzas citas sugas, kas atrodas uz saprāta robežas. Varbūt pat spļāvēji — neo-skitodes savos savvaļas rezervātos — ieraudzīs šī mirkļa attēlus.

Šeit top vēsture. Vēl vairāk: šeit sākas vēsture; jauna ēra.

Visuresošā doktore Avrana Kerna vēro, kā viņas bērni gatavojas. Viņa vēl arvien nav pārliecināta, bet tik daudzi gadu tūkstoši cinisma aizplūdīs tikai ar laiku.

Mums vajadzēja viņus iznicināt, viņu vajā šī doma, bet, no otras puses un par spīti savai šībrīža izkaisītajai formai — viņa ir tikai cilvēks.

Viņas vēl palikušie faili par cilvēka neiroķīmiju kopā ar pašu zirnekļu veikto senā gūstekņa izpēti ir noveduši pie šī. Tomēr viņa nav bijis pirmcēlonis. Paši zirnekļi ir daudz un ilgi diskutējuši par to, kā reaģēt uz ilgi gaidītajiem iebrucējiem, biežāk ignorējot viņas padomus nekā sekojot tiem. Viņi zināja, kādas ir likmes. Viņi pieņēma to, kā Kerna novērtē cilvēku ticamāko rīcības ceļu, ja tiem tiks dota brīva vaļa pār planētu. Genocīds — savas un citu sugu — vienmēr ir bijis rīks cilvēku arsenālā.

Ari paši zirnekļi ir bijuši atbildīgi par dažām iznīkušām sugām, bet viņu agrīnā pieredze ar skudrām ir vedusi viņus pa citu ceļu. Viņi ir redzējuši iznīcināšanas ceļu, bet viņi ir arī redzējuši, kā skudras izmantoja pasauli. It viss var būt rīks. It viss ir noderīgs. Viņi nenoslaucīja spļāvējus no zemes virsas, tāpat kā neiznīcināja arī pašas skudras — lēmums, kas vēlāk kļuva par viņu plaukstošās tehnoloģijas pamatu.

Uzzinājuši, ka pie viņiem atbrauks cilvēki, suga, kas viņus radījusi, leģendārie milži, zirnekļu uzdotais jautājums nebija: Kā mēs varam viņus iznīcināt? Jautājums bija: Kā mēs varam viņus notvert? Kā mēs varam viņus izmantot?

Kas ir tā barjera starp mums, kas liek viņiem vēlēties iznicināt

mūs?

Zirnekļiem ir idejas, kas līdzīgas cietumnieka dilemmai, bet viņi domā smalku mijiedarbību kontekstā, domā par pasauli, kas ir ne tikai redzama, bet arī pastāvīgi vibrējoša un sajūtama. Doma par diviem cietumniekiem, kas nespēj sazināties, viņiem nebūtu pieņemams status quo, bet gan problēma, kas jāpārvar: cietumnieka dilemma kā Gordija mezgls, kas jāpārcērt, nevis kurā jāsasienas.

Viņi ir ilgi zinājuši, ka viņu un citu planētas sugu ķermeņos ir ziņa. Senos laikos, kad viņi cīnījās ar sērgu, viņi saprata, ka tas ir kaut kas atšķirīgs no viņu pašu ģenētiskā koda, un domāja, ka tas ir Ziņneses darbs. Savā ziņā viņiem bija taisnība. Pirms ilga laika viņi nošķīra nano-vīrusu savos organismos.

Viņi nevarēja nepamanīt, ka radījumi, kas bija veidoti līdzīgi milžiem — peles un līdzīgi mugurkaulnieki visā pasaulē —, nebija nanovī-rusa nēsātāji, un tādēļ viņiem pietrūka kopības sajūtas, kas droši vien saistīja zirnekļus savā starpā, kā arī ar citām posmkāju sugām. Peles bija tikai dzīvnieki. Nešķita iespējams, ka tās varētu kļūt par kaut ko citu. Salīdzinājumā ar viņām Pausīda vaboles — un ducis citu līdzīgu radību — teju vai plīsa no potenciāla.

Zirnekļi ir ilgi un smagi strādājuši, lai izveidotu nanovīrusa variantu, kas uzbrūk zīdītāja nervu sistēmai — ne visu vīrusu tā sarežģītībā, bet vienkāršu rīku ar vienu mērķi, kas ir lipīgs, pārnēsājams, mantojams un neatgriezenisks. Tās nanovīrusa daļas, kas varētu veicināt evolūciju, ir atdalītas — pārāk sarežģītas un pārāk maz izprastas —, atstājot neskartu vienīgi vienu no vīrusa pamatfunkcijām. Tā ir prāta pandēmija, pielāgota un mutēta tā, lai pārrakstītu atsevišķas ļoti konkrētas zīdītāja smadzeņu daļas.

Pats pirmais nanovīrusa efekts, kad tas pieskārās senajiem Portia labiata zirnekļiem pirms tik daudziem tūkstošiem paaudžu, bija — pārvērst vientuļu mednieku sugu sabiedrībā. Līdzīgais aicina līdzīgo, un tie, kam bija pieskāries vīruss, pazina savus biedrus jau tad, kad viņiem vēl pietrūka kognitīvās kapacitātes pazīt sevi.

Kerna — un visi pārējie — vēro, kā nolaižas atspole. Augšā, uz Gil-gameša, kas atrodas orbītā simtiem kilometru virs ekvatoriālā tīkla un tā kosmosa liftiem, ir daudzi cilvēki — visi inficēti — un tūkstošiem vēl guļošo, kam būs nepieciešams ievadīt vīrusu. Šis darbs prasīs ilgu laiku, bet, no otras puses, šī nolaišanās ir pirmais solis uz integrāciju, un arī tā prasīs daudz laika.

Pat starp zirnekļiem nanovīruss ir ilgi cīnījies pret iedzimtajiem paradumiem — kanibālismu un partnera nogalināšanu. Tā ievērojamā veiksme tomēr galvenokārt izpaudusies sugas iekšienē. Portiid ģints pārstāvji vienmēr ir bijuši mednieki, tādēļ visaptveroša empātija būtu viņus sakropļojusi. Šī bija patiesā viņu bioķīmiskās atjautības pārbaude. Zirnekļi ir izdarījuši visu, ko varējuši, veicot visus

iespējamos testus ar zemākas kārtas zīdītājiem, bet tikai pēc tam, kad Poršija un viņas biedrenes bija pārņēmušas vadību pār šķirsta kuģi un tā komandu, kļuva zināma patiesība.

Uzdevums nebija tikai paņemt samazinātu vīrusa versiju un pārveidot to tā, ka tas uzbruks zīdītāja smadzenēm: jau tas vien bija sarežģīti, bet pēc būtības bezjēdzīgi. īstās grūtības šim zirnekļu zinātnieku leģionam, kas strādāja paaudzēm ilgi, katrs iegūstot neatšķaidītu iepriekšējās paaudzes mācību, bija izveidot cilvēku infekciju tā, ka tā pazīst savus vecākus: lai tā pazīst savu klātbūtni tās radītājos — zirnekļos — un aicina sekot šai līdzībai. Radniecība submikrolīmenī tā, lai ikviens no Gilgameša lielajiem milžiem, dižajiem, neapdomīgajiem aizvēsturiskajiem dieviem radītājiem, varētu skatīt Poršiju un viņas cilti un atzīt viņus par saviem bērniem.

Kad atspole ir nolaidusies, zirnekļi pietuvojas — čumošs, matains pelēks paisums ar kājām, ilkņiem, stingi vērojošām bezplakstiņu acīm. Kerna vēro, kā atveras lūka un parādās pirmie cilvēki.

Viņu ir tikai saujiņa. Šis pats ir eksperiments, tikai lai pārbaudītu, vai nanovīrusa fragments ir radījis cerēto efektu.

Viņi nokāpj lejup pie zirnekļu viļņa, kuru cietie, sarainie ķermeņi atsitas pret cilvēkiem. Nav acīmredzama pretīguma, nav pēkšņas panikas. Cilvēki — Kernas pārveidotajām acīm — šķiet pilnīgi mierīgi. Viena pat izstiepj roku un ļauj, lai tā pieskaras mudžošajām mugurām. Vīruss viņos visos saka: Tie esam mēs, viņi ir kā mēs. Tas saka zirnekļiem to pašu, sakropļotajam vīrusa fragmentam saucot saviem pilnīgākajiem radiem: Mēs esam kā jūs.

Un tad Kerna sāk domāt, ka zirnekļu iejaukšanās varētu būt gājusi tālāk, nekā viņi ir gribējuši. Ja visu cilvēku smadzenēs būtu bijis kaut mazs graudiņš, kas teiktu: viņi ir kā tu, kas novilktu tievu empātijas zīda pavedienu no cilvēka uz cilvēku visu planētu aptverošā tīklā — kas tad būtu varējis notikt? Vai tad būtu bijuši tie paši kari, tās pašas izkaušanas, vajāšanas un krustagājieni?

Varbūt, skāņi nodomā Kerna. Viņa grib par to aprunāties ar Fabianu, bet pat viņas uzticamais kalpotājs ir izlīdis saules gaismā, lai novērotu notiekošo savām acīm.

Pa atspoles lūku aiz cilvēkiem izkāpj Poršija līdz ar dažām no savas saimes. Tas, cik milzīgā notikumā viņa ir piedalījusies, Poršijai nav līdz galam aptverams. Viņa priecājas, ka ir dzīva: daudzām viņas biedrenēm nav tā paveicies. Maksa par to, ka cilvēku cilts ir pievērsta viņu skatupunktam, ir bijusi augsta.

Bet tas bija to vērts, Bianka viņai apstiprināja, kad Poršija izteica šo domu. Kas zina, ko pēc šīs dienas mēs varēsim paveikt kopā ? Viņi kā nekā ir atbildīgi par mūsu esamību šeit. Mēs esam viņu bērni, lai gan līdz šim viņi mūs nepazina.

Starp cilvēkiem ir kāda, kas Poršijai šķita ievainota vai veca —

bet tagad zirneklicnc saprot, ka viņa vienkārši ir sava garā milža mūža nogalē. Kāds cits, tēviņš, ir iznesis viņu no atspoles un noguldījis zemē, un zirnekļi ap abiem izveidojuši zinātkāru, grūstīgu, bet cieņpilnu loku. Poršija redz, kā dziestošā cilvēka rokas sagrābj zemi, ieķeras zālē. Viņa ar savādajām, šaurajām acīm skatās zilajās debesis — bet šajās acis Poršija spēj atrast ko vienojošu, tagad, kad nanovīrusa saikne darbojas abos virzienos.

Viņa mirst, šis vecais cilvēks — vecākais cilvēks, kas jebkad ir bijis, ja Kerna to ir pārtulkojusi pareizi. Bet viņa mirst pasaulē, kas kļūs par viņas ļaužu pasauli: pasaulē, ko viņas ļaudis dalīs ar citiem. Poršija nevar būt droša, bet viņai šķiet, ka šis vecais cilvēks ir ar to mierā.

8. DIASPORA

.

8.1. Drosmīgi doties

Helēna Holstena Leina atgāžas savā tiklā, juzdamās ērti nulles gravitācijā, bet pārējā komanda ap viņu pabeidz pirmsstarta pārbaudes.

Kuģim ir divi vārdi, un tie abi nozīmē vienu un to pašu: Ceļotājs. Helēna nezina, ka tas kādreiz, sensenos laikos, bija vārds, kas tika dots cilvēka veidotam kosmosa celmlauzim — kādam, kas gadu tūkstošus pēc tā palaišanas vēl arvien varbūt kaut kur traucas cauri kosmosam kā kluss pierādījums sasniegumam, ko tā radītāju pēcteči sen jau aizmirsuši.

Ceļotājā nav nekā cita no jau sen gabalos sadalītā Gilgameša — tikai ideja. Zemes senā tehnoloģija, ko tik sen ar grūtībām kopa Helēnas vec-vecvecmāmiņa, ir atdzīvināta, atklāta no jauna, papildināta un uzlabota. Zirnekļu zinātnieki vispirms apguva, ko varēja iemācīt cilvēki — par viņu metāla un elektronikas, datoru un kodoldzinēju tehnoloģiju. Pēc tam viņi mācīja to atpakaļ savu pasniedzēju bērniem, un šīs zinības tika paplašinātas un uzlabotas ar viņu ne-cilvēcisko perspektīvu. Līdzīgā veidā cilvēku prāti ir atritinājuši pašu zirnekļu sarežģītās biotehnoloģijas pavedienus un snieguši savu redzējumu. Abām sugām ir ierobežojumi, kurus nav viegli pārkāpt: mentāli, fiziski, sensori. Tāpēc viņi ir nepieciešami cits citam.

Ceļotājs ir dzīva būtne ar kodoldzinēja sirdi, milzīgs bioinženierijas darbs ar programmējamu nervu sistēmu un simbiotisku skudru koloniju, kas to regulē, labo un uzlabo. Tajā ir septiņdesmit personu liela komanda, kā arī ģenētiskais materiāls no desmittūkstoš citiem, un simtiem tūkstošu Sapratņu. Šis ir pētniecisks kuģis, nevis izmisumā radīts šķirsts, bet ceļojums ilgs daudzus miega gadus un šķita saprātīgi nodrošināties.

Abas zaļās pasaules ļaužu grupas tagad sadarbojas patīkamā harmonijā. Bija paaudze, kad abas puses bija piesardzīgas, bet pēc tam, kad šīs barjeras — starp sugām un starp indivīdiem — nojauca nanovīruss, tika novērsts jau daudz potenciālu traģēdiju. Dzīve nav ideāla, atsevišķi indivīdi vienmēr būs ar trūkumiem, bet empātija — spēja saredzēt citus ap sevi kā tādus pašus ļaudis — beigās uzvar visu.

Helēna zina, ka sākumā komunikācija allaž bija milzīga problēma. Zirnekļiem nepiemīt spēja dzirdēt runu citādi kā vien pēdu kutināšanu, kamēr cilvēkiem trūkst jutīgās taustes, kas nepieciešama, lai izjustu arah-nīdu valodas bagātību. Abu pušu tehnoloģija viņus glāba, protams, un vienmēr taču bija sīvā, nepakļāvīgā Avranas Kernas klātbūtne. Kopīgā valoda — visu otrā valoda — ir savādā, samežģītā

Impērijas C valoda, ko savstarpēji izveidoja Kerna un zirnekļi tad, kad viņa vēl bija viņu Ziņnese un viņi — ticīgie. Mirusī valoda vēl arvien dzīvo. Helēnas vecvecvectē-tiņš to neapšaubāmi uztvertu kā ārkārtīgi smieklīgu faktu.

Kuģa organiskie rādītāji norāda, ka visas dzīvā kuģa sistēmas darbojas normas robežās. I Ielēna pievieno korim pati savu apstiprinājumu un gaida galavārdu. Viņa nav šīs misijas kapteine. Šis gods ticis Poršijai, pirmajai zirnekļu starpzvaigžņu cclmlauzci. Viņa ir sarāvusies pati savā tīklā, kas karājas no griestiem — vai vismaz pie telpas izliektās malas, kas novietots pret Helēnu — zirneklienc dažus mirkļus apdomā šo brīdi, apmainās īsām radio ziņām ar ostu un pasauli zem viņām, un tad runā ar pašu kuģi.

Kad vien vēlies.

Kuģa atbilde, lai arī ir pozitīva, ietver drusciņu doktores Avranas Kernas sausā humora. Tā biomehāniskais saprāts ir ekstrapolēts no tā, kas kādreiz bija viņa: Kernas bērns, kas pumpurojies no viņas un ar viņas svētību.

Ar milzīgu, gigantisku eleganci Ceļotājs pārveido savu formu, lai tā būtu maksimāli efektīva, un atdalās no orbitālā tīkla — struktūras, kas nu ir daudzkārt dižāka nekā tad, kad to pirmoreiz redzēja Gilgame'ss. Tagad uz tās zied zaļi saules enerģijas savācēji, to izraibina citi amorfi kosmosa kuģi, kas jau ir iezīmējuši zaļās planētas saules sistēmas karti.

Ceļotājs izmanto degvielu efektīvāk nekā Gilgame'ss — vai, kā apgalvo Kerna, pat Vecās Impērijas kuģi. Reizēm, lai atrisinātu problēmu, ir nepieciešama tikai cita perspektīva. Kuģa reaktors var ilgāku laiku līgani un nerimstoši paātrināt lidojumu, līdzīgi ari nobremzēt kuģi, un tā plūstošā iekšējā struktūra daudz efektīvāk pasargās komandu no paātrinājuma radītajām grūtībām. Ceļojums turp prasīs tikai dažu desmitgažu — nevis gadu simtu vai tūkstošu — miegu.

Bet tomēr: tas ir milzīgs solis, ko nevar spert neapdomīgi. Lai arī atgriešanās pie zvaigznēm bija skaidrs mērķis, kura labā abas sugas ir smagi strādājušas, neviens nebūtu ieteicis sniegties tālumā jau tagad —ja vien nebūtu atnācis signāls, ziņa.

Starp visiem gaismas punktiņiem debesis kāds runā. Tas nesaka neko saprotamu, bet ziņa acīmredzami ir kaut kas vairāk nekā statiskā elektrība, kaut kas strukturētāks par ierastajiem pulsāru vai jebkuru citu zināmu Visuma fenomenu saucieniem. Kā gan zaļās planētas ļaudis varētu ignorēt šādu saucienu?

Tad Ceļotājs sāk ilgo paātrinājumu, maigi nospriegojot savas komandas ķermeņus, pārveidojot tā iekšējo ģeometriju. Drīz viņi gulēs, un tad, kad viņi pamodīsies, viņus sagaidīs jauna pasaule. Nezināma pasaule ar savām briesmām, brīnumiem un noslēpumiem.

Pasaule, kas viņus sauc. Tomēr ne sveša pasaule — ne gluži. Senie zaļās planētas ļaužu pirmsenči reiz ir uz tās spēruši kāju. Tā redzama Gilgameša zvaigžņu kartēs — vēl viena sala garajā teraformētāju arhipelāgā, kas bija palicis savā vaļā pēc Vecās Impērijas sabrukuma.

Pēc visiem šiem gadiem, pēc kariem, traģēdijām un zaudējumiem zirnekļi un mērkaķi atgriežas pie zvaigznēm, lai meklētu savu mantojumu.

Pateicības

Milzīgs paldies maniem zinātniskajiem konsultantiem, tostarp Stjuartam Hotstonam, Džastinai Robsonai, Maiklam Cajkovskim, Maksam Bārklijam un Dabas muzeja Entomoloģijas nodaļai.

Tāpat arī ierastie paldies manai sievai Annijai, manam aģentam Saimonam Kavano, Pīteram Lavcrijam, Bellai Peidženai un visiem pārējiem "Tor" darbiniekiem. Esmu ļoti pateicīgs par milzīgo atbalstu šim dziļi un savādi personiskajam projektam.